

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 65
12. ledna 2022

Obsah

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZASEDÁNÍ 2021–2022

Dílčí zasedání od 17. do 21. května 2021

PŘIJATÉ TEXTY

I *Usnesení, doporučení a stanoviska*

USNESENÍ

Evropský parlament

Úterý 18. května 2021

2022/C 15/01 Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o přezkumu Fondu solidarity Evropské unie (2020/2087(INI)) 2

2022/C 15/02 Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o zajištění plnění cílů týkajících se povinnosti vykládky podle článku 15 společné rybářské politiky (2019/2177(INI)) 9

Středa 19. května 2021

2022/C 15/03 Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 obsahující doporučení Komisi ohledně výzev pro pořadatele sportovních akcí v digitálním prostředí (2020/2073(INL)) 18

2022/C 15/04 Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o umělé inteligenci ve vzdělávání, kultuře a audiovizuálním odvětví (2020/2017(INI)) 28

2022/C 15/05 Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o Evropské strategii pro integraci energetického systému (2020/2241(INI)) 45

2022/C 15/06 Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o evropské vodíkové strategii (2020/2242(INI)) 56

2022/C 15/07 Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o ochraně lidských práv a vnější migrační politice EU (2020/2116(INI)) 70

2022/C 15/08	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 ke zprávám Komise o Turecku za roky 2019–2020 (2019/2176(INI))	81
2022/C 15/09	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o zprávách Komise o Černé Hoře za roky 2019–2020 (2019/2173(INI))	100
2022/C 15/10	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o dopadech změny klimatu na lidská práva a úloze ochránců životního prostředí v této oblasti (2020/2134(INI))	111

Čtvrtek 20. května 2021

2022/C 15/11	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o zvrácení demografických trendů v regionech EU využitím nástrojů politiky soudržnosti (2020/2039(INI))	125
2022/C 15/12	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o dopadech pravidel EU o volném pohybu pracovníků a služeb: mobilita pracovních sil uvnitř EU jakožto nástroj k přizpůsobení dovedností potřebám trhu práce (2020/2007(INI))	137
2022/C 15/13	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o urychlení pokroku a odstranění nerovností, aby do roku 2030 přestalo být onemocnění AIDS hrozbou pro veřejné zdraví (2021/2604(RSP))	151
2022/C 15/14	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o válečných zajatcích po posledním konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem (2021/2693(RSP))	156
2022/C 15/15	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o situaci na Haiti (2021/2694(RSP))	161
2022/C 15/16	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o situaci v Čadu (2021/2695(RSP))	166
2022/C 15/17	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o odvetných čínských sankcích proti subjektům EU, poslancům Evropského parlamentu a poslancům vnitrostátních parlamentů (2021/2644(RSP))	170
2022/C 15/18	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o rozsudku SDEU ze dne 16. července 2020 – Data Protection Commissioner v. Facebook Ireland Limited a Maximillian Schrems („Schrems II“), věc C-311/18 (2020/2789(RSP))	176
2022/C 15/19	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o právu Parlamentu na informace, pokud jde o průběžné posuzování národních plánů pro oživení a odolnost (2021/2703(RSP))	184
2022/C 15/20	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o odpovědnosti společností za škody na životním prostředí (2020/2027(INI))	186
2022/C 15/21	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o nových způsobech legální migrace pracovních sil (2020/2010(INI))	196
2022/C 15/22	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o přípravě digitální budoucnosti Evropy: odstranění překážek fungování jednotného digitálního trhu a lepší využívání umělé inteligence pro evropské spotřebitele (2020/2216(INI))	204

Pátek 21. května 2021

2022/C 15/23	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. května 2021 o odpovídající ochraně osobních údajů ze strany Spojeného království (2021/2594(RSP))	218

III Přípravné akty

Evropský parlament

Pondělí 17. května 2021

2022/C 15/24	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. května 2021 o postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se na období 2021–2027 zavádí program výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání („program Pericles IV“) a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 331/2014 (06164/1/2021 – C9-0137/2021 – 2018/0194(COD))	228

Úterý 18. května 2021

2022/C 15/25	Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu na jmenování výkonného ředitele Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (N9-0005/2021 – C9-0114/2021 – 2021/0900(NLE))	229

2022/C 15/26	Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu na jmenování předsedkyně Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (N9-0022/2021 – C9-0163/2021 – 2021/0901(NLE))	230

2022/C 15/27	P9_TA(2021)0219 Fond pro spravedlivou transformaci ***I Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci (COM(2020)0022 – C9-0007/2020 – 2020/0006(COD)) P9_TC1-COD(2020)0006 Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 18. května 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci	231

2022/C 15/28	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 k návrhu nařízení Rady, kterým se rozšiřuje použitelnost nařízení (EU) 2021/..., kterým se zavádí program výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání na období 2021–2027 („program Pericles IV“), na nezúčastněné členské státy, a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 331/2014 (13255/2020 – C9-0017/2021 – 2018/0219(APP))	233

2022/C 15/29	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření dohody ve formě výměny dopisů mezi Evropskou unií a Kubánskou republikou podle článku XXVIII Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT) 1994 jménem Unie o změně koncesí u všech celních kvót uvedených v listině CLXXV EU v důsledku vystoupení Spojeného království z Evropské unie (10637/2020 – C9-0097/2021 – 2020/0233(NLE))	234

2022/C 15/30	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření jménem Evropské unie a jejích členských států Protokolu k Evropsko-středomořské dohodě zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Tuniskou republikou na straně druhé s ohledem na přistoupení Chorvatské republiky k Evropské unii (COM(2018)0603 – C9-0302/2020 – 2018/0310(NLE))	235

2022/C 15/31	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření, jménem Unie a jejích členských států, Protokolu k Dohodě zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Střední Amerikou na straně druhé s ohledem na přistoupení Chorvatské republiky k Evropské unii (06048/2020 – C9-0383/2020 – 2020/0024(NLE))	236

2022/C 15/32	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření jménem Evropské unie Dohody týkající se časových omezení ujednání o poskytování letadel s posádkou mezi Evropskou unií, Spojenými státy americkými, Islandem a Norským královstvím (11645/2020 – C9-0392/2020 – 2019/0126(NLE))	237
2022/C 15/33	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu rozhodnutí Rady o režimu tzv. „octroi de mer“ (přístavní daně) v nejvzdálenějších francouzských regionech, kterým se mění rozhodnutí č. 940/2014/EU (COM(2021)0095 – C9-0105/2021 – 2021/0051(CNS))	238
2022/C 15/34	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o osvobození od daně při dovozu a některých dodáních v souvislosti s opatřeními Unie ve veřejném zájmu (COM(2021)0181 – C9-0132/2021 – 2021/0097(CNS))	239
2022/C 15/35	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na základě žádosti Estonska – EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism (COM(2021)0151 – C9-0127/2021 – 2021/0076(BUD))	240
2022/C 15/36	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie za účelem poskytnutí pomoci Řecku a Francii v souvislosti s přírodními katastrofami a Albánii, Belgii, Černé Hoře, Česku, Estonsku, Francii, Chorvatsku, Irsku, Itálii, Litvě, Lotyšsku, Lucembursku, Maďarsku, Německu, Portugalsku, Rakousku, Rumunsku, Řecku, Srbsku, Španělsku v souvislosti s mimořádnou situací v oblasti veřejného zdraví (COM(2021)0201 – C9-0117/2021 – 2021/0077(BUD))	244
2022/C 15/37	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o postoji Rady k návrhu opravného rozpočtu Evropské unie č. 2/2021 na rozpočtový rok 2021 – financování reakce na COVID-19 a zahrnutí vylepšení a aktualizací týkajících se konečného přijetí víceletého finančního rámce (08145/2021 – C9-0155/2021 – 2021/0078(BUD))	247
2022/C 15/38	Rozhodnutí Evropského parlamentu nevyslovit námitku vůči nařízení v přenesené pravomoci ze dne 24. března 2021, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 1003/2013 a (EU) 2019/360, pokud jde o roční poplatky za dohled účtované Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy registrům obchodních údajů za rok 2021 (C(2021)01874 – 2021/2617(DEA))	249
2022/C 15/39	Rozhodnutí Evropského parlamentu nevyslovit námitku vůči nařízení Komise v přenesené pravomoci ze dne 25. března 2021, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU, pokud jde o regulační technické normy, které stanoví kritéria s cílem vymezit manažerskou odpovědnost, kontrolní funkce, významné obchodní jednotky a podstatný vliv na rizikový profil obchodní jednotky a kritéria pro určení pracovníků nebo kategorií pracovníků, jejichž pracovní činnosti mají na rizikový profil instituce srovnatelně podstatný vliv jako pracovníci nebo kategorie pracovníků uvedené v čl. 92 odst. 3 dané směrnice (C(2021)01906 – 2021/2618(DEA))	251
2022/C 15/40	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Evropský sbor solidarity a zrušují nařízení (EU) 2018/1475 a (EU) č. 375/2014 (14153/1/2020 – C9-0143/2021 – 2018/0230(COD))	253
2022/C 15/41	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 k postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Erasmus+: program Unie pro vzdělávání a odbornou přípravu, pro mládež a pro sport a zrušuje nařízení (EU) č. 1288/2013 (14148/1/2020 – C9-0135/2021 – 2018/0191(COD))	255

Středa 19. května 2021

2022/C 15/42	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o návrhu rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí Rady 2008/376/ES o přijetí výzkumného programu Výzkumného fondu pro uhlí a ocel a o víceletých technických základních směrech pro tento program (COM(2020)0320 – C9-0214/2020 – 2020/0141(NLE))	257
2022/C 15/43	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 k postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Kreativní Evropa (2021–2027) a zrušuje nařízení (EU) č. 1295/2013 (14146/1/2020 – C9-0134/2021 – 2018/0190(COD))	267
2022/C 15/44	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 k postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým zřizuje Evropské průmyslové, technologické a výzkumné centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost a síť národních koordinačních center (05628/2/2021 – C9-0152/2021 – 2018/0328(COD))	269
2022/C 15/45	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program „Fiscalis“ pro spolupráci v oblasti daní a zrušuje nařízení (EU) č. 1286/2013 (06116/1/2021 – C9-0179/2021 – 2018/0233(COD))	270

Čtvrtek 20. května 2021

2022/C 15/46	Pozměňovací návrhy přijaté Evropským parlamentem dne 20. května 2021 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ze dne 6. září 2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství (COM(2020)0642 – C9-0321/2020 – 2020/0289(COD))	272
2022/C 15/47	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o návrhu nařízení Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 168/2007 o zřízení Agentury Evropské unie pro základní práva (COM(2020)0225) – (2020/0112R(APP))	290

Vysvětlivky k použitým symbolům

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup: první čtení
- ***II Řádný legislativní postup: druhé čtení
- ***III Řádný legislativní postup: třetí čtení

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu)

Pozměňovací návrhy Parlamentu:

Nové části textu jsou označeny **tučně kurzivou**. Vypuštěné části textu jsou označeny buď symbolem ■ nebo přeškrtnuty. Nahrazení se vyznačují tak, že nový text se označí **tučně kurzivou** a nahrazený text se vymaže nebo přeškrtně.

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZASEDÁNÍ 2021–2022

Dílčí zasedání od 17. do 21. května 2021

PŘIJATÉ TEXTY

Úterý 18. května 2021

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2021)0220

Přezkum Fondu solidarity Evropské unie

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o přezkumu Fondu solidarity Evropské unie (2020/2087(INI))

(2022/C 15/01)

Evropský parlament,

- s ohledem na články 174 a 175, čl. 212 odst. 2 a článek 349 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie ⁽¹⁾ (nařízení o EUSF) a jeho následné změny ze dne 15. května 2014 a 20. března 2020,
- s ohledem na všechny zprávy zveřejněné Mezivládním panelem pro změnu klimatu, a zejména na jeho zprávu ze dne 31. března 2014 nazvanou „Změna klimatu 2014: dopady, přizpůsobení se a zranitelnost“,
- s ohledem na Pařížskou dohodu podepsanou dne 22. dubna 2016,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2013 o Fondu solidarity Evropské unie, jeho provádění a uplatňování ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 1. prosince 2016 o Fondu solidarity Evropské unie: hodnocení ⁽³⁾,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 15. května 2019 o hodnocení Fondu solidarity Evropské unie 2002–2017 (SWD(2019)0186),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/461 ze dne 30. března 2020, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 za účelem poskytnutí finanční pomoci členským státům a zemím, se kterými se jedná o jejich přistoupení k Unii, jež jsou vážně postiženy závažným ohrožením veřejného zdraví ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2020 o koordinovaných opatřeních EU v boji proti pandemii COVID-19 a jejím následkům ⁽⁵⁾,
- s ohledem na poziční dokument Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 25. března 2020 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 za účelem poskytnutí finanční pomoci členským státům a zemím, se kterými se jedná o přistoupení k Unii, jež jsou vážně postiženy závažným ohrožením veřejného zdraví (COM(2020)0114),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 311, 14.11.2002, s. 3.

⁽²⁾ Úř. věst. C 440, 30.12.2015, s. 13.

⁽³⁾ Úř. věst. C 224, 27.6.2018, s. 140.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 99, 31.3.2020, s. 9.

⁽⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0054.

Úterý 18. května 2021

- s ohledem na sdělení Komise o Zelené dohodě pro Evropu (COM(2019)0640),
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanovisko Rozpočtového výboru,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro regionální rozvoj (A9-0052/2021),
- A. vzhledem k tomu, že Fond solidarity Evropské unie (EUSF), zřízený nařízením o EUSF, které zasáhly střední Evropu v roce 2002, poskytuje finanční pomoc členským státům a přístupujícím zemím postiženým závažnými nebo regionálními přírodními katastrofami nebo závažným ohrožením veřejného zdraví; vzhledem k tomu, že EUSF představuje skutečnou přidanou hodnotu EU a uskutečnění vůle projevit solidaritu s obyvateli regionů EU postižených takovými katastrofami;
- B. vzhledem k tomu, že Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 17. dubna 2020 o koordinovaných opatřeních EU v boji proti pandemii COVID-19 a jejím následkům připomněl, že solidarita mezi členskými státy není možností, nýbrž ve skutečnosti povinností vyplývající zejména z článků 2 a 21 Smlouvy o Evropské unii a rovněž pilířem hodnot EU, jak je stanoveno v článku 3 výše uvedené smlouvy; vzhledem k tomu, že ve stejném usnesení Evropský parlament naléhavě vyzývá Komisi, aby posílila všechny složky svého krizového řízení a mechanismy reakce na katastrofy;
- C. vzhledem k tomu, že se zájmem konstatuje, že podle nedávného průzkumu veřejného mínění se dvě třetiny občanů EU domnívají, že by Evropská unie měla mít více pravomocí k řešení nečekaných krizí, jako je COVID-19, a více než polovina je přesvědčena, že by EU měla mít na řešení těchto krizí více finančních prostředků⁽⁶⁾; vzhledem k tomu, že současná zdravotní krize má velmi významný lidský rozměr a Unie a členské státy by proto měly jednat v duchu solidarity;
- D. vzhledem k tomu, že do dnešního dne byly prostředky z EUSF použity u přibližně 100 přírodních katastrof ve 23 členských státech a v jedné přístupující zemi v celkové výši zhruba 6,6 miliardy EUR na zásahy⁽⁷⁾;
- E. vzhledem k tomu, že v letech 2017 a 2018 se přibližně dvě třetiny všech žádostí o pomoc z EUSF týkaly katastrof způsobených povodněmi, přestože v dotčeném období docházelo i k silným bouřím, lesním požárům a zemětřesením;
- F. vzhledem k užitečnosti EUSF, která byla zdůrazněna v hodnocení Komise, zejména pokud jde o zmírnění zátěže, kterou nesou všechny vnitrostátní, regionální a místní orgány při podpoře úsilí o oživení po závažných vnitrostátních nebo regionálních přírodních katastrofách nebo závažném ohrožení veřejného zdraví, jak je definováno v nařízení o EUSF (ve znění pozdějších předpisů);
- G. vzhledem k tomu, že regulační rámec EUSF byl v roce 2014 revidován změnou nařízení (EU) č. 661/2014⁽⁸⁾, zejména za účelem zjednodušení postupů, zkrácení lhůty pro odpověď po podání žádostí, vyjasnění kritérií způsobilosti u žádostí o pomoc v případě regionálních katastrof, prodloužení prováděcího období a zavedení záloh, jak při různých příležitostech požadoval Parlament; vzhledem k tomu, že prostřednictvím změny nařízení z března 2020 bylo dosaženo dalšího pokroku, zejména pokud jde o zvýšení úrovně záloh a zjednodušení procesu přidělování prostředků z EUSF;
- H. vzhledem k tomu, že míra schválení žádostí o pomoc v případě závažných katastrof je 100 %, zatímco míra schválení žádostí v případě regionálních katastrof, které jsou nejběžnější kategorií, vzrostla po revizi nařízení o EUSF v roce 2014 z 32 % na 85 %;
- I. vzhledem k tomu, že i když reforma nařízení v roce 2014 přispěla k prodloužení časového rámce pro přípravu a podání žádostí o finanční příspěvek z EUSF z 10 na 12 týdnů, podstatná část případů stále vyžaduje aktualizace, což vede ke zpožděním v přístupu ke grantům; vzhledem k tomu, že z tohoto důvodu by Komisi měla poskytnout zjednodušené pokyny k požadavkům na podávání žádostí, a tím snížit administrativní zátěž;

⁽⁶⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/press-room/20201113IPR91602/eu-survey-confirms-citizens-call-for-eu-to-have-more-powers-to-tackle-pandemic>

⁽⁷⁾ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/An-overview-of-the-EU-Solidarity-Fund-2002-2019/qpif-qzyn>

⁽⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 661/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie (Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 143).

Úterý 18. května 2021

- J. vzhledem k tomu, že lhůtu pro plné uvolnění grantu lze ještě zkrátit, aby bylo možné uspokojit naléhavou potřebu solidarity EU;
- K. vzhledem k tomu, že pomoc z EUSF pokrývá pouze obnovu stávající infrastruktury v oblasti energetiky, vody a odpadních vod, telekomunikací, dopravy, zdravotnictví a vzdělávání a nikoli dodatečné náklady na rekonstrukci infrastruktury odolnější vůči katastrofám a změně klimatu, jak požaduje Zelená dohoda pro Evropu, která má být financována přijímajícím státem z vlastních zdrojů a z jiných fondů EU, jako je Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) a Fond soudržnosti;
- L. vzhledem k tomu, že se zájmem konstatuje, že – jak dokládá krize COVID-19 –, je nezbytná vyšší míra součinnosti mezi nástroji politiky soudržnosti a EUSF; vzhledem k tomu, že uznává, že EUSF byl vytvořen za účelem reakce na přírodní katastrofy v krátkodobém a střednědobém horizontu, zatímco politika soudržnosti (EFRR a Fond soudržnosti) je zaměřena na dlouhodobější plánování a investice do civilní ochrany, preventivní infrastruktury, infrastruktury pro řízení rizik a opatření ke zvýšení odolnosti, čímž přispívá k plnění cílů Zelené dohody pro Evropu;
- M. vzhledem k tomu, že vítá návrh Komise na rozšíření oblasti působnosti EUSF na závažné ohrožení veřejného zdraví a následný vstup nařízení (EU) 2020/461 v platnost;
- N. vzhledem k tomu, že v důsledku změny klimatu se výskyt přírodních katastrof pravděpodobně zintenzivní a znásobí; vzhledem k tomu, že proto zdůrazňuje užitečnost mechanismu dynamického přidělování rozpočtových prostředků zavedeného v roce 2014, díky němuž bylo možné z EUSF poskytnout Itálii po zemětřesení v letech 2016 a 2017 rekordní příspěvek ve výši 1,2 miliardy EUR;
- O. vzhledem k tomu, že podle článku 7 nařízení o EUSF by operace financované z fondu měly být slučitelné s ustanoveními SFEU a s nástroji přijatými na jejím základě a s politikami a opatřeními EU, zejména v oblasti ochrany životního prostředí, prevence a řízení rizik přírodních katastrof a přizpůsobení se změně klimatu, případně včetně přístupů založených na ekosystémech;
- P. vzhledem k tomu, že nový víceletý finanční rámec (VFR) zahrnuje nové rozpočtové krytí nazvané „rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech“ sdružující EUSF a rezervu na pomoc při mimořádných událostech, jež má reagovat jednak na mimořádné situace vyplývající z velkých katastrof v členských státech nebo v přistupujících zemích (EUSF), jednak na konkrétní naléhavé potřeby v EU nebo v zemích mimo EU, zejména v případě humanitárních krizí (rezerva na pomoc při mimořádných událostech);
- Q. vzhledem k tomu, že obtížná klimatická situace je jedním z přetrvávajících faktorů, které vážně narušují rozvoj nejvzdálenějších regionů, jak je uznáno v článku 349 SFEU; vzhledem k tomu, že by proto měla být přijata zvláštní opatření, kterými by se stanovily podmínky pro uplatňování Smluv, včetně společných politik;
- R. vzhledem k tomu, že je třeba věnovat zvláštní pozornost nejvzdálenějším regionům, ostrovům, hornatým regionům, řídké osídleným regionům a všem územím, která jsou zvláště ohrožena rizikem přírodních katastrof;
- S. vzhledem k tomu, že vyjadřuje politování nad tím, že nařízení o EUSF v současné době neumožňuje podávat žádosti o podporu na přeshraničním základě, přestože některé oblasti, které jsou obzvláště zranitelné vůči přírodním katastrofám, například hornaté regiony, často přesahují hranice;
- vyjadřuje znepokojení nad tím, že počet extrémních povětrnostních jevů a přírodních katastrof se se změnou klimatu bude jen zvyšovat a tyto jevy se budou zintenzivňovat; domnívá se, že je nanejvýše důležité investovat do preventivních opatření a zmírňování změny klimatu v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu; zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy vynaložily další úsilí na investice do opatření na zmírnění dopadů na klima, přičemž je třeba mít na paměti, že mnoho přírodních katastrof je přímým důsledkem lidské činnosti a že se povodně, zemětřesení, lesní požáry, sucha a jiné přírodní katastrofy mohou vymknout kontrole, což vyžaduje přijetí odpovídajících opatření;
  - konstatuje, že EUSF je jedním z nejkonkrétnějších projevů solidarity EU a že všichni občané EU očekávají, že se projeví v případě katastrof nebo závažných mimořádných událostí v oblasti veřejného zdraví;
  - s obavami zdůrazňuje, že obyvatelé v EU byli v posledních letech konfrontováni s řadou katastrof, které ničily lidské životy, majetek, životní prostředí a kulturní dědictví;

Úterý 18. května 2021

4. upozorňuje na skutečnost, že k velkým a regionálním přírodním katastrofám a závažným mimořádným událostem v oblasti veřejného zdraví nyní dochází pravidelně, přičemž nedávné příklady zahrnují pandemii COVID-19, která závažným způsobem ovlivňuje životy všech Evropanů a evropskou ekonomiku, lesní požáry, které se objevily na celém kontinentu, a to i na neobvyklých místech, jako je Arktida, a série prudkých zemětřesení, která otřásla Evropou, zejména Itálií v letech 2016 a 2017, a vyžádala si stovky mrtvých a škody za téměř 22 miliard, a v Chorvatsku v březnu a prosinci 2020; připomíná také, že bouře, extrémní srážky a záplavy způsobily v mnoha městech a údolích značné škody a že v nejbližších regionech napáchaly škody stále prudší hurikány, například obzvláště ničivý hurikán Irma v roce 2017 na ostrově Saint-Martin a hurikán Lorenzo v roce 2019 na Azorách; v této souvislosti připomíná, že zranitelná území, jako jsou ostrovy a hornaté, řídké osídlené a nejbližší regiony, bývají dopady změny klimatu často postižena nejvíce;

5. připomíná, že je nezbytné, aby pomoc a finanční prostředky směřovaly co nejrychleji, nejsnadněji a nejpružněji do postižených regionů, a zdůrazňuje, že součinnost mezi EUSF a mechanismem civilní ochrany Unie, složkou EFRR pro přizpůsobení se změně klimatu a programy územní spolupráce je pro vytvoření komplexního mechanismu reakce a odolnosti zcela zásadní; vyzývá Komisi, aby pokračovala ve své práci na pokynech pro zjednodušené využívání EUSF s cílem usnadnit činnost vnitrostátních, regionálních a místních orgánů; trvá na tom, že součinnost mezi EUSF a výše uvedenými nástroji financování EU by měla být využívána flexibilně a v plném rozsahu; připomíná, že ve zprávě o provádění vypracované každou přijímající zemí by měla být podrobně popsána preventivní opatření, včetně využití strukturálních fondů EU, která byla přijata nebo navržena s cílem omezit budoucí škody a v maximální možné míře zabránit opakování podobných přírodních katastrof;

6. připomíná, že podle Úřadu OSN pro snižování rizika katastrof bylo v posledních dvaceti letech (2000–2019) zaznamenáno 7 348 závažných přírodních katastrof, které si vyžádaly 1,23 milionu lidských životů, postihly 4,2 miliardy lidí a vedly k celosvětovým hospodářským ztrátám ve výši 2,97 bilionu USD;

7. připomíná, že podle Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) došlo v letech 1980 až 2019 v členských státech EHP v důsledku extrémních povětrnostních jevů souvisejících s klimatem k hospodářským ztrátám v odhadované výši 446 miliard EUR;

8. domnívá se, že závažné a regionální přírodní katastrofy a závažné mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví mají hlubší hospodářské a sociální dopady na nejméně rozvinutá a nejzranitelnější území, jako jsou ostrovy, horské oblasti a řídké osídlené regiony, a proto by na těchto územích měla být v rámci EUSF přijata vhodnější opatření;

Zvládání katastrof, posuzování škod a zjednodušení postupů

9. bere na vědomí různé druhy rizik katastrof, jimž EU čelí, a zdůrazňuje, že závažnost některých přírodních katastrof není určena výlučně změnou klimatu, ale v některých případech je ovlivněna faktory způsobenými člověkem, včetně neuváženého územního plánování; domnívá se, že je nezbytné investovat do prevence a zvládání rizik katastrof v EU budováním preventivní infrastruktury; v této souvislosti doporučuje, aby členské státy společně s Komisí zavedly plány prevence a zvládání katastrof, které umožní přesné a rychlé posouzení škod; zdůrazňuje, že EUSF má být přímočarým nástrojem, který může EU nabídnout vnitrostátním, regionálním a místním orgánům;

10. vyzývá Komisi, aby v souvislosti s budoucí reformou EUSF pokračovala v práci na zjednodušení a urychlení postupu podávání žádostí pro členské státy, například tím, že bude věnovat zvláštní pozornost zjednodušení žádostí o aktivaci EUSF v několika regionech v souvislosti s přeshraničními katastrofami, aby se zajistila rychlejší reakce na intenzifikaci závažných a regionálních přírodních katastrof a závažných mimořádných událostí v oblasti veřejného zdraví;

11. domnívá se, že v důsledku změny klimatu a intenzifikace přírodních katastrof jsou území a regiony stále oslabenější; vyzývá proto Komisi, aby zvažila revizi EUSF s cílem lépe zohlednit regionální katastrofy; poukazuje dále na úlohu programů EFRR, fungujících v součinnosti s programy regionálního rozvoje, v oblasti prevence a zmírňování rizik, jako jsou tektonická a hydrogeologická rizika; dále uznává, že během revize v roce 2014 bylo do oblasti působnosti nařízení o EUSF zahrnuto sucho, konstatuje však, že se jedná o opakující se prvek vývoje klimatu v EU a že je obtížné posoudit jeho hospodářský dopad; vyzývá Komisi, aby posoudila konkrétní dopady sucha a náležitě je řešila v souvislosti s budoucí reformou EUSF;

Úterý 18. května 2021

12. vyzývá Komisi a členské státy, aby rozšířily výzkum a vzdělávání s cílem zavést systém, který by zajistil lepší připravenost k prevenci a zvládnutí katastrof a omezil dopad těchto krizí;
13. požaduje větší koordinaci a spolupráci mezi výzkumnými a vývojovými institucemi členských států, zejména těmi, které čelí podobnému riziku; požaduje zavedení propracovaných systémů včasného varování v členských státech a vytvoření a posílení vazeb mezi různými systémy včasného varování;
14. navrhuje, aby členské státy ve svých národních plánech na podporu oživení a odolnosti stanovily investice, projekty a nástroje, které by zajistily prevenci přírodních a zdravotních katastrof a omezily škody, které způsobují;
15. vyzývá Komisi, aby zajistila šíření osvědčených postupů týkajících se struktur správy a využití institucionální koordinace v případě katastrof;
16. připomíná obtíže, kterým čelí přijímající země při určování přesné výše škod ve velmi krátkých časových obdobích, a navrhuje, aby Komise připravila pokyny ke zjednodušeným metodám stanovování výše podpory z EUSF, mimo jiné za účelem minimalizovat případné chyby a další prodlevy;
17. poukazuje na skutečnost, že využívání EUSF podpořilo proces učení vnitrostátních, regionálních a místních orgánů a následně je vedlo k posouzení jejich širších opatření zaměřených na řízení rizik; zdůrazňuje, že je nezbytné snížit byrokratickou zátěž a posílit budování kapacit prostřednictvím technické a administrativní podpory přijímajících zemí s cílem pomoci jim vypracovat strategie řízení a dlouhodobé strategie zaměřené na snížení dopadu závažných a regionálních přírodních katastrof a závažných mimořádných událostí v oblasti veřejného zdraví; vyzývá členské státy, aby zlepšily komunikaci s místními a regionálními orgány s cílem urychlit administrativní postup v jednotlivých po sobě jdoucích fázích hodnocení, přípravy žádostí a realizace projektů;
18. vyzývá Komisi, aby při budoucí revizi EUSF věnovala co největší pozornost regionům, které jsou nejvíce ohrožené závažnými nebo regionálními přírodními katastrofami nebo závažnými mimořádnými událostmi v oblasti veřejného zdraví, zejména nejvzdálenějším regionům, ostrovům, hornatým regionům a regionům s vysokou seismickou nebo sopečnou aktivitou nebo regionům s rizikem budoucích krizí v oblasti veřejného zdraví;
19. je přesvědčen, že je třeba provést hodnocení předchozích hurikánů, které zasáhly zámořské země a území; je toho názoru, že ke zmírnění vzniklých škod je nezbytné plně využít rezervu na pomoc při mimořádných událostech a další nástroje vnější pomoci; dále je přesvědčen, že na tyto nástroje vnější pomoci je třeba přidělit dostatečné finanční prostředky na pomoc zámořským zemím a územím;

Finanční zdroje a rychlé přidělení prostředků

20. poukazuje na to, že Komise ve svém revidovaném návrhu víceletého finančního rámce na období 2021–2027 ze dne 27. května 2020 stanovila pro EUSF maximální roční rozpočet ve výši 1 miliardy EUR (v cenách roku 2018), konstatuje však, že podle podmínek dohody o novém víceletém finančním rámci byl EUSF sloučen s rezervou na pomoc při mimořádných událostech do nové rozpočtové kapitoly „rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech“ s celkovým ročním rozpočtovým příspěvkem ve výši 1,2 miliardy EUR;
21. domnívá se, že vytvoření rezervy na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech může poskytovat výhodu vyšší flexibility; poukazuje však na to, že ve stávajícím modelu zůstává přidělování prostředků z EUSF nejisté, neboť závisí na částkách přidělených v rámci rezervy na pomoc při mimořádných událostech; považuje za nezbytné pozorně sledovat řízení rezervy na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech, aby bylo možné zjistit, zda výše financování a klíč pro přidělování finančních prostředků poskytnutých tímto novým finančním nástrojem splňují potřeby EUSF s ohledem na rozšíření jeho působnosti a rozsah a četnost mimořádných událostí v důsledku zejména závažných a regionálních přírodních katastrof a závažných mimořádných událostí v oblasti veřejného zdraví;
22. vítá skutečnost, že revidovaný EUSF přijatý v březnu 2020 umožnil zvýšit výši záloh z 10 % na 25 % plánovaného finančního příspěvku a horní limit z 30 milionů EUR na 100 milionů EUR; poukazuje v této souvislosti na význam záloh pro zvýšení účinnosti programů pomoci, zejména v regionech a místních komunitách s omezenými alternativními zdroji financování; žádá Komisi, aby zvážila další způsoby podpory této možnosti, a vyzývá k vynaložení většího operativního úsilí s cílem zkrátit průměrnou dobu pro uvolnění záloh a zároveň zajistit ochranu rozpočtu EU;

Úterý 18. května 2021

23. poukazuje na to, že většina velkých budov v nejbližších regionech (jako jsou přístavy, letiště a nemocnice) jsou veřejné budovy, a přestože jsou nezbytné pro fungování těchto malých území, jsou velmi vystaveny ekologickým katastrofám; v důsledku toho je přesvědčen, že by finanční podpora poskytovaná těmto regionům z EUSF měla být vyšší než 2,5 % částky, kterou dostávaly na odstranění škod po katastrofách v minulosti, aby se mohly urychleně vrátit ke stavu před katastrofou a tento stav zlepšit;
24. konstatuje, že lhůta potřebná k vyplacení záloh je v průměru pět měsíců, a žádá Komisi, aby zvážila pružnější řešení;
25. konstatuje dále, že doba potřebná pro příjemce k získání celé částky z grantu EUSF je v průměru jeden rok; vyzývá Komisi, aby prozkoumala způsoby, jak v souvislosti s budoucí reformou co nejvíce zjednodušit a zpružnit přidělování prostředků z fondu, aby byla zajištěna rychlá reakce a okamžitá pomoc pro regiony nebo země postižené katastrofou;
26. s ohledem na výše uvedené a na rozšíření oblasti působnosti fondu je přesvědčen, že v budoucnu bude možná nutné provést posouzení rozpočtu EUSF, po kterém bude v případě potřeby následovat odpovídající úprava financování, aby mohl poskytovat to, co je zapotřebí od skutečného nástroje solidarity EU, a aby byl zaručen dostatečný rozpočet na účinné řešení závažných a regionálních přírodních katastrof a závažných mimořádných událostí v oblasti veřejného zdraví, a to nejen za účelem nápravy škod, ale také pro vybudování odolnosti vůči změně klimatu;
27. zdůrazňuje, že by při přidělování, správě a využívání příspěvků z EUSF měla existovat co největší transparentnost a že by tyto příspěvky měly být využívány v souladu se zásadami řádného finančního řízení;

Prevence rizik a kvalita rekonstrukce

28. požaduje, aby kritéria pro určování projektů, které jsou „způsobilé“ pro financování z fondu, více zohledňovala nejnovější zásady prevence rizik, a žádá, aby při budoucí revizi byla do článku 3 nařízení o EUSF plně začleněna zásada lepší obnovy s cílem přispět ke zlepšení kvality infrastruktury těchto regionů během rekonstrukce a lépe je připravit na prevenci budoucích katastrof budováním preventivní infrastruktury;
29. domnívá se, že nástroje jako rámcové úvěry zřízené Evropskou investiční bankou by mohly být využity i k financování rekonstrukce odolnější, bezpečnější a ekologičtější infrastruktury;
30. vyzývá Komisi, aby posílila a zjednodušila součinnost mezi EUSF a fondy politiky soudržnosti, jakož i s mechanismem civilní ochrany Unie, v zájmu zajištění účinného a strukturovaného řízení rizik pro projekty rekonstrukce v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu, a to nejen prostřednictvím budování energeticky účinné infrastruktury účinně využívající zdroje, ale také zaváděním preventivních opatření; dále vyzývá Komisi, aby prokázala flexibilitu ohledně plánování a změn vnitrostátních nebo regionálních programů, pokud jde o řešení závažných a regionálních přírodních katastrof a závažných mimořádných událostí v oblasti veřejného zdraví; v této souvislosti opakuje, že finanční pomoc z EUSF by se měla zaměřit na větší odolnost a udržitelnost investic v postižených oblastech;

Mimořádné situace v oblasti zdraví

31. vítá skutečnost, že po revizi nařízení o EUSF, kterou navrhla Komise dne 13. března 2020, jsou nyní operace, které lze financovat z fondu, rozšířeny tak, aby pokrývaly závažné mimořádné události v oblasti veřejného zdraví a zahrnovaly nejen lékařskou pomoc, ale také opatření k prevenci, sledování nebo kontrole šíření nemocí;
32. poukazuje na to, že se při rozšíření působnosti fondu za účelem boje proti dopadu pandemie COVID-19 ukázalo, že EUSF může být flexibilnější, jak pokud jde o jeho působnost, tak pokud jde o způsobilost nákladů, a že může poskytovat pomoc nejen v případě závažných přírodních katastrof, ale také rychlou pomoc v případě jiných druhů závažných katastrof, jako jsou pandemie;
33. domnívá se, že toto rozšíření působnosti EUSF vyžaduje navýšení jeho rozpočtu;

Úterý 18. května 2021

34. navrhuje, aby Komise a členské státy posílily spolupráci s příslušnými útvary Světové zdravotnické organizace, které se specializují na připravenost na mimořádné události, s cílem vypracovat plány rychlé reakce na mimořádné situace v oblasti zdraví;

Viditelnost finanční pomoci z fondu

35. připomíná význam komunikace s veřejností o hmatatelných výhodách, které fond EUSF přináší, aby se dále zvýšila důvěra občanů v nástroje a programy EU; vyzývá Komisi a členské státy, aby zlepšily viditelnost pomoci z fondu prostřednictvím cílených komunikačních činností ad hoc a aby zároveň upřednostnily rychlost reakce a poskytování pomoci s cílem konkrétně vyzdvihnout přidanou hodnotu EU v případě závažných a regionálních přírodních katastrof a závažného ohrožení veřejného zdraví, což je konkrétním vyjádřením solidarity EU a schopnosti Unie realizovat skutečnou vzájemnou pomoc prostřednictvím poskytnutí značných rozpočtových zdrojů; žádá rovněž Komisi, aby v rámci budoucí revize nařízení uložila přijímajícím zemím povinnost informovat své občany o finanční podpoře EU pro prováděné operace;

o

o o

36. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a členským státům.

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0227

Zajištění plnění cílů týkajících se povinnosti vykládky podle článku 15 společné rybářské politiky

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o zajištění plnění cílů týkajících se povinnosti vykládky podle článku 15 společné rybářské politiky (2019/2177(INI))

(2022/C 15/02)

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. června 2019 o aktuálním stavu společné rybářské politiky a konzultacích o rybolovných právech na rok 2020 (COM(2019)0274),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. června 2020 nazvané „Směrem k udržitelnějšímu rybolovu v EU: aktuální stav a pokyny pro rok 2021“ (COM(2020)0248),
- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 43 odst. 2 této smlouvy,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice ⁽¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1241 ze dne 20. června 2019 o zachování rybolovných zdrojů a o ochraně mořských ekosystémů pomocí technických opatření ⁽²⁾,
- s ohledem na zprávy Evropské agentury pro kontrolu rybolovu (EFCA), které hodnotí dodržování povinnosti vykládky v Severním moři (2016–2017) a v severozápadních vodách (2016–2017) a povinnosti spojené s úlovky makrely obecné v Severním moři a severozápadních vodách (2015–2017),
- s ohledem na zprávy z plenárního zasedání Vědeckotechnického a hospodářského výboru pro rybařství (VTHVR) (PLEN 20-01, 19-01, 18-01 a 17-01) a na jeho zprávy „Hodnocení výročních zpráv členských států o povinnosti vykládky (za rok 2019)“ (Adhoc-20-02), „Monitorování výkonnosti společné rybářské politiky“ (Adhoc-20-01) a „Hodnocení společných doporučení k povinnosti vykládky a k nařízení o technických opatřeních“ (VTHVR-20-04),
- s ohledem na směrnici Rady (EU) 2017/159 ze dne 19. prosince 2016, kterou se provádí dohoda týkající se provádění Úmluvy Mezinárodní organizace práce o práci v odvětví rybolovu z roku 2007 ⁽³⁾,
- s ohledem na článek „Nezamýšlený dopad evropského zákazu výmětů“, vydaný v ICES Journal of Marine Science ⁽⁴⁾,
- s ohledem na studii „Provádění režimu Unie pro kontrolu rybolovu členskými státy (2014–2019)“, kterou si vyžádal Výbor pro rybolov,
- s ohledem na studie, které si vyžádal Výbor pro rybolov, týkající se povinnosti vykládky a blokačních druhů v rámci vícedruhového a smíšeného rybolovu v Severním moři ⁽⁵⁾, severozápadních vodách ⁽⁶⁾ a jihozápadních vodách ⁽⁷⁾ a studie týkající se zákazu výmětů, povinnosti vykládky a maximálního udržitelného výnosu v západním Středomoří ⁽⁸⁾, ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22.

⁽²⁾ Úř. věst. L 198, 25.7.2019, s. 105.

⁽³⁾ Úř. věst. L 25, 31.1.2017, s. 12.

⁽⁴⁾ Borges, L., The unintended impact of the European discard prohibition, ICES Journal of Marine Science, 78(1), leden–únor 2021, s. 134–141, <https://doi.org/10.1093/icesjms/fsaa200>.

⁽⁵⁾ Povinnost vykládky a blokační druhy v rámci vícedruhového a smíšeného rybolovu – Severní moře.

⁽⁶⁾ Povinnost vykládky a blokační druhy v rámci vícedruhového a smíšeného rybolovu – severozápadní vody.

⁽⁷⁾ Povinnost vykládky a blokační druhy v rámci vícedruhového a smíšeného rybolovu – jihozápadní vody.

⁽⁸⁾ Zákaz výmětů, povinnost vykládky a maximální udržitelný výnos v západním Středomoří – případ Španělska.

⁽⁹⁾ Zákaz výmětů, povinnost vykládky a maximální udržitelný výnos v západním Středomoří – případ Itálie.

Úterý 18. května 2021

- s ohledem na knihu „Evropská povinnost vykládky. Omezování výmětů v rámci komplexního, vícedruhového a smíšeného rybolovu spadajícího pod více jurisdikcí“⁽¹⁰⁾, vydanou v roce 2019,
  - s ohledem na zprávu Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) nazvanou „Třetí posouzení celosvětových výmětů mořského rybolovu“ („A third assessment of global marine fisheries discards“), vydanou v roce 2019,
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro rybolov (A9-0147/2021),
- A. vzhledem k tomu, že cíl 14.4 cíle 14 Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 naléhavě vyzývá mezinárodní společenství, aby do roku 2020 účinně regulovalo lov, ukončilo nadměrný rybolov, nedovolený, nehlášený a neregulovaný rybolov, odstranilo destruktivní metody rybolovu a zavedlo vědecké plány řízení, aby se rybí populace co možná nejdříve vrátily na úroveň, která může v souladu s jejich biologickými charakteristikami přinášet maximální udržitelný výnos;
- B. vzhledem k tomu, že objem ročních výmětů z úlovků v celosvětovém rybolovu se odhaduje na 9,1 milionu tun, což představuje 10,8 % průměrného ročního úlovku v letech 2010–2014; vzhledem k tomu, že rybolov zaměřený na tuňáka a jiné pelagické druhy vykazuje nejnižší míru výmětů, zatímco rybolov zaměřený na koryše měl nejvyšší míru výmětů; vzhledem k tomu, že rybolov zaměřený na lov druhů žijících při dně vykazoval nejvyšší objem výmětů a rybolov zaměřený na měkkýše (s výjimkou hlavonožců) vykazoval nejnižší objemy; vzhledem k tomu, že celosvětové roční výměty dosáhly v roce 1989 vrcholného objemu přibližně 18,8 milionu tun a do roku 2014 se postupně snížily na méně než 10 milionů tun⁽¹¹⁾;
- C. vzhledem k tomu, že výměty jsou běžnou rybářskou praxí, při které se do moře vracejí nežádoucí úlovky, ať už uhynulé nebo živé, neboť jde o poškozené ryby či podměrečné jedince (omezení týkající se minimální velikosti) nebo z důvodu prodejnosti, nedostatku kvót nebo pravidel pro složení úlovků; vzhledem k tomu, že před zavedením povinnosti vykládky nebylo dovoleno mít na palubě nebo vykládat podměrečné ryby;
- D. vzhledem k tomu, že nežádoucí úlovky a výměty představují značné plýtvání přírodními zdroji pro lidskou výživu a mohou mít a často měly nepříznivý dopad na udržitelné využívání populací ryb a mořských ekosystémů, jakož i na finanční životaschopnost rybolovu; vzhledem k tomu, že určitá míra nežádoucích vedlejších úlovků a výmětů je nevyhnutelná, zejména v rámci smíšeného rybolovu;
- E. vzhledem k tomu, že historicky vysoká míra výmětů v některých rybolovných oblastech EU představuje vážný problém pro dlouhodobou udržitelnost rybolovu EU a zpochybňuje důvěryhodnost rybářské politiky Unie;
- F. vzhledem k tomu, že zákaz odlovu nejkvalitnější části populace ryb (prostřednictvím výmětů prodávaných ryb), který byl v EU zaveden v roce 2010, je uplatňován nedostatečně;
- G. vzhledem k tomu, že společná rybářská politika, reformovaná v roce 2013, má zajistit minimalizaci negativních dopadů rybolovných činností na mořský ekosystém a zavedla tyto cíle: a) postupně odstraňovat výměty s přihlédnutím k okolnostem jednotlivých případů a nejlepším dostupným vědeckým stanoviskům s tím, že se co nejvíce zabráni nežádoucím úlovkům a omezí se a postupně se zajistí vykládka úlovků, b) bude-li to nezbytné, co nejvíce využívat nežádoucí úlovky, aniž by vznikl trh pro úlovky nedosahující minimální referenční velikosti pro zachování zdrojů;
- H. vzhledem k tomu, že neexistují spolehlivé údaje o výmětech nebo vědecké důkazy, které by naznačovaly, že by provádění povinnosti vykládky vedlo k podstatnému snížení nežádoucích úlovků; vzhledem k tomu, že nedostatečné provádění této povinnosti mohlo vést ke ztrátě viditelnosti úlovků v některých rybolovných oblastech a ke zhoršení vědeckého poradenství a kvality údajů;

⁽¹⁰⁾ Uhlmann, Sven & Ulrich, Clara & Kennelly, Steven (2019), „The European Landing Obligation. Reducing Discards in Complex, Multi-Species and Multi-Jurisdictional Fisheries“.

⁽¹¹⁾ Třetí posouzení celosvětových výmětů mořského rybolovu, FAO, 2019.

Úterý 18. května 2021

- I. vzhledem k tomu, že odvětví rybolovu dosáhlo při plnění cíle maximálního udržitelného výnosu pokroku; vzhledem k tomu, že 99 % vykládek v Baltském moři, Severním moři a Atlantském oceánu v roce 2020 výhradně řízených EU, pro něž jsou k dispozici vědecká hodnocení, pocházelo z udržitelně řízeného rybolovu; vzhledem k tomu, že biomasa plně posuzovaných populací v severovýchodním Atlantiku byla v roce 2018 o 48 % vyšší než v roce 2003; vzhledem k tomu, že významné výzvy přetrvávají zejména ve Středozezemním moři a Černém moři, kde je nadměrně loveno přibližně 75 % vědecky posuzovaných populací;
- J. vzhledem k tomu, že povinnost vykládky, která byla zaváděna v průběhu čtyř let (2015–2019), vyžaduje, aby byly všechny úlovky druhů, které podléhají omezením odlovu a ve Středozezemním moři jsou předmětem pravidel o minimální velikosti, ulovené ve vodách EU nebo, v některých případech, plavidly EU v mezinárodních vodách vyloženy a odečteny z platných kvót, a zakazuje používání podměrečných ryb k přímé lidské spotřebě;
- K. vzhledem k tomu, že podle výboru VTHVR⁽¹²⁾ nebyly poskytnuty žádné informace o provádění povinnosti vykládky zámořského loďstva, které působí mimo vody Unie; vzhledem k tomu, že poradní sbor pro dálkový rybolov (LDAC) zdůraznil, že povinnost vykládky se v praxi nevztahuje na plavidla EU provozující rybolov mimo vody EU;
- L. vzhledem k tomu, že vyložené ryby nedosahující minimální referenční velikosti pro zachování zdrojů se nadále používají pro rybí pokrmy, krmiva pro zvířata nebo jako návnada pro rybolov pomocí vlečných sítí, s nízkou ekonomickou návratností; vzhledem k tomu, že tato alternativní využití jsou ekonomicky proveditelná, existuje-li výrobní zařízení v blízkosti přístavu vykládky, ale proveditelnost klesá (nebo zaniká), když je zapotřebí logistika a infrastruktura pro dálkovou dopravu nebo je nutné investovat do nových výrobních zařízení⁽¹³⁾;
- M. vzhledem k tomu, že několik členských států navrhuje změnit právní předpisy tak, aby mohly být ryby menších velikostí, než jsou příslušné referenční velikosti pro zachování zdrojů, na něž se vztahuje povinnost vykládky, používány k dobročinným účelům;
- N. vzhledem k tomu, že povinnost vykládky není úplným zákazem výmětů, neboť se vztahuje pouze na regulované druhy (celkové přípustné odlovy a rybí populace podléhající regulaci intenzity rybolovu, pro který byla stanovena minimální velikost) a zahrnuje výjimky pro ryby, které vykazují poškození způsobené predátory, a pro vysokou míru přežití a až 5 % výjimku *de minimis* v případech, kdy je obtížné zvýšit selektivitu nebo kdy je nakládání s nežádoucími úlovky spojeno s neúměrnými náklady; vzhledem k tomu, že provádění povinnosti vykládky závisí také na rozsáhlém využívání dočasných výjimek, které vyžadují revizi na základě vědeckého posouzení, zabírají čas a vyžadují úsilí ze strany osob s rozhodovací pravomocí a odvětví rybolovu;
- O. vzhledem k tomu, že míra výmětů se v jednotlivých regionech a u jednotlivých druhů podstatně lišila, neboť výměty jsou minimální či nulové v případě rybolovu, ve kterém všechny úlovky nebo jejich většina mají komerční hodnotu a využívají se, jako je tomu v případě drobného nebo tradičního rybolovu nebo rybolovu, jehož produkce je určena k přímé lidské spotřebě;
- P. vzhledem k tomu, že drobný rybolov zaměstnává více provozovatelů a používá selektivnější zařízení, což způsobuje menší škody na životním prostředí a hraje klíčovou sociální a ekonomickou úlohu, jak zdůrazňuje zpráva Generální komise pro rybolov ve Středozezemním moři (GFCM) o stavu rybolovu ve Středozezemním a Černém moři (SoMFi) v roce 2018;
- Q. vzhledem k tomu, že výměty z rybolovu přispívají ke krmení řady druhů mrchožroutů, od ptáků po mezopelagické a bentické komunity, které jsou důležité pro trofický ekologický řetězec; vzhledem k tomu, že vědecká literatura dospěla k závěru, že snížení výmětů prostřednictvím povinnosti vykládky sice v některých oblastech dopad na populace několika druhů mít může, ale obecně je to, že by tomu tak bylo, nepravděpodobné;
- R. vzhledem k tomu, že „blokační druhy“ jsou druhy nebo populace ryb, pro které má určitý členský stát, určité loďstvo nebo určité jednotlivé plavidlo méně rybolovných práv (kvót) než pro jiné druhy; vzhledem k tomu, že úplné a striktní dodržování povinnosti vykládky, zejména ve smíšeném rybolovu, by znamenalo ukončení příslušného rybolovu („blokace“) poté, co se (omezená) kvóta daného druhu vyčerpá, aby se zamezilo jeho dalším úlovkům; vzhledem k tomu, že potenciál blokace ve smíšeném rybolovu je i nadále závažným problémem a mohl přispět

⁽¹²⁾ Hodnocení výročních zpráv členských států o povinnosti vykládky (za rok 2019) (VTHVR-Adhoc-20-02).

⁽¹³⁾ Prodejní místa pro nežádoucí úlovky, EUMOFA, 2020.

Úterý 18. května 2021

k nedostatečnému provádění povinnosti vykládky a k omezené výměně kvót mezi členskými státy, čímž se prohloubilo nedostatečné využívání rybolovných práv;

- S. vzhledem k tomu, že selektivita problému v tomto rybolovu plně nevyřeší, neboť snížení úlovků příslušných blokačních populací bez toho, aby došlo k velkým ztrátám u ostatních obchodovatelných úlovků, což by dotčeným loďstvům způsobilo vážné hospodářské obtíže, může být technicky velmi obtížné; vzhledem k tomu, že nedávno byly v zájmu boje proti situacím blokačních druhů přijaty sdílené kvóty pro vedlejší úlovky, jejichž účinnost však nebyla dosud posouzena;
- T. vzhledem k tomu, že množství nežádoucích ryb odlovených v síti a vytažených na palubu může být v první řadě výrazně sníženo pomocí opatření pro prostorové a časové zamezení odlovu a technickou selektivitu, čímž se zkrátí doba manipulace, spotřeba paliva i potřeba skladování;
- U. vzhledem k tomu, že výbor VTHVR zdůrazňuje, že opatření, která mají zvýšit selektivitu, bylo ve společných doporučeních regionálních skupin členských států pro provádění povinnosti vykládky v roce 2021 obsaženo poměrně málo; vzhledem k tomu, že počet pilotních projektů zaměřených na testování selektivnějších lovných zařízení nebo strategií pro zamezení odlovu v souladu s článkem 14 společné rybářské politiky klesá;
- V. vzhledem k tomu, že Rada v posledních letech odstranila několik druhů ze seznamu celkových přípustných odlovů, čímž je rovněž odstranila z povinnosti vykládky;
- W. vzhledem k tomu, že povinnost vykládky není sama o sobě cílem, nýbrž nástrojem k dosažení cíle společné rybářské politiky, jímž je selektivita;
- X. vzhledem k tomu, že nedávno byly v rámci boje proti situacím blokačních druhů přijaty sdílené kvóty pro vedlejší úlovky;
- Y. vzhledem k tomu, že výměty nežádoucích úlovků jsou jevem, který existuje u veškerého rybolovu na světě, a nejde jen o výlučný problém Evropy; vzhledem k tomu, že vody Unie se vyznačují hojností smíšeného rybolovu; vzhledem k tomu, že několik třetích zemí a samosprávných území, včetně Kanady, Faerských ostrovů, Norska, Islandu, Chile a Nového Zélandu, zavedlo v různé míře zákaz výmětů; vzhledem k tomu, že další třetí země, např. Spojené státy americké, výměty nezakázaly, ale jejich právní předpisy v oblasti rybolovu využívají ke snížení nežádoucích úlovků jiný přístup; vzhledem k tomu, že zákaz výmětů v Norsku a na Islandu byl v reakci na konkrétní problémy během posledních 30 let upravován; vzhledem k tomu, že dopad zákazu výmětů v Chile stále není zcela znám, neboť se teprve začíná uplatňovat; vzhledem k tomu, že výměty jsou i nadále významným problémem při řízení rybolovu ze strany Nového Zélandu;
- Z. vzhledem k tomu, že zásada relativní stability ustavená poprvé v základním nařízení o společné rybářské politice z roku 1983 a uplatňovaná v praxi v nařízení o celkových přípustných odlovech a kvótách z téhož roku stanoví klíč pro rozdělování celkových přípustných odlovů podle členských států na základě zásad přidělování historických úlovků (1973–1978), podřízenosti stanovené v haagských preferencích z roku 1976 a jurisdikčních ztrát (1973–1976);
- AA. vzhledem k tomu, že o výmětech bylo zveřejněno téměř 4 000 vědeckých článků, z nichž se více než 3 700 týká průmyslového rybolovu a pouze necelých 200 se zaměřuje na drobný pobřežní rybolov;
- AB. vzhledem k tomu, že od roku 1950 zaznamenalo mnoho mořských druhů v různých skupinách v reakci na oteplování oceánů a biogeochemické změny na jejich stanovištích, jako je úbytek kyslíku, posun v zeměpisném rozšíření a v sezónních činnostech, což vedlo k posunu ve složení a hojnosti druhů a k produkci biomasy v ekosystémech od rovníku k pólům; vzhledem k tomu, že změna rozdělení rybích populací má dopad na budoucí řízení rybolovu, a tudíž i na provádění povinnosti vykládky;
- AC. vzhledem k tomu, že Komise provedla před předložením svého návrhu nového základního nařízení společné rybářské politiky v červenci 2011 posouzení socioekonomických dopadů politik snižování výmětů, avšak dosud neprovedla důkladnou analýzu jeho socioekonomického dopadu a dopadů na bezpečnost na palubě ani neposkytla odpovědi na obavy ohledně provádění, které vznesly poradní sbory a členské státy;

Úterý 18. května 2021

- AD. vzhledem k tomu, že rozsah snížení výmětů není dosud znám; vzhledem k tomu, že až pět členských států neodpovědělo na dotazník Komise týkající se provádění povinnosti vykládky v roce 2019 a dva z těchto států tak nečinily již v posledních třech letech;
- AE. vzhledem k tomu, že rozdíly v kontrole a prosazování povinnosti vykládky mohou vést k nerovným podmínkám v členských státech i mezi nimi; vzhledem k tomu, že ve svých zprávách hodnotících dodržování povinnosti vykládky zjistila Evropská agentura pro kontrolu rybolovu nedostatečné provádění ze strany členských států a předložila doporučení ke zlepšení kontroly;
- AF. vzhledem k tomu, že Komise musí Evropskému parlamentu a Radě předložit do 31. prosince 2022 zprávu o uplatňování společné rybářské politiky, včetně povinnosti vykládky;
1. potvrzuje celkový cíl EU, jímž je zajistit udržitelné využívání populací ryb a ochranu mořských ekosystémů; zdůrazňuje, že snížení výmětů a minimalizace nežádoucích úlovků jsou prioritou veřejné politiky, která byla formulována v reakci na problémy spojené s odpovědností za přírodní zdroje, s jejich zachováním a plýtváním s těmito zdroji a na nutnost vědecky plně objasnit všechny zdroje úmrtnosti ryb způsobené rybolovem;
  2. vyjadřuje politování nad tím, že výroční zprávy Komise o aktuálním stavu společné rybářské politiky obsahují velmi málo informací o provádění povinnosti vykládky a že dosud nebyly poskytnuty žádné informace o tom, do jaké míry byly v rámci této povinnosti výměty sníženy, a nebyla provedena analýza socioekonomických dopadů této povinnosti nebo jejich dopadů na bezpečnost na palubě rybářských plavidel;
  3. uznává, že zavedení povinnosti vykládky představuje změnu paradigmatu a jednu z největších výzev v historii ujednání řízení rybolovu – přechod od zaznamenávání vykládek a v některých případech i stanovení povinnosti výmětů na systém, který zaznamenává celý odlov – což má spolu se zavedením politiky maximálního udržitelného výnosu nevyhnutelně řadu dalekosáhlých krátkodobých i dlouhodobých ekologických a socioekonomických dopadů; zdůrazňuje, že je třeba posoudit socioekonomické dopady povinnosti vykládky;
  4. konstatuje, že politika maximálního udržitelného výnosu neznamená, že nedochází k žádným výmětům, a výměty neznamenají, že by nebylo možné dosáhnout maximálního udržitelného výnosu: platnost obou tvrzení lze dokumentovat na mnoha populacích, včetně druhů, které jsou předmětem vedlejších úlovků;
  5. zdůrazňuje pokrok dosažený při spolupráci zúčastněných stran a opatření přijatá ke zlepšení selektivity; konstatuje však, že podle Komise a výboru VTHVR je povinnost vykládky celkově stále prováděna málo a že k výmětům dochází zhruba v podobné míře jako v letech před zavedením této povinnosti;
  6. uznává, že od roku 2010 existuje podle nařízení o kontrole rybolovu povinnost zaznamenávat výměty do lodního deníku; vyjadřuje politování nad tím, že navzdory zavedení povinnosti vykládky stále existují jen omezené spolehlivé údaje a poznatky o objemu výmětů, že se počet preventivních celkových přípustných odlovů zvýšil – oproti snížení množství analytických celkových přípustných odlovů – a že se dostupnost vědeckých informací o stavu populací podstatně nezlepšila;
  7. konstatuje, že povinnost vykládky vzbuzuje v důsledku překážek různorodé povahy i nadále v odvětví rybolovu a ve vědecké obci obavy; poukazuje na to, že důvodem znepokojení odvětví rybolovu je nedostatečná infrastruktura v přístavech, rostoucí provozní náklady, nedostatečné pobídky pro dodržování předpisů ze strany orgánů a obtíže při dosahování větší selektivity v některých druzích rybolovu, aniž by byla ohrožena hospodářská životaschopnost rybolovu, zejména ve smíšených lovištích, která jsou vystavena vysokému riziku blokačních situací, což vede k nedostatečnému využívání dostupných kvót a k potenciálnímu předčasnému ukončení rybolovu a způsobuje dotčeným loďstvům vážné hospodářské obtíže; konstatuje, že dosud byly hlášeny pouze dva případy: jazyk obecný (Belgie) a tuňák velkooký (Francie);
  8. lituje, že obtíže při provádění zákazu výmětů vedly k negativnímu obrazu rybářů a úsilí odvětví rybolovu, a to navzdory pokroku, jehož bylo při plnění cíle maximálního udržitelného výnosu dosaženo;

Úterý 18. května 2021

9. bere na vědomí nedávno přijatá opatření, např. výměny kvót a rezervy kvót pro druhy ulovené jako vedlejší úlovek, ačkoli většinou nejsou tato opatření trvalá a jsou předmětem jednání mezi členskými státy a jejich efektivitu je třeba důkladně posoudit; zdůrazňuje, že je třeba odstranit administrativní překážky bránící účinnému provádění povinnosti vykládky a zlepšit rozvoj a využívání nových selektivních lovných zařízení a dále rozvíjet účinné plány na snížení vedlejších úlovků s cílem obnovit zranitelné populace;

10. zdůrazňuje potenciál výjimek (vysoká míra přežití a výjimka *de minimis*), které stanoví nařízení pro účely usnadnění provádění a kompenzace případných blokačních situací, a vybízí k jejich využívání; připomíná, že je třeba poskytovat spolehlivé a přesné důkazy a údaje, a doporučuje, aby byl postup udělování výjimek zjednodušen, včetně lepšího shromažďování vědeckých údajů;

11. zdůrazňuje, že výbor VTHVR uznal, že kvalita dokumentů předložených na podporu výjimek se od předložení prvních společných doporučení v roce 2014 obecně zlepšila; uznává, že poskytování údajů a informací na podporu výjimek může být vzhledem k povaze požadovaných údajů náročné; se znepokojením však konstatuje, že výbor VTHVR zdůraznil, že existuje mnoho případů, kdy se poskytnuté informace a údaje netýkají konkrétních druhů nebo rybolovu a stejné studie a předpoklady se používají na podporu více výjimek; zdůrazňuje, že kvůli neexistenci údajů a informací týkajících se konkrétních druhů a rybolovu je obtížné posoudit pravděpodobný dopad navrhované výjimky nebo otázky, zda daná výjimka splňuje podmínky výjimek *de minimis* nebo vysokého přežití;

12. vyjadřuje znepokojení nad skutečností, že postupné snižování některých flexibilních prvků, jako je výjimka *de minimis*, by mohlo způsobit nebo zhoršit blokační efekt a vést k ukončení rybolovu; trvá na tom, že je nezbytné i nadále rozvíjet účinné plány pro snižování vedlejších úlovků u rybolovu s omezenou selektivitou, jako je lov pelagických druhů vlečným zařízením;

13. připomíná, že povinnost vykládky není sama o sobě cílem, nýbrž nástrojem ke zlepšení rybolovných postupů a provozu, k podpoře vývoje a používání selektivnějších lovných zařízení, aby se minimalizovaly nežádoucí úlovky, a k přesnější dokumentaci úlovků za účelem lepšího porozumění a vědeckého hodnocení populací ryb; konstatuje, že mnoho rybářů nesouhlasí s propojením mezi cíli povinnosti vykládky a jejím prováděním, což má tendenci vést k jejímu nedodržování; uznává, že ačkoli plnění uvedeného konečného cíle vyžaduje čas a dostatečné znalosti, je třeba vyvíjet větší úsilí o podporu společného chápání tohoto cíle a o uvedení výsledků studií provedených vědci a rybáři do praxe s cílem zlepšit selektivitu a snížit nežádoucí úlovky; vyzývá Komisi, aby i nadále podporovala plány na zlepšení selektivity, případně i prostřednictvím pobídek k využívání selektivnějších zařízení;

14. zdůrazňuje zvláštnosti nejvzdálenějších regionů, zejména pokud jde o plavidla, stárnoucí loďstvo a přístavy s omezenou skladovací a zpracovatelskou kapacitou, což může vést k tomu, že povinnost vykládky není praktická;

15. konstatuje, že existují značné rozdíly ve výmětech mezi různými druhy rybolovných činností a mořskými oblastmi, což naznačuje, že uplatňování jednotného pravidla pro všechny nemusí být nejlepší strategií, jak motivovat rybáře k větší selektivitě; vyzývá Komisi, aby zjistila, jaké jsou hlavní nedostatky, a aby pro jednotlivé druhy rybolovu a mořské oblasti navrhla vhodná a individuálně uzpůsobená řešení se zvláštním důrazem na tradiční drobný rybolov, zejména v nejvzdálenějších regionech;

16. připomíná, že stávající právní rámec poskytuje členským státům právní základ pro aktivní spolupráci, jejímž cílem je pružněji definovat pravidla pro selektivní rybolov a zavést vědecky podložené nástroje pro prevenci nežádoucích úlovků; vyzývá členské státy, aby posílily vzájemnou spolupráci na regionální úrovni a zajistily v této souvislosti zapojení příslušných zúčastněných stran a poradních sborů a aby za tímto účelem plně využívaly dotací, které mají k dispozici; opakuje, že při provádění povinnosti vykládky je třeba zajistit rovné podmínky;

17. vítá výsledky nedávných vědeckých studií (např. organizací DiscardLess, MINOUW a LIFE iSEAS) zaměřených na selektivitu inovačních lovných zařízení, na strategie pro zamezení odlovu a na úpravy plavidel umožňující zpracování nežádoucích úlovků na palubě; domnívá se, že ve výzkumu s cílem zlepšit selektivitu lovných zařízení, strategie pro

Úterý 18. května 2021

zamezení odlovu a nakládání s nežádoucími úlovkou je nezbytné pokračovat; vítá návrh „Mise Starfish 2030: obnovit naše oceány a vody“ a domnívá se, že mise zaměřená na zdravé oceány, moře a pobřežní a vnitrozemské vody pomůže vytvořit naléhavě potřebná řešení, která budou mít přímý dopad na odvětví rybolovu a na udržitelné využívání a řízení oceánských zdrojů;

18. zdůrazňuje, že účinné systémy řízení rybolovu, včetně schopnosti využívat všechny složky k řádnému provádění povinnosti vykládky a plnění cílů společné rybářské politiky, musí být podloženy přesnými a spolehlivými záznamy o úlovcích a vědeckými údaji; vyzývá Komisi a členské státy, aby v případě potřeby zvýšily úsilí o úplné provedení příslušných právních předpisů EU a přijaly další opatření k zajištění úplné dokumentace a shromažďování údajů, v případě drobného pobřežního loďstva přiměřeně k jeho rybolovné kapacitě;

19. vyjadřuje znepokojení nad nedostatečností dodržování povinnosti vykládky a její řádné kontroly a zdůrazňuje negativní dopad těchto nedostatků na udržitelnost, mj. v důsledku stanovení celkových přípustných odlovů na základě celkového odlovu, včetně tzv. „dorování“ pro ryby, které byly dříve předmětem výmětů;

20. upozorňuje, že existence četných pravidel, výjimek a odchylek přijatých v posledních několika letech komplikuje provádění povinnosti vykládky a hodnocení souladu ze strany agentury EFCA, což ztěžuje dosahování cílů v oblasti ochrany a zlepšování udržitelnosti rybolovu; zdůrazňuje, že využívání výjimek stanovených ve společné rybářské politice je pro provádění povinnosti vykládky nanejvýš důležité;

21. vyzývá k lepšímu využívání nových technologií a digitálních řešení vyvinutých ve spolupráci s odvětvím rybolovu a orgány členských států s cílem zlepšit monitorování, kontrolu a dohled a současně plně dodržovat práva na ochranu údajů a obchodní tajemství;

22. zdůrazňuje zásadní úlohu, kterou hrají při provádění politik rybáři a další zúčastněné strany, čímž podporují kulturu dodržování předpisů a postupné, průběžné a adaptabilní změny pravidel týkajících se povinnosti vykládky; poukazuje na další přínosy dobrovolných a pobídkových režimů ke zlepšení zapojení rybářů;

23. zdůrazňuje, že ačkoli zlepšení selektivity musí být i nadále vysoce prioritní, provádění povinnosti vykládky si žádá meziodvětvový přístup a jasné pobídky, které podpoří využívání osvědčených postupů k prevenci nežádoucích úlovků; doporučuje následující doprovodná opatření a nástroje řízení:

a) další využívání a optimalizace nástrojů založených na kvótách v souladu se zásadami společné rybářské politiky, pokud budou zavedena účinná kontrolní opatření, jako jsou:

— rozdělení kvót v souladu s očekávaným složením úlovků;

— úpravy prostřednictvím pružné a účinné výměny kvót s ostatními členskými státy a sousedními třetími zeměmi, s nimiž EU sdílí zásoby, s cílem zabránit nedostatečnému využití kvót, např. přechodem na trvalé, a ne pouze každoročně obnovitelné mechanismy poté, co se stanoví celkové přípustné odlovy a kvóty v souladu s nejlepším dostupným vědeckým poradenstvím;

— přidělování odhadovaného podílu výmětů na kvótách rybářům, zejména těm, kteří působí v malém měřítku a kteří se rozhodnou používat selektivnější lovná zařízení;

b) zkoumání proveditelnosti uplatňování územního plánování námořních prostor a správy podle jednotlivých oblastí, aby se zabránilo výmětům tím, že se rybáři nasměrují do oblastí, kde je menší pravděpodobnost výskytu ryb, které nedosahují požadované velikosti, a zároveň se zajistí, aby tato opatření nevedla k rozsáhlému nevyužívání jiných druhů s komerční velikostí;

c) zajištění větší flexibility pro rybáře při výběru lovného zařízení v kombinaci s přísnějšími povinnostmi zaznamenávání (úplné zdokumentování všech úlovků);

d) zavedení flexibilních mechanismů pro schvalování nových druhů selektivních lovných zařízení s cílem povzbudit zúčastněné strany, aby se hlásily do pilotních projektů a realizovaly je;

e) udílení výhradního přístupu k určitým rybolovným oblastem nebo povolování rybolovu v určitých obdobích s cílem podpořit selektivitu;

Úterý 18. května 2021

- f) přijetí strategií pro co nejlepší využití nežádoucích úlovků k jiným účelům, než je lidská spotřeba, aniž by vznikla poptávka po podměrečných úlovcích, pokud je to pro rybáře proveditelné z hospodářského a provozního hlediska;
- g) vypracování atlasu výmětů jako soupisu nežádoucích úlovků v jednotlivých druzích rybolovu a rybolovných oblastech za účelem lepšího rozvoje regionálních plánů vedlejších úlovků ve spolupráci s členskými státy a odvětvím rybolovu a s podporou Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu;
- h) využívání a rozvoj dobrovolných a pobídkových nástrojů umělé inteligence ke zvýšení selektivity a kontroly a zlepšení rozpoznávání druhů ve spolupráci s odvětvím rybolovu a s orgány členských států;
- i) postupné zavedení požadavku na dodržování téže politiky výmětů i pro dovoz produktů rybolovu z třetích zemí s cílem odstranit komparativní nevýhodu a nekalou hospodářskou soutěž pro evropské loďstvo a zároveň usilovat o lepší ochranu celosvětových rybolovných zdrojů;
- j) obnovení povinnosti Komise podávat každoročně zprávu o aktuálním stavu společné rybářské politiky a o provádění povinnosti vykládky a poskytovat více informací o jejím provádění, mj. o socioekonomickém dopadu, spotřebě paliva, skladovacím prostorem, dopadech na bezpečnost a pracovní podmínky na palubě rybářských plavidel, snížení výmětů a nežádoucích úlovků a zlepšení stavu populací (maximální udržitelný výnos);

24. vyzývá Komisi, aby v rámci hodnotící zprávy o provádění společné rybářské politiky, která má být předložena v roce 2022, zejména:

- a) posoudila, do jaké míry bylo v rámci povinnosti vykládky dosaženo snížení výmětů a zda přispělo ke zlepšení stavu populací (maximální udržitelný výnos) a ke snížení dopadu na mořský ekosystém;
- b) posoudila socioekonomický dopad povinnosti vykládky, systém odměňování, počet členů posádky a bezpečnostní a pracovní podmínky na palubě v souladu s doporučeními organizací FAO a MOP;
- c) určila a monitorovala rybolov, u něž lze podle vědeckých důkazů jen velmi těžko v současné době zvýšit selektivitu;
- d) posoudila účinnost a použitelnost nedávno přijatých rezerv kvót pro vedlejší úlovky jako efektivního a použitelného nástroje pro boj proti situacím blokačních druhů;
- e) posoudila dopad na udržitelnost druhů, které Rada odstranila v posledních letech ze seznamu populací podléhajících celkovým přípustným odlovům, a zhodnotila možné důsledky jejich opětovného zařazení do systému celkových přípustných odlovů;
- f) určila a odstranila administrativní obtíže, které se vyskytly při vývoji a provádění pilotních projektů v oblasti selektivity, které stojí v cestě v úsilí rybářů o větší selektivitu;
- g) určila komerční nebo dobročinné příležitosti ve snaze o co možná nejlepší využití nevyhnutelných vyložených úlovků nedosahujících minimální referenční velikosti pro zachování zdrojů a nežádoucích úlovků, aby se zabránilo plýtvání přírodními zdroji a aby nebyly ohroženy cíle společné rybářské politiky v oblasti udržitelnosti;
- h) posoudila, zda je stávající politika povinnosti vykládky pro daný účel vhodná, a vyhodnotila, nakolik je proveditelné upravovat povinnost vykládky případ od případu podle jednotlivých druhů rybolovu nebo populací;
- i) posoudila způsoby lepšího přizpůsobení a zjednodušení článku 15 společné rybářské politiky s cílem usnadnit jeho provádění a pochopení všemi zúčastněnými stranami, a zejména využívání celkových dostupných nástrojů, které poskytuje stávající právní rámec, členskými státy za účelem zlepšení selektivity a snížení nežádoucích úlovků;

25. vyzývá Komisi, aby na základě tohoto hodnocení předložila v případě potřeby legislativní návrh za účelem lepšího dosažení cílů snížení výmětů a zlepšení stavu populací;

Úterý 18. května 2021

26. zdůrazňuje obavu, že populace sdílené s třetími zeměmi nepodléhají vždy stejným ustanovením o výmětech; zdůrazňuje, že je třeba postupně sblížovat hlavní cíle řízení rybolovu s cílem zajistit nejvyšší normy pro dosažení dobrého stavu prostředí ve vztahu ke sdílenému mořskému ekosystému, udržitelnost rybolovné činnosti a zachování rovných podmínek s třetími zeměmi, zejména se Spojeným královstvím;
27. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, Výboru regionů, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a vládám a parlamentům členských států.
-

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0236

Výzvy pro pořadatele sportovních akcí v digitálním prostředí

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 obsahující doporučení Komisi ohledně výzev pro pořadatele sportovních akcí v digitálním prostředí (2020/2073(INL))

(2022/C 15/03)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 225 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouvy o fungování EU“),
- s ohledem na článek 114 Smlouvy o fungování EU,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na její články 7, 8, 11 a 16, čl. 17 odst. 2 a články 47 a 52,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES ⁽¹⁾,
- s ohledem na prohlášení Komise o pořadatelích sportovních akcí, které je přílohou k legislativnímu usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. března 2019 o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o autorském právu na jednotném digitálním trhu ⁽²⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/789 ze dne 17. dubna 2019, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, a kterou se mění směrnice Rady 93/83/EHS ⁽³⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1128 ze dne 14. června 2017 o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu ⁽⁴⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví ⁽⁵⁾ (směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) ⁽⁶⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti ⁽⁷⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) ⁽⁸⁾,
- s ohledem na doporučení Komise (EU) 2018/334 ze dne 1. března 2018 o opatřeních pro efektivní boj proti nezákonnému obsahu online ⁽⁹⁾ a sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 28. září 2017 nazvané „Boj proti nezákonnému obsahu on-line: Zvyšování odpovědnosti on-line platforem“ (COM(2017)0555),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 92.

⁽²⁾ Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 231.

⁽³⁾ Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 82.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 168, 30.6.2017, s. 1.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 157, 30.4.2004, s. 45.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 167, 22.6.2001, s. 10.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 95, 15.4.2010, s. 1.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 63, 6.3.2018, s. 50.

Středa 19. května 2021

- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru ze dne 29. listopadu 2017 nazvané „Pokyny k některým aspektům směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví“ (COM(2017)0708),
  - s ohledem na memorandum o porozumění ze dne 25. června 2018 zprostředkované Evropskou komisí týkající se reklamy na internetu a práv duševního vlastnictví a zprávu Komise o fungování memoranda o porozumění týkajícího se reklamy na internetu a práv duševního vlastnictví (SWD(2020)0167),
  - s ohledem na články 47 a 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanovisko Výboru pro kulturu a vzdělávání,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0139/2021),
- A. vzhledem k tomu, že sport hraje klíčovou úlohu, pokud jde o sociální, kulturní a hospodářskou prosperitu Unie a podporuje společné hodnoty solidarity, rozmanitosti a sociálního začleňování, čímž významně přispívá k hospodářství a společenskému rozvoji;
- B. vzhledem k tomu, že podle článku 165 Smlouvy o fungování Evropské unie přispívá Unie k podpoře evropských hledisek sportu s přihlédnutím k jeho zvláštní povaze; vzhledem k tomu, že je třeba zohlednit i to, že sport napomáhá dosažení obecných cílů Unie, jako je ochrana životního prostředí, digitalizace a inkuzivita, a že Unie by se měla zaměřit na další rozvoj evropského rozměru sportu v digitálním prostředí a jeho zachování;
- C. vzhledem k tomu, že navíc sport učí hodnotám, jako je vzájemný respekt a porozumění, solidarita, rovnost, inkuzivita, rozmanitost, čestnost, spolupráce a občanská angažovanost, tyto hodnoty podporuje a současně významně přispívá k podpoře pedagogických a kulturních hodnot a lze ho označit za kulturní a sociální potřebu; vzhledem k tomu, že je zásadní, aby tyto hodnoty podporovali pořadatelé sportovních akcí, vysílací stanice, internetoví zprostředkovatelé, vnitrostátní orgány a další zúčastněné strany v odvětví sportu; vzhledem k tomu, že politika Unie v oblasti sportu musí podporovat cíle profesionálního i amatérského sportu a může pomoci řešit nadnárodní výzvy;
- D. vzhledem k tomu, že sport představuje prostředek integrace; vzhledem k tomu, že zúčastněné strany z oblasti sportu, obce a sportovní společenství by měly spolupracovat s cílem vybudovat udržitelnější a inkuzivnější odvětví sportu tím, že usnadní účast na sportovních akcích všem osobám, především lidem s omezenými příležitostmi, bez ohledu na jejich věk, pohlaví, zdravotní postižení nebo etnický původ;
- E. vzhledem k tomu, že fanouškovská základna je neoddělitelnou součástí sportovních akcí, a nikoli jen odbytištěm marketingových výrobků;
- F. vzhledem k tomu, že odvětví související se sportem představují 2,12 % HDP Unie a 2,72 % zaměstnanosti v Unii; vzhledem k tomu, že sportovní akce mají značný územní dopad z hlediska účasti a ekonomiky;
- G. vzhledem k tomu, že sport na místní úrovni je základem pro profesionální sport, jelikož malé sportovní kluby jsou páteří evropského amatérského sportu a významným způsobem přispívají k rozvoji mladých sportovců a fungují zejména na základě dobrovolnické činnosti; vzhledem k tomu, že k rozvoji masového sportu a šíření sportovních hodnot přispívá 35 milionů amatérských sportovců;
- H. vzhledem k tomu, že rozvoj digitálního prostředí a nových technologií usnadnil všem fanouškům přístup k přenosu sportovních akcí na různých přístrojích, takže se zvýšilo potenciální vystavení nezákonnému obsahu a rozšířil počet lidí, kteří mají k těmto přenosům přístup, což poskytuje příležitost ke zviditelnění i sportům, které se tradičně nepřenášejí; vzhledem k tomu, že to podpořilo i rozvoj nových obchodních modelů na internetu a nových způsobů vytváření příjmů; vzhledem k tomu, že to současně usnadnilo nezákonné internetové přenosy sportovních akcí a internetové pirátství v rámci Unie i mimo ni, což poškozuje jak profesionální, tak amatérský sport a ohrožuje pořádání a udržitelnost sportovních akcí, jakož i finanční stabilitu celého odvětví sportu;
- I. vzhledem k tomu, že ochrana práv duševního vlastnictví je základním právem zakotveným v Listině základních práv; vzhledem k tomu, že význam a rozsah základních práv zakotvených v Listině stanoví Evropský soud pro lidská práva v souladu s příslušnou judikaturou;

Středa 19. května 2021

- J. vzhledem k tomu, že fanouškovská kultura, která je založena na svobodě sdílet a prožívat sportovní zážitky jak v reálném čase, tak před sportovními akcemi i po nich, je zásadním prvkem úlohy, kterou sport hraje v evropské společnosti;
- K. vzhledem k tomu, že nezákonné přenosy sportovních akcí a šíření nezákonného obsahu na internetu způsobuje nejen významnou hospodářskou škodu sportovnímu odvětví, jež vede ke ztrátám na předplatném a na příjmech z reklamy, ale je také škodlivé pro koncové uživatele, jako jsou fanoušci a spotřebitelé, například tím, že jsou tito koncoví uživatelé vystaveni krádežím osobních údajů, škodlivému softwaru („malwaru“) nebo jiným formám poškození či újmy na internetu; vzhledem k tomu, že nezákonné přenosy sportovních akcí jsou často součástí narůstajících aktivit zločineckých organizací; vzhledem k tomu, že internetové pirátství ovlivňuje nejen živé sportovní přenosy prostřednictvím předplacených služeb, ale také volně dostupné vysílání sportovních akcí;
- L. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 a omezení přístupu ke sportovním akcím vedly k poklesu prodeje vstupenek na sportovní akce a zároveň vytvořily příležitosti k rozvoji předplatného sportovních kanálů a k rozšiřování publika prostřednictvím internetu a televize, jakož i k nezákonnému streamování sportovních akcí;
- M. vzhledem k tomu, že na rozdíl od jiných odvětví spočívá většina hodnoty přenosů sportovních akcí ve skutečnosti, že jde o živý přenos, a většina této hodnoty se ztratí po skončení akce; vzhledem k tomu, že nezákonné streamování sportovních akcí je neškodlivější v prvních třiceti minutách poté, co se objeví na internetu; vzhledem k tomu, že v důsledku toho a pouze v této souvislosti je zapotřebí okamžitá reakce, která ukončí nezákonné vysílání sportovních přenosů přes internet;
- N. vzhledem k tomu, že opatření by se měla zaměřit na původ streamování nezákonného obsahu, konkrétně na subjekty umožňující provoz nezákonných internetových stránek, a nikoli na jednotlivé uživatele, jako jsou fanoušci a spotřebitelé, kteří jsou nedobrovolně a nevědomě zapojeni do nezákonného streamování;
- O. vzhledem k tomu, že v posledních letech narostl počet nových multimediálních kanálů pro nezákonné šíření živých sportovních akcí, přičemž mezi těmito kanály vyniká v důsledku rostoucího objemu nezákonné užívání televize přes internetový protokol (IPTV);
- P. vzhledem k tomu, že je třeba odlišit nezákonný přenos celé sportovní akce od krátkých úryvků sdílených mezi fanoušky a náležejících k fanouškovské kultuře, s cílem upozornit například na případy nenávistných výroků a rasismu, vzhledem k tomu, že tyto nezákonné přenosy je také třeba odlišit od obsahu legálně sdíleného v rámci omezení a výjimek stanovených autorským právem nebo obsahu sdíleného novináři za účelem informování široké veřejnosti, jak stanoví směrnice o audiovizuálních mediálních službách; vzhledem k tomu, že opatření na ochranu vysílacích práv před nelegálním užíváním a pirátstvím nesmí ovlivňovat svobodu tisku a schopnost zpravodajských sdělovacích prostředků informovat občany;
- Q. vzhledem k tomu, že některé významné sportovní akce jsou v obecném veřejném zájmu, a proto by měl být všem občanům zaručen přístup k informacím v reálném čase, na něž by se neměla vztahovat nepřiměřená nebo nezákonná omezení; vzhledem k tomu, že se to týká i novinářů a zpravodajů, kteří mohou tyto informace v reálném čase poskytovat; vzhledem k tomu, že členské státy by měly podporovat vysílání významných sportovních akcí v rámci bezplatných programů jako formu populární kultury, jež hraje důležitou úlohu v životech občanů;
- R. vzhledem k tomu, že neustále roste počet držitelů práv, zprostředkovatelů a dalších poskytovatelů služeb, kteří vyvíjejí softwarové nástroje umožňující identifikovat nezákonné živé vysílání sportovních akcí s minimální chybivostí; vzhledem k tomu, že spolehlivost oznámení vydaných těmito držiteli práv, zprostředkovateli a dalšími poskytovateli služeb zároveň závisí na přesnosti a technické kvalitě softwarových nástrojů, které používají k identifikaci nezákonného živého vysílání sportovních akcí;
- S. vzhledem k tomu, že držitelé práv, zprostředkovatelé a další poskytovatelé služeb, jejichž softwarové nástroje jsou schopny účinně a spolehlivě identifikovat nezákonné živé vysílání sportovních akcí, by měli být považováni za „certifikované důvěryhodné oznamovatele“; vzhledem k tomu, že by mělo být vyžadováno splnění norem kvality a přesnosti, aby bylo možné osobu právně považovat za certifikovaného důvěryhodného oznamovatele; vzhledem k tomu, že upřednostňovanou možností, jak zajistit jednotné a účinné uznávání důvěryhodných oznamovatelů, by bylo osvědčení založené na společných unijních požadavcích;

Středa 19. května 2021

- T. vzhledem k tomu, že Unie a členské státy by měly podporovat výzkum a inovace za účelem vývoje zdokonalených softwarových nástrojů pro identifikaci a oznamování nezákonného živého vysílání sportovních akcí;
- U. vzhledem k tomu, že ačkoli sportovní akce nejsou podle práva Unie chráněny autorským právem, ale jako takové jsou jedinečné a do této míry i originální, a díky tomu se mohou stát předmětem hodným ochrany srovnatelné s díly chráněnými autorským právem; vzhledem k tomu, že v právu Unie neexistuje harmonizovaná ochrana pro pořadatele sportovních akcí jako takových; vzhledem k tomu, že je však specifická ochrana pro pořadatele sportovních akcí zajištěna v právních předpisech některých členských států, čímž vzniká právní nejistota a roztržičnost regulačního rámce Unie;
- V. vzhledem k tomu, že právo Unie poskytuje obecný rámec pro mechanismy pro oznamování nezákonného obsahu a přijímání opatření, který umožňuje odstranění nezákonných informací uchovávaných zprostředkovateli nebo znemožnění přístupu k nim; vzhledem k tomu, že právo Unie stanoví opatření pro prosazování občanského práva, která mohou justiční nebo správní orgány za určitých podmínek přijmout s cílem předcházet porušování práv duševního vlastnictví nebo mu zabránit;
- W. vzhledem k tomu, že však současný právní rámec neumožňuje nezbytný okamžitý zásah potřebný k nápravě nezákonného vysílání živého přenosu sportovních akcí; vzhledem k tomu, že některé členské státy navíc přijaly pravidla pro mechanismy pro oznamování nezákonného obsahu a přijímání opatření, která nejsou harmonizovaná na úrovni Unie;

Úvod a obecné připomínky

1. žádá Komisi, aby po provedení nezbytných posouzení dopadů předložila bez zbytečného odkladu na základě článku 114 Smlouvy o fungování EU návrh legislativního aktu v souladu s doporučeními uvedenými v příloze tohoto usnesení;
2. domnívá se, že sport významným způsobem přispívá k sociálnímu začleňování, vzdělávání a odborné přípravě, vytváření pracovních míst, zaměstnatelnosti a veřejnému zdraví v Unii; dále se domnívá, že příjmy z pořádání sportovních akcí by měly více přispívat k financování sportovních aktivit, které jsou prospěšné pro společnost, což bude odrážet společenský význam sportu; konstatuje, že v řadě evropských států závisí výše finančních prostředků přidělených amatérskému sportu přímo na příjmech z vysílacích práv k přenosu sportovních akcí; zdůrazňuje tudíž, že je zapotřebí posílit finanční solidaritu ve sportovním ekosystému, a konstatuje, že část těchto příjmů by měla být určena na rozvoj amatérského sportu, sportu osob se zdravotním postižením a sportů, které nejsou tolik pokryty ve sdělovacích prostředcích;
3. připomíná prohlášení Komise, které je součástí přílohy usnesení Evropského parlamentu o autorském právu na jednotném digitálním trhu přijatého v březnu 2019, podle kterého „Komise posoudí problémy, s nimiž se potýkají pořadatelé sportovních akcí v digitálním prostředí, zejména pokud jde o otázky související s protiprávním vysíláním sportovních přenosů přes internet“;

Sportovní akce a práva duševního vlastnictví

4. konstatuje, že sportovní akce jako takové nemohou být chráněny autorským právem; připomíná, že právo Unie na rozdíl od práva v některých členských státech nestanoví pořadatelům sportovních akcí žádné zvláštní právo; připomíná, že některé členské státy poskytují možnost ochrany tzv. domácího práva založeného na smluvním vztahu a právo Unie poskytuje právo související s autorským právem výrobcům na první záznam filmů, pokud jde o originál a kopie jejich filmů; uznává, že právní ochrana, včetně práv duševního vlastnictví, je pro pořadatele sportovních akcí důležitá, zejména ve vztahu k licencím k vysílacím právům na sportovní akce, jež pořádají, neboť využívání těchto práv představuje relevantní zdroj příjmu, spolu se sponzorstvím, reklamou a prodejem odvozených produktů;
5. zdůrazňuje, že porušování vysílacích práv ve sportu ohrožuje jeho dlouhodobé financování;

Internetové pirátství týkající se vysílání živého přenosu sportovních akcí

6. domnívá se, že řešení internetového pirátství týkajícího se sportovních akcí, které jsou vysílány „živě“ a jejichž ekonomická hodnota spočívá v „živém“ přenosu, je hlavní výzvou, které pořadatelé sportovních akcí čelí a která může vyžadovat legislativní reakci na úrovni Unie;

Středa 19. května 2021

7. všímá si, že nezákonné streamování sportovních akcí je narůstajícím jevem, který je škodlivý pro sportovní ekosystém a konečné uživatele, kteří by mohli být vystaveni různým formám poškození, jako je krádež identity, škodlivý software („malware“) (pocházející např. z aplikací zdarma, nebo krádeže údajů ke kreditním kartám a jiných osobních údajů), nebo jiným formám poškození či újmy souvisejícím s internetovým prostředím;
8. konstatuje, že pořadatelé sportovních akcí investují významné finanční, technické i lidské zdroje do boje proti internetovému pirátství a spolupracují s poskytovateli služeb;
9. domnívá se zároveň, že pořadatelé sportovních akcí by měli přispívat k evropskému sportovnímu modelu, jenž přispívá k rozvoji sportu a je v souladu se společenskými a vzdělávacími cíli;
10. zdůrazňuje, že by mělo být v Unii více propagováno legální poskytování sportovního obsahu, a vyzývá Komisi, aby přijala opatření, která spotřebitelům usnadní nalezení zákonných možností přístupu ke sportovnímu obsahu na internetu; vyzývá Komisi, aby seznam těchto možností přístupu pravidelně aktualizovala na stránce Agorateka.eu a aby zajistila, že se tato platforma bude dále rozvíjet; zdůrazňuje, že odpovědnost za nezákonné vysílání sportovních akcí nesou poskytovatelé streamování a platformy, nikoli fanoušci či spotřebitelé, kteří na nezákonný obsah na internetu často narazí neúmyslně a kteří by měli být lépe informováni o dostupných legálních možnostech;

Nezbytnost účinného prosazování práv

11. zdůrazňuje, že vzhledem ke specifické povaze živého vysílání sportovních akcí a ke skutečnosti, že jejich hodnota se omezuje zejména na dobu trvání dotčené sportovní akce, musí být postupy prosazování práva co nejrychlejší; domnívá se však, že současný právní rámec pro soudní zákazy a pro mechanismy pro oznamování a odstraňování nezákonného obsahu nezaručuje vždy dostatečně účinné a včasné prosazování práv za účelem nápravy nezákonného vysílání živého přenosu sportovních akcí; domnívá se tedy, že je třeba co nejdříve přijmout konkrétní opatření specifická pro vysílání živého přenosu sportovních akcí s cílem přizpůsobit současný právní rámec tak, aby odpovídal těmto specifickým výzvám;
12. vyzývá k tomu, aby byly neoprávněné živé sportovní přenosy internetových zprostředkovatelů odstraněny nebo aby byl přístup k nim znemožněn, a to okamžitě či co nejrychleji, každopádně však nejpozději do třiceti minut po obdržení upozornění o existenci takového nezákonného vysílání od držitelů práv nebo od certifikovaného důvěryhodného oznamovatele; zdůrazňuje, že v kontextu tohoto usnesení se slovem „okamžitě“ rozumí tak okamžitě či tak rychle, jak je to možné, každopádně však nejpozději do třiceti minut po obdržení upozornění od držitelů práv nebo od certifikovaného důvěryhodného oznamovatele;
13. je toho názoru, že v případě neoprávněného živého sportovního přenosu by cílem mělo být odstranění v reálném čase, a to za předpokladu, že neexistují pochybnosti o vlastnictví dotčeného práva a o skutečnosti, že dotčený přenos sportovní akce nebyl povolen; zdůrazňuje nicméně, že veškerá taková opatření musí respektovat obecnou právní zásadu neukládat obecnou povinnost dohledu;

Přeshraniční vymáhání práv

14. zdůrazňuje rovněž, že obecný rámec stanovený právem Unie není na vnitrostátní úrovni uplatňován jednotně a že občanskoprávní řízení a mechanismy pro oznamování a odstraňování nezákonného obsahu se v jednotlivých členských státech liší; je toho názoru, že nástroje pro prosazování práva v přeshraničním kontextu postrádají účinnost; vyzývá k další harmonizaci postupů a opravných prostředků v Unii k řešení specifické povahy živých přenosů sportovních akcí v kontextu balíčku aktu o digitálních službách a jiných případných legislativních návrhů;
15. zdůrazňuje, že vnitrostátní donucovací orgány a agentury se potýkají s problémy, jako je nedostatek zdrojů a vyškolených zaměstnanců; zdůrazňuje význam úzké spolupráce a výměny osvědčených postupů mezi příslušnými orgány na úrovni Unie, vnitrostátními orgány a příslušnými subjekty s cílem zlepšit celkovou zákonnou infrastrukturu v celé Unii;

Středa 19. května 2021

Oznamování a následné kroky

16. připomíná, že směrnice o elektronickém obchodu stanoví, že určití poskytovatelé on-line služeb musejí odstranit nebo znepřístupnit nezákonné informace, které uchovávají, jakmile se o nich dozvědí nebo získají povědomí prostřednictvím oznámení, která jim byla zaslána; trvá na tom, že postup oznamování nezákonného obsahu a přijímání opatření by měl být základem opatření proti nezákonnému obsahu v Unii; domnívá se však, že současný postup oznamování a odstraňování nezákonného obsahu neumožňuje okamžité prosazování práva způsobem, který by vzhledem ke zvláštní povaze „živých“ sportovních akcí přinášel účinná nápravná opatření; zdůrazňuje, že veškerá ustanovení, která mají být přijata v určité záležitosti, musí být v souladu s obecným rámcem stanoveným příslušným právem Unie;

17. připomíná usnesení Parlamentu o aktu o digitálních službách: přizpůsobení pravidel občanského a obchodního práva pro obchodní subjekty působící online ⁽¹⁰⁾, v němž vyzývá Komisi, aby zajistila, aby platformy pro hosting obsahu urychleně jednaly s cílem znepřístupnit nebo odstranit obsah; je toho názoru, že by měl být vytvořen mechanismus zahrnující certifikované důvěryhodné oznamovatele, prostřednictvím kterého by nezákonný živý přenos sportovní akce oznámený certifikovaným důvěryhodným oznamovatelem byl okamžitě odstraněn nebo přístup k takovému přenosu znemožněn, aniž je dotčeno uplatnění mechanismu stížností a nápravných opatření;

18. zdůrazňuje, že sportovní obsah je často technicky zpracován, takže neexistují žádné pochybnosti o tom, kdo má právo jej přenášet na internetu, a že pořadatelé sportovních akcí jakožto držitelé práv znají všechny své oficiální držitele licence, což umožňuje jednoznačné odhalení služeb nezákonného streamování;

19. trvá na tom, že by poskytovatelé streamovacích serverů a streamovacích platforem měli zavést specifické nástroje či opatření s cílem odstraňovat nezákonné živé přenosy sportovních akcí dostupné prostřednictvím jejich služeb nebo k nim znemožnit přístup;

Soudní zákazy k zablokování

20. konstatuje, že postupy týkající se soudních zákazů jsou poměrně dlouhé a obvykle nabývají účinnosti až po skončení vysílání; poukazuje na to, že existují postupy vytvořené na vnitrostátní úrovni, jako jsou „živé“ soudní zákazy a dynamické soudní zákazy, které se ukázaly být účinnějším řešením pirátství týkajícího se vysílání sportovních akcí; požaduje, aby Komise posoudila dopad a vhodnost zavedení postupů ohledně soudních zákazů, jejichž cílem je umožnit zamezení přístupu k nezákonnému živému sportovnímu obsahu na internetu nebo jeho odstranění v reálném čase na základě modelu „živých“ příkazů k zablokování a „dynamických soudních zákazů“;

21. trvá na tom, že postupy ohledně soudních zákazů za účelem odstranění nezákonného vysílání sportovních akcí na internetu nebo znemožnění přístupu k němu bez ohledu na způsob jejich provádění musí zajistit, aby se opatření přísně zaměřovala pouze na nezákonný obsah a nevedla ke svévolnému a nadměrnému blokování zákonného obsahu; poukazuje na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, podle níž nezákonnost určitého obsahu není důvodem k blokování legálního obsahu umístěného na týchž stránkách nebo téžze serveru;

Záruky

22. uznává, že blokování v reálném čase by mohlo ovlivnit základní práva, pokud by výjimečně znepřístupnilo zákonný obsah; zdůrazňuje tudíž, že jsou zapotřebí záruky, které zajistí, aby právní rámec nastolil správnou rovnováhu mezi potřebou účinnosti opatření pro prosazování práva a potřebou chránit práva třetích stran; v tomto ohledu se domnívá, že opatření pro prosazování práva na ochranu živého obsahu by měla být účinná a přiměřená, zejména pro malé firmy, malé a střední podniky a začínající podniky, a jejich součástí by mělo být poskytnutí přístupu k účinným opravným prostředkům, vhodné informování dotčených poskytovatelů služeb a uživatelů internetu o údajném porušení pravidel a přiměřená záruky na ochranu základních práv a osobních údajů;

Právo související s právem autorským a zvláštní právo pro pořadatele sportovních akcí

23. konstatuje, že právo Unie nestanoví právo související s právem autorským pro pořadatele sportovních akcí, ale některé členské státy pro ně ve svých právních předpisech zavedly zvláštní práva, včetně nového „práva souvisejícího s právem autorským“;

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0273.

Středa 19. května 2021

24. domnívá se, že vytvoření nového práva pro pořadatele sportovních akcí v právu Unie nezajistí řešení, pokud jde o výzvy, kterým čelí a které vyplývají z absence účinného a včasného prosazování jejich stávajících práv;

Jiná opatření

25. požaduje posílení spolupráce mezi orgány členských států, držiteli práv a zprostředkovateli; dále vyzývá Komisi, aby v rámci svých pravomocí podpořila členské státy v jejich snaze zlepšit stávající infrastrukturu a opatření;

Závěrečné aspekty

26. domnívá se, že požadovaný návrh nemá žádné finanční dopady;

o

o o

27. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení a doporučení, které je přílohou tohoto usnesení, Komisi a Radě.

Středa 19. května 2021

PŘÍLOHA K USNESENÍ:**DOPORUČENÍ K OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU****A. ZÁSADY A CÍLE POŽADOVANÉHO NÁVRHU**

Současný právní rámec Unie by měl být změněn, aby poskytoval vhodnou a účinnou právní ochranu práv týkajících se živých sportovních akcí. Toho by mělo být dosaženo se zohledněním těchto cílů a zásad:

- zlepšit a zefektivnit stávající právní rámec Unie pro prosazování práv duševního vlastnictví v souvislosti s živými sportovními akcemi s přihlédnutím k jeho zvláštní povaze a zejména krátkodobé hodnotě těchto akcí, na základě osvědčených postupů v členských státech;
- zavést unijní systém, který stanoví společná kritéria pro certifikaci „důvěryhodných oznamovatelů“;
- upřesnit stávající právní předpisy a přijmout konkrétní opatření, která zajistí okamžité odstranění nezákonného obsahu živých sportovních akcí na internetu oznámeného certifikovaným důvěryhodným oznamovatelem nebo znemožnění přístupu k němu s cílem účinně řešit nezákonné vysílání živého přenosu sportovních akcí; chápat, že slovem „okamžitě“ se rozumí okamžitě či co nejrychleji, každopádně však nejpozději do třiceti minut po obdržení upozornění od držitelů práv nebo od certifikovaného důvěryhodného oznamovatele;
- zdůraznit, že zprostředkovatelé by měli být skutečně povinni „znát svého zákazníka“ s cílem zabránit tomu, aby byly jejich služby zneužívány k umožnění nezákonného streamování sportovních akcí; proto vyzývá Komisi, aby tuto povinnost zakotvila v připravovaném aktu o digitálních službách;
- dále tam, kde je to vhodné, harmonizovat postupy a nápravná opatření v Unii s cílem zlepšit a posílit účinnost opatření pro prosazování práva, a to i v přeshraničních souvislostech, aniž by byl dotčen všeobecný rámec Unie;
- vyhodnotit stávající opatření pro prosazování práva s cílem zlepšit je a umožnit okamžité odstranění nezákonného živého sportovního obsahu, včetně nezákonného živého sportovního obsahu oznámeného certifikovaným důvěryhodným oznamovatelem;
- harmonizovat využívání okamžitých a přizpůsobitelných postupů blokování v případě opakovaných porušení, která již byla prokázána, a umožnit okamžité odstranění nebo znemožnění přístupu k nezákonnému vysílání živých sportovních přenosů přes internet, včetně případů, kdy je tento nezákonný obsah oznámen certifikovaným důvěryhodným oznamovatelem, na základě modelu „živých“ příkazů k zablokování a „dynamických soudních zákazů“;
- zajistit, aby navrhovaná opatření zohlednila rozsah, velikost a opakování porušení, a zaměřit se na nezákonné přenosy, přičemž je třeba vyloučit záznam a umístování nezákonných amatérských nahrávek sportovních akcí na internet;
- zajistit, aby opatření, jež budou navržena, byla přiměřená a zachovávala náležitou rovnováhu mezi potřebou účinných opatření pro prosazování práva a potřebou chránit relevantní práva třetích stran, včetně práv poskytovatelů služeb, fanoušků a spotřebitelů;
- vyjasnit, že odpovědnost za nezákonné vysílání sportovních akcí nenesou fanoušci ani spotřebitelé;
- doplnit úpravu legislativního rámce nelegislativními opatřeními, mimo jiné posílenou spoluprací mezi orgány členských států, držiteli práv a zprostředkovateli;

Středa 19. května 2021

B. NAVRHOVANÉ OPATŘENÍ

Aniž by byla dotčena očekávaná pravidla, která mají být stanovena v příslušném právním předpisu Unie, kterým se stanoví obecná pravidla pro řešení nezákonného obsahu na internetu, měla by být v právních předpisech Unie zavedena zvláštní ustanovení týkající se práv pořadatelů sportovních akcí zaměřená zejména na tyto cíle:

- upřesnit koncepci stojící za formulací „jakmile se o tomto dozvěděl, jednal“, uvedenou v článku 14 směrnice o elektronickém obchodu v souvislosti s internetovým zprostředkovatelem, tak aby „jakmile“ znamenalo „okamžitě či co nejrychleji, každopádně však nejpozději do třiceti minut po obdržení upozornění od držitelů práv nebo od certifikovaného důvěryhodného oznamovatele“;
- zavést společnou unijní normu kvality a technické spolehlivosti softwarových nástrojů zavedených držiteli práv, zprostředkovateli a dalšími poskytovateli služeb pro identifikaci nezákonného živého vysílání sportovních akcí s cílem vytvořit systém certifikace důvěryhodných oznamovatelů;
- stanovit, že oznámení vydaná certifikovanými důvěryhodnými oznamovateli se považují za přesná a spolehlivá a v jejich důsledku by měl být nezákonný živý sportovní obsah na internetu oznámený certifikovaným důvěryhodným oznamovatelem okamžitě odstraněn nebo zneprístupněn, aniž by tím bylo dotčeno uplatnění mechanismu stížností a nápravných opatření;
- umožnit postupy okamžitého odstranění zaměřené na nezákonný živý sportovní obsah, za předpokladu, že není pochyb o vlastnictví daného práva a o skutečnosti, že přenos nebyl povolen;
- zajistit, aby opatření, která mají být přijata zprostředkovateli, byla účinná, oprávněná, přiměřená, odpovídající, zohledňovala závažnost a rozsah daného porušení pravidel, aby bylo např. jisté, že odstranění nezákonného obsahu nebo znemožnění přístupu k němu nevyžaduje zablokování celé platformy se službami, které jsou legální;
- přijmout opatření, která usnadňují nalezení legálních možností přístupu ke sportovnímu obsahu, a to i pravidelným aktualizováním seznamu poskytovatelů těchto možností přístupu na Agorateka.eu a zajištěním toho, aby diváci byli informováni o takovýchto legálních možnostech a o tom, jak je využívat pro přístup k obsahu po zavedení blokovacích opatření;
- zajistit a aktivně podporovat řešení v oblasti prosazování práva, jako jsou soukromé dohody mezi zúčastněnými stranami; v tomto ohledu by Komise měla podávat zprávy o vhodnosti a dopadu stanovení povinnosti pro poskytovatele internetového obsahu provádět okamžité odstraňování za účelem odstranění nezákonného vysílání sportovních akcí dostupného v rámci jejich služeb nebo znemožnění přístupu k němu a dále posuzovat vhodnost a dopad této povinnosti;

Je třeba změnit směrnici 2004/48/ES (směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví) s cílem:

- zavést možnost, aby příslušný justiční nebo správní orgán vydal soudní zákaz požadující znemožnění přístupu k nezákonnému živému sportovnímu obsahu na internetu nebo jeho odstranění v reálném čase;
- umožnit využití soudního zákazu k zablokování, který bude platit po celé živé vysílání sportovní akce, bude však omezen na dobu trvání živého vysílání, a tudíž zablokuje internetové stránky, jež se dopustily porušení, pouze na dobu trvání dané akce; tento soudní zákaz by měl být dočasný;
- harmonizovat právní předpisy umožňující, pokud jde o živé sportovní akce, využití soudního zákazu, který by zablokoval přístup nejen k internetovým stránkám, jež se dopustily porušení, ale k veškerým dalším internetovým stránkám, jež obsahují totéž porušení, bez ohledu na název domény nebo použitou IP adresu a aniž by bylo třeba vydat nový soudní zákaz;
- upřesnit, že nezákonný obsah by měl být odstraněn okamžitě či co nejrychleji, každopádně však nejpozději do třiceti minut od obdržení oznámení od držitelů práv nebo od certifikovaného důvěryhodného oznamovatele, za předpokladu, že nezákonnost tohoto vysílání byla oznámena certifikovaným důvěryhodným oznamovatelem nebo v případě nejednoznačnosti samotným držitelem práv; je třeba důrazně poukázat na to, že držitel práv nebo certifikovaný důvěryhodný oznamovatelé by měli zabránit odstranění legálního obsahu; za tím účelem by znemožnění přístupu k nezákonnému obsahu nebo jeho odstranění nemělo v zásadě vyžadovat zablokování přístupu k serveru, který hostuje legální služby a obsah;

Středa 19. května 2021

- posílit spolupráci mezi orgány členských států, mimo jiné pomocí výměny údajů a osvědčených postupů a vytvoření aktivní a aktualizované sítě vnitrostátních orgánů; Komise by měla posoudit, jakou přidanou hodnotu by mělo jmenování nezávislého správního orgánu v jednotlivých členských státech, který by hrál úlohu v systému prosazování práva, zejména v případě rychlého prosazování, například u internetového pirátství týkajícího se živého sportovního obsahu;
  - posílit spolupráci mezi zprostředkovateli a držiteli práv, mimo jiné podporou uzavření memorand o porozumění, která by mohla zajistit zvláštní postup pro oznamování a následné kroky.
-

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0238

Umělá inteligence ve vzdělávání, kultuře a v audiovizuálním odvětví

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o umělé inteligenci ve vzdělávání, kultuře a audiovizuálním odvětví (2020/2017(INI))

(2022/C 15/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
- s ohledem na články 165, 166 a 167 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 9. června 2020 o utváření digitální budoucnosti Evropy ⁽¹⁾,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 19. září 2018 k propasti v digitálních dovednostech žen a mužů ⁽²⁾,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 6. června 2018, kterým se zavádí program Digitální Evropa na období 2021–2027 (COM(2018)0434),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. září 2020 o akčním plánu digitálního vzdělávání na období 2021–2027: Nová podoba vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk (COM(2020)0624),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. září 2020 o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 (COM(2020)0625),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 19. února 2020 o dopadech umělé inteligence, internetu věcí a robotiky na bezpečnost a odpovědnost (COM(2020)0064),
- s ohledem na bílou knihu Komise ze dne 19. února 2020 s názvem „O umělé inteligenci – evropský přístup k excelenci a důvěře“ (COM(2020)0065),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. února 2020 s názvem „Evropská strategie pro data“ (COM(2020)0066),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. dubna 2018 s názvem „Umělá inteligence pro Evropu“ (COM(2018)0237),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. ledna 2018 o akčním plánu digitálního vzdělávání (COM(2018)0022),
- s ohledem na zprávu odborné skupiny na vysoké úrovni pro umělou inteligenci působící v rámci Komise ze dne 8. dubna 2019 s názvem „Etické pokyny pro důvěryhodnou umělou inteligenci“,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. února 2019 o komplexní evropské průmyslové politice v oblasti umělé inteligence a robotiky ⁽³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. září 2018 o jazykové rovnosti v digitálním věku ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. června 2018 o modernizaci vzdělávání v EU ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 202 I, 16.6.2020, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 440, 6.12.2018, s. 37.

⁽³⁾ Úř. věst. C 449, 23.12.2020, s. 37.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 42.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 28, 27.1.2020, s. 8.

Středa 19. května 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 16. února 2017 obsahující doporučení Komisi o občanskoprávních pravidlech pro robotiku ⁽⁶⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 1. června 2017 o digitalizaci evropského průmyslu ⁽⁷⁾,
  - s ohledem na přehled informací poskytnutý tematickou sekcí Strukturální politika a politika soudržnosti v květnu 2020 o využívání umělé inteligence v kulturním a tvůrčím odvětví,
  - s ohledem na důkladnou analýzu využívání umělé inteligence v kulturním a tvůrčím odvětví, kterou v květnu 2020 provedla tematická sekce Strukturální politika a politika soudržnosti,
  - s ohledem na studii „Vzdělávání a zaměstnanost žen v oblasti vědy, techniky a digitální ekonomiky, včetně umělé inteligence a jejích dopadů na rovnost žen a mužů“, kterou v dubnu provedla tematická sekce Občanská práva a ústavní záležitosti,
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, Výboru pro právní záležitosti a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu a vzdělávání (A9-0127/2021),
- A. vzhledem k tomu, že technologie v oblasti umělé inteligence, které mohou mít přímý dopad na naši společnost, se rozvíjejí rychlým tempem a že se čím dál více využívají téměř ve všech oblastech našeho života, mimo jiné v oblasti vzdělávání a kultury a v audiovizuálním odvětví; vzhledem k tomu, že umělá inteligence pravděpodobně pomůže zvýšit produktivitu práce a urychlit hospodářský růst;
  - B. vzhledem k tomu, že vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, včetně softwaru, algoritmů a dat, které umělá inteligence používá či generuje, by se měly řídit etickými zásadami transparentnosti, vysvětlitelnosti, spravedlnosti a odpovědnosti;
  - C. vzhledem k tomu, že veřejné investice do umělé inteligence v Unii výrazně zaostávají za jinými velkými ekonomikami; vzhledem k tomu, že nedostatečné investice do umělé inteligence budou mít pravděpodobně dopad na konkurenceschopnost Unie ve všech odvětvích;
  - D. vzhledem k tomu, že pro rozvoj etické umělé inteligence je nezbytný integrovaný přístup k umělé inteligenci a dostupnost, sběr a interpretace kvalitních, důvěryhodných, spravedlivých, transparentních, spolehlivých, bezpečných a kompatibilních dat;
  - E. vzhledem k tomu, že článek 21 Listiny zakazuje diskriminaci na základě široké škály důvodů; vzhledem k tomu, že při vývoji, zavádění a používání systémů umělé inteligence by nemělo docházet k reprodukci těchto různých forem diskriminace;
  - F. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je základní zásadou Unie zakotvenou ve Smlouvách a měla by se projevit ve všech oblastech její politiky, mj. v oblasti vzdělávání a kultury a v audiovizuálním odvětví, stejně jako při vývoji technologií, jako je umělá inteligence;
  - G. vzhledem k tomu, že zkušenosti z minulosti (zejména v technických oblastech) ukazují, že vývoj a inovace často vycházejí převážně z údajů o mužích a neodrážejí plně potřeby žen; vzhledem k tomu, že odstraňování této předpojatosti vyžaduje větší ostražitost, technická řešení a vypracování jasných požadavků na spravedlnost, odpovědnost a transparentnost;
  - H. vzhledem k tomu, že neúplné a nepřesné soubory údajů, chybějící údaje roztříděné podle pohlaví a nesprávné algoritmy mohou narušit zpracování údajů v systému umělé inteligence a ohrozit dosažení rovnosti mezi ženami a muži ve společnosti; vzhledem k tomu, že údaje o znevýhodněných skupinách a vzájemně se ovlivňujících formách diskriminace jsou často neúplné, nebo dokonce chybějící;

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 252, 18.7.2018, s. 239.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 307, 30.8.2018, s. 163.

Středa 19. května 2021

- I. vzhledem k tomu, že nerovnost mezi ženami a muži, stereotypy a diskriminace mohou rovněž vznikat a být reprodukovány prostřednictvím jazyka a vyobrazení šířených médii a aplikacemi, které umělou inteligenci využívají; vzhledem k tomu, že vzdělávání, kulturní programy a audiovizuální obsah mají značný vliv na formování názorů a hodnot jednotlivců a jsou základním nástrojem v boji proti genderovým stereotypům, při zmenšování propastných rozdílů mezi ženami a muži v digitální oblasti a při utváření pozitivních vzorů; vzhledem k tomu, že před zavedením automatizovaných řešení pro tato klíčová odvětví společnosti musí být vytvořen etický a regulační rámec;
- J. vzhledem k tomu, že věda a inovace mohou přinést významné výhody, zejména pro ty, kdo nejvíce zaostávají, jako jsou ženy a dívky žijící v odlehlejších oblastech; vzhledem k tomu, že vzdělávání v oblasti přírodních věd je důležité pro získání dovedností, důstojné práce a pracovních míst budoucnosti a pro nabourání genderových stereotypů, které je považují za obvykle mužské oblasti; vzhledem k tomu, že věda a vědecké myšlení mají pro demokratickou kulturu, která je zase velmi významná z hlediska prosazování rovnosti žen a mužů, zásadní význam;
- K. vzhledem k tomu, že s nějakou formou kybernetického násilí se už setkala každá desátá žena v EU starší 15 let a že kybernetické obtěžování je při vývoji umělé inteligence, a to i v oblasti vzdělávání, i nadále zdrojem obav; vzhledem k tomu, že kybernetické násilí je často zaměřeno na ženy ve veřejném životě, jako jsou aktivistky, političky a další veřejně činné osoby; vzhledem k tomu, že umělá inteligence a další vznikající technologie mohou hrát důležitou úlohu při předcházení kybernetickým útokům na ženy a dívky a při vzdělávání lidí;
- L. vzhledem k tomu, že Unie a její členské státy nesou zvláštní odpovědnost za využívání, podporu a zajištění většího přínosu technologií umělé inteligence a také za zajištění bezpečnosti těchto technologií a jejich přispívání k blahobytu a zajišťování obecného zájmu Evropanů; vzhledem k tomu, že tyto technologie mohou výrazně přispět k dosažení našeho společného cíle, jímž je zlepšení života našich občanů a podpora prosperity v Unii tím, že pomohou přispět k rozvoji lepších strategií a inovací v řadě oblastí, zejména v oblasti vzdělávání, kultury a audiovizuálního odvětví;
- M. vzhledem k tomu, že většina umělé inteligence je založena na softwaru s otevřeným zdrojovým kódem, což znamená, že tento zdrojový kód lze kontrolovat, upravovat a zdokonalovat;
- N. vzhledem k tomu, že může být nutné provést určité úpravy stávajících zvláštních legislativních nástrojů EU, aby bylo možné zohlednit digitální transformaci a řešit nové výzvy spojené s používáním technologií umělé inteligence v oblasti vzdělávání a kultury a v audiovizuálním odvětví, jako je ochrana osobních údajů a soukromí, boj proti diskriminaci, podpora rovnosti žen a mužů, dodržování práv duševního vlastnictví, ochrana životního prostředí a práva spotřebitelů;
- O. vzhledem k tomu, že pro zajištění rovných podmínek je důležité poskytnout audiovizuálnímu odvětví přístup k údajům z globálních platforem a od hlavních aktérů;
- P. vzhledem k tomu, že umělá inteligence a budoucí aplikace či vynálezy vytvořené pomocí umělé inteligence mohou mít podobně jako v případě jakékoli jiné technologie dvojí povahu; vzhledem k tomu, že umělá inteligence a související technologie vzbuzují mnoho obav, pokud jde o etickou stránku a transparentnost jejich vývoje, zavádění a používání, zejména shromažďování, používání a šíření dat; vzhledem k tomu, že je třeba pečlivě posoudit přínos a rizika technologií umělé inteligence v oblasti vzdělávání a kultury a v audiovizuálním odvětví a zajistit důkladnou soustavnou analýzu jejich dopadu na všechny aspekty společnosti, aniž by došlo k omezení jejich potenciálu;
- Q. vzhledem k tomu, že cílem vzdělávání je naplnit lidský potenciál, rozvíjet kreativitu a dosáhnout skutečné sociální změny, neboť nesprávné používání systémů umělé inteligence založených na datech může bránit lidskému a sociálnímu rozvoji;
- R. vzhledem k tomu, že vzdělávání a příležitost se vzdělávat jsou základním právem; vzhledem k tomu, že vývoj, zavádění a používání technologií umělé inteligence v odvětví vzdělávání by se měly považovat za rizikové a měly by podléhat přísnějším požadavkům na bezpečnost, transparentnost, spravedlnost a odpovědnost;

Středa 19. května 2021

- S. vzhledem k tomu, že kvalitní, rychlá, bezpečná a všudypřítomná konektivita, širokospektrý připojení, vysokokapacitní sítě, odbornost v oblasti informačních technologií a digitální dovednosti jsou spolu s digitálním vybavením a infrastrukturou, přijetím ze strany společnosti a cíleným a vhodným politickým rámcem jedním z předpokladů pro široké a úspěšné zavedení umělé inteligence v Unii; vzhledem k tomu, že z hlediska řešení přetrvávajících propastných rozdílů v digitální oblasti mezi regiony a občany v Unii má zásadní význam rovnoměrné zavádění této infrastruktury a vybavení v celé Unii;
- T. vzhledem k tomu, že k zajištění rovného a spravedlivého zastoupení celé společnosti při vývoji, zavádění a používání technologií umělé inteligence, včetně softwaru, algoritmů a dat, které používají a generují, je naprosto nezbytné věnovat se rozdílům mezi ženami a muži v oblasti vědy, techniky, inženýrství, umění a matematiky (STEAM);
- U. vzhledem k tomu, že je naprosto nezbytné zajistit, aby si všichni obyvatelé Unie už od raného věku osvojili dovednosti nutné pro lepší pochopení schopností umělé inteligence a jejich omezení, aby se mohli lépe připravit na čím dál častější přítomnost umělé inteligence a souvisejících technologií ve všech aspektech lidské činnosti a plně využít příležitostí, které umělá inteligence nabízí; vzhledem k tomu, že rozsáhlé získávání digitálních dovedností ve všech částech společnosti v Unii je základní podmínkou zajištění spravedlivé digitální transformace, které by byla pro všechny přínosem;
- V. vzhledem k tomu, že za účelem dosažení tohoto cíle musejí členské státy investovat do digitálního vzdělávání a mediální výchovy, vybavit školy příslušnou infrastrukturou a nezbytnými koncovými zařízeními a věnovat v učebních plánech větší pozornost zprostředkování digitálních dovedností a kompetencí;
- W. vzhledem k tomu, že umělou inteligenci a související technologie lze využívat ke zdokonalení učebních a výukových metod, zejména s cílem napomoci vzdělávacím systémům při využívání spravedlivých dat ke zvýšení rovnosti v oblasti vzdělávání a jeho kvality a zároveň prosazovat individualizované učební plány a širší přístup ke vzdělávání a zajistit dokonalejší plnění a automatizaci některých administrativních úkolů; vzhledem k tomu, že má-li být využívání umělé inteligence prospěšné pro celou společnost, je nutné zajistit rovný a spravedlivý přístup k digitálním technologiím a vysokorychlostnímu připojení; vzhledem k tomu, že je nanejvýš důležité zajistit dostupnost digitálního vzdělávání pro všechny, a to i pro osoby ze znevýhodněného prostředí a osoby se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že výsledky učení nezávisí na technologiích jako takových, ale na tom, jak umějí učitelé tyto technologie používat, tak aby to mělo z pedagogického hlediska smysl;
- X. vzhledem k tomu, že umělá inteligence má zvláštní potenciál přinášet řešení každodenních výzev v oblasti vzdělávání, jako je personalizace učení, monitorování poruch učení a automatizace obsahu nebo znalostí odpovídajících konkrétnímu předmětu, a může zajistit lepší odborné vzdělávání a podpořit přechod na digitální společnost;
- Y. vzhledem k tomu, že umělá inteligence by mohla mít praktické využití, pokud jde o omezení administrativní činnosti pedagogů a vzdělávacích institucí, a poskytnout jim tak více času na jejich hlavní výukovou a vzdělávací činnost;
- Z. vzhledem k tomu, že nové aplikace založené na umělé inteligenci v oblasti vzdělávání usnadňují dosažení pokroku v různých oborech, jako je studium jazyků a matematika;
- AA. vzhledem k tomu, že zkušenosti v oblasti individualizovaného vzdělávání za pomoci umělé inteligence mohou nejen vést k vyšší motivaci studentů a pomoci jim plně využít svého potenciálu, ale také snížit míru předčasného ukončování školní docházky;
- AB. vzhledem k tomu, že umělá inteligence může díky lepšímu pochopení učebních metod a způsobů studentů stále více pomáhat učitelům dosáhnout větší efektivity, a to tím, že jim pomůže zjišťovat problémy s učením a lépe posoudit pokrok, kterého jednotliví žáci a studenti dosáhli;
- AC. vzhledem k tomu, že digitální trh práce v Unii postrádá téměř půl milionu odborníků v oblasti věd o datech velkého objemu a analýzy dat, které představují základ vývoje a využívání kvalitní a důvěryhodné umělé inteligence;
- AD. vzhledem k tomu, že využívání umělé inteligence v oblasti vzdělávání vyvolává obavy ohledně etického využívání údajů, práv účastníků vzdělávání, přístupu k údajům a ochrany osobních údajů, a představuje proto riziko z hlediska porušování základních práv, jako je vytváření stereotypních modelů týkajících se profilů a chování účastníků vzdělávání, což by mohlo vést k diskriminaci nebo ke škodám, neboť by docházelo k šíření špatných pedagogických postupů;

Středa 19. května 2021

- AE. vzhledem k tomu, že kultura hraje při širokém využívání technologií umělé inteligence ústřední roli a že se díky rozvoji inovativních technologií a nástrojů a jejich účinnému uplatňování při naplňování potřeb tohoto odvětví stává klíčovou disciplínou pro zachování kulturního dědictví;
- AF. vzhledem k tomu, že technologie umělé inteligence lze využít k propagaci a ochraně kulturního dědictví, mimo jiné pomocí digitálních nástrojů k ochraně historických památek, hledáním nových způsobů, jak v širším měřítku a snáze zpřístupnit soubory dat obsahující kulturní díla, která jsou v držení kulturních institucí v celé Unii, a zároveň uživatelům usnadnit orientaci ve velkém množství kulturního a tvůrčího obsahu; vzhledem k tomu, že v tomto ohledu má zásadní význam prosazování norem a rámců v oblasti interoperability;
- AG. vzhledem k tomu, že využívání umělé inteligence při vytváření kulturního a tvůrčího obsahu, zejména pokud jde o mediální obsah a doporučení ohledně personalizovaného obsahu, vyvolává otázky spojené s ochranou údajů, diskriminací a kulturní a jazykovou rozmanitostí i otázky ohledně nebezpečí produkce diskriminačních výstupů založených na neobjektivních vstupních datech a mohlo by vést k omezení různorodých názorů a plurality sdělovacích prostředků;
- AH. vzhledem k tomu, že doporučení ohledně personalizovaného obsahu vycházejícího z umělé inteligence se mohou často lépe zaměřit na konkrétní potřeby jednotlivců, včetně jejich kulturních a jazykových preferencí; vzhledem k tomu, že umělá inteligence může přispět k podpoře jazykové rozmanitosti v Unii a k rozsáhlejšímu šíření evropských audiovizuálních děl, zejména prostřednictvím automatizovaného opatřování titulky a dabování audiovizuálního obsahu do jiných jazyků; vzhledem k tomu, že máme-li podpořit kulturní a jazykovou rozmanitost, je naprosto nezbytné zajistit dostupnost obsahu sdělovacích prostředků v různých jazycích;
- AI. vzhledem k tomu, že umělá inteligence tím, že umožňuje automatizovat různé rutinní úkoly, interpretovat data, a dokonce vytvářet zprávy, jako je předpověď počasí a sportovní výsledky, vede v redakcích zpravodajství k zavádění inovací;
- AJ. poukazuje na to, že podpora počítačové lingvistiky za účelem vývoje umělé inteligence založené na právech prostřednictvím evropské mnohojazyčnosti představuje zvláštní inovační potenciál, který lze využít k tomu, aby byla v digitálním věku zajištěna demokratická celosvětová kulturní a informační výměna bez diskriminace;
- AK. vzhledem k tomu, že by technologie umělé inteligence mohly být přínosem pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a zajistit přístup osob se zdravotním postižením ke kulturnímu a tvůrčímu obsahu; vzhledem k tomu, že umělá inteligence již umožnila takové řešení, jako je rozpoznávání řeči, virtuální asistenti a digitální znázornění fyzických předmětů; vzhledem k tomu, že na zpřístupňování tohoto obsahu osobám se zdravotním postižením se už podílí digitální tvorba;
- AL. vzhledem k tomu, že aplikace umělé inteligence jsou v audiovizuálním odvětví všudypřítomné, zejména na platformách s audiovizuálním obsahem;
- AM. vzhledem k tomu, že technologie umělé inteligence proto přispívají k vytváření, plánování, řízení, produkci, distribuci, lokalizaci a ke spotřebě audiovizuálních mediálních produktů;
- AN. vzhledem k tomu, že zatímco lze umělou inteligenci využívat k vytváření falešného obsahu, jako jsou tzv. deepfakes, které se exponenciálně šíří a představují bezprostřední ohrožení demokracie, může být použita rovněž jako neocenitelný nástroj ke zjišťování takové zlovolné činnosti a k okamžitému boji proti ní, například prostřednictvím ověřování faktů v reálném čase nebo označování takového obsahu; vzhledem k tomu, že většinu materiálů typu deepfake lze snadno rozpoznat; vzhledem k tomu, že zároveň jsou nástroje pro jejich odhalování využívající umělou inteligenci při označování a filtrování takového obsahu obecně úspěšné; vzhledem k tomu, že v této oblasti neexistuje žádný právní rámec;

Obecné poznámky

1. poukazuje na strategický význam umělé inteligence a souvisejících technologií pro Unii; vzhledem k tomu, že přístup k umělé inteligenci a souvisejícím technologiím musí být antropocentrický a zakládat se na lidských právech a etice, aby se z umělé inteligence stal skutečně nástroj ve službách lidí, společného blaha a veřejného zájmu občanů;
2. zdůrazňuje, že při vývoji, zavádění a využívání umělé inteligence v oblasti vzdělávání a kultury a v audiovizuálním odvětví je nutné plně respektovat základní práva, svobody a hodnoty, mimo jiné lidskou důstojnost, soukromí, ochranu osobních údajů, zákaz diskriminace a svobodu projevu a informací a také kulturní rozmanitost a práva duševního vlastnictví, které jsou zakotveny ve Smlouvách o EU a v Listině;

Středa 19. května 2021

3. zdůrazňuje, že vzdělávání, kultura a audiovizuální odvětví představují oblasti, které jsou vůči využívání umělé inteligence a souvisejících technologií citlivé, neboť mají potenciál ovlivnit podstatu základních práv a hodnot naší společnosti; zdůrazňuje proto, že při vývoji, zavádění a používání umělé inteligence a souvisejících technologií v těchto odvětvích, včetně softwaru, algoritmů a dat, které používají a generují, je nutné dodržovat etické zásady;
4. připomíná, že algoritmy a umělá inteligence by měly být „etické už ve stadiu návrhu“ bez zakořeněné předpojatosti, a to způsobem, který by zaručil maximální ochranu základních práv;
5. opětovně upozorňuje na to, že je důležité zajistit vývoj kvalitní, kompatibilní a inkluzivní umělé inteligence a technologií, které by se používaly pro hluboké učení a které by respektovaly a bránily hodnoty Unie, zejména rovnost žen a mužů, mnohojazyčnost a podmínky nezbytné pro mezikulturní dialog, neboť používání nekvalitních, zastaralých, neúplných nebo nesprávných dat může vést k chybným prognózám, a tedy k diskriminaci a předpojatosti; zdůrazňuje, že za účelem lepšího shromažďování a systematizace dat a zvýšení jejich bezpečnosti a možnosti převodu, aniž by docházelo k zásahu do soukromí, je nezbytně nutné rozvíjet kapacity na úrovni členských států a EU; bere na vědomí návrh Komise na vytvoření jednotného evropského datového prostoru;
6. připomíná, že umělá inteligence může být příčinou neobjektivnosti, a tedy různých forem diskriminace založené na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci; v tomto ohledu připomíná, že je nutné zaručit práva všech osob a že umělá inteligence a související technologie nesmějí být v žádném ohledu diskriminační;
7. zdůrazňuje, že tato předpojatost a diskriminace může vznikat na základě již zkreslených souborů údajů, které odrážejí stávající diskriminaci ve společnosti; připomíná v této souvislosti, že je nezbytné zapojit i příslušné zainteresované strany, včetně občanské společnosti, aby se zabránilo neúmyslnému začlenění genderové, sociální a kulturní předpojatosti do algoritmů, systémů a aplikací umělé inteligence; zdůrazňuje, že je třeba pracovat na co nejúčinnějším způsobu, jak v souladu s etickými a nediskriminačními normami omezit předpojatost v systémech umělé inteligence; zdůrazňuje, že soubory dat sloužící k trénování umělé inteligence by měly být co nejrozsáhlejší, aby co nejlépe a co nejvěrnějším způsobem reflektovaly společnost, že je nutné kontrolovat výstupy, aby se předešlo jakékoli formě stereotypů, diskriminace a předpojatosti a že by se umělá inteligence měla ve vhodných případech využívat ke zjišťování případných lidských předsudků a k jejich nápravě; vyzývá Komisi, aby podpořila a zjednodušila sdílení strategií pro zajištění objektivnosti údajů;
8. vyzývá Komisi a členské státy, aby při tvorbě politiky a právních předpisů v oblasti umělé inteligence zohledňovaly etické aspekty, a to i aspekty týkající se rovnosti žen a mužů, a aby v nutných případech upravily stávající právní předpisy, mimo jiné unijní programy a etické pokyny pro využívání umělé inteligence;
9. vyzývá Komisi a členské státy, aby navrhly opatření, která by plně zohledňovala genderový rozměr, jako jsou např. osvětové kampaně, školení a školní osnovy, jež by měly občanům poskytovat informace o tom, jak fungují algoritmy a jaký mají vliv na jejich každodenní život; dále je vyzývá, aby rozvíjely takový způsob uvažování, který by byl založen na rovnosti žen a mužů, a takové pracovní podmínky, které by vedly k vývoji inkluzivnějších technologických produktů a inkluzivnějšího pracovního prostředí; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby byly do školních osnov začleněny digitální dovednosti a odborná příprava v oblasti umělé inteligence, a aby je zpřístupnily všem coby způsob, jak odstranit digitální propast mezi ženami a muži;
10. zdůrazňuje, že je zapotřebí zajistit odbornou přípravu pracovníků a pedagogů pracujících s umělou inteligencí s cílem podpořit jejich schopnost vyhledávat a napravovat genderově diskriminační postupy na pracovišti a v oblasti vzdělávání a odbornou přípravu pracovníků vyvíjejících systémy a aplikace umělé inteligence za účelem zjišťování diskriminace na základě pohlaví v systémech a aplikacích umělé inteligence, které vyvíjejí, a její nápravy; vyzývá ke stanovení jasné odpovědnosti ve společnostech a vzdělávacích institucích s cílem zajistit, aby na pracovišti nebo v rámci vzdělávání nedocházelo k diskriminaci na základě pohlaví; zdůrazňuje, že pokud nepředstavuje pohlaví z nějakého důvodu klíčový faktor, mělo by se pro vzdělávací a kulturní účely používat bezpohlavní zobrazování umělé inteligence a robotů;
11. zdůrazňuje, že za účelem shromažďování údajů roztríděných podle pohlaví a jiných údajů týkajících se rovnosti mezi muži a ženami je důležité vyvíjet a zavádět aplikace umělé inteligence v oblasti vzdělávání a kultury a v audiovizuálním odvětví a případně používat moderní metody strojového učení odstraňující předpojatost, s cílem napravovat genderové stereotypy a genderovou předpojatost, jež mohou mít negativní dopad;

Středa 19. května 2021

12. vybízí Komisi, aby zahrnula vzdělávání do regulačního rámce pro rizikové aplikace umělé inteligence, jelikož je důležité zajistit, aby vzdělávání bylo i nadále veřejně prospěšné, a protože údaje týkající se žáků, studentů a jiných účastníků vzdělávání jsou velmi citlivé; zdůrazňuje, že v odvětví vzdělávání by do zavádění umělé inteligence měli být zapojeni pedagogové, účastníci vzdělávání i širší společnost, přičemž by měly být zohledněny potřeby všech a očekávaný přínos, aby bylo zajištěno účelné a etické využívání umělé inteligence;

13. vyzývá Komisi, aby za účelem zjišťování genderové předpojatosti v oblasti umělé inteligence prosazovala k podpoře multidisciplinárního výzkumu, pilotních projektů, experimentů a vývoje nástrojů, včetně odborné přípravy, využívání programů Unie, jako je Horizont Evropa, Digitální Evropa a Erasmus+, a aby podporovala i osvětové kampaně pro širokou veřejnost;

14. zdůrazňuje, že je nutné vytvořit v oblasti vzdělávání, kultury a v audiovizuálním odvětví různorodé týmy vývojářů a inženýrů, které budou pracovat po boku hlavních aktérů, s cílem zabránit neúmyslnému zahrnutí genderové nebo sociální podjatosti do algoritmů, systémů a aplikací umělé inteligence; zdůrazňuje, že je nutné přihlížet k rozmanitosti různých teorií, na jejichž základě byla umělá inteligence dosud vyvíjena a které by mohly být dále rozvíjeny v budoucnosti;

15. poukazuje na to, že náležité úsilí o odstranění předsudků a diskriminace vůči určitým skupinám, včetně genderových stereotypů, by nemělo zastavit technologický pokrok;

16. znovu připomíná význam základních práv a zastřešující nadřazenosti právních předpisů na ochranu osobních údajů, které jsou při nakládání s takovými technologiemi nezbytné; připomíná, že umělá inteligence může mít obzvláště výrazný dopad na ochranu osobních údajů, zejména v případě dětí; zdůrazňuje, že zásady stanovené v obecném nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) ⁽⁸⁾ jsou pro zavádění umělé inteligence v této souvislosti závazné; dále připomíná, že všechny aplikace umělé inteligence musí plně dodržovat právní předpisy Unie v oblasti ochrany údajů, konkrétně nařízení GDPR a směrnici o soukromí a elektronických komunikacích ⁽⁹⁾; zdůrazňuje právo na lidský zásah při používání umělé inteligence a souvisejících technologií;

17. vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly povinnost transparentnosti a vysvětlitelnosti automatizovaných individuálních rozhodnutí na bázi umělé inteligence učiněných v rámci výsad veřejné moci a aby zavedly sankce za účelem vymáhání této povinnosti; vyzývá k zavedení systémů využívajících jako standard manuální ověřování a intervence a požaduje spravedlivý postup, včetně práva podat opravný prostředek a přístupu k právní ochraně;

18. bere na vědomí potenciálně negativní vliv personalizované reklamy, zejména detailně cílené a „behaviorální“ reklamy, a hodnocení jednotlivců, prováděné zejména na nezletilých, bez jejich souhlasu, k němuž dochází tak, že tato praxe zasahuje do soukromého života osob a kladou se při ní otázky ohledně sběru a užívání údajů pro účely personalizované reklamy a nabízejí výrobky a služby nebo stanoví ceny; vyzývá proto Komisi, aby zavedla přísná omezení týkající se cílené reklamy na základě shromažďování osobních údajů, přičemž by měla začít zavedením zákazu meziplatformové behaviorální reklamy, aniž by tím došlo k poškození malých a středních podniků; připomíná, že směrnice o soukromí a elektronických komunikacích v současné době umožňuje cílenou reklamu pouze s výslovným souhlasem uživatele, jinak je tato reklama protiprávní; vyzývá Komisi, aby zakázala používání diskriminačních postupů při poskytování služeb nebo produktů;

19. zdůrazňuje, že je nutné, aby byly mediální organizace informovány o hlavních parametrech systémů umělé inteligence založených na algoritmech, které určují pořadí a výsledky vyhledávání na platformách třetích stran, a aby byli uživatelé informováni o využívání umělé inteligence ve službách přijímajících rozhodnutí a měli pravomoc stanovit své parametry pro ochranu soukromí prostřednictvím transparentních a srozumitelných opatření;

20. zdůrazňuje, že umělá inteligence může podporovat tvorbu obsahů ve vzdělávání, kultuře a audiovizuálním odvětví společně s informačními a vzdělávacími platformami, včetně seznamů různých druhů kulturních statků a mnoha různých zdrojů dat; bere na vědomí rizika porušování práv duševního vlastnictví při kombinování umělé inteligence s různými

⁽⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37).

Středa 19. května 2021

vícezdrojovými technologiemi (dokumenty, fotografiemi, filmy) s cílem zdokonalit způsob, jakým jsou údaje zobrazovány a zkoumány; vyzývá k využívání umělé inteligence pro účely zajištění vysoké úrovně ochrany práv duševního vlastnictví v rámci stávajícího legislativního rámce, například tím, že budou jednotlivci a podniky upozorněni, pokud bude hrozit, že neúmyslně poruší pravidla, nebo že budou podporováni držitelé práv duševního vlastnictví, dojde-li skutečně k porušení těchto práv; zdůrazňuje tudíž význam zavedení rámce ochrany práv duševního vlastnictví na unijní úrovni v souvislosti s využíváním umělé inteligence;

21. zdůrazňuje, že je zapotřebí najít rovnováhu mezi vývojem systémů umělé inteligence a jejich použitím ve vzdělávání, kultuře a v audiovizuálním odvětví na jedné straně a opatřeními na ochranu konkurence a konkurenceschopnosti podniků zabývajících se umělou inteligencí v těchto oblastech na straně druhé; v tomto ohledu zdůrazňuje, že je třeba podpořit podniky, aby investovaly do inovací systémů umělé inteligence používaných v těchto oblastech, a současně zajistit, aby společnosti poskytující takové aplikace na trhu nezískaly monopolní postavení; zdůrazňuje nutnost toho, aby byla umělá inteligence široce dostupná kulturním a kreativním odvětvím v celé Evropě s cílem zachovat rovné podmínky a spravedlivou hospodářskou soutěž pro všechny zainteresované strany a aktéry v Evropě; vyzývá Komisi a členské státy, aby při rozhodnutích týkajících se hospodářské soutěže, včetně rozhodnutí o fúzích, více zohledňovaly úlohu dat a algoritmů, pokud jde o koncentraci tržní síly;

22. zdůrazňuje, že je zapotřebí systematicky se zabývat společenskými, etickými a právními otázkami, které vyplývají z vývoje, zavádění a používání umělé inteligence, například pokud jde o transparentnost algoritmů a vyvození související odpovědnosti, zásadu nediskriminace, svobodu projevu a rozmanitost názorů, pluralitu sdělovacích prostředků a o vlastnictví, shromažďování a šíření dat a obsahů; doporučuje vypracovat společné evropské pokyny a normy na ochranu soukromí a současně účinně využívat dostupná data; vyzývá k transparentnosti při vývoji algoritmů a vyvozování související odpovědnosti při jejich používání;

23. vyzývá Komisi, aby předložila komplexní regulační rámec s cílem horizontálně regulovat používání umělé inteligence a doplňovat jej zvláštními odvětvovými pravidly, například v oblasti audiovizuálních médií;

24. zdůrazňuje potřebu investic do výzkumu a inovací v oblasti vývoje, zavádění a využívání umělé inteligence a jejich aplikací ve vzdělávání, kultuře a audiovizuálním odvětví; zdůrazňuje význam veřejných investic do těchto služeb a doplňkovou přidanou hodnotu, kterou poskytují partnerství veřejného a soukromého sektoru, pokud jde o naplnění tohoto cíle a rozvinutí plného potenciálu umělé inteligence v těchto oblastech, zejména ve vzdělávání, a to s ohledem na významný objem soukromých prostředků investovaných v posledních letech; vyzývá Komisi, aby na podporu výzkumu a inovací zaměřených na použití umělé inteligence v těchto oblastech vynaložila dodatečné finanční prostředky;

25. zdůrazňuje, že algoritnické systémy mohou umožňovat rychlejší překlenutí digitální propasti, ale jejich nerovné zavádění může vést ke vzniku nových propastí nebo urychlit prohlubování těch stávajících; vyjadřuje znepokojení nad nekonzistentním rozvojem znalostí a infrastruktury v Unii, což omezuje dostupnost produktů a služeb, které jsou závislé na umělé inteligenci, zejména v řídké osídlených a sociálně-ekonomicky zranitelných oblastech; vyzývá Komisi, aby zajistila rovnoměrné sdílení přínosů umělé inteligence a souvisejících technologií;

26. vyzývá Komisi, aby zavedla požadavky na pořízování a zavádění umělé inteligence a souvisejících technologií unijními subjekty veřejného sektoru, aby se zajistilo dodržování unijního práva a základních práv; zdůrazňuje přidanou hodnotu využívání nástrojů, jako jsou veřejné konzultace a hodnocení dopadu, které by měly být provedeny před pořízením a zavedením systémů umělé inteligence v souladu s doporučením zvláštní zpravodajky, které vydala ve své zprávě určené Valnému shromáždění OSN a týkající se umělé inteligence a jejího dopadu na svobodu přesvědčení a projevu⁽¹⁰⁾; vybízí veřejné orgány, aby podněcovaly rozvoj a zavádění umělé inteligence prostřednictvím veřejného financování a zadávání veřejných zakázek; zdůrazňuje, že je třeba posílit trh tím, že se malým a středním podnikům poskytne příležitost podílet se na zadávání zakázek na aplikace na bázi umělé inteligence, aby se zajistilo zapojení technologických společností všech velikostí, a byla tím zaručena odolnost a hospodářská soutěž;

⁽¹⁰⁾ Zpráva zvláštní zpravodajky OSN pro podporu a ochranu práva na svobodu přesvědčení a projevu, 29. srpna 2018.

Středa 19. května 2021

27. žádá, aby byly pravidelně prováděny nezávislé audity s cílem zjistit, zda jsou používané aplikace umělé inteligence a související kontroly a protíváhy v souladu se stanovenými kritérii, a aby na tyto audity dohlížely nezávislé orgány dohledu s dostatečnými pravomocemi; žádá, aby byly prováděny zvláštní zátěžové testy, které by zajistily dodržování předpisů;

28. bere na vědomí výhody i rizika umělé inteligence z hlediska kybernetické bezpečnosti a jejího potenciálu v boji proti kyberkriminalitě a zdůrazňuje, že řešení založená na umělé inteligenci musí být odolná vůči kybernetickým útokům a současně musí být v souladu se základními právy Unie, zejména s ochranou osobních údajů a soukromí; zdůrazňuje, že je důležité dohlížet na bezpečnost využívání umělé inteligence a že je zapotřebí úzké spolupráce veřejného a soukromého sektoru, aby bylo možné řešit zranitelnost uživatelů a rizika, která v této souvislosti vznikají; vyzývá Komisi, aby posoudila, zda není zapotřebí zdokonalit prevenci, pokud jde o kybernetickou bezpečnost a s ní spojená zmírňující opatření;

29. zdůrazňuje, že krize způsobená pandemií COVID-19 může být považována za zkušební dobu pro vývoj, zavádění a využívání digitálních technologií a technologií umělé inteligence v oblasti vzdělávání a kultury, což dokládá řada on-line vzdělávacích platforem a on-line nástrojů na podporu kultury, které byly v členských státech využívány; vyzývá proto Komisi, aby tyto příklady zohlednila při zvažování společného unijního přístupu k intenzivnějšímu využívání takových technologických řešení;

Vzdělávání

30. připomíná, že je důležité posílit digitální dovednosti a dosáhnout vysoké úrovně mediální, digitální a informační gramotnosti na úrovni Unie coby předpokladu pro využívání umělé inteligence ve vzdělávání; zdůrazňuje, že je v této souvislosti třeba zajistit celounijní digitální gramotnost a gramotnost v oblasti umělé inteligence, a to zejména rozvojem příležitostí odborné přípravy pro vyučující; trvá na tom, že používání technologií umělé inteligence ve školách by mělo přispět k vyrovnání rozdílů v digitální gramotnosti mezi různými sociálními skupinami a jednotlivými regiony; vítá aktualizovaný akční plán digitálního vzdělávání vypracovaný Komisí, který se zabývá využíváním umělé inteligence ve vzdělávání; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby digitální dovednosti, mediální gramotnost a odbornou přípravu a dovednosti související s umělou inteligencí zařadila mezi priority tohoto plánu a zároveň informovala o možném zneužití a nedostacích umělé inteligence; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby se zvlášť zaměřila na děti a mládež v nejisté situaci, které potřebují v oblasti digitálního vzdělávání zvláštní podporu; naléhavě vyzývá Komisi, aby se ve svých nadcházejících legislativních návrzích týkajících se umělé inteligence řádně zabývala umělou inteligencí a robotikou v oblasti vzdělávacích iniciativ; naléhavě vyzývá členské státy, aby investovaly do digitálního vybavení škol a k tomuto účelu využívaly finanční prostředky Unie;

31. zdůrazňuje, že využívání umělé inteligence ve vzdělávacích systémech přináší širokou škálu možností, příležitostí a nástrojů k tomu, aby mohlo být inovativnější, inkluzivnější, efektivnější a čím dál účinnější, a to za pomoci zavádění nových způsobů rychlého a personalizovaného vysoce kvalitního učení zaměřeného na studenty; zdůrazňuje však, že vzhledem k tomu, že tento proces bude mít dopad na vzdělávání a sociální začleňování, musí být zajištěna dostupnost takových nástrojů pro všechny sociální skupiny tím, že se zajistí rovný přístup ke vzdělávání a učení a že nikdo nebude opomenut, zejména osoby se zdravotním postižením;

32. zdůrazňuje, že v zájmu kritické i účinné interakce s umělou inteligencí potřebují občané této technologii alespoň v základu porozumět; vyzývá členské státy, aby do svých opatření týkajících se digitální gramotnosti začlenily informační kampaně o umělé inteligenci; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly plány digitální gramotnosti a diskusní fóra s cílem zapojit občany, rodiče a studenty do demokratického dialogu s veřejnými orgány a zúčastněnými stranami ohledně vývoje, zavádění a používání technologií umělé inteligence ve vzdělávacích systémech; zdůrazňuje, že je důležité poskytnout pedagogům, školitelům a dalším relevantním osobám správné nástroje a know-how týkající se umělé inteligence a souvisejících technologií, pokud se jedná o to, co tyto technologie představují, jak se používají a jak je možné je uplatňovat řádným způsobem a v souladu s právem, aby se zabránilo porušování práv duševního vlastnictví; obzvláště zdůrazňuje, jak významná je digitální gramotnost pro osoby pracující v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a její posilování u starších spoluobčanů vzhledem k tomu, že mladší generace již o těchto technologiích mají základní představu, neboť s nimi vyrůstaly;

33. zdůrazňuje, že skutečným cílem umělé inteligence ve vzdělávacích systémech by mělo být dosažení co nejvíce individualizované úrovně výuky, která žákům nabídne individuálně přizpůsobené studijní plány podle jejich silných a slabých stránek a didaktické materiály přizpůsobené jejich vlastnostem, přičemž by měla být zachována kvalita vzdělávání a integrační zásada našich vzdělávacích systémů;

Středa 19. května 2021

34. připomíná zásadní a rozmanitou úlohu, kterou učitelé hrají ve vzdělávání a při zajišťování jeho inkluзивnosti, zejména ve fázi raného dětství, kde jsou získávány dovednosti, které studentům umožní úspěšně se orientovat v životě, např. pokud jde o osobní vztahy, studijní dovednosti, empatii a spolupráci; zdůrazňuje proto, že technologie umělé inteligence nelze využívat k tíži nebo na úkor osobního vzdělávání, neboť učitelé nesmí být nahrazeni technologiemi souvisejícími s umělou inteligencí ani umělou inteligencí samotnou;

35. zdůrazňuje, že přínosy z učení plynoucí z využívání umělé inteligence ve vzdělávání nebudou záviset jen na samotné umělé inteligenci, ale na tom, jak ji pedagogové využijí v prostředí digitálního vzdělávání k uspokojení svých vlastních potřeb a potřeb svých žáků a studentů; poukazuje proto na nutnost toho, aby programátoři umělé inteligence pokud možno zapojili pedagogické komunity do vývoje, zavádění a používání technologií umělé inteligence a zároveň vytvořili prostředí pro propojení a spolupráci mezi programátory, vývojáři, podniky, školami, pedagogy a dalšími veřejnými a soukromými zúčastněnými stranami s cílem vytvořit technologie umělé inteligence, které budou vhodné pro skutečné vzdělávací prostředí, odrážet věk a vývojovou připravenost každého studenta a splňovat nejvyšší etické normy; zdůrazňuje, že vzdělávací instituce by měly zavádět pouze důvěryhodné a etické technologie zaměřené na člověka, které mohou veřejné orgány a občanská společnost kontrolovat ve všech fázích jejich životního cyklu; zdůrazňuje v tomto ohledu výhody bezplatných a otevřených řešení; požaduje, aby školy a jiná vzdělávací zařízení byly finančně, logisticky i prostřednictvím nezbytných odborných znalostí podporovány za účelem zavádění pedagogických řešení pro budoucnost;

36. kromě toho zdůrazňuje, že je třeba průběžně školit pedagogy, aby byli schopni přizpůsobit se realitě vzdělávání využívajícího umělou inteligenci a získat potřebné znalosti a dovednosti, které jim umožní využívat technologie umělé inteligence pedagogickým a smysluplným způsobem, čímž se jim otevře možnost osvojit si možnosti nabízené umělou inteligencí a porozumět hranicím jejich kapacit; požaduje, aby digitální výuka v budoucnu povinně tvořila součást vzdělávání učitelů a aby pedagogové měli spolu s osobami pracujícími v oblasti vzdělávání a odborné přípravy možnost se celoživotně vzdělávat v oblasti digitální výuky; vyzývá proto k rozvoji programů odborné přípravy v oblasti umělé inteligence pro pedagogy ve všech oborech i v celé Evropě; dále zdůrazňuje, že je důležité reformovat výukové programy pro nové generace pedagogů, aby se mohli přizpůsobit realitě vzdělávání využívajícího umělou inteligenci, a že je důležité vypracovat a aktualizovat příručky a pokyny týkající se umělé inteligence pro pedagogy;

37. je znepokojen tím, že se nedostává vysokoškolských vzdělávacích programů zaměřených na umělou inteligenci a že chybí finanční prostředky na umělou inteligenci ve všech členských státech; je přesvědčen o tom, že tento stav ohrožuje budoucí digitální ambice Evropy;

38. je znepokojen tím, že jen nízký počet výzkumných pracovníků zabývajících se umělou inteligencí je činný v akademické sféře, neboť technologické společnosti jim mohou nabídnout vyšší platové ohodnocení a méně byrokratické zátěže pro výzkum; domnívá se, že část řešení spočívá v přeměňování více veřejných prostředků do oblasti výzkumu umělé inteligence na univerzitách;

39. zdůrazňuje význam zprostředkování všeobecných digitálních dovedností a kompetencí jednotlivcům již od dětského věku, mají-li se překlenout mezery v oblasti kvalifikací a mají-li se některé skupiny obyvatel lépe začlenit do digitálního trhu práce a do digitální společnosti; poukazuje na to, že odborná příprava vysoce kvalifikovaných odborníků ze všech oborů v oblasti umělé inteligence, zajištění vzájemného uznávání této kvalifikace v rámci Unie a zvyšování kvalifikace stávajících a budoucích pracovníků má stále větší význam pro to, aby se mohli vyrovnat s realitou pracovního trhu; vybízí proto členské státy, aby posoudily svoji nabídku vzdělávání a doplnily ji o dovednosti spojené s umělou inteligencí podle potřeby, zavedly zvláštní učební plány pro vývojáře umělé inteligence a také začlenily tyto technologie do tradičních osnov; zdůrazňuje, že je třeba zajistit vzájemné uznávání odborných kvalifikací pro oblast umělé inteligence v celé Unii, jelikož některé členské státy doplňují svou vzdělávací nabídku o dovednosti spojené s umělou inteligencí a zavádějí zvláštní učební plány pro vývojáře v této oblasti; vítá úsilí Komise o začlenění digitálních dovedností coby jednoho z kvalifikačních požadavků pro některá povolání, která jsou na unijní úrovni harmonizována podle směrnice o odborných kvalifikacích⁽¹⁾; zdůrazňuje nutnost toho, aby byly tyto učební plány v souladu s kontrolním seznamem etických pokynů pro zajištění důvěryhodnosti umělé inteligence, a vítá návrh Komise přeměnit tento seznam v orientační osnovy pro vývojáře umělé inteligence; připomíná zvláštní požadavky v oblasti odborného vzdělávání a přípravy, pokud jde o umělou inteligenci, a vyzývá ke spolupráci napříč Evropou s cílem posílit potenciál, který umělá inteligence v uvedené oblasti nabízí; zdůrazňuje, že je třeba vzdělávat vysoce kvalifikované odborníky v této oblasti, přičemž by do příslušných učebních osnov

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22).

Středa 19. května 2021

měly být zařazeny i etické aspekty, a že je nutné podporovat skupiny, které jsou v tomto oboru nedostatečně zastoupené, ale také vytvářet pobídky, které budou tyto odborníky motivovat k hledání zaměstnání v Unii; připomíná, že ženy jsou v oblasti umělé inteligence nedostatečně zastoupeny a že tento jev může vést k významné genderové nerovnováze na trhu práce v budoucnosti;

40. zdůrazňuje nutnost toho, aby vlády a vzdělávací instituce přehodnotily, přepracovaly a uzpůsobily učební osnovy potřebám 21. století tak, že budou vypracovány vzdělávací programy, které budou klást větší důraz na předměty z oborů STEAM, aby tak byli studenti a spotřebitelé připraveni na rostoucí dominanci umělé inteligence a usnadnilo se jim získávání kognitivních dovedností; v této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité diverzifikovat toto odvětví a vybízet studenty, zejména ženy a dívky, aby se zapsali do kurzů oborů STEAM, zejména v oblasti robotiky a předmětů souvisejících s umělou inteligencí; požaduje více finančních a vědeckých zdrojů, které budou motivovat kvalifikované pracovníky, aby zůstali v Unii, a zároveň přilákají kvalifikované pracovníky ze třetích zemí; dále konstatuje, že značný počet začínajících podniků pracuje s umělou inteligencí a vyvíjí s ní spojené technologie; zdůrazňuje, že malé a střední podniky budou potřebovat dodatečnou podporu a odbornou přípravu související s umělou inteligencí, aby byly schopny plnit právní požadavky související s digitalizací a umělou inteligencí;

41. konstatuje, že automatizace a rozvoj umělé inteligence mohou radikálně a nevratně změnit sféru zaměstnanosti; zdůrazňuje, že prioritou by mělo být přizpůsobení dovedností potřebám budoucího trhu práce, zejména ve vzdělávání a v kulturních a tvůrčích odvětvích; zdůrazňuje v tomto ohledu na nutnost zvyšovat kvalifikaci budoucí pracovní síly; dále zdůrazňuje, jak důležité je zavádění umělé inteligence pro rekvalifikaci a prohlubování dovedností pracovníků na evropském trhu práce v kulturních a tvůrčích odvětvích, zejména pokud jde o audiovizuální odvětví, které bylo těžce zasaženo krizí COVID-19;

42. žádá Komisi, aby posoudila míru rizika zavádění umělé inteligence v oblasti vzdělávání s cílem zjistit, zda by její aplikace měly být zahrnuty do regulačního rámce pro závažné riziko a zda by neměly podléhat přísnějším požadavkům na bezpečnost, transparentnost, rovné podmínky a odpovědnost, a to vzhledem k nutnosti zajistit, aby vzdělávání i nadále sloužilo veřejnosti ku prospěchu, jakož i vzhledem k tomu, že údaje o žácích, studentech a jiných osobách účastnících vzdělávání jsou nanejvýše citlivé; zdůrazňuje, že datové soubory používané pro výuku za pomoci umělé inteligence by měly být přezkoumávány, aby se předešlo posilování některých stereotypů a jiných předsudků;

43. vyzývá Komisi, aby navrhla právní rámec pro umělou inteligenci, který obtojí i v budoucnu, s cílem stanovit právně závazná etická opatření a normy pro zajištění základních práv a svobod a rozvoje důvěryhodných, etických a technicky spolehlivých aplikací umělé inteligence, včetně integrovaných digitálních nástrojů, služeb a produktů, jako je robotika a strojové učení, a to se zvláštním ohledem na vzdělávání; vyzývá k tomu, aby údaje používané a vytvářené aplikacemi umělé inteligence ve vzdělávání byly přístupné, interoperabilní a vysoce kvalitní a aby byly přístupným způsobem a s ohledem na právní předpisy týkající se autorského práva a obchodního tajemství sdíleny s příslušnými veřejnými orgány; připomíná, že děti představují ohroženou skupinu, která si zasluhuje zvláštní pozornost a ochranu; zdůrazňuje, že ačkoli může umělá inteligence sloužit ve prospěch vzdělávání, je nutné brát v úvahu její technologické, regulační a společenské aspekty, poskytnout odpovídající záruky a zaujmout přístup zaměřený na člověka, který s konečnou platností zajistí, aby lidé měli nakonec vždy možnost kontrolovat a korigovat rozhodnutí systému; v této souvislosti upozorňuje na to, že učitelé při interakci se žáky a studenty musí kontrolovat jakékoli zavádění a používání technologií umělé inteligence ve školách a na univerzitách a dohlížet na ně; připomíná, že systémy umělé inteligence nesmí přijmout žádné konečné rozhodnutí, které by mohlo ovlivnit vzdělávací příležitosti, jako je závěrečné hodnocení studentů, bez plného lidského dohledu; připomíná, že automatizovaná rozhodnutí o fyzických osobách založená na profilování, která mají právní nebo obdobné účinky, musí být striktně omezená a vždy zajišťovat právo na lidský zásah a právo na vysvětlení podle nařízení GDPR; zdůrazňuje, že výše uvedené je třeba přísně dodržovat zejména ve vzdělávacím systému, kde jsou přijímána rozhodnutí o budoucích možnostech a příležitostech;

44. vyjadřuje závažné znepokojení nad tím, že školy a ostatní poskytovatelé vzdělávání se stávají závislejšími na službách vzdělávacích technologií (edtech), mimo jiné i na aplikacích umělé inteligence, které poskytuje pouze několik technologických společností, které se těší dominantnímu postavení na trhu; domnívá se, že by to mělo být kontrolováno prostřednictvím pravidel Unie v oblasti hospodářské soutěže; v tomto ohledu zdůrazňuje význam podpory zavádění umělé inteligence malými a středními podniky ve vzdělávání, kultuře a audiovizuálním odvětví prostřednictvím vhodných pobídek, které vytvoří rovné podmínky; v této souvislosti vyzývá k investicím do evropských společností působících v oblasti IT s cílem vyvinout v rámci Unie nezbytné technologie vzhledem k tomu, že hlavní společnosti, které v současné době technologie umělé inteligence dodávají, sídlí mimo Unii; důrazně připomíná, že údaje o nezletilých osobách jsou

Středa 19. května 2021

přísně chráněny nařízením GDPR a mohou být zpracovávány pouze v případě, že jsou zcela anonymizovány nebo že byl udělen souhlas zákonným zástupcem dítěte, a to v přísném souladu se zásadami minimalizace údajů a účelového omezení; vyzývá k posílení ochrany a záruk v oblasti vzdělávání, pokud jde o údaje o dětech, a vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu přijala účinnější opatření; žádá, aby dětem a jejich rodičům byly poskytovány jasné informace o možném využití a zpracování údajů o dětech, a to i prostřednictvím osvětových a informačních kampaní;

45. zdůrazňuje specifická rizika při používání aplikací pro automatické rozeznávání na bázi umělé inteligence, jež v současnosti zaznamenávají rychlý rozvoj; připomíná, že děti tvoří v tomto ohledu velmi zranitelnou skupinu; doporučuje, aby Komise a členské státy zakázaly automatizovanou biometrickou identifikaci, jako je rozpoznávání tváře pro vzdělávací a kulturní účely, ve vzdělávacích a kulturních prostorách, pokud její použití právo neumožňuje;

46. zdůrazňuje, že je třeba rozšířit výběr pro zákazníka s cílem stimulovat hospodářskou soutěž a rozšířit škálu nabízených služeb technologií umělé inteligence pro účely vzdělávání; vybízí veřejné orgány, aby v tomto směru podněcovaly rozvoj a zavádění technologií umělé inteligence prostřednictvím veřejného financování a zadávání veřejných zakázek; domnívá se, že technologie používané poskytovateli veřejného vzdělávání nebo zakoupené za veřejné finanční prostředky by měly být založeny na tzv. open-source technologiích;

47. konstatuje, že inovace ve vzdělávání měly přijít již dávno, jak ukázala pandemie COVID-19 a následný přechod na on-line a distanční učení; zdůrazňuje, že vzdělávací nástroje založené na umělé inteligenci, jako jsou nástroje pro posuzování a zjišťování vzdělávacích problémů, mohou zlepšit kvalitu a účinnost on-line učení;

48. zdůrazňuje, že pro poskytování vzdělávání založeného na umělé inteligenci evropským občanům mají strategický význam digitální infrastruktura nové generace a pokrytí internetem; s ohledem na krizi COVID-19 vyzývá Komisi, aby vypracovala strategii pro evropskou síť 5G, která zajistí strategickou odolnost Evropy a nebude závislá na technologiích států, jež nesdílejí naše hodnoty;

49. vyzývá k vytvoření celoevropské sítě univerzit a výzkumných institucí zaměřené na umělou inteligenci ve vzdělávání, v jejímž rámci by instituce a odborníci ze všech oborů zkoumali dopad umělé inteligence na učení s cílem nalézt řešení, která zvýší potenciál této technologie;

Kulturní dědictví

50. opět poukazuje na význam přístupu ke kultuře pro každého občana v celé Unii; v této souvislosti zdůrazňuje význam výměny osvědčených postupů mezi členskými státy, vzdělávacími zařízeními a kulturními institucemi a podobnými subjekty; dále se domnívá, že je velmi důležité, aby byl v maximální možné míře využíván potenciál zdrojů dostupných jak na úrovni Unie, tak na vnitrostátní úrovni, s cílem umožnit další zlepšování přístupu ke kultuře; zdůrazňuje, že existuje řada možností přístupu ke kultuře a že by měly být zváženy všechny tyto možnosti s cílem nalézt nejvhodnější řešení; zdůrazňuje, že je důležité jednat v souladu s Marrákešskou smlouvou;

51. zdůrazňuje, že technologie umělé inteligence mohou hrát významnou úlohu při zachování, obnově, dokumentaci, analýze, podpoře a správě hmotného i nehmotného kulturního dědictví, včetně monitorování a analýzy změny lokalit kulturního dědictví v důsledku hrozeb, jako jsou změna klimatu, přírodní katastrofy a ozbrojené konflikty;

52. zdůrazňuje, že technologie umělé inteligence mohou zlepšit viditelnost kulturní rozmanitosti Evropy; zdůrazňuje, že tyto technologie poskytují kulturním institucím, jako jsou muzea, nové příležitosti k vytváření inovativních nástrojů pro katalogizaci artefaktů a pro dokumentaci lokalit kulturního dědictví a zlepšení jejich přístupnosti, například prostřednictvím 3D modelování a rozšířené virtuální reality; zdůrazňuje, že umělá inteligence rovněž umožní muzeím a galeriím výtvarného umění zavést interaktivní a individualizované služby pro návštěvníky tím, že návštěvníkům poskytne seznam doporučených položek na základě jejich zájmu vyjádřeného osobně i online;

53. zdůrazňuje, že využívání umělé inteligence zajistí nové inovativní přístupy, nástroje a metodiky, které pracovníkům v oblasti kultury a výzkumným pracovníkům umožní vytvářet jednotné databáze s vhodnými systémy klasifikace a multimediálními metadaty, což jim umožní propojit různé objekty kulturního dědictví a zlepšit tak znalosti a zajistit lepší porozumění kulturnímu dědictví;

Středa 19. května 2021

54. zdůrazňuje, že osvědčené postupy v oblasti technologií umělé inteligence, pokud jde o ochranu a přístupnost kulturního dědictví, zejména pro osoby se zdravotním postižením, by měly být identifikovány a sdíleny mezi kulturními sítěmi v celé Unii a zároveň by měl být podporován výzkum různých způsobů využití umělé inteligence pro zhodnocení, přístupnost a zachování kulturního dědictví; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly příležitosti, které nabízí využívání umělé inteligence v kulturních a kreativních odvětvích a průmyslu;

55. zdůrazňuje, že technologie umělé inteligence mohou být také použity k monitorování nezákonného obchodování s kulturními předměty a ničení kulturních statků a že mohou zároveň podporovat shromažďování dat pro účely obnovy a rekonstrukce hmotného i nehmotného kulturního dědictví; konstatuje zejména, že rozvoj, zavádění a využívání umělé inteligence při celních kontrolách by mohlo podpořit snahy o předcházení nelegálnímu obchodování s kulturním dědictvím, zejména doplnit systémy, které celním orgánům umožňují zaměřovat jejich snahy a zdroje na předměty, jež představují největší riziko;

56. konstatuje, že umělá inteligence by mohla být přínosem pro výzkum, zejména díky úloze prediktivní analýzy při zdokonalování analýzy údajů, např. při nákupu a pohybu kulturních statků; zdůrazňuje, že Unie musí zvýšit investice do partnerství mezi průmyslem a akademickou sférou a tato partnerství podporovat s cílem posílit špičkový výzkum na evropské úrovni;

57. připomíná, že umělá inteligence může být revolučním nástrojem na podporu kulturního cestovního ruchu, a zdůrazňuje její významný potenciál k předvídaní toků cestovního ruchu, což by mohlo pomoci městům, která se potýkají s nadměrným cestovním ruchem;

Kulturní a kreativní odvětví a průmysl

58. vyjadřuje politování nad tím, že kultura nepatří mezi priority uvedené v politických možnostech a doporučeních týkajících se umělé inteligence na úrovni Unie, zejména v bílé knize Komise ze dne 19. února 2020 o umělé inteligenci; vyzývá k revizi těchto doporučení s cílem začlenit kulturu mezi priority politiky Unie v oblasti umělé inteligence; vyzývá Komisi a členské státy, aby se zabývaly možným dopadem vývoje, zavádění a využívání technologií umělé inteligence na kulturní a kreativní odvětví a průmysl a aby co nejlépe využily plán obnovy Next Generation EU pro digitalizaci těchto odvětví s cílem reagovat na nové formy spotřeby ve 21. století;

59. poukazuje na to, že umělá inteligence obohatila i kulturní a kreativní odvětví a uplatňuje se například prostřednictvím automatického generování textů, videí nebo hudebních skladeb; zdůrazňuje, že i osoby působící v tvůrčí oblasti a kultuře musí disponovat nezbytnými digitálními dovednostmi a kompetencemi, aby mohly používat umělou inteligenci a jiné digitální technologie; vyzývá Komisi a členské státy, aby více podporovaly možnosti použití umělé inteligence v kulturních a tvůrčích odvětví a průmyslu vynakládáním prostředků na vědu a výzkum a aby vytvořily centra digitální kreativity, v nichž budou rozvíjeny aplikace umělé inteligence pro tvůrčí oblast a kulturu, aby se příslušné osoby mohly naučit s těmito technologiemi zacházet a vyzkoušet si jejich používání;

60. uznává, že technologie umělé inteligence mají potenciál posílit růst pracovních míst v kulturních a kreativních odvětvích a průmyslu díky lepšímu přístupu k těmto technologiím; zdůrazňuje proto, že je důležité šířit digitální gramotnost v oblasti kulturních a kreativních odvětví a průmyslu, aby tyto technologie přinesly těmto odvětvím větší inkluzivitu, využitelnost a interaktivitu a aby bylo možné se je snáze naučit;

61. zdůrazňuje, že interakce mezi umělou inteligencí a kulturními a kreativními odvětvími a průmyslem je složitá a vyžaduje důkladné posouzení; vítá zprávu Komise z listopadu 2020 „Trendy a vývoj v oblasti umělé inteligence – výzvy v rámci práv duševního vlastnictví“ a studii „Autorská práva a nové technologie: správa dat v oblasti autorských práv a umělé inteligence“; zdůrazňuje, že je důležité vyjasnit podmínky pro používání obsahu chráněného autorskými právy jako vstupních dat (obrazový materiál, hudba, filmy, databáze atd.) a při produkci kulturních a audiovizuálních výstupů vytvořených samotnými technologiemi umělé inteligence nebo lidmi využívajícími tyto technologie; vyzývá Komisi, aby prozkoumala dopady umělé inteligence na evropská tvůrčí odvětví; znovu zdůrazňuje význam evropských údajů a vítá prohlášení Komise v této věci a zařazení umělé inteligence a souvisejících technologií mezi priority;

62. zdůrazňuje, že je zapotřebí vytvořit na úrovni Unie jednotnou vizi technologií umělé inteligence pro kulturní a kreativní odvětví a průmysl; vyzývá členské státy, aby se ve svých národních strategiích pro umělou inteligenci více zaměřily na kulturu, aby kulturní a kreativní odvětví a průmysl naplno využily inovací, zůstaly konkurenceschopné a aby byla zajištěna ochrana a podpora kulturní rozmanitosti na úrovni Unie v novém digitálním kontextu;

Středa 19. května 2021

63. zdůrazňuje, že je důležité vytvořit celounijní heterogenní prostředí pro technologie umělé inteligence, které povzbudí kulturní rozmanitost, podpoří menšiny a jazykovou rozmanitost a současně též posílí kulturní a kreativní odvětví a průmysl prostřednictvím on-line platform, což umožní zapojení občanů Unie;

64. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly demokratickou diskusi o technologiích umělé inteligence a aby vytvořily pravidelné fórum pro diskusi s občanskou společností, výzkumnými pracovníky, akademickou obcí a zainteresovanými stranami s cílem zvýšit informovanost o přínosech a výzvách jejího využívání v kulturních a kreativních odvětvích a průmyslu; v této souvislosti zdůrazňuje úlohu umění a kultury pro zprostředkování umělé inteligence, jakož i společenské debaty o tomto tématu, aby bylo možné názorně demonstrovat strojové učení a získat s ním zkušenosti, například v oblasti hudby;

65. vyzývá Komisi a členské státy, aby se zabývaly otázkou obsahu vytvořeného umělou inteligencí a s tím spojenými výzvami v oblasti autorství a porušování autorských práv; žádá v této souvislosti Komisi, aby posoudila dopad umělé inteligence a souvisejících technologií na audiovizuální odvětví a kulturní a kreativní odvětví a průmysl s cílem podpořit kulturní a jazykovou rozmanitost a zároveň respektovat práva autorů a umělců;

66. zdůrazňuje, že Evropský inovační a technologický institut (EIT), a zejména jeho budoucí znalostní a inovační společenství zaměřené na kulturní a tvůrčí průmysl, by měly hrát vedoucí úlohu při rozvoji evropské strategie pro umělou inteligenci ve vzdělávání, kultuře a audiovizuálním odvětví a mohou uspatit zavádění a využívání aplikací umělé inteligence v těchto odvětvích;

67. konstatuje, že umělá inteligence již vstoupila do tvůrčího hodnotového řetězce na úrovni tvorby, produkce, šíření a spotřeby, a proto má značný dopad na kulturní a kreativní odvětví a průmysl, jako je hudební a filmový průmysl, umění a literatura, prostřednictvím nových nástrojů, softwaru a produkce s pomocí umělé inteligence, jež se používají pro usnadnění produkce a zároveň poskytují inspiraci a umožňují vytvářet obsah širší veřejnosti;

68. vyzývá Komisi, aby provedla studie a zvažila možnosti politiky k řešení škodlivého dopadu kontroly on-line streamovacích služeb prostřednictvím umělé inteligence s cílem omezit rozmanitost a/nebo maximalizovat zisky tím, že zahrnou nebo upřednostní určitý obsah ve svých nabídkách spotřebitelům, a aby zkoumala, jak tento postup ovlivňuje kulturní rozmanitost a příjmy tvůrců;

69. je přesvědčen, že umělá inteligence je pro kulturní a tvůrčí odvětví a průmysl stále užitečnější při tvorbě a produkci;

70. zdůrazňuje úlohu osobnosti autora při vyjadřování svobodných a kreativních rozhodnutí, která jsou podstatou originality každého díla⁽¹²⁾; zdůrazňuje význam omezování a udělování výjimek při používání obsahu chráněného autorskými právy jako vstupních dat, zejména ve vzdělávání, akademické činnosti a výzkumu, a při produkci kulturních a kreativních výstupů, například audiovizuálního obsahu a obsahu vytvořeného uživateli;

71. domnívá se, že je nutné uvažovat o ochraně umělecké a technické tvorby vytvářené umělou inteligencí, aby se tato forma tvorby podpořila;

72. zdůrazňuje, že v souvislosti s ekonomikou založenou na datech lze dosáhnout lepšího spravování autorských práv pro účely lepšího odměňování autorů a výkonných umělců, zejména pokud jde o umožnění rychlé identifikace autorství a vlastnického podílu obsahu, což přispěje ke snížení počtu osiřelých děl; dále zdůrazňuje, že technologická řešení v oblasti umělé inteligence by měla být využívána ke zlepšení datové infrastruktury autorských práv a propojení metadat v dílech, ale také k usnadnění povinnosti transparentnosti stanovené v článku 19 směrnice (EU) 2019/790 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu⁽¹³⁾ pro aktuální, relevantní a komplexní informace o využívání děl autorů a vystoupení výkonných umělců, zejména pokud existuje vícero nositelů práv a komplexní systémy udělování licencí;

⁽¹²⁾ Soudní dvůr Evropské unie, věc C-833/18, SI a Brompton Bicycle Ltd v. Chedech / Get2Get.

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES (Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 92).

Středa 19. května 2021

73. vyzývá k tomu, aby se ve svém akčním plánu pro duševní vlastnictví Komise zabývala otázkou umělé inteligence a jejího dopadu na tvůrčí odvětví a zohlednila nutné zajištění rovnováhy mezi ochranou práv duševního vlastnictví a podněcováním kreativity v oblastech vzdělávání, kultury a výzkumu; domnívá se, že Unie může zaujmout vedoucí roli ve vytváření technologií umělé inteligence, pokud přijme funkční regulační rámec a zavede veřejné politiky prevence, zejména v oblasti vzdělávacích programů a finanční podpory pro výzkum; žádá Komisi, aby posoudila dopad práva duševního vlastnictví na výzkum a vývoj umělé inteligence a souvisejících technologií a na kulturní a kreativní odvětví a průmysl, včetně audiovizuálního odvětví, zejména pokud jde o autorství, spravedlivé odměňování autorů a související otázky;

74. vyzývá Komisi, aby zvažila právní aspekty výstupů vytvořených za použití technologií umělé inteligence, jakož i kulturního obsahu vytvořeného za pomoci umělé inteligence a souvisejících technologií; domnívá se, že je důležité podporovat tvorbu kulturního obsahu; znovu však opakuje, že je důležité zachovat jedinečný rámec práv duševního vlastnictví Unie a že jakékoli změny by měly být provedeny s náležitou péčí, aby nedošlo k narušení křehké rovnováhy; vyzývá Komisi, aby vypracovala hloubkové posouzení v souvislosti s tím, zda by obsah vytvořený umělou inteligencí mohl získat právní subjektivitu a zda lze na obsah vytvořený umělou inteligencí a na obsah vytvořený za pomoci nástrojů umělé inteligence uplatňovat právo duševního vlastnictví;

75. dále vyzývá Komisi, aby v úzké spolupráci s členskými státy a zainteresovanými stranami zvažila vývoj ověřovacích mechanismů nebo systémů pro vydavatele, autory a tvůrce, které by jim pak pomáhaly ověřovat, jaký obsah mohou použít, a zjednodušily by určování toho, co je chráněno právními předpisy v oblasti práv duševního vlastnictví;

76. vyzývá Komisi, aby stanovila pravidla zajišťující účinnou interoperabilitu údajů, a zpřístupnila tak obsah zakoupený na platformě pro jakýkoli digitální nástroj bez ohledu na značku;

Audiovizuální odvětví

77. konstatuje, že umělá inteligence je často využívána pro algoritmy automatizovaného rozhodování za účelem šíření a řazení kulturního a kreativního obsahu, který se zobrazuje uživatelům; zdůrazňuje, že tyto algoritmy jsou pro uživatele „černou skříňkou“; zdůrazňuje, že algoritmy, které používají poskytovatelé mediálních služeb, platformy pro sdílení videonahrávek i služby streamování hudby, je třeba koncipovat tak, aby neupřednostňovaly určitá díla tím, že budou „personalizované“ návrhy omezovat na nejpobulárnější díla pro účely cílené reklamy, komerční účely nebo za účelem maximalizace zisku; požaduje, aby doporučující algoritmy a personalizovaný marketing byly v maximální možné míře vysvětlitelné a transparentní, a bylo tak zajištěno, že spotřebitelé budou těmto procesům a obsahu přesně rozumět a že personalizované služby nebudou diskriminační a budou v souladu s nedávno přijatým nařízením o vztazích mezi podniky⁽¹⁴⁾ a platformami a se souhrnnou směrnicí o nové politice pro spotřebitele⁽¹⁵⁾; vyzývá Komisi, aby se zabývala způsoby optimalizace algoritmů moderování obsahu s cílem zapojit uživatele a aby navrhla doporučení ke zvýšení kontroly uživatelů nad obsahem, který vidí, a to zaručením a řádným uplatňováním práva uživatelů na odmítnutí doporučených a individualizovaných služeb; rovněž zdůrazňuje, že spotřebitelé, kteří jsou v interakci s automatizovaným rozhodovacím postupem, musí být o této skutečnosti informováni, a že jejich možnosti výběru a počínání nesmí být omezeny; zdůrazňuje, že je třeba bojovat proti používání mechanismů umělé inteligence pro sledování spotřebitelů pro komerční účely, i když se týká „bezplatných služeb“, a to zajištěním toho, aby vše probíhalo přísně v souladu se základními právy a obecným nařízením o ochraně osobních údajů; zdůrazňuje, že všechny regulační změny musí zohledňovat dopad na znevýhodněné spotřebitele;

78. zdůrazňuje, že vše, co je považováno za nezákonné mimo internet, by mělo být považováno za nezákonné také na internetu; bere na vědomí, že nástroje umělé inteligence mají potenciál potírat nezákonný obsah na internetu a jsou pro tyto účely již využívány, ale před přijetím připravovaného aktu o digitálních službách důrazně připomíná, že využívání

⁽¹⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 ze dne 20. června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb (Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 57).

⁽¹⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů Unie na ochranu spotřebitele (Úř. věst. L 328, 18.12.2019, s. 7).

Středa 19. května 2021

těchto nástrojů musí vždy respektovat základní práva, zejména svobodu projevu a informací, a nemělo by vést k povinnosti všeobecného monitorování internetu, ani k odstranění zákonného materiálu šířeného pro účely vzdělávání, žurnalistiky, umění nebo výzkumu; zdůrazňuje, že algoritmy by měly být používány pouze jako mechanismus označování při moderování obsahu, jenž je předmětem lidského zásahu, neboť umělá inteligence není schopna spolehlivě rozlišovat mezi zákonným, nezákonným a škodlivým obsahem; konstatuje, že podmínky by měly vždy zahrnovat pokyny Společenství a postup odvolání;

79. rovněž připomíná, že podle článku 15 směrnice o elektronickém obchodu⁽¹⁶⁾ by nemělo docházet k obecnému monitorování audiovizuálního obsahu a že konkrétní monitorování obsahu v případě audiovizuálních mediálních služeb by mělo být v souladu s výjimkami stanovenými v unijních právních předpisech; připomíná, že aplikace umělé inteligence musí být v souladu s vnitřními a vnějšími bezpečnostními protokoly, které by měly být z technického hlediska přesné a spolehlivé; domnívá se, že by to mělo platit i pro provoz v běžné, neznámé a nepředvídatelné situaci;

80. dále zdůrazňuje, že využívání umělé inteligence v doporučeních týkajících se obsahu u poskytovatelů mediálních služeb, video služeb na vyžádání a platform pro sdílení videa může mít vážný dopad na kulturní a jazykovou rozmanitost, zejména pokud jde o povinnost zajistit zdůraznění evropských děl podle čl. 13 směrnice o audiovizuálních mediálních službách (směrnice (EU) 2018/1808⁽¹⁷⁾); konstatuje, že některé obavy platí stejnou měrou i pro služby streamování hudby, a vyzývá k vypracování ukazatelů k posuzování kulturní rozmanitosti a propagaci evropských děl v rámci těchto služeb;

81. vyzývá Komisi a členské státy, aby prosazovaly větší finanční podporu vývoje, zavádění a používání umělé inteligence v oblasti automatizovaného opatrování titulky, jakož i dabingu evropských audiovizuálních děl za účelem podpory kultury a jazykové rozmanitosti v Unii, jakož i za účelem lepšího rozšíření evropského audiovizuálního obsahu a zlepšení přístupu k němu;

82. vyzývá Komisi, aby vytvořila jasný etický rámec pro používání technologií umělé inteligence v médiích s cílem zamezit veškerým formám diskriminace a zajistit přístup ke kulturně a jazykově různorodému obsahu na úrovni Unie na základě transparentních a inkluzivních algoritmů, které respektují rozhodnutí a preference jednotlivců, s možností vyvodit odpovědnost;

83. poukazuje na to, že umělá inteligence může hrát významnou úlohu v rychlém šíření dezinformací; v této souvislosti zdůrazňuje, že rámec by se měl zabývat zneužíváním umělé inteligence k šíření falešných zpráv a dezinformací na internetu a zároveň zabránit cenzuře; vyzývá proto Komisi, aby posoudila rizika umělé inteligence při šíření dezinformací v digitálním prostředí a zvažila řešení, jak by bylo možné umělou inteligenci využít k boji proti dezinformacím;

84. vyzývá Komisi, aby přistoupila k regulatorním opatřením, jimiž by poskytovatelé mediálního obsahu získali přístup k příslušným údajům, které se generují v souvislosti s poskytováním a šířením jejich obsahu na platformách poskytovatelů třetích stran; zdůrazňuje, že plně předávání údajů od provozovatelů platform poskytovatelům mediálního obsahu má mimořádný význam, aby tito poskytovatelé mohli lépe porozumět svému publiku a vylepšit služby podle představ publika;

85. zdůrazňuje, že je důležité navýšit finanční prostředky na program Digitální Evropa, Kreativní Evropa a Horizont Evropa s cílem posílit podporu evropskému audiovizuálnímu odvětví, zejména prostřednictvím kooperativních výzkumných projektů a experimentálních pilotních iniciativ týkajících se vývoje, zavádění a používání technologií etické umělé inteligence;

86. vyzývá k úzké spolupráci mezi členskými státy při rozvoji programů odborné přípravy zaměřených na rekvalifikaci nebo zvyšování kvalifikace pracovníků, aby byli lépe připraveni na sociální transformaci spojenou s používáním technologií umělé inteligence v audiovizuálním odvětví;

87. domnívá se, že umělá inteligence má obrovský potenciál přispět k urychlení inovací ve zpravodajském odvětví médií; domnívá se, že rozšíření integrace umělé inteligence, například pokud jde o tvorbu a distribuci obsahu, monitorování komentářů, využívání analýzy dat a odhalování upravených fotografií a videozáznamů, má zásadní význam pro úspory nákladů ve zpravodajských redakcích s ohledem na snížení příjmů z reklamy a pro vyčlenění více zdrojů na podávání zpráv přímo z místa dění, čímž se zvýší kvalita a rozmanitost obsahu;

⁽¹⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb s ohledem na měnící se situaci na trhu (Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 69).

Středa 19. května 2021

Dezinformace v on-line prostředí: deepfakes

88. zdůrazňuje, že je důležité zajistit pluralitu sdělovacích prostředků na internetu i mimo něj, aby byla zaručena kvalita, rozmanitost a spolehlivost dostupných informací;

89. připomíná, že v boji proti dezinformacím a nepravdivým informacím mají rozhodující význam přesnost, nezávislost, spravedlnost, důvěrnost, lidskost, odpovědnost a transparentnost jakožto hnací síly zásad svobody projevu a přístupu k informacím v on-line i off-line sdělovacích prostředcích;

90. bere na vědomí důležitou úlohu, již hrají nezávislé sdělovací prostředky v kultuře a každodenním životě občanů; zdůrazňuje, že dezinformace jsou zásadním problémem, neboť neustále porušují autorská práva a práva duševního vlastnictví obecně; vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy pokračovala ve zvyšování povědomí o tomto problému a aby bojovala proti účinkům dezinformací i proti problémům přímo u zdroje; považuje rovněž za důležité, aby byly vypracovány vzdělávací strategie zaměřené na zdokonalení digitální gramotnosti, které se budou specificky zaměřovat na tento problém;

91. připomíná, že díky rychle vznikajícím novým technikám může být odhalování falešného a zmanipulovaného obsahu, jako jsou deepfakes, stále náročnější kvůli tomu, že podvodní výrobci jsou schopni vytvářet sofistikované algoritmy, které lze úspěšně naučit, jak se vyhnout odhalení, což představuje závažné narušení našich základních demokratických hodnot; žádá Komisi, aby posoudila dopad umělé inteligence na vytváření deepfakes, zavedla vhodné právní rámce pro jejich vytváření, výrobu nebo distribuci k podvodným účelům a aby kromě jiných iniciativ navrhla doporučená opatření proti jakýmkoli hrozbám, jež umělá inteligence představuje pro svobodné a spravedlivé volby a demokracii;

92. vítá nedávné iniciativy a projekty, jejichž cílem je zavést účinnější nástroje pro odhalování deepfakes a požadavky na transparentnost; v této souvislosti zdůrazňuje, že jako zásadní krok v boji proti dezinformacím je nutné prozkoumat metody boje proti šíření deepfakes a škodlivého obsahu a do těchto metod investovat; domnívá se, že v tomto ohledu mohou být užitečná řešení založená na umělé inteligenci; žádá proto Komisi, aby u všech materiálů typu deepfake nebo jiných syntetických videí vypadajících realisticky stanovila povinnost uvést, že tyto materiály nejsou původní, jakož i přísné omezení, pokud jsou používány pro volební účely;

93. je znepokojen tím, že umělá inteligence má stále větší vliv na to, jak jsou nacházeny a konzumovány on-line informace; poukazuje na to, že sociální bubliny omezují rozmanitost názorů a mají negativní dopad na otevřenou společenskou debatu; požaduje proto, aby byla zajištěna transparentnost používání algoritmů ke správě informací prostřednictvím provozovatelů platforem a aby uživatelé získali větší svobodu se rozhodnout, do jaké míry chtějí být příjemci daného druhu informací;

94. poukazuje na to, že technologie umělé inteligence se již nyní používají v novinářské práci například k produkci textů nebo při analýze velkých souborů údajů v oblasti investigativních rešerší; zdůrazňuje, že při produkci informací relevantních pro celou společnost má zásadní význam, aby automatizovaná novinářská činnost vycházela ze správných a úplných dat, aby se předešlo vytváření nepravdivých informací; zdůrazňuje, že i obsah vytvořený technologiemi umělé inteligence se musí řídit základními zásadami kvalitní novinářské činnosti, jako je redakční kontrola; požaduje, aby texty generované umělou inteligencí byly označeny, a zůstala tak zachována důvěra v novinářskou práci;

95. zdůrazňuje potenciál umělé inteligence usnadňovat a podporovat mnohojazyčnost prostřednictvím rozvoje jazykových technologií, čímž umožňuje objevení evropského obsahu on-line;

o

o o

96. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0240

Evropská strategie pro integraci energetického systému**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o Evropské strategii pro integraci energetického systému (2020/2241(INI))**

(2022/C 15/05)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 194 této smlouvy,
- s ohledem na Pařížskou dohodu o změně klimatu ze dne 12. prosince 2015,
- s ohledem na cíl udržitelného rozvoje OSN č. 7 „Zajistit přístup k cenově dostupným, spolehlivým, udržitelným a moderním zdrojům energie pro všechny“,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. února 2016 nazvané „Strategie EU pro vytápění a chlazení“ (COM(2016)0051),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 28. listopadu 2018 nazvané „Čistá planeta pro všechny – evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky“ (COM(2018)0773),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 o „Zelené dohodě pro Evropu“ (COM(2019)0640),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. února 2020 nazvané „Evropská strategie pro data“ (COM(2020)0066),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Nová průmyslová strategie pro Evropu“ (COM(2020)0102),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2020 nazvané „Cesta ke klimaticky neutrálnímu hospodářství: Strategie EU pro integraci energetického systému“ (COM(2020)0299),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2020 nazvané „Vodíková strategie pro klimaticky neutrální Evropu“ (COM(2020)0301),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. září 2020 nazvané „Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030 – Investice do klimaticky neutrální budoucnosti ve prospěch našich občanů“ (COM(2020)0562),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2020 s názvem „Renovační vlna pro Evropu – ekologičtější budovy, nová pracovní místa a lepší životní podmínky“ (COM(2020)0662),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2020 nazvané „Strategie EU ke snížení emisí methanu“ (COM(2020)0663),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 14. října 2020 o stavu energetické unie (COM(2020)0950),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 14. října 2020 o pokroku v oblasti konkurenceschopnosti čisté energie (COM(2020)0953),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 14. října 2020 o pokroku v otázce energetické účinnosti (COM(2020)0954),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 14. října 2020 o pokroku v oblasti energie z obnovitelných zdrojů (COM(2020)0952),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 14. října 2020 nazvanou „Ceny energií a náklady na energie v Evropě“ (COM(2020)0951),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. listopadu 2020 nazvané „Strategie EU pro využití potenciálu obnovitelné energie na moři pro klimaticky neutrální budoucnost“ (COM(2020)0741),

Středa 19. května 2021

- s ohledem na závěry Rady ze dne 25. června 2019 o budoucnosti energetických systémů v energetické unii, které zajistí transformaci energetiky a dosažení cílů v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 i v dalším období,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 11. prosince 2020 o novém cíli EU v oblasti klimatu do roku 2030,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 12. prosince 2019,
- s ohledem na vodíkovou iniciativu zahájenou rakouským předsednictvím Rady v Linci ve dnech 17. a 18. září 2018,
- s ohledem na iniciativu pro udržitelnou a inteligentní plynárenskou infrastrukturu pro Evropu, kterou zahájilo rumunské předsednictví Rady v Bukurešti ve dnech 1. a 2. dubna 2019,
- s ohledem na směrnici Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny ⁽¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES ze dne 6. září 2006 o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a o zrušení směrnice 91/157/EHS ⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 ⁽³⁾ (dále jen „nařízení TEN-E“),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy, mění nařízení (EU) č. 913/2010 a zrušují nařízení (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 ⁽⁴⁾, které je v současnosti revidováno (dále jen „nařízení o nástroji pro propojení Evropy“),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU ze dne 22. října 2014 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva ⁽⁵⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 ⁽⁶⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů ⁽⁷⁾ (dále jen „směrnice o obnovitelných zdrojích energie“),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2002 ze dne 11. prosince 2018, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti ⁽⁸⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 283, 31.10.2003, s. 51.

⁽²⁾ Úř. věst. L 266, 26.9.2006, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 39.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 129.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 307, 28.10.2014, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 210.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125.

Středa 19. května 2021

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou ⁽¹⁰⁾,
  - s ohledem na nařízení Rady (EU) č. 559/2014 ze dne 6. května 2014 o založení společného podniku pro palivové články a vodík 2 ⁽¹¹⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o změně klimatu – evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky v souladu s Pařížskou dohodou ⁽¹²⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o stavu klimatické a environmentální nouze ⁽¹³⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o konferenci OSN o změně klimatu konané v roce 2019 ve španělském Madridu (COP25) ⁽¹⁴⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu ⁽¹⁵⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 2. července 2020 o komplexním evropském přístupu k ukládání energie ⁽¹⁶⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 10. července 2020 o revizi hlavních směrů pro transevropské energetické infrastruktury ⁽¹⁷⁾,
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanovisko Výboru pro dopravu a cestovní ruch,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A9-0062/2021),
- A. vzhledem k tomu, že Parlament, Rada a Komise podpořily cíl klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050 v souladu s Pařížskou dohodou a na základě rovnosti a nejlepších dostupných vědeckých poznatků, a to s cílem omezit celosvětové zvyšování teploty na 1,5 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí;
- B. vzhledem k tomu, že Komise navrhla společný cíl snížení emisí skleníkových plynů o nejméně 55 % do roku 2030, zatímco Parlament schválil cíl snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 o 60 %;
- C. vzhledem k tomu, že zpráva o stavu energetické unie z roku 2020 ukázala, že poptávka po energii v EU celkově klesá, ale roste v některých odvětvích, jako je doprava a informační a komunikační technologie (IKT);
- D. vzhledem k tomu, že budovy jsou odpovědné za přibližně 40 % celkové spotřeby energie v EU a za 36 % emisí skleníkových plynů z energie a že IKT představují 5–9 % celosvětové spotřeby elektřiny;
- E. vzhledem k tomu, že 70 % primární energie použité v EU v roce 2017 pocházelo z fosilních paliv (ropy, zemního plynu a uhlí) ⁽¹⁸⁾;
- F. vzhledem k tomu, že Mezinárodní energetická agentura odhaduje, že přibližně třetina celosvětových emisí methanu pochází z odvětví energetiky;
- G. vzhledem k tomu, že dosažení klimatické neutrality vyžaduje přechod od systému založeného převážně na fosilních palivech směrem k vysoce energeticky účinnému, klimaticky neutrálnímu systému založenému na obnovitelných zdrojích;
- H. vzhledem k tomu, že integrace energetického systému znamená koordinované plánování a provoz energetického systému jako celku, napříč různými energetickými nosiči a propojenou infrastrukturou, a veškerých konečných spotřebitelů;

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 54.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 169, 7.6.2014, s. 108.

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 11.

⁽¹³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0078.

⁽¹⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0079.

⁽¹⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0005.

⁽¹⁶⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0198.

⁽¹⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0199.

⁽¹⁸⁾ Zpráva Eurostatu z roku 2019 o statistikách v oblasti energetiky, dopravy a životního prostředí: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10165279/KS-DK-19-001-EN-N.pdf/76651a29-b817-eed4-f9f2-92bf692e1ed9>

Středa 19. května 2021

- I. vzhledem k tomu, že integrace energetického systému může reagovat na řadu výzev vyplývajících z transformace energetiky, a zejména na výzvu dekarbonizace, optimalizace a vyvažování energetických sítí, a tak zaručit bezpečnost dodávek a podpořit strategickou autonomii EU;
- J. vzhledem k tomu, že dvojí ekologická a digitální transformace energetických sítí bude vyžadovat bezprecedentní veřejné a soukromé investice do modernizace infrastruktury a v případě potřeby zavádění nové infrastruktury, jakož i investice do renovace budov a do výzkumu a vývoje;
- K. vzhledem k tomu, že integrace energetického systému může urychlit přechod na klimaticky neutrální ekonomiku a zároveň usilovat o udržení nákladů evropských občanů, orgánů a podniků v realistických mezích, a přitom posílit energetickou bezpečnost, chránit zdraví a životní prostředí a podpořit růst, inovace a globální vedoucí postavení v průmyslu; vzhledem k tomu, že je třeba provést nákladově efektivní integraci odvětví energetiky;
- L. vzhledem k tomu, že podle nařízení (EU) 2018/1999 by se zásada „energetická účinnost v první řadě“ měla účinně uplatňovat při veškerém plánování energetické nabídky a poptávky a při politickém a investičním rozhodování, což znamená, že každé rozhodnutí by mělo být systematicky posuzováno z hlediska alternativních nákladově efektivních, technicky, ekonomicky a environmentálně rozumných opatření v oblasti energetické účinnosti;
- M. vzhledem k tomu, že krize COVID-19 ukázala, že je nezbytné spoléhat se na bezpečný a flexibilní energetický systém; vzhledem k tomu, že další náklady na elektřinu a vytápění zvýšily tlak na domácnosti;
1. podporuje směřování ohlášené Komisí v jejím sdělení o strategii pro integraci energetického systému, tj. kaskádovou prioritu v oblasti energetické účinnosti a úspor, dekarbonizaci konečného používání prostřednictvím přímé elektrifikace a nízkouhlíková paliva založená na obnovitelných zdrojích energie pro použití, která nemají jinou alternativu; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že bude uplatňován koherentní dlouhodobý přístup v duchu solidarity a spolupráce a že bude pro dotčená průmyslová odvětví a společnost jako celek vytvořen stabilní regulační rámec; zdůrazňuje, že soukromý sektor bude spolu s veřejným sektorem hrát klíčovou roli při zajišťování úspěchu a účinného provádění této strategie a podpoří vybudování energetického systému, který EU nasměruje ke klimatické neutralitě nejpozději do roku 2050;
  2. je přesvědčen, že tato strategie může pomoci Unii vydat se na cestu k dosažení svých cílů v oblasti klimatu a zároveň zachovat dostupnost energie, cenovou dostupnost a zabezpečení jejích dodávek díky vytvoření oběhového, vysoce energeticky účinného, integrovaného, vzájemně propojeného, odolného, inteligentního, multimodálního, spravedlivého a dekarbonizovaného systému; zdůrazňuje, že tato strategie by zejména pro období po odeznění pandemie COVID-19 měla představit vizi, která bude podporovat klimaticky neutrální ekonomiku a současně bude posilovat energetickou bezpečnost a konkurenceschopnost, přispívat k vytváření pracovních míst, pomáhat růstu malých a středních podniků a ochraňovat zdraví a životní prostředí a také podporovat růst a inovace;
  3. připomíná, že je důležité zohlednit různorodost vnitrostátních energetických systémů a problémů; vybízí Komisi, aby zvážila různé možnosti dekarbonizace, které každému členskému státu umožní využívat nejúčinnější řešení v oblasti dekarbonizace podle jeho potřeb a zdrojů;

Zajistit optimalizaci a dekarbonizaci energetických systémů

4. znovu potvrzuje, že podporuje zásadu „energetická účinnost v první řadě“, což znamená, že je třeba upřednostnit úspory energie a zvýšení účinnosti; připomíná, že oběhovost a přímá elektrifikace, pokud jsou možné, představují významnou cestu směrem k dekarbonizaci; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit odolný a klimaticky neutrální energetický systém zohledňující zásadu nákladově efektivnosti; zdůrazňuje, že je třeba mít portfolio klimaticky šetrných řešení, které umožní, aby se na trhu prosadily nejvíce energeticky účinné a nákladově efektivní technologie, a pomůže snížit uhlíkovou stopu a přispět k energetické nezávislosti Evropské unie;
5. zdůrazňuje četné přínosy zvyšování úsilí v oblasti energetické účinnosti, jako je snížení závislosti na dovozu energie, levnější účty za spotřebu, větší konkurenceschopnost odvětví a obecné přínosy v oblasti klimatu a životního prostředí;
6. vyzývá Komisi, aby posoudila možnost uplatnit zásadu „energetická účinnost v první řadě“ při nadcházejících revizích právních předpisů a metodik Unie a v nových iniciativách, zejména pro plánování scénářů a infrastruktury a analýzu nákladů a přínosů, a prostřednictvím doporučení členským státům i v jejich vnitrostátních právních předpisech;

Středa 19. května 2021

7. bere na vědomí vysokou spotřebu energie ve vodohospodářství; vyzývá Komisi, aby zvážila energeticky účinná opatření pro vodní hospodářství EU a možnost využívat vyčištěnou odpadní vodu jako místní zdroj energie z obnovitelných zdrojů v rámci integrace energetického systému;

8. bere na vědomí nedostatečný pokrok členských států a Unie jako celku v oblasti energetické účinnosti a renovace budov, jak je uvedeno ve zprávě o pokroku v otázce energetické účinnosti z roku 2020; naléhavě žádá Komisi, aby revidovala cíle stanovené ve směrnici o energetické účinnosti a více je sladila s cíli v oblasti klimatu po provedení důkladného posouzení dopadu, a zároveň aby zohlednila jeho doporučení v rámci procesu správy a řízení energetické unie a plánu pro dosažení cíle v oblasti klimatu; vyzývá Komisi, aby přezkoumala stávající opatření a přijala cílenější politiky, zejména v těch odvětvích, jako je doprava, kde je pokrok nedostatečný; vítá v tomto ohledu strategii renovační vlny a nadcházející revizi směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/844 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov, a směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti⁽¹⁹⁾; připomíná důležitost posouzení dopadů revidovaných cílů na podniky, zejména na malé a střední podniky;

9. vyzývá Komisi, aby zásadu energetické účinnosti rozšířila na celý hodnotový řetězec a na všechny konečné uživatele, jako nákladově efektivní způsob snížení emisí; vyzývá Komisi, aby navrhla konkrétní iniciativy ke snížení energetických ztrát v přepravních a distribučních sítích prostřednictvím revize nařízení TEN-E a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010⁽²⁰⁾;

10. vítá novou methanovou strategii EU; připomíná, že je nezbytné urychleně zavést systémy monitorování emisí methanu, které budou založeny na technologiích satelitního sledování, jako jsou technologie vyvinuté v rámci programu Copernicus; vyzývá Komisi, aby navrhla opatření k dalšímu snížení emisí methanu v odvětví energetiky; vítá návrh Komise, aby byly měření, vykazování a ověřování a zjišťování a oprava netěsností povinné;

11. upozorňuje na potenciál dalšího využití odpadu, zejména energie a zbytkového tepla z průmyslových procesů, bioodpadu, budov a datových center; zdůrazňuje udržitelnou výrobu energie ze zemědělství, spotřeby potravin a lesnictví; vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci další rámcové revize směrnice o odpadech⁽²¹⁾ vypracovaly účinné pobídky a obchodní modely na využití zbytkového tepla z průmyslu a nevyhnutelného zbytkového tepla do tepelných sítí nebo skladování;

12. upozorňuje na výzvu dekarbonizace vytápění a chlazení; vyzývá k dalšímu provádění strategie v oblasti vytápění a chlazení, včetně revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie, směrnice o energetické účinnosti, jakož i vytvoření podpůrného rámce při revizi pokynů pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky⁽²²⁾; zdůrazňuje potenciál čtvrté a páté generace vysoce účinných sítí dálkového vytápění s nízkými teplotami; konstatuje, že mohou hrát významnou úlohu při nákladově efektivní dekarbonizaci tepla v městských a průmyslových oblastech; vítá skutečnost, že sítě dálkového vytápění a chlazení budou způsobilé pro financování v rámci revidovaného nařízení o nástroji pro propojení Evropy, a vyzývá k jejich zařazení mezi potenciální projekty společného zájmu podle nařízení TEN-E; dále vyzývá Komisi, aby při vypracovávání desetiletých plánů rozvoje sítě pro Evropskou síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav pro elektřinu (ENTSO-E) i Evropskou síť provozovatelů plynárenských přepravních soustav (ENTSO-G) vzala v úvahu infrastrukturu pro vytápění a akumulaci tepla; se znepokojením bere na vědomí nízkou míru nahrazování starých a neúčinných systémů vytápění; vítá probíhající revizi sekundárních právních předpisů týkajících se označování zařízení pro vytápění a chlazení vnitřních prostorů a pro ohřev vody energetickými štítky a jejich ekodesignu; zdůrazňuje potenciál digitálních nástrojů pro inteligentní hospodaření s energií při současném zajištění kybernetické bezpečnosti a ochrany údajů;

13. připomíná, že energetická transformace bude vyžadovat každoroční investice do infrastruktury ve výši 520 až 575 miliard EUR a odpovídající a účinné rozšíření energie z obnovitelných zdrojů; vyzývá Komisi, aby vypracovala inkluzivní, integrovaný a realistický plánovací scénář, který dále zohledňuje energetickou účinnost a integraci

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 75.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. L 280, 28.10.2017, s. 1.

⁽²¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁽²²⁾ Pokyny pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky.

Středa 19. května 2021

energetického systému, v souladu s investičním plánem pro udržitelnou Evropu; konstatuje, že je třeba dodržovat kritéria pro udržitelné investice stanovená v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic⁽²³⁾ a finanční nástroje, které jsou plně v souladu s cíli v oblasti klimatu a energetiky pro rok 2030 a klimatické neutrality nejpozději do roku 2050, aby se zajistilo, že nedojde k uvíznutí aktiv; zdůrazňuje, že různé evropské programy a finanční nástroje hrají klíčovou roli při podpoře energetické transformace; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby používání zdrojů energie, jako je zemní plyn, bylo pouze přechodné, jelikož cílem je dosažení klimatické neutrality; zdůrazňuje, že systémová integrace by měla co nejvíce využívat stávající energetickou infrastrukturu, která může přispět k nákladově efektivní transformaci v mnoha odvětvích;

14. zdůrazňuje, že je důležité provést posouzení *ex ante* a předvídat potřeby opatření energetické účinnosti, systémové integrace nebo nové infrastruktury pro výrobu, vzájemné propojení, dopravu, distribuci, ukládání a přeměnu energie, aby se optimalizovalo využití stávající energetické infrastruktury v rámci klimaticky neutrální ekonomiky a zajistila její ekonomická, environmentální a sociální životaschopnost a její nákladová efektivita a zároveň vyloučily efekty blokování a uvízlá aktiva; zdůrazňuje, že je důležité dodržovat zásadu technologické neutrality v rámci technologií nezbytných pro dosažení klimatické neutrality, neboť některé technologie, které budou v dohledné budoucnosti zapotřebí, stále vyžadují investice do výzkumu a vývoje; požaduje, aby každý projekt infrastruktury obsahoval před vybudováním alternativní scénář, který je založený na snížení poptávky nebo odvětvové integraci;

15. vítá zveřejnění nové strategie EU pro energii z obnovitelných zdrojů v pobřežních vodách; zdůrazňuje, že rychlý rozvoj příbřežních energetických ostrovů má zásadní význam pro dosažení našeho cíle kapacity v oblasti energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030; domnívá se, že tato strategie je příležitostí k posílení výroby energie z obnovitelných zdrojů, k většímu přímému využívání elektřiny a k podpoře nepřímé elektrifikace, například prostřednictvím vodíku a syntetických paliv; proto vyzývá ke komplexní revizi právních předpisů EU týkajících se energetické infrastruktury a k cílené revizi příslušných pokynů pro státní podporu, aby se podpořilo rozšíření všech obnovitelných zdrojů energie; poukazuje na potenciál, který nabízí další využívání solární energie na úrovni distribuce občanům, průmyslu a veřejnému sektoru; vyzývá členské státy, aby zjednodušily povolovací postupy a odstranily administrativní překážky pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů;

16. vyzývá Komisi, aby využila revizi nařízení TEN-E jako příležitost k tomu, aby toto nařízení uvedla plně do souladu s cílem klimatické neutrality; zdůrazňuje, že mezi cíle tohoto nařízení a do desetiletého plánu rozvoje sítě by měly být zahrnuty zásady snižování emisí, digitalizace a integrace energetického systému a také delší časový rámec plánování v souladu s cílem klimatické neutrality, aby se mimo jiné zabránilo uvízlým nákladům; zdůrazňuje, že investice do digitalizace stávající infrastruktury mohou výrazně zlepšit její řízení prostřednictvím využívání digitálních partnerství, algoritmů nebo umělé inteligence; podporuje rozšíření oblasti působnosti nařízení na energetickou infrastrukturu, jako je ukládání a vodík; vyzývá k vytvoření integrovaného a koordinovaného plánu sítě, který by postupně zahrnoval všechny energetické dopravní a infrastrukturu; zdůrazňuje, že infrastruktura energetického systému by měla být integrována s digitálními a dopravními systémy;

17. vybízí Komisi, aby v rámci revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů navrhla ambicióznější opatření a cíle, a tak zvýšila podíl obnovitelné energie napříč odvětvími na základě důkladného posouzení dopadu; zdůrazňuje, že je třeba urychlit přechod k energetickému systému založenému na obnovitelných zdrojích energie a rychlejší elektrifikaci odvětví konečných uživatelů, je-li to možné, s přihlédnutím k nákladům a energetické účinnosti;

18. vítá přijetí strategie renovační vlny pro Evropu, která urychlí zavádění opatření v oblasti energetické účinnosti a účinného využívání zdrojů a větší pronikání obnovitelných zdrojů do stavebnictví v celé EU; vyzývá Komisi a členské státy, aby v zájmu dosažení klimatické neutrality zohlednily synergie mezi odvětvím energetiky a odvětvím stavebnictví; zdůrazňuje, že renovace stávajícího fondu budov doplňuje dekarbonizaci výroby energie;

19. uznává pokrok, jehož bylo doposud dosaženo při integraci trhů EU s energií s trhy smluvních stran Energetického společenství; zdůrazňuje, že je důležité podporovat spolupráci v oblasti energie z obnovitelných zdrojů; zdůrazňuje, že je třeba posílit mechanismy přeshraniční spolupráce v nadcházející revizi směrnice o obnovitelných zdrojích energie o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů;

⁽²³⁾ Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13.

Středa 19. května 2021

20. vítá přijetí evropské strategie pro vodík; zdůrazňuje, že prioritou by mělo být vytvoření dodavatelského řetězce vodíku z obnovitelných zdrojů v Evropě s cílem podpořit výhody prvních aktérů, konkurenceschopnost průmyslu a bezpečnost dodávek energie; je přesvědčen, že vodík z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkový vodík může pomoci snížit přetrvávající emise, jako jsou emise z průmyslových procesů a nákladní dopravy, kde přímá elektrifikace může být omezena z důvodu nízké nákladové efektivity nebo z technických, sociálních a environmentálních důvodů; připomíná, že je nutné urychlit dekarbonizaci stávající výroby vodíku; podporuje zahájení významných projektů společného evropského zájmu týkajících se vodíku; vyzývá Komisi, aby vypracovala komplexní rámec klasifikace a certifikace dopravců plynů na základě úspor emisí skleníkových plynů a kritérií udržitelnosti v celém životním cyklu v souladu s přístupem stanoveným ve směrnici o obnovitelných zdrojích energie o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů; zdůrazňuje, že tato klasifikace je pro účastníky trhu, orgány a spotřebitele nanejvýš důležitá; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit solidní rámec a vhodné základní podmínky, které zajistí, aby bylo dosaženo dostatečné dodatečné kapacity pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů s ohledem na potřeby vodíku z obnovitelných zdrojů; vyzývá Komisi, aby ve svých nadcházejících legislativních návrzích zvažila tuto rozmanitost potřeb; vyzývá Komisi, aby zaručila spravedlivou a účinnou hospodářskou soutěž mezi vodíkem, který je dovážen od mezinárodních partnerů, a vodíkem, který je vyroben v EU;

21. Zdůrazňuje úlohu, kterou by při dosahování cílů Zelené dohody pro Evropu mohlo hrát environmentálně bezpečné zachycování, využívání a ukládání uhlíku (CCSU); podporuje integrovaný politický rámec s cílem stimulovat zavádění aplikací CCSU bezpečných z hlediska životního prostředí, které povedou k čistému snížení emisí skleníkových plynů, aby byl těžký průmysl klimaticky neutrální tam, kde nejsou k dispozici žádné možnosti přímého snížení emisí; bere na vědomí návrh Komise na svolání každoročního Evropského fóra CCUS jako součásti průmyslového fóra pro čistou energii, které bude dále zkoumat možnosti na podporu těchto projektů; připomíná, že je třeba upřednostnit přímé snižování emisí a opatření k zachování a posílení přirozených propadů a rezervoárů uhlíku v EU, například prostřednictvím udržitelného obhospodařování lesů;

22. zdůrazňuje, že doprava může významně usnadnit zavádění energie z obnovitelných zdrojů; vyzývá Komisi a členské státy, aby navrhly příznivý politický rámec a ambiciózní cíle založené na zásadě technologické neutrality mezi technologiemi nezbytnými pro dosažení klimatické neutrality, v zájmu spravedlivého, cenově dostupného a vyváženého přechodu na dekarbonizaci všech druhů osobní a nákladní dopravy, včetně veřejných vozových parků a sítí, silniční, námořní, vnitrozemské vodní, železniční a letecké dopravy prostřednictvím elektrifikace, a pokud to není možné, prostřednictvím paliv vyráběných udržitelným způsobem; vítá oznámení Komise o rozmístění jednoho milionu dobíjecích stanic pro elektrická vozidla v revizi směrnice 2014/94/EU; vyzývá Komisi k podpoře toho, aby výrobci automobilů umožnili dobíjení vozidel ze sítí; zdůrazňuje, že je nutné upravit elektrifikační síť a infrastrukturu pro alternativní paliva evropského vozového parku a podpořit další snadno proveditelná řešení, zejména u dopravních uzlů; zdůrazňuje potenciál vnitřní spolupráce v oblasti dekarbonizace přeshraniční dopravy; zdůrazňuje v tomto ohledu zásadní úlohu dopravního společenství a Komise pro vytváření synergií se sousedními zeměmi a urychlení přenosu norem EU týkajících se emisí z dopravy; zdůrazňuje význam veřejné dopravy pro snižování poptávky po energii a potřebu rozvíjet a rozšiřovat dekarbonizovanou veřejnou dopravu v městských i venkovských oblastech;

23. zdůrazňuje, že existují odvětví, v nichž roste spotřeba energie, např. v odvětví dopravy, cestovního ruchu a IKT; podporuje Komisi při zkoumání součinnosti mezi sítěmi ústředního vytápění a chlazení a zdroji nevyhnutelného zbytkového tepla; vítá závazek začleněný do digitální strategie EU zajistit do roku 2030 klimaticky neutrální datová centra; vyzývá Komisi, aby navrhla akční plán pro zapojení odvětví cestovního ruchu do procesu integrace energetického systému a to mimo jiné s ohledem na podporu cestovního ruchu po železnici, lehkou mobilitu („soft mobilitu“) a elektromobilitu a na vytvoření oběhových energetických komunit v udržitelném cestovním ruchu.

Zajistit rovnováhu v energetických systémech

24. konstatuje, že zachování rovnováhy v rámci elektrických sítí a řízení výkyvů v poptávce a výrobě bude složitější vzhledem ke stále decentralizovanější skladbě zdrojů energie a většímu objemu energie z obnovitelných zdrojů, a zdůrazňuje v tomto ohledu úlohu odezvy na straně poptávky, ukládání energie a inteligentního hospodaření s energií; zdůrazňuje, že přechod k decentralizované výrobě energie má mnoho výhod: může podpořit využívání místních zdrojů energie, což povede k větší bezpečnosti dodávek energie na místní úrovni, rozvoji komunit a soudržnosti tím, že poskytne nové zdroje příjmů a vytvoří nová pracovní místa; připomíná, že členské státy si mohou nadále samy určovat svou skladbu zdrojů energie a že její rozmanitost je zásadně důležitá pro zajištění bezpečnosti dodávek;

Středa 19. května 2021

25. zdůrazňuje, že propojení jsou důležitější než kdy jindy pro zajištění přepravy energie z obnovitelných zdrojů do oblastí, kde bude poptávka nejvyšší a vyváží energetickou soustavu jako celek; zdůrazňuje, že je třeba maximalizovat obchod s elektřinou a zavést povinnost využívat alespoň 70 % stávající propojovací kapacity stanovené v čl. 16 odst. 8 nařízení (EU) 2019/943; zdůrazňuje, že Komise a dotčené členské státy by měly zavést účinná opatření, která budou řešit nedostatek konektorů v pobřežních vodách vzhledem k tomu, že energie z moří zaujímá v integrovaném energetickém systému rostoucí úlohu;

26. vyjadřuje politování nad tím, že řada členských států dosud nedosáhla svého 10 % cíle pro propojení elektrických sítí do roku 2020; vítá návrh Komise zvýšit cíl propojení elektrických sítí do roku 2030 na 15 % za předpokladu, že bude lépe podporovat vnitrostátní investice prostřednictvím seznamu projektů společného zájmu; vybízí Komisi, aby obnovila práci skupiny odborníků pro cíle v oblasti propojení;

27. konstatuje, že infrastruktura energetické sítě by měla být dále posílena digitalizací a automatizací s cílem zajistit flexibilitu systému a využívat součinnosti s dalšími energetickými vektory; vítá oznámení Komise o „digitalizaci energetického akčního plánu“ s cílem vytvořit konkurenceschopný trh pro digitální energetické služby, který zajistí soukromí a svrchanost údajů a podpoří investice do digitální energetické infrastruktury; zdůrazňuje, že inteligentní sítě umožní stále větší pronikání decentralizované a flexibilní energie z obnovitelných zdrojů, jakož i vysoce propojené elektrické soustavy;

28. opakuje, že evropská kapacita pro ukládání energie je základním zdrojem flexibility a bezpečnosti dodávek; potvrzuje, že je nutné omezit regulační překážky ztěžující instalaci skladovacích zařízení; vyzývá Komisi, aby v rámci nadcházející revize směrnice 2003/96/ES posoudila, jak snížit náklady na daně a poplatky za transformaci energetiky a ukládání energie a jak u projektů ukládání energie zamezit možnému dvojímu zdanění; připomíná, že je důležité zajistit plnou interoperabilitu různých dopravních a skladovacích systémů, včetně těch, které mají přeshraniční význam a jsou napojeny na třetí země; naléhavě vyzývá Komisi, aby tuto směrnici revidovala a zároveň zabránila nepatřičnému narušení trhu na úkor jiných zdrojů energie a nepříznivým dopadům na spotřebitele;

29. vyzývá členské státy, aby zlepšily přístup ke kapitálu pro všechny projekty ukládání energie s důrazem na modernizaci stávající infrastruktury; vyzývá Komisi, aby dále zohlednila potřebu zavedení infrastruktury pro ukládání v příštím seznamu projektů společného zájmu a v rámci revize pokynů pro poskytování státní podpory v oblasti ochrany životního prostředí a energetiky;

30. se znepokojením bere na vědomí velkou závislost EU na dovozu lithium-iontových baterií; vítá proto přístup uvedený ve strategickém akčním plánu pro baterie⁽²⁴⁾, zejména diverzifikaci zdrojů surovin, rozvoj alternativ k vzácným zeminám, plně využití obchodní politiky EU k zajištění udržitelných a bezpečných dodávek a rozvoj pobídek pro oběhovou, jakož i vytvoření Evropské aliance pro baterie;

31. připomíná doplňkovou úlohu, kterou mohou hrát technologie Power-to-X (technologie přeměny elektřiny na jiný druh energie) při vyrovnávání sítí, pokud jde o překonávání úzkých míst v infrastruktuře, přepravě energie a poskytování flexibility a sezónního skladování tepla a elektřiny, neboť je snadné je začlenit do stávající infrastruktury; je přesvědčen, že tyto technologie pomohou integrovat rostoucí podíl výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů; konstatuje, že je třeba rozvíjet kapacity pro skladování vodíku;

32. připomíná důležitost propojování a spolupráce mezi provozovateli sítí; vítá vytvoření regionálních koordinačních středisek v souladu s nařízením (EU) 2019/943; domnívá se, že provozovatelé přenosových soustav by měli uplatňovat integrovaný a meziodvětvový přístup k budoucímu plánování sítí, jakož i soulad s cíli v oblasti klimatu a energetiky a s vnitrostátními plány v oblasti energetiky a klimatu;

33. zdůrazňuje výhody „vícesměrného“ systému, v němž spotřebitelé hrají aktivní úlohu v dodávkách energie; připomíná, že členské státy musí zajistit, aby všichni občané měli právo vyrábět, spotřebovat a skladovat vlastní energii jednotlivě nebo jako společenství, a v tomto ohledu zdůrazňuje úlohu, již plní flexibilní možnosti při přechodu od energetického systému řízeného nabídkou k energetickému systému orientovanému na poptávku, který aktivním

---

(²⁴) Příloha II sdělení Komise ze dne 17. května 2018 s názvem „Evropa v pohybu: Udržitelná mobilita pro Evropu: bezpečná, propojená a čistá“ (COM(2018)0293).

Středa 19. května 2021

spotřebitelům umožní reagovat na poptávku prostřednictvím digitálních řešení plně v souladu s obecným nařízením o ochraně údajů⁽²⁵⁾; vyzývá Komisi a členské státy, aby posoudily způsoby, jak více podpořit rozvoj evropského trhu z hlediska flexibility poptávky, mimo jiné prostřednictvím společných norem pro koncovou flexibilitu, posouzení možných přínosů a dopadů na náklady spojené s energetickými systémy; vítá flexibilní integrované energetické systémy, jejichž cílem je optimalizovat odvětví dálkového vytápění a chlazení a rovněž využívání účinné a vysoce účinné a flexibilní kombinované výroby tepla a elektřiny, která přispívá k udržování rovnováhy elektroenergetické soustavy, nákladově efektivnímu využívání obnovitelných zdrojů energie a integraci odpadního tepla na místní/regionální úrovni; vyzývá k urychlenému provedení směrnice (EU) 2019/944 a jejich ustanovení o reakci na straně poptávky;

34. zdůrazňuje úlohu, kterou může hrát elektrická mobilita jako forma inteligentní integrace odvětví energetiky a dopravy tím, že odblokuje flexibilní kapacity; zdůrazňuje, že elektrifikace odvětví dopravy má potenciál zvýšit strategickou autonomii Unie v oblasti energetiky snížením potřeby dovážených fosilních paliv; zdůrazňuje potenciál pro ukládání a flexibilitu v souvislosti se zaváděním nových technologií „vozidlo-sítě“ a konstatuje, že bude vyžadovat interoperabilitu energetických systémů a elektrických vozidel;

35. připomíná, že je důležité řešit rizika kybernetické bezpečnosti v odvětví energetiky s cílem zajistit odolnost energetických systémů; zdůrazňuje, že rostoucí počet propojených produktů, jako jsou tepelné spotřebiče, elektrická vozidla a inteligentní měřiče, může zvýšit riziko kybernetických útoků na elektroenergetickou soustavu; naléhavě vyzývá Komisi, aby kybernetická rizika rychle řešila stanovením vysoké úrovně ochrany kybernetické bezpečnosti pro propojené produkty v rámci kodexu sítě pro kybernetickou bezpečnost;

36. potvrzuje, že energetický systém, který je obnovitelnější, decentralizovanější a integrovanější, vyžaduje lepší předvídaní poptávky po energii a lepší sladění dodávek a ukládání energie z různých energetických nosičů v reálném čase; podtrhuje v tomto ohledu zásadní roli digitalizace pro zpracovávání statistických a meteorologických údajů; vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily vnitřní trh pro digitální energetické technologie a současně chránily soukromí a osobní údaje spotřebitelů; vybízí členské státy, aby přijaly ukazatel inteligentní připravenosti vytvořený jako součást směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov⁽²⁶⁾ s cílem využít potenciál flexibility na straně poptávky na úrovni budov; zdůrazňuje, že to bude vyžadovat společné normy pro výměnu údajů; vítá záměr Komise přijmout akční plán pro digitalizaci energie s cílem podpořit vedoucí postavení EU v oblasti technologií a umožnit integrovanější energetický systém s inteligentními řešeními v konkrétních odvětvích (jako jsou inteligentní sítě, účinnější a bezpečnější doprava a úspory energie v budovách), s lepším financováním na období 2021–2027;

37. připomíná klíčovou úlohu Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů při integraci energetického systému a při provádění právních předpisů EU v oblasti energetiky; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že agentuře budou poskytnuty dostatečné prostředky k plnění jejich úkolů;

Zajistit dostupnost a cenovou dostupnost energie pro všechny občany a podniky

38. připomíná, že hlavním cílem činnosti Unie v oblasti energetiky je „zaručit řádné fungování trhu s ohledem na potřebu chránit a zlepšovat životní prostředí“; vyzývá Komisi, aby přijala nezbytná opatření k zajištění řádného fungování trhů s energií tak, aby zaručila plné provedení *acquis* pro vnitřní trh s energií, včetně balíčku opatření týkajících se čisté energie, s cílem sladit práva spotřebitelů v odvětví zemního plynu a dálkového vytápění s právy spotřebitelů elektřiny a pomohla jim přispět k dekarbonizaci ekonomiky; zdůrazňuje, že je důležité vést zákazníky k energeticky nejúčinnější a nákladově efektivní možnosti dekarbonizace na základě cen, které skutečně odrážejí veškeré náklady využívaného nosiče energie; vítá snahu o revizi směrnice 2003/96/ES a její přeměnu na nástroj, který sladí daňové politiky s cíli v oblasti energetiky a klimatu pro roky 2030 a 2050; vyzývá Komisi a členské státy, aby do této směrnice začlenily cíle v oblasti

⁽²⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽²⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov (Úř. věst. L 153, 18.6.2010, s. 13).

Středa 19. května 2021

klimatu; zdůrazňuje, že je třeba revidovat její oblast působnosti a rozlišovat fosilní plyny, nízkouhlíkové plyny a obnovitelné plyny s cílem podnítit rozvoj udržitelných alternativ; vyzývá členské státy, aby odstranily nepřiměřené daně a poplatky s cílem zajistit harmonizaci zdanění, podporovaly čisté inovativní technologie a zajistily v Evropě konkurenceschopné náklady na energii; vyzývá členské státy, aby pracovaly na postupném rušení přímých i nepřímých dotací do fosilních paliv;

39. souhlasí s analýzou Komise týkající se potřeby nadále pracovat na postupném ukončování dotací na fosilní paliva, potřeby poskytovat jednotnější cenové signály napříč energetickými odvětvími a členskými státy, nedostatečné soudržnosti vysokých daní a poplatků, které nejsou spojeny s energií, hrazených odběrateli elektřiny a skutečnosti, že externí náklady nejsou internalizovány; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby napravily známé problémy prostřednictvím účinných regulačních opatření;

40. je přesvědčen o tom, že je nutno vybízet spotřebitele energie k tomu, aby byli aktivnější; vítá skutečnost, že vstoupila v platnost nová ustanovení stanovená ve směrnici (EU) 2019/944, která aktivním spotřebitelům umožňují plně se podílet na trhu a využívat výhod svých aktivit; vyzývá Komisi, aby posoudila přetrvávající překážky, aby usnadnila rozvoj samovýroby energie z obnovitelných zdrojů a komunit obnovitelné energie, zejména komunit s nízkými příjmy nebo zranitelných domácností, a překážky pro průmyslové spotřebitele; v rámci plánované informační kampaně pro spotřebitele požaduje transparentní informace o dopadu výběru energetických zdrojů na klima;

41. zdůrazňuje potenciál posílení postavení spotřebitelů v integrovaných systémech obnovitelné energie pro výrobu, spotřebu, skladování a prodej energie; domnívá se, že společenstvím pro obnovitelné zdroje rovněž poskytuje příležitosti k tomu, jak zlepšit energetickou účinnost na úrovni domácností a pomoci bojovat proti energetické chudobě;

42. potvrzuje potenciál energetických společenství a mikrosítí pro rozvíjení přístupu k udržitelnější energii, zejména v odlehlých a ostrovních oblastech a nejbližších regionech; zdůrazňuje, že je nezbytné zajistit začlenění těchto oblastí do transevropských energetických sítí a rozvíjet projekty zaměřené na to, aby se ostrovy nebo souostroví staly energeticky soběstačnými díky obnovitelným zdrojům energie, jak ukázal projekt Tilos v rámci programu Horizont 2020;

43. vyzývá Komisi, aby navrhla pravidla, která občanským energetickým společenstvím umožní dále se podílet na integraci energetického systému, například prostřednictvím připojení k toplovodním sítím, nabíjecím sítím pro elektrickou mobilitu, skladovacím zařízením či zařízením reagujícím na poptávku souběžně s výrobou energie z obnovitelných zdrojů;

Zajištění vedoucího postavení Evropy v oblasti udržitelných technologií a technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů

44. připomíná, že jedním z cílů energetické unie je snížit naši závislost na dovozu a zajistit bezpečnost dodávek a nezávislost na technologiích; vyzývá EU, aby se poučila ze současné hospodářské krize a usilovala o větší autonomii strategických hodnotových řetězců; domnívá se, že vytvoření synergií může k dosažení tohoto cíle pomoci;

45. zdůrazňuje, že je důležité zvýšit konkurenceschopnost evropských technologií na podporu nezávislosti Unie ve strategickém odvětví energetiky; vyzývá Komisi, aby podpořila výzkum a inovace prostřednictvím různých strukturálních a odvětvových fondů; připomíná vedoucí postavení Unie ve světě v oblasti technologií satelitního měření emisí, a zejména službu pro sledování atmosféry programu Copernicus; připomíná odborné znalosti Evropského centra pro střednědobé předpovědi počasí, a tudíž předjímání výkyvů poptávky po energii; vyzývá Komisi, aby zvážila další podpůrné technologie, které přispějí k integrovanému energetickému systému odolnému vůči změně klimatu, a to i tam, kde má Evropa celosvětové vedoucí postavení a místní hodnotové řetězce;

46. se znepokojením konstatuje, že závěry zprávy o stavu energetické unie z roku 2020 zdůrazňují snížení investic do výzkumu a inovací v oblasti technologií čisté energie; připomíná klíčovou úlohu, kterou má podpora EU pro výzkum a inovace, zejména přelomové inovace; vítá navýšení rozpočtu na výzkum v programu Horizont Evropa a vytvoření Evropského výzkumného prostoru;

47. zdůrazňuje potřebu spravedlivé transformace a vyzývá Komisi a členské státy, aby řešily strukturální změny v odvětví energetiky ve všech příslušných legislativních návrzích v zájmu usnadnění přechodu na klimatickou neutralitu; potvrzuje slib uvedený v nové „Zelené dohodě“ týkající se toho, že by nikdo neměl zůstat opomenut; v této souvislosti

Středa 19. května 2021

konstatuje, že je nanejvýš důležité transformovat dovednosti zaměstnanců v odvětvích, která čelí riziku, že v důsledku ekologické transformace vymizí; zdůrazňuje význam zavedených evropských odborných znalostí v oblasti integrace energetického systému a vyzývá členské státy, aby tyto odborné znalosti oceňovaly a pomohly je přenést z odvětví energie vyráběné z fosilních paliv do odvětví integrovaného energetického systému, který je neutrální z hlediska klimatu;

48. zdůrazňuje níže uvedené průlomové procesní inovace a technologie, které je třeba dále posílit z hlediska oběhového hospodářství a účinné strategie pro integraci odvětví:

- a) vysoká účinnost a výroba vodíku z obnovitelných zdrojů, která kombinuje recyklaci oceli a stálou výrobu železných forem,
- b) dálkové vytápění prostřednictvím přebytečného tepla z podzemní dopravy,
- c) inteligentní dobíjení a přechod na jiné druhy dopravy,
- d) udržitelné nahrazení petrochemických a agrochemických produktů a souvisejících procesů,
- e) nová generace výroby a recyklace baterií,
- f) technologie ponoření do kapaliny pro datová centra, které podstatně snižují potřebu energie a přebytečné teplo;

49. vítá iniciativy zaměřené na strategické hodnotové řetězce; vyzývá k tomu, aby technologie v oblasti obnovitelných zdrojů energie byly uznány jako strategický hodnotový řetězec a aby byla vytvořena aliance na podporu úsilí o rozšíření těchto technologií, jakož i iniciativa pro zlepšení procesů a energetické účinnosti; vyzývá Komisi, aby zajistila transparentní správu všech aliancí, včetně účasti malých a středních podniků, občanské společnosti, nevládních organizací a nezávislých odborníků, a aby zároveň zaručila zeměpisnou rozmanitost;

o

o o

50. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.
-

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0241

Evropská vodíková strategie

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o evropské vodíkové strategii (2020/2242(INI))

(2022/C 15/06)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 194 této smlouvy,
- s ohledem na dohodu přijatou na 21. konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (COP21) v Paříži dne 12. prosince 2015 (Pařížská dohoda),
- s ohledem na zvláštní zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) s názvem „Global Warming of 1.5 °C“ (Globální oteplování o 1,5 °C) ze dne 8. října 2018 a „Ocean and Cryosphere in a Changing Climate“ (Oceán a kryosféra v měnícím se podnebí) ze dne 25. září 2019,
- s ohledem na zprávy Programu OSN pro životní prostředí o nedostatečném snižování uhlíku zveřejněné v roce 2019 a 2020,
- s ohledem na prohlášení OECD ze dne 23. února 2018 o posílení malých a středních podniků a podnikání v zájmu produktivity a růstu podporujícího začlenění,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2020 s názvem „Vodíková strategie pro klimaticky neutrální Evropu“ (COM(2020)0301),
- s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 1. července 2020 nazvané „Plán pro čistý vodík – příspěvek místních a regionálních orgánů ke klimaticky neutrální Evropě“⁽¹⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2020 nazvané „Cesta ke klimaticky neutrálnímu hospodářství: Strategie EU pro integraci energetického systému“ (COM(2020)0299),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. listopadu 2020 nazvané „Strategie EU pro využití potenciálu obnovitelné energie na moři pro klimaticky neutrální budoucnost“ (COM(2020)0741),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2020 nazvané „Strategie EU ke snížení emisí methanu“ (COM(2020)0663),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 14. října 2020 nazvanou „Zpráva o stavu energetické unie podle nařízení (EU) 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu za rok 2020“ (COM(2020)0950),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. září 2020 nazvané „Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030 – Investice do klimaticky neutrální budoucnosti ve prospěch našich občanů“ (COM(2020)0562),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 nazvané „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019)0640),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 s názvem „Nová průmyslová strategie pro Evropu“ (COM(2020)0102),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů⁽²⁾ (směrnice o obnovitelných zdrojích energie),

⁽¹⁾ Úř. věst. C 324, 1.10.2020, s. 41.

⁽²⁾ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82.

Středa 19. května 2021

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU ze dne 22. října 2014 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva ⁽⁴⁾ (směrnice o infrastruktuře pro alternativní paliva),
- s ohledem na nařízení Rady (EU) č. 559/2014 ze dne 6. května 2014 o založení společného podniku pro palivové články a vodík 2 ⁽⁵⁾;
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 ⁽⁶⁾ (nařízení TEN-E),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy, mění zařízení (EU) č. 913/2010 a zrušují nařízení (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 ⁽⁷⁾, které je v současnosti revidováno,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES ⁽⁸⁾ (směrnice o systému ETS),
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. července 2020 o komplexním evropském přístupu k ukládání energie ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. července 2020 o revizi hlavních směrů pro transevropské energetické infrastruktury ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o stavu klimatické a environmentální nouze ⁽¹²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o změně klimatu – evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky v souladu s Pařížskou dohodou ⁽¹³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2018 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva v Evropské unii: Čas jednat! ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. února 2018 o urychlení inovací v oblasti čisté energie ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na stanoviska Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku,

⁽³⁾ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 307, 28.10.2014, s. 1.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 169, 7.6.2014, s. 108.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 39.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 129.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32.

⁽⁹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0198.

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0199.

⁽¹¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0005.

⁽¹²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0078.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 116.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 345, 16.10.2020, s. 80.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 463, 21.12.2018, s. 10.

Středa 19. května 2021

- s ohledem na zprávu Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A9-0116/2021),
- A. vzhledem k tomu, že EU schválila Pařížskou dohodu, Zelenou dohodu pro Evropu a cíl spočívající v nákladově efektivním a spravedlivém přechodu, který by nejpozději do roku 2050 vedl ke klimatické neutralitě;
- B. vzhledem k tomu, že Komise navrhla zvýšit cíl EU pro snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 na alespoň 55 % oproti úrovni z roku 1990, a vzhledem k tomu, že Parlament podpořil cíl snížit do roku 2030 emise skleníkových plynů o 60 % ve srovnání s úrovněmi z roku 1990;
- C. vzhledem k tomu, že fosilní paliva jsou z velké části odpovědná za globální oteplování, a vzhledem k tomu, že cílem Pařížské dohody je omezit nárůst globální teploty výrazně pod 2 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí a pokračovat v úsilí o to, aby nárůst teploty nepřekročil hranici 1,5 °C;
- D. vzhledem k tomu, že přechod na hospodářství s nulovými čistými emisemi skleníkových plynů vyžaduje veřejně řízený rychlý a spravedlivý přechod k energetickému systému, který je z velké části založen na obnovitelných zdrojích a velmi účinně využívá zdroje a energie a který zajistí udržitelnost a zdraví, zapojení občanů, zmírnění energetické chudoby v celé EU, bezpečnost dodávek, přístupnost a cenovou dostupnost energie a konkurenceschopnost cen energie;
- E. vzhledem k tomu, že je nezbytné používat čistá alternativní paliva a rozvíjet jejich využití s cílem co nejdříve postupně ukončit používání fosilních paliv a zajistit konkurenceschopnost průmyslu EU; vzhledem k tomu, že vodík z obnovitelných zdrojů má nevyužitý potenciál k tomu, aby se stal takovou alternativou;
- F. vzhledem k tomu, že vodík lze využít jako vstupní surovinu nebo zdroj energie v průmyslových a chemických procesech, v letecké, námořní a těžké silniční dopravě a při vytápění, k dekarbonizaci odvětví, ve kterých není přímá elektrifikace technologicky možná nebo konkurenceschopná, a ke skladování energie za účelem vyvážení energetického systému v případě potřeby, a že tedy hraje významnou roli v integraci energetického systému;
- G. vzhledem k tomu, že vodík dnes tvoří přibližně 2 % skladby zdrojů energie v EU, přičemž 95 % z tohoto vodíku se vyrábí za použití fosilních paliv, čímž ročně dochází k uvolnění 70–100 milionů tun CO₂, zatímco na celosvětové úrovni představuje 2,5 % emisí skleníkových plynů, přičemž méně než 1 % vodíku, který se v současné době vyrábí, je využíváno jako nosič energie; vzhledem k tomu, že podle některých výzkumů by energie z obnovitelných zdrojů mohla v roce 2050 představovat až 100 % skladby zdrojů energie v EU, z čehož by vodíku mohlo připadnout celkově až 20 %, mezi 20 až 50 % energie využívané v dopravě a 5 až 20 % energie využívané v průmyslu;
- H. vzhledem k tomu, že vodík, jehož se každý rok vyrobí celosvětově 120 Mt, se vyrábí jednak jako vedlejší produkt rafinérského a chemického průmyslu (70 Mt), jednak ve specializovaných výrobních zařízeních (50 Mt); vzhledem k tomu, že většina vodíku se vyrábí z fosilních paliv – celosvětově se k výrobě vodíku používá 6 % zemního plynu a 2 % uhlí –, přičemž méně než 0,1 % vodíku se vyrábí elektrolýzou vody;
- I. vzhledem k tomu, že celková kapacita výroby vodíku v Evropském hospodářském prostoru (EHP) na konci roku 2018 byla odhadnuta na 11,5 Mt ročně, a vzhledem k tomu, že celková instalovaná kapacita elektrolyzérů v EHP činí přibližně 1 GW, což představuje 1–4 % celkové výrobní kapacity vodíku; vzhledem k tomu, že celkový podíl výroby vodíku z fosilních paliv se zachycováním a ukládáním uhlíku (nízkouhlíkový vodík) v EHP činí přibližně 0,7 % (s výjimkou vedlejších produktů);
- J. vzhledem k tomu, že 43 % celosvětové výroby vodíku se využívá k výrobě amoniaku, přičemž ten se používá převážně k výrobě zemědělských hnojiv na bázi amoniaku, 52 % celosvětové výroby vodíku se využívá pro rafinaci a desulfurizaci uhlovodíků a 5 % světové výroby vodíku se používá pro syntézu metanolu a další účely;
- K. vzhledem k tomu, že současné náklady na uhlík z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkový vodík činí 2,5 až 5,5 EUR na kg, zatímco náklady na výrobu vodíku na bázi fosilních paliv činí přibližně 1,50 EUR na kg; vzhledem k tomu, že současná skladba elektrické energie ve většině členských států by vyráběla vodík z elektrolýzy s vyššími emisemi než vodík z fosilních paliv;

Středa 19. května 2021

- L. vzhledem k tomu, že vodík může uchovávat energii ve velkém množství po dlouhou dobu, a je proto schopen překlenout sezónní výkyvy poptávky; vzhledem k tomu, že vodík může být přepravován nákladními automobily, loděmi nebo potrubím, a proto umožňuje výrobu energie z obnovitelných zdrojů tam, kde je neúčinnější, a umožňuje přepravu na dlouhé vzdálenosti, aniž by to zatěžovalo elektrizační soustavu;
- M. vzhledem k tomu, že k dekarbonizaci všech hospodářských odvětví bude zapotřebí vyššího podílu obnovitelných zdrojů energie, což by mohlo vést k větší nestabilitě elektrizační soustavy, zatímco poptávka po skladování energie se bude muset výrazně zvýšit, aby byly zajištěny dodávky energie;
- N. vzhledem k tomu, že výroba oceli představuje celosvětově přibližně 10 % přímých a nepřímých emisí skleníkových plynů a námořní doprava vypouští přibližně 2,5 % emisí skleníkových plynů, a vzhledem k tomu, že rozvoj vodíku z obnovitelných zdrojů by mohl přispět ke snížení emisí v těchto odvětvích;
- O. vzhledem k tomu, že doprava je odpovědná za přibližně 27 % celkových emisí skleníkových plynů v EU; vzhledem k tomu, že vodík má řadu použití napříč odvětvím průmyslu, elektřiny a stavebnictví a nabízí velký potenciál coby alternativní palivo pro odvětví dopravy, avšak vzhledem k tomu, že možnosti vodíku uvedené na trh pro různé druhy dopravy jsou stále omezené;
- P. vzhledem k tomu, že automobily na elektrické baterie mají potenciál převzít významnou část trhu osobních vozidel; vzhledem k tomu, že těžká doprava je odvětvím, které je obtížné dekarbonizovat a kde je přímá elektrifikace omezena z důvodu nízké nákladové efektivity a z technických důvodů; vzhledem k tomu, že u těžkých nákladních vozidel, vlaků na neelektrifikovaných tratích, nákladních lodí a letadel představují baterie praktickou překážku, a vzhledem k tomu, že to vytvoří příležitosti pro jiné nosiče energie, jako je vodík, neboť je možné jej ve velkém množství uchovávat na palubě vozidla nebo plavidla, umožňuje v případě potřeby rychlé doplnění paliva a jeho jediným odpadním produktem je voda;
- Q. vzhledem k tomu, že udržitelná a konkurenceschopná vodíková ekonomika je pro EU příležitostí k posílení jejího hospodářství, zejména po hospodářském útlumu způsobeném pandemií COVID-19, neboť by mohla do roku 2030 vytvořit až jeden milion přímých, vysoce kvalitních pracovních míst a 5,4 milionu takových míst do roku 2050, a vzhledem k tomu, že by to mohlo být příležitostí pro regiony, které jsou v současnosti silně závislé na tradičních zdrojích energie a po ukončení používání fosilních paliv budou ohroženy chudobou; vzhledem k tomu, že potenciál pro vytváření pracovních míst v odvětví vodíku z obnovitelných zdrojů je odhadován na 10 300 pracovních míst na 1 miliardu EUR investic, přičemž toto číslo by ještě mohla doplnit pracovní místa vytvořená v odvětví elektřiny z obnovitelných zdrojů;
- R. vzhledem k tomu, že budování udržitelného a konkurenceschopného trhu s vodíkem, který včas a nákladově efektivním způsobem přispívá k cíli EU v oblasti klimatické neutrality do roku 2050, vyžaduje dobře rozvinutou přepravní a distribuční infrastrukturu, která bude vodík účinně přepravovat z výrobních zařízení do míst spotřeby v EU;
- S. vzhledem k tomu, že k vývoji vodíkových systémů mohou členské státy přistupovat různě, a to s ohledem na rozdíly ve struktuře stávající plynárenské infrastruktury, schopnost jednotlivých zemí rozvíjet různé způsoby výroby vodíku, jejich potenciál pro inovace a rozdílnou poptávku po vodíku v různých průmyslových odvětvích v každém členském státě;
- T. vzhledem k tomu, že téměř všechny členské státy do svých vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu zahrnuly plány týkající se vodíku a že 26 členských států podepsalo vodíkovou iniciativu;
- U. vzhledem k tomu, že energetický systém EU by měl být udržitelný z hlediska životního prostředí a ekonomicky konkurenceschopný, a vzhledem k tomu, že veškeré sledované technologické směry by měly být založeny na prokázaných a spolehlivých odhadech, které by v předvídatelném časovém horizontu vedly ke vzniku smysluplných podnikatelských příležitostí s cílem zajistit, aby náklady na ně neohrožovaly konkurenceschopnost průmyslových odvětví v EU ani dobré životní podmínky občanů;
- V. vzhledem k tomu, že by měly být vzaty v úvahu značné energetické ztráty během výroby, přepravy, skladování a zpracování vodíku;
- W. vzhledem k tomu, že platný legislativní rámec upravující zemní plyn zajišťuje spotřebitelům v EU již řadu let bezpečnost dodávek a cenovou dostupnost energie, a proto by mohl sloužit jako vzor pro podporu rozvoje budoucího celounijního trhu s vodíkem z obnovitelných zdrojů;

Středa 19. května 2021

1. zdůrazňuje, že je nutné, aby si EU zachovala a dále posilovala vedoucí postavení v technologiích spojených s čistým vodíkem⁽¹⁶⁾, a to prostřednictvím konkurenceschopné ekonomiky založené na udržitelném využívání vodíku v kombinaci s integrovaným trhem s vodíkem; podtrhuje, že je nezbytné vytvořit strategii EU pro vodík, která obsáhne celý hodnotový řetězec vodíku, včetně odvětví nabídky i poptávky, a bude sladěna s úsilím členských států o vybudování dostatečné dodatečné infrastruktury pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů za účelem výroby obnovitelného vodíku a o snižování nákladů na vodík z obnovitelných zdrojů; poukazuje zejména na přidanou hodnotu domácí výroby vodíku z obnovitelných zdrojů v EU, pokud jde o vývoj a uvádění inovativních technologií elektrolýzy na trh; zdůrazňuje, že vodíkové hospodářství musí být v souladu s Pařížskou dohodou, cíli EU v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a do roku 2050, oběhovým hospodářstvím, akčním plánem pro kritické suroviny a cíli OSN v oblasti udržitelného rozvoje;
2. vítá vodíkovou strategii pro klimaticky neutrální Evropu, kterou navrhla Komise, včetně budoucí revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie, jakož i rostoucí počet strategií a investičních plánů členských států v oblasti vodíku; zdůrazňuje, že tyto strategie musí být sladěny s vnitrostátními plány členských států v oblasti energetiky a klimatu, a vyzývá k jejich rychlému a ambicióznímu provádění; domnívá se, že Komise by tyto strategie měla zohlednit v budoucích legislativních návrzích; naléhavě vyzývá Komisi, aby sladila svůj přístup k vodíku s novou průmyslovou strategií EU a učinila jej součástí soudržné průmyslové politiky, a to s ohledem na skutečnost, že strategie pro vodík není cílem sama o sobě, ale měla by být chápána v kontextu celkového úsilí EU o snížení emisí skleníkových plynů při současném zajištění dlouhodobých kvalitních pracovních míst a posílení konkurenceschopnosti průmyslu EU;
3. zdůrazňuje význam odolného a klimaticky neutrálního energetického systému založeného na zásadách energetické účinnosti, nákladové účinnosti, cenové dostupnosti a bezpečnosti dodávek; zdůrazňuje, že by měla převažovat zásada úspory energie a zásada „energetická účinnost v první řadě“, aniž by to bránilo rozvoji inovativních pilotních a demonstračních projektů; konstatuje, že přímá elektrifikace z obnovitelných zdrojů je z hlediska nákladů, zdrojů a energie účinnější než vodík, ale rovněž konstatuje, že při rozhodování o tom, jak by se určité odvětví mělo dekarbonizovat, by měly být zohledněny faktory, jako je zabezpečení dodávek, technická proveditelnost a aspekty energetického systému; v tomto ohledu zdůrazňuje význam zásady technologické neutrality pro dosažení klimaticky neutrální EU;
4. je přesvědčen, že vodík vyráběný z obnovitelných zdrojů je klíčem k transformaci energetiky EU, neboť pouze obnovitelný vodík může udržitelným způsobem přispět k dosažení klimatické neutrality z dlouhodobého hlediska a zabránit technologickému ustrnutí a uvíznutí aktiv; se znepokojením konstatuje, že obnovitelný vodík dosud není konkurenceschopný; naléhavě proto vyzývá Komisi a členské státy, aby stimulovaly hodnotový řetězec a zavádění vodíku z obnovitelných zdrojů na trh pobídkami, a to s ohledem na skutečnost, že s rozvojem průmyslových metod a hodnotových řetězců by se vztah mezi cenou a výnosem postupně zlepšoval;
5. uznává úsilí, které vynaložila vodíková údolí v různých regionech v celé EU na rozvoj integrovaných meziodvětvových hodnotových řetězců pro vodík; zdůrazňuje jejich důležitou úlohu při iniciování výroby a používání vodíku z obnovitelných zdrojů v rámci rozvoje vodíkové ekonomiky EU; naléhavě vyzývá Komisi, aby na tyto iniciativy navázala, podporovala jejich rozvoj a pomáhala zúčastněným aktérům sdílet know-how a investice;
6. zdůrazňuje, že výrobky pocházející z vodíku, jako jsou syntetická paliva vyrobená s využitím energie z obnovitelných zdrojů, představují uhlíkově neutrální alternativu k fosilním palivům, a mohou proto kromě jiných řešení snižujících emise, jako je elektrifikace založená na obnovitelné elektřině, významně přispět k dekarbonizaci široké škály odvětví; zdůrazňuje, že uplatnění napříč odvětvími má zásadní význam pro výrazné snížení cen těchto energetických nosičů prostřednictvím úspor z rozsahu a pro zajištění dostatečného objemu trhu;

Klasifikace vodíku a příslušné normy

7. domnívá se, že mimořádně důležitá je společná právní klasifikace různých druhů vodíku; vítá jako první krok klasifikaci, kterou navrhla Komise; poukazuje na to, že rychlá dohoda o komplexní, přesné, vědecky podložené a jednotné terminologii EU je nezbytná k tomu, aby bylo možné upravit vnitrostátní právní definice a stanovit jasnou klasifikaci, která poskytne právní jistotu; vyzývá Komisi, aby co nejrychleji dokončila svou práci na stanovení této terminologie v kontextu všech příslušných právních předpisů;

⁽¹⁶⁾ Podle Komise se „čistým vodíkem“ rozumí vodík vyrobený elektrolýzou vody za použití elektřiny z obnovitelných zdrojů. Lze jej rovněž vyrobit reformováním bioplynu nebo biochemickou přeměnou biomasy, pokud proces splňuje požadavky na udržitelnost.

Středa 19. května 2021

8. domnívá se, že klasifikace různých forem vodíku by měla být stanovena na základě nezávislého, vědecky podloženého posouzení, které by ustoupilo od běžně používaného přístupu využívajícího barvy; je toho názoru, že tato klasifikace by měla být založena na emisích skleníkových plynů během celého životního cyklu procesu výroby a přepravy vodíku, ale měla by rovněž zohledňovat transparentní a spolehlivá kritéria udržitelnosti v souladu se zásadami oběhového hospodářství a vycházet z průměrných a standardních hodnot pro jednotlivé kategorie, jako jsou cíle udržitelného využívání a ochrana zdrojů, nakládání s odpady a zvýšené využívání surovin a druhotných surovin, prevence a omezování znečištění a také ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů;

9. poznamenává, že existuje rozpor mezi různými definicemi čistého vodíku, které používají rozdílné subjekty, jako je Komise či Evropská aliance pro čistý vodík, což vyvolává nejasnosti a čemuž je třeba se vyhnout; v této souvislosti zdůrazňuje, že je nutné jednoznačně rozlišovat mezi vodíkem z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkovým vodíkem⁽¹⁷⁾; dále konstatuje, že předejít používání dvou názvů pro stejnou kategorii vodíku, a sice „z obnovitelných zdrojů“ a „čistý“, jak navrhuje Komise, by poskytlo další objasnění, a v této souvislosti zdůrazňuje, že pojem „vodík z obnovitelných zdrojů“ je pro tuto kategorii vodíku nejobektivnější a vědecky podloženou možností;

10. zdůrazňuje, že je naléhavě třeba norem a certifikace na úrovni EU i na mezinárodní úrovni; dále konstatuje, že by měly být zváženy záruky původu v souladu s vnitrostátními registry s cílem zajistit, aby bylo možné získat velké množství obnovitelného vodíku včas a aby si spotřebitelé mohli vědomě zvolit udržitelná řešení a minimalizovat riziko uvízlých investic;

11. zdůrazňuje, že systém standardizace musí být založen na holistickém přístupu a musí být použitelný pro dovážený vodík; vyzývá Komisi, aby zavedla regulační rámec se spolehlivými a transparentními kritérii udržitelnosti pro certifikaci a sledování vodíku v EU, s přihlédnutím k jeho stopě skleníkových plynů v celém hodnotovém řetězci, včetně dopravy, s cílem podnítit investice do dostatečné dodatečné výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů; vyzývá rovněž Komisi, aby v roce 2021 co nejdříve poskytla regulační rámec pro vodík, který zajistí standardizaci, certifikaci, záruky původu, označování a obchodovatelnost ve všech členských státech, a aby rovněž využila nadcházející revizi systému EU pro obchodování s emisemi (ETS) k posouzení toho, jaké změny jsou zapotřebí k uvolnění plného potenciálu vodíku, a přispět tak k cílům EU v oblasti klimatu, a to s přihlédnutím k riziku úniku uhlíku;

12. zdůrazňuje, že klasifikace různých druhů vodíku bude mimo jiné sloužit k poskytování informací spotřebitelům a jejím účelem není zastavit rozšiřování vodíku obecně; konstatuje, že stávající systém záruk původu elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů dosud nespustil odpovídající investice do dalších kapacit; zdůrazňuje proto, že je důležité dále rozvíjet pokyny týkající se podmínek a kritérií, aby se zamezilo dvojímu započítávání kapacit energie z obnovitelných zdrojů;

13. je pevně přesvědčen o tom, že pro úspěšné vytvoření vodíkové ekonomiky je klíčové přijetí ze strany veřejnosti; poukazuje proto na význam zapojení veřejnosti a zúčastněných stran, bezpečnostních a technických norem EU pro vodík a kvalitních řešení založených na vodíku, která budou v souladu s těmito normami; dále zdůrazňuje, že bezpečnostní protokoly v odvětvích poptávky je třeba průběžně aktualizovat, pokud jde o používání vodíku; žádá proto o propagaci příkladů osvědčených postupů a podporu kultury bezpečného vodíku v celé EU;

Zvýšení výroby vodíku

14. upozorňuje, že má-li být zajištěno řádné a předvídatelné fungování vnitřního trhu s vodíkem, je třeba překonat regulační překážky, a že Komise by měla urychleně navrhnout soudržný, integrovaný a komplexní regulační rámec pro trh s vodíkem, který by měl být v souladu s dalšími příslušnými právními předpisy a plně dodržovat zásady proporcionality,

⁽¹⁷⁾ Podle Komise zahrnuje „nízkouhlíkový vodík“ vodík z fosilních paliv se zachycováním uhlíku a vodík z elektřiny, v jejichž případech jsou emise skleníkových plynů vzniklých během celého životního cyklu výroby vodíku ve srovnání se současnými metodami výroby vodíku výrazně nižší.

Středa 19. května 2021

subsidiarity a zlepšování právní úpravy, včetně testu dopadů na malé a střední podniky; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba flexibilní trh s vodíkem s cílem usnadnit prvním inovativním aktérům plné využití výhod a snížení nákladů na výrobu vodíku, přičemž je třeba vzít v úvahu, že trh s vodíkem není dosud dostatečně vyspělý a je třeba jej rozšířit;

15. domnívá se, že uspořádání trhu EU s plynem a balíček předpisů týkajících se čisté energie by mohly sloužit jako základ a příklad pro regulaci trhu s vodíkem; zdůrazňuje, že rychlý a předvídatelný rozvoj výroby a distribuce vodíku vyžaduje rovněž demokratické veřejné plánování, které sdružuje výrobce, pracovníky a jejich odbory, vědce i nevládní organizace; vybízí rovněž Komisi a členské státy, aby předložily konkrétní řešení s cílem zvýšit výrobu vodíku v méně propojených nebo v izolovaných regionech, jako jsou ostrovy, a zároveň zajistily rozvoj související infrastruktury, a to i změnou účelu jejího užívání;

16. vyzývá Komisi, aby do svých posouzení dopadů týkajících se revize příslušných právních předpisů zahrнула a posoudila právní požadavky, které jsou nezbytné pro udržitelné vodíkové hospodářství EU, a splnit tak ambicióznější cíle EU v oblasti klimatu a učinit vodík z obnovitelných zdrojů ekonomicky atraktivnějším; naléhavě vyzývá Komisi, aby se zaměřila zejména na přezkum směrnice o obnovitelných zdrojích energie, směrnice o zdanění energie ⁽¹⁸⁾ a směrnice o ETS s cílem zajistit rovné podmínky a regulační rámec pro vodík, který ob stojí i v budoucnu;

17. vítá ambiciózní cíle Komise, které spočívají ve zvýšení kapacity elektrolyzérů a výroby vodíku z obnovitelných zdrojů; vyzývá Komisi, aby vypracovala plán pro zavedení a rozšíření elektrolyzérů a aby posilovala příslušná partnerství na úrovni EU s cílem zajistit jejich nákladovou efektivitu; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby odstranily stávající administrativní zátěž a aby podněcovaly rozšiřování hodnotového řetězce a pronikání vodíku z obnovitelných zdrojů na trh s cílem učinit jej technologicky vyspělým a konkurenceschopným, a to poskytnutím finančních pobídek a zvláštních režimů financování, včetně inovativních řešení, jako jsou výkupní prémie za vodík z obnovitelných zdrojů dodávaný do vodíkové sítě, přezkoumáním pravidel státní podpory a provedením komplexního přezkumu cen energie a systémů zdanění s cílem internalizovat externí náklady; zdůrazňuje, že vodík z obnovitelných zdrojů by se mohl stát konkurenceschopným před rokem 2030, za předpokladu, že budou provedeny nezbytné investice a odpovídající regulační rámec a že energie z obnovitelných zdrojů bude konkurenceschopná;

18. poznamenává, že udržitelné vodíkové hospodářství by mělo umožnit zvýšení kapacit v rámci integrovaného trhu EU s energií; uznává, že na trhu budou existovat různé formy vodíku, jako je uhlík z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkový vodík, a zdůrazňuje, že je třeba investovat do dostatečně rychlého rozšíření výroby energie z obnovitelných zdrojů, aby bylo možné dosáhnout cílů EU v oblasti klimatu a životního prostředí na roky 2030 a 2050, přičemž uznává, že vodík s nízkými emisemi uhlíku je v krátkodobém a střednědobém horizontu překlenovací technologií; vyzývá Komisi, aby přibližně posoudila, kolik nízkouhlíkového vodíku bude zapotřebí pro účely dekarbonizace, dokud vodík z obnovitelných zdrojů nebude moci hrát tuto úlohu sám, a sice v jakých případech a jak dlouho; vyzývá Komisi a členské státy, aby omezily regulační a hospodářské překážky s cílem podpořit rychlé zavádění vodíku na trh; dále konstatuje, že je třeba zabránit neudržitelnému využívání zdrojů, pokračujícím emisím metanu, ustrnutí na uhlíku a uvízlým aktivům; zdůrazňuje, že využívání vodíku by mělo přispět k dosažení cílů EU v oblasti klimatu a k rychlému rozvoji a zavádění vodíku z obnovitelných zdrojů;

19. zdůrazňuje, že je důležité co nejdříve postupně ukončit používání vodíku na bázi fosilních paliv, a to se zaměřením na co nejčistší technologie, pokud jde o udržitelnost a emise skleníkových plynů; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby okamžitě zahájily pečlivé plánování této transformace, aby výroba vodíku založeného na fosilních palivech začala rychle, předvídatelně a nezvratně klesat a aby se předešlo prodlužování životnosti zařízení na výrobu energie z fosilních zdrojů; konstatuje, že řada zařízení na výrobu vodíku na bázi fosilních paliv se nachází na územích zapojených do spravedlivé transformace, a zdůrazňuje, že účinná podpůrná opatření by měla být zaměřena na dekarbonizaci stávající výroby vodíku na bázi fosilních paliv; naléhavě vyzývá k tomu, aby opatření zaměřená na rozvoj evropského vodíkového

⁽¹⁸⁾ Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny (Úř. věst. L 283, 31.10.2003, s. 51).

Středa 19. května 2021

hospodářství nevedla k uzavření těchto výrobních míst, ale k jejich modernizaci a dalšímu rozvoji, což by prospělo regionům tím, že se zajistí místní udržitelná energie, usnadní snižování emisí skleníkových plynů a přispěje k rekvalifikaci a další zaměstnatelnosti místní pracovní síly;

20. zdůrazňuje úlohu, kterou při dosahování cílů Zelené dohody pro Evropu může hrát environmentálně bezpečné ukládání a využívání zachycování a ukládání uhlíku (CCS/U); podporuje integrovaný politický rámec s cílem stimulovat zavádění aplikací CCS/U bezpečných z hlediska životního prostředí, které povedou k čistému snížení emisí skleníkových plynů, aby byl těžký průmysl klimaticky neutrální tam, kde nejsou k dispozici žádné možnosti přímého snížení emisí; nicméně znovu potvrzuje, že strategie EU nulových čistých emisí by měla prioritně usilovat o přímé snižování emisí a upřednostňovat akce směřující k zachování a rozšiřování přirozených propadů a rezervoárů uhlíku v EU; dále v této souvislosti poukazuje na potřebu výzkumu a vývoje technologií CCS/U;

21. zdůrazňuje, že vodíkové hospodářství vyžaduje značné dodatečné množství cenově dostupné energie z obnovitelných zdrojů a odpovídající infrastrukturu pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů a její přepravu do zařízení na výrobu vodíku a vyprodukovaného vodíku ke koncovým uživatelům; vyzývá Komisi a členské státy, aby zahájily zavádění dostatečné doplňkové kapacity v oblasti energie z obnovitelných zdrojů k zajištění procesu elektrifikace a výroby vodíku z obnovitelných zdrojů, mimo jiné zjednodušením postupů povolování, a aby rozvíjely přeshraniční partnerství na základě příležitostí, které jednotlivé regiony potřebují k výrobě energie z obnovitelných zdrojů a vodíku z obnovitelných zdrojů;

22. domnívá se, že je rovněž nezbytné zavést další kapacity pro energii z obnovitelných zdrojů, jež budou přiměřeně potřebě vodíku z obnovitelných zdrojů, aby se zabránilo konkurenci mezi kapacitami požadovanými pro elektrifikaci, elektrolyzéry nebo kapacitami pro jiné účely a aby bylo dosaženo cílů EU v oblasti klimatu; vítá v této souvislosti plány Komise na zvýšení cíle EU v oblasti energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030 a její navrhovanou strategii pro energii z mořských zdrojů;

23. vyzývá k revizi směrnice o obnovitelných zdrojích energie; vyzývá členské státy, aby zvážily případné snížení daní a odvodů z energie z obnovitelných zdrojů v celé EU, a to s cílem zamezit dvojímu výběru daní a poplatků za elektřinu vyrobenou vodíkovými zařízeními, které jsou překážkou dalšího zavádění vodíku, a aby posílily finanční pobídky k výrobě energie z obnovitelných zdrojů a zároveň aby dále usilovaly o postupné ukončování dotací na fosilní paliva i výjimek z daní a poplatků;

24. zdůrazňuje, že vodík lze vyrábět z několika obnovitelných zdrojů energie, jako je větrná, solární a vodní energie (včetně přečerpávacích elektráren); podtrhuje potenciál, který mohou mít dříve zastavěná území (brownfields), pokud jde o poskytování prostoru pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů; vyzývá Komisi, aby s ohledem na nedávno zveřejněnou strategii pro mořské zdroje obnovitelné energie posoudila, jak by mohly zdroje energie z obnovitelných mořských zdrojů připravit půdu pro širší rozvoj a využívání vodíku z obnovitelných zdrojů;

25. zdůrazňuje potenciál přeměny některých stávajících průmyslových areálů na zařízení na výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů; zdůrazňuje, že je nezbytné veřejně plánovat přeměny průmyslových areálů tohoto typu spolu s dotčenými pracovníky a jejich odbory, což by i jim umožnilo kolektivně znovu otevřít nevyužívané lokality, a to právně řádným způsobem, například za účelem výroby vodíku;

26. konstatuje, že přechod ke klimaticky neutrálnímu energetickému systému by měl být pečlivě naplánován s přihlédnutím k současným výchozím situacím a infrastruktuře, které se mohou v jednotlivých členských státech lišit; zdůrazňuje, že členské státy by měly být při navrhování podpůrných opatření flexibilní, včetně opatření státní podpory, aby dosáhly rozvoje svých vnitrostátních vodíkových ekonomik; žádá v tomto ohledu Komisi, aby poskytla více informací o plánované diferenciaci a pružnosti podpůrných opatření;

Středa 19. května 2021

27. poukazuje na značné množství přírodních zdrojů, jako je voda, potřebných pro výrobu vodíku a problémy, které to může způsobit regionům EU s nedostatkem vody; zdůrazňuje, že je důležité zvýšit účinnost využívání zdrojů, minimalizovat dopad na regionální zásobování vodou, zajistit pečlivé řízení zdrojů a využívání půdy pro výrobu vodíku a zabránit jakémukoli znečištění vody, ovzduší nebo půdy, odlesňování nebo ztrátě biologické rozmanitosti v důsledku výrobního řetězce v souvislosti s vodíkem;

Zapojení občanů

28. klade důraz na to, že zapojení občanů bude hrát důležitou úlohu při provádění spravedlivé, úspěšné, participativní a inkluzivní transformace energetiky; zdůrazňuje proto, že je důležité zahrnout všechny zúčastněné strany do sdílení nákladů a přínosů v rámci integrovaného systému;

29. klade důraz na to, že komunity obnovitelné energie mohou být zapojeny do výroby vodíku; připomíná povinnost podle směrnice (EU) 2019/944⁽¹⁹⁾ poskytnout vhodný rámec a požaduje, aby těmto komunitám byly poskytovány stejné výhody jako ostatním účastníkům;

30. zdůrazňuje, že má-li být trh EU s vodíkem řádně funkční, je zapotřebí osob se specializovanými dovednostmi, zejména pokud jde o bezpečnost; zdůrazňuje nutnost silného veřejného a bezplatného systému odborné přípravy; vyzývá Komisi, aby přijala akční plán zaměřený na nasměrování členských států k vypracování a realizaci specializovaných vzdělávacích programů pro pracovníky, inženýry, techniky i pro širokou veřejnost a aby vytvořila multidisciplinární výukové programy pro ekonomy, vědce a studenty; klade důraz na to, že je třeba dále podporovat rovné příležitosti v odvětví vodíku, a vyzývá k zahájení iniciativy EU zaměřené na zaměstnávání, odbornou přípravu a rozvoj pro ženy s cílem identifikovat a odstranit překážky a vytvořit sítě a modely;

31. vyjadřuje politování nad tím, že strategie odborné přípravy, zvyšování kvalifikace a rekvalifikace a spravedlivý přechod na pracovní sílu připravenou na vodík dosud nezastávají úlohu ve strategii EU v oblasti vodíku; zdůrazňuje, že je důležité zachovat a využít potenciál pracovníků s technickými dovednostmi, kteří jsou zaměstnáni ve stávajících průmyslových odvětvích, a připomíná právo pracovníků na odbornou přípravu a zvyšování kvalifikace během pracovní doby se zaručenou mzdou;

32. vyzývá Komisi, aby generovala údaje o možných dopadech, příležitostech a výzvách transformace průmyslu, dopravy a energetiky v kontextu většího využívání vodíku; vyzývá Komisi a členské státy, aby v tomto ohledu společně s průmyslem a odbory vypracovaly odvětvové strategie transformace; navrhuje, aby byla v rámci Paktu o dovednostech zahájena partnerství EU v oblasti dovedností týkajících se vodíku;

Vodíková infrastruktura

33. zdůrazňuje naléhavou potřebu rozvíjet infrastrukturu pro výrobu, skladování a přepravu vodíku, stimulovat odpovídající budování kapacit a současně rozvíjet poptávku i dodávky; rovněž zdůrazňuje, že je důležité rozvíjet vodíkové sítě na základě nediskriminačního přístupu; bere na vědomí přínosy a synergický efekt propojení výroby vodíku a infrastruktury s dalšími částmi flexibilních, multienergetických systémů, jako je využití odpadního tepla z elektrolýzy pro sítě dálkového vytápění; vítá návrh na změnu nařízení o TEN-E předložený Komisí; oceňuje zařazení vodíku do zvláštní kategorie energetické infrastruktury a konstatuje, že tato vodíková aktiva mohou být nově vytvářena nebo konvertována ze zemního plynu nebo z kombinace obou možností; dále bere na vědomí nově navržený systém správy pro plánování infrastruktury, do něhož jsou zapojeni provozovatelé v odvětví vodíku;

34. poznamenává, že souběžně se zaměřením na průmyslové klastry v první fázi by již současně mělo být prováděno plánování, regulace a rozvoj infrastruktury pro přenos vodíku na delší vzdálenosti a skladování, jakož i dostatečná finanční podpora pro tuto infrastrukturu, aby se zajistilo zavedení vodíku v mnoha odvětvích; vítá v tomto ohledu budoucí začlenění vodíkové infrastruktury do plánů EU, jako jsou desetileté plány rozvoje sítě;

35. zdůrazňuje význam transparentní, inkluzivní a vědecky podložené infrastruktury a integrovaného plánování sítí s pokyny veřejných subjektů, jako je Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), a zapojení zúčastněných stran a vědeckých subjektů; v této souvislosti navrhuje, aby byly provedeny výpočty nákladů a přínosů pro umístění infrastruktury pro výrobu, dopravu a skladování vodíku z obnovitelných zdrojů a aby byla

⁽¹⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125).

Středa 19. května 2021

prozkoumána potřeba vybudovat novou infrastrukturu, aby se zabránilo uvíznutí aktiv, docílilo se pozitivního dopadu na životní podmínky a ekosystémy a minimalizovaly se náklady pro spotřebitele s přihlédnutím k jejich specifickým potřebám; zdůrazňuje finanční výhody umístění zařízení na výrobu vodíku do blízkosti zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů nebo na stejném místě jako odběrná zařízení, zejména pro drobné spotřebitele a průmyslové klastry, a propojení různých odvětví poptávky; zdůrazňuje rovněž význam přeshraniční spolupráce mezi regiony a členskými státy s cílem podpořit projekty, které by posílily bezpečnost dodávek vybudováním základní vodíkové osy EU, která by měla zajistit propojení a interoperabilitu mezi členskými státy;

36. vyzývá Komisi a členské státy, aby provedly vědecky podložené posouzení možnosti využití stávajících plynovodů pro přepravu čistého vodíku a podzemní skladování vodíku s přihlédnutím k různým faktorům, jako je analýza nákladů a přínosů, a to z technicko-ekonomického i regulačního hlediska, celková integrace systému a dlouhodobá nákladová efektivita; konstatuje, že nové využití vhodně umístěné plynárenské infrastruktury, která již existuje nebo je ve fázi rozvoje, by mohlo maximalizovat nákladovou efektivitu, minimalizovat využívání půdy a zdrojů a investiční náklady i sociální dopad; zdůrazňuje, že nové využití plynárenské infrastruktury může být vhodné pro využívání vodíku v prioritních odvětvích, jež produkují mnoho emisí, včetně propojení průmyslových areálů a multimodálních dopravních středisek, přičemž je třeba mít na paměti, že vodík je třeba přepravovat nejúčinnějšími prostředky; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy k zajištění toho, aby jakákoli potenciální budoucí plynárenská infrastruktura byla slučitelná s čistým vodíkem; vyzývá Komisi, aby posoudila, kde se v současné době používá přidávání vodíku jako aditiva, a aby vědecky zhodnotila poptávku po uspokojování prokázaných potřeb v případě průmyslového vodíku, jakož i související výhody a nevýhody, s cílem určit potřeby infrastruktury, aniž by došlo k uvíznutí aktiv;

37. zdůrazňuje, že je nezbytné regulovat infrastrukturu pro vodík, zejména pokud jde o její provoz a připojení k energetické síti, a že je třeba zachovat oddělení jako hlavní zásadu pro utváření trhů s vodíkem, přičemž je třeba vzít v úvahu, že trh s vodíkem je ještě třeba rozvíjet; zdůrazňuje, že oddělení hraje klíčovou úlohu při zajišťování toho, aby nové inovativní výrobky byly na trzích s energií poskytovány nákladově co neefektivnějším způsobem; konstatuje, že jakákoli odchylka od této regulační zásady ve střednědobém horizontu by pro koncové spotřebitele znamenala zbytečně vysoké náklady; vyzývá Komisi a členské státy, aby stanovily jasné pokyny týkající se vlastnictví pro novou a přeměněnou/obnověnou potrubní infrastrukturu s cílem zabezpečit plánování;

38. zdůrazňuje strategicky zásadní úlohu multimodálních námořních a vnitrozemských přístavů jakožto inovačních středisek a uzlů pro dovoz, výrobu, skladování, dodávky a využití vodíku; zdůrazňuje potřebu prostoru a investic do přístavní infrastruktury s cílem šířit využívání nových technologií s nulovými nebo nízkými emisemi na vnitrostátních pobřežích a v přístavech, aby se vytvořil průmyslový hodnotový řetězec pro vodík v multimodálních dopravních koridorech;

Poptávka po vodíku

39. uznává, že poptávka po vodíku by měla přicházet především z odvětví, v nichž je využívání vodíku téměř konkurenceschopné nebo která v současnosti nelze dekarbonizovat jinými způsoby; souhlasí s Komisí v tom, že hlavními trhy rozhodujícími pro zavádění vodíku jsou průmysl, letecká, námořní a těžká nákladní doprava; domnívá se, že pro tato odvětví by měly být na úrovni EU vypracovány plány rozvoje poptávky a investičních a výzkumných potřeb, a to na základě nezávislých vědeckých studií a ve spolupráci se sociálními partnery, s přihlédnutím k individuální situaci v jednotlivých členských státech a k regionálním rozdílům v zavádění vodíku, připravenosti technologií a infrastruktury;

40. vítá skutečnost, že Komise zvažuje stimulovat poptávku řadou způsobů; souhlasí s Komisí, že za účelem stimulace poptávky po vodíku lze uvažovat na přechodnou dobu o politikách zaměřených na poptávku a jasných pobídkách k zavádění a využívání vodíku u konečných spotřebitelů – např. o kvótách na využívání vodíku z obnovitelných zdrojů v omezeném počtu konkrétních odvětví, zárukách Evropské investiční banky ke snížení počátečního rizika společných investic do doby, než budou z hlediska nákladů konkurenceschopné, a finančních nástrojích, včetně rozdílových smluv o uhlíku pro projekty využívající vodík z obnovitelných nebo nízkouhlíkových zdrojů –, aby se podpořila dekarbonizace

Středa 19. května 2021

prostřednictvím vodíku tam, kde je nezbytné zachovat konkurenceschopnost konečných uživatelů; poukazuje na potřebu zajistit, aby kompenzace zůstala přiměřená a zamezilo se zdvojení dotací pro výrobu i používání, umělému vytváření potřeb a nepatřičnému narušování trhu; vyzývá k rychlému vytvoření pilotního programu pro rozdílové smlouvy o uhlíku, zejména pro čistou ocel; zdůrazňuje, že k rozvoji reálné a předvídatelné poptávky může přispět i zadávání veřejných zakázek na udržitelné projekty, např. v souvislosti se zelenou ocelí pro stavebnictví nebo renovace; vyzdvihuje, že politiky orientované na poptávku by měly být v souladu s ostatními strategickými opatřeními a podléhat důkladnému posouzení dopadů, aby se zabránilo negativním dopadům na energeticky náročná průmyslová odvětví, která čelí mezinárodní konkurenci;

41. konstatuje, že používání vodíku komplikují podmínky v některých současných regulačních rámcích; vybízí Komisi a členské státy, aby tyto regulační rámce přizpůsobily tak, aby se stimulovala poptávka po vodíku a odstranily se demotivační faktory, jako je právní nejistota;

42. naléhavě vyzývá Komisi, aby v rámci aktualizace a provádění nové průmyslové strategie pro Evropu podporovala rozhodující trhy pro technologie získávání a využívání vodíku z obnovitelných zdrojů a jejich uplatnění v klimaticky neutrální výrobě, zejména v ocelářském, cementářském a chemickém průmyslu; vyzývá Komisi, aby posoudila možnost uznat, že ocel vyrobená za využití vodíku z obnovitelných zdrojů přispívá k plnění cílů v oblasti snižování emisí CO₂ u vozového parku EU; dále naléhavě vyzývá Komisi, aby v brzké době předložila strategii EU pro čistou ocel, která by se měla náležitě zaměřit na využívání vodíku z obnovitelných zdrojů;

43. připomíná, že odvětví dopravy je zodpovědné za čtvrtinu emisí CO₂ v EU a je jediným odvětvím, které nesnížilo emise oproti výchozímu stavu v roce 1990; poukazuje na to, že vodík může být jedním z nástrojů využívaných ke snížení emisí CO₂ v různých druzích dopravy, zejména tam, kde je úplná elektrifikace obtížnější nebo zatím není možná; zdůrazňuje, že k podpoře využívání vodíku v odvětví dopravy je nezbytné zavést infrastrukturu plnicích stanic; v této souvislosti vyzdvihuje nutnost revidovat nařízení TEN-T⁽²⁰⁾ (transevropská dopravní síť) a směrnici o infrastruktuře pro alternativní paliva s cílem zajistit dostupnost veřejně přístupných vodíkových plnicích stanic v celé EU na základě konkrétních cílů pro začlenění vodíkové infrastruktury do dopravních systémů; vítá záměr Komise rozvíjet infrastrukturu vodíkových plnicích stanic v rámci strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu a přezkoumat směrnici o infrastruktuře pro alternativní paliva; dále upozorňuje, že je třeba vytvořit synergie mezi sítěmi TEN-T, TEN-E a strategiemi v oblasti alternativních paliv, což povede k postupnému zavádění vodíkových plnicích stanic, přičemž budou stanoveny základní technické požadavky a harmonizované normy na základě posouzení rizik;

44. zdůrazňuje, že vzhledem ke svým vlastnostem je vodík vhodnou náhradou fosilních paliv a prostředkem ke snížení emisí skleníkových plynů u některých druhů dopravy; zdůrazňuje, že používání vodíku jako paliva v jeho čisté nebo syntetické formě či jako součásti biokerosinu má klíčový význam při nahrazování fosilního kerosinu v letecké dopravě; poukazuje rovněž na to, že je vodík v omezené míře již v dopravě používán, zejména v dopravě silniční, veřejné a konkrétních segmentech železničního odvětví, zejména tam, kde elektrifikace tratě není ekonomicky proveditelná; zdůrazňuje, že je zapotřebí přísnějších právních předpisů, které by motivovaly k používání paliv s nulovými emisemi a dalších čistých technologií, včetně vodíku z obnovitelných zdrojů, a které by v okamžiku plné dostupnosti těchto paliv a technologií podněcovaly k jejich využívání u těžkých nákladních vozidel a v letecké a námořní dopravě;

45. vyzývá Komisi, aby v rámci strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu zintenzívnila výzkum a investice a aby posoudila, zda je třeba provést revizi směrnice o obnovitelných zdrojích energie k zajištění rovných podmínek pro všechny druhy energie z obnovitelných zdrojů v dopravě;

Výzkum, vývoj, inovace a financování

46. vyzdvihuje význam výzkumu, vývoje a inovací v celém hodnotovém řetězci a provádění demonstračních projektů v průmyslovém měřítku, včetně pilotních projektů, a jejich pronikání na trh při zajišťování konkurenceschopnosti a dostupnosti vodíku z obnovitelných zdrojů a při dokončování integrace energetického systému, přičemž je třeba zároveň

⁽²⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. prosince 2013 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě a o zrušení rozhodnutí č. 661/2010/EU (Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 1).

Středa 19. května 2021

zajistit zeměpisnou rovnováhu se zvláštním zaměřením na regiony s vysokými emisemi uhlíku; vyzývá Komisi, aby podněcovala výzkumné a inovační snahy o provádění rozsáhlých projektů velkého dopadu s cílem zajistit přenos technologií v celém hodnotovém řetězci vodíku; vítá zřízení laboratoří pro mobilitu ve městech EU, které podpoří experimentální projekty udržitelné veřejné dopravy na základě využívání alternativních paliv, a vybízí k zahrnutí vodíku do těchto experimentálních projektů;

47. zdůrazňuje, že na rozvoj a zvýšení kapacity výroby vodíku z obnovitelných zdrojů a jeho konkurenceschopnosti a na podporu vodíkových řešení, která jsou často stále jen v počátečních fázích vývoje, je třeba investovat značné finanční prostředky, což by rovněž vyžadovalo snížení rizika investic do vodíku z obnovitelných zdrojů, například prostřednictvím rozdílových smluv; zdůrazňuje, že programy a finanční nástroje EU, jako je nástroj na podporu oživení a odolnosti, program Horizont Evropa, Nástroj pro propojení Evropy, InvestEU, včetně nového okna pro strategické investice EU, Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a inovační fond ETS, hrají klíčovou úlohu při podpoře soudržného rozvoje vodíkové ekonomiky v celé EU; vyzdvihuje také důležitou úlohu místních a regionálních partnerství veřejného a soukromého sektoru v podpoře rozvoje vodíkových technologií a využívání vodíku;

48. upozorňuje na potřebu zajistit součinnost mezi všemi dostupnými investičními fondy, horizontálními programy a finančními nástroji, aby probíhala spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem při investicích do široké škály projektů; se znepokojením si všímá snížení investic do výzkumu a inovací technologií v oblasti čisté energie, o němž svědčí zpráva o stavu energetické unie za rok 2020;

49. vyzývá Komisi, aby vypracovala koordinovanou investiční strategii v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a vodíku, která bude v souladu s vnitrostátními strategiemi pro výzkum a inovace, s přihlédnutím k různým výchozím pozicím členských států;

50. vyzývá Komisi, aby kladla v této strategii důraz na významnou úlohu malých a středních podniků; vyzdvihuje nutnost poskytnout regulační záruky a zajistit přístup k finančním a inovačním prostředkům, jako jsou inkubátory a společné výzkumné projekty, které umožní startupům a malým a středním podnikům uchytit se ve vodíkovém odvětví; vyzývá Komisi, aby zajistila pro takové podniky rovný přístup na trh a snadnější vstup na něj a aby podporovala jejich účast, např. na základě toho, že je bude aktivně přizývat k diskuzím u kulatých stolů a zahrne je do procesů veřejných konzultací; vyzývá Komisi, aby odhadla potřeby malých a středních podniků a náklady na dekarbonizaci jejich výrobních procesů a dodávek energie prostřednictvím vodíku a aby sledovala jejich pokrok pomocí vhodného souboru klíčových ukazatelů výkonnosti s cílem přispět k tvorbě politiky založené na důkazech;

51. zdůrazňuje, že EU zaujímá vedoucí postavení ve výrobě elektrolyzérů a musí si tuto konkurenční výhodu zachovat a posílit; domnívá se, že úsilí EU v oblasti výzkumu a vývoje by se mělo v zájmu zvýšení úrovně technologické připravenosti zaměřit na širokou škálu potenciálních nových obnovitelných zdrojů vodíku a nových vodíkových technologií, jako je získávání vodíku z fotosyntézy, řas nebo pomocí elektrolyzérů s mořskou vodou;

52. oceňuje práci Evropské aliance pro čistý vodík (dále je „aliance“), dalších iniciativ a sdružení, která se vodíkem z obnovitelných zdrojů zabývají, a Evropského fóra pro vodík i významné projekty společného evropského zájmu, neboť se významně podílejí na zvyšování investic do vodíku z obnovitelných zdrojů; vybízí členské státy, Komisi a hospodářské subjekty, aby rychle uvolnily potenciál významných projektů společného evropského zájmu s cílem podpořit projekty, které mají význam pro vodíkovou ekonomiku EU; vyzývá k pragmatickému přístupu, který schvalování těchto projektů usnadní; vítá plán Komise přezkoumat pokyny pro státní podporu v oblasti ochrany životního prostředí a energetiky tak, aby usnadňovaly výrobu vodíku a jeho rychlé proniknutí na trh;

53. vybízí alianci, aby ve spolupráci se společným podnikem pro palivové články a vodík (FCH JU) připravila investiční program a seznam projektů, díky nimž bude možné dosáhnout cílů v oblasti vodíku co nejdříve; zdůrazňuje, že aliance by se měla zaměřit na rozvoj technologií získávání a používání vodíku z obnovitelných zdrojů a jasně se zavázat k dosažení cílů EU v oblasti klimatu do roku 2030 a 2050; upozorňuje, že aliance by měla rovněž zajistit vyvážené zastoupení všech příslušných zúčastněných stran EU, včetně výrobců energie z obnovitelných zdrojů, vědců, nezávislých odborníků,

Středa 19. května 2021

expertních skupin, ekologických nevládních organizací a sociálních partnerů; zdůrazňuje, že by se měl v alianci zlepšit proces rozhodování a jeho transparentnost a inkluzivnost, a že by tento proces měl být řízen Komisí a podporován nezávislou skupinou vědeckých odborníků a zaměřit se na vymezení způsobů transformace a na vodíkové poradenství; všimá si zpoždění v činnosti aliance a naléhavě žádá Komisi, aby postupy urychlila;

54. vítá prodloužení činnosti společného podniku FCH JU v rámci programu Horizont Evropa; vyzdvihuje význam jeho práce a žádá Komisi, aby jej využívala jako centrum kompetencí pro vodík a poskytla mu dostatečné finanční zdroje k plnění jeho úlohy při provádění cílů Zelené dohody pro Evropu; zdůrazňuje, že by měl podporovat výzkum a vývoj v rámci celého hodnotového řetězce, aby se zajistilo nákladově efektivní využívání finančních prostředků na vodík a lepší koordinace; zdůrazňuje, že by měl fungovat v součinnosti se společnými podniky v odvětví dopravy a podporovat odpovídající integraci vodíkové technologie v rámci dopravní infrastruktury a služeb; vyzývá Komisi, aby zkušeností získaných společným podnikem FCH JU využívala a podněcovala další výzkum technologií palivových článků a využívání energie z vodíku;

55. žádá Komisi, aby posoudila možnost začlenit využívání vodíku mezi obecné cíle Partnerství pro výzkum a inovace ve středomořské oblasti (PRIMA) v souladu s prioritami programu Horizont Evropa, aby se posílily výzkumné a inovační kapacity a rozvíjely znalosti a společné inovativní projekty v celém středomořském regionu;

Mezinárodní spolupráce v oblasti vodíku

56. zdůrazňuje, že vedoucí úloha EU při výrobě vodíkových technologií představuje příležitost k podpoře vedoucího postavení unijního průmyslu a inovací na celosvětové úrovni a k posílení úlohy EU jakožto globálního lídra v oblasti klimatu; zdůrazňuje, že prioritou by mělo být vytvoření dodavatelského řetězce vodíku v EU, a podpořit tak výhody subjektů, které vstupují s novými vodíkovými technologiemi jako první na trh, konkurenceschopnost průmyslu a bezpečnost dodávek energie; v této souvislosti vyzdvihuje cíl posílit domácí výrobu vodíku, přičemž uznává, že členské státy mohou z důvodu pokrytí rostoucí domácí poptávky po vodíku rovněž podle svých potřeb zvážit dovoz energie, vodíku a surovin pro výrobu vodíku ze sousedních regionů a třetích zemí mimo EU;

57. vyzývá proto Komisi a členské státy, aby se zapojily do otevřeného a konstruktivního dialogu s cílem navázat vzájemně prospěšnou spolupráci a partnerství se sousedními regiony, jako jsou severní Afrika, Blízký východ a země Východního partnerství, a chránit tak strategické zájmy EU a energetickou bezpečnost EU i jejích partnerů; zdůrazňuje, že tato spolupráce by byla rovněž přínosná pro vytváření trhů s čistými a novými technologiemi na základě přenosu znalostí, pro intenzivnější přechod na energii z obnovitelných zdrojů a dosažení cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje; vyzdvihuje potřebu zabránit přemístování dopadů na životní prostředí, včetně emisí skleníkových plynů, a jakémukoli zpoždění při dekarbonizaci energetické sítě v zemích mimo EU;

58. zdůrazňuje, že mezinárodní spolupráce v oblasti vodíku se zeměmi mimo EU, zejména se Spojeným královstvím, Evropským hospodářským prostorem, Energetickým společenstvím a USA, navázaná na základě vzájemně uznávaných pravidel a zásad, jako je přístup třetích stran, oddělení vlastnictví, transparentnost a nediskriminační sazby, by měla být dále rozvíjena s cílem posílit vnitřní trh a energetickou bezpečnost; vyzdvihuje, že spolupráce by neměla probíhat se třetími zeměmi, na něž se vztahují restrikce EU, jako jsou hospodářské sankce, a s těmi, které nezaručují dodržování bezpečnostních a environmentálních norem a požadavků na transparentnost, nebo v případech, kdy by tato spolupráce ohrozila bezpečnost EU a členských států;

59. zdůrazňuje, že EU by měla prosazovat své normy pro vodík a kritéria udržitelnosti na mezinárodní úrovni; vyzývá v této souvislosti k vypracování mezinárodních norem a stanovení společných definic a metodik pro vymezení celkových emisí z každé vyrobené jednotky vodíku, a k vypracování a stanovení mezinárodních kritérií udržitelnosti jakožto předpokladu pro jakýkoliv dovoz vodíku a materiálu pro jeho výrobu; zdůrazňuje, že má-li se zabránit jakémukoli úniku uhlíku, měl by být veškerý dovážený vodík certifikován podle stejných pravidel jako vodík vyráběný v EU, a to i pokud jde o výrobu a přepravu, a měl by být v souladu s budoucím mechanismem Evropské unie pro uhlíkové vyrovnání na hranicích;

Středa 19. května 2021

vyzývá rovněž Komisi a členské státy, aby investovaly do nezbytné infrastruktury a do transformace stávající infrastruktury v přístavech a do přeshraničních spojení pro dovoz vodíku z obnovitelných zdrojů; vybízí Komisi, aby prosazovala euro jako referenční měnu pro mezinárodní obchod s vodíkem;

60. domnívá se, že vodík by se měl stát předmětem mezinárodní spolupráce EU, mimo jiné v rámci činnosti Mezinárodní agentury pro obnovitelné zdroje energie (IRENA), výzkumné spolupráce, diplomacie v oblasti klimatu a energetiky a evropské politiky sousedství;

Úloha vodíku v integrovaném energetickém systému

61. zdůrazňuje, že nezbytným předpokladem pro dosažení klimatické neutrality nejpozději do roku 2050 a pro splnění cílů Pařížské dohody je integrovaný energetický systém; vítá v této souvislosti začlenění vodíku do strategie Komise pro integraci energetického systému; je přesvědčen, že integrace energetických odvětví a nosičů a soudržné plánování elektrických, tepelných, plynárenských a vodíkových sítí je přínosné pro udržitelnost, energetickou transformaci a dobře fungující trh s vodíkem a s energií; domnívá se, že je třeba klást větší důraz na inovativní projekty kombinující výrobu a rekuperaci elektřiny, vodíku a tepla;

62. konstatuje, že rozvoj vodíkového hospodářství může přispět k omezení nerovnováhy v energetickém systému jako takovém; opakuje, že vodík může sehrát klíčovou úlohu při skladování energie za účelem kompenzace fluktuační nabídky energie z obnovitelných zdrojů a poptávky po ní; zdůrazňuje proto, že je třeba plánovat rozvoj infrastruktury pro přepravu a skladování vodíku a předvídat potřebu rozvoje zařízení na výrobu energie za účelem technické a ekonomické optimalizace;

63. zdůrazňuje, že prioritou je ambiciózní a dobře načasovaná strategie pro skladování energie s využitím vodíku v inovativních průmyslových projektech a v projektech mobility; konstatuje však, že využívání vodíku ke skladování energie ještě není konkurenceschopné kvůli vysokým výrobním nákladům a že energetické ztráty spojené se skladováním energie prostřednictvím vodíku se v současnosti odhadují přibližně na 60 % v rámci cyklu; znovu proto vyzdvihuje nutnost snížit náklady na výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů a podporovat rovné podmínky pro řešení zaměřená na flexibilitu a vyváženost v rámci celého energetického systému; vybízí tudíž Komisi, aby analyzovala možnosti a kapacity pro skladování vodíku; upozorňuje na to, že skladování vodíku by mohlo podléhat protichůdným regulačním režimům, zejména režimům pro skladování plynu a elektřiny, a poukazuje proto také na potřebu vyjasnit tento aspekt v příslušných právních předpisech;

o

o o

64. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení všem orgánům EU a členským státům.

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0242

Ochrana lidských práv a vnější migrační politika EU

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o ochraně lidských práv a vnější migrační politice EU (2020/2116(INI))

(2022/C 15/07)

Evropský parlament,

- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948, a zejména na její články 13 a 14,
- s ohledem na Úmluvu o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a její dodatkový protokol,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966 a na Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech z roku 1966 a na jejich dodatkové protokoly,
- s ohledem na Mezinárodní úmluvu o odstranění všech forem rasové diskriminace z roku 1966,
- s ohledem na Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání z roku 1984, a zejména na článek 3 a dodatkový protokol k této úmluvě,
- s ohledem na Úmluvu o právech dítěte z roku 1989 a na dodatkové protokoly k této úmluvě,
- s ohledem na Mezinárodní úmluvu o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin z roku 1990,
- s ohledem na Mezinárodní úmluvu na ochranu všech osob před nuceným zmizením,
- s ohledem na Palermské protokoly OSN o obchodování s lidmi a převaděčství migrantů;
- s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu,
- s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN ze dne 3. srpna 2015 o podpoře a ochraně lidských práv, včetně způsobů a prostředků, jak podpořit lidská práva migrantů,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN č. 71/1 ze dne 19. září 2016 o Newyorské deklaraci pro uprchlíky a migranty,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN č. 72/179 ze dne 19. prosince 2017 o ochraně migrantů,
- s ohledem na práci různých mezinárodních mechanismů v oblasti lidských práv, včetně zpráv zvláštního zpravodaje OSN pro lidská práva migrantů, zejména jeho kroky navazující na regionální studii ze dne 8. května 2015 o správě vnějších hranic Evropské unie a jejího dopadu na lidská práva migrantů a zprávu o svobodě sdružování migrantů z května 2020, a dalších zvláštních zpravodajů, na všeobecný pravidelný přezkum a na činnost dalších smluvních orgánů,
- s ohledem na činnost a zprávy Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva, včetně doporučených zásad a pokynů týkajících se lidských práv na mezinárodních hranicích a zprávy o situaci migrantů ve fázi tranzitu,
- s ohledem na globální pakt o bezpečné, řízené a legální migraci a globální pakt o uprchlících, které přijalo Valné shromáždění OSN v roce 2018,

Středa 19. května 2021

- s ohledem na společný pokyn Výboru OSN pro ochranu práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin a zvláštního zpravodaje OSN pro lidská práva migrantů ze dne 26. května 2020 o dopadech pandemie COVID-19 na lidská práva migrantů,
- s ohledem na zásady z Dháky týkající se důstojné migrace,
- s ohledem na článek 21 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „SEU“),
- s ohledem na články 79 a 80 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“),
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 656/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se stanoví pravidla pro ostrahu vnějších námořních hranic v kontextu operativní spolupráce koordinované Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie ⁽¹⁾,
- s ohledem na příslušné zprávy Agentury Evropské unie pro základní práva,
- s ohledem na nový pakt o migraci a azylu, který předložila Komise dne 23. září 2020,
- s ohledem na závěry Rady o akčním plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024 a na připojený akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024, které schválila Rada dne 17. listopadu 2020,
- s ohledem na společné sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 25. března 2020 nazvané „Akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024“ (JOIN(2020)0005),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. listopadu 2011 nazvané „Globální přístup k migraci a mobilitě“ (COM(2011)0743),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. června 2016 o zřízení nového rámce pro partnerství se třetími zeměmi v Evropském programu o migraci (COM(2016)0385),
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 30. dubna 2014 o přístupu k rozvojové spolupráci EU založeném na právech, zahrnujícím všechna lidská práva (SWD(2014)0152),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. září 2020 o novém paktu o migraci a azylu (COM(2020)0609),
- s ohledem na Maltské prohlášení členů Evropské rady o vnějších aspektech migrace: řešení otázek spojených s trasou přes centrální Středomoří ze dne 3. února 2017,
- s ohledem na společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Akční plán EU pro rovnost žen a mužů III – ambiciózní agenda pro genderovou rovnost a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU“ (SWD(2020)0284),
- s ohledem na společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě ze dne 9. března 2020 nazvané „Na cestě ke komplexní strategii pro Afriku“ (JOIN(2020)0004),
- s ohledem na dohodu o společném dalším postupu v otázkách migrace podepsanou mezi EU a Afghánistánem dne 3. října 2016,
- s ohledem na prohlášení EU a Turecka ze dne 18. března 2016,

---

⁽¹⁾ Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 93.

Středa 19. května 2021

- s ohledem na další neformální dohody, zejména s Gambií (osvědčené postupy při zjišťování totožnosti a navracení, které vstoupily v platnost dne 16. listopadu 2018), s Bangladéšem (stále operační postupy dohodnuté v září 2017), s Etiopií (postupy pro přijímání dohodnuté dne 5. února 2018), s Guineou (osvědčené postupy, v platnosti od července 2017) a s Pobřežím slonoviny (osvědčené postupy, v platnosti od října 2018),
  - s ohledem na svá předchozí usnesení o otázkách souvisejících s migrací, především usnesení ze dne 25. října 2016 o lidských právech a migraci ve třetích zemích ⁽²⁾, usnesení ze dne 17. prosince 2014 o situaci ve Středomoří a nutnosti uceleného přístupu Evropské unie k migraci ⁽³⁾, usnesení ze dne 29. dubna 2015 o tragédiích, k nimž došlo v poslední době ve Středozemním moři, a o migrační a azylové politice EU ⁽⁴⁾ a usnesení ze dne 12. dubna 2016 k situaci ve Středomoří a nutnosti uceleného přístupu EU k migraci ⁽⁵⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 5. července 2016 o boji proti obchodování s lidmi ve vnějších vztazích EU ⁽⁶⁾,
  - s ohledem na různé zprávy organizací občanské společnosti o situaci migrantů, pokud jde o lidská práva,
  - s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. září 2020 nazvané „Pokyny Komise k provádění pravidel EU týkajících se definice a prevence napomáhání k nepovolenému vstupu, tranzitu a pobytu“ (C(2020)6470),
  - s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2020 o zvýšení účinnosti rozvoje a efektivnosti pomoci ⁽⁷⁾,
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanoviska Výboru pro rozvoj a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0060/2021),
- A. vzhledem k tomu, že migrace je globálním jevem umocněným globalizací, rostoucími konflikty, nerovnostmi, změnou klimatu a zhoršováním stavu životního prostředí; vzhledem k tomu, že postupný normativní vývoj práv uprchlíků a migrantů v moderním mezinárodním lidskoprávním rámci bez ohledu na jejich právní postavení představuje zdroj pokroku a kolektivní hrdosti lidstva; vzhledem k tomu, že migranti a zejména násilně vysídlené osoby nicméně nadále patří k nejzranitelnějším a nejvíce znevýhodněným skupinám na celém světě a stále čelí porušování svých práv; vzhledem k tomu, že ženy, děti, starší osoby a osoby se zdravotním postižením patří k nejzranitelnějším migrantům; vzhledem k tomu, že migrace je stále pro mnoho jedinců lidskou poutí poznamenanou utrpením, diskriminací a násilím; vzhledem k tomu, že na migrační trase přišly o život tisíce migrantů;
- B. vzhledem k tomu, že pro Evropskou unii a její členské státy migrace je a nadále bude výzvou a příležitostí; vzhledem k tomu, že členské státy, které se kvůli své geografické poloze nacházejí v přední linii, nesou nepřiměřený podíl odpovědnosti; vzhledem k tomu, že odpovědnost musí jít ruku v ruce se solidaritou; vzhledem k tomu, že Evropská unie coby historický region vystěhovalectví i přistěhovalectví, coby společenství sjednocené základními hodnotami lidské důstojnosti, svobody a lidských práv a coby jeden z největších světových dárců prosazující udržitelný rozvoj, podporující vysídlené osoby, který se snaží řešit příčiny migrace a prostřednictvím mnohostranných fór usiluje o hledání trvalých řešení, má zvláštní povinnost respektovat, chránit a podporovat práva migrantů, zejména v rámci svých vnějších vztahů; vzhledem k tomu, že lidská důstojnost všech migrantů se musí stát ústředním bodem všech evropských politik týkajících se této oblasti;

⁽²⁾ Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s. 111.

⁽³⁾ Úř. věst. C 294, 12.8.2016, s. 18.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 346, 21.9.2016, s. 47.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 58, 15.2.2018, s. 9.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 101, 16.3.2018, s. 47.

⁽⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0323.

Středa 19. května 2021

- C. vzhledem k tomu, že komplexní přístup k migraci a azylovému systému zahrnuje zohlednění vnějšího rozměru migrační politiky EU; vzhledem k tomu, že dopad tohoto vnějšího rozměru výrazně závisí na společné podpoře na úrovni EU a aktivní koordinaci činností s vnějšími partnery;
- D. vzhledem k tomu, že Evropský konsensus o rozvoji přijatý v červnu 2017 zdůrazňuje, že dobře řízená migrace a mobilita mohou pozitivně přispět k inkluzivnímu růstu a udržitelnému rozvoji v souladu s Agendou 2030;
- E. vzhledem k tomu, že na celém světě, i na vnějších hranicích EU, jsou stále častěji hlášeny případy porušování lidských práv, mezinárodního humanitárního nebo uprchlického práva, jako je zákaz navracení, zavracení migrantů na hranicích a násilné útoky na migranty, svévolné a neomezené zadržování v nelidských podmínkách, vykořisťování, mučení a jiné špatné zacházení, včetně znásilnění, zmizení a úmrtí; vzhledem k tomu, že členské státy mají povinnost dodržovat unijní právo, lidská práva a mezinárodní právo, humanitární a uprchlické právo; vzhledem k tomu, že Komise musí zajistit, aby členské státy plnily své humanitární závazky a závazky v oblasti lidských práv, a v případě nesplnění těchto závazků musí zahájit řízení o nesplnění povinnosti; vzhledem k tomu, že Komise dosud nereagovala na prokázané nebo údajné případy zavracení migrantů;
- F. vzhledem k tomu, že záchrana na moři je zákonnou povinností vyplývající z mezinárodního práva, zejména podle článku 98 Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu, který ukládá povinnost pomoci každé osobě v tísní na moři; vzhledem k tomu, že posílení kapacit správy hranic a boj proti převaděčství a obchodování s lidmi by neměly být využívány ke kriminalizaci migrantů ani těch, kteří jim pomáhají; vzhledem k tomu, že Komise vyzvala členské státy, které tak dosud neučinily, aby uplatňovaly čl. 1 odst. 2 směrnice 2002/90/ES⁽⁸⁾ (směrnice o napomáhání);
- G. vzhledem k tomu, že sdělení EU o globálním přístupu k migraci a mobilitě z roku 2011 odkazuje na přístup zaměřený na migranty, ve kterém mají ústřední místo zastávat lidská práva s cílem zlepšit „respektování základních práv a lidských práv migrantů stejnou měrou v zemích původu, v zemích tranzitu i v zemích určení“;
- H. vzhledem k tomu, že ve sdělení Komise ze dne 7. června 2016 o zřízení nového rámce pro partnerství se třetími zeměmi v evropském programu pro migraci, který vychází ze zásad globálního přístupu k migraci a mobilitě, se zdůrazňuje, že otázky migrace patří k nejdůležitějším prioritám vnějších vztahů EU; vzhledem k tomu, že tento rámec vyžaduje intenzivní spolupráci se třetími zeměmi, zejména zeměmi v evropském sousedství, prostřednictvím „partnerství“, jejichž cílem je zajistit spolupráci v oblasti řízení migrace pomocí účinné prevence nelegální migrace a zpětného přebírání nelegálních migrantů, mimo jiné s pozitivními a negativními pobídkami vycházejícími z různých politických prvků v rámci pravomocí EU, včetně politik v oblasti sousedství, rozvojové pomoci, obchodu, mobility, energetiky, bezpečnosti a digitální oblasti, které budou všechny využity k dosažení téhož cíle; vzhledem k tomu, že všechna tato „partnerství“ musí mít jasný právní základ;
- I. vzhledem k tomu, že ve svém sdělení z roku 2016 Komise nastínila tři hlavní cíle spolupráce se třetími zeměmi, konkrétně: zachraňovat životy ve Středozemním moři, zvýšit míru návratů do zemí původu a tranzitu a umožnit migrantům a uprchlíkům, aby zůstali blízko ke svým domovům a vyvarovali se nebezpečných cest; vzhledem k tomu, že ve sdělení z roku 2016 se jako priorita Unie uvádí řešení nelegální migrace a zavádí přístup „méně za méně“, přičemž Komise vyjadřuje svou připravenost využít všechny nástroje a prostředky EU s výjimkou humanitární pomoci jako pobídky k dosažení spolupráce třetích zemí v oblasti zpětného přebírání osob a ochrany hranic;
- J. vzhledem k tomu, že boj proti převaděčství migrantů představuje společnou výzvu, která vyžaduje spolupráci a koordinaci se třetími zeměmi; vzhledem k tomu, že cílem nového akčního plánu EU proti převaděčství migrantů je podpořit spolupráci mezi EU a třetími zeměmi prostřednictvím cílených partnerství zaměřených na boj proti převaděčství migrantů v rámci širších partnerství s klíčovými třetími zeměmi; vzhledem k tomu, že v boji proti převaděčství migrantů hraje klíčovou úlohu Evropská unie;

⁽⁸⁾ Směrnice Rady 2002/90/ES ze dne 28. listopadu 2002, kterou se definuje napomáhání k nepovolenému vstupu, přechodu a pobytu (Úř. věst. L 328, 5.12.2002, s. 17).

Středa 19. května 2021

- K. vzhledem k tomu, že pro předcházení obchodování s lidmi a boj proti němu má zásadní význam spolupráce se třetími zeměmi; vzhledem k tomu, že migrační trasy mohou být zneužívány sítěmi obchodníků s lidmi; vzhledem k tomu, že obchodování s lidmi má nepřiměřený dopad na ženy a dívky, které tvoří převážnou většinu obětí obchodování s lidmi a jsou na své migrační trase vystaveny násilí a vykořisťování; vzhledem k tomu, že opatření přijatá proti obchodování s lidmi by neměla mít negativní vliv na práva obětí obchodování s lidmi, migrantů, uprchlíků a osob, které potřebují mezinárodní ochranu;
- L. vzhledem k tomu, že EU a některé jednotlivé členské státy znásobily od roku 2016 počet neformálních dohod a ujednání se třetími zeměmi, jejichž cílem je posílit jejich operační kapacity v oblasti ochrany a správy hranic a boje proti obchodování s lidmi; vzhledem k tomu, že tyto dohody a ujednání se rovněž vztahují na účinné navrácení a zpětné přebírání osob se třetími zeměmi, k nimž patří společná prohlášení o migraci, memoranda o porozumění, společné další postupy, stále operační postupy a osvědčené postupy, stejně jako dohody o policejní spolupráci; vzhledem k tomu, že tato neformální ujednání jsou podobně jako formální readmisní dohody potvrzením závazků států přebírat zpět své státní příslušníky (nebo jiné osoby) a stanovují postupy pro provádění návratů v praxi; vzhledem k tomu, že od roku 2016 uzavřela EU nejméně 11 neformálních dohod, ale pouze jednu novou readmisní dohodu; vzhledem k tomu, že neformální dohody mezi EU a třetími zeměmi neposkytují předvídatelnou politiku ani žádná stabilní a soudržná zákonná rámcová ustanovení týkající se nelegální migrace;
- M. vzhledem k tomu, že Komise ve svém sdělení o novém paktu o migraci a azylu připomněla, že vnitřní a vnější rozměr migrace jsou neoddelitelně spjaty a že individuální komplexní a vyvážené dialogy o migraci a partnerství se zeměmi původu a tranzitu jsou nezbytné za účelem řešení cílů hodnotných pro obě strany, jako jsou základní příčiny nelegální migrace, boj proti převaděčství migrantů, hmotné zajištění uprchlíků pobývajících ve třetích zemích a podpora dobře řízené legální migrace; vzhledem k tomu, že podle sdělení Komise o novém paktu má pro doplnění těchto dialogů a partnerství zásadní význam angažovanost na regionální a globální úrovni; vzhledem k tomu, že dále zdůrazňuje, že v rámci komplexních partnerství se třetími zeměmi by se migrace měla stát klíčovou otázkou a měla by být spojena s ostatními politikami, jako jsou politiky týkající se rozvojové spolupráce, bezpečnosti, víz, obchodu, zemědělství, investic a zaměstnanosti, energetiky, životního prostředí, změny klimatu a vzdělávání;
- N. vzhledem k tomu, že akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024 stanoví pro EU a její členské státy závazek „prosazovat zvláštní ochranu, na kterou mají nárok migranti, uprchlíci a vnitřně vysídlené osoby a osoby bez státní příslušnosti“; vzhledem k tomu, že tento akční plán prosazuje „nediskriminační přístup k sociálním službám včetně kvalitní a cenově dostupné zdravotní péče a vzdělávání (rovněž online) a budování kapacit praktických lékařů za účelem reakce na zvláštní potřeby (...) migrantů [a] uprchlíků“ a „podporování přístupu k řízení migrace založeného na lidských právech a posilování kapacit států, občanské společnosti a partnerů OSN pro provádění tohoto přístupu“;
- O. vzhledem k tomu, že podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) tvoří ženy přibližně 48 % uprchlíků na světě a vysoký podíl zranitelných žadatelů o azyl; vzhledem k tomu, že se EU v akčním plánu EU pro rovnost žen a mužů III zavázala zajistit „plné dodržování lidských práv migrujících žen a dívek prostřednictvím migračních politik, programů a právních předpisů zohledňujících rovnost žen a mužů a posílení řízení migrace zohledňující rovnost žen a mužů na celosvětové, regionální a vnitrostátní úrovni“; vzhledem k tomu, že migrační politiky zohledňující rovnost žen a mužů by zajistily uplatňování práv žen, dívek a LGBTIQ+ osob a ochranu před možným násilím, obtěžováním, znásilňováním a obchodováním s lidmi;
- P. vzhledem k tomu, že ve zprávě bývalého zvláštního zpravodaje OSN pro lidská práva migrantů se uvádějí nedostatky v přístupu EU k migraci kvůli nedostatečné transparentnosti a jasnosti a slabému postavení mnoha dohod dosažených v tomto rámci, které podle jeho názoru obecně postrádají opatření ke sledování a stanovení odpovědnosti; vzhledem k tomu, že zvláštní zpravodaj OSN rovněž dospěl k závěru, že existuje jen málo náznaků, že partnerství v oblasti mobility vedou k dalším přínosům v oblasti lidských práv nebo rozvoje, přičemž celkové zaměření na bezpečnost a nedostatečná soudržnost politik v rámci přístupu jako celku vytváří riziko, že jakékoli přínosy projektů v oblasti lidských práv a rozvoje by mohly být zastíněny vedlejšími účinky politik zaměřených na bezpečnost;

Středa 19. května 2021

- Q. vzhledem k tomu, že odborníci OSN na lidská práva a organizace občanské společnosti varují, že pandemie COVID-19 má celosvětově závažné a nepřiměřené dopady na migranty a jejich rodiny; vzhledem k tomu, že vyzvali státy, aby chránili práva migrantů a jejich rodin bez ohledu na jejich migrační status; vzhledem k tomu, že pandemie prodloužila dobu posuzování žádostí o azyl;
- R. vzhledem k tomu, že prosazování svobody pohybu a práva pracovat je klíčem k zajištění soběstačnosti migrantů a napomáhá lépe jejich integraci; vzhledem k tomu, že důležitým prvkem těchto přeshraničních hospodářských modelů je vnitroregionální migrace;

I. Rámec migrační politiky a jeho vnější rozměr

1. zdůrazňuje, že vedle povinnosti vyplývající ze Smlouvy prosazovat hodnoty, jako je úcta k lidské důstojnosti, právní stát a dodržování lidských práv a mezinárodního práva ve všech svých vnějších vztazích mají EU a její členské státy povinnosti v oblasti lidských práv vůči státním příslušníkům třetích zemí při spolupráci týkající se migrace se třetími zeměmi a dalšími subjekty mimo EU;
2. zdůrazňuje, že tyto povinnosti vyžadují nejen uznání použitelnosti příslušných norem, ale také vhodné praktické uplatňování prostřednictvím podrobných a konkrétních nástrojů, které umožní účinnou ochranu a záruky v praxi, a rovněž prostřednictvím přístupu založeného na lidských právech k celému cyklu migrační politiky se zvláštním zaměřením na migrující ženy a děti bez doprovodu;
3. je znepokojen rostoucím počtem nezletilých osob bez doprovodu, které cestují prostřednictvím nelegálních migračních cest, a nedostatečnou ochranou těchto nezletilých osob; zdůrazňuje zejména, že agentury EU a členské státy neprovádí účinné monitorování a nepodávají zprávy o ochraně nezletilých osob bez doprovodu; vyzývá EU, aby zajistila, aby členské státy a třetí země podávaly zprávy o mechanismech uplatňovaných na ochranu práv dětí v souladu s Úmluvou OSN o právech dítěte;
4. připomíná, že v souladu s čl. 3 odst. 5 a článkem 21 SEU a Listinou musí EU a členské státy při uplatňování práva EU dodržovat v rámci kroků, dohod a spolupráce týkající se vnější a extraterritoriální činnosti v oblastech migrace, hranic a azylu lidská práva, včetně práva na život, svobodu a azyl (včetně individuálního posuzování žádostí o azyl s náležitými zárukami v souladu s mezinárodním právem), práva na lidskou důstojnost a bezpečnost, ochranu před násilným zmizením, zákazu špatného zacházení, mučení, otroctví a nucené práce, práva na ochranu osobních údajů, ochranu v případě vystěhování, vyhoštění nebo vydání, svobody náboženského vyznání, myšlení a svědomí a povinnosti zohledňovat především zájem dítěte, přičemž musí uplatňovat citlivý přístup k rovnosti žen a mužů; dále připomíná, že musí zajistit nediskriminační a procesní záruky, jako je právo na účinné opravné prostředky a právo na sloučení rodiny, a musí předcházet situacím, kdy jsou děti oddělovány od rodičů či zákonných zástupců;
5. konstatuje, že Komise musí ještě vyhodnotit dopad provádění svých po sobě jdoucích rámců migrační politiky, zejména globálního přístupu k migraci a mobilitě a nového rámce pro partnerství, na lidská práva státních příslušníků třetích zemí a dopad, který má z hlediska lidských práv spolupráce EU na migraci se třetími zeměmi, včetně dopadu podpory EU pro pohraniční a bezpečnostní síly partnerských zemí; trvá na tom, že je třeba provést tento přezkum systematicky a v komplexním, inkluzivním a veřejném formátu s cílem zajistit plné dodržování lidských práv v rámci vnější migrační politiky EU;
6. s velkými obavami konstatuje, že chybí funkční mechanismy pro podávání zpráv o individuálních případech, jejich sledování, hodnocení a odpovědnosti za ně, které by sledovaly případná porušení a reagovaly na ně, a chybí také účinné opravné prostředky pro osoby, jejichž práva byla údajně porušena v důsledku neformálních dohod a finanční spolupráce EU;
7. opět připomíná, že má-li migrační politika Unie náležitě fungovat, musí EU zintenzivnit vnější spolupráci se zeměmi původu a pracovat na zajištění udržitelného a účinného zpětného přebírání navracených osob; požaduje, aby EU zajistila, aby readmisní dohody a dohody o spolupráci při správě hranic byly uzavírány pouze s takovými třetími zeměmi, které se výslovně zavazou k dodržování lidských práv, a to i zásady nenavracení, a práv zakotvených v Úmluvě OSN o právním postavení uprchlíků; vyzývá EU, aby zajistila, že tato spolupráce nepovede k porušování těchto práv, a nabídla funkční prostředky k zajištění účinného převzetí odpovědnosti, pokud k takovým porušením dojde;

Středa 19. května 2021

8. konstatuje, že většina z 18 oficiálních readmisních dohod EU, které byly dosud uzavřeny, zahrnuje zpětné přebírání státních příslušníků třetích zemí do země tranzitu; zdůrazňuje, že návraty do zemí tranzitu s sebou nesou riziko porušování lidských práv navracených osob; podporuje doporučení Komise uvedené v jejím hodnocení těchto dohod z roku 2011, podle něhož by se EU měla v zásadě vždy a v co největší možné míře nejprve pokoušet navrátit osobu zpět do země původu;

9. vyzývá Komisi, aby zajistila transparentní posouzení rizik nezávislymi subjekty a odborníky EU, jako je Agentura EU pro základní práva, jež se zaměří na dopad veškeré formální, neformální nebo finanční spolupráce EU se třetími zeměmi na práva migrantů a uprchlíků, včetně žen, na obránce lidských práv a místní občanskou společnost věnující se obraně těchto práv, a pokud možno dopadu, který by tato spolupráce měla na širší obyvatelstvo v zemi, jehož se spolupráce týká z hlediska přístupu k právům, přínosu k lidské bezpečnosti a míru a z hlediska udržitelného rozvoje; vyzývá Komisi, aby stanovila prováděcí pokyny pro agentury EU a členské státy před tím, než zahájí spolupráci se třetími zeměmi; vyzývá v tomto ohledu ke zvláštní ostražitosti v souvislosti se zeměmi, které se potýkají s pokračujícími nebo zamrzlými konflikty a jimž hrozí vyšší riziko porušování lidských práv; vyzývá Komisi, aby zajistila, že veškerá spolupráce EU se třetími zeměmi bude plně formalizována s cílem zajistit účinné monitorování dohod se třetími zeměmi;

10. žádá Komisi, aby vytvořila nezávislý, transparentní a účinný mechanismus sledování založený na mezinárodním právu, Listině a cílech udržitelného rozvoje, který bude obnášet pravidelné zprávy o provádění formálních, neformálních a finančních dohod se třetími zeměmi, jež mohou mít případně dopad na práva migrantů a uprchlíků a na práci obránců lidských práv a občanskou společnost věnující se obraně těchto práv ve třetích zemích, jako jsou migrační partnerství, readmisní dohody a mezinárodní spolupráce v oblasti řízení a správy migrace, včetně jasného důrazu na problémy spojené s migrací a nuceným vysídlením; zdůrazňuje, že tento mechanismus monitorování musí být participativní a veřejný; trvá na tom, že je třeba zajistit občanské společnosti a dalším zainteresovaným stranám prostředky, aby mohly přispívat k fungování tohoto mechanismu; zdůrazňuje, že tento systém by měl podpořit přebírání odpovědnosti za porušení lidských práv, včetně násilného navracení, které porušuje zásadu nenavracení; vyzývá Komisi, aby zavedla mechanismus následných opatření, který bude výsledky hodnocení a odborná doporučení řádně začleňovat do příslušné dohody, ujednání nebo opatření; podtrhuje, že je nutné zajistit parlamentní kontrolu a demokratický dohled;

11. vyzývá EU, aby zvážila způsoby, jak zajistit přístup ke spravedlnosti osobám, na něž měla dopad opatření, kterými se provádí spolupráce mezi EU a třetími zeměmi v oblasti migrace, a to mimo jiné vytvořením nezávislého a přístupného mechanismu pro podávání stížností; žádá o opatření, která zajistí, aby osoby, jejichž lidská práva by mohla být porušena, měly přístup k účinné právní ochraně a měly tedy nárok na zjednání nápravy či odškodnění;

12. konstatuje, že prováděním a financováním vnější migrační politiky EU jsou pověřena různá generální ředitelství Komise a že provádění a financování této politiky se stává součástí migrační a azylové politiky EU, jakož i její rozvojové a zahraniční politiky EU; se znepokojením konstatuje, že v důsledku tohoto prolínání výkonné odpovědnosti chybí dostatečný a soudržný dohled nad činnostmi Komise, který by Parlamentu umožnil demokratickou kontrolu nad vnější migrační politikou EU; trvá na tom, že je třeba zajistit soudržnost, synergie a doplňkovost, aby se zabránilo překrývání různých nástrojů;

13. zdůrazňuje praktické dopady, kterými se na lidských právech projevuje rostoucí počet neformálních ujednání o návratech a zpětném přebírání osob, která jsou mimosoudní povahy a jsou uzavírána bez řádné demokratické kontroly a parlamentního dohledu a nejsou předmětem soudní kontroly; konstatuje, že práva žadatelů o azyl jsou ze své podstaty závislá na možnosti nechat porušování lidských práv posoudit před soudem; naléhavě vyzývá Komisi, aby vypracovala plán a přijala veškerá nezbytná opatření k zahájení či dokončení jednání, a co nejdříve tak podepsala readmisní dohody, upřednostňovala uzavírání formálních readmisních dohod, čímž by se zajistilo plné dodržování čl. 218 odst. 6 SEU, a zajistila, aby formální readmisní dohody vylučovaly uplatňování neformálních dohod; domnívá se, že Parlament musí kontrolovat neformální dohody, které obsahují závazky ohledně otázek spadajících do jeho pravomocí, jako je zpětné

Středa 19. května 2021

přebírání osob, a že Komise musí být připravena přijmout další opatření, včetně jejich pozastavení, pokud se zdá, že tyto neformální dohody nejsou v souladu se Smlouvami; vyzývá Komisi, aby vytvořila obecný rámec pro účinné sledování a hodnocení provádění všech současných i budoucích readmisních dohod EU a aby do nich začlenila zvláštní ustanovení o sledování;

II. *Dodržování lidských práv a subjekty EU provádějící vnější migrační politiku*

14. všímá si posílené úlohy agentury Frontex v praktické a operativní spolupráci se třetími zeměmi, mimo jiné pokud jde o návraty a zpětné přebírání osob, boj proti obchodování s lidmi, poskytování odborné přípravy a operativní a technické pomoci orgánům třetích zemí za účelem správy a ochrany hranic, provádění operací nebo společných operací na vnějších hranicích EU nebo na územích třetích zemí a vysílání styčných úředníků a provozních zaměstnanců do třetích zemí; požaduje, aby byly pravidelně posuzovány potřeby této agentury s cílem zajistit její optimální fungování; vyzývá Komisi, aby kromě zavedeného interního mechanismu řešení stížností zavedla nezávislý, transparentní a účinný mechanismus sledování všech činností, které Frontex vykonává;

15. zdůrazňuje, že pro bezpečnost vnějších hranic EU, jakož i pro zajištění právního rámce pro spolupráci Frontexu s orgány třetích zemí odpovědnými za správu hranic jsou důležité dohody o postavení jednotek; připomíná, že za účelem vysílání týmů Frontexu pro správu hranic do třetí země, kde budou členové těchto týmů vykonávat výkonné pravomoci, jsou nutné ad hoc dohody o postavení jednotek, které musí být schváleny Parlamentem; vyjadřuje politování nad tím, že dvě dohody o postavení jednotek, které byly dosud uzavřeny, nezahrnují specifická opatření pro praktické uplatňování lidských práv coby součásti správy hranic ani nezajišťují, že materiální pomoc a výcvik směřující do třetích zemí nebudou poskytovány těm, kdo porušují lidská práva; vyjadřuje politování nad tím, že tyto dohody rovněž jasně neregulují odpovědnost za možná porušení lidských práv, a požaduje, aby veškeré budoucí dohody o postavení jednotek taková opatření zahrnovaly;

16. zdůrazňuje, že nařízení (EU) 2019/1896⁽⁹⁾ vyžaduje, aby Frontex zajistil včasné, soudržné, transparentní, úplné a přesné podávání zpráv Parlamentu o své činnosti související se spoluprací se třetími zeměmi a zejména o své činnosti, která se týká technické a operativní pomoci v oblasti správy hranic, navracení ve třetích zemích a vysílání styčných úředníků, a aby dále zajistil podrobné informace o dodržování základních práv; vyzývá Frontex, aby pravidelně informoval parlamentní podvýbor pro lidská práva, Výbor pro zahraniční věci a Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci o veškerých činnostech zahrnujících spolupráci s orgány třetích zemí a zejména praktické uplatňování lidských práv jako součást těchto činností;

17. zdůrazňuje, že nařízení (EU) 2019/1240⁽¹⁰⁾ by mělo ještě více zlepšit kapacity EU, pokud jde o koordinaci, spolupráci a výměnu informací mezi styčnými úředníky pro přistěhovalectví působícími ve třetích zemích, Evropskou komisí a agenturami EU s cílem účinněji reagovat na priority Unie v oblasti migrace; zdůrazňuje, že jedním z klíčových úkolů řídicího výboru této sítě úředníků EU je podporovat rozvoj schopností styčných úředníků pro přistěhovalectví, mimo jiné vypracováním pokynů pro uplatňování lidských práv při jejich činnosti; vyzývá Komisi, aby prostřednictvím řídicího výboru urychleně vypracovala v tomto ohledu pokyny založené na lidských právech;

18. připomíná, že další subjekty EU provádějící vnější migrační politiku, např. v rámci námořních misí EU, jsou vázány platným mezinárodním právem a že předávání informací orgánům třetích zemí, které v konečném důsledku vede k nelegálnímu navracení migrantů a uprchlíků do nebezpečných zemí, lze podle mezinárodního práva považovat za napomáhání při porušování lidských práv; zdůrazňuje, že vnější migrační politika EU by neměla podporovat zadržování osob na moři, které jsou pak navraceny do přístavu, který není bezpečný;

⁽⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní strážce a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624 (Úř. věst. L 295, 14.11.2019, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/1240 ze dne 20. června 2019 o vytvoření evropské sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví (Úř. věst. L 198, 25.7.2019, s. 88).

Středa 19. května 2021

19. doporučuje rozšíření mandátu, pravomocí a rozpočtu Agentury Evropské unie pro základní práva, aby mohla účinně monitorovat vnější rozměr azylové a migrační politiky EU, mj. i upozorňovat příslušné orgány na nedostatky v oblasti dodržování lidských práv; vyzývá Agentururu pro základní práva, aby vytvořila příslušné nástroje a pokyny;

20. se znepokojením konstatuje, že není možné určit totožnost většiny osob, které zemřou během pokusu o překročení Středozemního moře; domnívá se, že nutný je koordinovaný evropský přístup, díky němuž by byly zajištěny rychlé a účinné procesy identifikace, a že je nezbytné vytvořit databázi osob, které na cestě do EU zemřely, jakož i jejich osobních věcí, aby bylo možné informovat jejich rodinu a příbuzné a usnadnit identifikaci těl; žádá EU a její členské státy, aby v zájmu odpovídajících a účinných pátracích a záchranných operací lépe koordinovaly a zlepšily činnost na evropské úrovni;

III. Spolupráce EU se třetími zeměmi v otázkách migrace a finanční pomoc třetím zemím v této oblasti

21. konstatuje, že od roku 2016 se stále více využívá posílená podmíněnost mezi rozvojovou spoluprací a řízením migrace, včetně navrácení a zpětného přebírání osob; zdůrazňuje, že rozvojová spolupráce a pomoc EU musí být v souladu s cíli udržitelného rozvoje, a to i v souvislosti s opatřeními týkajícími se rovnosti žen a mužů; v tomto ohledu poukazuje na definici oficiální rozvojové pomoci, jak ji formuloval Výbor pro rozvojovou pomoc OECD, a na zásady účinnosti rozvojové pomoci stanovené OECD; opět připomíná, že podle článku 21 SEU a článku 208 SFEU je hlavním cílem politiky Unie v oblasti rozvojové spolupráce snížení a v dlouhodobém výhledu i vymýcení chudoby, boj proti nerovnosti a vyloučení, podpora demokratické správy věcí veřejných a lidských práv a podpora udržitelného rozvoje podporujícího začlenění; zdůrazňuje, že tyto kroky jsou společně s rozvojem stabilních institucí klíčem k řešení základních příčin migrace; vyzývá tedy Komisi, aby zajistila, aby politiky v oblasti rozvojové spolupráce, včetně rozvojové pomoci nebo dvoustranných či mnohostranných partnerství, neporušovaly zásady zakotvené v článku 208 SFEU;

22. vyzývá k uplatňování takového přístupu k humanitární pomoci, který bude založený na potřebách a měl by dodržovat humanitární zásady, mezinárodní právo v oblasti lidských práv, mezinárodní humanitární právo a mezinárodní uprchlické právo; dále zdůrazňuje, že podmínování humanitární pomoci a pomoci při mimořádných událostech spoluprací s EU v oblasti migrace se neslučuje se zásadami humanitární pomoci;

23. konstatuje, že nadále není k dispozici úplný a veřejný přehled finančních prostředků EU určených třetím zemím za účelem usnadnění spolupráce v otázkách migrace; vyzývá Komisi, aby zajistila úplnou transparentnost, mimo jiné vytvořením jasného přehledu veškerých nástrojů, které spadají do rozpočtu EU a jsou používány k financování spolupráce se třetími zeměmi v oblasti řízení migrace, včetně informací o částce, účelu a zdroji financování a podrobných informací o veškerých dalších možných podpůrných opatřeních poskytovaných agenturami EU, jako je Frontex, aby se zajistilo, že Parlament může účinně vykonávat svou institucionální úlohu kontroly plnění rozpočtu EU;

24. připomíná cíl evropských finančních nástrojů podporovat třetí země při vytváření nezbytného institucionálního rámce a kapacit pro řízení migrace ve všech aspektech a zároveň zajistit soulad s evropskými a mezinárodními normami; poukazuje na to, že je důležité přidělit podstatný díl budoucích finančních prostředků EU v oblasti migrace občanské společnosti, nevládním a komunitním skupinám a vládním, mezivládním, regionálním a místním organizacím, které se ve třetích zemích aktivně zabývají poskytováním pomoci migrantům, ochranou a monitorováním jejich práv a podporou násilně vysídlených osob a jejich hostitelských komunit; zdůrazňuje, že je důležité, aby značná část finančních prostředků EU byla vyčleněna na zlepšení, pokud jde o dodržování lidských práv, mezinárodní ochranu a budoucí vyhlídky uprchlíků; požaduje, aby finanční podpora EU vedla k udržitelným řešením, která se budou zaměřovat na místní a regionální problémy, zejména problémy spojené s demokratickými procesy a právním státem, socioekonomickým rozvojem, zdravotnictvím, vzděláváním, základními příčinami chudoby, zaměstnaností mladých lidí v zemích původu, sociálním vyloučením, rovností žen a mužů, změnou klimatu, konflikty a přístupem ke službám, a aby tato finanční podpora prosazovala práva uprchlíků a posilovala soběstačnost;

25. vyzývá Komisi, aby Parlamentu pravidelně a veřejně podávala zprávy o financování programů spolupráce ve třetích zemích týkajících se migrace a jejich dopadu na lidská práva a o způsobech, jakými toto financování využívají partnerské země, a aby v tomto smyslu informovala i pracovní skupinu pro nástroje financování vnější činnosti Výboru pro zahraniční

Středa 19. května 2021

věci; vyjadřuje politování nad tím, že Parlament není zapojen do kontroly nouzových fondů, a to ani svěřenských fondů EU; požaduje, aby Parlament získal významnější úlohu při sledování dopadu využívání finančních prostředků EU na lidská práva v dotčených třetích zemích;

26. domnívá se, že Parlament musí plně využít svých pravomocí v oblasti provádění, dohledu a rozpočtové kontroly a auditorských postupů Evropského účetního dvora, pokud jde o rozvojové fondy, svěřenské fondy, facility a další nástroje financování používané k plnění politických cílů EU souvisejících s migrací, a že musí zajistit, aby rozhodnutí EU o financování a související přiděly odpovídaly zásadám Unie v oblasti zákonnosti a řádného finančního řízení v souladu s finančním nařízením EU ⁽¹¹⁾;

27. zdůrazňuje, že přístup založený na lidských právech se vztahuje na všechny pilíře nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI), včetně reakce na krize v pilíři rychlé reakce; znovu zdůrazňuje, že výdaje související s migrací v rámci nástroje NDICI by měly orientačně činit 10 % a že činnosti související s migrací v rámci tohoto nástroje by se měly zaměřit na řešení základních příčin nelegální migrace a násilného vysídlování a na podporu posíleného zapojení s cílem usnadnit bezpečnou, řízenou, legální a odpovědnou migraci, jakož i na provádění plánovaných a dobře řízených migračních politik a správy; zdůrazňuje, že NDICI je nástroj vnější činnosti a že by měla být jasně stanovena hranice mezi vnitřními a vnějšími migračními politikami, nástroji a fondy EU; poukazuje na to, že konečná dohoda o činnostech souvisejících s migrací v rámci nástroje NDICI by měla být horizontálně koordinována s vnitřními fondy EU i s nástrojem předvstupní pomoci, aby se tak zabránilo překrývání; konstatuje, že činnosti související s migrací v krizových situacích prováděné prostřednictvím pilíře rychlé reakce by měly v souladu s mezinárodním humanitárním právem a zásadami řešit zejména potřeby spojené s nuceným vysídlením, včetně podpory hostitelských komunit; trvá v tomto ohledu na tom, že je třeba zajistit, aby byl víceletý finanční rámec na období 2021–2027 doplněn spolehlivým rámcem pro lidská práva za účelem stanovení, provádění a sledování budoucích programů spolupráce v oblasti migrace, aby tak bylo možné propojit vyplácení prostředků EU s plněním povinností v oblasti lidských práv;

IV. Cíle vnější politiky EU v oblasti lidských práv a migrace

28. připomíná závazek EU a jejích členských států v rámci globálního paktu o uprchlících sdílet odpovědnost za účinnou a komplexní ochranu uprchlíků a zmírnit tlak na hostitelské státy; v tomto ohledu zdůrazňuje, že EU a její členské státy by měly posílit přísliby týkající se znovusídlení, zajistit, aby znovusídlování nebylo podmíněno spoluprací tranzitní země na zpětném přebírání osob nebo ochraně hranic, posílit bezpečné a legální cesty a předcházet nucenému navracení uprchlíků z hostitelských zemí; vyzývá EU a její členské státy, aby přispěly ke strukturálnějšímu a významnějšímu financování komunit a zemí, které hostí nejvíce uprchlíků; připomíná, že je důležité zcela splnit 23 cílů globálního paktu o bezpečné, řízené a legální migraci; domnívá se, že Parlament musí vykonávat řádnou kontrolu nad prováděním obou paktů ze strany EU;

29. požaduje, aby EU a její členské státy uplatňovaly migrační politiku, v níž se plně odráží dodržování lidských práv migrantů a uprchlíků, jak jsou zakotvena v mezinárodních, regionálních a vnitrostátních právních předpisech; vyzývá EŠVČ, Komisi a členské státy, aby spolupracovaly se třetími zeměmi v otázkách práv migrantů coby nedílném rozměru politiky EU v oblasti lidských práv; trvá na tom, aby propojení lidských práv a migrace bylo náležitou součástí bilaterálních dialogů EU s příslušnými zeměmi na téma lidských práv; vyzývá delegace EU v těchto zemích, aby bedlivě sledovaly dodržování práv migrantů, zejména v zemích tranzitu, jakož i práv uprchlíků a vnitřně vysídlených osob; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné vytvořit a posilovat bezpečnou a legální migraci a chráněné trasy s cílem zaručit lidská práva a předejít ztrátám na životech; trvá na nutném proaktivním zapojení EU v zemích, ve kterých jsou obránci lidských práv, organizace občanské společnosti a komunitní organizace, včetně těch, jež chrání životy ohrožených migrantů a žadatelů o azyl, ohrožení nebo kriminalizování za to, že vykonávají svou zákonnou práci;

⁽¹¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

Středa 19. května 2021

30. žádá EU o globální kampaň na podporu všeobecné ratifikace ženevské Úmluvy o právním postavení uprchlíků a jejího protokolu z roku 1967; naléhavě vyzývá členské státy, aby šly příkladem tím, že budou dodržovat Úmluvu OSN o ochraně práv migrujících pracovníků coby jednu z hlavních úmluv OSN v oblasti lidských práv;

31. domnívá se, že EU se musí na mnohostranných fórech postavit do čela snah o podporu vytváření politik a norem v souvislosti s právy migrantů; podtrhuje klíčovou roli mezinárodních organizací, regionálních subjektů a nevládních organizací, jako je Mezinárodní výbor Červeného kříže, Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Agentura OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě, Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva a zvláštní zpravodaj OSN pro lidská práva migrantů; vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily finanční a politickou podporu těmto organizacím a subjektům;

32. vyzývá EU, aby do navrhování, provádění a hodnocení projektů realizovaných ve třetích zemích zapojila diaspory, dotčená společenství, organizace vedené uprchlíky a migranty, zejména organizace vedené ženami, a zástupce občanské společnosti;

o

o o

33. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0243

Zprávy o Turecku za roky 2019–2020**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 ke zprávám Komise o Turecku za roky 2019–2020 (2019/2176(INI))**

(2022/C 15/08)

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 o politice rozšíření EU (COM(2020)0660) a na doprovodnou zprávu o Turecku za rok 2020 (SWD(2020)0355),
- s ohledem na rámec pro jednání s Tureckem ze dne 3. října 2005 a na skutečnost, že přistoupení Turecka k EU, stejně jako všech kandidátských zemí, závisí na důsledném plnění kodaňských kritérií, a na potřebu, aby Turecko normalizovalo své vztahy se všemi členskými státy EU, včetně Kyprské republiky,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. května 2019 o politice rozšíření EU (COM(2019)0260) a na doprovodnou zprávu o Turecku za rok 2019 (SWD(2019)0220),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. února 2020 nazvané „Posílení procesu přistoupení – přesvědčivá perspektiva EU pro západní Balkán“ (COM(2020)0057),
- s ohledem na prohlášení tehdejšího Evropského společenství a jeho členských států ze dne 21. září 2005 v návaznosti na prohlášení učiněné Tureckem při podpisu Ankarského protokolu dne 29. července 2005, v němž je uvedeno, že nezbytnou součástí procesu přistoupení je uznání všech členských států a že Turecko musí podniknout kroky k normalizaci svých vztahů se všemi členskými státy a v plném rozsahu provést dodatkový protokol k Ankarské dohodě ve vztahu ke všem členským státům odstraněním všech překážek volného pohybu zboží, včetně omezení dopravních prostředků, aniž by byly dotčeny nebo opomenuty jakékoli závazky,
- s ohledem na článek 46 Evropské úmluvy o lidských právech, v němž se smluvní strany zavazují, že se budou řídit konečnými rozsudky Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) ve všech sporech, jichž jsou stranami, a tudíž na povinnost Turecka provést všechny rozsudky evropských soudů, včetně ESLP,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 26. června 2018 a 18. června 2019 o rozšíření a procesu stabilizace a přidružení, závěry Rady ze dne 15. července a 14. října 2019 o protiprávních vrtných činnostech Turecka ve východním Středomoří, na závěry Evropské rady ze dne 12. prosince 2019, 1.–2. a 15.–16. října 2020, na prohlášení ministrů zahraničních věcí EU ze dne 15. května 2020 a na jejich videokonferenci ze dne 14. srpna 2020 o situaci ve východním Středomoří, na výsledek neformálního zasedání ministrů zahraničních věcí EU v Gymnichu ve dnech 27.–28. srpna 2020 a na všechny předchozí příslušné závěry Rady a Evropské rady,
- s ohledem na prohlášení UNESCO o istanbulském chrámu Hagia Sofia ze dne 10. července 2020,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 22. března 2021 o aktuálním stavu politických, hospodářských a obchodních vztahů mezi EU a Tureckem (JOIN(2021)0008),
- s ohledem na zprávu komisařky Rady Evropy pro lidská práva ze dne 19. února 2020 v návaznosti na její návštěvu Turecka ve dnech 1.–5. července 2019,
- s ohledem na příslušné rezoluce Rady bezpečnosti OSN o Kypru, včetně rezoluce č. 550 (1984) a rezoluce č. 789 (1992),
- s ohledem na prohlášení EU a Turecka ze dne 18. března 2016,

Středa 19. května 2021

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. dubna 2020 s názvem „Čtvrtá výroční zpráva o nástroji pro uprchlíky v Turecku“ (COM(2020)0162),
  - s ohledem na index svobody světového tisku pro rok 2020, který zveřejňuje organizace Reportéři bez hranic a podle nějž zaujímá Turecko 154. místo ze 180 zemí, a na dokument nazvaný Bertelsmann Transformation Index Turkey Country Report 2020 (zpráva o Turecku za rok 2020 v rámci projektu „transformační index nadace Bertelsmann“),
  - s ohledem na své usnesení ze dne 15. dubna 2015 o stém výročí genocidy Arménů ⁽¹⁾,
  - s ohledem na stanoviska Benátské komise Rady Evropy, především na stanovisko z 10.–11. března 2017 o změnách ústavy přijatých Velkým národním shromážděním dne 21. ledna 2017, které měly být dne 16. dubna 2017 předmětem vnitrostátního referenda, o opatřeních vyplývajících z nedávných legislativních nařízení přijatých v rámci výjimečného stavu s ohledem na svobodu sdělovacích prostředků a o povinnostech, kompetencích a fungování trestních smírčích soudů, na stanovisko ze dne 6.–7. října 2017 o ustanoveních legislativního nařízení přijatého dne 1. září 2016 v rámci výjimečného stavu pod č. 674 o provádění místní demokracie v Turecku, na stanovisko ze dne 9.–10. prosince 2016 o legislativních nařízeních přijatých v rámci výjimečného stavu pod č. 667–676 přijatých po nezdařeném puči, k němuž došlo dne 15. července 2016, a na stanovisko ze dne 14.–15. října 2016 o pozastavení platnosti druhého odstavce článku 83 ústavy (nedotknutelnost parlamentu),
  - s ohledem na svá předchozí usnesení o Turecku, zejména na usnesení ze dne 13. března 2019 o zprávě Komise o Turecku za rok 2018 ⁽²⁾, ze dne 19. září 2019 o situaci v Turecku, konkrétně o odvolání zvolených starostů z funkce ⁽³⁾, ze dne 24. října 2019 o turecké vojenské operaci v severovýchodní Sýrii a jejích následcích ⁽⁴⁾, ze dne 17. září 2020 o přípravě zvláštního zasedání Evropské rady, které se zaměří na nebezpečnou eskalaci a úlohu Turecka ve východním Středomoří ⁽⁵⁾, a ze dne 26. listopadu 2020 o rostoucím napětí ve Varoši po nezákonných aktivitách Turecka a potřebě bezodkladného obnovení rozhovorů ⁽⁶⁾,
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanovisko Petičního výboru,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0153/2021),
- A. vzhledem k tomu, že Turecko je od roku 1964 spojeno s EU dohodou o přidružení ⁽⁷⁾ a že v roce 1995 byla zřízena celní unie; vzhledem k tomu, že v prosinci 1999 přiznala Evropská rada Turecku status kandidátské země a že v roce 2005 byla zahájena přístupová jednání; vzhledem k tomu, že od roku 1999 má tudíž Turecko nejambicióznější a pro obě strany nejnáročnější model vztahů, který může EU nabídnout jiné zemi, tj. status kandidátské země na členství v EU; vzhledem k tomu, že jakožto kandidátská země a významný partner EU má Turecko dodržovat kodaňská kritéria a nejvyšší standardy demokracie, lidských práv a právního státu, včetně dodržování mezinárodních úmluv, k nimž EU přistoupila; vzhledem k tomu, že to předpokládá nutnost zavázat se hmatatelně v rámci pokračujícího procesu přistoupení k reformám požadovaným v rámci jednotlivých kapitol, které byly otevřeny, a tudíž i nutnost postupně dosáhnout souladu s *acquis* EU a přiblížit se ve všech ohledech hodnotám, zájmům, standardům a politikám EU; vzhledem k tomu, že být kandidátskou zemí znamená muset udržovat dobré sousedské vztahy s EU a všemi jejími členskými státy bez rozdílu; vzhledem k tomu, že Turecko jako kandidátská země a v rámci procesu přistoupení provedlo řadu důležitých reforem, které po určité období byly zdrojem nadějí na pokrok směrem k dosažení členství v EU; vzhledem k tomu, že během všech těchto let EU tento proces přistoupení rozhodně podporovala politicky i finančně;
- B. vzhledem k tomu, že klíčovým prvkem dobrých vztahů mezi EU a Tureckem je dodržování zásad právního státu a mezinárodního práva, což zejména zahrnuje dělbu moci a boj proti korupci a organizované trestné činnosti, svobodu sdružování a pokojného protestu, svobodu projevu a práva národnostních menšin a jiných menšin a komunit;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 328, 6.9.2016, s. 2.

⁽²⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 58.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0017.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0049.

⁽⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0230.

⁽⁶⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0332.

⁽⁷⁾ Dohoda ze dne 12. září 1963 zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, (Úř. věst. L 361, 31.12.1977, s. 29).

Středa 19. května 2021

- C. vzhledem k tomu, že analýza zpráv Komise o Turecku od roku 2014, a zejména zpráv za roky 2019 a 2020, ukazuje, že se turecká vláda bohužel stále více a rychleji vzdaluje od hodnot EU a jejího normativního rámce, což je v rozporu s tím, co by se dalo očekávat od kandidátské země, a to nejen tím, že dochází k podkopávání demokracie na domácí úrovni, ale také prostřednictvím agresivních postupů v zahraniční politice, včetně protiprávních kroků vůči členským státům EU; konstatuje, že v těchto zprávách se uvádí, že Turecko neprovedlo doporučení z předchozích zpráv, což svědčí o nedostatečném odhodlání Turecka a vyvolává pochyby ohledně jeho přání docílit přistoupení; vzhledem k tomu, že obavy ohledně celkového zhoršení stavu v Turecku a jeho kritické posouzení rovněž sdílely další příslušné mezinárodní organizace, jako je Rada Evropy, a mezinárodní organizace na ochranu lidských práv; vzhledem k tomu, že se to odráží i v rostoucím počtu případů a kritických rozhodnutí ESLP; vzhledem k tomu, že toto zhoršení stavu lze vysledovat ve třech hlavních oblastech: zhoršování právního státu a základních práv, institucionální rámec a související reformy a zahraniční politika, která je stále konfliktnější a tíhne spíše k vojenským prostředkům namísto dialogu a diplomacie; vzhledem k tomu, že ve všech těchto třech oblastech dochází k jednoznačnému odklonu od norem, politik a zájmů EU;
- D. vzhledem k tomu, že Parlament ve svých předchozích výročních zprávách zdůraznil své obavy ohledně vývoje v Turecku a závažného zhoršování situace a žádal Turecko, aby upustilo od veškerých kroků, které by narušovaly svrchovanost a svrchovaná práva členských států EU, a od veškerých provokací, které by poškozovaly naděje na konstruktivní a upřímný dialog, a vyzval Komisi a členské státy, aby formálně pozastavily přístupová vyjednávání s Tureckem v souladu s rámcem pro jednání; vzhledem k tomu, že Parlament je i nadále odhodlán k demokratickému a politickému dialogu s Tureckem; vzhledem k tomu, že Parlament v době, kdy se turecká vláda zavázala k provádění významných reforem, opakovaně vyzýval k otevření kapitoly 23 o soudnictví a základních právech a kapitoly 24 o spravedlnosti, svobodě a bezpečnosti; vzhledem k tomu, že Parlament výrazně snížil předvstupní financování Turecka s ohledem na zhoršení demokratické situace a neplnění zásad právního státu; vzhledem k tomu, že Komise uvedla, že z hlediska finančních zdrojů na programy v Turecku nyní EU poskytuje naprosto minimální podporu občanské společnosti a příslušným zainteresovaným stranám, jako jsou novináři a obránci lidských práv;
- E. vzhledem k tomu, že navzdory tomuto zásadovému postoji Parlamentu a všem aktuálním okolnostem nabídla Evropská rada Turecku ve svých závěrech ze zasedání ve dnech 1.–2. října 2020 obnovený a široký pozitivní program za předpokladu, že bude pokračovat konstruktivní úsilí Turecka o zastavení protiprávních kroků vůči Řecku a Kypru, dojde k vzájemným ústupkům, snížení napětí a ukončení agresivního chování, a že tak učinila v rámci dalšího pokusu o obnovení našich vztahů; vzhledem k tomu, že Evropská rada ve stejných závěrech zdůraznila, že v případě obnovení jednostranných opatření nebo provokací v rozporu s mezinárodním právem ze strany Turecka využije EU k ochraně svých zájmů a zájmů svých členských států všechny nástroje a možnosti, které má k dispozici, mimo jiné podle článku 29 Smlouvy o Evropské unii a článku 215 Smlouvy o fungování Evropské unie, a přijme příslušná rozhodnutí; vzhledem k tomu, že Turecko nedávno souhlasilo s tím, že znovu zahájí předběžné rozhovory s Řeckem ve snaze projednat nedořešené otázky ovlivňující vztahy mezi Tureckem a Řeckem a týkající se svrchovaných práv Řecka; vzhledem k tomu, že to je pozitivní vývoj, který by mohl znamenat začátek nového období dialogu a spolupráce mezi Tureckem a EU a jejími členskými státy; vzhledem k tomu, že pozitivnější kroky a iniciativy, a především skutečná akce namísto prohlášení, ze strany Turecka by velmi přispěly k obnovenému porozumění ohledně budoucnosti oboustranných vztahů; vzhledem k tomu, že za těchto okolností je důležité podpořit budování důvěry a širší zamyšlení nad budoucností vztahů mezi Tureckem a EU a umožnit demokracii, aby naplnila ambice a očekávání ohledně vztahů mezi EU a Tureckem, a přitom zachovat vysokou míru opatrnosti a dialogu o stavu lidských práv v Turecku;

Obecné hodnocení procesu přistoupení

1. se závažným znepokojením konstatuje, že v posledních letech navzdory tomu, že je Turecko kandidátskou zemí, se jeho vláda stále více vzdaluje od hodnot a standardů EU; navíc konstatuje, že jednostranné kroky ve východním Středomoří a silná a někdy provokativní vyjádření proti EU a jejím členským státům vedly k tomu, že vztahy mezi EU a Tureckem se dostaly na historicky nejnižší úroveň a zhoršily se natolik, že obě strany musí aktuální stav těchto vztahů a jejich rámec důkladně přehodnotit, aby obnovily dialog v kontextu vzájemné důvěry a spolupráce a účinně vyřešily důvody stávajících konfliktů;

Středa 19. května 2021

2. konstatuje, že nedostatek politické vůle na straně Turecka k uskutečnění reforem požadovaných v rámci procesu přistoupení a skutečnost, že neřeší závažné znepokojení EU ohledně stavu právního státu a základních práv, hluboce a negativně poznamenaly proces přistoupení a jeho vyhlídky a vedly k tomu, že vztahy mezi EU a Tureckem jsou postupně stále více transakční a určované okolnostmi, které příliš neodpovídají původnímu zamýšlenému formátu postupné a progresivní harmonizace s předem určenými referenčními cíli; konstatuje, že v důsledku toho bylo v rámci přístupových jednání otevřeno pouze 16 z 35 kapitol a pouze jedna kapitola byla prozatímne uzavřena; zdůrazňuje tudíž, že za stávajících okolností přístupová jednání s Tureckem v zásadě bohužel uvízla na mrtvém bodě;

3. je hluboce znepokojen tím, že se během let nedostatečný pokrok v konvergenci Turecka přeměnil v jeho úplné stažení, které se projevuje výrazným zhoršením ve třech hlavních oblastech: i) zhoršování stavu právního státu a základních práv, ii) přijímání regresivních institucionálních reforem a iii) provádění konfrontační a nepřátelské zahraniční politiky, a to i vůči EU a jejím členským státům, zejména Řecku a Kypru; je dále znepokojen skutečností, že toto zhoršení je ve stále větší míře doprovázeno výroky pronášenými vysokými vládními úředníky, včetně prezidenta, výslovně, a někdy i agresivně zaměřenými proti EU, které poté dále po celé zemi šíří provládní sdělovací prostředky; vyzývá v této souvislosti Turecko, aby přehodnotilo a věrohodně prokázalo upřímnost svého závazku usilovat o bližší vztahy a sladění s Evropskou unií a směřování do EU, neboť to je nezbytné pro životaschopnost celého procesu přistoupení;

4. zdůrazňuje, že žádná pobídka, kterou by EU mohla nabídnout, nemůže nahradit tolik potřebnou politickou vůli v Turecku zajistit dodržování demokracie, zásad právního státu a základních práv a stát se nakonec členem EU; připomíná, že proces přistoupení je proces založený na dosažených výsledcích, podmíněný objektivním pokrokem a hmatatelným závazkem respektovat kodaňská kritéria, dobré sousedské vztahy s členskými státy EU a hodnoty EU; bere na vědomí trvalou strategii otevřenosti a dobré vůle, kterou přijala EU a která se v poslední době projevila v obnoveném pozitivním programu, který Evropská rada představila v říjnu 2020; dále bere na vědomí probíhající diplomatické úsilí ze strany EU zaměřené na obnovení schopnosti skutečného a efektivního dialogu s Tureckem;

5. uznává, že nedostatek výsledků ve stále více stagnujícím procesu přistoupení přispívá k pocitu únavy na obou stranách a k postupnému odcizení a stupňujícímu se přehlížení výsledků monitorování pokroku Komisí a usnesení Parlamentu ze strany tureckých orgánů; v této souvislosti připomíná, že Rada trvale blokovala otevření kapitoly 23 o soudnictví a základních právech a kapitoly 24 o spravedlnosti, svobodě a bezpečnosti v době, kdy se turecká vláda zavázala k provádění významných reforem (i když je nikdy neuskutečnila) a potřebovala jasné referenční cíle; zdůrazňuje však, že zablokování ze strany Rady nemůže být omluvou pro zhoršování situace v posledních letech; je toho názoru, že proces přistoupení se stal cílem sám o sobě;

6. vyjadřuje politování nad tím, že se od poslední zprávy Parlamentu situace v oblasti domácí, institucionální a zahraniční politiky nejenom nezlepšila, ale dále zhoršila; důrazně proto trvá na tom, aby pokud se stávající negativní trend okamžitě a konzistentně nezvratí, v souladu s rámcem pro jednání z října 2005 Komise doporučila formální pozastavení přístupových jednání s Tureckem, aby obě strany mohly prostřednictvím strukturovaného a komplexního dialogu na vysoké úrovni realisticky přezkoumat vhodnost stávajícího rámce a jeho funkčnost, nebo případně prozkoumat možné nové modely budoucích vztahů; uznává, že v každém případě by jednání měla probíhat v dobré víře a neměla by být narušena ani zrušena pouze na základě kulturních či náboženských důvodů;

7. vyjadřuje politování nad stávajícím nedostatkem porozumění mezi EU a Tureckem, ale znovu potvrzuje své pevné přesvědčení, že Turecko je země strategického významu z hlediska politiky, ekonomie a zahraniční politiky, partner klíčový pro stabilitu širšího regionu a spojenec, s nímž chce mít EU nejlepší možné vztahy, a to i v rámci NATO, s cílem vytvořit stabilní a bezpečné prostředí ve východním Středomoří na základě dobrého dialogu, závazků, respektu a vzájemné důvěry; znovu potvrzuje, že má zájem o strategickou harmonizaci a konstruktivní spolupráci na základě sdílených hodnot a zájmů v oblastech, jako je zahraniční politika a bezpečnost, ekonomika, obchod, migrace, změna klimatu a digitalizace; vyjadřuje zklamání nad tím, že všechny tyto vyhlídky na pozitivní vztah jsou narušovány stávající politikou tureckého vedení, a to i destabilizačním přístupem Turecka v regionu a jeho jednostrannými kroky v rozporu s mezinárodním právem;

Středa 19. května 2021

8. vyjadřuje vůli posílit a prohloubit vzájemné poznání a porozumění mezi tureckou společností a společnostmi členských států EU, podporovat kulturní růst, sociokulturní výměny a bojovat proti všem projevům sociálních, náboženských, etnických nebo kulturních předsudků a netolerance; znovu důrazně připomíná, že Evropská unie a její členské státy jsou v první řadě přáteli a partnery Turecka a tureckého lidu, s nimiž EU sdílí hluboké obchodní, kulturní a historické vazby; vyjadřuje své plné odhodlání nadále podporovat nezávislou občanskou společnost v Turecku bez ohledu na okolnosti a rámec vztahů, které by mohly nastat v budoucnosti; domnívá se nicméně, že proces přistoupení je stále nejsilnějším nástrojem, jak vyvíjet normativní tlak na tureckou vládu a rozvíjet s ní konstruktivní dialog, a že je také nejlepším rámcem pro udržení demokratických a proevropských ambicí turecké společnosti a podporu harmonizace s EU a jejími členskými státy, pokud jde o politiky a standardy, a to i v oblasti základních práv a demokratických hodnot; zdůrazňuje, že čistě transakční vztah příliš nepřispěje k pokroku Turecka na cestě k demokratičtějšímu modelu a že Turecko bude muset prokázat politickou vůli na nejvyšší politické úrovni;

9. v této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité zajistit spolu s kapacitou pro dialog na institucionální úrovni i úzké funkční vztahy s tureckou společností; proto naléhavě vyzývá Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), aby upřednostňovaly dynamickou občanskou společnost v Turecku a její prodemokratické snahy a aby i nadále podporovaly turecké organizace občanské společnosti prostřednictvím příslušných finančních nástrojů, včetně nástroje předvstupní pomoci (NPP), jelikož tyto organizace by mohly přispět k zajištění politické vůle nezbytné pro vybudování pevných základů procesu integrace do EU; v této souvislosti znovu opakuje svůj požadavek, aby finanční prostředky z NPP na politické reformy v Turecku řídila EU a aby se i nadále zaměřovala na podporu dialogu a poskytování podpory občanské společnosti, nestátním aktérům a mezilidským kontaktům, dokud v Turecku nebude docházet k žádnému pokroku v oblasti demokracie, právního státu a lidských práv; vybízí k novému a okamžitému mechanismu konstruktivního dialogu s tureckou občanskou společností za účelem budování vzájemné důvěry a zachování demokratických a proevropských ambicí turecké společnosti, který bude podporovat kontakty zejména v oblasti demokratizace, lidských práv, právního státu, řádné správy věcí veřejných, udržitelného rozvoje a ekologické a digitální transformace, a přitom využívat odpovídající financování z EU pro dosažení efektivních výsledků; žádá Komisi a ESVČ, aby i nadále podporovaly mladé lidi v Turecku prostřednictvím příslušných finančních nástrojů a rozšíření účasti v programu Erasmus+ a Stipendijním programu Jeana Monneta s cílem podpořit mimo jiné spolupráci v oblasti výzkumu a společný boj proti změně klimatu, ochranu životního prostředí a posílení postavení žen ve společnosti a v podnikání;

Právní stát a základní práva

10. je hluboce znepokojen vážným zhoršením situace v oblasti základních svobod, jež odhaluje zoufalou situaci v oblasti lidských práv v Turecku a pokračující úpadek demokracie a právního státu a je v rozporu s kodaňskými kritérii;

11. domnívá se, že zásadně důležitá oblast základních práv a svobod, která je jádrem procesu přistoupení, nemůže být oddělena a izolována od celkových vztahů a zůstává hlavní překážkou pokroku v jakémkoli pozitivním programu, který by mohl být Turecku nabídnut a měl by být podmíněn také plným respektováním mezinárodního práva a základní zásady dobrých sousedských vztahů a regionální spolupráce;

12. zdůrazňuje, že k zhoršování situace základních svobod v Turecku docházelo již před obdobím výjimečného stavu vyhlášeného po pokusu o státní převrat v roce 2016, který znovu důrazně odsuzuje; domnívá se, že mimořádná opatření lze odůvodnit za výjimečných okolností, jako je pokus o státní převrat, ale musí být přiměřená a omezená časově i rozsahem; s hlubokým znepokojením konstatuje, že navzdory formálnímu zrušení výjimečného stavu v červenci 2018 byla do právního rádu začleněna celá řada právních ustanovení a omezujících prvků přijatých v rámci výjimečného stavu, a jeho dopad na demokracii a základní práva je tudíž i nadále silně pocítován navzdory tomu, že existenční hrozba už naštěstí dávno pominula;

13. hluboce lituje toho, že se tato represivní forma vlády nyní stala záměrnou a neúnavnou systematickou státní politikou, která se rozšířila na veškeré kritické činnosti, jako je mírumilovný politický aktivismus v otázkách, které znepokojují kurdské a alevitské obyvatelstvo, pokojné protesty a demonstrace, které vedou bývalí státní zaměstnanci, aktivisté za práva žen a komunity LGBTI a oběti výjimečného stavu, nebo dokonce na události, k nimž došlo před pokusem o převrat, jako protesty v parku Gezi;

Středa 19. května 2021

14. lituje toho, že stávající příliš široká ustanovení o boji proti terorismu a zneužívání protiteroristických opatření se stala páteří této státní politiky potlačování lidských práv a jakéhokoli kritického hlasu v zemi, za spoluúčasti soudní moci, která není schopná nebo ochotná omezit jakékoli zneužívání ústavního pořádku; vyjadřuje politování nad tím, že tento široký pojem terorismu porušuje základní zásadu individuální odpovědnosti prostřednictvím kolektivních obecných obvinění; se značným znepokojením bere na vědomí pokračující masové věznění osob, včetně novinářů, obránců lidských práv a politických oponentů, obviněných z činů souvisejících s terorismem nebo držených ve vyšetřovací vazbě na základě takových obvinění, zejména z údajného členství v teroristických organizacích, opírajících se o nedostatečné důkazy; je velmi znepokojen tím, že turecké orgány nemají v úmyslu dále revidovat protiteroristický zákon, jak bylo uvedeno při přijímání všeobecného pravidelného přezkumu; naléhavě proto vyzývá Turecko, aby sladilo své právní předpisy v oblasti boje proti terorismu s mezinárodními standardy tak, aby zajistilo účinnou ochranu základních práv a svobod a proporcionalitu a rovnost před zákonem; uznává, že Turecko má legitimní obavy o bezpečnost a právo bojovat proti terorismu; zdůrazňuje však, že toto právo musí být uplatňováno při plném respektování zásad právního státu, lidských práv a základních svobod; znovu opakuje své důrazné a jednoznačné odsouzení násilných teroristických útoků Kurdské strany pracujících (PKK), která je od roku 2002 na seznamu teroristických organizací vedeném EU; vyjadřuje svou upřímnou soustrast turecké veřejnosti, a zejména rodinám 13 tureckých občanů zabitých při teroristickém útoku v oblasti Gara v Iráku v únoru 2021;

15. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že turecká ustanovení a opatření proti terorismu zachovávají řadu omezení přijatých v rámci výjimečného stavu, a proto mají nadále nepříznivý účinek na lidská práva a základní svobody, mimo jiné tím, že omezují záruku spravedlivého procesu, prodlužují dobu trvání vazby a umožňují pokračující propouštění státních zaměstnanců kvůli údajným vazbám na teroristické organizace;

16. je velmi znepokojen tím, že rasistické extrémně pravicové hnutí Ülkücü, známé jako „Šedí vlci“, které je úzce spojené s vládní koaliční stranou MHP (Strana národního hnutí) se šíří jak v samotném Turecku, tak i v členských státech EU; vyzývá EU a její členské státy, aby prozkoumaly možnost zařazení hnutí Šedých vlků na seznam teroristických organizací vedený EU, vydaly zákaz jejich sdružení a organizací v zemích EU, důkladně sledovaly jejich činnost a bojovaly proti jejich působení, které směřuje své hrozby zejména proti občanům kurdského, arménského nebo řeckého původu a každému, koho považují za odpůrce;

17. je přesvědčen, že mezi dva z nejnaléhavějších a nejznepokojivějších problémů patří i nadále úpadek právního státu a systémová absence nezávislosti soudnictví; odsuzuje zvýšený dohled výkonné moci nad činností soudců, žalobců, právníků a advokátních komor a politický tlak s dopadem na jejich práci; je hluboce znepokojen zhoršujícími se strukturálními problémy týkajícími se nedostatečné institucionální nezávislosti soudnictví ve prospěch výkonné moci; poukazuje na skutečnost, že nedostatečná nezávislost soudnictví spolu se zastrašujícím účinkem masového propouštění, které vláda v posledních letech provádí, představuje vážné ohrožení právního státu a oslabuje schopnost soudnictví jako celku zajistit účinnou právní ochranu před porušováním lidských práv, a to jak pokud jde o opatření přijatá v rámci výjimečného stavu, tak obecně; se znepokojením konstatuje, že v této souvislosti nebudou strategie reformy soudnictví a tři navazující legislativní balíčky samy o sobě stačit k dosažení uvedených cílů, zejména pokud se neprojeví ve skutečné změně v chování státních zástupců a pokud soudní rozhodnutí budou nadále porušovat mezinárodní normy; zdůrazňuje, že je naléhavě zapotřebí zásadní reforma zákonodárná a soudní moci s cílem zlepšit přístup k soudnímu systému, zvýšit jeho efektivitu a poskytnout lepší ochranu práva na spravedlivý soudní proces v přiměřené lhůtě;

18. odsuzuje propuštění, rozsáhlé přesuny a nucená odvolání přibližně 30 % tureckých soudců a státních zástupců, což způsobuje znepokojivou míru zastrašování, autocenzury a poklesu celkové kvality soudních rozhodnutí; připomíná, že každé propuštění a jmenování v rámci soudnictví by mělo být podrobeno obzvláště přísné kontrole, že výkonná moc by neměla mít možnost zasahovat do soudnictví nebo se jej pokoušet ovlivňovat a že jmenování soudců by se mělo řídit zásadami nezávislosti a nestrannosti; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že při přijímání výsledku všeobecného pravidelného přezkumu v říjnu 2020 odmítlo Turecko přijmout doporučení k zavedení změny ústavy, která by učinila členy Rady soudců a státních zástupců (Hâkimler ve Savcılar Kurulu – HSK) nezávislými na výkonné moci; požaduje, aby byly řešeny nedostatky ve struktuře a postupu výběru členů této rady s cílem zajistit jejich nezávislost a ukončit její svévolné rozhodování;

Středa 19. května 2021

19. je hluboce znepokojen situací právníků v Turecku, neboť v posledních několika letech jich byly stovky zabity, zatčeny, stíhány a odsouzeny v souvislosti s výkonem jejich povolání a zastupováním klientů a tento stav nadále trvá; sdílí obavy, na které upozornila Benátská komise ve svém stanovisku přijatém v říjnu 2020 k novele zákona o právních zástupcích z roku 1969 přijaté v červenci 2020, konkrétně ohledně vytváření několika advokátních komor ve stejném městě; zdůrazňuje, že to povede k další politizaci právnícké profese, což je neslučitelné s požadavkem na nestrannost výkonu právnícké profese a ohrožuje nezávislost právníků; je toho názoru, že tato právní reforma může být další těžkou ranou pro fungování soudnictví a pokusem připravit stávající advokátní komory o pravomoci a vymýtít zbývající kritické hlasy; naléhavě vyzývá turecké orgány, aby respektovaly nezávislost právníků a umožnily jim svobodně vykonávat jejich povolání v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv; vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění všech právníků, kteří jsou zadržováni výhradně z důvodu výkonu právnícké profese;

20. vyjadřuje politování nad smrtí právničky Ebru Timtikové po 238denní hladovce, kterou se domáhala spravedlivého procesu poté, co byla odsouzena za údajné členství v teroristické organizaci, a to v době, kdy očekávala projednání svého odvolání u Nejvyššího kasačního soudu; připomíná, že je čtvrtým vězňem, který v roce 2020 zemřel na následky hladovky ve snaze domoci se spravedlivého procesu, po smrti Helin Bölekové a İbrahim Gökçecka, dvou hudebníků ze skupiny Grup Yorum, a Mustafy Koçaka; očekává, že probíhající řízení proti třem policistům, kteří byli obviněni ze zabití kurdského obhájce lidských práv, právníka Tahira Elçiho, konečně odhalí všechny okolnosti týkající se jeho smrti a zjedná v jeho případě spravedlnost;

21. je hluboce znepokojen tím, že turecké soudnictví a turecká vláda nerespektují rozsudky ESLP a nižší soudy stále častěji nedodrží rozsudky Ústavního soudu; uznává, že došlo k případům, kdy turecké soudnictví na základě rozhodnutí ESLP obnovilo soudní řízení; s politováním však konstatuje, že tato obnovená řízení často nesplňují mezinárodně uznávané standardy spravedlivého procesu, jako např. v případě İlhan Samiho Çomaka; vyzývá Turecko, aby zajistilo plné respektování Evropské úmluvy o lidských právech a dodržování příslušných rozsudků a rozhodnutí ESLP a aby spolupracovalo s Radou Evropy s cílem posílit právní stát, demokracii a základní práva; doufá, že ESLP bude schopen přednostně a urychleně dospět k rozsudkům v četných věcech týkajících se Turecka projednávaných před tímto soudem, mimo jiné ve věci novinářky Hanım Büşra Erdalové; vítá nedávný rozsudek ESLP ve věci významného spisovatele Ahmeta Altana, která se projednávala od roku 2017, v němž bylo mimo jiné rozhodnuto, že došlo k porušení jeho práva na svobodu a bezpečnost a svobody projevu; vítá jeho následné propuštění z vězení poté, co turecký kasační soud zrušil rozhodnutí, které bylo proti němu vydáno, a znovu vyzývá příslušné turecké orgány, aby urychleně uplatnily všechna ostatní rozhodnutí ESLP; konstatuje, že turecké soudnictví také nerespektuje rozhodnutí přijatá v rámci mechanismů OSN, jako je Výbor OSN pro lidská práva a Pracovní skupina pro svévolné zadržování;

22. odsuzuje vězeňské podmínky, jimž je vystaven Fabien Azoulay, francouzský státní příslušník zatčený a odsouzený v Turecku, který je více než čtyři roky držen ve vězení, v poslední době v Giresunu, kde čelí fyzickému násilí a opakovanému špatnému zacházení, ale i pokusům přinutit jej konvertovat k islámu; důrazně odsuzuje homofobní a antisemitské motivy, které stojí za opakovaným špatným zacházením, jemuž je vystavován; naléhavě vyzývá turecké orgány, aby neprodleně přijaly veškerá nezbytná opatření k zajištění jeho ochrany a převozu do jeho domovské země;

23. odsuzuje skutečnost, že chybí právní ochrana před rozsáhlým propuštěním, které se dotklo mnoha jednotlivců a mezi nimi více než 152 000 státních zaměstnanců, včetně učitelů, lékařů a akademických pracovníků, právníků, soudců a státních zástupců, kteří byli propuštěni a byl jim udělen trvalý zákaz pracovat ve veřejném sektoru nebo dokonce obecně ve svém povolání; zdůrazňuje, že řada těchto propuštění má na dotčené osoby i na jejich rodiny i nadále ničivé dopady, včetně trvalého sociálního a profesního stigmatu; má silné pochybnosti o účinnosti fungování vyšetřovací komise pro opatření v rámci výjimečného stavu (CoSEM) jakožto jednoho z vnitřních prostředků právní ochrany, a to z důvodu její nedostatečné nezávislosti a nestrannosti; konstatuje, že svévolná rušení cestovních pasů i nadále představují závažné a neopodstatněné omezení svobody pohybu dotčených osob, přestože došlo k určitému dílčímu zlepšení; vyzývá turecké orgány, aby respektovaly práva osob, které byly propuštěny, na obhajobu a zajistily postup hodnocení v souladu s mezinárodními standardy;

24. je znepokojen prohlášeními nejvyšších zástupců výkonné moci a vládnoucí koalice o možném obnovení restu smrti, který Turecko zrušilo v roce 2004; varuje před tím, že takovýto politováníhodný krok by byl nejen v rozporu se stávajícími mezinárodními závazky Turecka, ale byl by neslučitelný s procesem přistoupení k EU;

Středa 19. května 2021

25. připomíná význam svobody a nezávislosti sdělovacích prostředků jakožto jedné ze základních hodnot EU a pilíře demokracie; vyjadřuje vážné znepokojení nad nepřiměřenými a svévolnými opatřeními, která v Turecku omezují svobodu projevu, svobodu sdělovacích prostředků a přístup k informacím, kde jsou často zneužívány protiteroristické právní předpisy s cílem oslabit kritiku, a to v prostředí nedostatečné plurality sdělovacích prostředků; naléhavě vyzývá Turecko, aby prioritně zaručilo svobodu sdělovacích prostředků a svobodu projevu na platformách sociálních médií, mimo jiné reformou článku 299 trestního zákoníku (o urážce prezidenta), který je soustavně zneužíván k pronásledování spisovatelů, reportérů, sloupkařů a vydavatelů, a aby okamžitě propustilo a osvobodilo všechny novináře, spisovatele, zaměstnance sdělovacích prostředků a uživatele sociálních médií nezákonně zadržované za výkon jejich profese a občanských práv; konstatuje, že i když v minulém roce klesl ze 160 na 70, je počet uvězněných novinářů stále velmi vysoký a nadále vyvolává vážné obavy a že až příliš často jsou lidé vězněni z nepodstatných důvodů; vyzývá turecké úřady, aby prokazovaly nulovou toleranci ke všem případům fyzického a slovního násilí či hrozbám vůči novinářům a aby umožnily obnovení činnosti sdělovacích prostředků, které byly svévolně uzavřeny; je hluboce znepokojen rozhodnutím provinčního soudu v Istanbulu ze dne 20. října 2020 o zrušení předchozího zproštění obžaloby a nové obžalobě v případě zástupce turecké organizace Reportéři bez hranic Erola Önderoğlu, obrátně lidských práv Şebnem Korur Fincancı a spisovatele a novináře Ahmeta Nesina, kteří jsou obviňováni z několika trestných činů včetně šíření teroristické propagandy kvůli své účasti na solidární kampani s novinami, a hrozí jim až 14 let odnětí svobody;

26. je vážně znepokojen negativním dopadem zákona o přípravě internetových publikací a boji proti trestné činnosti páchané prostřednictvím těchto publikací z července 2020 na svobodu projevu, neboť poskytovatelům sociálních médií ukládá nové drastické povinnosti, dává vládě dalekosáhlé pravomoci cenzurovat on-line obsah a vytváří další důvody pro trestní stíhání uživatelů sociálních médií; bere na vědomí zrušení zákazu Wikipedie, zdůrazňuje však, že je i nadále blokováno více než 400 000 internetových stránek a nadále platí řada omezení týkajících se používání sociálních médií;

27. je hluboce znepokojen nedostatečnou nezávislostí a nestranností veřejných subjektů, jako je Nejvyšší rozhlasová a televizní rada (RTÜK) a Tisková reklamní agentura (BİK), které jsou nástrojem sloužícím ke svévolnému pozastavování či zákazům činnosti, udílení pokut nebo omezování přísunu financování sdělovacím prostředkům, které jsou považovány za kritické vůči vládě, což umožňuje téměř úplnou kontrolu nad masovými sdělovacími prostředky; vyjadřuje politování nad zrušením více než 700 novinářských průkazů prezidentovým ředitelstvím pro komunikaci v roce 2019 a nad obtížemi, s nimiž se potýkají místní a zahraniční novináři;

28. oceňuje existenci dynamické, pluralitní, angažované a různorodé občanské společnosti v Turecku navzdory masivním politickým represím, neboť ta představuje jednu z mála zbývajících kontrol turecké vlády a může zemi pomoci čelit jejím hlubokým politickým a sociálním výzvám; je hluboce znepokojen dalším zhoršením v oblasti svobody shromažďování a sdružování a odsuzuje svévolné uzavírání organizací občanské společnosti včetně předních nevládních organizací a sdělovacích prostředků působících v oblasti lidských práv; v této souvislosti odsuzuje nový zákon o předcházení financování šíření zbraní hromadného ničení z prosince 2020, který uděluje tureckému ministerstvu vnitra a prezidentovi rozsáhlé pravomoci k tomu omezit činnost nevládních organizací, obchodních partnerství, nezávislých skupin a sdružení, a o kterém se zdá, že jeho cílem je dále omezovat a kontrolovat občanskou společnost; rozhodně podporuje výzvu několika zvláštních zástupců OSN turecké vládě, aby tyto právní předpisy přezkoumala s cílem zajistit dodržování mezinárodních závazků Turecka v oblasti lidských práv; vyzývá Turecko, aby považovalo kritické nebo nesouhlasné hlasy včetně hlasů obránců lidských práv, akademických pracovníků a novinářů za cenné příspěvky k sociálnímu dialogu, a nikoli za destabilizující síly;

29. vyjadřuje politování nad rozsáhlým zhoršováním akademické svobody v Turecku, zejména nad pokračujícím porušováním práv sdružení Akademických pracovníků za mír, a to navzdory rozhodnutí Ústavního soudu z července 2019, a nad novelou zákona o Radě pro vysokoškolské vzdělávání Turecka, který k už platným opatřením přidává další omezující opatření;

30. odsuzuje násilné represe tureckých orgánů proti protestům souvisejícím se jmenováním rektora Univerzity Boğaziçi vládou; je zděšen masovým zadržováním studentů, nadměrným používáním síly ze strany policie při pokojných demonstracích, rozhodnutím istanbulského guvernéra o selektivním zákazu všech typů setkání a demonstrací v okolí univerzity, zobrazováním demonstrantů – studentů, absolventů a akademických pracovníků – jako teroristů, jakož i útoky na skupiny LGBTI; vyzývá Turecko, aby stáhlo obvinění osob svévolně zadržovaných za uplatnění svého práva na pokojné shromažďování a propustilo je;

Středa 19. května 2021

31. naléhavě vyzývá Turecko, aby upustilo od zadržování a stíhání novinářů a zastánců lidských práv jako prostředku k jejich zastrašování nebo odrazování od podávání svobodného zpravodajství o otázkách lidských práv; naléhavě vyzývá Turecko, aby neprodleně a nezávisle vyšetřilo ohlášené případy zastrašování a obtěžování obhájců lidských práv, novinářů, akademických pracovníků a aktivistů občanské společnosti a aby přiměla viníky za toto porušování nést odpovědnost;

32. je hluboce znepokojen neustálými útoky a tlakem na opoziční strany v Turecku, což zahrnuje odsuzující rozsudky nad členy opozice nebo zneužívání finančních zdrojů a správních pravomocí státu stávající vládou, které narušují řádné fungování demokratického systému; vyzývá hlavní turecké opoziční strany, aby pokračovaly ve svém demokratickém a parlamentním úsilí o podporu evropské cesty pro Turecko v rámci právních předpisů a turecké ústavy;

33. s velkým znepokojením konstatuje, že turecké orgány se specificky a trvale zaměřují na Lidovou demokratickou stranu (HDP), včetně jejích mládežnických organizací; důrazně odsuzuje obžalobu, již podal turecký nejvyšší státní zástupce u Ústavního soudu, v níž žádá rozpuštění strany HDP a zákaz politické činnosti pro více než 600 členů této strany; zdůrazňuje, že vzhledem k tomu, že se ve střednědobém horizontu jedná o závažnou politickou chybu, představovalo by to nezvratný dopad na pluralismus a demokratické zásady a miliony voličů v Turecku by zůstaly bez zastoupení; důrazně odsuzuje pokračující zadržování bývalých spolupředsedů strany HDP Figen Yüksekdağové a Selahattina Demirtaşe, vůdce opozice a bývalého prezidentského kandidáta, které trvá od listopadu 2016, jakož i zadržování bývalé starostky města Diyarbakır Gülten Kışanakové; připomíná rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Selahattina Demirtaşe ze dne 20. listopadu 2018, potvrzené rozhodnutím jeho velkého senátu ze dne 22. prosince 2020, které vyzývá turecké orgány, aby jej okamžitě propustily; je zděšen trvajícím nedodržováním tohoto závazného rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva; odsuzuje nedávné rozhodnutí 46. trestního soudu prvního stupně v Istanbulu, který uložil Selahattinu Demirtaşovi trest odnětí svobody na tři a půl roku za údajné urážky prezidenta, což je jeden z nejdelších trestů, které kdy byly za toto obvinění uloženy; vyjadřuje politování nad tím, že dne 7. ledna 2021 přijal soud v Ankaře další obžalobu celkem 108 politiků, včetně pana Demirtaşe a paní Yüksekdağové, za jejich údajnou úlohu při protestech v Kobane v říjnu 2014, přestože vychází ze stejných skutečností a incidentů, o kterých již velký senát shledal, že jsou nedostatečnými důvody pro jeho zadržení; odsuzuje opakované využívání rušení poslaneckého statusu opozičních poslanců, jež vážně poškozují obraz parlamentu jakožto demokratické instituce; je znepokojen tím, že ankarský vrchní státní zástupce připravuje vyšetřování s cílem zrušit poslaneckou imunitu dalších devíti poslanců strany HDP včetně současného spolupředsedy HDP, jimiž jsou Pervin Buldan, Meral Daniş Beştaş, Hakkı Saruhan Oluç, Garo Paylan, Hüda Kayaová, Sezai Temelli, Serpil Kemalbay Pekgözegüová, Pero DüNDAR a Fatma Kurtulanová, kteří mohou být stíháni za svou údajnou úlohu při protestech v roce 2014 v Kobane; poukazuje na případ Cihana Erdala, člena mládežnického křídla turecké strany zelených/levicové strany, který byl zatčen během dočasné návštěvy své rodiny v Turecku dne 25. září 2020, a to pouze proto, že 6 let před svým zatčením byl členem Lidové demokratické strany (HDP); odsuzuje rozhodnutí zbavit poslance HDP Ömera Faruka Gergerlioğlula poslanecké mandátu a poslanecké imunity a jeho následné zatčení v prostorách Velkého národního shromáždění Turecka; domnívá se, že toto rozhodnutí je odvetou za jeho aktivismus v oblasti lidských práv včetně toho, že v parlamentu poukázal na rozšířené stížnosti na prohledávání svlečených osob a obtěžování ve věznicích a v policejní vazbě a zahájil proti těmto praktikám kampaň na sociálních médiích;

34. je hluboce znepokojen stupňujícím se tlakem na hlavní opoziční stranu (CHP) a její vedoucí představitele, včetně konfiskace publikací strany na základě soudního příkazu, žádostí o zbavení imunity vedoucího představitele na základě jeho politických prohlášení nebo hrozbami, které byly vůči vůdci strany CHP proneseny odsouzeným zločincem z prostředí organizované trestné činnosti a příslušníkem fašistického hnutí Šedých vlků; znovu vyjadřuje vážné znepokojení nad pokračujícím politickým a soudním pronásledováním Kanana Kaftancıoğlula, istanbulského provinčního předsedy KVHP, který byl v září 2019 odsouzen k téměř deseti letům odnětí svobody v politicky motivovaném případě, v souvislosti s nímž se čeká na rozhodnutí Nejvyššího soudu a který byl v prosinci 2020 obviněn z nového politického případu v délce dalších 10 let, což se současně dotýká čtyř novinářů z Cumhuriyet denně; vítá skutečnost, že poslanec CHP Enis Berberoğlu znovu získal svůj mandát a poslaneckou imunitu na základě druhého rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 21. ledna 2021, když jeho předchozí rozhodnutí soudy nižšího stupně ignorovaly;

35. vyzývá Turecko, aby propustilo všechny uvězněné obránce lidských práv, novináře, právníky, akademické pracovníky a další osoby, které byly zadrženy na základě nepodložených obvinění, a aby těmto lidem umožnilo, aby vykonávali svou práci, aniž by čelili výhrůzkám nebo překážkám za jakýchkoli okolností; vyzývá Komisi a členské státy, aby zintenzivnily svou ochranu a podporu ohrožených obránců lidských práv v Turecku, a to i prostřednictvím grantů mimořádné pomoci; odsuzuje nedávné rozhodnutí Istanbulského regionálního odvolacího soudu potvrdit obvinění

Středa 19. května 2021

z terorismu čtyřem obhájčům lidských práv ve věci Büyükkada, a to navzdory neexistenci důkazů o trestné činnosti a skutečnosti, že obvinění proti těmto obžalovaným byla opakovaně vyvrácena, a to i na základě státem předložených důkazů; domnívá se, že se jedná o další příklad nepřátelského prostředí vůči organizacím občanské společnosti a že se jedná o opakovaný vliv zhoubného politického diskursu, který vede k neobjektivním soudním rozhodnutím; odsuzuje opětovné zatčení spisovatele Ahmeta Altana v listopadu 2019 pouhý týden poté, co byl po více než tříleté vazbě propuštěn z vězení; je hluboce znepokojen obtěžováním Öztürka Türkoğana, známé osobnosti v oblasti lidských práv a spolupředsedy İnsan Hakları Derneği (Sdružení pro lidská práva (İHD)), který byl nedávno zatčen během domácí prohlídky v souvislosti s utajovaným vyšetřováním a později propuštěn;

36. důrazně odsuzuje opětovné uvěznění Osmana Kavalu, předního a respektovaného představitele občanské společnosti, k němuž došlo jen několik hodin po propuštění v únoru 2020, a jeho pokračující zadržování trvající už více než tři roky na základě falešných obvinění a flagrantly odmítání řídit se konečným rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva a následnou výzvou Výboru ministrů Rady Evropy; považuje nový případ a obžalobu vznesenou proti němu a akademickému pracovníkovi Henrymu Barkeyovi z USA – pro údajnou špionáž a pokus o svržení tureckého ústavního pořádku v Turecku – za neopodstatněné, postrádající jakékoli důkazy, a proto politicky motivované; je hluboce šokován nedávnými soudními rozhodnutími, jako je rozhodnutí odvolacího soudu v Istanbulu ze dne 22. ledna 2021, kterým byl zrušen předchozí rozsudek zproštění obžaloby a rozsudek ve věci parku Gezi a rozhodnutí istanbulského soudu ze dne 5. února 2021, jenž sloučil tento nově zahájený případ s jiným případem týkajícím se špionáže, a to v naprostém rozporu s rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva; zdůrazňuje, že Evropský soud pro lidská práva již vydal rozsudek ve věci Gezi a že sloučení obou případů proto činí pokračování vyšetřovací vazby ještě absurdnějším a nezákonnějším; je zděšen rozhodnutím Rady soudců a státních zástupců (HSK) zahájit vyšetřování tří soudců 30. trestního soudu pro těžké zločiny v Istanbulu, který vloni v únoru zprostil viny Kavalu a zbývající obžalované ve věci protestů v parku Gezi pro nedostatek důkazů; je zděšen tím, jak byl na druhé straně bývalý istanbulský zástupce veřejného žalobce Hasan Yılmaz, který je odpovědný za druhé obvinění proti Kavalovi, následně jmenován náměstkem ministra spravedlnosti;

37. je hluboce znepokojen pokračujícími obviněními z násilného zatýkání, bití, mučení, špatného zacházení a krutého, nelidského či ponižujícího zacházení v policejní a vojenské vazbě a ve věznicích, jakož i případy násilných zmizení v posledních čtyřech letech, tím, že státní zástupci nevedou smysluplné vyšetřování těchto obvinění, a všudypřítomnou kulturou beztrestnosti příslušníků bezpečnostních sil a dotčených státních úředníků; vyzývá tureckou vládu, aby objasnila osud stovek zmizelých osob a konečně poskytla odpověď hnutí Cumartesi Anneleri (Sobotní matky), které už požadovalo spravedlnost na více než 800 shromážděních; naléhavě vyzývá turecké orgány, aby vyšetřily opakující se a věrohodné zprávy o mučení a špatném zacházení ve vazbě a aby pohnaly viníky k zodpovědnosti; vyzývá Turecko, aby dodržovalo politiku nulové tolerance vůči mučení; vyzývá Turecko, aby ukončilo veškeré zadržování v izolaci a v neoficiálních vazebních zařízeních; je znepokojen zprávami o praxi zatýkání těhotných žen a žen po porodu a naléhavě žádá Turecko, aby je propustilo a ukončilo praktiky jejich zatýkání bezprostředně před porodem nebo bezprostředně po porodu; poukazuje na zmizení bývalého státního zaměstnance Yusufa Bilgeho Tunçe, který je nezvěstný od srpna 2019; je velmi znepokojen rostoucími zprávami o systematickém a zneužívajícím používání ponižujících prohledávání pásů ve vazebních zařízeních a ve věznicích, zejména u žen podezřelých a zadržovaných;

38. je znepokojen novými právními předpisy, podle nichž bude turecká policie oprávněna používat k řešení veřejných incidentů a událostí ohrožujících národní bezpečnost bez dalších postupů vojenské zařízení včetně těžkých zbraní a vybavení tajných služeb;

39. konstatuje, že balíček legislativních opatření stanovil s ohledem na pandemii COVID-19 podmíněné předčasné propuštění až pro 90 000 vězňů, avšak diskriminuje osoby, které jsou ve vyšetřovací vazbě za údajné trestné činy související s terorismem, včetně právníků, novinářů, politiků a obránců lidských práv, jež nejsou v rámci těchto opatření způsobilé k předčasnému propuštění;

40. odsuzuje jakékoli nucené vydávání, únosy nebo únosy tureckých občanů pobývajících mimo Turecko z politických důvodů v rozporu se zásadou právního státu a lidskými právy; vyjadřuje vážné znepokojení nad tím, že turecká vláda využívá svůj vliv na Balkáně k zajištění nuceného navracení svých občanů v rozporu s mezinárodním právem, v některých případech oslabením vnitrostátních právních řízení o vydání; odsuzuje veškeré pokusy o použití násilí vůči členům opozice a politikům tureckého původu, jakož i intelektuálům, politikům a aktivistům v Evropě obecně;

Středa 19. května 2021

41. je znepokojen tím, že veřejný ochránce práv a turecký institut pro lidská práva a rovnost neplní kritéria stanovená v Pařížských zásadách a obecných politických doporučeních č. 2 a 7 Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti, pokud jde o statut, strukturu, funkci, činnost, finanční a operativní nezávislost, nezávislost a způsobilost členů rady či členství;

42. bere na vědomí nedávno přijatý akční plán pro lidská práva, který má být proveden během dvouletého období, slibuje řadu právních reforem a obsahuje devět hlavních cílů, 50 cílů a téměř 400 opatření, které se od konkrétních a technických závazků do značné míry liší od obecných a nejednoznačných prohlášení; zdůrazňuje, že ačkoli akční plán uvádí, že se má zabývat klíčovými otázkami, jako je nezávislost soudnictví, svoboda projevu a sdružování a ochrana zranitelných skupin, neřeší hlavní nedostatky týkající se situace v oblasti lidských práv a právního státu v Turecku, neboť nezahrnuje opatření zaměřená na zvrácení zneužívání obvinění souvisejících s terorismem, ukončení svévolného zadržování nebo zajištění souladu s rozsudky Evropského soudu pro lidská práva, jakož i další klíčové obavy; domnívá se, že jakýkoli akční plán poskytne příležitost ke zlepšení celkové situace pouze tehdy, pokud se promítne do skutečných a důvěryhodných nápravných opatření, která budou řešit celou řadu výzev v oblasti lidských práv a právního státu; vybízí tureckou vládu, aby poskytla jasnější harmonogram pro její účinné provádění a aby do přípravy jakékoli relevantní politiky v této oblasti zapojila organizace občanské společnosti a příslušné zúčastněné strany;

43. je znepokojen rozšířenou mírou korupce v Turecku; zdůrazňuje, že zpráva uvádí, že nebyly zjištěny žádné známky pokroku při řešení řady nedostatků v protikorupčním právním rámci Turecka, a vyzývá Turecko, aby předložilo účinnou protikorupční strategii a akční plán; konstatuje, že je třeba zlepšit povinnost odpovídat se a transparentnost veřejných institucí; konstatuje, že Turecko dosáhlo omezeného pokroku v boji proti organizované trestné činnosti; vyzývá Turecko, aby sladilo své právní předpisy v oblasti ochrany údajů s evropskými normami s cílem umožnit spolupráci s Evropelem, zlepšit regulaci v oblasti boje proti praní peněz, financování terorismu a kyberkriminalitě;

44. je i nadále hluboce znepokojen situací na jihovýchodě Turecka, pokud jde o ochranu lidských práv, politickou účast, svobodu projevu a náboženského vyznání a přesvědčení; je znepokojen omezováním práv novinářů a obránců lidských práv, kteří se zabývají kurdskou otázkou, a pokračujícím tlakem na kurdské sdělovací prostředky, kulturní a jazykové instituce a projevy v celé zemi, což vede k dalšímu omezování kulturních práv; je znepokojen tím, že projevy nenávisti a výhrůžky namířené proti občanům kurdského původu zůstávají závažným problémem; poukazuje na naléhavou potřebu obnovy důvěryhodného politického procesu, který bude zahrnovat všechny zúčastněné strany a demokratické síly a povede k mírovému urovnání kurdské otázky; je znepokojen přetrvávajícím znevýhodněním kurdských žen, které se ještě zhoršilo předsudky proti jejich etnické a jazykové identitě, což vede k jejich další marginalizaci, pokud jde o občanská, politická, hospodářská, sociální a kulturní práva; vyzývá Turecko, aby zajistilo plný přístup k rovným právům a příležitostem pro kurdské ženy; vyzývá Turecko, aby urychleně vyšetřilo všechna závažná tvrzení o porušování lidských práv, zabití a násilná zmizení a aby mezinárodním pozorovatelům umožnilo provést nezávislé monitorovací činnosti; je znepokojen nedávnými masovými razími a zatýkáním ve městě Diyarbakır, které se dotkly právníků, politiků a aktivistů v oblasti občanských práv, a uvalením vazby na pět předních představitelů občanské společnosti, včetně Dr. Şeyhmuse Gökalka, vysokého čestného člena turecké lékařské komory (TTB); naléhavě vyzývá Turecko, aby zajistilo neprodlené, nezávislé a nestranné vyšetření obvinění z mučení dvou vesnic ve Vanu, Servet Turgut a Osman Şiban poté, co byli zatčeni četnictvem dne 11. září 2020, což způsobilo smrt jednoho a vážné zranění druhého;

45. vyzývá vládu Turecka, aby chránila práva menšin a zranitelných skupin, včetně žen a dětí, osob LGBTI, uprchlíků, etnických menšin, jako jsou Romové, turečtí občané řeckého a arménského původu a náboženské menšiny, jako jsou křesťané, Židé nebo Alevis; naléhavě vyzývá Turecko, aby zavedlo komplexní antidiskriminační právní předpisy, včetně zákazu diskriminace na základě etnického původu, barvy pleti, jazyka, občanství, sexuální orientace a genderové identity s cílem bojovat proti rasismu a homo/transfobii;

46. důrazně odsuzuje rozhodnutí turecké vlády odstoupit od Istanbulské úmluvy, čímž se Turecko více vzdaluje od norem EU a mezinárodních norem a vážně zpochybňuje její závazky týkající se předcházení násilí páchaného na ženách a prosazování práv žen, což je jasným signálem závažného zhoršení situace v oblasti lidských práv v zemi; považuje toto rozhodnutí za nesrozumitelné, neboť úmluva se nezměnila, neboť Turecko bylo vůbec první zemí, která ji podepsala a ratifikovala, a rovněž nebezpečné v době rostoucího násilí páchaného na ženách během pandemie a s ohledem na vysokou míru vražd žen v zemi; vyzývá tureckou vládu, aby to naléhavě zvrátila; vyzývá k tomu, aby veškeré nové vztahy

Středa 19. května 2021

s Tureckem byly založeny na základních demokratických hodnotách, včetně dodržování práv žen; vyjadřuje nadále své znepokojení nad hrubým násilím vůči ženám, které je rozšířené v turecké společnosti, včetně vražd ze cti, nezákonných dětských sňatků a sexuálního zneužívání, a nad tím, že se turecké orgány zdráhají trestat pachatele násilí na základě pohlaví; odmítá jakékoli právní ustanovení, které by mohlo v budoucnu umožnit násilníkům ukládat podmíněčné tresty za sexuální delikty na dětech, pokud se svou obětí uzavřou sňatek; naléhavě vyzývá turecké orgány, aby zvýšily své úsilí v boji proti dětské práci, která se v posledních letech snížila, ale je stále patrná v Turecku, a proti jakékoli formě zneužívání dětí; vyjadřuje politování nad přetrvávající velmi nízkou úrovní zastoupení žen ve vládě, parlamentu, na místní úrovni nebo celkově v jakýchkoli rozhodovacích pozicích;

47. vyjadřuje hluboké znepokojení nad porušováním lidských práv osob LGBTI, zejména nad fyzickými útoky, dlouhodobými zákazy pochodů hrdosti v celé zemi, nebo nad omezováním svobody shromažďování, sdružování a projevu; připomíná, že Turecko patří mezi země s nejvyšší mírou vražd transgender osob; odsuzuje homofobní výroky a nenávistné verbální projevy vládních úředníků na vysoké úrovni, včetně předsedy Ředitelství pro náboženské záležitosti (Diyanet), institutu veřejného ochránce práv nebo předsedy turecké organizace Červeného půlměsíce; vyzývá turecké orgány, aby zvýšily své úsilí o předcházení trestným činům z nenávisti, předsudkům a sociální nerovnosti založené na pohlaví; připomíná, že turecké právní předpisy týkající se nenávistných verbálních projevů nejsou v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva;

48. je hluboce znepokojen přeměnou historicko-náboženské památky Hagia Sofia bez povolení Výboru pro světové dědictví UNESCO na mešitu, což může být v rozporu s Úmluvou UNESCO o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, již je Turecko signatářem; vyzývá tureckou vládu, aby přehodnotila a zvrátila toto rozhodnutí s cílem plně respektovat historický a kulturní charakter kulturních a náboženských památek a symbolů, zejména památek světového dědictví UNESCO; připomíná, že Hagia Sophia je místem otevřeným pro všechny komunity a náboženství, a vyzývá UNESCO, aby přijalo náležitá opatření s cílem zachovat tuto lokalitu světového dědictví; zdůrazňuje, že rozhodnutí o chrámu Hagia Sofia oslabuje úsilí o dialog a spolupráci mezi náboženskými komunitami, jakož i pluralitní a multikulturní sociální strukturu Turecka; vyjadřuje politování nad tím, že také kostel Moni tis Choras byl v posledních měsících přeměněn z muzea na mešitu;

49. vyzývá turecké orgány, aby podporovaly pozitivní a účinné reformy v oblasti svobody myšlení, svědomí a náboženského vyznání tím, že náboženským komunitám umožní získat právní subjektivitu a že budou uplatňovat doporučení Benátské komise týkající se statusu náboženských společenství, všechna příslušná rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva a rezoluce Rady Evropy, včetně řeckých pravoslavných obyvatel ostrovů Gökçeada (Imbros) a Bozcaada (Tenedos); vyjadřuje politování nad kroky podniknutými proti mnichům z kláštera Mor Gabriel a dalších klášterů v jihovýchodním Turecku a znovu vyzývá Turecko, aby respektovalo význam ekumenického patriarchátu pro pravoslavné křesťany na celém světě a aby uznalo jeho právní subjektivitu a veřejné používání církevního titulu ekumenického patriarchy; zdůrazňuje, že je třeba odstranit veškerá omezení týkající se odborné přípravy, jmenování a nástupnictví duchovních, umožnit opětovné otevření semináře na ostrově Chalki a odstranit veškeré překážky bránící jeho řádnému fungování;

50. vyzývá Turecko, aby spolupracovalo s příslušnými mezinárodními organizacemi, zejména s Radou Evropy, při předcházení a boji proti nedovolenému obchodování a ničení kulturního dědictví; zdůrazňuje, že je důležité vést dialog s příslušnými mezinárodními organizacemi a EU o zachování kulturního a náboženského dědictví;

51. vyjadřuje znepokojení nad tím, že Ujgurové žijící v Turecku jsou stále více ohroženi zadržováním a deportací do třetích zemí, jež je poté mohou případně předat do Číny, kde by pravděpodobně byli vystaveni těžkému pronásledování;

52. požaduje, aby byly účinně provedeny druhý akční plán a vnitrostátní strategie pro Romy a byl přitom uplatňován inkluzivnější přístup k občanské společnosti, posílené genderové hledisko, větší spolupráce s místními orgány a aby byly přiděleny nezbytné zdroje;

53. upozorňuje, že svoboda odborových svazů a sociální dialog jsou pro rozvoj pluralitní společnosti nezbytné; s politováním bere v této souvislosti na vědomí legislativní nedostatky v oblasti pracovních práv a práv odborových svazů a zdůrazňuje, že právo sdružovat se v odborech, právo na zahájení kolektivního vyjednávání a právo na stávku představují

Středa 19. května 2021

základní práva pracovníků; je znepokojen přetrvávající výraznou diskriminací vůči odborům ze strany zaměstnavatelů a propouštěním, obtěžováním a zadržováním, jimž nadále čelí vedoucí představitelé a členové některých odborů; vyzývá turecké orgány, aby dodržovaly základní pracovní normy MOP, k čemuž se země zavázala;

54. vyzývá Turecko, aby pokračovalo ve sladování se směrnicemi a *acquis* EU v oblasti životního prostředí a klimatu a aby ratifikovalo Pařížskou dohodu o změně klimatu; oceňuje práci obránců práv v oblasti životního prostředí v Turecku a varuje před závažným dopadem velkých projektů veřejné infrastruktury na životní prostředí, které byly provedeny v posledních letech, na životní prostředí, včetně třetího a největšího istanbulského letiště a třetího mostu přes Bospor; je obzvláště znepokojen možnou ekologickou devastací, již by mohl způsobit plánovaný projekt istanbulského průplavu; zdůrazňuje, že bylo zahájeno několik soudních řízení proti kladnému posouzení vlivů na životní prostředí k tomuto projektu, a vyzývá k provedení nezávislých posouzení vlivů na životní prostředí spolu s transparentními postupy pro zadávání veřejných zakázek, které budou zahrnovat občany a občanské společnosti, prostřednictvím řádných postupů veřejných konzultací; vyzývá Turecko, aby dokončilo sladování se směrnicí EU o posuzování vlivů na životní prostředí⁽⁸⁾ včetně přijetí ustanovení, která by od něj vyžadovala přeshraniční konzultace se sousedními zeměmi; znovu vyzývá tureckou vládu, aby zastavila své plány výstavby jaderné elektrárny Akkuyu, která se má nacházet v oblasti náchylné k silným zemětřesením, což představuje vážnou hrozbu nejen pro Turecko, ale i pro oblast Středomoří; žádá proto tureckou vládu, aby přistoupila k Úmluvě o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států (úmluva z Espoo), která smluvním stranám ukládá, aby se navzájem informovaly o chystaných rozsáhlých projektech, jež by mohly mít významný negativní dopad na životní prostředí v sousedních zemích, a aby tyto projekty vzájemně konzultovaly; za tímto účelem žádá tureckou vládu, aby s ohledem na jakýkoli další vývoj, pokud jde o projekt Akkuyu, spolupracovala s vládami sousedních zemí, a to přinejmenším formou konzultací;

Institucionální rámeček

55. je zděšen posílením autoritářského pojetí prezidentského systému; je hluboce znepokojen pokračující nadměrnou centralizací moci v úřadu prezidenta podle zreformovaného návrhu ústavy, na úkor nejen Parlamentu, ale také samotné Rady ministrů, jež nezajišťuje řádnou a účinnou dělbu moci mezi výkonnou, zákonodárskou a soudní mocí; v tomto ohledu bere na vědomí obavy, které Benátská komise vyjádřila v souvislosti s dělbou moci ve svém stanovisku ke změnám turecké ústavy; vyjadřuje politování nad stávajícím omezováním systému brzd a protivah, které jsou nezbytné pro účinnou demokratickou odpovědnost výkonné moci, a zejména nad nedostatečnou povinností prezidenta zodpovídat se; je znepokojen rostoucím vlivem prezidenta na státní instituce a regulační orgány, které by měly zůstat nezávislé; vyjadřuje své znepokojení zejména v souvislosti s marginalizací parlamentu, jehož legislativní a kontrolní funkce jsou značně oslabeny a jehož výsady jsou opakovaně narušovány prezidentskými dekrety; vyzývá k přezkumu stávajícího uspořádání a výkonu prezidentské funkce v souladu se zásadami demokracie, jak je uvedeno v doporučeních Benátské komise Rady Evropy z roku 2017;

56. připomíná, že 10 % hranice pro vstup do parlamentu – nejvyšší mezi členy Rady Evropy – je v rozporu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva a snižuje možnosti zastoupení značné části voličů; je znepokojen veřejnými prohlášeními o možných reformách volebního systému, které by mohly dále bránit vstupu politických stran do parlamentu a účasti v něm a případnému vytvoření parlamentních většin; vyzývá Turecko, aby zlepšilo širší prostředí pro volby na všech úrovních v zemi a zajistilo spravedlivé a rovné podmínky pro všechny kandidáty a strany a aby splnilo doporučení Benátské komise a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) týkající se řešení nedostatků ve volebním rámci a výzvy této komise ke zrušení rozhodnutí, která odporují mezinárodním pravidlům a standardům;

57. se znepokojením konstatuje, že systém veřejné služby se i nadále vyznačuje stranickostí a politizací, což spolu s nadměrnou prezidentskou kontrolou na všech úrovních státního aparátu vede k celkovému poklesu účinnosti, kapacity a kvality veřejné správy; vyzývá Turecko, aby přijalo opatření s cílem obnovit systém konkurenčního služebního postupu založeného na zásluhách a zajistit transparentnost a odpovědnost správy;

58. je hluboce znepokojen stále častějším výskytem ultranacionalistických a pobuřujících výroků vládnoucí elity, které jsou v zemi rozšířené napříč celým politickým spektrem, neboť stále více vedou k antagonistickému postoji vůči EU, jejím členským státům a dalším sousedním zemím; je znepokojen hlubokou polarizací turecké politiky, která je zesílena novým prezidentským systémem a stále častějším užíváním polarizujících populistických výroků, které dále rozdělují tureckou

⁽⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 26, 28.1.2012, s. 1).

Středa 19. května 2021

společnost a brání dialogu a usmíření mezi stranami; je znepokojen rostoucím vlivem náboženského konzervatismu v politickém životě, který je v rozporu s dlouho zavedenou sekulární tradicí země; v tomto smyslu je znepokojen rostoucí úlohou a zdroji Ředitelství pro náboženské záležitosti (Diyamet) ve všech oblastech tureckého veřejného života, včetně vzdělávání, a to i v zahraničí, a rovněž jeho výraznou přítomností v Evropě;

59. je hluboce znepokojen závažným dopadem nedávných rozhodnutí tureckých orgánů na místní politiku a místní demokracii; důrazně odsuzuje odvolání a uvěznění nejméně 47 demokraticky zvolených starostů z funkce (včetně starostů měst Diyarbakir, Van, Mardin a nedávno i města Kars) na základě sporných důkazů, a zejména jejich svévolné nahrazení nevolenými správci, které jmenovala ústřední vláda; je pevně přesvědčen, že tato protiprávní rozhodnutí představují přímý útok na nejzákladnější zásady demokracie a připravují miliony voličů o jejich demokraticky zvolené zástupce; vyzývá Turecko, aby odvolané starosty dosadilo zpět do funkce;

60. bere na vědomí politická, legislativní, finanční a správní opatření, která vláda přijala za účelem paralyzování obcí řízených starosty z opozičních stran v Istanbulu, Ankaře, Izmiru a na jihovýchodě země; odsuzuje rozhodnutí Nejvyšší volební rady (YSK) o opětovném uspořádání voleb metropolitního starosty v Istanbulu a odeprání mandátů vítězným kandidátům strany HDP a jejich přiznání kandidátům Strany pro spravedlnost a rozvoj (AKP), kteří se umístili na druhém místě, což narušuje dodržování zákonnosti a integrity volebních procesů a nezávislost institucí na politickém zasahování;

Širší vztahy mezi EU a Tureckem a turecká zahraniční politika

61. připomíná významnou úlohu, kterou Turecko sehrálo a stále sehrává tím, že přijalo téměř čtyři miliony uprchlíků, z nichž – podle údajů vysokého komisaře OSN pro uprchlíky – přibližně 3,6 milionu představují syrští uprchlíci a asi 360 000 registrovaní uprchlíci a žadatelé o azyl z jiných zemí, a připomíná, že se jedná o největší komunitu uprchlíků na světě; konstatuje, že problémy při řešení této krize se prohloubily v důsledku pandemie COVID-19; oceňuje úsilí všech zúčastněných orgánů, zejména obcí, o zlepšení integrace uprchlického obyvatelstva; zastává názor, že EU by měla i nadále poskytovat nezbytnou podporu syrským uprchlíkům a hostitelským komunitám v Turecku, včetně pokračující podpory příslušných programů OSN pro komunity uprchlíků v Turecku; podporuje objektivní posouzení prohlášení EU a Turecka a spolupráce v oblasti uprchlíků, žadatelů o azyl a migrace, včetně posouzení dopadu na lidská práva, a zdůrazňuje, že je třeba, aby obě strany v rámci jeho provádění dodržovaly své příslušné závazky a základní práva; zdůrazňuje, že zneužívání migrantů a uprchlíků jako nástroje politického vlivu a vydírání je nepřijatelné; v tomto ohledu důrazně odsuzuje skutečnost, že Turecko v březnu 2020 zneužilo migrační tlak k politickým účelům, kdy turecké orgány na základě zavádějících informací aktivně vybízely migranty, uprchlíky a žadatele o azyl k tomu, aby se vydali do Evropy vnitrozemskou trasou přes Řecko; konstatuje, že dokud nebude plně a účinně prováděna dohoda o zpětném přebírání osob mezi EU a Tureckem⁽⁹⁾ ve vztahu ke všem členským státům, měly by být i nadále odpovídajícím způsobem prováděny existující dvoustranné readmisní dohody a ustanovení v obdobných dohodách a ujednáních uzavřených s členskými státy; připomíná, že syrští uprchlíci by měli být repatriováni do Sýrie pouze v případech, že se rozhodnou odejít dobrovolně a mohou se vrátit do svých původních komunit;

62. opakuje svou výzvu vyjádřenou v usnesení ze dne 15. dubna 2015 a znovu vybízí Turecko, aby uznalo genocidu Arménů, a připravilo tak podmínky pro skutečné usmíření mezi tureckým a arménským národem; v této souvislosti vyzývá Turecko, aby se zdrželo jakékoli protiarménské propagandy a nenávisných verbálních projevů a aby plně dodržovalo své závazky týkající se ochrany arménského a jiného kulturního dědictví;

63. je pevně přesvědčen, že pandemii COVID-19 lze řešit pouze prostřednictvím globální spolupráce; je přesvědčen, že spolupráce mezi EU a Tureckem by mohla být v tomto ohledu dále prohloubena, a to i s ohledem na vytvoření udržitelných dodavatelských řetězců; vítá pozitivní úlohu Turecka při dodávání ochranných prostředků do řady členských států a dalších zemí; je znepokojen zneužíváním prezidentských dekretů a ministerských rozhodnutí, které dále narušují zásadu zákonnosti v rozhodnutích přijatých za účelem řešení pandemie COVID-19; kritizuje útoky tureckých orgánů na tureckou lékařskou komoru, jejichž cílem je umlčet veškeré kritické otázky týkající se zvládnutí pandemie COVID-19 vládou; odsuzuje

⁽⁹⁾ Dohoda mezi Evropskou unií a Tureckou republikou o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob (Úř. věst. L 134, 7.5.2014, s. 3).

Středa 19. května 2021

zneužívání soudního systému, neoprávněné omezování osobní svobody, obtěžování a neodůvodněné trestní stíhání novinářů, kteří upozornili na obavy ze zvládnutí pandemie v Turecku; konstatuje, že pandemie COVID-19 rychle zvýšila míru nezaměstnanosti a chudoby v Turecku;

64. zdůrazňuje, že modernizace celní unie by byla přínosná pro obě strany a hospodářsky a normativně by Turecko ukotvila ve vztahu k EU, dále může vytvořit novou příležitost k pozitivnímu dialogu a spolupráci, zajistit lepší regulační rámec pro investice EU v Turecku, včetně mechanismu pro řešení sporů, a fungovat jako katalyzátor pro tvorbu většího počtu pracovních míst v EU i v Turecku a pro projekty spolupráce v rámci Zelené dohody pro Evropu; zdůrazňuje, že za současné situace, kdy se mimo jiné prodlužuje seznam výjimek ze stávajících povinností Turecka, EU a Turecko v současnosti vedou spor u Světové obchodní organizace či zaznívají nepřijatelné výzvy k bojkotu členských států EU, se zdá, že modernizace celní unie bude obzvláště obtížná, avšak věří, že by měla zůstat zachována možnost usnadnit konstruktivní úsilí a obnovení dialogu o všech nedořešených otázkách a prozkoumat podmínky pro modernizaci celní unie; opakuje, že tato modernizace by musela být založena na přísné podmíněnosti týkající se lidských práv a základních svobod, jak stanovují kodaňská kritéria pro oblast dobrých sousedských vztahů s EU a všemi jejími členskými státy, a na jejím nediskriminačním provádění; v tomto smyslu připomíná, že stávající celní unie nedosáhne svého plného potenciálu, dokud Turecko plně neprovede dodatkový protokol k Ankarské dohodě ve vztahu ke všem členským státům bez výhrad a nediskriminačním způsobem a dokud nebudou vyřešeny všechny stávající obchodní překážky;

65. nadále podporuje proces uvolňování vízového režimu, jakmile budou splněny stanovené podmínky; poukazuje na to, že uvolnění vízového režimu by představovalo důležitý krok k usnadnění mezilidských kontaktů, a podotýká, že je velmi důležité, zejména pro studenty, členy akademické obce, zástupce podniků a osoby s rodinnými vazbami v členských státech EU; vítá prezidentský oběžník z května 2019, který vyzývá k urychlení kroků, zdůrazňuje však, že Turecko dosud dosáhlo velmi malého skutečného pokroku, pokud jde o šest nesplněných kritérií; žádá tureckou vládu, aby tato kritéria plně a nediskriminačním způsobem splnila, a to i ve vztahu ke všem členským státům EU, a aby se zaměřila zejména na protiteroristický zákon a zákon o ochraně údajů;

66. konstatuje, že je důležité, aby Turecko, EU i její členské státy udržovaly úzký dialog a prohlubovaly spolupráci v oblasti zahraniční politiky a bezpečnostních otázek; uznává, že Turecko má jako každá svrchovaná země právo provádět vlastní zahraniční politiku v souladu se svými zájmy a cíli; domnívá se, že Turecko by však jako kandidátská země na přistoupení k EU mělo usilovat o větší sladění své zahraniční politiky se zahraniční politikou EU v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP); vyjadřuje hluboké politování nad tím, že se Turecko naopak rozhodlo opakovaně jednat jednostranně a soustavně postupovat v rozporu s prioritami EU v celé řadě otázek týkajících se zahraničních věcí a že míra souladu Turecka se SZBP klesla v současnosti na pouhých 14 %; vybízí Turecko, aby pokračovalo v úzké spolupráci a další koordinaci s EU v otázkách zahraniční politiky, obrany a bezpečnosti, včetně spolupráce v oblasti boje proti terorismu; připomíná, že Turecko je dlouholetým členem aliance NATO a má klíčovou geostrategickou polohu pro zachování regionální bezpečnosti a posílení evropské bezpečnosti; zdůrazňuje, že Turecko jako spojenec NATO by mělo být vybízeno k tomu, aby jednalo v souladu se Severoatlantickou smlouvou, která stanoví, že členové by se měli ve svých mezinárodních vztazích zdržet jakékoli hrozby nebo použití síly v rozporu s cíli Organizace spojených národů; konstatuje dále, že členské státy EU a Turecko nadále spolupracují v otázkách (vojenského) strategického významu v rámci NATO; připomíná rovněž, že EU a NATO jsou i nadále nejspolehlivějšími partnery Turecka při mezinárodní spolupráci v oblasti bezpečnosti, a vyzývá Turecko, aby si s ohledem na svou úlohu člena NATO a kandidátské země EU zachovalo politickou soudržnost v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky a aby plně obnovilo svůj závazek vůči NATO jakožto své jediné bezpečnostní jistotě; vyzývá k transatlantickému dialogu o vztazích s Tureckem s novou vládou USA s cílem přijmout vůči Turecku a s ním společnou politiku zaměřenou na posílení naší spolupráce a sblížování hodnot a zájmů;

67. zdůrazňuje, že ať už si Turecko činí jakékoli nároky, mělo by je hájit prostřednictvím diplomacie a dialogu založenými na mezinárodním právu a že jakékoli snahy vyvíjet nátlak na jiné země použitím síly, hrozby nebo urážlivých výroků, zejména vůči EU a jejím členským státům, jsou pro kandidátskou zemi EU nepřijatelné a nepatřičné; vyzývá v této souvislosti Komisi a místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby vůči jakýmkoli urážlivým výrokům namířeným proti EU a jejím členským státům ze strany zástupců turecké vlády zaujali pevný postoj;

Středa 19. května 2021

68. je hluboce znepokojen bezprecedentním a nezákonným chováním Turecka ve východním Středomoří, kterého se dopouští kandidátská země EU vůči členským státům EU, a souvisejícími riziky v oblasti bezpečnosti a stability; důrazně odsuzuje nezákonné činnosti Turecka v řeckých a kyperských vodách, stejně jako narušování řeckého vzdušného prostoru Tureckem, včetně přeletů nad obydlenými oblastmi a teritoriálními vodami, které porušují svrchovanost i svrchovaná práva členských států EU i mezinárodní právo; vyjadřuje svou plnou solidaritu Řecku a Kyperské republice; znovu potvrzuje právo Kyperské republiky uzavírat dvoustranné dohody týkající se jeho výlučné ekonomické zóny a provádět výzkum svých přírodních zdrojů a využívat jich zcela v souladu s příslušným mezinárodním právem; vyjadřuje své vážné znepokojení nad nezákonnými rybolovnými činnostmi Turecka v řeckých teritoriálních vodách v Egejském moři a nad neregulovaným a nehlášeným rybolovem tureckého rybářského loďstva v mezinárodních vodách v Egejském moři a ve východním Středomoří; naléhavě žádá Turecko a všechny zúčastněné strany, aby se v dobré víře zapojily do urovnání sporů poklidným způsobem a aby se zdržely veškerých jednostranných a protiprávních kroků či hrozeb; zdůrazňuje, že udržitelného řešení konfliktů lze dosáhnout pouze prostřednictvím dialogu, diplomacie a jednání v duchu dobré vůle a v souladu s mezinárodním právem; vyzývá všechny strany, aby se skutečně a kolektivně zapojily do jednání v dobré víře o vymezení výlučných ekonomických zón a kontinentálního šelfu, a to při plném dodržení mezinárodního práva a v souladu se zásadou dobrých sousedských vztahů; s politováním konstatuje, že dosud nebyla stažena hrozba *casus belli*, kterou vyhlásilo Velké národní shromáždění Turecka (TGNA) proti Řecku v roce 1995; vítá nové kolo předběžných rozhovorů mezi Řeckem a Tureckem po pětileté přestávce, které se mají mimo jiné zaměřit na vymezení kontinentálního šelfu a výlučné ekonomické zóny v souladu s mezinárodním právem; znovu vyzývá tureckou vládu, aby podepsala a ratifikovala Úmluvu Organizace spojených národů o mořském právu, která je součástí *acquis* Evropské unie; vítá a plně podporuje návrh Evropské rady na mnohostrannou konferenci o východním Středomoří, která by poskytla platformu pro urovnávání sporů prostřednictvím dialogu, a vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby ji co nejdříve zahájil; znovu vyzývá Radu, aby byla připravena vypracovat seznam dalších restriktivních odvětvových a cílených sankcí pro případ, že by nedošlo k významnému pokroku nebo by se neobjevily nové vyhlídky v jednáních s Tureckem; konstatuje, že závěry Rady ze dne 15. července 2019 nepořádat zatím s ohledem na pokračující a nové nezákonné vrtné činnosti Turecka zasedání Rady přidružení ani další zasedání v rámci dialogů na vysoké úrovni mezi EU a Tureckem byly společně s rozhodnutím Rady (SZBP) 2019/1894 ze dne 11. listopadu 2019 o omezujících opatřeních vzhledem k nepovoleným vrtným činnostem Turecka ve východním Středomoří⁽¹⁰⁾ prvními případy, kdy bylo na chování některé kandidátské země třeba reagovat takovýmto způsobem; naléhavě vyzývá Turecko, aby se zapojilo do mírového urovnání sporů a upustilo od veškerých jednostranných a nezákonných kroků nebo hrozeb, protože to má negativní dopad na dobré sousedské vztahy s EU a jejími členskými státy; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby zvažil jmenování zvláštního vyslance Evropské unie pro východní Středomoří, který by usnadnil diplomatické kontakty s Tureckem;

69. důrazně odsuzuje prohlášení předsedy tureckého národního shromáždění, podle něhož by Turecko mohlo jednoduše – pouze vydáním prezidentské vyhlášky – odstoupit od konvence z Montreux, což je důležitá mezinárodní dohoda upravující volnou mezinárodní plavbu v úžinách Dardanely a Bosporu; konstatuje, že toto prohlášení navazuje na předchozí kroky Turecka, kterými usilovalo o zpochybnění platnosti Lausannské mírové smlouvy, a tím i narušení mezinárodního míru a stability v širší oblasti, a to zejména v zemích, které s Tureckem sousedí;

70. důrazně odsuzuje částečné protiprávní zvonuotvření Varoše ve městě Famagusta, jež podkopává vzájemnou důvěru a tím i vyhlídky na obnovení přímých rozhovorů o komplexním řešení kyperské otázky, a to tím, že mění situaci na místě k horšímu, prohlubuje rozdělení a zakotvuje trvalé rozdělení Kypru; varuje před jakoukoli změnou současného stavu ve Varoši, která by byla v rozporu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN; vyzývá Turecko, aby tyto kroky vzalo zpět a aby v souladu s nedávnou výzvou Rady bezpečnosti OSN upustilo od veškerých dalších jednostranných kroků, které by mohly vyvolat další napětí na ostrově; vyzývá Turecko, aby z Kypru stáhlo své ozbrojené síly, předalo oblast Varoše jejím legitimním obyvatelům s tím, že v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 550 (1984) bude oblast dočasně spravována Organizací spojených národů, a aby se zdrželo zásahů, které by změnily demografickou rovnováhu na ostrově prostřednictvím politiky nezákonného osídlování; znovu vyzývá Turecko, aby se zavázalo a přispělo k celkovému urovnání v souladu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN, včetně rezolucí o restituci majetku a ochraně náboženských míst; vyjadřuje politování nad tím, že nejvyšší turecké orgány schválily z politických a nacionalistických důvodů řešení založené na existenci dvou států, a naléhavě vyzývá tureckou vládu, aby se konkrétně zasadila o splnění výzvy generálního tajemníka OSN k obnovení jednání; naléhavě žádá dotčené strany, aby co nejrychleji zahájily jednání o znovusjednocení Kypru pod záštitou generálního tajemníka OSN, a to od bodu, kde byla přerušena, a aby navázaly na dohody, jichž bylo již

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 291, 12.11.2019, s. 4.

Středa 19. května 2021

dosaženo v roce 2017 v rámci procesu z Crans Montany; vyzývá EU a její členské státy, aby hrály aktivnější úlohu při zajištění úspěšného završení jednání; připomíná, že podporuje spravedlivé, komplexní a perspektivní urovnání založené na federativním uspořádání dvou politicky rovných komunit a dvou zón s jedinou mezinárodní právní subjektivitou, jedinou suverenitou a jediným občanstvím, a to v souladu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN, mezinárodním právem a *acquis* EU a na základě dodržování zásad, na nichž je Unie založena; je pevně přesvědčen, že udržitelného řešení konfliktů lze dosáhnout pouze prostřednictvím dialogu, diplomacie a jednání v duchu dobré vůle a v souladu s mezinárodním právem; je pevně přesvědčen o tom, že udržitelné řešení kyperského problému by bylo ku prospěchu každé zemi v regionu; zdůrazňuje, že je třeba, aby po vyřešení kyperské otázky bylo *acquis* EU uplatňováno na celém ostrově, a že je důležité spolupracovat s demokratickými silami komunity kyperských Turků; chválí důležitou práci Výboru pro pohřešované osoby složeného ze zástupců obou komunit, který se zabývá pohřešovanými osobami jak kyperských Turků, tak kyperských Řeků, a znovu oceňuje skutečnost, že se před několika lety zlepšil přístup k příslušným lokalitám, včetně vojenských oblastí; vyzývá Turecko, aby pomohlo Výboru pro pohřešované osoby poskytnutím informací ze svých vojenských archivů; vyjadřuje politování nad tím, že Turecko stále odmítá dodržovat právní předpisy v oblasti letectví a zřídit komunikační kanál mezi středisky řízení letového provozu v Turecku a Kyperské republice, což s sebou nese skutečná bezpečnostní rizika a nebezpečí, jak zjistila Evropská agentura pro bezpečnost letectví a Mezinárodní federace sdružení dopravních pilotů; domnívá se, že by se mohlo jednat o oblast, v níž by Turecko mohlo prokázat svůj závazek, že bude přijímat opatření k budování důvěry, a vyzývá Turecko ke spolupráci prováděním právních předpisů EU v oblasti letectví v plném rozsahu; připomíná svůj postoj, který vyjádřil ve svých dřívějších usneseních, k zahájení iniciativy v Radě usilující o to, aby všechny členské státy EU v souladu se společným postojem Rady 2008/944/SZBP zastavily udělování licencí k vývozu zbraní do Turecka;

71. důrazně odsuzuje turecké vojenské zásahy v Sýrii, které představují závažné porušení mezinárodního práva a mohou podkopávat stabilitu a bezpečnost regionu jako celku; vyzývá tureckou vládu, aby ukončila nezákonnou okupaci severní Sýrie a Afrínu a stáhla své vojenské a polovojenské zástupné síly; opakuje, že obavy o bezpečnost nemohou ospravedlňovat jednostrannou vojenskou akci v cizí zemi; připomíná, že problém v Idlíbu nemá žádné udržitelné vojenské řešení, ale pouze politické řešení; vyjadřuje velké znepokojení nad přesunem bojovníků a nájemných vojáků z džihádistických skupin v severní Sýrii do Libye a do místa konfliktu v Náhorním Karabachu a hluboce tento přesun odsuzuje; vyzývá turecké orgány, aby vytvořily vhodné podmínky pro návrat vysídlených komunit v Sýrii do svých domovů a aby jim tento návrat umožnily;

72. vyzývá Turecko, aby se i nadále zasazovalo o mírové řešení konfliktu v Libyi pod záštitou OSN a aby plně dodržovalo zbrojní embargo uvalené Radou bezpečnosti OSN; oceňuje práci námořních sil Evropské unie – operaci IRINI ve Středomoří (EUNAVFOR MED IRINI) – a jejich úsilí o dodržování závazného zbrojního embarga a předcházení obchodu s lidmi a s drogami; vyjadřuje politování nad tím, že nejméně ve dvou případech Turecko neumožnilo pracovníkům operace EUNAVFOR MED IRINI provést inspekci lodí cestujících z Turecka do Libye; vyzývá proto Turecko, aby v plném rozsahu spolupracovalo s operací EUNAVFOR MED IRINI, která probíhá v souladu s rezolucemi Rady bezpečnosti OSN 2292 a 2526, které jsou závazné pro všechny členské státy OSN, včetně Turecké republiky; vyzývá Radu, aby zahájila spolupráci mezi operací EUNAVFOR MED IRINI a operací Sea Guardian řízenou NATO s cílem zajistit, že operace EUNAVFOR MED IRINI bude vybavena nezbytnými prostředky a personálem, aby mohla účinně plnit svůj hlavní úkol, tj. sledovat pozemní, námořní a leteckou dopravu a přispět k plnému uplatňování zbrojního embarga všemi zeměmi; zdůrazňuje, že je třeba zachovat příměří a je nutné okamžité a bezpodmínečné stažení všech zahraničních sil a žoldníků z celého území Libye v souladu s rezolucemi Rady bezpečnosti OSN; důrazně odsuzuje podpis obou memorand o porozumění mezi Tureckem a Libyí o souhrnné bezpečnosti a vojenské spolupráci a o vymezení námořních zón, která jsou vzájemně propojená a jednoznačně odporují mezinárodnímu právu i rezolucím Rady bezpečnosti OSN;

73. odsuzuje skutečnost, že se Turecko rozhodlo bezpodmínečně podporovat vojenské akce Ázerbájdžánu v nedávném konfliktu v Náhorním Karabachu, přičemž se uchýlilo k provokativním výrokům, které vedly k vystupňování napětí spíše než k jeho zmírnění, místo toho, aby vyzvalo k ukončení násilí a obnovení mírových jednání na podporu úsilí spolupředsedů Minské skupiny OBSE; odsuzuje přesun zahraničních bojovníků ze Sýrie a dalších zemí do Náhorního

Středa 19. května 2021

Karabachu, což potvrdily země spolupředsedů Minské skupiny OBSE, a vyzývá Turecko, aby se zdrželo jakékoli činnosti a projevů, které by mohly dále zhoršit napětí v oblasti jižního Kavkazu, a aby pod záštitou Minské skupiny OBSE podpořilo mezinárodní dialog a mírový proces;

74. vyzývá oddělení strategické komunikace ESVČ (StratCom), aby zdokumentovalo podezření z dezinformací Turecka namířených proti EU, zejména v Africe a v regionu Blízkého východu a severní Afriky, a aby o svých zjištěních informovalo Evropský parlament;

Další postup ve vztazích mezi EU a Tureckem

75. je přesvědčen, že je nejvyšší čas důkladně se zamyslet nad stavem vztahů EU s Tureckem a vypracovat komplexní, jednotnou a soudržnou strategii pro střednědobý a dlouhodobý horizont, a to mezi všemi orgány EU a členskými státy; vyzývá Turecko, aby se zapojilo do konstruktivního dialogu v duchu dobré víry, a to i o otázkách zahraniční politiky, na něž mají Turecko a EU odlišné názory, s cílem nalézt opět společný základ a společné porozumění s EU, obnovit dialog a spolupráci v oblasti dobrých sousedských vztahů a znovu zahájit reformní proces v Turecku, zejména v souvislosti s oblastí základních práv; domnívá se, že EU by měla i nadále usilovat o všechny možné formy dialogu, společného porozumění a sblížení postojů s Tureckem, ale opakuje, že pokud k tomu nedojde, stejně jako v případě obnovení jednostranných opatření nebo provokací v rozporu s mezinárodním právem by EU měla využít všechny nástroje a možnosti, které má k dispozici, včetně cílených sankcí jako poslední možnosti, které by neměly mít nepříznivý dopad na turecké obyvatelstvo, občanskou společnost či uprchlíky v Turecku;

76. je přesvědčen, že EU by neměla zaměňovat Turecko za politiky jeho současné vlády, a proto poukazuje na to, že EU by měla zůstat odhodlána podporovat tureckou občanskou společnost za účelem ochrany a prosazování demokratických hodnot a zásad, lidských práv a právního státu a zohlednit při tom silné proevropské sklony a evropskou identitu turecké společnosti obecně; v tomto smyslu vyzývá všechny orgány EU, zejména Radu, aby se lidskoprávní rozměr a situace v oblasti základních svobod a právního státu v Turecku staly jádrem jejich opatření vůči této zemi; bere na vědomí nedávné společné sdělení o aktuálním stavu politických, hospodářských a obchodních vztahů mezi EU a Tureckem (JOIN(2021) 0008) jakožto stručné shrnutí stávající situace; vyjadřuje politování nad tím, že Evropská rada se ve svých závěrech z března 2021 dostatečně nezabývala zhoršením situace v oblasti demokracie, právního státu a základních práv v Turecku; zdůrazňuje, že ústředním prvkem posouzení naší politiky vůči Turecku by měl být právní stát a lidskoprávní rozměr; vyzývá proto Komisi a Radu, aby při navrhování dalších možných kroků ve vztazích mezi EU a Tureckem zavedly otázku lidských práv a právního státu jako jedno z klíčových kritérií; zdůrazňuje, že by to mohlo pomoci zvrátit zhoršení situace v oblasti základních svobod, které bylo v poslední době pozorováno v Turecku, a znamenalo by to povzbudivý signál pro velkou část turecké společnosti, která smýšlí proevropsky a prodemokraticky;

77. domnívá se, že EU i Turecko si jsou vědomy, že je nezbytné a důležité hledat ve vzájemných vztazích konstruktivní a ohleduplný postoj a že posílení komunikace a dialogu na všech úrovních je klíčem k obnovení vztahu vzájemné důvěry mezi EU a Tureckem, který bude schopen vytvořit pevný a trvalý základ, jenž umožní konstruktivní rozvoj, trvalé zlepšování života jejich občanů a zachování míru; je přesvědčen, že by měly být posíleny další komunikační kanály, a to i mezi obcemi, které budou podporovat příslušné činnosti Výboru regionů, a v oblasti akademické, kulturní a v žurnalistice; požaduje, aby všechny orgány EU a členské státy vyvinuly společné úsilí s cílem přijmout konkrétní opatření v tomto smyslu, a vyzývá Komisi, aby o těchto krocích informovala ve své příští zprávě o vztazích mezi EU a Tureckem; konstatuje, že Smíšený parlamentní výbor EU-Turecko (JPC) pořádal své 78. zasedání ve dnech 19. a 20. prosince 2018 v Ankaře; vyjadřuje politování nad tímto obdobím neodůvodněné nečinnosti Smíšeného parlamentního výboru EU-Turecko a doufá proto, že budou rychle obnoveny schůzky mezi Velkým národním shromážděním Turecka a Evropským parlamentem v rámci Smíšeného parlamentního výboru EU-Turecko, který tvoří důležitý rámec pro diskusi a zmírňování napětí;

78. požaduje, aby se vedoucí představitelé EU a Turecka sešli po skutečném procesu zmírňování napětí s cílem přezkoumat stávající rámec vztahů nebo prozkoumat nové a účinnější modely vztahů mezi EU a Tureckem;

79. domnívá se, že jako nezbytný krok v rámci zlepšování celkového stavu vztahů musí obě strany používat zdvořilý jazyk, vyvinout úsilí v boji proti existujícím předsudkům a mylným představám a umožnit objektivnější a úplnější náhled na obraz druhé strany ve veřejném mínění, a tak zvrátit zhoršování vzájemného vnímání; vyzývá proto Komisi, aby zahájila

Středa 19. května 2021

komunikační strategii zaměřenou na tureckou společnost, jejímž cílem bude zvyšování povědomí o EU, poskytování objektivních informací o jejích politikách a zlepšení vnímání EU ze strany tureckých občanů; zdůrazňuje, že útočné a agresivní výroky jen posilují extrémní postoje na obou stranách a že přístup založený čistě na konfrontaci nahrává těm, kdo se snaží Turecko a EU od sebe oddálit;

o

o o

80. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal předsedovi Evropské rady, Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států a prezidentovi, vládě a parlamentu Turecké republiky, a žádá Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost, aby byla zpráva Komise o Turecku za rok 2020 a toto usnesení přeloženy do turečtiny a jejich kopie byla zaslána Parlamentu.

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0244

Zprávy o Černé Hoře za roky 2019–2020

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o zprávách Komise o Černé Hoře za roky 2019–2020 (2019/2173(INI))

(2022/C 15/09)

Evropský parlament,

- s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Republikou Černá Hora na straně druhé ⁽¹⁾, jež vstoupila v platnost dne 1. května 2010,
- s ohledem na žádost Černé Hory o členství v Evropské unii ze dne 15. prosince 2008,
- s ohledem na stanovisko Komise ze dne 9. listopadu 2010 k žádosti Černé Hory o členství v Evropské unii (COM(2010)0670), na rozhodnutí Evropské rady z jednání ve dnech 16.–17. prosince 2010 o udělení statusu kandidátské země Černé Hoře a na rozhodnutí Evropské rady ze dne 29. června 2012 o zahájení přístupových jednání s Černou Horou,
- s ohledem na přistoupení Černé Hory k NATO dne 5. června 2017,
- s ohledem na závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady v Soluni ve dnech 19.–20. června 2003,
- s ohledem na Sofijské prohlášení vydané na summitu EU a zemí západního Balkánu dne 17. května 2018 a na připojený „sofijský program priorit“,
- s ohledem na berlínský proces zahájený dne 28. srpna 2014,
- s ohledem na své usnesení ze dne 29. listopadu 2018 o zprávě Komise o Černé Hoře za rok 2018 ⁽²⁾,
- s ohledem na prohlášení a doporučení, která přijal Parlamentní výbor pro stabilizaci a přidružení EU–Černá Hora na své 18. schůzi konané ve dnech 25. a 26. února 2020 v Podgorici,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. února 2020 nazvané „Posílení procesu přistoupení – přesvědčivá perspektiva EU pro západní Balkán“ (COM(2020)0057),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. května 2019 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2019“ (COM(2019)0260), doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o Černé Hoře pro rok 2019“ (SWD(2019)0217),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2020“ (COM(2020)0660), doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným „Zpráva o Černé Hoře pro rok 2020“ (SWD(2020)0353),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 nazvané „Hospodářský a investiční plán pro západní Balkán“ (COM(2020)0641),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 8. dubna 2020 nazvané „Sdělení o globální reakci EU na COVID-19“ (JOIN(2020)0011),
- s ohledem na hodnocení Komise ze dne 21. dubna 2020 týkající se programu Černé Hory v oblasti hospodářských reforem na období 2020–2022 (SWD(2020)0066) a na společné závěry Rady ze zasedání v rámci hospodářského a finančního dialogu mezi EU, zeměmi západního Balkánu a Tureckem, které proběhlo dne 19. května 2020,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. dubna 2020 s názvem „Podpora západního Balkánu v boji s pandemií COVID-19 a při obnově po ní“ (COM(2020)0315),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 108, 29.4.2010, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 127.

Středa 19. května 2021

- s ohledem na páté zasedání přístupové konference s Černou Horou na úrovni zástupců, které se konalo v Bruselu dne 30. června 2020 a na němž byla zahájena jednání o poslední prověřované kapitole, kterou je kapitola 8 – Politika hospodářské soutěže,
  - s ohledem na svá předchozí usnesení o této zemi,
  - s ohledem na prohlášení ze dne 11. prosince 2020 o předběžných zjištěních a závěrech mezinárodní volební pozorovatelské mise Úřadu OBSE pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR), která monitorovala parlamentní volby pořádané v Černé Hoře dne 30. srpna 2020,
  - s ohledem na své doporučení ze dne 19. června 2020 Radě, Komisi a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku k západnímu Balkánu v návaznosti na summit konaný v roce 2020 ⁽³⁾,
  - s ohledem na společné prohlášení ze summitu předsedů Evropského parlamentu a parlamentů zemí západního Balkánu ze dne 28. ledna 2020, který svolal předseda Evropského parlamentu s předsedy parlamentů zemí západního Balkánu,
  - s ohledem na Záhřebské prohlášení sjednané na summitu EU a zemí západního Balkánu, který se konal prostřednictvím videokonference dne 6. května 2020,
  - s ohledem na summity EU a zemí západního Balkánu, které se konaly v rámci berlínského procesu dne 5. července 2019 v Poznani a dne 10. listopadu 2020 v Sofii,
  - s ohledem na druhou monitorovací zprávu o Černé Hoře (pátý monitorovací cyklus), kterou vydala Evropská komise proti rasismu a nesnášenlivosti v září 2017, a na závěry týkající se stavu provádění doporučení z roku 2017 v Černé hoře, které byly zveřejněny v červnu 2020,
  - s ohledem na prohlášení partnerů ze západního Balkánu ze dne 5. července 2019 o integraci Romů v rámci procesu rozšíření EU a na strategii pro sociální začleňování Romů a Egyptanů v Černé Hoře na období 2016-2020,
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0131/2021),
- A. vzhledem k tomu, že každá země usilující o přistoupení je posuzována individuálně na základě svých výsledků a že o harmonogramu přistoupení rozhoduje rychlost při zavádění reforem a jejich kvalita;
- B. vzhledem k tomu, že podle článku 49 Smlouvy o Evropské unii může jakýkoli evropský stát požádat o členství v Unii, pokud splní všechna kodaňská kritéria, a to i pokud jde o respektování a ochranu menšin;
- C. vzhledem k tomu, že demokracie a právní stát jsou základními hodnotami, na nichž je EU založena, a že jsou ústředním prvkem procesu rozšíření i procesu stabilizace a přidružení; vzhledem k tomu, že k řešení problémů, které v těchto oblastech přetrvávají, jsou zapotřebí reformy;
- D. vzhledem k tomu, že Černá Hora pokročila v současné době v procesu vyjednávání nejdál, neboť otevřela všech 33 prověřovaných kapitol *acquis* EU a předběžně uzavřela jednání o třech kapitolách;
- E. vzhledem k tomu, že Černá Hora má setrvale dobré výsledky při provádění závazků plynoucích z Dohody o stabilizaci a přidružení;
- F. vzhledem k tomu, že parlamentní volby, které se v této zemi konaly dne 30. srpna 2020, vedly k prvnímu předání moci v demokratických podmínkách od zavedení systému mnoha politických stran; vzhledem k tomu, že předání moci bylo provedeno řádným způsobem;
- G. vzhledem k tomu, že předchozí vláda uznala výsledky voleb a akceptovala předání moci, čímž potvrdila úroveň demokratické vyspělosti a pokroku, jichž bylo v Černé Hoře dosaženo;

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0168.

Středa 19. května 2021

- H. vzhledem k tomu, že Evropská unie je největším obchodním partnerem Černé Hory – celkem 37 % vývozu a 47 % dovozu – s objemem obchodu ve výši 1,38 miliardy EUR v roce 2019;
- I. vzhledem k tomu, že EU je největším poskytovatelem finanční pomoci Černé Hoře a že Černá Hora využívá předvstupní pomoci v rámci nástroje předvstupní pomoci (NPP), přičemž prostředky poskytnuté v letech 2007-2020 dosáhly celkové výše 504,9 milionu EUR;
- J. vzhledem k tomu, že EU vyčlenila 38 milionů EUR na okamžitou podporu západního Balkánu při řešení zdravotní krize způsobené pandemií COVID-19;
- K. vzhledem k tomu, že se EU dohodla na přerozdělení 374 milionů EUR z NPP s cílem pomoci zmírnit socioekonomický dopad onemocnění COVID-19 v oblasti západního Balkánu; vzhledem k tomu, že Komise a Černá Hora se dohodly částce 53 milionů EUR;
- L. vzhledem k tomu, že Černé Hoře byla rovněž nabídnuta makrofinanční pomoc v hodnotě 60 milionů EUR a že od roku 1999 bylo prostřednictvím půjček Evropské investiční banky poskytnuto 804 milionů EUR;
- M. vzhledem k tomu, že Komise přijala balíček ve výši 70 milionů EUR v rámci NPP II, který má pomoci financovat přístup zemí západního Balkánu k očkovacím látkám proti COVID-19 pořízeným členskými státy EU; vzhledem k tomu, že Černá Hora podepsala v říjnu 2020 v rámci iniciativy COVAX dohodu o přijetí 248 800 dávek těchto očkovacích látek;
- N. vzhledem k tomu, že během pandemie COVID-19 byli obzvláště postiženi Romové a Egypťané, neboť zůstávají obětmi hluboce zakořeněných predsudků v sociálním i profesním kontextu;

Závazek vůči rozšíření

1. vítá setrvalou angažovanost Černé Hory v integračním procesu EU a celkový pokrok, jehož v tomto procesu dosahuje;
2. zdůrazňuje význam rychlého provedení revidované metodiky rozšíření na základě tematických klastrů pro jednání o kapitolách a postupného zavádění jednotlivých politik a programů EU s cílem urychlit celý proces vyjednávání a poskytnout jasné a hmatatelné pobídky, které budou v přímém zájmu občanů Černé Hory;
3. vítá otevření kapitoly 8 (politika hospodářské soutěže) a rozhodnutí Černé Hory přijmout revidovanou metodiku rozšíření; vyzývá Černou Horu zejména k tomu, aby efektivně splnila prozatímní kritéria pro kapitoly 23 a 24, což bude dalším milníkem, a důrazně podporuje uzavření přístupových kapitol, neboť Černá Hora má výsledky a provádí reformy na základě požadovaných kritérií; připomíná, že od otevření první kapitoly v prosinci 2012 byly předběžně uzavřeny tři kapitoly, a vybízí k tomu, aby se Černá Hora jasně soustředila na plnění referenčních kritérií pro uzavření všech ostatních kapitol;
4. vítá skutečnost, že volby konané dne 30. srpna 2020 vedly k prvnímu předání moci od zavedení systému mnoha politických stran, při plném dodržování demokratických norem a ústavy Černé Hory, a oceňuje, že podle OBSE/ODIHR proběhly volby efektivním, soutěžním a transparentním způsobem; s potěšením konstatuje, že výsledky voleb nebyly zpochybněny a že všichni zvolení poslanci se skutečně ujali svých mandátů; vyjadřuje znepokojení nad obviněními z vnějšího ovlivňování volebního procesu;
5. vítá skutečnost, že v první pracovní den uspořádala nově vytvořená černohorská vláda výměnu názorů s poslanci Evropského parlamentu a úředníky EU, a oceňuje také výslovný závazek nové vlády pokračovat v začleňování do EU, plnit normy nezbytné pro pokrok země na cestě do EU a posílit transatlantickou alianci;
6. zdůrazňuje, že je nezbytné z dosažených pozic v reformním procesu neustoupit, a vybízí novou vládu, aby využila svého mandátu k urychlení reforem souvisejících s EU a přístupových jednání; konstatuje, že je zapotřebí vést otevřený a konstruktivní dialog mezi všemi politickými a sociálními aktéry a uzavřít dohodu o klíčových otázkách týkajících se celkového pokroku země, aby Černá Hora dosáhla pokroku na cestě do EU;

Středa 19. května 2021

7. zdůrazňuje, že je třeba nastolit spolupráci a konstruktivní koexistenci mezi prezidentem, novou vládou a novým parlamentem (*Skupština*), s cílem urychlit pokrok Černé Hory na její cestě do EU a ještě více posílit pokrok země v oblasti budování demokracie; vyzývá všechny politické strany, aby dodržovaly demokratické a ústavní zásady;
8. vítá, že podle nedávných průzkumů veřejného mínění roste počet občanů Černé Hory (76,6 %), kteří podporují budoucí členství země v EU, což je jasný signál nové vládě, že si lidé přejí reformy založené na evropských hodnotách; konstatuje, že se jedná o jednu z nejvyšších úrovní veřejné podpory členství v EU v tomto regionu; v této souvislosti vítá skutečnost, že Komise dala nový impuls k rozšíření v roce 2020 prostřednictvím nové strategie pro západní Balkán a hospodářského a investičního plánu;
9. oceňuje pokrok Černé Hory v několika oblastech přístupových jednání, včetně mezinárodní policejní spolupráce a boje proti organizovanému zločinu (včetně prvních úspěchů v boji proti obchodování s lidmi a pašování drog); vyzývá orgány, aby urychlily politické a hospodářské reformy, zejména ve věci právního státu a základních práv, soudnictví, svobody sdělovacích prostředků a boje proti korupci, což jsou oblasti, v nichž je třeba dosáhnout dalšího výrazného pokroku;
10. vyzývá k tomu, aby se země západního Balkánu, a to i občanská společnost a mladá generace, aktivně a náležitě účastnily konference o budoucnosti Evropy a aby byl jejich příspěvek vzhledem k tomu, že se chtějí stát v budoucnu součástí EU, zohledněn;
11. vyzývá k vytváření nových příležitostí pro politický a strategický dialog na vysoké úrovni s danými zeměmi prostřednictvím pravidelných summitů EU a zemí západního Balkánu a intenzivnějších kontaktů na ministerské a parlamentní úrovni s cílem posílit politickou věrohodnost procesu rozšíření a zajistit silnější vedení a větší angažovanost na vysoké úrovni, jak požaduje také revidovaná metodika rozšíření;
12. připomíná, že je v zájmu vlády zajistit odpovídající zastoupení v zahraničí; v tomto ohledu poukazuje na to, že vedoucí mise Černé Hory při EU dosud nebyl jmenován;

Demokracie a právní stát

13. bere na vědomí zjištění a závěry mezinárodních pozorovatelů mise OBSE ODIHR a vyzývá orgány, aby v plné míře a včas před příštími národními volbami uplatnily jejich doporučení; vítá, že vláda přijala rozhodnutí o zřízení Rady pro kontrolu seznamu voličů; bere na vědomí, že *Skupština* přijala v prosinci 2020 rozhodnutí o zřízení Výboru pro komplexní volební reformu, a očekává, že tento výbor zahájí bez dalšího odkladu svou činnost;
14. vybízí Černou Horu k souběžnému pořádání místních voleb v celé zemi s cílem stabilizovat demokracii, vyvarovat se neustálých kampaní a zmírnit politické napětí; vyjadřuje své zklamání nad tím, že i navzdory dohodě napříč politickými stranami o konání místních voleb ve stejný den se tato otázka právně stále dostatečným způsobem neřeší; připomíná, že ke změně zákona o volbě členů rad a poslanců je zapotřebí dvoutřetinové většiny, což vyžaduje široký konsenzus parlamentních stran;
15. vyzývá všechny politické síly v nově zvolené *Skupštině*, aby navázaly konstruktivní, smysluplný a inkluzivní parlamentní dialog, neboť ten je klíčovou podmínkou pro úspěšnou parlamentní demokracii; vítá rozhodnutí opozice nebojkotovat práci *Skupštiny* a opakuje, že fungující parlamentní demokracie je založena na účasti vlády i opozice na parlamentním rozhodovacím procesu; zdůrazňuje, že široká shoda vládnoucí většiny i opozice má zásadní význam pro posun směrem k přistoupení k EU a k reformám; vyzývá k přijetí opatření v zájmu zlepšení dialogu a důvěry napříč politickým spektrem;
16. vítá nedávné jmenování členů černohorské delegace v Parlamentním výboru pro stabilizaci a přidružení EU-Černá Hora, jejíž složení je nyní kompletní; vyzývá k tomu, aby Parlamentní výbor pro stabilizaci a přidružení co možná nejdříve obnovil svou činnost, a vítá, že je na červen 2021 plánována jeho distanční schůze; zdůrazňuje význam parlamentních výměn a obnovy pololetních schůzí;

Středa 19. května 2021

17. vítá kroky, jejichž cílem je zlepšit dozorčí úlohu *Skupštiny* a její transparentnost a otevřenost vůči občanům a občanské společnosti; vyzývá nově zvolenou *Skupštinu*, aby zajistila inkluzivní politický dialog v parlamentu a posílila úlohu občanské společnosti;

18. opětovně zdůrazňuje, nakolik je důležité urychlit práci na provádění akčních plánů pro kapitoly 23 a 24 a dalších strategických dokumentů týkajících se právního státu a základních práv, a to zejména prostřednictvím účinného dialogu vedeného napříč stranami, který se zaměří na dosažení požadované kvalifikované většiny pro obsazení klíčových postů soudců a státních zástupců, a na základě veřejných a odborných konzultací o změnách klíčových právních předpisů; vyjadřuje znepokojení nad tím, že v uplynulém roce pracovní skupina pro kapitolu 24 nezasedala;

19. je znepokojen nedávným vývojem, pokud jde o zvláštního státního zástupce pro oblast organizované trestné činnosti a korupce a také o změny ve složení Rady státních zástupců; vyzývá vládu Černé Hory, aby změnila klíčové právní předpisy, a to i pokud jde o navrhované změny zákona o státním zastupitelství a zákona o zvláštním státním zastupitelství, v souladu s demokratickými normami a zavedenou evropskou praxí, a aby se v tomto ohledu řídila stanoviskem Benátské komise; zdůrazňuje, že nezávislé fungování a integrita zvláštního státního zastupitelství má klíčový význam pro pokrok Černé Hory v oblasti právního státu;

20. s politováním konstatuje, že v soudnictví bylo dosaženo jen omezeného pokroku, a vyzývá orgány Černé Hory, aby uplatňovaly stávající právní předpisy a aby jimi v souladu s doporučeními Skupiny států proti korupci (GRECO) a Benátské komise urychleně řešily přetrvávající problémy, které se týkají nezávislosti, profesionality, výkonnosti a odpovědnosti soudců; zdůrazňuje, že Černá Hora musí dosáhnout dalšího pokroku v reformách v zájmu právního státu, tj. mimo jiné pokročit při provádění reformy soudnictví v souladu s řádnými demokratickými normami a postupy, a nikoli postupovat v opačném směru; opakuje, že v důsledku již provedených reforem má Černá Hora orgány a mechanismy k zajištění nezávislosti a odpovědnosti soudů a státních zastupitelství; vybízí orgány, aby tyto mechanismy důsledně využívaly a aby navázaly na vykonanou práci k dosažení dalších výsledků a větších úspěchů v boji proti korupci a organizované trestné činnosti;

21. vyjadřuje hluboké znepokojení nad výkladem ústavy ze strany Rady pro soudnictví, který toleruje nezákonné znovujmenování předsedů soudů i po skončení jejich druhého funkčního období; konstatuje, že předseda Nejvyššího soudu a předsedové soudů první instance ve městech Bar, Kotor a Plav odstoupili po výzvě k odstoupení soudců s vícírem mandátů, čímž dodrželi řádné evropské postupy a demokratické normy;

22. vítá skutečnost, že bylo dosaženo určitého pokroku v boji proti organizovanému zločinu, zejména pokud jde o posílení kapacit policie a její profesionality; vybízí Černou Horu, aby pokračovala ve svém úsilí v této oblasti, zejména prostřednictvím boje proti mezinárodním zločineckým sítím se zvláštním zaměřením na boj proti praní peněz, obchodování s lidmi, drogami a zbraněmi, nezákonnému hazardu a pašování cigaret a prostřednictvím sledování možného napojení těchto sítí na politiky a představitele státních institucí;

23. vyzdvihuje nedávný úspěch místopředsedy vlády při zatýkání prominentních osobností zapojených do organizované trestné činnosti; rozhodně odsuzuje vyhrůžky smrtí, které mu byly adresovány; požaduje podporu a ochranu všech úředníků, kteří bojují proti korupci a organizované trestné činnosti i za cenu ohrožení vlastního života, a vyjadřuje s nimi solidaritu;

24. zdůrazňuje, že v trestním soudnictví přetrvávají systémové nedostatky, na něž je třeba se přednostně zaměřit; naléhavě vyzývá orgány, aby zavedly konkrétní opatření k omezení uplatňování polehčujících okolností na výjimečné případy s cílem zvýšit transparentnost a důvěryhodnost zásahů soudů proti organizované trestné činnosti;

25. je vážně znepokojen malým pokrokem v boji proti korupci a vyzývá odpovědné orgány, aby na základě podstatného zlepšení kvality a nezávislosti vyšetřování trestných činů a vymáhání práva výrazně zlepšily své výsledky, pokud jde o konfiskaci výnosů z trestné činnosti, trestní stíhání a pravomocné odsuzování, zejména u ostře sledovaných případů;

26. všímá si určitého pozitivního vývoje v činnosti Úřadu pro předcházení korupci; zdůrazňuje však, že stále přetrvávají problémy spojené s jeho nezávislostí a stanovováním priorit, a vyzývá jej, aby jednal nezávisle a důsledně prováděl zákon o předcházení korupci;

Středa 19. května 2021

27. opakuje, že je třeba, aby trestní soudnictví důrazně bojovalo proti korupci na vysoké úrovni; připomíná, že je třeba účinně reagovat na údajné zneužívání státních zdrojů ve prospěch politických stran a na protiprávní financování těchto stran;

28. vítá úsilí o zavedení reformy veřejné správy a také výsledky, kterých již bylo v této věci dosaženo; velmi jej znepokojují zjištění, že stranická příslušnost stále ovlivňuje možnost zaměstnání v černohorském veřejném sektoru, a vyzývá novou vládu, aby zabránila politicky motivovanému propouštění a najímání pracovníků do státní služby; vyzývá černohorské orgány, aby pokračovaly ve svém úsilí o vytvoření výkonné veřejné správy a aby si udržovaly odbornou úroveň, zejména s ohledem na proces přistoupení k EU, a vítá v tomto ohledu transparentní postupy jmenování; vyjadřuje politování nad tím, že institucionální kapacity úřadů pro hospodářskou soutěž a boj proti korupci jsou stále slabé;

29. vyjadřuje znepokojení nad změnami zákona o státní službě a státních zaměstnancích, které přijala *Skupština*, neboť snižují kritéria pro práci ve veřejné správě a mohou narušit pokračování reformy veřejné správy, jejímž smyslem je zaměstnávat pracovníky na základě zásluh;

30. vítá slib nové vlády výrazně zvýšit transparentnost ve všech oblastech, včetně veřejných financí, a vybízí ji, aby urychleně vytvořila a přijala zdokonalený zákon o svobodném přístupu k informacím;

31. bere na vědomí nadcházející sčítání lidu a obydlí v Černé Hoře a vyzývá příslušné orgány, aby jej provedly v souladu s evropskými standardy a mezinárodními doporučeními; naléhavě vyzývá k tomu, aby se zabránilo jakékoli politizaci tohoto procesu, a vyzývá k vyšetření všech obvinění souvisejících se zahraničními zásahy do sčítání lidu;

32. vyzývá orgány Černé Hory, aby věnovaly zvláštní pozornost praní peněz, daňovým únikům a jakékoli další trestné činnosti v rámci systému poskytování občanství výměnou za investice, jehož platnost skončí v roce 2021; vítá nedávné rozhodnutí černohorské vlády přestat tento systém do konce tohoto roku používat;

Dodržování základních svobod a lidských práv

33. s politováním poukazuje na situaci v oblasti svobody projevu a svobody sdělovacích prostředků, což je oblast, v níž pět po sobě jdoucích zpráv Komise konstatovalo „nulový pokrok“, zejména pokud jde o práci služby veřejnoprávního vysílání RTCG; důrazně odsuzuje všechny druhy útoků na sdělovací prostředky a zastrahování novinářů a vyzývá k naléhavému a účinnému vyšetření těchto útoků, včetně minulých případů, s cílem ukončit beztrestnost za páchaní trestných činů proti novinářům; vyjadřuje politování nad tím, že některé případy násilí páchaného na novinářích stále nejsou vyřešeny; vyzývá k tomu, aby byly provedeny další kroky k zajištění nezávislosti médií a novinářů; naléhavě vybízí Černou Horu, aby zavedla podmínky, které umožní účinný výkon práva na svobodu projevu, které je jednou ze základních hodnot EU a klíčový prvek procesu přistoupení Černé Hory k EU;

34. je znepokojen vysokou mírou polarizace mediálního prostředí, zejména rostoucím množstvím dezinformací, jejichž cílem je rovněž zvýšit etnické napětí, narušit volební procesy a omezit podporu euroatlantické integrace ze strany obyvatelstva; zdůrazňuje, že mediální gramotnost a svoboda a nezávislost sdělovacích prostředků jsou klíčové pro boj proti dezinformacím; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit koordinaci s cílem bojovat proti regionálním dezinformačním kampaním;

35. vyzývá k posílení evropské spolupráce s Černou Horou v boji proti dezinformacím a kybernetickým a hybridním hrozbám, které se snaží narušit evropskou perspektivu tohoto regionu; je znepokojen rostoucí zranitelností Černé Hory v důsledku zvýšení jejího veřejného dluhu, zejména vůči Číně; vyzývá v této souvislosti Komisi a vládu Černé Hory, aby spolupracovaly na nalezení řešení velmi kontroverzní čínské půjčky, kterou si vzala předchozí vláda na dálnici Bar-Boljare, s cílem zabránit závislosti na dluhu a situaci, v níž by musela Černá Hora postoupit čínským věřitelům bankovní zástavu; trvá na tom, aby černohorské orgány současně důkladně a transparentně prošetřily tuto půjčku a související výdaje a vyvodily politickou odpovědnost vůči příslušným osobám; vyzývá Komisi, aby společně s mezinárodními finančními institucemi našla rozumné řešení na podporu fiskální udržitelnosti a reforem Černé Hory v souladu s evropskou perspektivou této země;

Středa 19. května 2021

36. vyzývá Černou Horu, členské státy EU a delegaci Evropské unie v Černé Hoře, aby nadále uplatňovaly aktivnější a efektivnější komunikační politiku týkající se evropské perspektivy zaměřenou na občany Černé Hory i EU a aby pokračovaly v koordinovaném úsilí o zvýšení viditelnosti projektů financovaných EU; vyzývá Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost, aby podpořily vytvoření centra excelence v oblasti dezinformací zaměřeného na Balkán;

37. vyzývá orgány Černé Hory, aby přijaly konkrétní opatření k budování odolnosti a kybernetické bezpečnosti v době, kdy země čelí rostoucímu tlaku v souvislosti se zásahy ze zahraničí, jejichž cílem je podkopat její státnost a prozápadní orientaci, a aby prosazovaly větší dohled nad mediálním prostředím s cílem bojovat proti falešným zprávám a dalším dezinformačním činnostem, zejména těm, za nimiž stojí škodlivé zahraniční vlivy, a zajistit funkční nezávislost černohorských regulačních orgánů pro sdělovací prostředky a veřejnoprávního provozovatele vysílání a současně dosáhnout rovnováhy mezi bojem proti dezinformacím a nepřiměřeným omezením svobody projevu na internetu;

38. důrazně odsuzuje slovní a fyzické útoky na příslušníky národních menšin a jejich zastrasování, a to obzvláště ve městě Pljevlja po parlamentních volbách konaných v srpnu 2020 a nedávno také ve městech Berane a Nikšić; naléhavě vyzývá orgány Černé Hory, aby všechny tyto případy důkladně vyšetřily a postavily pachatele před soud;

39. zdůrazňuje, že je třeba chránit práva všech národnostních menšin, zejména proto, že některé z nich již nemají zástupce v rámci menšinových politických stran ve *Skupštině*; naléhavě vyzývá orgány Černé Hory, aby věnovaly zvláštní pozornost otázkám týkajícím se národnostní a etnické příslušnosti černohorských občanů; v této souvislosti bere na vědomí nedávný návrh vlády Černé Hory na změnu zákona o černohorském státním občanství; zdůrazňuje, že jakékoli změny těchto citlivých právních předpisů musí projít rozsáhlým konzultačním procesem a měly by být přijímány pouze v souladu s demokratickými normami a zavedenými evropskými postupy a s cílem posunout Černou Horu vpřed na cestě do EU; vyzývá k respektování multietnické identity země, včetně používaných jazyků, kulturního dědictví a tradic místních komunit; zdůrazňuje, že je třeba dosáhnout dalšího pokroku v sociálním začleňování Romů a Egyptanů na pracovní trh, do vzdělávání a veřejného života v Černé Hoře, a vyzývá orgány, aby zajistily jejich přístup k osobním dokumentům, zaručily jejich právní status a přijaly účinná opatření proti nenávistným verbálním projevům;

40. bere na vědomí zákon o ochraně před domácím násilím a jeho plánované změny a naléhavě žádá orgány Černé Hory, aby jej plně provedly, k čemuž je zapotřebí mj. dostatečné množství přidělených finančních prostředků, neboť násilí založené na pohlaví, domácí násilí a násilí na dětech zůstávají i nadále vážným problémem; vyzývá k větší obezřetnosti a k zavedení systémů podpory pro oběti domácího zneužívání během pandemie COVID-19;

41. naléhavě vyzývá orgány Černé Hory, aby zajistily důsledné provádění norem stanovených v Úmluvě Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulská úmluva), včetně toho, že zvýší počet dobře vyškolených pracovníků donucovacích orgánů a soudců zohledňujících otázku rovného postavení žen a mužů s cílem zajistit řádné vyšetřování případů domácího násilí a stíhání jeho pachatelů, a zavedou účinná opatření proti sexuálnímu obtěžování, a to i na pracovišti;

42. je znepokojen tím, že stávající politika a projekty zaměřené na podporu účasti žen na trhu práce, tvorbě politik a v politice a na řešení problémů v oblasti zaměstnanosti a sociální politiky přinesly jen omezené výsledky; vyjadřuje v tomto ohledu politování nad klesajícím počtem poslankyň a nedostatečně genderově vyváženým politickým zastoupením ve volbách a v nové *Skupštině* a vládě; vyzývá k přijetí nezbytných právních a politických opatření na podporu účasti žen v politice;

43. připomíná, že ačkoli vláda Černé Hory schválila roční akční plán pro strategii na ochranu osob se zdravotním postižením před diskriminací a na podporu rovnosti, hlavním cílem je i nadále jeho provádění; vyjadřuje politování nad tím, že osoby se zdravotním postižením se stále potýkají s diskriminací a obtížemi v přístupu ke spravedlnosti; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit přístup ke zdravotnickým službám pro osoby se zdravotním postižením, vnitřně vysídlené osoby a jiné zranitelné skupiny;

44. vítá pokrok ve věci ochrany práv osob LGBTI a skutečnost, že Černá Hora je první zemí v regionu, která přijala zákon o partnerství osob stejného pohlaví; vyzývá černohorské orgány, aby zajistily splnění všech nezbytných podmínek pro řádné provádění tohoto zákona; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit situaci transsexuálních a nebinárních osob; vítá pokojný průběh „pochodu hrdoosti“ v roce 2019; vyzývá černohorské orgány, aby i nadále zlepšovaly atmosféru společenského začleňování a tolerance a aby shromažďovaly rozčleněné údaje týkající se nenávistných verbálních projevů a trestných činů založených na sexuální orientaci a genderové identitě;

Středa 19. května 2021

45. vyzývá černohorské orgány, aby pokračovaly ve skutečném dialogu o svobodě náboženského vyznání se zástupci církví a dalšími relevantními zúčastněnými stranami v souladu se stanoviskem Benátské komise ze dne 24. června 2019; vyzývá sousední země, aby se zdržely zasahování do této otázky a dalších vnitřních záležitostí Černé Hory;

46. vyjadřuje znepokojení nad tím, že nová vláda přijala změny zákona o svobodě náboženského vyznání nebo přesvědčení a o právním postavení náboženských komunit ve zrychleném řízení bez veřejné diskuse a dialogu se všemi náboženskými komunitami a bez stanoviska Benátské komise; konstatuje, že prezident tento zákon již podepsal;

Usmíření, dobré sousedské vztahy a mezinárodní spolupráce

47. oceňuje závazek Černé Hory podílet se na inkluzivní regionální spolupráci a konstruktivní úlohu, již hraje v regionu západního Balkánu, a vítá její aktivní účast na četných iniciativách v regionu; zdůrazňuje, že regionální spolupráce a dobré sousedské vztahy jsou spojeny s perspektivou členství Černé Hory v EU;

48. vítá skutečnost, že v květnu 2019 byl podepsán Protokol o určení hraničního bodu mezi Bosnou a Hercegovinou, Černou Horou a Republikou Srbsko, a vybízí Černou Horu, aby se v konstruktivním duchu a co nejdříve v procesu přistoupení nadále zabývala nevyřešenými dvoustrannými otázkami se svými sousedy, včetně nevyřešených otázek týkajících se vymezení hranic se Srbskem a Chorvatskem; připomíná, že stávající dvoustranné dohody o hranicích by měly být respektovány; opakuje, že hraniční spory by se měly řešit v duchu dobrých sousedských vztahů, na dvoustranné úrovni a prostřednictvím stávajících mezinárodních mechanismů; konstatuje, že dvoustranné vztahy se Srbskem jsou poznamenány napětím, a trvá na tom, aby všechny dvoustranné spory byly vyřešeny na základě inkluzivního a nekonfrontačního dialogu, přičemž je třeba zabránit jakékoli formě zahraničního vměšování do domácích záležitostí;

49. důrazně odsuzuje popírání genocidy ve Srebrenici a zpochybňování rozhodnutí a legitimacy Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY) ministrem spravedlnosti, lidských práv a práv menšin; vítá rychlá vyvrácení těchto vyjádření dalšími členy vlády a návrh na jeho odvolání;

50. vítá vytvoření společného regionálního trhu, který vytvoří podmínky pro úplné přistoupení země k jednotnému trhu EU; je pevně přesvědčen, že tyto iniciativy by mohly být důležitým nástrojem ke zvýšení potenciálu, atraktivitě a konkurenceschopnosti regionu, a zejména by mohly pomoci regionálním ekonomikám v procesu jejich oživení po pandemii;

51. důrazně odsuzuje veškeré pokusy politiků v Černé Hoře a jinde v regionu popírat genocidu ve Srebrenici nebo jakékoli jiné válečné zločiny, k nimž v bývalé Jugoslávii došlo; vítá podepsání protokolu o spolupráci při hledání pohřešovaných osob mezi vládami Bosny a Hercegoviny a Černé Hory jako dobrý příklad spolupráce při vyšetřování případů pohřešovaných osob; je znepokojen nedostatečným pokrokem při řešení válečných zločinů spáchaných v Černé Hoře a vyzývá tamní orgány, aby vyvíjely větší úsilí s cílem potrestat válečné zločiny a vypátrat pohřešované osoby a aby podporovaly a rozvíjely zřízené dokumentační a informační středisko;

52. znovu vyjadřuje svou podporu iniciativě usilující o zřízení regionální komise pro zjišťování skutečností o válečných zločinech a dalším závažném porušování lidských práv na území bývalé Jugoslávie (RECOM); oceňuje vládu Černé Hory za její odhodlání a plnění povinností v rámci členství v Regionálním úřadu pro spolupráci mládeže (RYCO), přičemž zdůrazňuje význam současného rotujícího předsednictví Černé Hory v této organizaci;

53. vyzývá orgány Černé Hory, aby plně dodržovaly ustanovení o nástupnictví bývalé Socialistické federativní republiky Jugoslávie, zejména pokud jde o vojenský majetek;

54. oceňuje skutečnost, že Černá Hora jedná v plném souladu se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU a že se aktivně podílí na misích EU v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky, konkrétně na misi „Námořní síly EU Somálsko – operace ATALANTA“ a výcvikové misi EU v Mali, a na dalších mezinárodních misích, konkrétně na misi OSN pro referendum na Západní Sahaře, misi Mírové síly OSN na Kypru, misi Rozhodná podpora v Afghánistánu pod vedením NATO a misi NATO v Kosovu (KFOR);

Středa 19. května 2021

55. vyjadřuje znepokojení nad jmenováním příslušníků v odvětví bezpečnosti a vojenského zpravodajství ze strany vlády a nad nebezpečím, že by mohlo být zpochybněno strategické spojení Černé Hory s EU a NATO; zdůrazňuje strategický význam členství Černé Hory v NATO a vybízí černohorské orgány, aby spolupracovaly v oblasti odolnosti vůči zahraničnímu vměšování a kybernetické bezpečnosti s EU i NATO;
56. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU a Spojené státy posílily své partnerství a koordinaci na západním Balkáně s cílem dosáhnout pokroku v klíčových reformách, zlepšení správy věcí veřejných a usmíření;
57. vítá pokrok Černé Hory v oblasti mezinárodní policejní spolupráce a její obnovený závazek v této oblasti a vybízí ji, aby pokračovala v úsilí o zvládnutí nelegální migrace a za tímto účelem nadále rozvíjela mezinárodní spolupráci ve věci ochrany hranic, zpětného přebírání osob a posilování kapacit umožňujících trestně stíhat členy sítí zaměřených na nezákonné převaděčství přistěhovalců;
58. bere na vědomí vstup v platnost dohody o spolupráci v oblasti správy hranic mezi Černou Horou a Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), která agentuře Frontex umožní pomáhat Černé Hoře při správě hranic, provádění společných operací a řešení přeshraniční trestné činnosti na námořních hranicích země, včetně pašování drog a zbraní, obchodování s lidmi a terorismu;
59. naléhavě vyzývá černohorské orgány, aby ve své politice v oblasti migrace a správy hranic i nadále dbaly na dodržování lidských práv, základních svobod a mezinárodního práva; vyzývá, aby stejné standardy byly dodržovány při operacích agentury Frontex na území Černé Hory;

Ekonomika a pandemie COVID-19

60. vítá pokrok Černé Hory při posilování stability jejího finančního sektoru a při zavádění konkrétních zlepšení situace na trhu práce; konstatuje však, že míra nezaměstnanosti zůstává vysoká, zejména u žen, mladých lidí, Romů a osob s nízkou kvalifikací; vybízí orgány, aby zlepšily účast žen na trhu práce a aby řešily otázky, jako jsou rozdíly v zaměstnanosti a odměňování žen a mužů a cenově dostupná péče o děti;
61. vyjadřuje znepokojení nad tím, že zákon o rozpočtu na rok 2021 nebyl navržen do konce roku 2020, a vyzývá k transparentnějšímu a včasějšímu procesu sestavování rozpočtu na vnitrostátní úrovni;
62. vítá, že Černá Hora provedla reformy nezbytné k dodržování zásad řádné správy v oblasti daní v EU a že ji Rada dne 18. února 2020 odstranila ze seznamu nespolupracujících jurisdikcí pro daňové účely;
63. vybízí Černou Horu, aby zintenzivnila práci na lepším sladění vzdělávacího systému s trhem práce s cílem účinněji řešit problém nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a „odlivu mozků“ mezi mladými lidmi; vyzývá orgány Černé Hory, aby usilovaly o otevřenou a transparentní politiku v oblasti lidských zdrojů ve veřejné správě a o navýšení veřejných investic do udržitelného sociálního a hospodářského rozvoje;
64. se znepokojením bere na vědomí dopady pandemie COVID-19 na hospodářství Černé Hory, neboť její hrubý domácí produkt klesl v roce 2020 o 14,3 %; s ohledem na vysoký veřejný dluh země vyzývá vládu, aby uplatňovala zodpovědnou makroekonomickou a fiskální politiku; vybízí tamní orgány, aby podporu EU co nejlépe využily s cílem omezit dopady této krize, včetně vypracování a provádění cílených opatření ke zmírnění dopadu pandemie na marginalizované skupiny obyvatel a zranitelné osoby; poukazuje na význam rozvíjení podnikatelských dovedností mezi mládeží;
65. vyzývá Komisi, aby podpořila úsilí Černé Hory o snížení nezaměstnanosti, kterou výrazně zhoršila pandemie COVID-19, zejména v odvětví cestovního ruchu, které představuje více než 20 % hrubého domácího produktu Černé Hory, s ohledem na značný pokles počtu turistů;
66. znovu opakuje, že Evropská unie urychleně uvolnila okamžitou finanční a materiální pomoc pro země západního Balkánu k řešení zdravotní krize způsobené pandemií COVID-19 a k rychlejšímu sociálně-ekonomickému oživení regionu; připomíná, že Černé Hoře bylo poskytnuto 53 milionů EUR na nákup naléhavého zdravotnického vybavení a na pomoc odvětvím nejvíce postiženým krizí COVID-19; připomíná rovněž rozhodnutí poskytnout makrofinanční pomoc ve výši až 60 milionů EUR s cílem pomoci Černé Hoře omezit negativní socioekonomické důsledky pandemie;

Středa 19. května 2021

67. zdůrazňuje skutečnost, že pandemie COVID-19 má nepříznivý dopad na celou společnost, zejména ženy, rodiny samoživitelů a zranitelné skupiny, jako jsou Romové, Egypťané, osoby LGBTI, osoby se zdravotním postižením a další menšiny, neboť prohlubuje nerovnosti a zhoršuje stávající problémy; vyzývá černohorské orgány, aby při vytváření a provádění opatření sociálně-ekonomické podpory poskytované v souvislosti s pandemií COVID-19 braly v úvahu potřeby těchto skupin;
68. oceňuje úlohu mechanismu civilní ochrany EU, který zajistil tolik potřebnou podporu v podobě zdravotnického materiálu a osobního ochranného vybavení v boji proti onemocnění COVID-19 v Černé Hoře;
69. vyjadřuje znepokojení nad probíhajícím procesem propouštění vedoucích představitelů veřejných zdravotnických institucí v době, kdy je Černá Hora vážně zasažena pandemií COVID-19, a nad novým úvěrem ve výši 750 milionů EUR, který vláda sjednala bez konzultace se Skupštinou;
70. vyzývá Komisi a Radu, aby projevíly solidaritu se zeměmi západního Balkánu tím, že jim pomohou získat očkovací látky proti onemocnění COVID-19, a aby zapojily Černou Horu do společného zadávání veřejných zakázek EU na očkování; vítá opatření přijatá Komisí a Radou s cílem pomoci Černé Hoře pořizovat vakcíny proti COVID-19 prostřednictvím nástroje COVAX a jinými prostředky, jako je koordinace darů členských států EU; vyzývá k další pomoci, aby bylo zajištěno, že lidem ve všech zemích západního Balkánu bude co nejdříve k dispozici dostatečné množství očkovacích látek proti onemocnění COVID-19, a to s přihlédnutím k pandemické situaci každé země; je pevně přesvědčen, že politika v oblasti očkovacích látek by se obecně měla řídit humanitárními hledisky a neměla by sloužit žádným geopolitickým zájmům;
71. vybízí Černou Horu aby, co nejlépe využila hospodářský a investiční plán pro západní Balkán Evropské komise; uznává význam tohoto plánu pro podporu udržitelné konektivity v oblasti dopravy a infrastruktury, lidského kapitálu, konkurenceschopnosti a inkluzivního růstu v regionu a zároveň zdůrazňuje, že veškeré investice musí být v souladu s cíli Pařížské dohody a s cíli EU v oblasti dekarbonizace;
72. poukazuje na stejnou důležitost všech investičních cílů NPP III; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby odpovídající část finančních prostředků NPP III soustředila na probíhající demokratickou transformaci Černé Hory, a to zejména s ohledem na přetrvávající problémy v oblasti investičního prostředí, absorpční kapacity a environmentálních norem v Černé Hoře;

Životní prostředí, energetika a doprava

73. vítá pokrok, jehož dosáhla Černá Hora při diverzifikaci výroby elektřiny směrem k obnovitelným zdrojům a překročení svého celkového cíle v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2020 a odvětvových cílů v oblasti elektřiny, vytápění a chlazení, a její aktivní účast na agendě západního Balkánu v oblasti propojení; vyzývá Černou Horu, aby zavedla zjednodušená pravidla pro usnadnění dalšího zavádění projektů v oblasti obnovitelných zdrojů; zdůrazňuje význam podpory EU pro přechod na čistší a obnovitelnou energii; je znepokojen projekty těžby ropy a zemního plynu těsně u pobřeží Černé Hory, které mohou poškodit životní prostředí, přírodu a cestovní ruch – nejdůležitější hospodářské odvětví země;
74. oceňuje rozhodnutí Černé Hory ukončit finanční podporu pro malé vodní elektrárny, které nesplňují náležitě environmentální normy; konstatuje, že proces odstavování tepelné elektrárny Pljevlja probíhá pomalu a dochází při něm k prodávám, a vyzývá Černou Horu, aby neprodleně zajistila dodržování pravidel směrnice o velkých spalovacích zařízeních⁽⁴⁾;
75. uznává kroky, které Černá Hora podnikla k vytvoření elektronického systému záruk původu s cílem zajistit slučitelnost se standardizovaným evropským systémem energetických osvědčení; bere na vědomí, že provádění reforem v odvětví elektřiny se dostalo do pokročilé fáze, a vyzývá Černou Horu, aby neprodleně provedla nařízení REMIT⁽⁵⁾ a aby kodexy sítě provedla do vnitrostátních kodexů sítě; vyzývá Černou Horu, aby zvýšila stávající nízkou úroveň kapacit mezi zónami, které mají účastníci trhu s elektřinou k dispozici v souladu s osvědčenými postupy EU; chválí Černou Horu za to,

(4) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/80/ES ze dne 23. října 2001 o omezení emisí některých znečišťujících látek do ovzduší z velkých spalovacích zařízení (Úř. věst. L 309, 27.11.2001, s. 1).

(5) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (Úř. věst. L 326, 8.12.2011, s. 1).

Středa 19. května 2021

že je v rámci regionu průkopníkem při vytváření mechanismu stanovování cen uhlíku a obchodování s emisemi; vítá plné dodržování směrnice o jakosti paliv⁽⁶⁾ a vyzývá k dalšímu pokroku v otázce udržování nouzových zásob ropy;

76. vítá pozitivní vývoj v dalším sblížení vnitrostátních právních předpisů Černé Hory v oblasti životního prostředí a změny klimatu, vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu, s *acquis* EU a vyzývá k dalšímu úsilí o co nejrychlejší dokončení tohoto dokumentu v souladu s doporučeními Rady ministrů Energetického společenství; vyjadřuje Černé Hoře uznání za ochranu řeky Zeta vyhlášením přírodního parku; vyzývá tamní orgány, aby přijaly naléhavá opatření na lepší ochranu chráněných oblastí a potenciálních lokalit sítě Natura 2000, včetně lokality Ulcinj Salina, Skadarského jezera, řeky Tara a dalších; vyzývá Černou Horu, aby zlepšila nakládání s odpady a zabývala se otázkou nezákonné likvidace odpadu; vyzývá orgány, aby do provádění politik v oblasti životního prostředí, klimatu a energetiky v této zemi zapojily místní komunity a občanskou společnost;

77. s uspokojením připomíná, že podle článku 1 ústavy této země je Černá Hora ekologickým státem; připomíná, že vytvoření oblasti vojenského výcviku a testování zbraní v chráněných oblastech UNESCO (Sinjajevina) se musí řídit zásadami UNESCO týkajícími se sociokulturní a ekologické udržitelnosti; konstatuje, že rozvoj dodatečných kapacit v oblasti vodní energie a cestovního ruchu, zejména v chráněných oblastech, by měl zohledňovat normy EU v oblasti ochrany životního prostředí; vyzývá černoohorské orgány, aby posoudily dopady výstavby dálnice podél řeky Tara na životní prostředí a aby lépe chránily nejcenější oblasti; opakuje svou výzvu k provedení důkladného a komplexního předběžného posouzení environmentálních, hospodářských a sociálních dopadů projektů v oblasti infrastruktury v souladu s evropskými normami;

78. vítá zahájení zelené agendy na západním Balkáně, která má potenciál podnítit přechod k udržitelnému, uhlíkově neutrálnímu hospodářství; vyzývá Černou Horu, aby pokračovala v zavádění a provádění nezbytných právních předpisů k dosažení dohodnutých společných cílů v oblasti digitální a ekologické transformace;

79. vyzývá Černou Horu, která je evropskou zemí se čtvrtým největším pokrytím lesy, aby zlepšila hospodaření se svými lesy, zejména tím, že na ně vyčlení více zdrojů a bude aktivně bojovat proti nezákonné těžbě dřeva; bere na vědomí nedávnou studii, z níž vyplývá, že v Černé Hoře každý rok vzniká přibližně sto tisíc krychlových metrů dřevěného odpadu, který lze snadno opětovně použít; vyzývá orgány, aby zvážily způsoby podpory modelů oběhového hospodářství v těchto a dalších odvětvích hospodářství;

80. vyzývá orgány Černé Hory, aby zajistily právo na přístup k informacím o životním prostředí, pokud jde o projekty v oblasti infrastruktury, v souladu se svou ústavou a Aarhuskou úmluvou, kterou Černá Hora ratifikovala v roce 2009;

o

o o

81. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení předsedovi Evropské rady, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států a prezidentovi, vládě a parlamentu Černé Hory.

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/30/ES ze dne 23. dubna 2009, kterou se mění směrnice 98/70/ES, pokud jde o specifikaci benzínu, motorové nafty a plynových olejů a zavedení mechanismu pro sledování a snížení emisí skleníkových plynů (Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 88).

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0245

Dopady změny klimatu na lidská práva a úloha ochránců životního prostředí v této oblasti**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o dopadech změny klimatu na lidská práva a úloze ochránců životního prostředí v této oblasti (2020/2134(INI))**

(2022/C 15/10)

Evropský parlament,

- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv, příslušné smlouvy, úmluvy a nástroje Organizace spojených národů (OSN) týkající se lidských práv, zejména na Deklaraci OSN o právech původních obyvatel, kterou Valné shromáždění OSN přijalo dne 13. září 2007, a na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), která stanoví, že všechny lidské bytosti mají právo plně požívat svých lidských práv a základních svobod bez diskriminace,
- s ohledem na Deklaraci OSN o obráncích lidských práv z roku 1998,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN A/RES/53/144 ze dne 8. března 1999, v jejímž rámci byla přijata Deklarace o obráncích lidských práv,
- s ohledem na Úmluvu o biologické rozmanitosti přijatou v roce 1992 v Riu a podepsanou 168 zeměmi a na své usnesení ze dne 16. ledna 2020 o 15. zasedání konference smluvních stran (COP15) Úmluvy o biologické rozmanitosti ⁽¹⁾,
- s ohledem na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030, kterou přijalo Valné shromáždění OSN dne 25. září 2015, a na cíle udržitelného rozvoje,
- s ohledem na Rámcovou úmluvu Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC), která vstoupila v platnost dne 21. března 1994, na Kjótský protokol ze dne 11. prosince 1997 a na Pařížskou dohodu ze dne 22. dubna 2016,
- s ohledem na rezoluci č. 40/11 Rady OSN pro lidská práva ze dne 21. března 2019 o uznávání přínosu obránců lidských práv v oblasti životního prostředí k uplatňování lidských práv, ochraně životního prostředí a udržitelnému rozvoji,
- s ohledem na zprávy č. 31/52 ze dne 1. února 2016 a č. A/74/161 z roku 2019 zvláštního zpravodaje OSN na téma závazků v oblasti lidských práv týkajících se požívání bezpečného, čistého, zdravého a udržitelného životního prostředí,
- s ohledem na rezoluci č. 41/21 Rady OSN pro lidská práva ze dne 12. července 2019 o lidských právech a klimatu,
- s ohledem na zprávu Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) ze dne 10. prosince 2015 o změně klimatu a lidských právech a na definici obránců lidských práv v oblasti životního prostředí podle UNEP v dokumentu „who are environmental defenders“ (kdo jsou ochránci životního prostředí),
- s ohledem na zprávu zvláštního zpravodaje OSN pro extrémní chudobu a lidská práva ze dne 17. července 2019 o změně klimatu a chudobě,
- s ohledem na zvláštní zprávu Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) z roku 2019 o změně klimatu, dezertifikaci, degradaci půdy, udržitelném hospodaření s půdou, potravinovém zabezpečení a proudění skleníkových plynů v suchozemských ekosystémech,
- s ohledem na zprávu OSN z června 2020 nazvanou „Gender, Climate & Security, Sustaining Inclusive Peace on the Frontlines of Climate Change“ (Rovnost žen a mužů, klima a bezpečnost: udržování všeobecného míru na frontových liniích změny klimatu), jejímiž spoluautory jsou UNEP, UN Women, Rozvojový program OSN (UNDP) a odbor pro politické a mírotvorné otázky OSN (UNDPPA),

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0015.

Středa 19. května 2021

- s ohledem na obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv,
- s ohledem na článek 37 Listiny, který EU zavazuje k tomu, aby do svých politik začleňovala vysokou úroveň ochrany životního prostředí a zvyšování jeho kvality;
- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), a zejména na její část 5 nazvanou „Vnější činnost Unie“ a hlavy I, II, III, IV a V této části,
- s ohledem na společné sdělení Komise ze dne 25. března 2020 nazvané „Akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024“ (JOIN(2020)0005),
- s ohledem na závěry Rady ze dne 15. května 2017 o původním obyvatelstvu a společný pracovní dokument útvarů ze dne 17. října 2016 nazvaný „Implementing EU External Policy on Indigenous Peoples“ (Provádění vnější politiky EU, pokud jde o původní obyvatelstvo) (SWD(2016)0340), závěry Rady ze dne 19. listopadu 2018 o diplomacii v oblasti vody, ze dne 17. června 2019 o opatřeních EU k posílení multilateralismu založeného na pravidlech a ze dne 20. ledna 2020 o klimatické diplomacii,
- s ohledem na obecné zásady EU v oblasti lidských práv ohledně nezávadné pitné vody a odpovídajících hygienických podmínek přijaté Radou dne 17. června 2019 a na její hlavní zásady týkající se obránců lidských práv,
- s ohledem na svá dřívější usnesení týkající se případů porušování lidských práv, demokracie a právního státu,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. září 2017 o korupci a lidských právech ve třetích zemích ⁽²⁾,
- s ohledem na zprávu Evropské agentury pro životní prostředí ze dne 4. prosince 2019 „Evropské životní prostředí – stav a výhled 2020: znalosti pro přechod k udržitelné Evropě“,
- s ohledem na prováděcí zásadu č. 10 vyjádřenou v prohlášení z Ria o životním prostředí a rozvoji z roku 1992, která usiluje o zajištění toho, aby každý jednotlivec měl přístup k informacím, měl možnost se účastnit rozhodování a mohl získat přístup ke spravedlnosti v environmentálních otázkách, s cílem zajistit právo na zdravé a udržitelné prostředí pro dnešní i budoucí generace,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. června 2020 nazvané „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – navrácení přírody do našeho života“ (COM(2020)0380), ze dne 11. prosince 2019 o Zelené dohodě pro Evropu (COM(2019)0640) a ze dne 23. července 2019 nazvané „Posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů“ (COM(2019)0352),
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu ⁽³⁾,
- s ohledem na zprávu Organizace OSN pro výživu a zemědělství z roku 2019 nazvanou „The State of the World’s Biodiversity for Food and Agriculture“ (Stav celosvětové biologické rozmanitosti pro výživu a zemědělství),
- s ohledem na významnou hrozbu úbytku biologické rozmanitosti popsanou v globální hodnotící zprávě o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách ze dne 31. května 2019, kterou zveřejnila Mezinárodní vědecko-politická platforma pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES),
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. července 2018 o porušování práv původních obyvatel ve světě, včetně zabírání půdy ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2020 o koordinovaných opatřeních EU v boji proti pandemii COVID-19 a jejím následkům ⁽⁵⁾,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na stanoviska Výboru pro rozvoj, Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

⁽²⁾ Úř. věst. C 337, 20.9.2018, s. 82.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0005.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 15.

⁽⁵⁾ Přijaté texty P9_TA(2020)0054.

Středa 19. května 2021

— s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0039/2021),

- A. vzhledem k tomu, že všechny osoby, místní komunity a místní obyvatelé mají právo plně požívat svých lidských práv zakotvených ve Všeobecné deklaraci lidských práv;
- B. vzhledem k tomu, že dopady změny klimatu a pokračujícího zhoršování životního prostředí na sladkovodní zdroje, ekosystémy a živobytí komunit již nyní ohrožují účinné požívání lidských práv, včetně práva na život, zabezpečení potravin, nezávadnou pitnou vodu a hygienické podmínky, zdraví, bydlení, sebeurčení, práci a rozvoj, jak je uvedeno v rezoluci č. 41/21 Rady OSN pro lidská práva; vzhledem k tomu, že i když bude dosaženo mezinárodního cíle omezit globální oteplování na 2 °C nad úroveň před průmyslovou revolucí, tyto dopady se v nadcházejících desetiletích výrazně prohloubí; vzhledem k tomu, že jednotlivé země přispívají ke změně klimatu v různé míře a mají společnou, avšak diferencovanou odpovědnost; vzhledem k tomu, že změna klimatu představuje okamžitou a dalekosáhlou hrozbu pro obyvatele světa, zejména pro chudé, kteří jsou obzvláště zranitelní, jak je uvedeno v rezoluci Rady OSN pro lidská práva č. 7/23;
- C. vzhledem k tomu, že OSN spolu s dalšími mezinárodními organizacemi a odborníky požaduje globální uznání práva na zdravé a bezpečné životní prostředí jakožto všeobecného práva;
- D. vzhledem k tomu, že řešení změny klimatu nastoluje otázky spravedlnosti a rovnosti, a to jak na mezinárodní, tak na vnitrostátní úrovni, i mezi generacemi; vzhledem k tomu, že přístup ke spravedlnosti v záležitostech životního prostředí, přístup k informacím a účast veřejnosti na rozhodování jsou zakotveny v prováděcí zásadě č. 10 prohlášení z Ria o životním prostředí a rozvoji, Aarhuské úmluvě⁽⁶⁾ ze dne 25. června 1998 a Úmluvě z Escazú⁽⁷⁾ ze dne 4. března 2018;
- E. vzhledem k tomu, že zhoršování životního prostředí, změna klimatu a neudržitelný rozvoj představují nejnaléhavější a nejzávažnější faktory ohrožující možnost současných i budoucích generací požívat řady lidských práv; vzhledem k tomu, že smluvní strany UNFCCC mají povinnost přijímat účinná opatření ke zmírnění změny klimatu, posílení přizpůsobivosti zranitelných skupin obyvatel a zabránění předvídatelným ztrátám na životech;
- F. vzhledem k tomu, že smluvní strany UNFCCC mají povinnost shromažďovat a šířit informace o dopadech na životní prostředí a usnadnit účast veřejnosti na rozhodování v záležitostech životního prostředí;
- G. vzhledem k tomu, že přístup ke změně klimatu z pohledu lidských práv zdůrazňuje zásady univerzality a nediskriminace a současně podtrhuje skutečnost, že práva jsou zaručena všem osobám na světě, včetně zranitelných skupin, aniž by docházelo k jakémukoli rozlišování, například na základě rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženského vyznání, politických či jiných názorů, národního nebo sociálního původu, majetku, původu nebo jiného postavení;
- H. vzhledem k tomu, že vlády, společenství i jednotlivci nesou etickou i mezigenerační odpovědnost, aby byli stále proaktivnější v oblasti politiky a spolupráce s cílem dohodnout se na mezinárodních normách umožňujících ochránit a zachovat planetu pro současné i budoucí generace a zaručit jim tak plné požívání jejich lidských práv a zmírnit negativní dopady změny klimatu;
- I. vzhledem k tomu, že se všeobecně uznává, že závazky a povinnosti států a soukromého sektoru v oblasti lidských práv mají specifické důsledky, pokud jde o změnu klimatu; vzhledem k tomu, že neschopnost chránit životní prostředí a ty, kteří o jeho ochranu usilují, je v rozporu s právně závaznými povinnostmi států v oblasti lidských práv a mohlo by představovat porušení některých práv, například práva na zdravé životní prostředí nebo práva na život; vzhledem k tomu, že stále více obchodních činností a operací ve třetích zemích má závažné dopady na lidská práva a životní prostředí;

⁽⁶⁾ Úmluva Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, 25. června 1998.

⁽⁷⁾ Regionální dohoda o přístupu k informacím, účasti veřejnosti a spravedlnosti v záležitostech životního prostředí v Latinské Americe a Karibiku, 4. března 2018.

Středa 19. května 2021

- J. vzhledem k tomu, že Pařížská dohoda je první mezinárodní smlouva, která výslovně uznává vazbu mezi opatřeními v oblasti klimatu a lidskými právy, což umožňuje využívat platné právní nástroje v oblasti lidských práv k naléhání na státy a soukromé společnosti, aby snížily emise; vzhledem k tomu, že v rámci Pařížské dohody neexistují žádné konkrétní nástroje k vyvození odpovědnosti státních aktérů a podnikatelských subjektů za jejich dopady na změnu klimatu a uplatňování lidských práv;
- K. vzhledem k tomu, že Evropský soud pro lidská práva jasně stanovil, že různé druhy zhoršování životního prostředí mohou vést k porušování hmotných lidských práv, jako je právo na život, soukromý a rodinný život a pokojné užívání domova a zákaz nelidského a ponižujícího zacházení;
- L. vzhledem k tomu, že klimatická spravedlnost se zaměřuje na řešení klimatické krize prostřednictvím právních předpisů v oblasti lidských práv s cílem odstranit mezery ve vymezení odpovědnosti za správu v oblasti klimatu, a to s využitím soudních sporů v oblasti klimatu k vyvození odpovědnosti států a podnikatelských subjektů a k zajištění toho, aby nesly odpovědnost za svou činnost, pokud jde o řádnou ochranu přírody samu o sobě i s cílem umožnit důstojný a zdravý život stávajícím a budoucím generacím;
- M. vzhledem k tomu, že několik probíhajících právních případů dokládá porušení lidských práv a otevírá cestu k odpovědnosti v souvislosti se selháním nebo nečinností států a podnikatelských subjektů při řešení důsledků změny klimatu;
- N. vzhledem k tomu, že intenzivnější soupeření o přírodní zdroje pod vedením soukromých společností, někdy s účastí vlády, postavilo ochránce životního prostředí a domorodé komunity, které usilují o ochranu svých tradičních území, do čela environmentálních akcí a učinilo z nich přední cíle pronásledování;
- O. vzhledem k tomu, že dopady změny klimatu na oblast lidských práv budou pocíťovány nejen těmi nejzranitelnějšími osobami, ale celou světovou populací; vzhledem k tomu, že nejzranitelnější komunity a země, které způsobují nejmenší znečištění a nejméně ničí životní prostředí, trpí přímými důsledky změny klimatu nejvíce; vzhledem k tomu, že údaje vypovídající o nemocech a předčasných úmrtích v důsledku znečištění životního prostředí jsou již třikrát vyšší než údaje o počtu osob nemocných AIDS, tuberkulózou a malárií dohromady, čímž je ohroženo právo na život, zdravé životní prostředí a čistý vzduch; vzhledem k tomu, že přírodní katastrofy, jako jsou povodně, tropické bouře a dlouhá období sucha, jsou stále častější a mají škodlivé důsledky pro potravinové zabezpečení v zemích globálního Jihu a pro uplatňování řady lidských práv;
- P. vzhledem k tomu, že environmentální spravedlnost je součástí sociální spravedlnosti a že dopady změny klimatu jsou asymetrické a jejich nepříznivé účinky jsou ničivé pro současné a budoucí generace, zvláště v rozvojových zemích; vzhledem k tomu, že změna klimatu intenzivně ovlivňuje rozvojové země a zhoršuje stávající sociální a hospodářské nerovnosti, což způsobuje, že zranitelné skupiny nepřiměřeně trpí jejími nepříznivými účinky;
- Q. vzhledem k tomu, že změna klimatu stále více přispívá k vysídlování a migraci, a to jak uvnitř států, tak za jejich hranice; vzhledem k tomu, že vysídlování je bezprostřední perspektivou pro některé komunity, jako jsou komunity žijící v oblastech ohrožených dezertifikací, komunity nacházející se v rychle tající Arktidě, v nízko položených pobřežních oblastech a na malých ostrovech nebo v jiných choulostivých ekosystémech a rizikových územích; vzhledem k tomu, že od roku 2008 bylo každoročně vysídleno v průměru 24 milionů lidí v důsledku katastrofických povětrnostních jevů a to zejména v rámci tří nejzranitelnějších regionů – subsaharské Afriky, jižní Asie a Latinské Ameriky; vzhledem k tomu, že podle údajů UNDP 80 % osob vysídlených v důsledku změny klimatu tvoří ženy; vzhledem k tomu, že stále častější vysídlování způsobené klimatem může pro dotčené obyvatele představovat přímou hrozbu, pokud jde o jejich lidská práva, kulturu a tradiční znalosti, a může mít významný dopad na místní komunity v zemích a na územích, kam se přijdou usadit;
- R. vzhledem k tomu, že omezení spojená s pandemií COVID-19 a dočasná omezení pohybu snížila transparentnost a monitorování porušování lidských práv a v souvislosti s nimi probíhá zesílené politické zastrašování a digitální dohled, zatímco zároveň dochází k omezování přístupu ke spravedlnosti a možnostem, které ochránci životního prostředí, místní aktéři, domorodé komunity a ostatní mají k tomu, aby se účinně podíleli na rozhodovacích

Středa 19. května 2021

- procesech; vzhledem k tomu, že dočasná omezení pohybu domorodých komunit a hygienická opatření omezila jejich schopnost střežit a chránit svá území; vzhledem k tomu, že takováto omezení musí být podložena legitimními a demokratickými právními předpisy; vzhledem k tomu, že schopnost mezinárodního společenství sledovat a vyšetřovat údajná porušení práv se v důsledku pandemie výrazně snížila;
- S. vzhledem k tomu, že schopnost lidí přizpůsobovat se změně klimatu je do velké míry spjata s jejich přístupem k základním lidským právům a se zdravím ekosystémů, na nichž závisí jejich živobytí a dobré životní podmínky; vzhledem k tomu, že opatření na zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se této změně, například přístup k přírodním zdrojům, jako jsou půda, voda a lesy, a využívání těchto zdrojů, jakož i přesídlování lidí, mohou mít rovněž nepříznivý dopad na požívání lidských práv; vzhledem k tomu, že podle zprávy zvláštního zpravodaje pro extrémní chudobu a lidská práva o změně klimatu a chudobě ze dne 17. července 2019 ponесou rozvojové země a regiony odhadem 75–80 % nákladů spojených se změnou klimatu;
- T. vzhledem k tomu, že změna klimatu by mohla zvrátit lidský rozvoj tím, že sníží zemědělskou produktivitu, zvýší nejistotu v oblasti zajišťování potravin a vody, zvýší vystavení extrémním přírodním katastrofám, způsobí kolaps ekosystémů a zvýší zdravotní rizika;
- U. vzhledem k tomu, že podle Světové zdravotnické organizace (WHO) se očekává, že po roce 2030 způsobí změna klimatu přibližně 250 000 úmrtí ročně v důsledku podvýživy, malárie, průjmu a tepelného stresu; vzhledem k tomu, že podle Světového potravinového programu jsou klimatické šoky celosvětově jedním ze tří hlavních faktorů způsobujících nedostatek potravin; vzhledem k tomu, že v roce 2019 bylo přibližně 750 milionů osob – tedy téměř každý desátý člověk na světě – vystaveno vážnému nedostatku potravin;
- V. vzhledem k tomu, že klimatická krize zesiluje nerovnosti mezi muži a ženami, neboť mimořádné klimatické události, přírodní katastrofy a dlouhodobé zhoršování životního prostředí ohrožují domovy, živobytí a komunitní sociální vazby a infrastrukturu s nepřiměřenými dopady na ženy a dívky, což zahrnuje větší objem neplacené pečovatelské práce a práce v domácnosti, větší výskyt násilí na základě pohlaví a marginalizaci vzdělávání, zapojení a emancipace žen;
- W. vzhledem k tomu, že násilí páchané na ekologických aktivistech, a zejména aktivistkách, a na obráncích environmentálních práv a jejich právnících se stalo dobře zdokumentovaným trendem, a to i prostřednictvím zpravodajství v hromadných sdělovacích prostředcích a na sociálních médiích; vzhledem k tomu, že aktivistky jsou vystaveny genderově specifickým formám násilí a zastrašování, které jsou velmi znepokojivé;
- X. vzhledem k tomu, že ochránci životního prostředí stojí v první linii, pokud jde o opatření v oblasti klimatu a snahy o posílení odpovědnosti; vzhledem k tomu, že subjekty v oblasti lidských práv čím dál více upozorňují na to, že je ochránce životního prostředí potřeba specificky chránit; vzhledem k tomu, že zužování prostoru pro občanskou společnost je celosvětovým jevem, jenž nepřiměřeně postihuje obránce lidských práv, kteří se věnují otázkám životního prostředí a krajiny a často se nacházejí ve venkovských nebo izolovaných oblastech, kde mají omezený přístup k ochranným mechanismům; vzhledem k tomu, že velká většina případů porušení lidských práv namířená proti obráncům lidských práv a ochráncům životního prostředí je páchána v atmosféře téměř úplné beztrestnosti; vzhledem k tomu, že podpora a ochrana obránců lidských práv a ochránců životního prostředí patří mezi stanovené priority vnější činnosti EU ve světě i v jejím sousedství; vzhledem k tomu, že Unie musí využívat všechny nástroje, které má v tomto ohledu k dispozici;
- Y. vzhledem k tomu, že v posledních letech se ochránci životního prostředí stávají stále častěji obětmi vražd, únosů, mučení, genderově motivovaného násilí, výhrůžek, obtěžování, zastrašování, očerňujících kampaní, kriminalizace, soudní šikany, nuceného vystěhování a vysídlování;
- Z. vzhledem k tomu, že zvláštní zpravodaj OSN pro situaci obránců lidských práv vyjádřil obavu týkající se obránců lidských práv ve všech zemích, neboť jsou vystavováni omezením svobody pohybu, shromažďování, vyjadřování a sdružování a jsou cílem falešných obvinění, nespravedlivých soudních řízení, svévolného zatýkání a věznění, mučení a poprav;

Středa 19. května 2021

- AA. vzhledem k tomu, že zpráva organizace Global Witness z roku 2020 odhaluje, že v roce 2019 bylo zavražděno 212 aktivistů zabývajících se ochranou půdy a životního prostředí, což oproti roku 2018 představuje 30 % nárůst; vzhledem k tomu, že přibližně 40 % obětí bylo z řad původních obyvatel a tradičních vlastníků půdy a k více než dvěma třetinám těchto vražd došlo v Latinské Americe;
- AB. vzhledem k tomu, že původní obyvatelé požívají zvláštních práv v oblasti ochrany životního prostředí, půdy a zdrojů, jak je zakotveno v článku 7 Úmluvy Mezinárodní organizace práce (MOP) o domorodém a kmenovém obyvatelstvu z roku 1989; vzhledem k tomu, že článek 29 Deklarace OSN o právech původních obyvatel z roku 2007 stvrzuje, že „původní obyvatelé mají právo na zachování a na ochranu životního prostředí a produkční kapacity jejich krajin či území a zdrojů“;
- AC. vzhledem k tomu, že Dohoda z Escazú je první regionální dohodou o přístupu k informacím, účasti veřejnosti a spravedlnosti v záležitostech životního prostředí v Latinské Americe a Karibiku; vzhledem k tomu, že Dohoda z Escazú, která byla stranám postoupena k ratifikaci od 1. září 2019, je první smlouvou stanovující právo na zdravé životní prostředí (článek 4); vzhledem k tomu, že dohoda z Escazú, která potvrzuje význam regionální spolupráce, může sloužit jako inspirace pro další regiony, které čelí podobným výzvám; vzhledem k tomu, že Aarhuská úmluva stanoví řadu práv jednotlivců a organizací občanské společnosti, pokud jde o životní prostředí, včetně přístupu k informacím o životním prostředí, účasti veřejnosti na rozhodování o životním prostředí a přístupu ke spravedlnosti; vzhledem k tomu, že smluvní strany této úmluvy jsou povinny přijmout potřebná opatření s cílem zabezpečit, aby veřejné orgány (na celostátní, regionální a místní úrovni) přispívaly k účinnému uplatňování těchto práv;

Dopad změny klimatu na lidská práva

1. zdůrazňuje, že požívání, ochrana a prosazování lidských práv pramenících z lidské důstojnosti a zdravá a udržitelná planeta spolu vzájemně úzce souvisejí; vyzývá EU a její členské státy, aby jednaly jako důvěryhodný a spolehlivý partner na globální scéně prostřednictvím přijímání, posilování a uplatňování právních předpisů, které jsou v souladu s komplexním přístupem k opatřením v oblasti klimatu založeným na lidských právech, s cílem řídit politiky a opatření zaměřené na zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se této změně a zajistit, aby byly přiměřené, dostatečně ambiciózní, nediskriminační a v souladu se závazky v oblasti základních lidských práv; konstatuje, že zásady a normy odvozené z mezinárodního práva v oblasti lidských práv by měly poskytovat vedení všem politikám a programům souvisejícím se změnou klimatu, a to ve všech fázích tohoto procesu; vyzývá EU a její členské státy, aby motivovaly státy mimo EU, společnosti a místní vládní orgány k provádění a přijímání řešení a opatření, která budou přispívat k ochraně životního prostředí a k řešení důsledků změny klimatu;
2. vyzývá Unii a její členské státy, aby posílily vazby mezi lidskými právy a životním prostředím v rámci své vnější činnosti a aby pomáhaly mezinárodním, regionálním a místním mechanismům v oblasti lidských práv a podporovaly je při řešení výzev v oblasti životního prostředí, zejména dopadu změny klimatu na plné požívání lidských práv; vyzývá Komisi, aby zajistila začleňování otázek týkajících se změny klimatu a lidských práv do všech příslušných politik EU a zaručila soudržnost těchto politik; připomíná, že je důležité podporovat činnosti, které zvyšují povědomí o dopadech změny klimatu, zhoršování životního prostředí a ztráty biologické rozmanitosti na lidská práva; dále vyzývá Unii, aby podporovala a posilovala spolupráci s třetími zeměmi s cílem začleňovat do právních předpisů a politik v oblasti životního prostředí přístup založený na lidských právech;
3. zdůrazňuje nutnost příležitostí lidského rozvoje pro všechny; zdůrazňuje riziko porušování lidských práv v mezinárodních dodavatelských řetězcích komodit jak pro tradiční energetiku, tak pro energii z obnovitelných zdrojů založených na zelených technologiích, jako je dětská práce v kobaltových dolech, které zajišťují suroviny pro celosvětový řetězec lithium-iontových baterií; vyzývá Komisi, aby při posuzování možností Unie v oblasti energetiky a dopravních technologií zohledňovala dopady na lidská práva;
4. zdůrazňuje, že nedostatek vody jako jeden z důsledků změny klimatu má dopady pro mnoho lidí na celém světě; vyzývá EU a její členské státy, aby řešily nedostatek vody jakožto klíčovou prioritu jejich legislativního a politického programu; konstatuje, že špatné hospodaření s půdou a přírodními zdroji přispívá k novým konfliktům a brání mírovému řešení těch stávajících; připomíná stále častější soupeření o ztenčující se množství zdrojů i skutečnost, že se tato situace ještě zhoršuje kvůli degradaci životního prostředí, růstu počtu obyvatel a změně klimatu;

Středa 19. května 2021

5. připomíná zákonnou povinnost dodržovat právo na bezpečné, čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí, což je mimo jiné podmínkou pro udržitelnou hospodářskou činnost, která přispívá k blahobytu a živobytí jednotlivců a komunit; připomíná, že mezinárodní právní úprava v oblasti lidských práv stanoví opravné prostředky pro náhradu škod způsobených změnou klimatu jednotlivcům, původním komunitám a obráncům lidských práv v oblasti životního prostředí, pro uskutečňování opatření v boji proti změně klimatu a pro vyvození odpovědnosti států, podniků a jednotlivců za jejich činnosti, které mají dopad na změnu klimatu a lidská práva; vyzývá v tomto ohledu EU, aby podpořila boj proti beztrestnosti jako jednu ze svých klíčových priorit vytvořením nástrojů, které umožní plné, účinné a udržitelné provádění právních předpisů v oblasti lidských práv a životního prostředí a jejich vynuocování;

6. vyzývá Komisi, aby zajistila účinné provádění a sledování konkrétních závazků týkající se lidských práv, životního prostředí a změny klimatu, které již byly stanoveny v Akčním plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024, a zahrnutí genderového hlediska do provádění tohoto plánu;

7. podporuje mandát zvláštního zpravodaje OSN pro lidská práva a životní prostředí zasazovat se o globální uznání práva na život v bezpečném, čistém, zdravém a udržitelném životním prostředí jakožto lidského práva; vyzývá Unii a její členské státy, aby na příštím zasedání Valného shromáždění OSN podpořily celosvětové uznání tohoto práva; domnívá se, že toto uznání by mělo sloužit jako katalyzátor pro silnější environmentální politiky, lepší prosazování práva, veřejnou účast na rozhodování o otázkách životního prostředí, přístup k informacím a spravedlnosti a dosahování lepších výsledků pro člověka a planetu;

8. naléhavě žádá Komisi, aby i nadále sledovala situaci v oblasti lidských práv a změny klimatu a aby posuzovala pokrok při integraci a začleňování problematiky lidských práv do všech aspektů opatření v oblasti klimatu na vnitrostátní i mezinárodní úrovni, v úzké spolupráci s Radou OSN pro lidská práva / Vysokým komisařem OSN pro lidská práva; vybízí v tomto ohledu Unii, aby podnikla kroky s cílem začlenit do Listiny právo na bezpečné a zdravé životní prostředí a dosáhnout plného souladu s jejím článkem 37; zdůrazňuje v tomto ohledu význam úzké spolupráce se státy a všemi příslušnými institucionálními subjekty zapojenými do zabezpečování řádného provádění ustanovení v oblasti lidských práv a životního prostředí;

9. zdůrazňuje, že by všem lidem mělo být bez jakékoli diskriminace přiznáno základní právo na bezpečné, čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí a stabilní klima a že toto právo musí být zajišťováno na základě ambiciózních politik a musí být plně vymahatelné prostřednictvím soudního systému na všech úrovních;

10. domnívá se, že začlenění lidského práva na zdravé životní prostředí do klíčových environmentálních dohod a procesů je rozhodující pro komplexní reakci na pandemii COVID-19, která zahrnuje přehodnocení vztahu mezi lidmi a přírodou, čímž se sníží rizika a zabrání budoucím škodám v důsledku zhoršování stavu životního prostředí;

11. vybízí EU a její členské státy, aby přijaly odvážné iniciativy s aktivní podporou zvláštního zástupce EU pro lidská práva s cílem bojovat proti beztrestnosti pachatelů trestné činnosti proti životnímu prostředí na celosvětové úrovni a připravit půdu v rámci Mezinárodního trestního soudu (MTS) pro nová jednání mezi stranami s cílem uznat „ekocidu“ za mezinárodní trestný čin podle Římského statutu; vyzývá Komisi a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, místopředsedu Komise, aby zřídili program zaměřený na budování kapacit vnitrostátních jurisdikcí členských států v těchto oblastech;

12. vyzývá Unii a její členské státy, aby pravidelně posuzovaly, jak může vnější rozměr Zelené dohody pro Evropu nejlépe přispět k ucelenému a na lidských právech založenému přístupu k opatřením v oblasti klimatu a ztráty biologické rozmanitosti; vybízí EU, aby k provádění Zelené dohody pro Evropu využila široké škály vnějších politik, nástrojů a politických a finančních nástrojů, které má k dispozici; vybízí EU k revizi svých mechanismů financování v oblasti klimatu a k případnému předložení návrhů na jejich změnu, s cílem zajistit plné dodržování lidských práv a vytvořit za tímto účelem silné záruky; vyzývá k vytvoření kontaktních míst pro klima v rámci příslušných útvarů Komise a Evropské služby pro vnější činnost, jejichž úkoly by mimo jiné zahrnovaly zabezpečování odolnosti proti změně klimatu v rámci veškeré vnější činnosti EU; vyzývá k transparentní a informativní komunikaci o těchto otázkách v rámci programů rozvojové spolupráce EU se třetími zeměmi;

Středa 19. května 2021

13. vyzývá k začleňování genderového hlediska do politik a programů udržitelného rozvoje s cílem zajistit, aby práva žen a dívek – včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv a nezbytných zdravotnických služeb –, podpora rovnosti žen a mužů a klimatická spravedlnost byly prosazovány prostřednictvím strategických programů;

14. vyzývá Komisi, aby posílila finanční a technickou podporu a činnosti v oblasti budování kapacit na podporu třetích zemí při začleňování lidských práv do jejich vnitrostátních opatření a programů v oblasti klimatu a při dodržování mezinárodních environmentálních právních předpisů s cílem zajistit, aby změna klimatu nezasahovala do uplatňování lidských práv v těchto zemích; bere na vědomí interinstitucionální dohodu dosaženou v souvislosti s nástrojem pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI), podle které se 30 % finančních prostředků použije na podporu cílů v oblasti klimatu a životního prostředí; trvá na tom, aby veškeré činnosti evropských finančních institucí ve třetích zemích, zejména Evropské investiční banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj, byly v souladu se závazky EU v oblasti klimatu a řídily se přístupem založeným na lidských právech; vyzývá k posílení a prohloubení jejich příslušných mechanismů pro vyřizování stížností⁽⁸⁾ zaměřených na jednotlivce nebo skupiny, kteří se domnívají, že těmito činnostmi byla porušena jejich práva a že mohou mít nárok na náhradu;

15. důrazně podporuje, aby byla problematika lidských práv začleněna do globálního rámce pro biologickou rozmanitost po roce 2020 v souladu s nedávným sdělením Komise nazvaným „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – navrácení přírody do našeho života“; domnívá se, že v zájmu začlenění problematiky lidských práv do globálního rámce pro biologickou rozmanitost po roce 2020 by se nové cíle měly zaměřit, a to na vnitrostátní i celosvětové úrovni, na uznání a provádění práva na čisté, zdravé, bezpečné a udržitelné životní prostředí;

16. připomíná význam ochrany Arktidy před změnou klimatu a nezbytnost politiky EU pro Arktidu;

17. uznává dopad vzájemného propojení změny klimatu, zhoršování životního prostředí a přírodních katastrof za jeden z významných faktorů migrace a vysídlování způsobeného změnou klimatu a vyjadřuje politování nad nedostatečnou ochranou lidských práv na mezinárodní úrovni pro jednotlivce, kteří jsou obětí této situace; domnívá se, že takové vysídlování by se mělo řešit na mezinárodní úrovni; vyzývá Komisi a členské státy, aby na mezinárodních fórech i ve vnější činnosti EU spolupracovaly na vytvoření mezinárodního rámce pro řešení vysídlování a migrace způsobených změnou klimatu; vybízí Komisi a členské státy, aby spolupracovaly na zvýšení své podpory pro opatření k posílení odolnosti v regionech vystavených škodlivým účinkům změny klimatu a aby podpořily lidi, kteří byli vysídleni v důsledku změny klimatu a kteří již nemohou žít v místě svého bydliště; zdůrazňuje, že Výbor OSN pro lidská práva stanovil, že při zvažování vyhoštění žadatelů o azyl musí státy brát v úvahu dopady klimatické krize v zemi původu na lidská práva; vítá začlenění migrace a vysídlení způsobených změnou klimatu do rámce pro přizpůsobení se změně klimatu z Cancúnu;

18. podporuje takový přístup k řízení migrace ve třetích zemích, který je založen na lidských právech a který bere v potaz veškeré nedostatky v ochraně lidských práv v souvislosti s migrací; v této souvislosti připomíná stávající nástroje pro legální cesty a domnívá se, že takové nástroje je třeba nadále zavádět pro osoby, které potřebují ochranu; podporuje určení a prosazování osvědčených postupů týkajících se povinností a závazků v oblasti lidských práv, které podporují a posilují tvorbu politik v oblasti ochrany životního prostředí na unijní a mezinárodní úrovni;

19. trvá na naplňování práv všech jednotlivců bez jakékoli diskriminace na základě místa jejich bydliště nebo sociální situace, zejména těch, kteří jsou nejvíce ohroženi nepříznivými dopady změny klimatu; zdůrazňuje, že je důležité zajistit a usnadnit veřejnou účast těchto zranitelných skupin na rozhodnutích, která mají dopad na jejich životy;

20. připomíná skutečnost, že změna klimatu umocňuje nerovnost, násilí a diskriminaci žen; vyzývá EU a její členské státy, aby navrhovaly a prováděly politiky s průřezovým hlediskem rovnosti žen a mužů v oblasti obchodu, spolupráce, klimatu a vnější činnosti, a podpořily tak postavení žen a jejich účast na rozhodovacím procesu a uznaly specifická omezení, se kterými se dívky a ženy potýkají;

21. vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily úlohu a kapacitu regionálních orgánů pro lidská práva a dalších mechanismů při řešení propojení mezi změnou klimatu a lidskými právy a prosazovaly environmentální práva a ochranu obránců práv v oblasti životního prostředí; zejména vyzývá Komisi, aby zahájila program na podporu dohody z Escazú,

---

⁽⁸⁾ Nezávislý mechanismus odpovědnosti za projekty Evropské banky pro obnovu a rozvoj a mechanismus pro vyřizování stížností skupiny Evropské investiční banky.

Středa 19. května 2021

který by mimo jiné pomohl státům, které jsou smluvními stranami, při ratifikaci a provádění dohody, pomohl občanské společnosti podílet se na jejím provádění a přispívat k ní a poskytl by podporu dobrovolnému fondu zřízenému podle této dohody;

Reakce na COVID-19

22. zdůrazňuje, že celosvětová pandemie COVID-19 dokonale ilustruje dopad zhoršování životního prostředí na vytváření podmínek pro nárůst zoonóz se závažnými zdravotními, sociálními, hospodářskými a politickými důsledky; vyzývá Komisi a členské státy EU, aby se zavázaly, že práva týkající se životního prostředí a obranu osob, které je chrání, začlení do každé reakce na pandemii COVID-19; vybízí členské státy a další zúčastněné strany, aby zohlednily globální nástroj Komise pro sledování dopadu pandemie COVID-19 na demokracii a lidská práva;

23. vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že celosvětová recese způsobená pandemií COVID-19 by mohla snížit, zpozdít nebo změnit závazky států, pokud jde o mezinárodní cíle v oblasti klimatu a normy v oblasti lidských práv; vyzývá EU a její členské státy, aby zajistily, že politiky, které mají vést k hospodářskému oživení, budou plně v souladu s podporou a ochranou lidských práv, jak je zakotveno v článku 21 Lisabonské smlouvy, a rovněž s ochranou životního prostředí a udržitelným rozvojem;

24. naléhavě vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, Komisi a členské státy, aby se zasazovali o účinnou reakci na krizi způsobenou pandemií COVID-19, která by plně zohledňovala důležitost dodržování, ochrany a naplňování práva na bezpečné, čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí coby jako hráze proti případným budoucím environmentálním a zdravotním krizím, které by mohly ohrozit základní lidská práva; vyzývá Komisi a ESVČ, aby v souvislosti s krizí způsobenou pandemií COVID-19 zvýšily své ambice v oblasti klimatu a životního prostředí a aby formovaly ambiciózní strategický přístup k diplomatické činnosti v oblasti klimatu;

25. vyjadřuje znepokojení nad tím, že nouzová opatření a opatření dočasného omezení pohybu přijatá v reakci na COVID-19 mohla být v některých částech světa zneužita politickými orgány, bezpečnostními silami a nestátními ozbrojenými skupinami k omezování, zastrasování a vraždění obránců lidských práv včetně obránců životního prostředí a půdy; připomíná v této souvislosti, jak jsou vůči COVID-19 nepřiměřeně zranitelní obránci z řad původních obyvatel v důsledku slabé zdravotnické infrastruktury v odlehklých oblastech a zanedbávání ze strany vlády;

26. konstatuje, že pandemie COVID-19 ohrožuje potravinové zabezpečení a výživu milionů lidí na celém světě, neboť jsou zasaženy globální potravinové řetězce, a to v době, kdy jsou již potravinové zabezpečení a potravinové systémy pod tlakem v důsledku změny klimatu a přírodních katastrof; zdůrazňuje, že krize způsobená pandemií by mohla sloužit jako bod obratu pro obnovení rovnováhy a transformaci potravinových systémů a učinit je inkluzivnějšími, udržitelnějšími a odolnějšími;

Obránci lidských práv v oblasti životního prostředí a úloha původních obyvatel

27. připomíná povinnost států chránit obránce životního prostředí a jejich rodiny před pronásledováním, zastrasováním a násilím, jak je zakotveno v právních předpisech na ochranu lidských práv, a rovněž zaručit jejich základní svobody, a jejich povinnost uznat práva původních obyvatel a místních komunit a uznat přínos jejich zkušeností a znalostí k boji proti ztrátě biologické rozmanitosti a zhoršování životního prostředí; zdůrazňuje jejich specifickou úlohu a odborné znalosti v oblasti obhospodařování a ochrany půdy a vyzývá k intenzivnější spolupráci s původními obyvateli a k jejich začlenění a rovněž k úsilí o posílení jejich demokratické účasti na příslušných rozhodovacích procesech, včetně těch, které se týkají mezinárodní diplomacie v oblasti klimatu; vítá úsilí Komise o podporu účasti původních obyvatel prostřednictvím konkrétní podpory několika projektů, jako je centrum pro dokumentaci, výzkum a informace původních obyvatel (DOCIP); vybízí Komisi, aby i nadále podporovala dialog a spolupráci mezi původními obyvateli a Evropskou unií, jakož i v rámci mezinárodních fór, zejména v souvislosti se změnou klimatu;

28. zdůrazňuje skutečnost, že ačkoli k útokům a hrozbám dochází všude na světě, zvláštní zpravodaj OSN pro situaci obránců lidských práv zdůrazňuje, že obzvláště dramatická je situace v Latinské Americe a Asii, kde mezinárodní investoři, společnosti a místní vlády ignorují právoplatné zájmy obyvatel; konstatuje, že v mnoha případech dochází ke konfliktům a porušování práv v souvislosti s hospodářskými nerovnostmi a sociálním vyloučením; odsuzuje soudní perzekuci a kriminalizaci ekologických aktivistů v amazonské oblasti, kde jsou případy útoků, vražd a pronásledování ekologických aktivistů stále častější; odsuzuje rostoucí počet útoků a případů pronásledování ekologických aktivistů v Hondurasu

Středa 19. května 2021

a nedávnou vraždu ekologických aktivistů z Guapinolu; upozorňuje na to, že podle záznamů bylo za poslední tři roky zabito 578 ochránců životního prostředí a půdy a obránců práv původních obyvatel; zdůrazňuje, že Filipíny se soustavně řadí mezi země, která je pro obránce environmentálních práv nejnebezpečnější; opětovně vyzývá Komisi, aby s ohledem na závažnost případů porušování lidských práv v této zemi a na skutečnost, že zde nedochází k žádnému podstatnému zlepšení a filipínské orgány neprojevují ochotu spolupracovat, zahájila postup, který může vést k dočasnému odnětí celních preferencí v rámci všeobecného systému preferencí plus (GSP+);

29. doporučuje, aby členské státy EU, které tak dosud neučinily, ratifikovaly Úmluvu MOP č. 169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu;

30. vyzývá Komisi, aby zajistila, že EU nebude podporovat iniciativy a projekty, které by vedly k nezákonnému zabírání půdy, nezákonné těžbě dřeva a odlesňování nebo měly jiný, takto škodlivý dopad na životní prostředí; odsuzuje veškeré pokusy o deregulaci ochrany životního prostředí a lidských práv v souvislosti s pandemií COVID-19 a s jinými krizemi;

31. ostře odsuzuje nárůst počtu vražd, hanlivých útoků, pronásledování, kriminalizace, případů odnětí svobody, obtěžování a zastrašování namířených proti původním obyvatelům a aktivistům za lidská práva v oblasti životního prostředí a ochráncům půdy na celém světě a požaduje, aby zodpovědné osoby byly pohnány k odpovědnosti,

32. zdůrazňuje, že obránkyně lidských práv v oblasti životního prostředí čelí dalším výzvám ve své práci, v komunitách a domácnostech, neboť jsou cílem genderově specifických hrozeb nebo jsou vystaveny genderově specifickému násilí; konstatuje, že ženským obránkyním hrozí větší riziko, že budou vystaveny určitým formám násilí a jiného porušování práv, předsudkům, vyloučení a odmítnutí než jejich mužské protějšky;

33. vyzývá EU a její členské státy, aby podporovaly všechny obránce lidských práv, zejména obránce environmentálních práv a jejich právní zástupce, a aby v případě potřeby upozorňovaly na jejich případy; je přesvědčen, že podpora obránců práv v oblasti životního prostředí by měla být zvýšena a že by EU měla veškeré represálie nebo útoky proti nim ze strany aktérů z podnikatelské nebo státní sféry odsuzovat prostřednictvím veřejných prohlášení a případně místních opatření; opakuje svůj postoj, že je třeba, aby ESVČ, Komise a členské státy investovaly do konkrétních, genderově citlivých a dostupných mechanismů a programů ochrany obránců environmentálních práv, včetně místních a domorodých obránců, a tyto mechanismy posilovaly a aby obránce zapojily do všech vyšetřování případů porušování práv;

34. vyjadřuje hluboké znepokojení nad situací ochránců životního prostředí, oznamovatelů, novinářů a právníků se specializací na životní prostředí, která se na celém světě neustále zhoršuje; vyzývá EU a její členské státy, aby chránily svobodu projevu, svobodu a pluralitu sdělovacích prostředků a právo na shromažďování a zajistily bezpečnost a ochranu novinářů a oznamovatelů jak v EU, tak i prostřednictvím jejich vnějších vztahů; vyjadřuje hluboké znepokojení nad nekalými praktikami, zločiny a vražednými útoky, jimž stále ještě čelí novináři a pracovníci sdělovacích prostředků kvůli své činnosti; připomíná, že podání oznámení je vyjádřením svobody projevu a informací a plní stěžejní úlohu při odhalování případů porušení práva Unie a předcházení takovým případům, jakož i při posilování demokratické odpovědnosti a transparentnosti; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby sledovala provedení směrnice (EU) 2019/1937 členskými státy a zaručila, aby členské státy tuto směrnici v plném rozsahu uplatňovaly⁽⁹⁾; považuje svobodu informací za důležitý nástroj pro řádné a včasné informování lidí, na něž může mít dopad změna klimatu, o škodlivém vlivu změny klimatu a o opatřeních přijímaných v zájmu přizpůsobování se této změně; požaduje dodržování svobody informací;

35. je si vědom toho, že ochránci životního prostředí jednají z nezbytnosti a ve snaze nalézt, vymyslet a šířit schůdná řešení a mechanismy prevence, odolnosti a adaptace vůči změně klimatu mezi lidmi žijícími v postižených oblastech;

36. vyzývá Komisi, aby věnovala zvláštní pozornost potřebám diferencované ochrany obránkyň lidských práv a uznala, že tyto ženy plní úlohu mocných iniciátorů změn, zejména pokud jde o opatření v oblasti klimatu; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba podporovat budování kapacit a úlohu žen jakožto edukátorek a propagátorek změn a zajistit těmto

⁽⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17).

Středa 19. května 2021

organizacím odpovídající financování; připomíná, že čelné představitelky komunit a aktivistky v oblasti životního prostředí se často stávají oběťmi represe nebo dokonce vraždy, jako tomu bylo i v případě statečných aktivistek nominovaných do užšího výběru kandidátů na Sacharovovu cenu za svobodu myšlení, již uděluje Evropský parlament, a sice Marielle Francové z Brazílie, zavražděné v roce 2018, a Berty Cáceresové z Hondurasu, zavražděné v roce 2016;

37. vyzývá EU a členské státy, aby požadovaly a zajistily dodržování práva na svobodný, předchozí a informovaný souhlas původních obyvatel bez nátlaku v rámci každé dohody nebo rozvojového projektu, které mohou mít dopad na půdu, území nebo přírodní bohatství původních obyvatel; zdůrazňuje, že podpora práv původních obyvatel a jejich tradičních postupů je důležitá pro dosažení udržitelného rozvoje, boj proti změně klimatu a ochranu a obnovu biologické rozmanitosti při současném zajištění odpovídajících záruk;

38. vyzývá Komisi a Radu, aby využívaly všechny nástroje, které mají k dispozici, spolu s ustanoveními týkajícími se provádění a prosazování lidských práv v rámci zahraniční politiky Unie a dohod o přidružení na účinnou podporu a ochranu obránců lidských a environmentálních práv v sousedství EU, jakož i na vybízení kandidátských zemí EU, aby se účinně sblížovaly s evropskými hodnotami a normami;

39. požaduje přijetí přílohy k obecným zásadám EU týkajícím se obránců lidských práv, která by byla věnována specifickým výzvám a potřebám ochránců životního prostředí a politiky EU v tomto ohledu; zdůrazňuje, že je důležité zajistit pokračování projektu ProtectDefenders.eu s vyšší mírou financování, jakož i dalších stávajících nástrojů EU na podporu obránců lidských práv;

40. požaduje přijetí seznamu EU s prioritními zeměmi, v nichž by ESVČ, Komise a členské státy zintenzivnily svou činnost na podporu obránců environmentálních práv a spolupracovaly s místními orgány na zavádění nebo zlepšování ochranných mechanismů a konkrétních právních předpisů, které vymezují ochránce životního prostředí, uznávají jejich práci a zaručují jejich ochranu; trvá na tom, že tento seznam priorit by měla vypracovat ESVČ v úzké spolupráci se zúčastněnými stranami a s Parlamentem a měla by jej každoročně aktualizovat; rovněž vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby každoročně předkládal veřejnou zprávu o opatřeních prováděných v prioritních zemích a o ochraně obránců životního prostředí na celém světě;

41. naléhavě vyzývá OSN, aby převzala větší úlohu při ochraně globálních ekosystémů a obránců životního prostředí, zejména v případech, kdy má změna klimatu vážný dopad na původní a místní komunity; vyzývá proto EU, aby podporovala iniciativu na úrovni OSN zaměřenou na mezinárodní pozorovatele, kteří by sledovali vážné škody na životním prostředí, závažné environmentální krize nebo situace, kdy jsou obránci environmentálních práv nejvíce ohroženi, a aby se zapojila do vytváření ochranného prostředí pro tyto obránce a pomáhala v tomto ohledu příslušným orgánům;

42. vyzývá Komisi a členské státy, aby prostřednictvím politického dialogu podpořily přijetí vnitrostátních akčních plánů, které ochráncům životního prostředí zaručí bezpečné a svobodné prostředí začleněním širší koncepce kolektivní ochrany, včetně politických opatření k legitimizaci komunit a skupin zapojených do ochrany životního prostředí; vyzývá Komisi, aby se zabývala výslovně lidskými právy původních obyvatel a místních komunit v rámci dobrovolných dohod o partnerství pro prosazování práva, správu a obchod v oblasti lesnictví (dobrovolné dohody o partnerství FLEGT);

43. připomíná, že podle Deklarace OSN o obráncích lidských práv musí státy chránit osoby, které se zasazují o ochranu biologické rozmanitosti, jako obránce lidských práv; vyjadřuje své uspokojení nad návrhem mezinárodních smluv, jako je dohoda z Escazú, která je klíčovým nástrojem pro Latinskou Ameriku a Karibik – regionu s nejvyšším počtem zaznamenaných případů vražd obránců lidských práv v oblasti životního prostředí;

UNFCCC, spravedlnost a odpovědnost

44. s politováním konstatuje skutečnost, že i kdyby všechny státy plně provedly vnitrostátně stanovené příspěvky (NDC), vedlo by to ke katastrofálnímu zvýšení globální teploty o 3 °C oproti úrovni před průmyslovou revolucí, což by bylo porušením Pařížské dohody; varuje, že takový scénář by měl za následek extrémní klimatické a environmentální dopady a dalekosáhlé negativní účinky na lidská práva;

Středa 19. května 2021

45. vítá začlenění problematiky lidských práv do preambule Pařížské dohody a požaduje účinná opatření na dodržování a prosazování závazků v oblasti lidských práv při provádění této dohody a přijímání opatření v oblasti klimatu; vyjadřuje však politování nad tím, že v dohodě neexistují žádná konkrétní ustanovení, která by vedla státní aktéry a aktéry v podnikatelské sféře k odpovědnosti za porušování lidských práv souvisejících se změnou klimatu;

46. naléhavě vyzývá smluvní strany UNFCCC, aby nadále zvyšovaly své ambice v oblasti zmírňování dopadů změny klimatu a přizpůsobení se této změně v souladu s cíli Pařížské dohody a aby začleňovaly lidskoprávní rozměr do svých vnitrostátně stanovených příspěvků a adaptačního sdělení; vyzývá sekretariát UNFCCC, aby ve spolupráci s vysokým komisařem OSN pro lidská práva vypracoval pokyny k tomu, jak začlenit ochranu lidských práv do vnitrostátně stanovených příspěvků a adaptačního sdělení; vybízí smluvní strany, aby přezkoumaly zamýšlené vnitrostátně stanovené příspěvky a vnitrostátně stanovené příspěvky a aby vypracovaly monitorovací mechanismy pro vnitrostátně stanovené příspěvky s plným a účinným zapojením původního obyvatelstva;

47. zdůrazňuje, že je třeba posílit součinnost mezi povinnostmi týkajícími se podávání zpráv o klimatu a lidských právech; domnívá se, že pokyny k rámci transparentnosti Pařížské dohody (článek 13) by měly smluvní strany vyzývat k poskytnutí informací nejen o emisích skleníkových plynů, ale také o tom, zda jsou politiky v oblasti klimatu prováděny v souladu s dalšími společenskými cíli a stávajícími právními rámci, a měly by proto zahrnovat informace o osvědčených postupech, včetně přístupů ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně založených na právech, jakož i podporu;

48. naléhavě vyzývá orgány EU, aby aktivně spolupracovaly při prosazování přístupu založeného na lidských právech v probíhajících mezinárodních jednáních o klimatu, konkrétně v rámci mechanismu udržitelného rozvoje a dalších pokynů pro mechanismy podle čl. 6 odst. 4 Pařížské dohody, které zajistí smysluplnou a informovanou účast držitelů práv, odpovídající environmentální a sociální záruky a nezávislé mechanismy nápravy; zdůrazňuje, že cílem mechanismu udržitelného rozvoje by mělo být financování projektů, z nichž budou mít prospěch ti, kteří jsou nejvíce zranitelní vůči dopadům změny klimatu, a že projekty financované v rámci mechanismu udržitelného rozvoje by měly projít posouzením dopadu na lidská práva, přičemž pouze projekty s pozitivními dopady jsou způsobilé pro registraci;

49. vyzývá Komisi, aby vypracovala kritéria způsobilosti pro granty EU, jež by nevládním organizacím působícím v oblasti životního prostředí, které jinak nemusí být způsobilé k financování kvůli své velikosti, umožnila získat inkluzivnější přístup k finančním prostředkům;

50. zdůrazňuje, že pro zajištění odpovědnosti všech aktérů musí nové mechanismy, jako je mechanismus udržitelného rozvoje, zahrnovat institucionální politiky záruk a mechanismy pro stížnosti s cílem zaručit účinnou ochranu práv;

51. vyzývá sekretariát UNFCCC, aby spolu se stranami úmluvy vypracoval společný právní rámec pro klimatickou spravedlnost;

52. zdůrazňuje, že globální hodnocení uvedené v článku 14 Pařížské dohody by se mělo využít k přezkoumání pokroku dosaženého při začleňování problematiky lidských práv a jiných zásad do opatření v oblasti klimatu; konstatuje, že by mělo zahrnovat příležitosti pro příspěvky občanské společnosti a mezinárodních organizací; domnívá se, že by hodnocení provádění Pařížské dohody mělo pomoci určit osvědčené postupy a překážky jejího provádění a poskytnout informace pro budoucí vnitrostátně stanovené příspěvky a mezinárodní spolupráci;

53. zdůrazňuje, že veškerá účinná opatření v oblasti klimatu založená na právech by měla zaručovat svobodnou, aktivní, smysluplnou a informovanou účast; doporučuje, aby plány pro zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně byly veřejně dostupné, transparentně financovány a vypracovány s dotčenými a/nebo potenciálně dotčenými skupinami, zejména s nejzranitelnějšími skupinami;

54. zdůrazňuje, že rozvojové země se nemohou s důsledky změny klimatu vypořádávat samy a že jejich kapacity řešit krize a přizpůsobovat se důsledkům změny klimatu a předvídat je jsou často závislé na mezinárodní pomoci;

Středa 19. května 2021

55. zdůrazňuje svůj názor, že právní předpisy a instituce týkající se lidských práv, které se obecně používají na odstranění mezer ve vymezení odpovědnosti za správu věcí veřejných, nemohou v žádném případě nahradit účinná opatření k předcházení a nápravě újmy způsobené změnou klimatu; domnívá se, že národní instituce pro lidská práva a občanská společnost mohou sehrávat účinnou úlohu ve vnitrostátních mechanismech odpovědnosti a dohledu navržených tak, aby zajistily přístup k opravným prostředkům pro ty, kdo utrpěli újmu na lidských právech v důsledku změny klimatu;

56. je přesvědčen, že EU musí sehrávat aktivní, výraznou a ambiciózní vedoucí úlohu v přípravách na 26. konferenci OSN o změně klimatu (COP26) a postavit zásady lidských práv do centra tvorby mezinárodní politiky v oblasti změny klimatu, aby se tak zamezilo nevratným škodám pro současný a budoucí rozvoj lidstva a současné a budoucí generace;

57. uznává aktivní úlohu a zapojení občanské společnosti včetně nevládních organizací a ochránců životního prostředí při prosazování přístupů k opatřením v oblasti klimatu založených na lidských právech a vyzývá EU, aby takové činnosti podporovala; zdůrazňuje potřebu zaručit účast občanské společnosti v rámci pro transparentnost uvedeném v článku 13 Pařížské dohody;

58. bere na vědomí návrh nařízení o změně nařízení (ES) č. 1367/2006⁽¹⁰⁾ (tzv. Aarhuské nařízení), který předložila Komise a jenž by měl zlepšit provádění Aarhuské úmluvy na úrovni EU; dále vybízí členské státy, aby zajistily náležité provedení příslušných legislativních aktů EU (např. směrnice 2011/92/EU⁽¹¹⁾) a mezinárodních právně závazných ustanovení (Aarhuská úmluva) do svých právních rámců s cílem zajistit inkluzivní přístup k informacím, účast veřejnosti na rozhodování a přístup ke spravedlnosti v otázkách životního prostředí;

59. zdůrazňuje, že činnost ekologických aktivistů je naprosto v souladu s cíli udržitelného rozvoje a že systematické provádění těchto cílů by mělo probíhat na místní, vnitrostátní i mezinárodní úrovni;

60. připomíná, že členské státy mají povinnost regulovat korporace, aby nezpůsobovaly porušení lidských práv, a že soukromé a podnikatelské subjekty mají povinnost řešit důsledky změny klimatu na lidská práva, v souladu s hlavními zásadami OSN týkajícími se podnikání a lidských práv;

61. vybízí Komisi a členské státy, aby se aktivně zapojily do navrhování, zavádění a podpory postupů týkajících se záruk a odpovědnosti v rámci mezinárodně uznávaných institucí s cílem zajistit, aby strukturální změny provedené za účelem dosažení drastického snížení emisí do roku 2030, jak je stanoveno v politikách v oblasti klimatu, byly navrhovány, prováděny a sledovány způsobem, který chrání práva dotčených osob a komunit, včetně práva na práci a na prosazování spravedlivých a rovných pracovních podmínek; zdůrazňuje, že ekologická transformace by měla být spravedlivá a neměla by nikoho opomenout;

62. zdůrazňuje význam náležité péče podniků a udržitelné odpovědnosti podniků jako důležitého a nepostradatelného prostředku prevence a ochrany před závažným porušováním lidských práv a životního prostředí; vyzývá EU, aby podpořila udržitelnou a odpovědnou správu a řízení podniků coby důležitého prvku Zelené dohody pro Evropu; vyzývá členské státy, aby zavedly účinná regulační opatření k identifikaci, posouzení, prevenci, zastavení, zmírnování, monitorování, komunikaci, odpovědnosti, řešení a nápravě potenciálního nebo skutečného porušování lidských práv a aby braly podniky na odpovědnost, pokud jde o zajištění toho, aby plnily své povinnosti náležité péče v souvislosti s dopadem změny klimatu na lidská práva v souladu s hlavními zásadami OSN v oblasti podnikání a lidských práv;

63. vítá závazek Komise vypracovat legislativní návrh týkající se povinné náležité péče podniků v oblasti lidských práv a životního prostředí pro společnosti v celých jejich dodavatelských řetězcích; doporučuje, aby tento legislativní návrh podporoval a usnadňoval vývoj společných metodik měření vlivu dopadu na životní prostředí a změnu klimatu; zdůrazňuje význam účinných, smysluplných a informovaných konzultací a komunikace se všemi dotčenými nebo potenciálně dotčenými zúčastněnými stranami, včetně ochránců životního prostředí; naléhavě vyzývá EU, aby podpořila probíhající

⁽¹⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ze dne 6. září 2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství (Úř. věst. L 264, 25.9.2006, s. 13).

⁽¹¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 26, 28.1.2012, s. 1).

Středa 19. května 2021

jednání o závazné smlouvě OSN o podnikání a lidských právech k regulování činností nadnárodních korporací a jiných podniků a aby se do těchto jednání účinně zapojila; má za to, že každý takový nástroj musí vybízet podnikatelské subjekty a investory, aby převzali odpovědnost, pokud jde o lidské právo na zdravé životní prostředí; domnívá se, že každý takový nástroj musí zahrnovat spolehlivá ustanovení na ochranu životního prostředí a vybízet podniky i finanční instituce, ale také regionální investiční či rozvojové instituce, aby převzaly odpovědnost, pokud jde o lidské právo na zdravé životní prostředí;

64. zdůrazňuje význam boje proti korupci na celosvětové úrovni, protože poškozují požívání lidských práv a má specifické negativní následky a nepřiměřeně postihuje nejvíce znevýhodněné, marginalizované a zranitelné skupiny ve společnosti, jako jsou ženy, děti, osoby se zdravotním postižením, starší osoby, chudí lidé, původní obyvatelé nebo příslušníci menšin, mimo jiné tím, že jim brání v rovném přístupu k přírodním zdrojům, včetně půdy;

65. vyzývá Radu a ESVČ, aby trestné činy související s korupcí zařadily mezi trestné činy, za něž lze uložit trest v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv, tzv. evropské obdoby Magnitského zákona, a aby zajistily jeho rychlé přijetí a provedení;

66. domnívá se, že současný přezkum obchodní politiky EU by měl být příležitostí k novému definování, podpoře a zesílení ochrany lidských práv v obchodní politice; zdůrazňuje, že na kapitoly o udržitelném rozvoji v budoucích obchodních dohodách se musí vztahovat mechanismy pro urovnávání sporů v rámci těchto dohod;

o

o o

67. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států, Radě bezpečnosti OSN, generálnímu tajemníkovi OSN, předsedovi 74. zasedání Valného shromáždění OSN, předsedovi Rady OSN pro lidská práva, vysokému komisaři OSN pro lidská práva a vedoucím delegací EU.

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0248

Zvrácení demografických trendů v regionech EU využitím nástrojů politiky soudržnosti**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o zvrácení demografických trendů v regionech EU využitím nástrojů politiky soudržnosti (2020/2039(INI))**

(2022/C 15/11)

Evropský parlament,

- s ohledem na svobodu pohybu pracovníků, která je zaručena článkem 45 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na článek 174 SFEU o posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti Unie,
- s ohledem na čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU, který povoluje poskytovat státní podpory v zájmu rozvoje některých hospodářských oblastí, pokud tyto podpory výrazně neovlivňují hospodářskou soutěž (tzv. regiony „kategorie c“),
- s ohledem na článek 349 SFEU o nejvzdálenějších regionech,
- s ohledem na články 9, 46, 47, 48 a 147 SFEU týkající se různých aspektů práce a zaměstnanosti v EU,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména na jeho zásady 2, 3 a 20,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza (COM(2018)0375), zejména na jeho kapitolu II, která se týká územního rozvoje,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje facilita na podporu oživení a odolnosti (COM(2020)0408),
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2018 o posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti v Evropské unii: sedmá zpráva Evropské komise ⁽¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. listopadu 2017 o využívání nástrojů politiky soudržnosti v regionech k řešení demografické změny ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. listopadu 2011 o demografických změnách a jejich důsledcích pro budoucí politiku soudržnosti EU ⁽³⁾,
- s ohledem na svou zprávu ze dne 27. března 2019 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti ⁽⁴⁾,
- s ohledem na článek 20 SFEU, nařízení (EU) č. 492/2011 ⁽⁵⁾ a směrnici 2004/38/ES ⁽⁶⁾ o volném pohybu pracovníků a jejich rodinných příslušníků v Unii,
- s ohledem na zprávu Komise ze 17. června 2020 o dopadu demografických změn,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 53.

⁽²⁾ Úř. věst. C 356, 4.10.2018, s. 10.

⁽³⁾ Úř. věst. C 153 E, 31.5.2013, s. 9.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 566.

⁽⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie (Úř. věst. L 141, 27.5.2011, s. 1).

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77).

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na plán Komise ze dne 27. července 2020 nazvaný „Rozvoj venkova: dlouhodobá vize pro venkovské oblasti“⁽⁷⁾,
- s ohledem na závěry Rady nazvané „Demografické výzvy – další postup“, přijaté dne 8. června 2020,
- s ohledem na zelenou knihu o stárnutí – Podpora mezigenerační solidarity a odpovědnosti, kterou Komise předložila dne 27. ledna 2021,
- s ohledem na plán Komise ze dne 16. listopadu 2020 s názvem „Demografické změny v Evropě: zelená kniha o stárnutí“⁽⁸⁾,
- s ohledem na zprávu Evropské monitorovací sítě pro územní rozvoj a soudržnost (ESPON) z prosince 2017 o geografii dynamiky nových pracovních míst v Evropě,
- s ohledem na dokument ESPON z června 2019 s názvem „Řešení problematiky migrace pracovních sil v Evropě: rozšířený funkční přístup“,
- s ohledem na zprávu o perspektivách světové populace za rok 2019, kterou vypracoval odbor OSN pro hospodářské a sociální záležitosti, oddělení pro populaci,
- s ohledem na zprávu Evropské komise o dopadu demografických změn ze dne 17. června 2020⁽⁹⁾,
- s ohledem na evropský index regionální konkurenceschopnosti za rok 2019,
- s ohledem na studii OECD o adaptaci na demografickou změnu, která byla vypracována pro první zasedání pracovní skupiny G20 pro zaměstnanost, které se konalo v rámci japonského předsednictví G20 ve dnech 25.–27. února 2019 v Tokiu,
- s ohledem na „barcelonské cíle“ z roku 2002,
- s ohledem na zprávu Výboru regionů o dopadu demografické změny na evropské regiony z roku 2016;
- s ohledem na zprávu Výboru regionů z roku 2018 nazvanou „Řešení odlivu mozků: místní a regionální rozměr“,
- s ohledem na stanovisko Výboru regionů s názvem „Demografická změna – návrhy na měření a řešení jejích negativních dopadů v regionech EU“ ze dnů 12.–14. října 2020,
- s ohledem na dlouhodobou vizi pro venkovské oblasti, kterou v současné době připravuje Komise,
- s ohledem na stanovisko Výboru regionů s názvem „Strategie EU pro oživení venkova“ ze dnů 8.–10. prosince 2020;
- s ohledem na zprávu Výboru regionů o posuzování územního dopadu zaměřeného na demografické změny ze dne 30. ledna 2020,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na stanoviska Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova,

⁽⁷⁾ Ares(2020)3866098.

⁽⁸⁾ Ares(2020)6799640.

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/files/report-impact-demographic-change-reader-friendly-version-0_cs

Čtvrtek 20. května 2021

— s ohledem na zprávu Výboru pro regionální rozvoj (A9-0061/2021),

- A. vzhledem k tomu, že rozložení obyvatelstva na místní, regionální, vnitrostátní a unijní úrovni, ale i jeho stabilita nebo naopak proměnlivost, má napříč členskými státy a jejich regiony velmi odlišnou dynamiku, což má nerovnoměrný dopad na fenomén vylidňování a v důsledku i na sociální, hospodářskou a územní soudržnost Unie; vzhledem k tomu, že podle evropského indexu regionální konkurenceschopnosti za rok 2019 existuje rozdíl mezi hlavními/metropolitními regiony a okrajovějšími oblastmi, přičemž 78 % evropského obyvatelstva žije v městských oblastech nebo funkčních městských oblastech, kde využívá kvalitní služby v oblasti energetiky, dopravy a digitálního propojení, zatímco mnoho okrajových regionů se v tomto ohledu stále potýká s obtížemi; vzhledem k tomu, že politika soudržnosti, která je hlavním zdrojem veřejných investic v EU a představuje 8,5 % vládních kapitálových investic, může hrát důležitou úlohu při řešení těchto demografických výzev, a to i s cílem zachovat přirozenou demografickou rovnováhu EU v dlouhodobém horizontu;
- B. vzhledem k tomu, že pro účely této zprávy se „vysílajícími regiony“ rozumí regiony, které ztrácejí vysoké kvalifikace nebo kompetence (v jednom nebo více odvětvích/oblastech) ve prospěch jiných regionů v důsledku stálé, po určitou dobu trvající emigrace, a „přijímajícími regiony“ se rozumí regiony, které získávají vysoké kvalifikace nebo kompetence (v jednom nebo více odvětvích/oblastech) v důsledku stálého, po určitou dobu trvajícího přistěhovalectví;
- C. vzhledem k tomu, že demografické trendy ovlivňuje rovněž změna klimatu a zejména povodně a vlny veder, které souvisejí s tímto procesem; vzhledem k tomu, že koordinovaný přístup, který začlení zásady udržitelnosti, ekologizace a digitalizace do různých politik EU, by mohl rovněž přispět ke zvrácení negativních demografických trendů;
- D. vzhledem k tomu, že existuje vysoká korelace mezi poskytováním sociálních služeb, fyzickou konektivitou a IKT konektivitou na jedné straně, vzděláváním a pracovními příležitostmi na jedné straně a schopností udržet si obyvatelstvo a přilákat jej do určitých oblastí na straně druhé; vzhledem k tomu, že mnoho regionů EU, včetně venkovských oblastí, které tvoří 44 % rozlohy Unie, vzdálených, okrajových, ostrovních a horských regionů, které trpí problémy z hlediska zeměpisného, sociálního a hospodářského, se stále potýká s vážnými nedostatky, pokud jde o poskytování těchto služeb; vzhledem k tomu, že tyto regiony jsou obzvláště zasaženy nízkou hustotou obyvatelstva, odchodem obyvatel z venkova a tendencí k vylidňování, což má negativní dopady na stárnutí obyvatelstva, generační obměnu a rozvoj zemědělství; vzhledem k tomu, že by měla být rozvíjena větší součinnost s dopravní politikou EU s cílem řešit specifické potřeby regionů s nízkou hustotou obyvatelstva a vylidňujících se oblastí; vzhledem k tomu, že současný trend stárnutí populace EU má významné hospodářské a sociální důsledky, jako je vyšší index závislosti, tlak na udržitelnost veřejných financí a sociálního zabezpečení a zvýšený tlak na zdravotní péči a sociální služby;
- E. vzhledem k tomu, že volný pohyb pracovních sil je jednou ze čtyř svobod Evropské unie a jejího jednotného trhu;
- F. vzhledem k tomu, že ačkoli se v EU v uplynulých desetiletích výrazně zvyšoval počet obyvatel, nyní se růst zpomaluje a očekává se, že v dlouhodobém výhledu dojde k jeho značnému poklesu; vzhledem k tomu, že v roce 2015 došlo v EU k prvnímu přirozenému úbytku populace, když bylo zaznamenáno více úmrtí než narození; vzhledem k tomu, že v roce 2019 představovala Evropa pouhých 6,9 % světové populace a v roce 2070 bude tvořit méně než 4 % světové populace, přičemž zejména ve východní a jižní Evropě dojde k prudkému poklesu v důsledku kombinovaných faktorů nízké porodnosti a čisté migrace z těchto oblastí uvnitř EU; vzhledem k tomu, že dlouhodobé demografické trendy v evropských regionech nadále ukazují nižší porodnost a stárnoucí společnosti, s výjimkou některých nejvzdálenějších regionů, a zejména Mayotte, kde se do roku 2050 očekává nárůst počtu obyvatel o 38 % ve srovnání s rokem 2010, jakož i odpovídající nárůst o 26 % v případě Francouzské Guyany⁽¹⁰⁾;
- G. vzhledem k tomu, že demografické aspekty by měly být začleněny do různých politik, a to včetně jejich začlenění do dlouhodobých priorit; vzhledem k tomu, že je důležité shromažďovat a monitorovat spolehlivé statistické údaje a podporovat výzkum a výměnu osvědčených postupů na všech úrovních s cílem podpořit lepší porozumění demografickým výzvám, předjímat jejich dopad na trhy práce a vyvinout inovativní a účinná řešení pro zajištění prostředí vstřícného vůči starším lidem;

⁽¹⁰⁾ Zdroj: INSEE (francouzský národní ústav statistických a ekonomických studií), Organizace spojených národů

Čtvrtek 20. května 2021

- H. vzhledem k tomu, že zdravotní a hospodářská krize způsobená pandemií COVID-19 ukázala, že hnací silou procesu oživení a vytvoření inkluzivnějších a odolnějších společenství je solidarita mezi generacemi spolu s odpovídajícím financováním zdravotní a sociální péče a udržitelnou ekonomikou; vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 odhalila nestabilitu našich systémů zdravotní péče, zejména v souvislosti se stárnutím obyvatelstva; vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 opět zdůraznila, že je důležité zajišťovat a prosazovat důstojnost starších osob a jejich základní práva v EU;
- I. vzhledem k tomu, že krize způsobená onemocněním COVID-19 bude mít pravděpodobně významný dopad na porodnost, úmrtnost a migrační toky v Evropě, avšak úplný dopad pandemie onemocnění COVID-19 z hospodářského a sociálního hlediska a z hlediska zaměstnanosti zatím není znám; vzhledem k tomu, že je třeba důkladně analyzovat krátkodobé a dlouhodobé dopady mimořádných opatření přijatých v reakci na krizi na demografické trendy, a to i z hlediska rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že předběžné studie naznačují, že pandemie prohloubila stávající nerovnosti mezi muži a ženami, včetně nárůstu neplacené pečovatelské práce a ztráty pracovních míst; vzhledem k tomu, že krize v oblasti veřejného zdraví má nepřiměřený dopad na ženy a dívky, a zejména na nejzranitelnější skupiny, což by měla politika soudržnosti zohlednit, mimo jiné tím, že nasměruje investice do pečovatelských služeb a lepší pracovní podmínky v tomto odvětví, ale i tím, že podpoří přechod k ekonomice péče;
- J. vzhledem k tomu, že v Evropě byly od začátku hospodářské krize v roce 2008 zaznamenány přesuny mladých vzdělaných odborníků z jižní a východní Evropy do severozápadní Evropy; vzhledem k tomu, že mezi socioekonomickými podmínkami určitého regionu a dynamikou „odlivu“ či „přílivu“ mozků existuje velmi těsný vztah; vzhledem k tomu, že vysílající a přijímající regiony budou muset spolupracovat na řešení problémů, jimž čelí, a využívat integrované přístupy, aby vypracovaly dlouhodobé politiky zaměřené na maximalizaci kvality života obyvatelstva;
- K. vzhledem k tomu, že silami, které budou ve střednědobém a dlouhodobém horizontu pohánět socioekonomický růst a zvyšování zaměstnanosti v členských státech a jejich regionech, jsou inovace a investice do lidského kapitálu;

Současné charakteristiky a výzvy související s demografickými změnami v EU***Obecné připomínky***

1. zdůrazňuje, že uvedené čtyři svobody jsou základem konkurenceschopnosti a hodnot EU; poukazuje však na to, že je třeba věnovat větší pozornost jejich dopadu na demografické trendy a souvisejícím důsledkům pro rovnováhu mezi členskými státy EU a uvnitř těchto států a pro jejich hospodářskou, sociální a územní soudržnost; zdůrazňuje, že EU stojí před velkou demografickou výzvou, kterou je třeba navzdory odlišným dopadům napříč regiony vzít na vědomí a řešit ji uceleným způsobem, aby se vyrovnala negativní přirozená demografická bilance posledních let; vzhledem k tomu, že by pro Evropskou unii mělo být prioritou zvrácení současných demografických trendů na evropských územích prostřednictvím opatření řešících jejich příčiny, a nejenom jejich následky, spolu s dvojitým zacílením na urychlení klimatické i digitální transformace;
2. v této souvislosti sleduje významné demografické rozdíly mezi hlavními, metropolitními regiony a okrajovými oblastmi, které souvisejí s různými ekonomickými příležitostmi, poskytováním služeb, dostupností, dopravou a digitální konektivitou, a to jak na úrovni Unie, tak na úrovni členských států, v této souvislosti opakuje, že transevropská dopravní síť (TEN-T) může být účinná pouze tehdy, bude-li místní dopravní infrastruktura účinně fungovat; zdůrazňuje, že tyto rozdíly jsou patrné zejména ve venkovských oblastech nebo v oblastech s přírodními či zvláštními omezeními, jako jsou řídké osídlené a horské regiony, a také mezi pevninou a ostrovy a nejbližšími regiony; opakuje, že dostupnost většiny ostrovů a nejbližších regionů se vyznačuje nepřítisť častou a obvykle nákladnou dopravou;
3. konstatuje, že k nejvýznamnějším faktorům, které mají přímý vliv na demografické charakteristiky, patří HDP na hlavu, výše příjmů, míra zaměstnanosti, míra plodnosti, socioekonomické faktory, rozdíly mezi venkovem a městy a stárnutí obyvatelstva; poukazuje na to, že příčinou demografických změn v regionech EU je zejména současná dynamika zaměstnanosti, která vytváří sociálně-prostorové nerovnosti a výzvy, jež budou muset být řešeny v rámci politiky

Čtvrtek 20. května 2021

soudržnosti po roce 2020; zdůrazňuje, že vzorce interní migrace z regionů východní, jižní a střední Evropy do severních a severozápadních regionů se převážně týkají mladých, vzdělaných a kvalifikovaných pracovníků; konstatuje, že migrace z nečlenských zemí umožnila EU vyhnout se v posledních letech snížení populace;

4. poukazuje na to, že v Evropě zjevně dochází ke stárnutí populace a klesá porodnost, což ovlivňuje míru závislosti a má negativní dopad na růst ekonomicky aktivního obyvatelstva, který je mnohem nižší než v minulém desetiletí; upozorňuje na patrný pokles ekonomicky aktivního obyvatelstva v regionech východní, jižní a střední Evropy; zdůrazňuje, že stárnutí obyvatelstva má rovněž dopad na plánování bydlení a dopravy, infrastrukturu a potřebu služeb, jakož i na fiskální udržitelnost a udržitelnost sociálního zabezpečení; konstatuje, že jsou zapotřebí politiky aktivního stárnutí, aby se omezil negativní rozměr demografických změn, zejména ve venkovských a odlehlých oblastech, a zajistila se odpovídající úroveň kvality života pro všechny obyvatele;

5. poukazuje na probíhající zdravotní krizi způsobenou onemocněním COVID-19 a na její možné střednědobé a dlouhodobé socioekonomické dopady na dynamiku pracovního trhu; dále vyjadřuje politování nad tím, že pandemie COVID-19 má negativní dopad na průměrnou délku života v Evropě; zdůrazňuje, že domácí izolace a omezení sociálních kontaktů měly přes svůj pozitivní vliv na snížení počtu nakažených viditelné dopady na produkci, poptávku a obchod, způsobily pokles ekonomické aktivity a vedly ke zvýšení míry nezaměstnanosti, prudkému poklesu podnikových příjmů a zvýšení schodků veřejných rozpočtů; konstatuje, že v důsledku toho lze předjímat novou vlnu migrace mladých lidí jak v rámci členských států, tak mezi nimi;

6. zdůrazňuje, že probíhající krize COVID-19 odhalila značné rozdíly v kvalitě zdravotnických služeb a v přístupu k nim; v této souvislosti připomíná, že je třeba posílit veřejné služby ve venkovských oblastech, jako jsou zdravotnická zařízení, s cílem řešit velmi výrazné nerovnosti a rozdíly ve střední délce života vyplývající z místa bydliště, sociálního postavení a dosaženého vzdělání; připomíná, že pandemie odhalila také digitální propast, která se týká zejména starších osob a osob žijících v méně rozvinutých regionech, venkovských nebo horských odlehlých oblastech a nejbližších regionech;

7. zdůrazňuje další výzvu, kterou pandemie zviditelnila, konkrétně potřebu zajistit důstojné pracovní a životní podmínky sezónním pracovníkům, kteří jsou důležití z hlediska zaplnění nedostatku pracovních sil v některých hospodářských odvětvích, zejména v zemědělství;

8. zdůrazňuje, že určit rozměr procesu vylidňování je samo o sobě náročné, neboť statistické záznamy neposkytují přesné údaje, protože údaje o osobách opouštějících určité oblasti jsou k dispozici až po mnohaletých prodlevách; kromě toho bere na vědomí, že podle populačních prognóz Eurostatu pro příští desetiletí mohou úbytku obyvatelstva čelit venkovské i městské regiony; v této souvislosti poukazuje na to, že je důležité správně vyhodnotit rozměr demografických výzev a odpovídajícím způsobem je řešit, a to i s cílem bojovat proti radikalizaci a hnutím, jež se staví proti procesu evropské integrace, a posílit hospodářskou, sociální a územní soudržnost; doporučuje prozkoumat možnost použít pro klasifikaci území se závažnými a trvalými znevýhodněními i další ukazatele vedle HDP a hustoty obyvatelstva; dále zdůrazňuje význam aktualizovaných statistických demografických údajů, rozčleněných alespoň na úrovni NUTS 3, což by umožnilo lepší sledování dopadu demografických trendů na území a také účinnější a cílenější opatření k jejich řešení; žádá členské státy, aby investovaly do modernizace kapacity shromažďování údajů o demografickém vývoji na různých úrovních NUTS;

Místní a regionální rozměr

Vysílající regiony

9. bere na vědomí, že venkovské, postindustriální oblasti a města, která jsou ve srovnání s hlavními metropolitními oblastmi nedostatečně rozvinutá, jakož i vzdálená území, včetně ostrovů a většiny nejbližších regionů, se obecně potýkají s řadou specifických situací: dochází v nich k výraznému poklesu počtu obyvatel, mimo jiné i kvůli porodnosti, jejich výše příjmů se nachází pod státním nebo unijním průměrem a jen obtížně dokáží zajišťovat regionální integraci s ostatními regiony, takže jim více hrozí riziko vylidňování; zdůrazňuje, že tato situace rovněž ztěžuje přístup k veřejným službám, např. k bydlení, vzdělávání a zdravotní péči včetně základních léků; poukazuje na to, že ve venkovských regionech dnes žije kolem 28 % evropské populace, avšak toto číslo má podle prognóz výrazně klesat; zdůrazňuje, že iniciativy EU

Čtvrtek 20. května 2021

zaměřené na venkovské oblasti, např. politika soudržnosti a zemědělská politika, by měly být dále posíleny lepší koordinací politických iniciativ, které podporují zaměstnanost mladých lidí, podnikání, digitalizaci a mladé a začínající zemědělce; vítá v tomto ohledu záměr Komise urychlit zavádění vysokokapacitní širokopásmové infrastruktury v řídkce obydlených a venkovských oblastech a považuje ji za příležitost ke zlepšení kvality života a k podpoře možností vzdělávání, tvorby pracovních míst, inovací a lepší dostupnosti zdravotních služeb a dalších veřejných služeb, přizpůsobení se technologickým změnám a kulturních akcí a volnočasových aktivit; zdůrazňuje, že ženy mají zásadní význam pro rozvoj venkovských komunit a že větší uznání práce a práv žen na tamním trhu práce by výrazně snížilo riziko vyliďňování; vybízí Komisi a členské státy, aby vytvořily zvláštní strategie na podporu posílení postavení žen ve venkovských oblastech; vybízí ke shromažďování údajů rozčleněných podle pohlaví s cílem identifikovat a řešit veškeré stávající genderové nerovnosti;

10. poukazuje na některé z faktorů demografické změny, které způsobují, že lidé z uvedených oblastí odcházejí a jiní nemají motivaci se do nich stěhovat: těmi jsou špatná infrastruktura, mj. nedostupnost širokopásmového připojení k internetu a nedostatečné dopravní sítě, vysoká míra nezaměstnanosti mladých lidí, menší počet pracovních příležitostí, zejména na pozicích vyžadujících vysokoškolské vzdělání, a také obecně pro ženy, nedostupnost veřejných a soukromých služeb, obtížný přístup k zdravotní péči, menší nabídka vzdělávání a veřejných a sociálních služeb, kvůli níž je obtížnější se adaptovat na technologickou změnu, a nedostatek kulturních center a možností volnočasových aktivit; dále připomíná dopad změny klimatu a s ní souvisejících přírodních rizik na vyliďňování, jako jsou intenzivní vlny veder, které vedou k dezertifikaci některých jižních oblastí;

11. zdůrazňuje, že tato nedostatečná diverzifikace regionální hospodářské struktury některých regionů může vytvořit negativní „značku“, a to i mezi jejich obyvateli, kteří mohou projevat nespokojenost s kvalitou života a se zařízeními a službami, které mají k dispozici; vyjadřuje v této souvislosti znepokojení nad „geografií nespokojenosti“, kdy obyvatelé mnoha regionů EU se cítí opomíjeni, přičemž tento fenomén je úzce spjat s demografickými změnami; zdůrazňuje v této souvislosti dopad odlivu mozků, který vede k migraci vysoce vyškolených a kvalifikovaných osob z určitého regionu nebo země; poukazuje zejména na to, že exodus zdravotnického personálu (lékařů a zdravotních sester) a pedagogů, který zhoršily výrazné škrty ve veřejném financování zdravotní a sociální péče v minulých letech, způsobuje pokles kvality zdravotní péče a vzdělávání a vede k tomu, že je obtížně získat přístup ke kvalitní péči a kvalitnímu vzdělání, což platí zejména pro odlehle, venkovské oblasti a nejbližší regiony;

12. zastává názor, že vyliďňování hrozí také městským oblastem, neboť k úbytku obyvatel došlo od roku 1990 v jedné pětině evropských měst; konstatuje nicméně, že snižování počtu obyvatel měst není vždy soustavným lineárním procesem a může mít v závislosti na územním kontextu epizodický nebo dočasný charakter;

13. poukazuje na trend „vnitřní periferiální“, který označuje situaci, kdy středoevropské, východoevropské a jihoevropské regiony vykazují vysokou míru čisté negativní migrace obyvatelstva, zatímco severoevropské a západoevropské regiony vykazují výrazně pozitivní míru, protože do nich směřuje velký počet ekonomických migrantů; domnívá se, že tyto rozdíly se prohlubují i ve venkovských oblastech, kde se prostředky politiky soudržnosti a SZP musí rozhodněji zaměřit na inovace s cílem povzbudit mladé lidi, aby zahájili zemědělskou činnost, jakož i na digitalizaci, venkovskou mobilitu a rozvoj inteligentních měst a na pomoc rodinným zemědělským podnikům, aby mohly těžit z inovací a nových technologií;

Přijímající regiony

14. bere na vědomí, že metropolitní oblasti kolem velkých měst vykazují pozitivní míru migrace s charakteristickými pohyby obyvatelstva z venkova do měst, přičemž důvodem je to, že růst zaměstnanosti se stále více soustředí do městských oblastí;

15. konstatuje také, že proces vyliďňování méně postihuje regiony, v nichž žije vysoký podíl osob s vyšším vzděláním a které těmto osobám nabízejí více pracovních příležitostí;

16. poukazuje na to, že k regionálnímu rozvoji přispívají také odvětví náležející ke znalostní ekonomice, která nabízejí vysokou úroveň sociálního kapitálu, sítí a technologií; uznává, že inovativní hospodářské činnosti se obvykle nacházejí v technologicky vyspělejších regionech, které poskytují lepší přístup k dostatečnému počtu aglomerací tzv. inteligentních podniků;

Čtvrtek 20. května 2021

17. na druhou stranu zdůrazňuje, že nadměrná koncentrace obyvatelstva v některých městských oblastech již vyvolává negativní vedlejší účinky, jako jsou dopravní zácpy, rostoucí náklady na bydlení a dopravu, znečištění životního prostředí, nedostatečné dodávky vody, problémy s čištěním odpadních vod, vysoká spotřeba energie, zhoršování kvality života a prostorové rozpínání měst, jakož i značné riziko chudoby, sociálního vyloučení a nejistoty pro některé skupiny obyvatelstva; zdůrazňuje, že tyto negativní dopady tudíž vedly k tomu, že místní orgány nejsou schopny poskytovat služby všem obyvatelům městských oblastí; varuje před některými negativními dopady vysoké koncentrace obyvatelstva v městských oblastech na veřejné zdraví, na což jasně poukázala pandemie COVID-19;

18. upozorňuje na to, že migrace má přímý dopad na inkluzivitu měst a vyžaduje, aby byly přijaty cílené politiky a podpůrná opatření pro různé místní podmínky; připomíná v této souvislosti, že ekonomičtí migranti přispívají na daních a sociálních příspěvcích více, než dostávají formou individuálních dávek; zdůrazňuje, že je třeba posílit politiky začleňování a podporovat v tomto ohledu místní a regionální orgány;

Opatření odpovídající místním podmínkám: hledání řešení problému demografického poklesu

19. zdůrazňuje význam stávajících iniciativ, jako je evropské inovační partnerství v oblasti aktivního a zdravého stárnutí, asistované žití v přirozeném prostředí a znalostní a inovační společenství EIT Digital a EIT Health; vyzývá Komisi, aby řešení, která vzešla z těchto iniciativ pro přizpůsobení se demografickému posunu, zohlednila při řešení demografických výzev, před nimiž stojí evropské regiony; zdůrazňuje význam evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení jakožto jednoho ze způsobů podpory vzdělávání a odborné přípravy v oblastech ohrožených úbytkem obyvatelstva;

20. zdůrazňuje, že místní, regionální a celostátní orgány, profesní sdružení a nevládní organizace mají zásadní význam pro zjišťování a posuzování konkrétních investičních potřeb ve venkovských a městských oblastech, pokud jde o mobilitu, územní dostupnost a základní služby, a tudíž pro využití potenciálu dotčených oblastí, včetně hospodářských, sociálních a demografických trendů; domnívá se proto, že by měly hrát rozhodující úlohu coby aktivní účastníci při vytváření územních strategií vycházejících z místních komunit; zdůrazňuje, že pokud je to možné, je důležité začleňovat do všech příslušných programů EU konkrétní rozpočtovou reakci usilující o zvrácení demografických trendů a provádět posouzení dopadu veřejných politik z hlediska demografie; poukazuje na to, že územní přístup k nástrojům EU, jako je např. udržitelný rozvoj měst, místní rozvojové strategie vznikající za účasti místních aktérů nebo integrované územní investice, by mohl být užitečným nástrojem, který může být využit k zachování a vytváření pracovních příležitostí a zvyšování atraktivity regionů a přístupnosti služeb na místní úrovni; uznává velký potenciál oběhového hospodářství a biohospodářství pro oživení těchto oblastí a žádá, aby byla místním a regionálním orgánům poskytnuta individuální technická pomoc s vytvářením a prováděním těchto strategií, mimo jiné i použitím participačních metod zapojujících místní zúčastněné strany, sociální partnery a občanskou společnost;

21. upozorňuje, že je třeba vypracovat evropskou agendu pro venkov, jejímž cílem bude zlepšení dostupnosti, přitažlivosti a udržitelného rozvoje venkovských a odlehlých oblastí za účelem pozitivních dopadů na bezproblémové fungování dodavatelského řetězce a na vnitřní trh; konstatuje, že je možné zvýšit dostupnost a přitažlivost těchto oblastí, pokud budou mít podnikatelé a malé a střední podniky přístup ke kapitálu, dojde k investicím do inovačních ekosystémů za účelem podpory vytváření znalostí a šíření technologií a současně budou poskytovány vysoce kvalitní veřejné a základní služby, digitalizace, a to i pro malé podniky, digitální inovace a digitální konektivita a vysoce kvalitní dopravní služby; domnívá se, že by místní a regionální orgány měly identifikovat co nejefektivnější odpovídající poskytování služeb a že by konkrétní potřeby venkovských a odlehlých oblastí měly být řešeny s využitím konceptu „ověřování dopadu politik na venkovské oblasti“, přičemž je nutné zaměřit se na provádění politik a realizaci vhodných řešení;

22. opakuje, že dopravní sítě mohou hrát rozhodující úlohu při řešení demografické změny a zastavení vylidňování, a to posílením propojení venkova a měst, mimo jiné prostřednictvím investic do veřejné dopravy a dalších služeb v oblasti mobility ve venkovských oblastech; v tomto ohledu zdůrazňuje význam zlepšování dopravní infrastruktury, mimo jiné prostřednictvím údržby a revitalizace existujících dopravních spojení a zajišťování spojení v rámci sítě TEN-T, jež jsou obzvláště významná ve venkovských, okrajových, ostrovních a nejvzdálenějších regionech, a to na základě podpory přechodu na udržitelné a inteligentní dopravní sítě a posílení interoperability dopravních systémů v rámci strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu;

Čtvrtek 20. května 2021

23. domnívá se, že udržitelný cestovní ruch na venkově by mohl hrát velmi důležitou úlohu při řešení vyliďňování a posilování tvorby pracovních míst a hospodářské a demografické diverzifikace venkovských oblastí;

24. konstatuje, že při přechodu ke klimatické neutralitě a udržitelné a inteligentní mobilitě v souladu s cíli Zelené dohody musí být zohledňovány potřeby a výzvy venkovských regionů, včetně těch, jež souvisejí se změnou klimatu; dále je přesvědčen o tom, že tyto investice umožní spravedlivý a rovný přechod k digitální ekonomice a k digitálnímu vzdělávacímu systému on-line, který bude přístupný všem občanům, včetně těch nejzranitelnějších; v tomto ohledu je toho názoru, že politika soudržnosti hraje zásadní úlohu prostřednictvím investic do vysoce kvalitních veřejných a základních služeb;

25. domnívá se, že městská agenda EU, která stanoví nejdůležitější priority a činnosti v oblasti zlepšování kvality života ve městech, by mohla přispět k vytváření vhodných nástrojů na podporu růstu, integrace, spolupráce a inovací a k řešení sociálních výzev; trvá rovněž na tom, že je nutné, aby byly vyvíjeny strategie zaměřené na rozšiřování znalostní ekonomiky a inteligentní specializace v evropských regionech, mimo jiné prostřednictvím rozvoje znalostních sítí a poskytování podpory pro investice do lidského kapitálu; zdůrazňuje úlohu měst a regionů jak ve vyliďňovaných, tak v přelidněných oblastech; opakuje, že je nutné přímo poskytnout městům a regionům další příležitosti k financování, aby mohly provádět programy na místní úrovni, a vyzývá k co největšímu využívání Evropské městské iniciativy;

26. zdůrazňuje, že politika soudržnosti by měla přispívat k lepšímu zapojování žen do plánování politik regionálního a městského rozvoje s cílem vytvořit genderově inkluzivní města a komunity fungující pro všechny obyvatele; domnívá se navíc, že by investice v rámci fondu ESF+ měly prosazovat zaměstnatelnost žen a rodičů samoživitelů, kteří mají problémy nalézt zaměstnání, zajišťovat finanční prostředky pro cenově dostupná zařízení péče o děti a podporovat mladé rodiny; připomíná, že je třeba řešit také potřeby dětí, které jsou v péči rodinného příslušníka nebo žijí samy, zatímco jejich rodiče pracují v zahraničí, a to prostřednictvím poradenských služeb a přístupu k bydlení, zdravotní péči a vzdělávání; upozorňuje rovněž na význam právních předpisů vstřícných k rodinám, které usnadňují uspokojivou rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem;

27. zdůrazňuje, že by se investice měly rovněž zaměřovat na podporu mladých lidí, starších osob, osob se zdravotním postižením a dalších zranitelných skupin, které vstupují na trh práce nebo na něm setrvávají, a pomáhat jim nalézt kvalitní pracovní místa a že je třeba věnovat zvláštní pozornost nejvíce vyliďňovým venkovským a odlehlým oblastem; je přesvědčen o tom, že je třeba rovněž zabývat se myšlenkou individuálně uzpůsobené odborné přípravy za účelem prosazování koncepce „ekonomiky blahobytu“, jakož i přístupů zdravého a aktivního stárnutí;

28. připomíná, že v rámci řešení demografických problémů je rovněž nutné zabývat se potřebami etnických menšin;

29. připomíná, že jsou nutné strategie ke zvrácení trendů migrace pracovních sil na unijní, vnitrostátní i regionální úrovni; vyzývá místní, regionální, vnitrostátní a unijní orgány, aby vypracovaly politiky, které zvýší přitažlivost jejich regionů, pokud jde o pracovní příležitosti, a aby řešily problém odlivu mozků ve „vysílajících“ regionech prostřednictvím prevence, zmírňování a vhodných reakcí, k čemuž využijí i prostředky poskytované politikou soudržnosti; v této souvislosti klade důraz na to, že již nyní existuje v různých členských státech několik iniciativ, jako jsou například pobídky pro pracovníky s velmi specializovanými dovednostmi, jejichž cílem je dosáhnout toho, aby se v daných regionech „odliv mozků“ změnil na „přliv mozků“;

30. zdůrazňuje, že zdravotní krize spojená s onemocněním COVID-19 postihuje všechny členské státy a regiony v odlišné míře a pravděpodobně vyvolá nové trendy v demografických tocích; v této souvislosti připomíná, že dodatečné zdroje pro fondy EFRR a ESF, které byly poskytnuty prostřednictvím REACT-EU (ačkoli se jedná pouze o dočasný nástroj) ve snaze o zajištění výrazného a trvalého oživení ekonomiky EU po skončení krize, by mohly výrazně pomoci lidem udržet si zaměstnání a vytvářet nová pracovní místa v oblastech ohrožených vyliďňováním, mimo jiné prostřednictvím poskytování podpory malým a středním podnikům a osobám samostatně výdělečně činným; vítá zavádění pružného uspořádání práce, včetně práce na dálku nebo krátkodobé práce, a zdůrazňuje, že tato podpora musí být poskytována na nediskriminačním základě;

31. v této souvislosti připomíná, že pandemie zdůraznila význam digitalizace v rámci celého hospodářství, a to jak pokud jde o zmírňování dopadů omezení fyzického kontaktu a svobody pohybu, tak o usnadnění sledování zdravotního stavu či telekonzultací a poskytování zdravotnických služeb v řídko osídlených oblastech či v oblastech, které jsou znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami; je přesvědčen o tom, že je třeba tyto příležitosti využít k tvorbě nových pracovních míst v oblastech se stárnoucí populací;

Čtvrtek 20. května 2021

32. poukazuje na větší rozšíření práce na dálku během krize COVID-19 a domnívá se, že se tento faktor může stát užitečným nástrojem pro zvrácení trendů vylidňování venkova a umožnit mladým vzdělaným lidem, aby zůstali v oblastech, které by jinak opustili; vyzývá Komisi a členské státy, aby uvažovaly o tom, jak by práce na dálku mohla ovlivnit budoucí mobilitu uvnitř EU a vnímanou přitažlivost jednotlivých regionů;

Doporučení v oblasti politik

33. vyzývá Komisi, aby navrhla strategii pro demografickou změnu, která bude vybudována na těchto hlavních aspektech: podmínkách důstojného zaměstnání, rovnováze mezi pracovním a soukromým životem, územních aspektech politik podporujících hospodářskou činnost a zaměstnanost, adekvátním poskytování sociálních služeb obecného zájmu na všech územích, efektivní místní veřejné dopravě a náležité péči o závislé osoby a dlouhodobé péči, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost novým formám práce a jejich sociálnímu dopadu;

34. naléhavě vyzývá členské státy a regionální orgány, aby prostřednictvím nástrojů politiky soudržnosti uplatňovaly integrovaný přístup k řešení demografických výzev, a vyzývá k podpoře inteligentních vesnic a dalších pobídkových programů s cílem udržet ve venkovských a příměstských oblastech obyvatelstvo a přilákat do nich mladé lidi;

35. připomíná, že Nástroj pro oživení a odolnost bude poskytovat rozsáhlou finanční podporu, která má zvýšit odolnost ekonomik členských států a pomoci jim lépe se připravit na budoucnost, a trvá na tom, že by členské státy měly ve svých národních plánech pro oživení a odolnost navrhnout s ohledem na své konkrétní okolnosti opatření k řešení demografické změny, zejména v nejzranitelnějších oblastech; domnívá se, že do přípravy těchto plánů musí být aktivně zapojeny místní a regionální subjekty, neboť to je velmi důležité pro jejich hodnocení, a že by členské státy měly tyto subjekty posléze zapojit i do řízení těchto plánů; domnívá se, že mezi politikou soudržnosti a programy Next Generation EU by měly být vytvořeny synergie s cílem zajistit komplexnější přístup k demografickým výzvam;

36. zdůrazňuje význam Fondu pro spravedlivou transformaci (FST) a jeho prováděcího mechanismu, jejichž cílem je podporovat komunity postižené energetickou transformací a přispívat k tvorbě nových příležitostí ve venkovských a postindustriálních oblastech, jakož i ke snížení rizika vylidnění; domnívá se, že v tomto ohledu je třeba podporovat místní a regionální iniciativy spolupráce;

37. opakuje, že demografická změna je pro EU zásadní výzvou a že řešení této výzvy by mělo být upřednostňováno při tvorbě a provádění programů; v této souvislosti připomíná, že jedním z hlavních cílů pro příští víceletý finanční rámec (2021–2027) uvedených v nařízení o EFRR a o Fondu soudržnosti je podporovat městské a venkovské oblasti znevýhodněné zeměpisnými nebo demografickými podmínkami a že členské státy musí vyčleňovat finanční podporu EU na projekty, které v dotčených regionech prosazují environmentálně udržitelný a sociálně inkluzivní ekonomický rozvoj; v tomto ohledu připomíná, že je třeba poskytovat zvláštní podporu oblastem úrovně NUTS 3 nebo systémům místních správních jednotek s hustotou obyvatel nižší než 12,5 osob na kilometr čtvereční nebo s průměrným poklesem počtu obyvatel o více než 1 % od roku 2007 do roku 2017, na něž by se měly vztahovat specifické regionální a vnitrostátní politiky, které zajistí lepší fyzické propojení a konektivitu IKT,lepší přístup k sociálním službám a jejich kvalitu a podpoří podnikavost a tvorbu vysoce kvalitních pracovních příležitostí prostřednictvím nástrojů soudržnosti; vítá nový článek nařízení o EFRR a o Fondu soudržnosti, který vyzývá k přípravě vnitrostátních plánů na podporu regionálních a místních oblastí, které čelí dlouhodobému demografickému poklesu;

38. vyzývá členské státy, aby více využívaly zdroje z ESF a z FST a kombinovaly je s vnitrostátními a místními investicemi s cílem potírat sociální vyloučení, energetickou chudobu a materiální deprivaci, aby účinně bojovaly proti digitální propasti a digitálnímu vyloučení, a to zejména ve venkovských oblastech a mezi mladými lidmi, staršími lidmi a osobami se zdravotním postižením, a aby zajišťovaly přístup k digitálním nástrojům a programům a k cenově dostupné komunikační infrastruktuře; vyzývá proto k vytvoření přístupných a cenově dostupných příležitostí k získávání digitálních dovedností způsobem, který je přizpůsoben potřebám starších osob; poukazuje na to, že tyto iniciativy mají větší šanci na úspěch, pokud budou spojeny s příležitostmi k mezigenerační výměně; v této souvislosti se domnívá, že je možné více využívat a podporovat potenciál v oblasti digitalizace, robotizace a umělé inteligence při současném zabezpečení přísných etických norem a zajištění inkluze s cílem zlepšit autonomii, životní podmínky a zdravotní stav starších osob;

Čtvrtek 20. května 2021

39. znovu poukazuje na to, že jsou zapotřebí další místní a integrované přístupy k politice soudržnosti, národním strategickým plánům společné zemědělské politiky a k národním strategickým plánům na podporu oživení, aby bylo možné řídit finanční zdroje jednodušeji a přitom řádně a maximálně využívat součinnosti s různými fondy EU a integrovanými nástroji; zdůrazňuje, že je třeba posílit administrativní kapacitu s cílem omezit byrokracii a zajistit soudržné právní předpisy po celou dobu provádění projektu a cílenou technickou podporu ve všech jeho fázích;

40. vyzývá členské státy, aby při vytváření programů politiky soudržnosti na období 2021–2027 a při jejím provádění plně respektovaly zásadu partnerství a aby ve svých dohodách o partnerství zohledňovaly zvláštní potřeby regionů s demografickými omezeními; zdůrazňuje, že je důležité upřednostňovat regionální a subregionální potřeby, včetně demografických a migračních aspektů a územních výzev (městských a venkovských); je toho názoru, že by tyto strategie měla doprovázet posouzení územních a demografických dopadů prováděná souběžně s hospodářskými, environmentálními a sociálními posouzeními; vyzývá Komisi, aby monitorovala a případně zajistila plné provádění kodexu chování pro partnerskou spolupráci, jež může přispět k vyšší míře čerpání v rámci politiky soudržnosti a současně k vyšší kvalitě projektů;

41. vyzývá členské státy, aby při tvorbě svých národních plánů pro oživení a odolnost, vnitrostátních rozvojových politik, dlouhodobých strategií pro udržitelný rozvoj a uzpůsobených programů politiky soudržnosti, jež budou v souladu s cíli evropského semestru, přihlížely k odlišným demografickým výzvám s cílem zajistit řádné financování, které bude využito k boji proti vylidňování, zvrácení negativních trendů a ke zvýšení přitažlivosti určitého území;

42. vyzývá místní, regionální a vnitrostátní orgány v regionech, kterým hrozí vylidnění, aby soustředily investiční úsilí do podpory mladých rodin, aby se v těchto regionech usazovaly, jakož i do všeobecné dostupnosti kvalitních služeb a infrastruktury, a to za účasti malých a středních podniků a podniků pro řízení služeb, a aby se zaměřily na tvorbu pracovních míst, zejména pro mladé lidi, na rekvalifikaci pracovníků, vytvoření podmínek pro podnikání a na podporu malých a středních podniků; vyzývá členské státy, aby posílily svou podporu výše uvedených aspektů; považuje za prioritu investice do všech úrovní vzdělávání, včetně předškolního vzdělávání, do cenově dostupných, přístupných a spravedlivých služeb v oblasti mobility, do zařízení péče o děti za účelem podpory účasti žen na trhu práce a do celoživotního učení, zejména ve venkovských oblastech a v nejvzdálenějších regionech; domnívá se, že je obzvláště důležité vytvořit správné podmínky pro mladé lidi, aby v těchto regionech zůstávali, řešit předčasný odchod ze vzdělávání a nabídnout jim přitažlivé vzdělávání, odbornou přípravu, zvyšování kvalifikace i rekvalifikaci na místní a regionální úrovni, včetně digitálních dovedností, a to v prezenční i distanční formě, s cílem podpořit je, aby v těchto regionech studovali; je si vědom toho, že dotčené regiony budou při tomto úsilí potřebovat intenzivní podporu Unie a členských států;

43. vyzývá k vyvinutí většího úsilí na podporu regionů, které čelí významnému nárůstu počtu obyvatel, jako je Mayotte a Francouzská Guyana, prostřednictvím přidělení příslušných finančních prostředků na zajištění nepřetržitého poskytování základních služeb, a to v dostatečné míře i kvalitě, zejména v odvětvích vzdělávání, zdravotnictví a dopravy;

44. považuje za vhodné, aby byly do dlouhodobých iniciativ spolupráce v oblasti řízení a plánování na různých úrovních zapojeny regionální a místní orgány; žádá Komisi a členské státy, aby v zájmu podpory polycentrického rozvoje šířily osvědčené postupy v oblasti využívání a výhod tohoto typu nástrojů pro řízení a plánování a aby při dalším utváření ujnijních a vnitrostátních politik, které ovlivňují demografickou změnu, využily posuzování územního dopadu; v této souvislosti opakuje, že v zájmu posílení efektivity Nástroje pro oživení a odolnost je velmi důležité, aby byly do jeho plánování a řízení aktivně a skutečně zapojeny regiony;

45. je toho názoru, že inovace a výzkum mohou mít příznivé vedlejší účinky na regionální úrovni; vybízí tvůrce politik na regionální a vnitrostátní úrovni, aby využili nového Nástroje pro oživení a odolnost a EFRR k investicím do rozšíření širokopásmového připojení s cílem podpořit digitální a znalostní ekonomiku, jakož i do poskytování zdrojů, vysoce kvalitních veřejných služeb a pobídek v zájmu udržení vysoce kvalifikovaných pracovníků, aby bylo možné v jednotlivých regionech rozvíjet výzkumná střediska, a tak zvýšit přitažlivost vylidněných oblastí, zejména pro mladé talenty a podnikatele; vyzývá k dalšímu rozvíjení synergií mezi evropskými strukturálními a investičními fondy a programem Horizont Evropa, jakož i mezi dalšími iniciativami, např. těmi, které podporuje Evropský inovační a technologický institut;

Čtvrtek 20. května 2021

domnívá se navíc, že přitažlivé fiskální politiky pro investice podniků v podobě snížených daňových sazeb pro rodiny a fiskálních pobídek pro zaměstnavatele a osoby samostatně výdělečně činné by usnadnily vytváření pracovních míst a vznik investičních příležitostí; dále je toho názoru, že v zájmu překonání problémů s vylidňováním by mohla být zvažena opatření povzbuzující mladé rodiny ke koupi prvního vlastního bydlení, jakož i větší míra flexibility státních pravidel;

46. vybízí regiony, aby využily svých konkurenčních výhod stanovených ve strategiích pro inteligentní specializaci; doporučuje vypracování tzv. oázových strategií, které se zaměřují na nejúspěšnější odvětví s nejvyšší dynamikou a růstem, přičemž využívají místní potenciál rozvoje konkrétního regionu; vyzývá místní a regionální orgány, aby investovaly do Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí a zaměřily se na přilákání mladých a kvalifikovaných pracovníků a na udržení těch, kteří jsou v současné době zaměstnáni, na podporu podnikání a na pobídky na místní, vnitrostátní a unijní úrovni; dále zdůrazňuje význam prosazování opatření podporujících solidaritu mezi generacemi, aktivní stárnutí a příležitosti nabízené takzvanou „stříbrnou ekonomikou“, jež znamenají zásadní politický posun pro venkovské oblasti, kdy se problém stárnutí populace mění v příležitost k rozvoji těchto oblastí;

47. zdůrazňuje, že je zapotřebí širší územní perspektiva v souladu s „Novou lipskou chartou: Využití transformativní schopnosti měst pro obecné blaho“ a „Územní agendou 2030“ v zájmu posilování městských sítí sekundárních a menších měst, aby bylo možné využít jejich významného potenciálu v oblasti územní, hospodářské a sociální soudržnosti nad rámec jejich bezprostředních hranic prostřednictvím silnějších vazeb mezi městskými a venkovskými oblastmi, funkčních oblastí a regionální spolupráce;

48. vyzývá Komisi, aby se zaměřila na koordinaci politik na úrovni EU, pokud jde o záležitosti týkající se oblastí funkční spolupráce na různých úrovních, jako je přeshraniční a makroregionální spolupráce či spolupráce mezi venkovskými a městskými oblastmi, s cílem řešit demografické výzvy;

49. trvá na tom, že investice by se měly zaměřit na informační a komunikační technologie a lidský kapitál, protože tyto oblasti mají potenciál zmenšovat vzdálenosti mezi uživateli a přilákat vysoce kvalifikované pracovníky, aby se zabránilo vytvoření digitální propasti a zajistila se digitální soudržnost; zdůrazňuje, že je důležité financovat infrastruktury IKT a vývoj a zavádění těchto technologií v malých a středních podnicích a ve školách ve venkovských, ostrovních, hornatých a izolovaných regionech a v regionech, které procházejí průmyslovou transformací, a to i s využitím finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost a v obecnější rovině z fondů politiky soudržnosti; zdůrazňuje, že je důležité usilovat o rovnoměrné a souběžné zavádění těchto technologií v regionech a členských státech s cílem zmírnit rozdíly v přitažlivosti a digitální propast;

50. uznává, že „města-magnety“ primárně přispívají k budování regionálních „pólů růstu“; zdůrazňuje však, že v regionálním rozvoji hrají ústřední úlohu sekundární města, a v této souvislosti vyzývá Komisi a členské státy, aby realizovaly strategie jejich harmonizovaného rozvoje;

51. soudí, že obce by měly podporovat iniciativy „otevřených inovací“ a využívat znalosti k urychlení inovačního procesu a k rozvoji přístupu spolupráce s relevantními partnery a zúčastněnými stranami za účelem vytváření regionálních inovačních ekosystémů;

52. zdůrazňuje potenciál modré ekonomiky, která může zvrátit nepříznivý demografický trend na malých ostrovech a v okrajových přímořských regionech v EU; zdůrazňuje, že řádné provádění činností modré ekonomiky, je-li důkladně sledováno za účelem zmírnění veškerých negativních environmentálních externalit a zvýšení socioekonomických přínosů pro celý hodnotový řetězec, včetně malých podniků, vnitrozemských oblastí a místních občanů, by mohlo pomoci bojovat proti vylidňování v jižní Evropě a přispět ke zvyšování příjmů nejen pobřežních měst, ale také venkovských obcí s cílem posílit sociální začlenění a dosáhnout cílů zakotvených v Zelené dohodě pro Evropu;

53. doporučuje, aby byly ve vhodných případech přehodnoceny systémy vzdělávání a odborné přípravy v členských státech, mimo jiné prostřednictvím rozvoje vzdělávání připravujícího na povolání, která je možné vykonávat na dálku, v kombinaci s politikami zamezujícími trvalému odlivu mozků z „vysílajících“ regionů; požaduje, aby byla využívána pozitiva daných míst a regionů a rozvíjena místní hospodářská a sociální zařízení a individuálně uzpůsobená řešení, přičemž je třeba nejen zabránit odlivu mozků, ale také tento fenomén zvrátit; domnívá se, že odborné vzdělávání a příprava, včetně pracovní mobility, mohou být účinným způsobem, jak sdílet dovednosti a odbornou praxi, posílit soubor dovedností pracovníků a zvýšit jejich odolnost proti rychlé dynamice trhu práce, čímž mohou přispět k prevenci odlivu mozků; vybízí regionální a místní orgány, aby usnadnily přístup k duálnímu vzdělávání s cílem ulehčit přechod ze

Čtvrtek 20. května 2021

vzdělávání do zaměstnání; uvažuje navíc o podpoře panevropských „strategií pro diasporu“ usilujících o podporu návratu osob, které odešly do atraktivnějšího regionu, se zaměřením na vysokoškolské studenty v oblasti zemědělství a venkovského hospodářství, kterým by měly být poskytovány pobídky, aby se po ukončení studia vrátili do svého „vysílajícího“ regionu s cílem přispět k jeho hospodářské životaschopnosti;

54. vyzývá Komisi, aby zajistila, že iniciativa dlouhodobé vize pro venkovské oblasti bude zahrnovat praktická řešení a prostředky na podporu řešení situace v okrajových oblastech a demografických změn; domnívá se, že by se z této dlouhodobé vize pro venkovské oblasti měl stát skutečný evropský program pro venkov s hmatatelnými a konkrétními cíli a že by do jeho tvorby i provádění měly být zapojeny všechny příslušné regionální a místní subjekty; je navíc přesvědčen, že by jeho součástí měla být strategie pro začleňování hlediska rovnosti žen a mužů, jež bude doplněna o nástroje pro posuzování dopadů; vybízí Komisi, aby po dohodě s členskými státy a místními a regionálními orgány předložila návrh nové dohody o demografii v EU, která by byla základem pro víceúrovňový politický přístup vedoucí k evropské strategii zaměřené na demografické trendy; je přesvědčen, že by demografické otázky, včetně vyliďňování a stárnutí, měly patřit k tématům, jimiž se bude zabývat konference o budoucnosti Evropy;

o

o o

55. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a vnitrostátním a regionálním parlamentům členských států.

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0249

Dopady pravidel EU o volném pohybu pracovníků a služeb: mobilita pracovních sil uvnitř EU jakožto nástroj k přizpůsobení dovedností potřebám trhu práce**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o dopadech pravidel EU o volném pohybu pracovníků a služeb: mobilita pracovních sil uvnitř EU jakožto nástroj k přizpůsobení dovedností potřebám trhu práce (2020/2007(INI))**

(2022/C 15/12)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na článek 5 Smlouvy o Evropské unii (SEU),
- s ohledem na články 45, 56, 153, 154 a 174 SFEU,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv vyhlášený Evropskou radou, Parlamentem a Komisí v listopadu 2017,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením (CRPD),
- s ohledem na základní pracovní normy, které stanovila Mezinárodní organizace práce (MOP), a na její úmluvy a doporučení týkající se správy služeb zaměstnanosti a inspekce práce,
- s ohledem na rozsáhlé právní *acquis* Unie týkající se zdraví a bezpečnosti při práci, zejména na směrnici Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci ⁽¹⁾ a na její samostatné a související směrnice,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 8. června 2020 o změně kvalifikace a prohlubování dovedností jako základu pro zvýšení udržitelnosti a zaměstnatelnosti v kontextu podpory hospodářského oživení a sociální soudržnosti,
- s ohledem na dokument s názvem „Unie, která si klade vyšší cíle. Moje agenda pro Evropu. Politické směry pro příští Evropskou komisi, 2019–2024“ představený kandidátkou na funkci předsedkyně Evropské komise Ursulou von der Leyenovou,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1149 ze dne 20. června 2019, kterým se zřizuje Evropský orgán pro pracovní záležitosti, mění nařízení (ES) č. 883/2004, (EU) č. 492/2011 a (EU) 2016/589 a zrušuje rozhodnutí (EU) 2016/344 ⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie ⁽³⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/589 ze dne 13. dubna 2016 o Evropské síti služeb zaměstnanosti (EURES), přístupu pracovníků ke službám mobility a další integraci trhů práce a o změně nařízení (EU) č. 492/2011 a (EU) č. 1296/2013 ⁽⁴⁾,
- s ohledem na prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/170 ze dne 2. února 2018 o jednotných podrobných specifikacích pro shromažďování a analýzu údajů ke sledování a hodnocení fungování sítě EURES,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 183, 29.6.1989, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 21.

⁽³⁾ Úř. věst. L 141, 27.5.2011, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 107, 22.4.2016, s. 1.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na zprávu Komise ze dne 2. dubna 2019 o činnosti sítě EURES v období od ledna 2016 do června 2018,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení ⁽⁵⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení ⁽⁶⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009 ze dne 21. října 2009, kterým se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě a zrušuje směrnice Rady 96/26/ES ⁽⁷⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009 ze dne 21. října 2009 o společných pravidlech pro přístup na trh mezinárodní silniční nákladní dopravy ⁽⁸⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ze dne 24. září 2008 o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství ⁽⁹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 ze dne 15. března 2006 o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy, o změně nařízení Rady (EHS) č. 3821/85 a (ES) č. 2135/98 a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3820/85 ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na nařízení Rady (EHS) č. 3577/92 ze dne 7. prosince 1992 o uplatňování zásady volného pohybu služeb v námořní dopravě v členských státech (námořní kabotáž) ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU ze dne 16. dubna 2014 o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem ⁽¹²⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací ⁽¹³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/15/ES ze dne 11. března 2002 o úpravě pracovní doby osob vykonávajících mobilní činnosti v silniční dopravě ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na směrnici Rady 1999/63/ES ze dne 21. června 1999 o dohodě o úpravě pracovní doby námořníků uzavřené mezi Svazem provozovatelů námořních plavidel Evropského společenství (ECSA) a Federací odborů pracovníků v dopravě v Evropské unii (FST) ⁽¹⁵⁾ ve znění směrnice Rady 2009/13/ES ze dne 16. února 2009, kterou se provádí dohoda k Úmluvě o práci na moři z roku 2006 uzavřené Svazem provozovatelů námořních plavidel Evropského společenství (ECSA) a Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF) ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb ⁽¹⁷⁾,

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 284, 30.10.2009, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 300, 14.11.2009, s. 51.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 300, 14.11.2009, s. 72.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 293, 31.10.2008, s. 3.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 102, 11.4.2006, s. 1.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 364, 12.12.1992, s. 7.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 128, 30.4.2014, s. 8.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 80, 23.3.2002, s. 35.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. L 167, 2.7.1999, s. 33.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. L 124, 20.5.2009, s. 30.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. L 18, 21.1.1997, s. 1.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/957 ze dne 28. června 2018, kterou se mění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb ⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU ze dne 15. května 2014 o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“) ⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1057 ze dne 15. července 2020, kterou se stanoví zvláštní pravidla o vysílání řidičů v odvětví silniční dopravy, pokud jde o směrnice 96/71/ES a 2014/67/EU, a kterou se mění směrnice 2006/22/ES, pokud jde o požadavky na prosazování, a nařízení (EU) č. 1024/2012 ⁽²⁰⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (EU) 2019/1181 ze dne 8. července 2019 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států ⁽²¹⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/344 ze dne 9. března 2016, kterým se zřizuje evropská platforma pro posílení spolupráce při řešení problematiky nehlášené práce ⁽²²⁾,
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 22. května 2017 o evropském rámci kvalifikací pro celoživotní učení, kterým se zrušuje doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2008 o zavedení evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení ⁽²³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. června 2020 o evropské ochraně přeshraničních a sezónních pracovníků v souvislosti s krizí způsobenou onemocněním COVID-19 ⁽²⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. září 2017 o nové agendě dovedností pro Evropu ⁽²⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. ledna 2014 o účinných inspekcích práce jako strategii na zlepšení pracovních podmínek v Evropě ⁽²⁶⁾,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 15. července 2020 nazvané „Plán na podporu oživení Evropy a víceletý finanční rámec na období 2021–2027“,
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 5. května 2020 nazvané „Udržitelné financování celoživotního učení a rozvoje dovedností v souvislosti s nedostatkem kvalifikované pracovní síly“ (průzkumné stanovisko na žádost chorvatského předsednictví),
- s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů nazvané „Odliv mozků v EU: řešení problému na všech úrovních“ (C 141/34),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 1. července 2020 nazvané „Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost“ (COM(2020)0274) a na připojené pracovní dokumenty útvarů Komise (SWD(2020)0121) a (SWD(2020)0122),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. ledna 2020 nazvané „Silná sociální Evropa pro spravedlivou transformaci“ (COM(2020)0014),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. prosince 2019 nazvané „Strategie pro udržitelný růst na rok 2020“ (COM(2019)0650),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. června 2016 nazvané „Nová agenda dovedností pro Evropu“ (COM(2016)0381),

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. L 173, 9.7.2018, s. 16.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. L 159, 28.5.2014, s. 11.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. L 249, 31.7.2020, s. 49.

⁽²¹⁾ Úř. věst. L 185, 11.7.2019, s. 44.

⁽²²⁾ Úř. věst. L 65, 11.3.2016, s. 12.

⁽²³⁾ Úř. věst. C 189, 15.6.2017, s. 15.

⁽²⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0176.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 337, 20.9.2018, s. 135.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. C 482, 23.12.2016, s. 31.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na návrh společné zprávy Komise a Rady o zaměstnanosti ze dne 17. prosince 2019, která doprovází sdělení Komise o roční strategii udržitelného růstu 2020,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 nazvané „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019)0640),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 25. září 2019 o uplatňování a provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU ze dne 15. května 2014 o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“) (COM(2019)0426),
- s ohledem na výroční zprávu Komise o mobilitě pracovníků uvnitř EU za rok 2019,
- s ohledem na zprávu střediska Cedefop nazvanou „Předpověď potřeb v oblasti dovedností, trendy a výzvy do roku 2030“,
- s ohledem na zprávu nadace Eurofound z roku 2010 nazvanou „Vyslaní pracovníci v Evropské unii“⁽²⁷⁾ a na vnitrostátní zprávy,
- s ohledem na ekonomickou prognózu Komise z jara roku 2020, která byla zveřejněna dne 6. května 2020,
- s ohledem na pokyny Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA) ze dne 24. dubna 2020 s názvem „COVID-19: návrat na pracoviště – přízpůsobení pracovišť a ochrana pracovníků“,
- s ohledem na studii Evropského parlamentu z roku 2015 nazvanou „Sociální a pracovní práva v EU a právní předpisy vnitřního trhu EU“,
- s ohledem na pokyny Komise ze dne 17. července 2020 týkající se sezónních pracovníků v EU v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 9. října 2020 o zlepšení životních a pracovních podmínek sezónních a jiných mobilních pracovníků,
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 13. října 2020 o koordinovaném přístupu k omezení volného pohybu v reakci na pandemii COVID-19,
- s ohledem na studii Komise z roku 2015 nazvanou „Studie systémů stanovování mezd a minimálních mezd platných pro vyslané pracovníky v souladu se směrnicí 96/71/ES ve vybraném počtu členských států a odvětví“,
- s ohledem na pokyny Komise ze dne 30. března 2020 k výkonu volného pohybu pracovníků během šíření onemocnění COVID-19,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. května 2020 nazvané „Směrem k rozfázovanému a koordinovanému přístupu pro obnovu volného pohybu a zrušení kontrol na vnitřních hranicích – COVID-19“ (2020/C 169/03),
- s ohledem na studii nadace Eurofound z roku 2015 nazvanou „Sociální rozměr mobility v rámci EU: dopad na veřejné služby“,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na stanoviska Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A9-0066/2021),

⁽²⁷⁾ <http://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2010/working-conditions-industrial-relations/posted-workers-in-the-european-union>

Čtvrtek 20. května 2021

- A. vzhledem k tomu, že nediskriminace je základní zásadou zakotvenou ve Smlouvách; vzhledem k tomu, že volný pohyb pracovníků je základní zásadou Unie; vzhledem k tomu, že zásada rovného zacházení zakotvená v čl. 45 odst. 2 SFEU stanoví, že volný pohyb pracovníků musí zahrnovat odstranění jakékoli diskriminace mezi pracovníky členských států na základě státní příslušnosti, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky;
- B. vzhledem k tomu, že čl. 3 odst. 3 SEU stanoví, že Unie „podporuje sociální spravedlnost a ochranu“; vzhledem k tomu, že článek 9 SFEU uvádí, že „při vymezování a provádění svých politik a činností přihlíží Unie k požadavkům spojeným s podporou vysoké úrovně zaměstnanosti, zárukou přiměřené sociální ochrany, bojem proti sociálnímu vyloučení a vysokou úrovní všeobecného a odborného vzdělávání a ochrany lidského zdraví“;
- C. vzhledem k tomu, že volný pohyb pracovníků, svoboda usazování a volný pohyb služeb patří mezi základní zásady vnitřního trhu;
- D. vzhledem k tomu, že volný pohyb pracovníků a služeb by měl být v souladu se zásadami zakotvenými v evropském pilíři sociálních práv; vzhledem k tomu, že závazek Unie k plnění agendy OSN 2030 a cílů udržitelného rozvoje, Zelené dohody pro Evropu a strategie pro rovnost žen a mužů, včetně ochrany a prosazování spravedlivých mezd, rovnosti žen a mužů a důstojných pracovních podmínek a podmínek zaměstnávání, musí být začleňován do všech politik v oblasti vnitřního trhu, díky čemuž budou řádně zohledňovány sociální a environmentální faktory;
- E. vzhledem k tomu, že volný pohyb pracovníků, včetně sezónních pracovníků, je nezbytný pro evropskou integraci; vzhledem k tomu, že může být prospěšný jak pro vysílající, tak i pro přijímající členské státy a podporovat cíle hospodářské, sociální a územní soudržnosti; vzhledem k tomu, že Unie a členské státy musí v plné míře těžit z potenciálu mobility v rámci EU a současně účinně vymáhat dodržování platných předpisů týkajících se mobility pracovních sil;
- F. vzhledem k tomu, že volný pohyb pracovníků a služeb přispívá k hospodářskému růstu a soudržnosti v Unii a vytváří pracovní příležitosti; vzhledem k tomu, že jednotný trh může být udržitelný a zvýšit prosperitu pouze tehdy, pokud spočívá na spravedlivých a společných pravidlech a zásadě rovného zacházení, zejména pokud jde o volný pohyb pracovníků a služeb;
- G. vzhledem k tomu, že Unie by měla i nadále hrát klíčovou úlohu při podpoře výměny osvědčených postupů na všech úrovních státní správy a při vypracovávání pokynů a doporučení týkajících se zajištění důstojných pracovních podmínek a podmínek zaměstnávání pro všechny, včetně zranitelných skupin pracovníků, na nichž bude spolupracovat se sociálními partnery;
- H. vzhledem k tomu, že sociální dopady volného pohybu služeb na regiony původu i regiony, které mobilní pracovníky přijímají, mohou být pozitivní i negativní; vzhledem k tomu, že nedostatek pracovních sil a odliv mozků, k nimž dochází v důsledku současné hospodářské a sociální nerovnováhy mezi regiony Unie, zejména po finanční krizi, dosáhly v některých členských státech kritické úrovně, což vedlo k dalším problémům, jako je demografická nerovnováha, nedostatky v poskytování péče a chybějící zdravotní personál, a celkově prohloubily nerovnosti mezi regiony; vzhledem k tomu, že těmito jevy jsou obzvláště zasaženy venkovské a odlehlé oblasti; vzhledem k tomu, že je zapotřebí udržitelná průmyslová politika a silná politika soudržnosti s cílem zachovat a vytvářet kvalitní pracovní místa v odvětvích a regionech, které procházejí transformací, aby se zabránilo odlivu mozků a nedobrovolné mobility;
- I. vzhledem k tomu, že soutěž ve snižování nákladů na práci škodí soudržnosti mezi členskými státy; vzhledem k tomu, že je nezbytný koordinovaný přístup na úrovni Unie, aby se zabránilo nekalé soutěži ve snižování nákladů na práci a posílila se vzestupná sociální konvergence pro všechny; vzhledem k tomu, že účinná regulace a kolektivní smlouvy mají zásadní význam pro zajištění důstojných pracovních podmínek a podmínek zaměstnávání, kvalitních služeb a spravedlivé hospodářské soutěže;
- J. vzhledem k tomu, že přeshraniční pracovníci jsou pro některé regiony sociálním a ekonomickým přínosem;
- K. vzhledem k tomu, že v zájmu ochrany práv mobilních pracovníků, posílení dodržování platných předpisů a prosazování rovných podmínek a spravedlivé hospodářské soutěže mezi všemi společnostmi je klíčové zlepšit, sladit a koordinovat přeshraniční vymáhání předpisů Unie v oblasti mobility pracovních sil a potírat jejich porušování, včetně nehlášené práce;

Čtvrtek 20. května 2021

- L. vzhledem k tomu, že většinu pracovníků v Unii zaměstnávají mikropodniky a malé a střední podniky; vzhledem k tomu, že mikropodniky, malé a střední podniky a osoby samostatně výdělečně činné jsou nejvíce ohroženy porušováním právních předpisů Unie; vzhledem k tomu, že hlavním zdrojem obtíží pro mikropodniky, malé a střední podniky, osoby samostatně výdělečně činné a společnosti působící v dobré víře na vnitřním trhu jsou protichůdné vnitrostátní právní předpisy, zbytečná administrativní zátěž a nekalá hospodářská soutěž; vzhledem k tomu, že iniciativy zaměřené na mikropodniky, malé a střední podniky a začínající podniky by měly podnikům napomáhat dodržovat stávající předpisy a neměly by vést ke zbytečné administrativní zátěži, dvojím normám nebo nižším standardům ochrany pracovníků;
- M. vzhledem k tomu, že digitalizace poskytuje nebyvalé příležitosti k usnadnění mobility a současně pomáhá ověřovat striktní dodržování předpisů Unie v oblasti mobility pracovních sil;
- N. vzhledem k tomu, že Evropský orgán pro pracovní záležitosti (ELA) byl zřízen s cílem posílit spravedlnost a důvěru ve vnitřní trh, volný pohyb pracovníků, vysílání pracovníků a vysoce mobilní služby, monitorovat dodržování předpisů Unie v oblasti mobility pracovních sil a koordinaci systémů sociálního zabezpečení a posílit výměnu osvědčených postupů a spolupráci mezi členskými státy a sociálními partnery při zajišťování spravedlivé mobility pracovních sil a boji proti nehlášené práci; vzhledem k tomu, že podpora spravedlivých mezd, rovnosti žen a mužů a důstojných pracovních podmínek a podmínek zaměstnávání hraje klíčovou úlohu při vytváření dobře fungujícího, spravedlivého a udržitelného jednotného trhu;
- O. vzhledem k tomu, že orgán ELA je nově zřízeným subjektem, který by měl své plné provozní kapacity dosáhnout do roku 2024;
- P. vzhledem k tomu, že vysílání pracovníků, agenturní zaměstnávání a sezónní práce jsou ze své podstaty i podle právní definice dočasné;
- Q. vzhledem k tomu, že pracovníci často nemají dostatečnou právní ochranu a přístup k systémům sociálního zabezpečení kvůli nekalým nestandardním formám zaměstnání, umělým úpravám pracovněprávních vztahů, jako je např. falešná samostatná výdělečná činnost, neplacené nebo pouze špatně placené práci na zavalanou, tzv. smlouvám na nulový počet hodin, zneužívání dočasných smluv a stáží jako náhrady za řádné pracovní smlouvy, a to i ve veřejném sektoru, a používání společností typu poštovní schránka; vzhledem k tomu, že je proto třeba tyto otázky řešit; vzhledem k tomu, že k nekalým praktikám může vést i stále častější využívání různých subdodatelských ujednání, a proto jsou nutná protiopatření; vzhledem k tomu, že mobilita pracovních sil uvnitř EU, jež je přímo založena na článku 45 SFEU, může přirozeně přispět k naplnění dlouhodobých potřeb v oblasti pracovních sil prostřednictvím standardních forem zaměstnání přístupných občanům Unie, aniž by docházelo k diskriminaci na základě státní příslušnosti;
- R. vzhledem k tomu, že sociální soudržnost je jednou z hlavních zásad Unie; vzhledem k tomu, že v Unii nicméně přetrvávají značné rozdíly v životních a pracovních podmínkách; vzhledem k tomu, že vyšší mzdy a HDP, spolehlivé sociální zabezpečení, snazší přístup na trh práce a vyšší míra zaměstnanosti patří k nejvýznamnějším faktorům podněcujícím mobilitu pracovních sil uvnitř Unie⁽²⁸⁾; vzhledem k tomu, že na druhé straně chudoba, sociální vyloučení, špatné životní a pracovní podmínky a nedostatek sociální pomoci jsou odrazujícími faktorem, pokud jde o mobilitu uvnitř EU; vzhledem k tomu, že přetrvávající nedostatek pracovních sil v některých kritických odvětvích lze rovněž do velké míry vysvětlit špatnými pracovními podmínkami a nízkou úrovní mezd; vzhledem k tomu, že

(28) Evropská komise, Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování, *Výroční zpráva za rok 2017 o mobilitě pracovních sil uvnitř EU, závěrečná zpráva z ledna 2018*, 2018. Evropská komise, *Studie o pohybu kvalifikované pracovní síly, závěrečná zpráva* (vypracovaná ICF), 2018; Malmström, Cecilia, úvod k *Přehodnocení přitažlivosti přistěhovaleckých politik týkajících se pracovní síly v EU: Komparativní náhledy na EU, USA, Kanadu a širší region* („Rethinking the attractiveness of EU Labour Immigration Policies: Comparative perspectives on the EU, the US, Canada and beyond“), ed. S. Carrera, E. Guild a K. Eisele, CEPS, 2018.

Čtvrtek 20. května 2021

- takovýto nedostatek by měl být řešen zlepšováním pracovních podmínek v daných odvětvích, zejména prostřednictvím sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání, spíše než přenecháním pracovních míst se špatnými pracovními podmínkami migrujícím a mobilním pracovníkům, včetně přeshraničních, příhraničních nebo nehlášených pracovníků;
- S. vzhledem k tomu, že rozhodnutí uplatnit své právo volného pohybu by mělo být vždy dobrovolné a nemělo by být vynuceno nedostatkem příležitostí v členském státě bydliště; vzhledem k tomu, že spravedlivá mobilita založená na pevných sociálních a pracovních právech je základním předpokladem udržitelné evropské integrace, sociální soudržnosti a spravedlivé transformace;
- T. vzhledem k tomu, že nekalé praktiky, jako je sociální a environmentální dumping, oslabují veřejnou podporu Unie a další evropské integrace, poškozují fungování vnitřního trhu a konkurenceschopnost podniků, zejména mikropodniků, malých a středních podniků a osob samostatně výdělečně činných, a ohrožují práva pracovníků; vzhledem k tomu, že z tohoto důvodu musí být posíleno monitorování dodržování platných právních předpisů; vzhledem k tomu, že při přípravě legislativních návrhů na úrovni Unie by měla být řádně zohledňována zásada „zelenou malým a středním podnikům“; vzhledem k tomu, že protichůdná ustanovení ve vnitrostátních právních předpisech vytváří překážky pro mikropodniky a malé a střední podniky a je třeba se jich vyvarovat;
- U. vzhledem k tomu, že zásada rovného zacházení je jedním z předpokladů sociálně tržního hospodářství a vzestupné sociální konvergence a vyžaduje dodržování platných právních předpisů a kolektivních smluv země určení, čímž jsou zajištěny rovné podmínky pro místní a mobilní pracovníky, jakož i pro místní a zahraniční poskytovatele služeb;
- V. vzhledem k tomu, že více než 8 % mobilních pracovníků je zaměstnáno v odvětví zdravotnictví a sociální práce, více než 7 % v odvětví dopravních služeb a více než 10 % v odvětví ubytování a stravování; vzhledem k tomu, že mobilní a sezónní pracovníci mají často zásadní význam pro členské státy, například v odvětvích, jako je zdravotnictví, péče o starší osoby nebo osoby se zdravotním postižením či stavebnictví;
- W. vzhledem k tomu, že nejméně 80 milionů pracovníků v Evropě se potýká s nesouladem mezi nabízenou a požadovanou kvalifikací a více než 5 z 10 pracovních míst, která jsou obtížně obsaditelná, se nachází v oblasti vysoce kvalifikovaných povolání⁽²⁹⁾;
- X. vzhledem k tomu, že během pandemie COVID-19 se opět ukázalo, že vysoce mobilní pracovníci, kteří se často pohybují v rámci Unie, mají zásadní význam; vzhledem k tomu, že pandemie rovněž ukázala, že sezónní, vyslaní, migrující a mobilní pracovníci, včetně přeshraničních a příhraničních pracovníků, během pandemie obrovským způsobem přispívají k přežití unijního hospodářství, jakož i k mezinárodnímu obchodu Unie; vzhledem k tomu, že jakožto pracovníci v první linii tak činí za cenu velkého rizika pro vlastní zdraví i zdraví svých rodin; vzhledem k tomu, že sezónní pracovníci se ukázali být nezbytnými pro udržení chodu mnoha evropských zemědělských podniků; vzhledem k tomu, že vysoce mobilní pracovníci současně zůstávají nejzranitelnějšími a nejméně chráněnými; vzhledem k tomu, že během první fáze pandemie COVID-19 patřili tito pracovníci k nejvíce postiženým nekoordinovanými opatřeními správy hranic;
- Y. vzhledem k tomu, že během pandemie COVID-19 se sezónním a vyslaným pracovníkům často nedostávalo základní zdravotní péče, důstojného ubytování, osobních ochranných prostředků a odpovídajících informací; vzhledem k tomu, že často měli pouze nedostatečný – nebo neměli žádný – přístup k systémům sociálního zabezpečení v hostitelských členských státech, včetně nemocenských dávek a krátkodobé podpory v nezaměstnanosti; vzhledem k tomu, že v některých případech byli dokonce vyhoštěni; vzhledem k tomu, že mobilita pracovníků je vysoce závislá na dostupných dopravních prostředcích a že obzvláště postižení jsou pracovníci žijící na ostrovech a v nejvzdálenějších regionech Unie; vzhledem k tomu, že přeshraniční a příhraniční pracovníky postihly rovněž uzávěry hranic, neboť zkomplikovaly jejich cestu na pracoviště a zpět k rodině a omezily jejich přístup k sociálním a zdravotním službám; vzhledem k tomu, že v některých případech byli mobilní pracovníci vystaveni diskriminaci a špatným pracovním a životním podmínkám, které vedly k rozšíření onemocnění COVID-19;

⁽²⁹⁾ Databáze OECD o dovednostech pro pracovní místa, https://www.oecdskillsforjobsdatabase.org/#FR__.

Čtvrtek 20. května 2021

- Z. vzhledem k tomu, že rozšíření onemocnění COVID-19 odhalilo a ještě zhoršilo obtížné a často ubohé pracovní a životní podmínky stovek tisíců sezónních pracovníků, z nichž převážná většina jsou mobilní pracovníci, a některých z více než jednoho milionu vyslaných pracovníků v EU; vzhledem k tomu, že jejich již tak nejisté podmínky jsou dále zhoršovány případy strukturální diskriminace na trhu práce a nedostatečným prosazováním stávajících právních předpisů;
- AA. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 odhalila řadu strukturálních nedostatků v evropských a vnitrostátních regulačních rámcích; vzhledem k tomu, že mnoho z těchto nedostatků nesouviselo pouze s pandemií; vzhledem k tomu, že tyto nedostatky je třeba naléhavě řešit na úrovni Unie a členských států v zájmu zajištění spravedlivé hospodářské soutěže a rovného zacházení na vnitřním trhu; vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 má zásadní a trvalý dopad na evropské trhy práce;
- AB. vzhledem k tomu, že mobilita pracovníků, a zejména jejich vysílání nesmí v hostitelských členských státech vytvářet hospodářskou soutěž založenou na nejistých pracovních podmínkách a vyhýbání se povinnostem ze strany zaměstnavatelů, jakož i na obcházení platných vnitrostátních právních předpisů a kolektivních smluv, neboť takové nekalé praktiky vedou pouze k napětí mezi členskými státy, nekalé hospodářské soutěži mezi podniky a k nedůvěře mezi pracovníky; vzhledem k tomu, že tyto nežádoucí účinky, včetně odlivu mozků a nekalé hospodářské soutěže, mohou být rovněž způsobeny chybějící vzestupnou sociální konvergencí; vzhledem k tomu, že mobilita pracovníků by měla být vnímána jako příležitost, usnadňovat sdílení dovedností a odborných zkušeností a podporovat vzestupnou sociální konvergenci; vzhledem k tomu, že pravidla týkající se mobility pracovníků a vysílání pracovníků by neměla vést k nepřiměřené administrativní zátěži; vzhledem k tomu, že pravidla pro vysílání pracovníků se vztahují i na státní příslušníky vysílané z jednoho členského státu do druhého, kteří jsou obzvláště ohroženi vykořisťováním, a proto je třeba, aby jim vnitrostátní inspektoráty práce a orgán ELA věnovaly zvláštní pozornost;
- AC. vzhledem k tomu, že nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a nedostatek dovedností jsou pro unijní trh práce a systémy vzdělávání a odborné přípravy velkou výzvou; vzhledem k tomu, že je tudíž výrazně zapotřebí zlepšit systémy vzdělávání a odborné přípravy, aby byly schopnější reagovat na budoucí vývoj a progresivnější, a zlepšit systém rekvalifikace a prohlubování dovedností pracovníků; vzhledem ale k tomu, že stále neexistují žádné oficiální statistiky ani ukazatele pro měření nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi na evropských trzích práce;
- AD. vzhledem k tomu, že se očekává další nárůst polarizace pracovních míst a že bude větší počet pracovních míst na obou koncích spektra dovedností;
- AE. vzhledem k tomu, že digitální propast mezi městem a venkovem a dopad sociálně-ekonomických faktorů na digitální propast patří i nadále k hlavním výzvám, které je třeba neprodleně řešit; vzhledem k tomu, že mezi pracovníky panuje obrovský nedostatek digitálních a zelených dovedností, který je třeba řešit mimo jiné prostřednictvím celoživotního učení;
- AF. vzhledem k tomu, že investice podniků do odborné přípravy a vzdělávání, jakož i do pracovních podmínek a podmínek zaměstnávání jsou důležitým nástrojem pro přilákání kvalifikovaných pracovníků; vzhledem k tomu, že vzájemné uznávání a transparentnost kvalifikací hrají klíčovou úlohu při dosahování sblížení povolání, volného pohybu služeb a spravedlivé mobility pracovníků;
- AG. vzhledem k tomu, že v této souvislosti by měl být zohledněn vývoj systému uznávání neformálně získaných znalostí a dovedností, např. v případě neformálních pečovatelských; vzhledem k tomu, že tento vývoj je mimořádně důležitý vzhledem k současným demografickým výzvám a trendům souvisejícím se stárnutím společností v členských státech;
- AH. vzhledem k tomu, že účinný trojstranný a sociální dialog může úspěšně doplňovat vládní a institucionální úsilí o překonání stávajícího napětí a rozporů v EU; vzhledem k tomu, že zapojení sociálních partnerů má potenciál zlepšit tvorbu, provádění a vymáhání politik a je třeba jej dále posílit na všech politických úrovních;
- AI. vzhledem k tomu, že neprobíhá žádný systematický celounijní sběr údajů, který by poskytoval dostatečné údaje o mobilních pracovnících nebo který by jim umožňoval zjistit stav svého sociálního zabezpečení a uplatnit různé nabyté nároky; vzhledem k tomu, že přístup k informacím o platných pravidlech, jakož i účinné dodržování, sledování a vymáhání jsou nezbytnými předpoklady spravedlivé mobility a boje proti zneužívání systému; vzhledem k tomu, že je proto třeba podporovat a využívat digitální technologie, které mohou usnadnit kontrolu a vymáhání právních předpisů a zaručit práva mobilních pracovníků, a to v souladu s pravidly pro ochranu údajů;

Čtvrtek 20. května 2021

1. konstatuje, že základní zásadou směrnice o službách je ustanovení o cílové zemi, a domnívá se, že toto ustanovení by se nemělo měnit; zdůrazňuje, že volného pohybu služeb musí být dosaženo, aniž by došlo k oslabení práv pracovníků a sociálních práv; připomíná, že zásady rovného zacházení a volného pohybu se nevztahují pouze na poskytovatele služeb, ale také na pracovníky; domnívá se, že volný pohyb služeb je nerozlučně spjat s volným a spravedlivým pohybem pracovníků, kteří tyto služby poskytují, a že je ku prospěchu vnitřního trhu, jsou-li dodržována pravidla týkající se pracovních podmínek a chráněno zdraví a bezpečnost mobilních pracovníků; zdůrazňuje, že uplatňování zásad zakotvených v evropském pilíři sociálních práv jako minimálního standardu by mohlo přispět k posílení práv a ochrany evropských pracovníků;
2. zdůrazňuje, že právní předpisy Unie týkající se volného pohybu služeb nesmí nijak ovlivnit výkon základních práv uznávaných členskými státy a na úrovni Unie, včetně práva na stávku nebo na jiné kroky, na něž se vztahují zvláštní systémy pracovních vztahů v členských státech, v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi, ani nesmí mít vliv na právo vyjednávat, uzavírat a vymáhat kolektivní smlouvy ani na právo na kolektivní akce v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi; zdůrazňuje, že kvalitní právní předpisy jsou dlouhodobou investicí, stejně jako jejich účinné provádění;
3. připomíná, že ochrana pracovních a životních podmínek mobilních pracovníků na základě zásady rovného zacházení se musí vztahovat na volný pohyb pracovníků i na volný pohyb služeb; je znepokojen přetrvávajícími nedostatky v ochraně mobilních pracovníků, včetně přeshraničních a příhraničních pracovníků, na které upozornila pandemie COVID-19; zdůrazňuje, že pracovníci nesmí být nijak znevýhodněni v důsledku výkonu svého práva na volný pohyb nebo kvůli pravidlům Unie týkajícím se volného pohybu služeb; zdůrazňuje, že je třeba bez zbytečného odkladu řešit veškeré regulační nedostatky na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni; dále upozorňuje, že v souvislosti s volným pohybem pracovníků a služeb musí být dodržovány platné právní předpisy týkající se přístupu k sociálním právům a nárokům v oblasti sociálního zabezpečení, včetně jejich přenositelnosti, uznávání diplomů, kvalifikací a dovedností a přístupu k odborné přípravě; připomíná, že veškerá omezení na hranicích uvnitř EU, i když jsou přijímána v reakci na závažnou krizi v oblasti veřejného zdraví, by měla zohledňovat dopad na mobilní pracovníky a reagovat na jejich konkrétní situaci;
4. je znepokojen stávajícím nedostatkem harmonizovaného výkladu práva EU ze strany členských států, jako je například nedávno revidovaná směrnice o vysílání pracovníků⁽³⁰⁾, což vede k nedostatečné právní jasnosti a byrokratické zátěži pro společnosti poskytující služby ve více než jednom členském státě; vyzývá Komisi, aby členským státům přímo pomáhala během celého procesu provádění ve vnitrostátním právu, aby byl zajištěn jednotný výklad evropského práva;
5. zdůrazňuje v tomto ohledu, že je nezbytné věnovat zvláštní pozornost pracovníkům žijícím v nejbližších regionech Evropské unie a podporovat jejich mobilitu směrem ke kontinentu a naopak, jakož i mobilitu mezi jednotlivými nejbližšími regiony;
6. vyjadřuje politování nad tím, že v roce 2019 bydlelo v jiné zemi EU, než je země, jíž jsou státními příslušníky, pouze 4,2 % občanů EU v produktivním věku⁽³¹⁾; vyzývá Komisi a členské státy, aby vyvíjely větší úsilí s cílem odstraňovat překážky mobility pracovníků a podniků;
7. připomíná, že by měl být zajištěn volný pohyb pracovníků s cílem ochránit zaměstnanost a hospodářství určitých regionů a zajistit zachování určitých činností, jako je zemědělská činnost;
8. vyzývá členské státy, aby správně a včas provedly a monitorovaly revidovanou směrnici o vysílání pracovníků s cílem zajistit ochranu vyslaných pracovníků a volný pohyb služeb během jejich vyslání tím, že stanoví závazná pravidla týkající se pracovních podmínek a ochrany zdraví a bezpečnosti pracovníků;
9. vyzývá členské státy, aby plně využily možnosti uplatňovat ustanovení o mzdách a pracovních podmínkách obsažených ve všech kolektivních smlouvách na vyslané pracovníky v EU a zajistily stejnou odměnu za stejnou práci na stejném místě pro pracovníky a rovné podmínky pro společnosti při provádění revidované směrnice o vysílání pracovníků;

⁽³⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/957 ze dne 28. června 2018, kterou se mění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb (Úř. věst. L 173, 9.7.2018, s. 16).

⁽³¹⁾ Evropská komise, výroční zpráva za rok 2019 o mobilitě pracovních sil uvnitř EU, leden 2020.

Čtvrtek 20. května 2021

10. vyzývá Komisi, aby provedla hloubkovou analýzu trendů ovlivňujících pracovní podmínky vyslaných státních příslušníků třetích zemí; zdůrazňuje, že na základě výsledků této analýzy bude možná zapotřebí přijmout politická opatření na úrovni Unie nebo na vnitrostátní úrovni; je hluboce znepokojen současným nárůstem podílu státních příslušníků třetích zemí v odvětvích, která jsou známá nejistými pracovními podmínkami a případy zneužívání; zdůrazňuje, že státní příslušníci třetích zemí jsou často více ohroženi vykořisťováním, a proto potřebují ochranu; zdůrazňuje, že toto vykořisťování zahrnuje falešné vysílání, falešnou samostatnou výdělečnou činnost, podvodné využívání subdodávek a náborové agentury, společnosti s fiktivním sídlem typu „poštovní schránky“ a nehlášenou práci; zdůrazňuje, že pracovníci, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí, mohou v EU pracovat s pracovním povolením pod podmínkou, že všechny záruky ve vnitrostátním a unijním pracovním právu účinně zajišťují ochranu a důstojné pracovní podmínky i pro státní příslušníky třetích zemí a že to nepovede k narušení trhu práce; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily dodržování platných právních předpisů a pravidel týkajících se podmínek zaměstnávání při jednání se státními příslušníky třetích zemí s cílem zamezit zneužívání; vyzývá členské státy, aby provedly ochranná ustanovení směrnice 2009/52/ES a zajistily dostupné a účinné mechanismy podávání stížností, které umožní účinně vymáhat dlužné mzdy a příspěvky na sociální zabezpečení;

11. připomíná povahu celoevropských dodavatelských řetězců ve strategických průmyslových odvětvích, která jsou hlavním zdrojem zaměstnanosti a činnosti pro mobilní pracovníky a společnosti poskytující služby a která byla výrazně zasažena nekoordinovanými opatřeními, např. různými pravidly testování na přítomnost COVID-19 a karanténami, jež zavedly členské státy v úsilí o řešení pandemie; vyzývá Komisi, aby přikládala stejnou důležitost zajištění bezpečných podmínek pro pracovníky jako obnovení svobody pohybu a pohybu zboží;

12. připomíná, že neexistence harmonizovaných karanténních období, požadavků na testování a pravidel cestování v rámci EU představuje velkou zátěž pro řadu podniků i pro mnoho mobilních pracovníků a jejich rodiny, zejména v odvětvích s vysokou mobilitou; vybízí členské státy, aby koordinovaly úsilí o rozšíření sociálního zabezpečení, přístupu k systémům nemocenských dávek a dočasné podpory v nezaměstnanosti s cílem chránit rovněž přhraniční, přeshraniční a mobilní pracovníky, a to zejména ty, kteří jsou postiženi krizí a trpí chudobou, nezaměstnaností, sociálním vyloučením a špatnými životními podmínkami;

13. znovu opakuje, že pro každodenní život lidí je zásadní, aby byly v EU zajištěny nepřetržité dodávky základního zboží, jako jsou potraviny nebo zdravotnické a ochranné prostředky; vyzývá Komisi, aby zajistila nepřetržitý volný pohyb základního zboží a služeb na vnitřním trhu i v krizových situacích, jako je pandemie;

14. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby uznaly mobilní pracovníky ve strategických výrobních dodavatelských řetězcích, které dodávají např. zdravotnické vybavení, za nezbytné nebo kriticky důležité pracovníky, a aby proto v jejich případě přezkoumaly povinnost podstoupit karanténu, pokud tím nevzniká riziko pro veřejné zdraví a bezpečnost, což lze prokázat příslušným testováním v souladu s doporučením Rady o koordinovaném přístupu k omezení volného pohybu v reakci na pandemii COVID-19;

15. vyzývá Komisi, aby prozkoumala nedostatky v ochraně s cílem zajistit důstojné pracovní a životní podmínky pro mobilní pracovníky a předcházet nekalým praktikám a aby řádně prosazovala právní předpisy Unie týkající se subdodávek; vyzývá Komisi, aby zajistila obecnou společnou a nerozdílnou odpovědnost v celém subdodavatelském řetězci za účelem ochrany práv pracovníků; zdůrazňuje, že taková iniciativa by měla zvýšit transparentnost a posílit odpovědnost hlavních dodavatelů v subdodavatelských řetězcích tím, že právně zaručí hrazení všech splatných příspěvků na sociální zabezpečení a nároků pracovníků a že bude naléhat na vnitrostátní orgány, aby v případě potřeby skutečně ukládaly odrazující sankce; vyzývá Komisi, aby prosazovala přístup odborů na všechna pracoviště, včetně pracovišť nacházejících se mimo zemi zaměstnání, a vyzývá členské státy, aby tento přístup zaručily; vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření k posílení sociálního dialogu a nezávislosti sociálních partnerů a na jejich podporu a aby vybízely pracovníky, aby se organizovali, neboť je to zásadně důležité pro dosažení vysokých standardů zaměstnání;

16. žádá Komisi, aby analyzovala negativní vývoj v oblasti mobility pracovníků, především odliv mozků v určitých odvětvích a regionech; zdůrazňuje, že boj proti odlivu mozků musí jít ruku v ruce s prosazováním vzestupné sociální konvergence; trvá na tom, že navzdory pandemii COVID-19 je třeba, aby členské státy za účelem zajištění rovného zacházení s místními a přeshraničními pracovníky povolily a usnadňovaly překračování hranic z profesních důvodů, pokud je v hostitelském členském státě povolena pracovní činnost v dotčených odvětvích; žádá Komisi, aby stanovila jasné kvantitativní a kvalitativní ukazatele pro účely evropského semestru a zveřejňování doporučení pro jednotlivé země s cílem

Čtvrtek 20. května 2021

zajistit průběžné sledování provádění a vymáhání právních předpisů týkajících se volného pohybu pracovníků; vyzývá Komisi, aby předložila doporučení s cílem zajistit mobilním pracovníkům spravedlivé a důstojné životní a pracovní podmínky;

17. zdůrazňuje, že cíle evropského pilíře sociálních práv, cíle udržitelného rozvoje OSN, Zelená dohoda pro Evropu a strategie pro rovnost žen a mužů musí být rovněž zohledněny v přístupu k jednotnému trhu a podporovat přísné sociální a environmentální normy, které jsou předpokladem pro zvýšení produktivity; zdůrazňuje význam zadávání veřejných zakázek pro dosažení těchto cílů;

18. naléhavě vyzývá Komisi, aby přednostně zajistila plnou funkčnost orgánu ELA, aby mohl sledovat a prosazovat uplatňování a vymáhání práva Unie týkajícího se mobility pracovních sil a koordinace sociálního zabezpečení; naléhavě vyzývá Komisi, aby podporovala a posilovala kapacitu a vzájemnou spolupráci příslušných vnitrostátních orgánů a také spolupráci mezi nimi a sociálními partnery s cílem zajistit spravedlivou mobilitu založenou na právech, odpovídající informovanost pracovníků a zaměstnavatelů o jejich právech a povinnostech a účinné přeshraniční prosazování práv pracovníků, včetně přenositelnosti práv a nároků, a účinně bojovat proti podvodům v oblasti sociálního zabezpečení a praktikám zneužívání; je přesvědčen, že orgán ELA by se měl zaměřit na lepší prosazování a provádění stávajícího práva Unie tak, aby byla hospodářská soutěž na jednotném trhu poctivá a spravedlivá; zdůrazňuje, že má-li orgán ELA uspět v boji proti nezákonným praktikám, měl by přednostně vytvořit databázi, která bude v reálném čase ověřovat informace od zahraničních poskytovatelů služeb; zdůrazňuje, že orgán ELA musí mít k plnění svých úkolů dostatečné zdroje; zdůrazňuje, že částečné začlenění sítě EURES do orgánu ELA by mělo posílit vazbu mezi podporou volného pohybu a poskytováním informací a dodržováním příslušného právního rámce na ochranu mobilních pracovníků a občanů;

19. vyzývá Komisi, aby navrhla rámec EU pro boj proti nekalé soutěži v oblasti nákladů práce s cílem zajistit plně dodržování zásady rovného zacházení a stejné mzdy a stejných nákladů práce za stejnou práci na stejném místě;

20. připomíná, že Parlament opakovaně žádal Komisi, aby stáhla své návrhy týkající se evropského elektronického průkazu služeb a revize postupu oznamování služeb; vítá skutečnost, že k tomu nakonec došlo v pracovním programu Komise na rok 2021;

21. zdůrazňuje, že spravedlivý volný pohyb pracovníků a prosazování předpisů Unie v této oblasti by mohlo usnadnit vytvoření digitálního systému pro výměnu údajů mezi členskými státy; vyzývá Komisi, aby po provedení hodnocení dopadů neprodleně předložila návrh týkající se digitálního evropského čísla sociálního zabezpečení (ESSN), přičemž by zajistila, aby se na ESSN vztahovala přísná pravidla ochrany údajů, neboť ESSN je nezbytné pro zajištění právní jistoty pro pracovníky a podniky, spravedlivé mobility a účinné ochrany, přenositelnosti, sledovatelnosti a prosazování práv pracovníků, ale také pro podporu spravedlivé hospodářské soutěže a zajištění rovných podmínek pro podniky; domnívá se, že ESSN by mělo doplňovat vnitrostátní čísla sociálního zabezpečení a příslušné předpisy a usnadňovat elektronickou výměnu informací o sociálním zabezpečení (EESSI) s cílem zlepšit koordinaci a výměnu informací mezi příslušnými vnitrostátními orgány; poukazuje na to, že EESSI by měla umožňovat rychlé a přesné ověření stavu pojištění sociálního zabezpečení a poskytovat jednotlivcům i orgánům kontrolní mechanismus umožňující snadno ověřit příspěvky a pojistné krytí;

22. zdůrazňuje potřebu dalšího sblížení a koordinace předpisů o mobilitě pracovních sil a monitorovacích postupů, včetně společných standardů kontroly, společných inspekcí a výměny informací, a to pod vedením orgánu ELA a ve spolupráci s příslušnými vnitrostátními orgány; naléhavě vyzývá členské státy, aby posílily výměnu osvědčených postupů mezi příslušnými vnitrostátními orgány; vyzývá k tomu, aby orgán ELA měl skutečnou pravomoc provádět inspekce práce v přeshraničních případech ve spolupráci s příslušnými vnitrostátními orgány; vyzývá orgán ELA, aby zlepšil shromažďování údajů a zřídil databáze údajů zobrazujících mobilitu pracovních sil v reálném čase za účelem analýzy a posouzení rizik a aby připravil informační kampaně a cílené inspekce; připomíná, že MOP doporučuje, aby bylo stanoveno kritérium jednoho inspektora práce na 10 000 pracovníků;

23. zdůrazňuje, že financování a granty Unie by měly přispívat k důstojné práci s cílem podpořit udržitelný rozvoj a sociální pokrok;

Čtvrtek 20. května 2021

24. připomíná význam sociálního dialogu a v tomto ohledu vybízí k většímu zapojení sociálních partnerů do agentur Unie, veřejných orgánů, výborů a institucí s cílem zajistit iniciativy a právní předpisy zaměřené na praxi, které zohlední různé evropské modely trhu práce; zdůrazňuje, že při navrhování a provádění právních předpisů upravujících poskytování služeb a mobilitu pracovníků a při vzájemném uznávání profesí, diplomů, kvalifikací a dovedností je potřeba posílit třístranná jednání na úrovni EU v souladu se zásadami zakotvenými v evropském pilíři sociálních práv; žádá Komisi, členské státy a místní orgány, aby společně se sociálními partnery navrhly a zavedly nezbytné strategie na podporu zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků, uplatňování odpovídající veřejné politiky a poskytování kvalitních pracovních míst;

25. zdůrazňuje, že je třeba, aby ochrana pracovníků a zapojení sociálních partnerů byly základní součástí práva Unie v této oblasti, tak aby se zajistilo demokratické fungování, hospodářský růst a vysoké sociální standardy a standardy v oblasti životního prostředí;

26. vyzývá Komisi, aby co nejdříve předložila nový strategický rámec pro zdraví a bezpečnost pro období po roce 2020 a aby se zavázala k tomu, že do roku 2030 odstraní úmrtí související s prací; naléhavě vyzývá Komisi, aby předložila návrhy směrnice o stresu souvisejícím s prací a muskuloskeletálních poruchách, směrnice o duševním zdraví na pracovišti a strategii EU v oblasti duševního zdraví s cílem chránit všechny pracovníky na pracovišti; vyzývá dále Komisi, aby předložila ambicióznější revizi směrnice o karcinogenech a mutagenech a aby do směrnice o expozici karcinogenům a mutagenům při práci začlenila mezní hodnoty pro nejméně 50 látek; žádá, aby byly do směrnice začleněny látky, které mají škodlivé účinky na reprodukční systém;

27. vyzývá Komisi a členské státy, aby řešila potřebu bezpečných a zdravých pracovních podmínek pro pracovníky a samostatně výdělečně činné osoby, přičemž by měla věnovat zvláštní pozornost volnému pohybu pracovníků, a aby jim zajistila důstojné pracovní a životní podmínky, především v rámci připravované revize strategického rámce Unie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; naléhavě vyzývá členské státy, aby řešily problematiku nehlášené práce, včetně nehlášené sezónní práce, prostřednictvím posílené spolupráce s evropskou platformou pro boj proti nehlášené práci, a to i pokud jde o lepší informovanost pracovníků a zaměstnavatelů o právech a povinnostech; vyzývá členské státy, aby zaváděly opatření jednotně a bez jakékoli diskriminace;

28. vybízí Komisi a orgán ELA, aby prošetřily četné případy odepření přístupu na trh práce, ale i zneužívání a diskriminace související s pracovními podmínkami, a to z důvodu státní příslušnosti, které se výrazně projevíly době krize COVID-19; vyzývá orgán ELA, aby zajistil dostupné, transparentní a nediskriminační postupy, na jejichž základě budou vnitrostátní sociální partneři orgánu ELA předkládat jednotlivé případy, a záruky, že tyto případy budou účinně řešeny v souladu s nařízením (EU) 2019/1149;

29. vyzývá členské státy, aby uplatňovaly všechna doporučení Komise týkající se přijímání, koordinace a rušení opatření souvisejících s pandemií COVID-19; dále vyzývá členské státy, aby vytvořily společný protokol o zdravotní péči pro mobilní pracovníky, včetně přeshraničních a příhraničních pracovníků, s přihlédnutím k pokynům Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC); zdůrazňuje, že hlavními zásadami pro veškerá opatření přijatá s ohledem na krizi a cestu k obnově by měly být zdraví a bezpečnost všech pracovníků, dodržování základních práv, včetně rovného zacházení s místními a mobilními pracovníky, a že současně by mělo být uznáno zvláštní nejisté postavení příhraničních, vyslaných, sezónních, přeshraničních a dalších mobilních pracovníků v době pandemie COVID-19 a po jejím odeznění; připomíná ústavní právo členských států jít v rámci svých vnitrostátních demokratických legislativních procesů nad rámec minimálních úrovní stanovených ve směrnicích Evropské unie při dosahování politických cílů, jako je zajištění kvalitních veřejných služeb a vysoké úrovně ochrany pracovníků, spotřebitelů a životního prostředí;

30. zdůrazňuje, že úplné nebo částečné uzavření hranic členskými státy během pandemie onemocnění COVID-19 vážně narušilo svobodu pohybu; vyjadřuje politování nad tím, že ukvapené, nekoordinované a náhlé uzavření hranic a zavedení doprovodných opatření způsobily, že se lidé, kteří potřebovali v rámci tranzitu danou zemí projet, ocitli v těžko řešitelné situaci, a měly vážné důsledky pro osoby žijící v příhraničních regionech, neboť omezily možnost překračovat hranice za prací či službami nebo za účelem návštěvy přátel či rodinných příslušníků; poukazuje na nepříznivý dopad, který mělo

Čtvrtek 20. května 2021

uzavření vnitřních a vnějších hranic na odvětví mezinárodního obchodu, vědy a cestovního ruchu; zdůrazňuje, že namísto zavedení hraničních kontrol by členské státy měly usilovat o přijetí nezbytných opatření, která by lidem umožnila překračování hranic a současně zajistila maximální bezpečnost a ochranu zdraví;

31. uznává zásadní úlohu osob poskytujících pečovatelské služby, zejména během pandemie; vyzývá Komisi, aby zajistila jejich mobilitu s cílem uspokojit potřeby jednotlivých členských států a regionů s ohledem na demografické výzvy a veškeré budoucí pandemie či zdravotní výzvy; vyzývá Komisi, aby v úzké spolupráci s členskými státy a místními orgány zavedla řádným legislativním postupem společný vědecky podložený protokol o volném pohybu během zdravotních a jiných krizí platný pro celou Unii a důkladně zvažila úlohu orgánu ELA v tomto ohledu; vyzývá členské státy, které dosud neratifikovaly a neprovedly úmluvu MOP č. 189 o pracovnících v cizích domácnostech, aby tak neprodleně učinily; vyzývá členské státy, aby zavedly právní rámce, které usnadní zákonné zaměstnávání pracovníků v cizích domácnostech a pečujících osob;

32. zdůrazňuje, že v zájmu uznávání diplomů, dovedností a kvalifikací v celé Unii, předcházení byrokratické zátěži a usnadnění obchodu a dopravy – při dodržování základní zásady rovného zacházení a aniž by došlo ke snížení standardů v oblasti vzdělání a mechanismů validace členských států – je třeba dále využívat nástroje harmonizace a vzájemného uznávání; žádá proto Komisi a členské státy, aby podpořily a posílily stávající mechanismy uznávání a portály pracovní mobility usnadňující a podporující transparentní mobilitu, jako je Evropský portál pracovní mobility EURES, online platforma Europass a systém klasifikace evropských dovedností, kompetencí, kvalifikací a povolání (ESCO); vyzývá především členské státy, aby vytvořily přeshraniční partnerství s cílem pomoci mobilním pracovníkům v přeshraničních regionech; vyzývá členské státy, aby v rámci Unie usnadnily volný pohyb osob se zdravotním postižením, a naléhavě je vyzývá, aby zajistily přijetí společné evropské definice statusu zdravotního postižení v souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením a vzájemné uznávání statusu zdravotního postižení mezi členskými státy;

33. domnívá se, že vnitrostátní právní a správní předpisy a postupy týkající se přístupu k určitým povoláním a jejich vykonávání a přístupu k službám a jejich poskytování za účelem ochrany veřejného zájmu a ochrany pracovníků nebo spotřebitelů nejsou překážkou prohlubování jednotného trhu;

34. žádá členské státy, aby mobilním pracovníkům zajistily přístup ke vzdělávání a rekvalifikaci s cílem reagovat na nedostatek pracovní síly v určitých odvětvích a podpořit digitální transformaci opatření vedoucí ke klimaticky neutrální ekonomice;

35. připomíná základní právo členských států jít nad rámec minimálních úrovní stanovených ve směrnici Evropské unie bez vytváření nepřijatelných a nepřiměřených překážek;

36. se znepokojením bere na vědomí obtíže a nedostatečný přístup k systémům sociální ochrany v případě mobilních a zejména pak přeshraničních a příhraničních pracovníků; zdůrazňuje význam koordinované činnosti na úrovni Unie, uznává však a vítá úspěšné dvoustranné dohody podepsané mezi členskými státy s cílem zaručit všem pracovníkům práva na sociální zabezpečení, jak je stanoveno v doporučení Rady o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily sociální práva mobilních pracovníků v případě zdravotní krize a jiných krizových situací;

37. připomíná, že dobré pracovní podmínky a podmínky zaměstnávání jsou konkurenční výhodou pro podniky v úsilí o přilákání kvalifikovaných pracovníků; zdůrazňuje význam podnikových investic do formální a neformální odborné přípravy a celoživotního učení s cílem podpořit spravedlivou transformaci směrem k digitální ekonomice a oběhovému hospodářství; zdůrazňuje, že společnosti využívající umělou inteligenci, robotiku a související technologie odpovídají za zajišťování přiměřené rekvalifikace a prohlubování dovedností pro všechny příslušné zaměstnance tak, aby se mohli naučit, jak používat digitální nástroje a pracovat s kolaborativními roboty a dalšími novými technologiemi, a tím se přizpůsobit měnícím se potřebám trhu práce a zůstat v zaměstnání; v této souvislosti zdůrazňuje význam rámcové dohody evropských sociálních partnerů o digitalizaci; připomíná, že výše uvedená dohoda nastiňuje odpovědnost zaměstnavatelů za rekvalifikaci a prohlubování dovedností pracovníků, zejména s ohledem na digitalizaci pracovních míst;

Čtvrtek 20. května 2021

38. zdůrazňuje, že je třeba plně digitalizovat postupy týkající se mobility pracovní síly a vysílání pracovníků s cílem zlepšit poskytování a výměnu informací mezi vnitrostátními orgány a umožnit účinné vymáhání, mimo jiné prostřednictvím jednotné asistenční služby pro pracovníky a budoucí zaměstnavatele, která bude poskytovat informace o platných právních předpisech Unie a fungovat digitálně i fyzicky v rámci orgánu ELA; naléhavě vyzývá členské státy, aby se plně zapojily do digitalizace veřejných služeb, zejména institucí sociálního zabezpečení, s cílem usnadnit postupy mobility evropských pracovníků a zajistit při tom přenositelnost práv a dodržování povinností spojených s volným pohybem; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit lepší statistické nástroje k měření nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi na evropských trzích práce a k posouzení potřeb trhů práce a rozdílů mezi nimi; zdůrazňuje význam sítě EURES a upozorňuje zejména na propojení činností sítě EURES s potřebami trhu práce s cílem uspokojit prioritní potřeby z hlediska odvětví a dovedností a poskytovat podporu uchazečům o zaměstnání při hledání nového pracovního místa;
39. vyzývá Komisi, aby v přiměřené lhůtě po nejméně dvouletém období od zahájení plného fungování orgánu ELA provedla hodnocení jeho mandátu; naléhavě vyzývá Komisi, aby do činnosti a hodnocení orgánu ELA zapojila zúčastněné strany s důkladnou znalostí jednotlivých modelů trhu práce;
40. vyzývá Komisi, aby předložila návrh legislativního rámce s cílem upravit podmínky pro práci na dálku v celé EU a zajistit důstojné pracovní podmínky a podmínky zaměstnávání;
41. vyzývá Komisi, členské státy a místní orgány, aby ve spolupráci se sociálními partnery a orgánem ELA vypracovaly konkrétní odvětvové strategie nejen na podporu a usnadnění dobrovolné mobility pracovních sil, ale také za účelem vytváření a provádění nezbytných podpůrných struktur pro prohlubování dovedností a rekvalifikaci pracovníků, provádění příslušných veřejných politik a zajištění vysoce kvalitních pracovních příležitostí, které odpovídají dovednostem pracovníků; poukazuje na přidanou hodnotu vzájemného uznávání slučitelnosti dovedností a kvalifikací za podpory stávajících mechanismů uznávání, jako jsou portál pracovní mobility EURES, on-line platforma Europass a systém klasifikace evropských dovedností, kompetencí, kvalifikací a povolání ESCO;
42. je znepokojen tím, že přístup zaměstnanců a zaměstnavatelů k informacím o mobilitě práce a služeb je stále ještě spojen s komplikacemi; konstatuje, že informace o pracovních podmínkách a kolektivních smlouvách, které jsou dostupné na jediné oficiální vnitrostátní internetové stránce, bývají velmi často jen omezené a přístupné pouze v několika jazycích; vyzývá proto Komisi, aby zlepšila přístup k informacím vytvořením jednotného vzoru pro oficiální vnitrostátní internetové stránky;
43. naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily odpovídající koordinaci sociálního zabezpečení, a to i prostřednictvím probíhající revize nařízení (ES) č. 883/2004 a posílením přenositelnosti práv, se zvláštním důrazem na přenositelnost dávek sociálního zabezpečení pro osoby se zdravotním postižením; zdůrazňuje, že digitalizace by mohla nebývale usnadnit přeshraniční fungování mikropodniků a malých a středních podniků a současně zajistit přísné dodržování pravidel spravedlivé mobility; zdůrazňuje, že je důležité, aby před zahájením přeshraničního vysílání pracovníka bylo zajištěno předběžné oznámení a uplatňování osvědčení A1;
44. zdůrazňuje, že prosazování právních předpisů Unie v oblasti mobility pracovních sil musí zajistit uplatňování zásady rovného zacházení, zásady nediskriminace a ochrany pracovníků a odstranit zbytečnou administrativní zátěž;
45. vyzývá Komisi, aby prověřila nedostatky v ochraně a posoudila nutnost provést revizi směrnice 2008/104/ES o agenturním zaměstnávání s cílem zajistit důstojné pracovní podmínky a podmínky zaměstnávání pro zaměstnance agentur práce;
46. zdůrazňuje, že pracovníci se zdravotním postižením se stále potýkají s četnými překážkami, v jejichž důsledku je pro ně obtížné nebo nemožné plně využívat volného pohybu služeb; vyzývá členské státy, aby bezodkladně provedly směrnici (EU) 2019/882 (Evropský akt přístupnosti) s cílem účinně odstranit překážky pro pracovníky se zdravotním postižením a zajistit dostupnost přístupných služeb a vhodnost podmínek, za nichž jsou služby poskytovány; zdůrazňuje, že je nanejvýš důležité dosáhnout plně přístupného jednotného trhu, který zajistí rovné zacházení a hospodářské a sociální začlenění pracovníků se zdravotním postižením;
47. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0250

Urychlení pokroku a odstranění nerovností, aby do roku 2030 přestalo být onemocnění AIDS hrozbou pro veřejné zdraví

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o urychlení pokroku a odstranění nerovností, aby do roku 2030 přestalo být onemocnění AIDS hrozbou pro veřejné zdraví (2021/2604(RSP))

(2022/C 15/13)

Evropský parlament,

- s ohledem na zasedání Valného shromáždění OSN na vysoké úrovni věnované HIV/AIDS, které se má konat v New Yorku ve dnech 8. až 10. června 2021,
- s ohledem na politické prohlášení o HIV a AIDS „O zrychleném postupu k uspořádání boje proti HIV a ukončení epidemie AIDS do roku 2030“, které Valné shromáždění OSN přijalo dne 8. června 2016,
- s ohledem na politické prohlášení o všeobecné zdravotní péči vydané na zasedání Valného shromáždění OSN na vysoké úrovni dne 18. října 2019,
- s ohledem na výroční zprávu Společného programu OSN pro HIV/AIDS (UNAIDS) „*Seizing the Moment – Tackling entrenched inequalities to end epidemics*“ s aktualizovanými celosvětovými informacemi o AIDS za rok 2020,
- s ohledem na výroční zprávu vysoké komisařky OSN pro lidská práva z roku 2019 lidská práva v reakci na HIV,
- s ohledem na prohlášení z Abudži o HIV/AIDS, tuberkulóze a dalších příbuzných nakažlivých chorobách ze dne 27. dubna 2001, na společný postoj Afriky představený na zasedání na vysoké úrovni v roce 2016 a na zrychlený rámec z roku 2016 pro vymýcení AIDS, tuberkulózy a malárie v Africe do roku 2030,
- s ohledem na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030 a její cíle udržitelného rozvoje, které byly přijaty v New Yorku v září 2015,
- s ohledem na Pekingskou akční platformu a akční program Mezinárodní konference o populaci a rozvoji a na výsledky jejich hodnotících konferencí,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 26. května 2015 o problematice rovnosti žen a mužů v oblasti rozvojové spolupráce,
- s ohledem na akční plán EU pro rovnost žen a mužů III na období 2021–2025,
- s ohledem na akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024,
- s ohledem na Evropský konsenzus o rozvoji: „Náš svět, naše důstojnost, naše budoucnost“,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. července 2010 o přístupu EU k HIV/AIDS založeném na právech ⁽¹⁾ a usnesení ze dne 5. července 2017 o reakci EU na HIV/AIDS, tuberkulózu a hepatitidu C ⁽²⁾,
- s ohledem na otázku položenou Komisi ohledně urychlení pokroku a odstranění nerovností, aby do roku 2030 přestalo být onemocnění AIDS hrozbou pro veřejné zdraví (O-000027/2021 – B9-0015/2021),
- s ohledem na čl. 136 odst. 5 a čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- s ohledem na návrh usnesení Výboru pro rozvoj,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 351 E, 2.12.2011, s. 95.

⁽²⁾ Úř. věst. C 334, 19.9.2018, s. 106.

Čtvrtek 20. května 2021

- A. vzhledem k tomu, že od začátku epidemie v roce 1981 se virem HIV nakazilo téměř 76 milionů osob a téměř 33 milionů lidí zemřelo na příčiny související s AIDS; vzhledem k tomu, že epidemie HIV je i nadále velkým celosvětovým problémem a že s virem HIV žije celkem 38 milionů osob; vzhledem k tomu, že v roce 2019 se virem HIV nakazilo 1,7 milionu osob;
- B. vzhledem k tomu, že v roce 2019 nemělo 12 milionů HIV pozitivních osob přístup k antiretrovirové léčbě, která by jim mohla zachránit život, a že na celém světě zemřelo téměř 700 000 osob na příčiny související s AIDS;
- C. vzhledem k tomu, že všeobecný přístup k antiretrovirové léčbě HIV a péči výrazně snižuje riziko dalšího přenosu a že HIV pozitivním osobám zajišťuje téměř běžnou naději dožití a srovnatelnou kvalitu života;
- D. vzhledem k tomu, že v kontextu Pekingské akční platformy a akčního programu Mezinárodní konference o populaci a rozvoji a výsledků jejich hodnotících konferencí dochází k prohlubování nerovností, které podporují šíření epidemie HIV, včetně porušování lidských práv a práv spojených se sexuálním a reprodukčním zdravím, a ke zhoršování stigmatizace a diskriminace, a že v důsledku onemocnění COVID-19 se tyto problémy ještě více prohloubily;
- E. vzhledem k tomu, že ve srovnání s jinými skupinami populace jsou nákazou HIV více ohroženi muži, kteří mají pohlavní styk s muži, transsexuálové, osoby, které injekčně užívají drogy, sexuální pracovníci a jejich klienti a vězni (klíčové skupiny); vzhledem k tomu, že jejich angažovanost má v boji proti HIV zásadní význam;
- F. vzhledem k tomu, že ve 159 zemích existuje alespoň jeden diskriminační nebo sankční zákon, který brání boji proti HIV; vzhledem k tomu, že kriminalizace osob, které žijí s HIV nebo které patří k rizikovým skupinám, zhoršuje stigma a diskriminaci, snižuje využívání preventivních a zdravotních služeb a vede k růstu počtu nakažených HIV;
- G. vzhledem k tomu, že nerovné postavení žen a mužů, nerovný přístup ke vzdělání a k sexuálním a reprodukčním zdravotním službám a informacím a sexuální a genderově motivované násilí zvyšují riziko, že se ženy a dívky nakazí virem HIV, a vzhledem k tomu, že nemoci související s AIDS patří na celém světě k hlavním příčinám úmrtí žen v reprodukčním věku;
- H. vzhledem k tomu, že současné metody prevence nedokázaly šíření HIV zastavit, zejména mezi ženami, na něž epidemie doléhá mnohem tvrději, především v subsaharské Africe; vzhledem k tomu, že jsou zapotřebí investice do výzkumu nových a inovace stávajících nástrojů pro prevenci, diagnostiku a léčbu HIV a AIDS, včetně nástrojů zohledňujících pohlaví, a nových léčebných postupů, které by řešily vznik rezistence na stávající léky na HIV;
- I. vzhledem k tomu, že mladí lidé od 15 do 27 let představují více než jednu třetinu všech nově nakažených dospělých a že mezi mladistvými stoupá počet úmrtí ve spojitosti s AIDS; vzhledem k tomu, že mnoho mladých lidí má omezený přístup k sociální ochraně a sexuální a reprodukční zdravotní péči a programům, které by jim umožnily chránit se před HIV;
- J. vzhledem k tomu, že povinná komplexní sexuální výuka ve školách má zásadní význam pro prevenci šíření AIDS a dalších pohlavně přenosných nemocí;
- K. vzhledem k tomu, že lidé v humanitární nouzi, mimo formální struktury a v nejisté životní situaci, zdravotně postižené osoby, domorodé obyvatelstvo, komunita LGBTIQ+, migranti a kočovné obyvatelstvo jsou více ohroženi nákazou HIV a čelí zvláštním problémům v přístupu ke službám poskytovaným v souvislosti s HIV;
- L. vzhledem k tomu, že nejvážněji postiženým regionem zůstává subsaharská Afrika, v níž žije 25,6 milionu osob s HIV, 57 % všech nově nakažených HIV a 84 % HIV pozitivních dětí (do 14 let), přičemž počet infikovaných je mnohem vyšší mezi ženami, kdy se každý týden nakazí 4 500 dívek a žen (mezi 15 a 24 lety);
- M. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 ztěžuje boj proti AIDS a zvrátila některé z dosavadních úspěchů, kdy několik zemí nedosáhlo cílů, které si vytyčily pro rok 2020; vzhledem k tomu, že tento vývoj ohrožuje splnění cíle udržitelného rozvoje vymýtit do roku 2030 AIDS jako hrozbu pro veřejné zdraví;

Čtvrtek 20. května 2021

- N. vzhledem k tomu, že v rámci všeobecné zdravotní péče je nutné posílit odolné a udržitelné zdravotní systémy a ochránit výsledky dosažené v boji proti AIDS;
- O. vzhledem k tomu, že má-li být plně zajištěno právo na zdraví, je nutné vyřešit nerovný přístup ke službám a zlepšit kvalitu života a životní podmínky osob nakažených nebo ohrožených HIV;
- P. vzhledem k tomu, že komunity a z nich vzešlá opatření, které mají pro boj s HIV klíčový význam, jsou kvůli akutnímu nedostatku finančních prostředků, zmenšujícímu se prostoru občanské společnosti a nedostatečnému zapojení komunit do celostátních strategií neustále oslabovány;
- Q. vzhledem k tomu, že několik rozvojových zemí se středními příjmy má kvůli patentové ochraně problémy s dovozem nebo místní výrobou generických verzí antiretrovirových léčivých přípravků; vzhledem k tomu, že nadnárodní farmaceutické společnosti stále častěji vylučují rozvojové země se středními příjmy z dárcovských programů, snížených cen a dobrovolných licencí, čímž jim ztěžují přístup k cenově dostupným generickým léčivým přípravkům;
- R. vzhledem k tomu, že lidské právo na zdraví má přednost před obchodními pravidly spojenými s právy duševního vlastnictví (TRIPS); vzhledem k tomu, že prohlášení z Dauhá o dohodě TRIPS a veřejném zdraví potvrzuje, že rozvojové země mají v zájmu ochrany veřejného zdraví a zejména zajištění všeobecného přístupu k lékům právo plně využívat pružná opatření dohody TRIPS;
- S. vzhledem k tomu, že významnou úlohu v boji proti HIV/AIDS má Globální fond pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii, který byl vytvořen po celosvětově prudkém nárůstu případů HIV/AIDS;
1. zdůrazňuje, že je důležité, aby zasedání OSN na vysoké úrovni o HIV/AIDS, jež se má konat ve dnech 8. až 10. června 2021, přineslo pozitivní výsledky; žádá, aby Rada přispěla k přijetí souboru progresivních ambiciózních závazků v politickém prohlášení;
  2. znovu potvrzuje, že každý má právo na co nejvyšší dosažitelnou úroveň zdraví a rovné zacházení, aby mohl vést důstojný život;
  3. oceňuje úlohu EU ve víceodvětvové celosvětové reakci na AIDS a vyzývá Komisi, aby k AIDS přistupovala jako k celosvětové krizi ohrožující veřejné zdraví a intenzivněji usilovala o splnění cílů stanovených pro rok 2025, mimo jiné zvýšením prostředků určených pro UNAIDS a Globální fondu pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii;
  4. trvá na tom, že je naprosto nezbytné poskytnout dostatečné prostředky Globálnímu fondu pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii, aby se mohl rozhodujícím způsobem podílet na boji proti HIV/AIDS;
  5. zdůrazňuje, že globální odpověď na AIDS vyžaduje průřezový přístup napříč odvětvími a spoluprací na více úrovních vyznačující se včasnou reakcí, širokým záběrem a inkluzivitou a nesoucí se v duchu partnerství a inovací;
  6. vyzývá Komisi, aby zajistila, aby se při plánování programů v rámci nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) podpořily snahy partnerských zemí o vybudování silných a odolných systémů zdravotní péče, včetně zdravotního výzkumu, regulačních systémů a komunitních zdravotních systémů, které by dokázaly zajistit všeobecnou zdravotní péči s ohledem na HIV;
  7. vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost, Komisi a členské státy, aby využily provádění akčního plánu EU pro lidská práva a akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů III k řešení problematiky lidských práv a genderové nerovnosti, které přispívají k šíření HIV/AIDS, a za tímto účelem prioritně bojovaly proti stigmatizaci a diskriminaci, sexuálnímu a genderově motivovanému násilí, kriminalizaci vztahů osob stejného pohlaví a dalším sankčním nebo diskriminačním zákonům a politickým opatřením, aby tak podpořily všeobecný přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům, přístup ke kvalitnímu vzdělání, včetně komplexní sexuální výchovy, spravedlivý a cenově rozumný přístup ke zdravotní péči, přístup na trh práce a zapojení postižených komunit do všech oblastí veřejného života;
  8. vyzývá Komisi a členské státy, aby s cílem zabránit šíření AIDS a dalších pohlavně přenosných nemocí, zejména v zemích s nejvyšším výskytem nákazy, pomohly partnerským zemím se zavedením povinné komplexní sexuální výchovy v celostátních školních osnovách;

Čtvrtek 20. května 2021

9. připomíná, že nezbytnou podmínkou lidského rozvoje je zdraví; žádá, aby Komise v rámci strategie EU-Afrika přiřadila prioritní význam zdraví, což by znamenalo uvolnění dodatečných veřejných prostředků na zajištění všeobecné zdravotní péče, včetně péče v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a zaručení souvisejících práv, na léčbu HIV, tuberkulózy a malárie, na světový výzkum a vývoj v oblasti zdraví, na prohloubení spolupráce mezi EU a Afrikou v rámci zdravotního výzkumu a inovací a na společné rozšíření afrických a evropských kapacit pro výrobu zdravotních produktů a vybavení a léčivých přípravků; zdůrazňuje, že rozvojová pomoc by měla být v první řadě určena na dosažení horizontální všeobecné zdravotní péče pomocí uceleného přístupu založeného na právech, který by se v souladu s přístupem „jedno zdraví“ zabýval v plné šíři mnoha aspekty zdraví (byl by úzce propojen s otázkou rovnosti pohlaví, zabezpečení potravin a výživy, zásobování vodou, hygieny, vzdělávání a chudoby); žádá zejména, aby byly prosazovány investice do integrovaných práv osob žijících s HIV a do sexuálního a reprodukčního zdraví a práv s důrazem na ženy a dívky, sexuální pracovníky, transsexuály, osoby, které injekčně užívají drogy, vězně a další zranitelné skupiny;

10. vyzývá Komisi, aby řešila politováním nízký podíl léčených dětí s HIV a aby zajistila přístup těhotných a kojících žen ke službám poskytovaným v souvislosti s HIV, aby se zabránilo přenosu viru HIV z matky na dítě;

11. vyzývá členské státy a Komisi, aby zajistila potřebnou míru výdajů a uvolnění zdrojů potřebných na to, aby všechny členské státy EU dosáhly cílů vytyčených pro rok 2025;

12. vyzývá Komisi, aby v rámci programu pro všeobecnou zdravotní péči prioritně vypracovala společně s členskými státy a partnery integrovanou strategii celosvětové zdravotní bezpečnosti, která by zahrnovala boj proti existujícím pandemiím, jako je např. HIV, i pandemiím budoucím;

13. vyzývá Komisi a členské státy, aby v dialogu s rozvojovými zeměmi, které jsou partnery EU, včetně sousedních zemí, hrály prominentní politickou úlohu a zajistily vypracování plánů pro udržitelný přechod k domácímu financování, aby programy pro boj s HIV byly i nadále účinné a udržitelné a aby po ukončení mezinárodní dárcovské podpory mohly být rozšířeny; vyzývá Komisi a Radu, aby s těmito zeměmi pokračovaly v úzké spolupráci a zajistily, aby převzaly odpovědnost za svůj program boje proti HIV;

14. vyzývá EU, aby vypracovala jasnou a provázanou strategii EU pro celosvětové očkování proti onemocnění COVID-19 a soustředila se v ní na to, aby lidé v rozvojových zemích, zejména pak zranitelné a rizikové skupiny a osoby nakažené HIV/AIDS, měly zajištěn rovný a rychlý přístup k cenově dostupnému očkování; vyzývá proto EU, aby podpořila iniciativu WHO týkající se Indie a Jihoafrické republiky, podle níž by mělo být v případě očkovacích látek proti onemocnění COVID-19 a příslušného vybavení a léčebných postupů dočasně pozastaveno právo duševního vlastnictví, a naléhavě vyzývá farmaceutické společnosti, aby se prostřednictvím sdílení přístupu k technologiím týkajícím se onemocnění COVID-19 (COVID-19 Technology Access Pool, C-TAP) podělily o své poznatky a údaje;

15. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby se v rámci celosvětové reakce na onemocnění COVID-19 vycházelo z ponaučení získaného v boji proti HIV, mj. aby byla zajištěna ochrana lidských práv a řešen problém stigmatizace a diskriminace, zejména klíčových a dalších zranitelných skupin, boj proti genderovým překážkám v přístupu ke zdravotní péči, podpora zdravotnických a výzkumných pracovníků, zejména v podmínkách s omezenými zdroji, zapojení komunit a spravedlivé přidělování omezených zdrojů a nových nástrojů, aby nikdo nebyl opomenut;

16. naléhá na EU, aby vypracovala komplexní globální strategii a plán pro dosažení udržitelných cílů rozvoje, včetně cílů týkajících se zdraví a snížení výskytu HIV/AIDS; konstatuje, že tato strategie by měla zohlednit zejména dopad onemocnění COVID-19, protože splnění udržitelných cílů rozvoje má stěžejní význam pro naši připravenost a připravenost našich systémů zdravotní péče na budoucí pandemii a jiné otřesy; požaduje účinnou a dlouhodobou celosvětovou strategii EU pro oblast zdraví; trvá na tom, že Komise musí mnohem intenzivněji pracovat na účinných celosvětových zdravotních programech, které se zaměří na systémy zdravotní péče v rozvojových zemích;

17. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy a partnery podporovala služby reagující na potřeby klíčových a dalších prioritních skupin v populaci, které se při přístupu k službám souvisejícím s HIV potýkají se specifickými problémy, mimo jiné na základě poskytování služeb v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví uzpůsobených potřebám mladých lidí;

Čtvrtek 20. května 2021

18. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy a partnery usnadňovala a prosazovala přijetí vyšších závazků pro poskytování léčby HIV ve všech oblastech zmítaných konflikty a aby usilovala o ukončení diskriminace uprchlíků ve spojitosti s HIV, zejména pokud jde o rovný přístup k antiretrovirové léčbě a zdravotním službám v hostitelských zemích;
19. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy a partnery zvýšila podporu určenou na sociální ochranu, včetně zajištění potravin a výživy pro zranitelné skupiny, zejména osoby se zdravotním postižením, seniory žijící s HIV a sirotky, jejichž rodiče zemřeli na AIDS;
20. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy a partnery podporovala a investovala do zapojení komunit a do řešení, která vzešla z komunit, neboť představují klíčové prvky v účinném boji proti HIV/AIDS a stigmatizaci a diskriminaci, které jsou s tím spojeny, a aby prevenci a péči o osoby nakažené HIV zahrnuje mezi služby nabízené místními zdravotnickými zařízeními, která by se měla stát prvními kontaktními místy pro poskytování informací, osvětu, komunikaci a školení o HIV;
21. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly investice do shromažďování údajů v reálném čase a do solidní databáze kandidátů pro cenově rozumnou a dostupnou diagnostiku, léčbu a očkování HIV a dalších zanedbávaných infekčních nemocí spojených s chudobou, které budou zohledňovat genderový aspekt, a aby posílily regionální a meziregionální kapacity a prohloubily spolupráci na poli vědy, výzkumu a inovací; naléhá na EU, aby rozvojovým, a zvláště pak nejméně rozvinutým zemím nabídla zvláštní pomoc s účinným uplatňováním flexibilních ustanovení dohody TRIPS použitelných v zájmu ochrany veřejného zdraví, zejména pokud jde o nucené licence a souběžný dovoz, a s optimálním využíváním režimů dobrovolných licencí a sdílení technologií v zájmu plnění cílů v oblasti veřejného zdraví a aby za tímto účelem trvala na tom, aby nadnárodní farmaceutické společnosti do těchto režimů zařadily rozvojové země se středními příjmy a nabídly jim cenově dostupnou léčbu HIV; v obecnější rovině vybízí k tomu, aby s cílem zajistit všem potřebným osobám udržitelný přístup k cenově dostupné léčbě a dostupibilitu léků byly výdaje na výzkum a vývoj odděleny od cen léků, např. využíváním patentových sdružení, otevřených zdrojů pro výzkum, grantů a dotací;
22. vyzývá Komisi, aby se postavila proti zahrnutí opatření na úrovni dohody TRIPS+ do dohod o volném obchodu s rozvojovými zeměmi se středními příjmy, má-li se zajistit, aby všechny antiretrovirové léčebné postupy u HIV byly v plném souladu s prohlášením z Dauhá o dohodě TRIPS a veřejném zdraví cenově dostupné;
23. pověřuje předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, předsedovi Valného shromáždění Organizace spojených národů a UNAIDS.
-

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0251

Váleční zajatci po posledním konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o válečných zajatcích po posledním konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem (2021/2693(RSP))

(2022/C 15/14)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Arménií a Ázerbájdžánem,
  - s ohledem na zasedání Rady pro partnerství mezi EU a Arménií konané dne 17. prosince 2020 a zasedání Rady pro spolupráci mezi EU a Ázerbájdžánem ze dne 18. prosince 2020 a jejich závěry,
  - s ohledem na Chartu Organizace spojených národů (OSN), Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, Evropskou úmluvu o lidských právech a (III.) Ženevskou úmluvu týkající se zacházení s válečnými zajatci,
  - s ohledem na trojstranné prohlášení Arménie, Ázerbájdžánu a Ruska o příměří ze dne 9. listopadu 2020, které vstoupilo v platnost dne 10. listopadu 2020,
  - s ohledem na zprávu organizace Human Rights Watch ze dne 19. března 2021 s názvem „Ázerbájdžán: zneužívání arménských válečných zajatců ve vazbě“,
  - s ohledem na prohlášení EU ze dne 28. dubna 2021 o zajatcích pocházejících z nedávného konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem,
  - s ohledem na prohlášení spolupředsedů Minské skupiny OBSE ze dne 25. října 2020, 30. října 2020, 14. prosince 2020, 13. dubna 2021 a 5. května 2021,
  - s ohledem na oznámení Evropského soudu pro lidská práva zaslané Výboru ministrů Rady Evropy ze dne 9. března 2021 podle článku 39 jednacího řádu Soudního dvora o předběžných opatřeních v souvislosti s nedávným ozbrojeným konfliktem mezi Arménií a Ázerbájdžánem,
  - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že od první války o Náhorní Karabach, k níž došlo mezi lety 1988 a 1994, se mezinárodní společenství snaží prostřednictvím spolupředsedů Minské skupiny OBSE o zprostředkování trvalého komplexního mírového urovnání konfliktu v této oblasti;
- B. vzhledem k tomu, že si poslední ozbrojený konflikt mezi Arménií a Ázerbájdžánem, který probíhal ve dnech 27. září až 10. listopadu 2020, vyžádal život více než 5 000 vojáků a stovky zraněných a zabitých civilistů a donutil tisíce osob k tomu, aby opustily svůj domov; vzhledem k tomu, že kvůli nedostatku informací o místě pobytu příbuzných, návratu pouze některých válečných vězňů a dalších zajatců, problémům s navrácením lidských ostatků, překážkám v přístupu k humanitární pomoci a ničení základní infrastruktury postihuje tento konflikt obyvatelstvo i nadále;
- C. vzhledem k tomu, že lidé, na něž dopadá tento dlouhodobý konflikt, už byli vystaveni nadměrnému strádání; vzhledem k tomu, že tento konflikt už celkově vedl k nepřijatelnému množství civilních obětí;
- D. vzhledem k tomu, že nepřátelské akce skončily 44 dní po dosažení dohody o úplném příměří v Náhorním Karabachu a v oblasti kolem něj vyjednané mezi Arménií, Ázerbájdžánem a Ruskem, která byla podepsána dne 9. listopadu 2020 a vstoupila v platnost dne 10. listopadu 2020;
- E. vzhledem k tomu, že se v bodě 8 trojstranného prohlášení o příměří uvádí, že se musí uskutečnit výměna válečných zajatců, rukojmích a dalších zadržovaných a také pozůstatků zabitých osob; vzhledem k tomu, že k této výměně by mělo dojít na základě zásady „všechny za všechny“;

Čtvrtek 20. května 2021

- F. vzhledem k tomu, že Arménie a Ázerbájdžán jsou stranami (III.) Ženevské úmluvy, která se týká zacházení s válečnými zajatci a v jejímž článku 118 se uvádí, že váleční zajatci musejí být propuštěni a repatriováni neprodleně po skončení aktivního nepřátelství; vzhledem k tomu, že v článku 13 (III.) Ženevské úmluvy je stanoveno, že s válečnými zajatci se musí vždy nakládat lidsky a že každý nezákonný čin nebo opomenutí se strany mocnosti, v jejíž moci jsou, které by měly za následek smrt nebo které by vážně ohrozily zdraví válečného zajatce, jenž je v její moci, jsou zakázány a považují se za vážné porušení této úmluvy; vzhledem k tomu, že tato úmluva chrání válečné zajatce navíc před násilnými činy nebo zastršováním, před urážkami a zvědavostí obecnostva;
- G. vzhledem k tomu, že vojenský personál a civilisté zadrženi před příměřím a po něm mají podle mezinárodního práva různé postavení; vzhledem k tomu, že na jedné straně by měl být vojenský personál, který byl zajat před příměřím a po něm, uznán za válečné zajatce a měl by požívat ochrany podle Ženevských úmluv; vzhledem k tomu, že na druhé straně je nutné uznat civilní osoby zajaté v průběhu konfliktu za chráněné osoby a že by měly požívat ochrany podle Ženevských úmluv; vzhledem k tomu, že civilní osoby zajaté po uzavření příměří jsou místo toho chráněny podle mezinárodního práva v oblasti lidských práv;
- H. vzhledem k tomu, že od pozastavení nepřátelských akcí došlo k několika výměnám vojenských i civilních vězňů, přičemž poslední z nich se uskutečnila dne 4. května 2021;
- I. vzhledem k tomu, že podle znepokojivých zpráv se v ázerbájdžánském zajetí nachází přibližně 200 Arménů; vzhledem k tomu, že Evropský soud pro lidská práva (ESLP) uvedl, že obdržel stížnosti týkající se 249 Arménů zajatých Ázerbájdžánem; vzhledem k tomu, že v případě 229 Arménů přijal předběžná opatření, z nichž 183 jich zůstává stále v platnosti; vzhledem k tomu, že tento soud dospěl dne 9. března 2021 k závěru, že Ázerbájdžán opatření nedodržel, a shledal, že poskytnuté informace jsou příliš obecné a omezené; vzhledem k tomu, že ázerbájdžánské orgány připustily, že mají v zajetí 72 Arménů; vzhledem k tomu, že pokud jde o dalších 112 osob, neposkytl Ázerbájdžán soudu žádné informace; vzhledem k tomu, že o osudu dalších arménských válečných zajatců se nic neví; vzhledem k tomu, že od ukončení nepřátelských akcí se do Arménie vrátili 73 váleční zajatci a civilisté;
- J. vzhledem k tomu, že ESLP obdržel rovněž stížnosti týkající se 16 Ázerbájdžánců, které údajně zajala Arménie a z nichž 12 bylo repatriováno v prosinci 2020; vzhledem k tomu, že ve vztahu k ostatním čtyřem osobám soud vzhledem k povaze informací obdržených od arménské vlády pozastavil svůj přezkum podle článku 39;
- K. vzhledem k tomu, že byly předloženy věrohodné zprávy o tom, že od ukončení ozbrojených střetů dne 10. listopadu 2020 byl vězněn rovněž arménský služební personál a arménští civilisté; vzhledem k tomu, že ázerbájdžánské orgány tvrdí, že tito rukojmí a vězni jsou teroristé a že si nezasluhují status válečných zajatců podle Ženevské úmluvy;
- L. vzhledem k tomu, že organizace Human Rights Watch dne 19. března 2021 informovala o tom, že ázerbájdžánské bezpečnostní a ozbrojené síly zneužívají arménské válečné zajatce a podrobují je krutému a ponižujícímu zacházení a mučení, a to buď v době, kdy byli zajati, během jejich přemístění nebo ve vazbě v různých vězeňských zařízeních; vzhledem k tomu, že ázerbájdžánské síly používají k zadržování civilistů násilí a vystavují je mučení a nelidským a ponižujícím podmínkám zadržování, což vedlo k úmrtí nejméně dvou vězňů v ázerbájdžánském zajetí; vzhledem k tomu, že ázerbájdžánské síly tyto civilisty zadržely, ačkoli neexistují žádné důkazy o tom, že představovali jakoukoli bezpečnostní hrozbu, která by mohla ospravedlnit jejich zadržení podle mezinárodního humanitárního práva; vzhledem k tomu, že Ázerbájdžán popírá obvinění, že by s arménskými válečnými zajatci nakládal v rozporu s Ženevskými úmluvami;
- M. vzhledem k tomu, že se na internetu a sociálních médiích šíří videa, která údajně ukazují důkazy o zneužívání a špatném zacházení se zajatými osobami ze strany příslušníků ozbrojených sil na obou stranách; vzhledem k tomu, že nic nenasvědčuje tomu, že by ázerbájdžánské nebo arménské orgány tyto incidenty rychle, veřejně a účinně vyšetřily nebo že případné vyšetřování vedlo k trestnímu stíhání; vzhledem k tomu, že existují obvinění, že váleční zajatci a další chráněné osoby byli vystaveni mimosoudním popravám, násilným zmizením a zneuctění mrtvých;

Čtvrtek 20. května 2021

- N. vzhledem k tomu, že dne 17. května 2021 oznámila Komise přidělení dalších 10 milionů EUR na humanitární pomoc civilistům postiženým nedávným konfliktem v Náhorním Karabachu a jeho okolí, čímž se pomoc EU lidem v nouzi od začátku nepřátelských akcí v září 2020 zvýšila na více než 17 milionů EUR;
- O. vzhledem k tomu, že by všechny strany měly poskytnout aktuální mapy minových polí, aby se mohli civilisté vrátit do bývalých oblastí konfliktu;
- P. vzhledem k tomu, že je v Parku vojenských trofejí, který byl dne 12. dubna 2021 slavnostně otevřen v Baku, údajně vystaveno arménské vojenské vybavení, voskové figuríny znázorňující mrtvé a umírající arménské vojáky a figuríny arménských válečných zajatců připoutaných v celách řetězy, což může být vnímáno jako glorifikace násilí a představovat riziko podněcování k dalším nepřátelským náladám, nenávistným verbálním projevům nebo dokonce nelidskému zacházení se zbývajících vojenskými zajatci a dalšími arménskými zajatými civilisty, a zachovávat tak atmosféru násilí, v rozporu s veškerými oficiálními prohlášeními týkajícími se usmíření;
- Q. vzhledem k tomu, že dne 12. května 2021 vstoupily ázerbájdžánské jednotky dočasně na území Arménie, což představuje porušení územní celistvosti Arménie a mezinárodního práva; vzhledem k tomu, že toto porušení arménského svrchovaného území následuje po znepokojivých prohlášeních ázerbájdžánských představitelů, včetně prezidenta, kteří zjevně vznášejí územní nároky a hrozí použitím síly, a tím podkopávají úsilí o bezpečnost a stabilitu v regionu;
- R. vzhledem k tomu, že v posledních měsících došlo k repatriaci lidských ostatků a byla poskytnuta humanitární pomoc obyvatelstvu těžce zasaženému tímto konfliktem;
- S. vzhledem k tomu, že je třeba obnovit úsilí o budování důvěry mezi oběma zeměmi a dosažení pokroku směrem k udržitelnému míru;
1. požaduje okamžité a bezpodmínečné propuštění všech arménských vojenských i civilních vězňů, kteří byli zajati během konfliktu i po jeho skončení, a žádá, aby se Ázerbájdžán v budoucnu zdržel svévolného zadržování; naléhavě vyzývá strany, aby se plně řídily třístranným vyhlášením příměří ze dne 9. listopadu 2020, v němž je stanovena výměna válečných zajatců, rukojmích a dalších zadržovaných osob a také ostatků osob zabitých během ozbrojených střetů;
  2. vyjadřuje politování nad násilím, k němuž došlo během poslední války mezi Arménií a Ázerbájdžánem v Náhorním Karabachu; vyjadřuje solidaritu s oběti a jejich rodinami; vyjadřuje politování nad porušováním příměří, které vedlo k dalšímu lidskému utrpení, ztrátám na životech a ničení; odsuzuje veškeré útoky namířené proti civilnímu obyvatelstvu a připomíná, že podle mezinárodního humanitárního práva mají státy povinnost chránit život civilistů;
  3. naléhavě vyzývá vládu Ázerbájdžánu, aby poskytla vyčerpávající seznamy všech osob držených v souvislosti s ozbrojeným konfliktem v zajetí a aby poskytla informace o místě, kde se nacházejí, a jejich zdravotním stavu, včetně informací o osobách, které v zajetí zemřely;
  4. připomíná, že neposkytnutí informací o osudu a místě pobytu pohřešovaných osob může představovat násilné zmizení, k jehož předcházení se Ázerbájdžán i Arménie zavázaly; vyzývá všechny strany, aby vyjasnily osud zmizelých osob a místo, kde se osoby nacházejí, a aby s těly mrtvých zacházely důstojně;
  5. požaduje, aby ázerbájdžánská vláda respektovala právní záruky, umožnila právníkům, lékařům a obráncům lidských práv přístup k arménským vězňům a usnadnila jejich komunikaci s příbuznými;
  6. vyjadřuje vážné znepokojení nad důvěryhodnými zprávami, podle nichž arménští váleční zajatci a další zajaté osoby byli a jsou drženi v ponižujících podmínkách a byli při svém zajetí nebo během svého zadržování podrobeni nelidskému zacházení a mučení; odsuzuje všechny případy mučení a násilného zmizení, včetně případů, k nimž došlo v rámci ozbrojeného konfliktu, a rovněž špatné zacházení s těly a jejich znesvěcování;
  7. vyzývá ázerbájdžánské orgány, aby zajistily, aby byla osobám, které jsou stále ve vazbě, poskytnuta veškerá ochrana požadovaná podle mezinárodního práva v oblasti lidských práv a humanitárního práva, včetně ochrany před mučením a nelidským zacházením; vyzývá arménské a ázerbájdžánské orgány, aby vedly nezávislé, rychlé, veřejné a účinné vyšetřování a vyšetřily veškerá důvěryhodná obvinění ze závažného porušování Ženevských úmluv a z dalšího porušování mezinárodního práva a válečných zločinů, a zajistily tak pohnání odpovědných osob k odpovědnosti a nápravu pro oběti,

Čtvrtek 20. května 2021

případně za pomoci mezinárodní specializované mise; vyzývá ázerbájdžánskou vládu, aby při vyšetřování opodstatněnosti zpráv o nehumánním zacházení s arménskými vězni a při pohnání odpovědných osob k odpovědnosti plně spolupracovala s Evropským soudem pro lidská práva;

8. připomíná, že v současné době nejsou veřejně dostupné žádné důvěryhodné informace o ázerbájdžánských válečných zajatcích a osobách držených v arménském zajetí;

9. připomíná všem stranám konfliktu jejich povinnost dodržovat mezinárodní humanitární právo, které zakazuje mučení a jiné ponižující či nelidské zacházení, a opakuje, že mučení a špatné zacházení s válečnými zajatci jsou válečné zločiny;

10. důrazně odsuzuje incident, k němuž došlo dne 9. dubna 2021, kdy namísto letadla, které mělo repatriovat arménské zadržované osoby, nechaly ázerbájdžánské orgány odletět prázdné letadlo; považuje toto jednání za velmi bezohledné, jež navíc ilustruje obecně ponižující postoj Ázerbájdžánu vůči arménským vězňům a jejich rodinám;

11. poukazuje na naléhavou potřebu zdržet se jakékoli nepřátelské rétoriky nebo činů, které by mohly být vnímány jako činy podněcující k nenávisti či přímému násilí nebo jako činy podporující beztrestnost nebo které by mohly ohrozit úsilí o vytvoření a prosazování atmosféry vedoucí k důvěře a usmíření, spolupráci a udržitelnému míru;

12. vyzývá vládu Ázerbájdžánu, aby v otázce arménských vězňů plně spolupracovala s Evropským soudem pro lidská práva a dodržovala předběžná opatření soudu, který Ázerbájdžánu nařídil, aby poskytl podrobné informace o podmínkách zadržování vězňů, jejich zdravotním stavu a opatřeních přijatých za účelem jejich návratu;

13. vyjadřuje své přesvědčení, že výměna všech vězňů a ostatků zesnulých a konečné vyřešení této otázky je naléhavou humanitární situací, zejména pro rodiny postižených osob, a že by se jednalo o první, zoufale potřebné opatření k vybudování důvěry, které by zajistilo základní stabilitu v regionu;

14. vyzývá vládu Ázerbájdžánu, aby příslušným mezinárodním organizacím, jako je Mezinárodní výbor Červeného kříže a Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, zaručila volný a neomezený přístup k vězňům;

15. zdůrazňuje, že je naléhavě třeba zajistit, aby se humanitární pomoc dostala k těm, kteří ji potřebují, aby byla zajištěna bezpečnost arménské populace a ochráněno její kulturní dědictví v Náhorním Karabachu a aby se vnitřně vysídlené osoby a uprchlíci mohli vrátit do svých bývalých domovů;

16. důrazně trvá na tom, aby se obě strany zdržely jakéhokoli jednání, které ničí arménské dědictví v Ázerbájdžánu a ázerbájdžánské dědictví v Arménii; požaduje plnou obnovu zničených lokalit a větší zapojení mezinárodního společenství do ochrany světového dědictví v tomto regionu;

17. připomíná úsilí mezinárodního společenství pod vedením spolupředsedů Minské skupiny OBSE o nalezení mírového, trvalého, komplexního a udržitelného řešení vycházejícího ze základních zásad OBSE z roku 2009 (nepoužití síly, územní celistvost, rovná práva národů a jejich právo na sebeurčení) s cílem stanovit budoucí status regionu Náhorního Karabachu; připomíná, že toho lze dosáhnout pouze prostřednictvím vyjednaného politického řešení, a to na základě skutečného odhodlání všech zúčastněných stran; vyzývá strany, aby při nejbližší příležitosti obnovily politický dialog na vysoké úrovni pod záštitou spolupředsedů Minské skupiny OBSE; vyzývá arménskou a ázerbájdžánskou vládu a mezinárodní zprostředkovatele, aby systematicky zapojovali do mírového procesu ženy a vedli konzultace s obráncyněmi lidských práv;

18. vyjadřuje politování nad tím, že při zprostředkování dohody o příměří nebyly přítomny členské státy EU, které se účastní činnosti Minské skupiny OBSE, a že EU neprokázala své vedoucí postavení, když se jednalo o to, aby dva vysoce cenění východní partneři zasedli k jednacímu stolu;

19. vyjadřuje politování nad otevřením tzv. Parku vojenských trofejí v Baku, který je od 14. dubna 2021 přístupný veřejnosti, neboť tento park dále stupňuje dlouhodobé nepřátelské nálady a podkopává vzájemnou důvěru mezi Arménií a Ázerbájdžánem; naléhavě proto žádá jeho neprodlené uzavření;

Čtvrtek 20. května 2021

20. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komisi, aby nabídli Arménii i Ázerbájdžánu veškerou nezbytnou pomoc s cílem upevnit příměří a podpořit veškeré úsilí vedoucí ke stabilitě, rekonstrukci, budování důvěry a poválečné obnově a aby pozorně sledovali provádění ustanovení příměří, zejména pokud jde o mechanismus jeho monitorování; vyzývá Evropskou službou pro vnější činnost, Komisi a členské státy, aby zvýšily svou podporu občanské společnosti a obránců lidských práv a prohloubily spolupráci s nimi, zejména pokud jde o omezení jejich činnosti; domnívá se, že v této souvislosti má důležitou úlohu zvláštní zástupce EU pro jižní Kavkaz;

21. vyzývá Komisi a členské státy, aby i nadále podporovaly poskytování naléhavé humanitární pomoci a činnost mezinárodních organizací v této oblasti a v oblasti ochrany kulturního a náboženského dědictví a aby podporovaly organizace občanské společnosti v Arménii a Ázerbájdžánu, které skutečně přispívají k usmíření;

22. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby se na nadcházejícím summitu Východního partnerství, který se bude konat na podzim roku 2021, společně s členskými státy zabýval rovněž bezpečností, stabilitou a regionální spoluprací v oblasti jižního Kavkazu;

23. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi OSN, generálnímu tajemníkovi OBSE, spolupředsedům Minské skupiny, prezidentovi, vládě a parlamentu Arménie a prezidentovi, vládě a parlamentu Ázerbájdžánu.

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0252

Situace na Haiti**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o situaci na Haiti (2021/2694(RSP))**

(2022/C 15/15)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Haiti, zejména na usnesení ze dne 19. ledna 2011 o situaci na Haiti rok po zemětřesení: humanitární pomoc a obnova ⁽¹⁾, na usnesení ze dne 8. února 2018 o dětském otroctví na Haiti ⁽²⁾ a na usnesení ze dne 28. listopadu 2019 ⁽³⁾,
  - s ohledem na prohlášení předsedy Rady bezpečnosti OSN o Haiti ze dne 24. března 2021,
  - s ohledem na zprávu Integrovaného úřadu OSN na Haiti (BINUH) ze dne 11. února 2021,
  - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z prosince 1948,
  - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech ze dne 16. prosince 1966,
  - s ohledem na Americkou úmluvu o lidských právech,
  - s ohledem na mezinárodní úmluvu o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989,
  - s ohledem na základní zásady OSN pro nezávislost soudní moci,
  - s ohledem na Všeobecnou listinu soudce a Statut iberoamerického soudce,
  - s ohledem na dohodu z Cotonou,
  - s ohledem na ústavu Haitské republiky z roku 1987,
  - s ohledem na společnou zprávu Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva a BINUH ze dne 18. ledna 2021 nazvanou „Nepokoje na Haiti: jejich dopad na lidská práva a povinnost státu chránit všechny občany“,
  - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že v důsledku nekonání voleb v říjnu 2020 došlo také k tomu, že bylo vyhlášeno vládnutí pomocí dekretů, přičemž se objevily zprávy o neúspěšných pokusech o převrat, což svědčí o rostoucí politické a společenské nestabilitě na Haiti;
- B. vzhledem k tomu, že politická opozice a skupiny občanské společnosti tvrdí, že mandát prezidenta Moiseho skončil dne 6. února 2021, jak rozhodla Nejvyšší soudní rada Haiti, a trvají na tom, aby byl jmenován prozatímní prezident; vzhledem k tomu, že Jovenel Moïse odmítá odstoupit a tvrdí, že jeho mandát začal v únoru 2017, a to na základě druhých voleb konaných v roce 2016, neboť výsledky předchozích voleb byly zpochybněny kvůli údajným podvodům;
- C. vzhledem k tomu, že tisíce haitských občanů od 14. ledna 2021 protestují proti prodloužení volebního období prezidenta Moïseho o jeden rok a proti referendu; vzhledem k tomu, že tyto protesty jsou násilně potlačovány;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 136 E, 11.5.2012, s. 46.

⁽²⁾ Úř. věst. C 463, 21.12.2018, s. 40.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0074.

Čtvrtek 20. května 2021

- D. vzhledem k tomu, že v důsledku toho, že se v řádném termínu v roce 2019 nekonaly volby, skončil v lednu 2020 mandát všech zákonodárců v Poslanecké sněmovně a dvou třetin členů Senátu a v červenci 2020 pak mandát všech starostů; vzhledem k tomu, že prezident Moïse od té doby vládne prostřednictvím dekretů, z nichž mnohé používá k posílení pravomocí svého prezidentského úřadu; vzhledem k tomu, že prezident Moïse naplánoval parlamentní, místní a prezidentské volby na 19. září 2021;
- E. vzhledem k tomu, že dne 5. ledna 2021 vydal prezident Moïse dekret o vyhlášení referenda, které by se mělo konat dne 27. června 2021, a nedávno své rozhodnutí i navzdory protestům v zemi a ze strany mezinárodního společenství potvrdil; vzhledem k tomu, že navrhovaná reforma ústavy by znamenala další koncentraci výkonné moci; vzhledem k tomu, že haitská ústava v čl. 284 odst. 3 stanoví, že je „přísně zakázáno organizovat referendum, jehož cílem je změna ústavy“, vzhledem k tomu, že se následně tisíce Haíťanů vydaly na protest proti tomuto referendu do ulic;
- F. vzhledem k tomu, že dne 6. května 2021 EU oznámila, že na organizaci referenda plánovaného na 27. června 2021 na Haiti neposkytne finanční prostředky, ani nevyšle na jeho sledování pozorovatele, neboť se domnívá, že tento proces není v zemi sužované nízkou mírou bezpečnosti a politickou nestabilitou dostatečně transparentní a demokratický;
- G. vzhledem k tomu, že ústřední skupina pro Haiti (složená ze zvláštního zástupce generálního tajemníka OSN, velvyslanců Brazílie, Kanady, Francie, Německa, Španělska, Evropské unie a Spojených států amerických a ze zvláštního zástupce Organizace amerických států) vyjádřila své znepokojení nad tím, že proces změny ústavy není dostatečně inkluzivní, participativní ani transparentní;
- H. vzhledem k tomu, že výsledky senátního šetření a zprávy Nejvyššího účetního dvora Haiti svědčí o zapletení prezidenta Moïseho do případu zpronevěry a podvodu, neboť údajně obdržel finanční prostředky z programu PetroCaribe;
- I. vzhledem k tomu, že dne 7. února 2021 byl společně s dalšími 18 osobami zatčen a obviněn z protivládního spiknutí soudce Nejvyššího soudu Haiti Yvickel Dieujuste Dabrézil; vzhledem k tomu, že byl soudce Dabrézil dne 11. února 2021 propuštěn, avšak zbylých 17 osob je i nadále ve vazbě;
- J. vzhledem k tomu, že dne 8. února 2021 prezident Moïse vydal dekret, v němž přikázal „odchod do výslužby“ třem soudcům Nejvyššího soudu (jmenovitě to byl Yvickel Dieujuste Dabrézil, Joseph Mécène Jean-Louis a Wendelle Coq Thelot), a o několik dní později vydal další dekret, v němž jmenoval tři nové soudce Nejvyššího soudu, aniž by dodržel postupy stanovené v právu; vzhledem k tomu, že v reakci na tuto situaci zahájili dne 15. února 2021 pracovníci v soudnictví časově neomezenou stávkou;
- K. vzhledem k tomu, že v březnu 2021 zatkl haitský režim vysokého policejního důstojníka, čímž jen exponenciálně zdůraznil ústavní krizi v této zemi;
- L. vzhledem k tomu, že se Haiti v posledních měsících potýká s prudkým nárůstem násilí, jako jsou únosy, znásilnění, vraždy a masakry, přičemž většinu těchto činů páchají ozbrojené gangy, které řádí téměř naprosto beztrestně; vzhledem k tomu, že v prvních třech měsících roku 2021 bylo zavražděno 117 osob a uneseno 142 osob; vzhledem k tomu, že jen v dubnu 2021 došlo k 91 únosům;
- M. vzhledem k tomu, že dne 11. dubna 2021 došlo v Port-au-Prince k únosu (a následnému propuštění) několika katolických duchovních, kteří pracují ve prospěch místního obyvatelstva, přičemž tento akt hluboce otrásl haitským i mezinárodním veřejným míněním a vedl k tomu, že zesílily demonstrace proti stávající vládě;
- N. vzhledem k tomu, že od roku 2015 opustilo zemi více než 300 000 lidí; vzhledem k tomu, že rostoucí násilí a zhoršující se bezpečnost v zemi vedly k prudkému nárůstu počtu žadatelů o azyl přicházejících z Haiti, zejména do Francouzské Guyany, a k tomu, že mnoho mezinárodních a humanitárních nevládních organizací Haiti opouští;
- O. vzhledem k tomu, že v posledních letech došlo na Haiti v několika vlnách k rozsáhlé mobilizaci občanů proti vysokým životním nákladům, autoritářství a korupci; vzhledem k tomu, že probíhající politická krize souvisí se zhoršením všech sociálních, hospodářských, bezpečnostních a lidskoprávních ukazatelů a je tomuto zhoršení úměrná; vzhledem k tomu, že vzrostla chudoba, dále se zhoršil již tak omezený přístup k základním sociálním službám a během pouhých dvou let se téměř zdvojnásobil nedostatek potravin, který nyní dopadá na miliony haitských občanů; vzhledem k tomu, že Haiti

Čtvrtek 20. května 2021

je jedinou zemí amerického kontinentu spadající mezi nejméně rozvinuté země světa; vzhledem k tomu, že Haiti, které se v indexu lidského rozvoje Rozvojového programu OSN (UNDP) za rok 2019 umístilo na 170. příčce, potřebuje soustavnou humanitární a rozvojovou pomoc a zůstává nejhudší zemí na americkém kontinentu a jedním z nejhudších států světa, přičemž 59 % jeho obyvatelstva žije pod vnitrostátní hranicí chudoby; vzhledem k tomu, že ve státní správě je široce rozšířená korupce a na indexu vnímání korupce organizace Transparency International za rok 2018 se Haiti umístilo na 161. místě ze 180 států, v nichž průzkum proběhl;

- P. vzhledem k tomu, že v období od srpna 2020 do února 2021 se přibližně čtyři miliony lidí⁽⁴⁾ na Haiti potýkaly s akutním nedostatkem potravin; vzhledem k tomu, že hospodářský pokles, neúroda, dopad hurikánu Laura (ze dne 23. srpna 2020) a pandemie COVID-19 patří k hlavním faktorům, které zhoršují situaci v oblasti potravinového zabezpečení;
- Q. vzhledem k tomu, že v zemi zavládly nepokoje a byrokratický chaos, které narušily zavádění očkovacích látek proti onemocnění COVID-19, takže na Haiti hrozí vyšší počet úmrtí a země nedokáže držet krok se světem v boji proti viru; vzhledem k tomu, že nedostatečně zvládnutá pandemie COVID-19 ještě prohloubila již přítomné společenské problémy;
- R. vzhledem k tomu, že Haiti obdrželo od mezinárodního společenství bezprecedentní pomoc na financování obnovy po zemětřesení v roce 2010; vzhledem k tomu, že toto úsilí není dnes pro obyvatele Haiti nijak patrné, což vyvolává obavy, že na vině jsou špatná správa věcí veřejných a vážná pochybení v hospodaření s finančními prostředky;
- S. vzhledem k tomu, že v důsledku špatného hospodaření s finančními prostředky obdrženy od mezinárodního společenství, vysokých poplatků účtovaných za vzdělání, v kombinaci s běžně nízkými příjmy rodin, a v důsledku nízké kvality dostupného vzdělání je přibližně polovina haitských obyvatel ve věku 15 let a starších negramotná; vzhledem k tomu, že kvůli další eskalaci nepokojů a kvůli pandemii a jejich dopadu na každodenní život haitského obyvatelstva nechodí 70 % haitských dětí do školy; vzhledem k tomu, že nejméně 350 000 dětí a mladých lidí v celé zemi nenavštěvuje základní či střední školu;
- T. vzhledem k tomu, že na Haiti je stále běžnou praxí tzv. systém restavěk, který je moderní formou otroctví; vzhledem k tomu, že v rámci této praxe jsou děti z chudých haitských rodin posílány svými rodiči do jiných rodin, ve kterých žijí a pracují jako domácí služebnictvo; vzhledem k tomu, že tyto děti jsou často obětmi zneužívání a špatného zacházení a nemají možnost školní docházky;
1. vyzývá haitské orgány, aby uspořádaly svobodné, spravedlivé, transparentní a věrohodné legislativní, místní a prezidentské volby a aby během těchto volebních procesů zaručily udržitelnou bezpečnost; připomíná, že dokud nebudou splněny podmínky transparentnosti, spravedlnosti a demokracie, neměla by EU na tyto volební procesy poskytovat žádnou finanční ani technickou podporu; připomíná, že vleklou politickou krizí na Haiti může překonat pouze věrohodný, transparentní, participativní a pokojný volební proces;
  2. zdůrazňuje význam nezávislého a dostupnějšího soudnictví a vyzývá haitskou vládu, aby dodržovala haitskou ústavu z roku 1987, zejména její čl. 284 odst. 3, aby respektovala základní zásady demokracie a posílila právní stát; připomíná klíčovou úlohu plné, rovnocenné a smysluplné účasti žen a zapojení všech haitských občanů, včetně mladých lidí, osob se zdravotním postižením a občanské společnosti do politických procesů na Haiti;
  3. rozhodně trvá na tom, že haitské orgány musí důrazněji usilovat o ukončení střetů mezi gangy i ozbrojených útoků na civilní obyvatelstvo a na orgány prosazování práva a že musí zodpovědné osoby postavit před soud ve spravedlivých procesech;
  4. opakuje, že je hluboce znepokojen zhoršující se humanitární, politickou a bezpečnostní situací na Haiti; důrazně odsuzuje veškeré porušování lidských práv a projevy násilí, zejména nárůst počtu únosů, prodávání dětí do Dominikánské republiky, vražd a znásilnění, a zdůrazňuje, že je třeba potírat násilí páchané na ženách, dívkách a starších lidech; důrazně odsuzuje únos několika katolických duchovních, k němuž došlo minulý měsíc v Port-au-Prince; připomíná, že násilí na

⁽⁴⁾ Podle údajů z integrované klasifikace fází zabezpečování potravin (IPC).

Čtvrtek 20. května 2021

Haiti je silně spjato s ozbrojenými skupinami, z nichž některé podporují a financují místní oligarchové; vyzývá haitské orgány, aby okamžitě a koordinovaně reagovaly s cílem zamezit násilí, řešit jeho základní příčiny a ukončit beztrestnost osob, které jsou za něj odpovědné; připomíná, že reforma soudnictví a boj proti korupci musí být i nadále prioritou;

5. vyzývá k nezávislému vyšetřování masakru v La Saline a podobných násilných činů; žádá, aby všichni pachatelé těchto trestných činů byli postaveni před soud a spravedlivě souzeni;

6. odsuzuje údajné použití smrtící síly proti demonstrantům a svévolné zatýkání a zadržování; odsuzuje používání násilí proti novinářům; naléhavě vyzývá haitskou vládu, aby ukončila praxi dlouhotrvajícího předběžného zadržení; vyzývá haitské orgány, aby dodržovaly základní práva, svobodu projevu a svobodu sdružování;

7. připomíná, že rozhodně podporuje všechny obránce lidských práv a životního prostředí na Haiti a jejich činnost;

8. vyzývá haitské orgány, aby na všech úrovních státní správy a společnosti zajistily lepší řízení, včetně boje proti korupci a klientelismu; důrazně žádá Komisi, aby systematicky zajišťovala účinné monitorování veškeré pomoci, včetně humanitární pomoci, aby se zajistilo, že bude využívána pro konkrétní projekty, pro které je určena;

9. vyzývá haitské orgány, aby objasnily podezření týkající se podvodu a špatného hospodaření s mezinárodními finančními prostředky, které obdržely po zemětřesení v roce 2010, a aby pachatele potrestaly;

10. vyzývá k vypracování auditu a zprávy Evropského účetního dvora o způsobu, jakým jsou na Haiti vynakládány finanční prostředky EU, zejména s ohledem na nedávná obvinění z korupce a na zprávu haitského Nejvyššího účetního dvora;

11. vyzývá Evropskou unii, aby Haiti i nadále poskytovala finanční prostředky s cílem řešit závažný nedostatek potravin a podvýživu, které zhoršila pandemie COVID-19; vyzývá rovněž příslušné útvary Evropské unie, aby zajistily monitorování a náležitou správu evropské pomoci, aby z ní měli přímý prospěch obyvatelé, kteří ji potřebují;

12. vyjadřuje politování nad tím, že Haiti nedokončilo nezbytné kroky k získání očkovacích látek proti onemocnění COVID-19; naléhavě vyzývá haitské orgány, aby přijaly opatření nezbytná k obdržení očkovacích látek;

13. vítá skutečnost, že EU vyčlenila 17 milionů EUR na podporu nejzranitelnějších osob na Haiti a v dalších zemích v Karibiku; vyzývá Komisi, aby i nadále považovala humanitární pomoc Haiti za prioritu; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby poskytování humanitární pomoci Haiti bylo účinně propojeno s její rozvojovou strategií;

14. vyzývá k ukončení využívání dětí jako pracovních sil (restavěk); vyzývá haitskou vládu, aby přijala opatření, která zajistí registraci a fyzickou i psychickou ochranu dětí, a vymáhala povinnou školní docházku; vyzývá EU, aby spolupracovala s haitskou vládou s cílem zavést právní rámec na ochranu práv dětí;

15. vyzývá haitskou vládu, aby zajistila blaho svých občanů ve všech důležitých oblastech; zdůrazňuje, že pokud tak neučiní, může to vést k nezvratnému odlivu mozků a způsobit, že Haiti nebude schopno fungovat;

16. vyjadřuje znepokojení nad masivním přílivem haitských státních příslušníků, kteří žádají o azyl nebo jsou v nelegálním postavení, do Francouzské Guyany a vyzývá EU, aby podporovala evropská území v tomto regionu při posilování opatření pro boj proti obchodování s lidmi;

17. znovu opakuje, že je důležité vyvíjet harmonizované, koordinované a posílené mezinárodní úsilí na podporu obyvatel Haiti; zdůrazňuje význam trvalé podpory Haiti ze strany EU a mezinárodního společenství s cílem pomoci vytvořit podmínky pro pokojné a demokratické volby a zajistit dlouhodobou stabilitu, rozvoj a hospodářskou soběstačnost země;

Čtvrtek 20. května 2021

18. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Evropské komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států EU, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vysoké komisařce OSN pro lidská práva, generálnímu tajemníkovi OSN, Radě ministrů a Smíšenému parlamentnímu shromáždění AKT-EU, orgánům Carifora a haitským orgánům.

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0253

Situace v Čadu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o situaci v Čadu (2021/2695(RSP))

(2022/C 15/16)

Evropský parlament,

- s ohledem na své usnesení ze dne 16. září 2020 o bezpečnostní spolupráci mezi EU a Afrikou v oblasti Sahelu, západní Afriky a Afrického rohu ⁽¹⁾,
  - s ohledem na prohlášení o úmrtí prezidenta Idrisse Débyho Itna, které dne 20. dubna 2021 vydal místopředseda Komise, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,
  - s ohledem na prohlášení o Čadu, které dne 20. dubna 2021 vydal mluvčí generálního tajemníka OSN,
  - s ohledem na komuniké ministrů zahraničních věcí a rozvoje zemí skupiny G7 ze dne 5. května 2021,
  - s ohledem na zprávu, kterou vydala Rada pro mír a bezpečnost Africké unie o vyšetřovací misi v Čadu, jež proběhla od 29. dubna do 5. května 2021,
  - s ohledem na společné prohlášení o bezpečnosti, stabilitě a rozvoji Sahelu, které dne 28. dubna 2020 vydala Evropská rada a členské státy skupiny G5 Sahel,
  - s ohledem na závěry Rady ze dne 16. dubna 2021, v nichž Rada připomněla význam pevného a dlouhodobého partnerství mezi EU a zeměmi Sahelu,
  - s ohledem na národní orientační program na období 2014–2020 zaměřený na Čad v rámci Evropského rozvojového fondu (ERF),
  - s ohledem na usnesení Společného parlamentního shromáždění skupiny afrických, karibských a tichomořských států (AKT) a EU ze dne 11. března 2021 o demokracii a dodržování ústav v zemích EU a AKT,
  - s ohledem na ústavu Čadu,
  - s ohledem na dohodu z Cotonou,
  - s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů ze dne 27. června 1981, která vstoupila v platnost dne 21. října 1986,
  - s ohledem na Africkou chartu pro demokracii, volby a správu věcí veřejných,
  - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,
  - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že prezident Čadu Idriss Déby Itno, který byl u moci 31 let, dne 20. dubna 2021 zemřel při vojenském střetu se skupinami rebelů, což bylo den poté, co byl vyhlášen vítězem v prezidentských volbách, které proběhly 11. dubna 2021;
- B. vzhledem k tomu, že po smrti Idrisse Débyho zorganizovala prozatímní vojenská rada protiústavní předání moci a jmenovala přechodnou vládu, v jejímž čele stanul syn čadského prezidenta Mahamat Idriss Déby; vzhledem k tomu, že prozatímní vojenská rada pozastavila platnost ústavy, rozpustila vládu i Národní shromáždění a místo ústavy zavedla „chartu pro přechodné období“, která platí 18 měsíců a jejíž platnost lze jednou prodloužit;
- C. vzhledem k tomu, že čadská ústava stanoví, že pokud by funkce hlavy státu nebyla obsazena nebo by hlava státu nebyla trvale schopna vykonávat svou funkci, prezidentský úřad by prozatímně převzal předseda Národního shromáždění, který musí v průběhu příštích 45 až 90 dnů uspořádat volby;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0213.

Čtvrtek 20. května 2021

- D. vzhledem k tomu, že prozatímní vojenská rada jmenovala dne 2. května 2021 přechodnou vládu, jejímž ministerským předsedou je civilista Albert Pahimi Padacké a mezi jejímiž členy jsou i někteří zástupci opozice; vzhledem k tomu, že Padacké skončil v prezidentských volbách dne 11. dubna 2021 na druhém místě, ačkoliv byl považován za jednoho ze spojenců zesnulého prezidenta Débyho a v letech 2016 až 2018 zastával úřad ministerského předsedy;
- E. vzhledem k tomu, že vyšetřovací mise Rady pro mír a bezpečnost Africké unie, která se konala od 29. dubna do 5. května 2021, zdůraznila, že je důležité vypracovat pro Čad návrh funkční a všeobecně přijatelné ústavy a že považuje chartu pro přechodné období za dokument, který není vhodný k tomu, aby v přechodném období zaručil politická a občanská práva obyvatelstva;
- F. vzhledem k tomu, že vojenská vláda nasadila vůči demonstrantům dne 27. dubna 2021 nepřiměřeným a nezákonným způsobem ozbrojené síly; vzhledem k tomu, že tento zásah byl všeobecně odsouzen lidskoprávními organizacemi a mezinárodním společenstvím, včetně Africké unie a Evropské unie; vzhledem k tomu, že v průběhu protestních akcí, které se konaly po smrti prezidenta Débyho, minimálně šest osob zemřelo, desítky lidí byly zraněny a řada osob byla svévolně zatčena a zadržena; vzhledem k tomu, že se předpokládá, že při těchto střetech bylo zatčeno více než 600 osob;
- G. vzhledem k tomu, že v době, kdy byl v prezidentském úřadu Déby, docházelo k systematickému a neustálému porušování lidských práv;
- H. vzhledem k tomu, že v předvolebním období bylo pronásledováno a svévolně zatčeno více než 112 členů politické opozice a obránců lidských práv; vzhledem k tomu, že v týdnech, které předcházely volební kampani, potlačovaly bezpečnostní složky pokojné protesty s nepřiměřeným a nezákonným nasazením síly; vzhledem k tomu, že opozice a někteří členové občanské společnosti volby do velké míry bojkotovali;
- I. vzhledem k tomu, že bezpečnostní situace v Sahelu se během posledních let výrazně zhoršila a vážně ohrožuje bezpečnost na regionální i mezinárodní úrovni; vzhledem k tomu, že v oblasti se rozšířilo porušování lidských práv a masové zabíjení; vzhledem k tomu, že v roce 2019 došlo v Sahelu k rychlejšímu nárůstu násilných extremistických aktivit než v kterémkoli jiném regionu; vzhledem k tomu, že mnohonárodní smíšené jednotky vyhnaly od svého vzniku v roce 2015 teroristické skupiny z řady oblastí, které tyto skupiny ovládaly, ale celý region je stále velmi nestabilní;
- J. vzhledem k tomu, že Čad značně trpí v důsledku teroristických aktivit a útoků; vzhledem k tomu, že skupina Boko Haram, která je od roku 2015 napojena na Islámský stát, pronikla do celého regionu a způsobila značné vysídlení oblastí kolem Čadského jezera; vzhledem k tomu, že v Čadu je nyní 133 000 vnitřně vysídlených osob a přibližně 500 000 uprchlíků; vzhledem k tomu, že vojenské střety s povstaleckými skupinami, jako je Fronta za změnu a svornost v Čadu (FACT), od letošních voleb zesílily; vzhledem k tomu, že čadská armáda nedávno tvrdila, že FACT porazila; vzhledem k tomu, že prozatímní vojenská rada odmítla návrh ozbrojených povstaleckých skupin FACT na příměří a jednání;
- K. vzhledem k tomu, že EU podporuje skupinu G5 Sahel, v jejímž rámci vyvíjí společné snahy o obranu Burkina Faso, Čad, Mali, Mauritánie a Niger, která koordinuje opatření regionálního rozvoje a bezpečnosti s cílem bojovat proti terorismu a zajistit v regionu stabilitu a jejímž klíčovým aktérem je čadská armáda; vzhledem k tomu, že mandát výcvikové mise EU v Mali (EUTM) byl v březnu 2020 prodloužen, aby mise mohla poskytovat poradenství a výcvik národním ozbrojeným silám země skupiny G5, tedy i Čadu; vzhledem k tomu, že Mauritánie a Niger byly ostatními zeměmi ze skupiny G5 vybrány, aby fungovaly jako zprostředkovatelé, zajistily inkluzivní jednání všech stran stávajících nepokojů v Čadu a vytvořily podmínky pro konsensuální, mírovou a úspěšnou transformaci;
- L. vzhledem k tomu, že ačkoliv je Čad producentem ropy, v celé zemi panuje chudoba, nedostatek potravin, korupce a beztrestnost, časté je násilí na ženách a dívkách a není zde dostatek ekonomických příležitostí; vzhledem k tomu, že v indexu lidského rozvoje za rok 2019 se Čad umístil mezi 189 zeměmi na 187. místě;
- M. vzhledem k tomu, že EU podporuje snahy o rozvoj, mír a bezpečnost v Čadu i celém sahelském regionu prostřednictvím ERF, afrického mírového projektu, nástroje přispívajícího ke stabilitě a míru a svěrenského fondu EU pro Afriku; vzhledem k tomu, že v letech 2014 až 2020 vyčlenila EU z ERF na podporu Čadu 542 milionů EUR, a to i na upevnění právního státu; vzhledem k tomu, že africký mírový projekt má být od 1. července 2021 nahrazen budoucím evropským mírovým nástrojem;

Čtvrtek 20. května 2021

1. vyjadřuje politování nad zabitím prezidenta Idrisse Débyho a nad násilím a ztrátami na životech, k nimž vedly nedávné útoky ozbrojených skupin v regionu; znovu opakuje, že je znepokojen vleklou krizí v Čadu a nestabilní bezpečnostní situací na severu země, a důrazně odsuzuje opakované porušování lidských práv a mezinárodního a humanitárního práva;
2. odsuzuje vojenské převzetí moci prozatímní vojenskou radou, k němuž došlo dne 20. dubna 2021, následně pozastavení platnosti čadské ústavy a rozpuštění vlády; odmítá chartu, kterou zavedla prozatímní vojenská rada, aniž by byla demokratickým způsobem konzultována;
3. je přesvědčen o tom, že současné rozpory v čadské společnosti nelze řešit vojenskými prostředky, a vyzývá všechny strany, aby se nedopouštěly násilí, aby se zapojily do politického dialogu a chránily životy civilního obyvatelstva;
4. vyzývá prozatímní vojenskou radu, aby zajistila hladké a rychlé obnovení ústavního pořádku a dodržování demokratických hodnot; konstatuje, že jmenování přechodné civilní vlády tvořené mimo jiné členy několika opozičních skupin je prvním krokem k návratu k ústavnímu pořádku; dále prozatímní vojenskou radu vyzývá, aby vytvořila a zajistila podmínky pro inkluzivní vnitrostátní dialog mezi vládou a aktéry občanské společnosti a co nejdříve a pod civilním vedením zajistila pokojný a bezodkladný přechod k uspořádání demokratických, svobodných a spravedlivých voleb, jejichž výsledkem bude demokraticky zvolený prezident a inkluzivní vláda;
5. připomíná, že skutečná demokratická transformace a reforma musí proběhnout pod civilním vedením a musí do nich být plně a aktivně zapojeny organizace občanské společnosti, ženy i mladí lidé, opoziční strany a svobodný tisk a zapojení těchto zúčastněných stran by nemělo být poznamenáno násilím, zastrahováním či omezováním;
6. odsuzuje omezování práva na protesty i násilné zákroky prozatímní vojenské rady vůči protestujícím; naléhavě vyzývá prozatímní vojenskou radu, aby osvobodila všechny osoby, které byly po nedávných demonstracích uvězněny; dále vyzývá k vytvoření nezávislé a nestranné vyšetřovací komise, která by vyšetřila porušování práv během demonstrací i jakákoli další porušení lidských práv, k nimž možná došlo, včetně zjevného použití zbytečné nebo nepřiměřené síly k rozehnání demonstrantů;
7. je znepokojen korupcí a beztrestností, které v Čadu panují; konstatuje, že opomíjení případů porušování lidských práv podněcuje jejich pokračování a oslabuje důvěru veřejnosti v státní instituce;
8. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a delegaci EU do Čadu i mise EU v Čadu, aby zajistili bezvýhradné uplatňování obecných zásad EU týkajících se ochránců lidských práv a akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii a aby mj. sledovali protesty a poskytovali požadovanou podporu na základě plánu občanské společnosti na ukončení krize;
9. vyzývá mezinárodní společenství, aby podporovalo úsilí Čadu o zavedení demokracie; obzvláště vyzývá Africkou unii a skupinu G5, aby Čad podporovaly tak, že umožní inkluzivní dialog, který zahrne různé složky společnosti a povede k trvalému a mírovému řešení; opět zdůrazňuje, že je nutné zdržet se rušivých vnějších zásahů a chránit jednotu, stabilitu a územní celistvost Čadu; vyzývá prezidenty Mauritánie a Nigeru, aby Čadu pomáhali jako zprostředkovatelé v čadské krizi, až do té doby, než bude dlouhodobým a mírovým způsobem vyřešena;
10. uznává, že Čad hraje důležitou úlohu v boji proti terorismu v rámci skupiny G5; trvá na tom, že je důležité respektovat mezinárodní úmluvy v oblasti lidských práv; trvá na tom, že s ohledem na nestabilní bezpečnostní situaci v regionu je nutné zachovat územní celistvost a stabilitu Čadu; poukazuje na potřebu humanitární pomoci v oblasti Sahelu;
11. připomíná, že regionální organizace a partnerství, k nimž patří i Africká unie a G5, jsou klíčovými aktéry, pokud jde o organizaci a podporu africké strategie, jejímž cílem je vyřešit v Sahelu problém terorismu a nestability; znovu potvrzuje, že podporuje regionální mnohonárodní smíšenou jednotku, a potvrzuje i podporu, kterou trvale poskytuje prostřednictvím afrického mírového projektu a kterou bude brzy zajišťovat evropský mírový nástroj; vyzývá k zajištění takové ochrany civilistů, kteří oznamují případy porušování lidských práv, aby nemuseli čelit hrozbám;
12. připomíná, že změna klimatu, nedostatek potravin, růst počtu obyvatel, využívání přírodních zdrojů, chudoba, nedostatek příležitostí ve vzdělávání a v ekonomice, jakož i násilné a ideologické zásahy ze strany zahraničních džihádistických skupin, jsou hlavními příčinami nestability, násilí a nábory teroristů v celé oblasti Sahelu; konstatuje, že pandemie onemocnění COVID-19 tyto tlaky ještě zhoršila a značně zpomalila pokrok v otázkách rozvoje; zdůrazňuje, že

Čtvrtek 20. května 2021

k zajištění trvalého a udržitelného rozvoje v celém regionu je nezbytná koordinace pomoci na poli bezpečnosti a rozvoje, v humanitární oblasti a v podpoře demokracie; prosazuje posun k integrovanějšímu přístupu ke stabilizaci, který by kladl značný důraz na civilní a politický rozměr;

13. zdůrazňuje, že Čad je a měl by zůstat silným partnerem EU, a opakuje, že je odhodlán zajistit dialog a mírové řešení současné politické krize;

14. vyzývá k posouzení financování poskytovaného ze strany EU tomuto regionu s cílem zajistit, aby nedocházelo ke zneužití těchto prostředků;

15. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládě a Národnímu shromáždění Čadu a Africké unii a jejím institucím.

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0255

Odvetné čínské sankce proti subjektům EU, poslancům Evropského parlamentu a poslancům vnitrostátních parlamentů

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o odvetných čínských sankcích proti subjektům EU, poslancům Evropského parlamentu a poslancům vnitrostátních parlamentů (2021/2644(RSP))

(2022/C 15/17)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení a zprávy o situaci v Číně a vztazích mezi EU a Čínou, zejména na usnesení ze dne 21. ledna 2021 o zásahu proti demokratické opozici v Hongkongu ⁽¹⁾ a usnesení ze dne 17. prosince 2020 o nucené práci a situaci Ujgurů v Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang ⁽²⁾,
- s ohledem na svá předchozí doporučení týkající se Hongkongu, zejména na doporučení ze dne 13. prosince 2017 Radě, Komisi a místopředsedkyni Komise, vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o Hongkongu 20 let po předání ⁽³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. ledna 2021 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2020 ⁽⁴⁾,
- s ohledem na udělení Sacharovovy ceny za rok 2019 ujgurskému ekonomovi Ilhamu Tohtimu, který bojuje za práva ujgurské menšiny v Číně,
- s ohledem na prohlášení čelných poslanců Evropského parlamentu v návaznosti na rozhodnutí čínských orgánů ze dne 23. března 2021 o uvalení sankcí na podvýbor pro lidská práva a další evropské subjekty a úředníky,
- s ohledem na projevy svého předsedy Davida Marii Sassoliho, předsedkyně podvýboru EP pro lidská práva Marie Arenaové a předsedy delegace EP pro vztahy s Čínou lidovou republikou Reinharda Bütikofera, které pronesli na zahájení plenárního zasedání dne 24. března 2021,
- s ohledem na prohlášení ředitelů evropských výzkumných ústavů ze dne 25. března 2021,
- s ohledem na projev místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josepa Borrella o odvetných čínských sankcích proti subjektům EU, poslancům Evropského parlamentu a poslancům parlamentů členských států, který pronesl během rozpravy dne 28. dubna 2021, a na následnou rozpravu,
- s ohledem na společné prohlášení předsedy Evropského parlamentu, předsedkyně belgické Sněmovny reprezentantů, předsedy nizozemské Druhé komory a předsedkyně Parlamentu Litevské republiky ze dne 29. března 2021 o čínských sankcích vůči poslancům,
- s ohledem na prováděcí nařízení Rady (EU) 2021/478 ze dne 22. března 2021, kterým se provádí nařízení (EU) 2020/1998 o omezujících opatřeních proti závažnému porušování a zneužívání lidských práv ⁽⁵⁾ a na rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/481 ze dne 22. března 2021, kterým se mění rozhodnutí (SZBP) 2020/1999 o omezujících opatřeních proti závažnému porušování a zneužívání lidských práv ⁽⁶⁾,
- s ohledem na prohlášení skupiny G7 o změnách volebního zákona v Hongkongu ze dne 12. března 2021 a na komuniké ministrů zahraničních věcí a rozvoje skupiny G7 ze dne 5. května 2021,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0027.

⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0375.

⁽³⁾ Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 156.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0012.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 99 I, 22.3.2021, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 99 I, 22.3.2021, s. 25.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na prohlášení mluvčí místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 17. dubna 2021 o odsouzení prodemokratických aktivistů v Hongkongu,
  - s ohledem na prohlášení mluvčí místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 29. prosince 2020 o odsouzeních novinářů, právníků a obránců lidských práv,
  - s ohledem na oznámení mluvčího Ministerstva zahraničních věcí Čínské lidové republiky ze dne 22. března 2021 o sankcích vůči příslušným subjektům a zaměstnancům EU,
  - s ohledem na společné prohlášení předsedy Rady Michela a předsedkyně Komise von der Leyenové o ochraně zájmů a hodnot EU ve složitém a životně důležitém partnerství, jež bylo učiněno v návaznosti na 22. summit EU-Čína, který se konal dne 22. června 2020,
  - s ohledem na společné prohlášení z 21. summitu EU-Čína konaného dne 9. dubna 2019,
  - s ohledem na společné sdělení Komise a místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky ze dne 12. března 2019 s názvem „EU-Čína – strategický výhled“ (JOIN(2019)0005),
  - s ohledem na článek 36 Ústavy Čínské lidové republiky, který zaručuje všem občanům právo na svobodu náboženského vyznání, a na článek 4 této ústavy, který chrání práva národnostních menšin;
  - s ohledem na výzvu odborníků OSN ze dne 26. června 2020 k přijetí rozhodných opatření na ochranu základních svobod v Číně,
  - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech ze dne 16. prosince 1966, který Čína podepsala v roce 1998, ale nikdy neratifikovala,
  - s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu,
  - s ohledem na Úmluvu OSN o zabránění a trestání zločinu genocidia,
  - s ohledem na protokol z roku 2014 k Úmluvě Mezinárodní organizace práce (MOP) o nucené práci z roku 1930, který Čína nepodepsala,
  - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
  - s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že těžištěm dlouhodobých vztahů mezi EU a Čínou by mělo zůstat prosazování a dodržování lidských práv, demokracie a právního státu, a to v souladu se závazkem EU hájit tyto hodnoty v rámci vnější činnosti a v souladu se zájmem řídit se jimi v rámci vlastního rozvoje a mezinárodní spolupráce, který vyjádřila Čína;
- B. vzhledem k tomu, že Rada dne 7. prosince 2020 přijala nařízení (EU) 2020/1998, kterým se zřizuje globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv, což EU umožňuje uvalit restriktivní opatření na konkrétní jednotlivce, subjekty a orgány, včetně státních a nestátních aktérů, kteří nesou odpovědnost za závažné porušování lidských práv a jejich zneužívání na celém světě, jsou do nich zapojeni nebo s nimi spojeni; vzhledem k tomu, že je nezbytné zdůraznit, že v případě rozsáhlého porušování lidských práv má EU povinnost toto nařízení použít;
- C. vzhledem k tomu, že dne 22. března 2021 přijala Rada EU pro zahraniční věci restriktivní opatření v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv vůči bývalému místopředsedovi 13. lidového kongresu Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang Ču Hailunovi, tajemníkovi strany si-ťiangského sboru pro produkci a budování (Xinjiang Production and Construction Corps (XPCC)) a zástupci tajemníka výboru strany čínské Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang Wangu Činčengovi, vůči členovi stálého výboru stranického výboru Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang a tajemníkovi výboru pro politické a právní záležitosti Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang Wangu Mingšanovi, vůči řediteli Úřadu pro veřejnou bezpečnost v Sin-ťiang a místopředsedovi lidové vlády Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang Čchen Mingkuovi a vůči Úřadu pro veřejnou bezpečnost sboru XPCC, který provozuje zadržovací střediska v Sin-ťiang; vzhledem k tomu, že tyto čtyři fyzické a jedna právnícká osoba nesou odpovědnost za závažné porušování lidských práv, včetně rozsáhlého svévolného zadržování a ponižujícího zacházení s Ujgury a příslušníky jiných muslimských etnických menšin v Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang;

Čtvrtek 20. května 2021

- D. vzhledem k tomu, že pouhých několik okamžiků po schválení seznamu EU mluvčí Ministerstva zahraničních věcí Čínské lidové republiky oznámil přijetí sankcí vůči pěti poslancům Evropského parlamentu Reinhardu Bütikoferovi, Michaelu Gahlerovi, Raphaëlu Glucksmannovi, Ilhanu Kyuchyukovi a Miriam Lexmannové, podvýboru Parlamentu pro lidská práva, třem poslancům a poslankyním z členských států EU (Sjoerdu Wiemer Sjoerdsmanovi, Samuelu Cogolatiimu a Dovile Sakaliene), Politickému a bezpečnostnímu výboru Rady EU, který zahrnuje velvyslance 27 členských států EU, dvěma vědeckým pracovníkům (Adrianu Zenzovi a Björnu Jerdénovi) a dvěma analytickým střediskům (ústavu pro čínská studia Mercator Institute for China Studies (MERICS) v Německu a nadaci Alliance of Democracies v Dánsku) za „závažné narušení svrchovanosti a zájmů Číny a zlovolné šíření lží a dezinformací“;
- E. vzhledem k tomu, že podle tiskové zprávy tiskového mluvčího je dotčeným osobám a jejich rodinám zakázán vstup do pevninské Číny, Hongkongu a Macaa a že jim a veškerým společnostem nebo institucím s nimi spojeným je rovněž zakázáno obchodovat s Čínou;
- F. vzhledem k tomu, že o několik dní později Čína přijala sankce vůči poslancům, subjektům a analytickým střediskům ve Spojeném království, Kanadě a USA, které rovněž zavedly opatření proti porušování lidských práv v Sin-ťiang;
- G. vzhledem k tomu, že čínská opatření představují útok proti celé Evropské unii a jejímu Parlamentu jakožto srdci evropské demokracie a hodnot a rovněž útok proti svobodě výzkumu;
- H. vzhledem k tomu, že zatímco sankce EU se zaměřují na porušování lidských práv a jsou založeny na legitimních a přiměřených opatřeních zakotvených v mezinárodním právu, sankce Číny nemají žádný právní základ, jsou zcela nepodložené a svévolné a zaměřují se na kritiky tohoto porušování lidských práv; vzhledem k tomu, že tyto sankce jsou zjevně pokusem odradit EU od toho, aby pokračovala v úsilí a činnosti v rámci boje proti porušování lidských práv v Číně;
- I. vzhledem k tomu, že v Číně dochází k porušování lidských práv, což se neslučuje s jejími dvoustrannými a vícestrannými závazky v této oblasti, a že autoritativní zprávy uvádějí, že situace lidských práv v Číně je nehorší od masakru na náměstí Nebeského klidu; vzhledem k tomu, že Čína pravidelně předkládá Radě OSN pro lidská práva rezoluce, jejichž cílem je učinit ze „svrchovanosti, nezasahování a vzájemného respektu“ základní a nezpochybnitelné zásady a z podpory a ochrany lidských práv jednotlivců jen určitý doplněk;
- J. vzhledem k tomu, že EU a Čína se v prosinci 2020 v zásadě dohodly na komplexní dohodě o investicích mezi EU a Čínou; vzhledem k tomu, že čínské sankce vážně ohrožují schopnost Evropského parlamentu řádně tuto dohodu posoudit, jelikož brání, přinejmenším podvýboru pro lidská práva, pracovat s čínskými odborníky; vzhledem k tomu, že je nepřijatelné, abychom se zabývali obchodními a investičními vztahy mimo obecný kontext otázek lidských práv a širších politických vztahů;
- K. vzhledem k tomu, že uvalení sankcí ze strany Číny je nejnovějším příkladem postupného posunu ke konfrontačnímu přístupu ze strany vedení Čínské komunistické strany (ČKS), mimo jiné prostřednictvím dezinformací a kybernetických útoků zaměřených na EU, zatímco vztahy mezi EU a Čínou jsou stále napjatější v důsledku opatření proti Ujgurům a jiným etnickým menšinám, represím proti demokracii v Hongkongu a stále více konfrontačnímu přístupu v Tchajwanském průlivu; vzhledem k tomu, že současná strategie pro vztahy mezi EU a Čínou ukázala své limity a tyto vztahy nemohou pokračovat v dosavadní podobě;
- L. vzhledem k tomu, že na čínské sankce proti poslancům EP navázalo rozhodnutí ruských orgánů ze dne 30. dubna 2021 o uvalení sankcí na osm státních příslušníků EU, včetně předsedy Evropského parlamentu Davida Sassoliiho a místopředsedkyně Komise Věry Jourové;
- M. vzhledem k tomu, že od zahájení čínské vládní kampaně „Tvrdý úder proti násilnému terorismu“ v roce 2014, jež se zaměřuje zejména na ujgurské menšiny v Sin-ťiang, je více než jeden milion osob zadržován v internačních táborech nazývaných střediska pro „politickou převýchovu“ nebo „školicí“ střediska, která představují největší systém masového věznění na světě; vzhledem k tomu, že ujgurské obyvatelstvo je obětí snah čínské vlády o vymýcení jejich jedinečné identity a práva na existenci coby národa prostřednictvím mučení, nuceného mizení, masového dohledu, vyhlazení

Čtvrtek 20. května 2021

kultury a náboženství, nucené sterilizace žen, sexuálního násilí, porušování reprodukčních práv a rozdělování rodin; vzhledem k tomu, že podle názoru organizací na obranu lidských práv mohou tyto činy představovat podle mezinárodního práva trestný čin proti lidskosti;

- N. vzhledem k tomu, že od 21. ledna 2021, kdy Parlament vydal své usnesení, se represe politické opozice v Hongkongu nadále zhoršuje, když bylo potrestáno mnoho prodemokratických aktivistů, jako jsou Joshua Wong, Martin Lee, Jimmy Lai, Andy Li a Lester Shum, za pokojnou účast na protestech, a to v některých případech dokonce bez důkazů o jakémkoli aktivním podílu na nepokojích; vzhledem k tomu, že v březnu letošního roku byly provedeny úpravy hongkongského volebního systému, které představují nejvýznamnější změnu hongkongského politického systému, například doplnění požadavku na vlastnictví vůči pevnině a soustředění moci a vlivu v rukou hongkongského volebního výboru, což povede k prudkému snížení podílu přímo volených zástupců v hongkongské Legislativní radě;
- O. vzhledem k tomu, že deset členských států EU má s Čínou stále platné smlouvy o vydávání, na jejichž základě mohou být Ujgurové, občané Hongkongu, Tibeťané nebo čínští disidenti v Evropě vydáváni do Číny k politickým soudním procesům;
- P. vzhledem k tomu, že Gui Minhai, obyvatel Hongkongu a švédský občan, zůstává ve vězení navzdory četným výzvám Parlamentu k jeho okamžitému propuštění;
1. co nejdůrazněji odsuzuje bezdůvodné a svévolné sankce uvalené čínskými orgány, které představují útok na svobodu projevu, na akademickou svobodu a na mezinárodní závazek vůči všeobecným lidským právům a jejich chápání; naléhavě vyzývá čínské orgány, aby tyto neopodstatněné sankce zrušily;
  2. vyjadřuje plnou solidaritu s poslanci tohoto Parlamentu a členy podvýboru EP pro lidská práva i se všemi dalšími osobami a subjekty, které se staly terčem čínských sankcí, jmenovitě s Politickým a bezpečnostním výborem Rady Evropské unie, s poslanci parlamentů členských států, se švédskými a německými akademickými pracovníky a s expertními skupinami z Německa a Dánska; vyjadřuje plnou solidaritu s poslanci ze zemí mimo EU, kteří jsou rovněž cílem sankcí, například ve Spojeném království, Kanadě, USA a Austrálii;
  3. znovu potvrzuje, že základní svobody, svoboda projevu, svobodná účast na rozhodovacích procesech, akademická svoboda a ochrana lidských práv jsou pilíři našich demokracií a že EU nebude ve vztazích s Čínou nikdy z těchto hodnot ustupovat; zdůrazňuje, že pokusy o zastrašování jsou marné a že jako zvolení poslanci Evropského parlamentu budeme i nadále aktivně a v nezměněné míře odsuzovat porušování lidských práv a porušování mezinárodního práva a angažovat se v této oblasti a budeme naléhat na EU, aby lidská práva i nadále tvořila jádro všech jejích vnějších politik; považuje tyto útoky ze strany Číny za jeden z projevů dimenze systémového soupeření ve vztazích mezi EU a Čínou;
  4. rozhodně odsuzuje tento a předcházející pokusy čínských státních orgánů i nestátních subjektů o zasahování do demokratického života Evropské unie a jejích členských států a o šíření dezinformací v rámci veřejné diskuse; považuje sankce za součást úsilí o kontrolu výroků týkajících se Číny po celém světě a o určování toho, jaké výroky a diskuse ve světě budou povoleny, a vnímá toto úsilí jako součást totalitní hrozby;
  5. znovu vyjadřuje hluboké znepokojení nad porušováním základních a lidských práv v Číně, nad nerespektováním lidské důstojnosti, práva na svobodu kulturního projevu a náboženského přesvědčení a svobody slova, pokojného shromažďování a sdružování, a zejména nad systematickým pronásledováním Ujgurů, Tibeťanů, Mongolů a dalších etnických menšin, obránců lidských práv, sociálních aktivistů, náboženských skupin, novinářů a předkladatelů petic a osob protestujících proti nespravedlnosti, stejně jako nad neustále rostoucími represemi vůči všem nesouhlasným a opozičním názorům, zejména v Hongkongu;
  6. připomíná svůj postoj vyjádřený v usnesení ze dne 17. prosince 2020, že porušování práv v Sin-ťiangu zakládá zločiny proti lidskosti, a poukazuje na rostoucí počet důkazů o těchto trestných činech; naléhavě žádá EU a její členské státy, aby zintenzivnily úsilí o získání dostatečné mezinárodní podpory pro nezávislé vyšetřování OSN událostí v Sin-ťiangu; vítá proto uvalení globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv na čtyři čínské činitele a jeden čínský

Čtvrtek 20. května 2021

orgán, kteří nesou odpovědnost za závažné porušování lidských práv v Číně; naléhavě vyzývá Komisi, Radu a členské státy, aby s cílem přimět čínskou vládu k uzavření tábora a k ukončení veškerého porušování lidských práv v Sin-ťiangu a na dalších místech, například v Tibetu, přijaly veškerá nezbytná opatření a použily všechny možnosti nátlaku, které mají k dispozici;

7. vyjadřuje politování nad tím, že několik mezinárodních společností, zejména v oděvním a textilním odvětví, je předmětem rozsáhlého bojkotu, poté co vyjádřily znepokojení nad zprávami o nucené práci v Sin-ťiangu a rozhodly se přerušit dodavatelské vztahy se Sin-ťiangem, a důrazně odsuzuje agresivní politický nátlak, který vůči nim uplatňuje čínská vláda; znovu opakuje svůj požadavek, aby Komise a Evropská služba pro vnější činnost urychleně dokončily doporučení pro obchodní dodavatelské řetězce, která budou obsahovat pokyny pro společnosti ohledně rizika zneužívání nucené práce Ujgurů a poskytnou podporu při naléhavém vyhledávání alternativních zdrojů dodávek;

8. je znepokojen tím, že odvetná opatření vůči orgánům a institucím EU a členským státům a jejich činnosti v oblasti lidských práv jsou součástí záměrné strategie určené k oslabení lidských práv v mezinárodním měřítku a předefinování těchto práv takovým způsobem, aby nakonec pozbyly svého původního významu; vyjadřuje politování nad přístupem a nástroji, které EU dosud uplatňuje a jež nevedly k hmatatelnému pokroku, pokud jde o stav lidských práv v Číně, který se v posledním desetiletí jen dále zhoršil; apeluje na Komisi, aby vypracovala a zavedla ucelenou strategii EU k zajištění skutečného zlepšení stavu lidských práv v Číně;

9. domnívá se, že čínské odvetné sankce, které se nezakládají na mezinárodním právu, představují ve vztazích mezi EU a Čínou obrovský krok zpět; považuje za zásadní, aby se EU a všechny její orgány jednotně postavily proti tomuto útoku na evropskou demokracii a na obranu našich společných hodnot; vyzývá předsedu Rady a předsedkyni Komise, aby vystoupili s prohlášením, ve kterém jasně sdělí, že sankce Číny proti zvoleným politikům nebudou tolerovány; považuje za vhodné a nezbytné, aby místopředseda Komise, vysoký představitel a členské státy EU na tuto otázku upozorňovali při dvoustranných jednáních se svými čínskými protějšky na všech úrovních, a žádá, aby byl Parlament o tomto úsilí průběžně informován;

10. pokládá za opodstatněné, že veškeré úvahy o komplexní dohodě o investicích mezi EU a Čínou, stejně jako veškeré diskuse o ratifikaci Evropským parlamentem, byly vzhledem k čínským sankcím pozastaveny; žádá Čínu o zrušení sankcí, aby mohl Parlament v projednávání komplexní dohody o investicích pokračovat, aniž by tím byl dotčen výsledek procesu ratifikace dohody; očekává, že Komise bude přijetí jakýchkoli opatření směřujících k uzavření a podpisu komplexní dohody o investicích nejprve konzultovat s Parlamentem; vyzývá Komisi, aby využila debatu o dohodě jako páku ke zlepšení ochrany lidských práv a podpory občanské společnosti v Číně, a připomíná Komisi, že Parlament bude mít situaci v oblasti lidských práv v Číně, a v Hongkongu, na zřeteli, až bude požádán o schválení dohody;

11. zdůrazňuje naléhavou potřebu vyvážit vztahy mezi EU a Čínou přijetím souboru autonomních opatření, jako jsou: právní předpisy proti deformujícím účinkům zahraničních dotací na vnitřní trh; nástroj pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek; právní předpisy týkající se dodavatelského řetězce s povinnými požadavky na náležitou péči, které rovněž stanoví zákaz dovozu zboží vyrobeného za použití nucené práce; vylepšené a posílené nařízení EU o prověřování zahraničních investic; účinný nástroj proti nátlakovým praktikám; další cílená opatření v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv, je-li to nutné, s cílem pokračovat v řešení případů represe v Sin-ťiangu a Hongkongu a dosáhnout toho, aby Čína od porušování lidských práv upustila; přiměřené řešení čínských hrozeb v oblasti kybernetické bezpečnosti, hybridních útoků a program civilně-vojenské fúze;

12. naléhavě vyzývá čínskou vládu, aby ratifikovala a uplatňovala Úmluvu Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 29 o nucené práci, Úmluvu č. 105 o odstranění nucené práce, Úmluvu č. 87 o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat a Úmluvu č. 98 o právu organizovat se a kolektivně vyjednávat; naléhavě vyzývá Čínu, aby ratifikovala Mezinárodní pakt o občanských a politických právech;

13. vyzývá čínské a hongkongské orgány, aby obnovily důvěru v demokratický proces v Hongkongu a okamžitě ukončily pronásledování těch, kteří prosazují demokratické hodnoty; vyjadřuje politování nad nejednotností v Radě EU ohledně přijetí opatření k řešení represí proti demokracii v Hongkongu; naléhavě žádá místopředsedu Komise, vysokého

Čtvrtek 20. května 2021

představitel a Radu, aby navrhli a přijali závěry o Hongkongu bez ohledu na to, zda budou mít jednomyslnou podporu, a požaduje pozastavení smluv o vydávání, jež s Čínou uzavřely členské státy;

14. zdůrazňuje, že je nutné vytvořit systém ověřování, zda nejsou subjekty působící na vnitřním trhu EU přímo či nepřímo zapojeny do porušování lidských práv v Sin-ťiang, a zavést opatření v oblasti obchodu, jako je vyloučení z veřejných zakázek a další sankce; trvá na tom, že by mělo být na všech úrovních a ve všech orgánech EU zamezeno pořízování vykořisťujících technologií, které jsou využívány v případech porušování lidských práv;

15. vyzývá Evropskou radu, aby k čínským sankcím zaujala rozhodný postoj a aby v této věci přijala závěry; zastává názor, že tyto sankce, stejně jako negativní vývoj a zhoršení situace v Číně a pozice Číny jakožto mezinárodního aktéra, by měly být odpovídajícím způsobem zohledněny a měl by na ně reagovat probíhající přezkum společného sdělení „EU-Čína Strategický výhled“ s cílem pokročit k asertivnější strategii EU-Čína a zajistit jednotný postoj všech členských států;

16. vyzývá EU, aby posílila koordinaci a spolupráci s USA v rámci transatlantického dialogu o Číně, a to i pokud jde o koordinovaný přístup k opatřením v případech porušování lidských práv, a žádá, aby měl tento dialog silný parlamentní rozměr;

17. domnívá se, že další obchodní a investiční dohody s regionálními partnery, mimo jiné s Tchaj-wanem, by neměly záviset na pozastavení ratifikace komplexní dohody o investicích;

18. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států a vládě a parlamentu Čínské lidové republiky.

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0256

Data Protection Commissioner v. Facebook Ireland Limited a Maximillian Schrems („Schrems II“) – věc C-311/18

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o rozsudku SDEU ze dne 16. července 2020 – Data Protection Commissioner v. Facebook Ireland Limited a Maximillian Schrems („Schrems II“), věc C-311/18 (2020/2789(RSP))

(2022/C 15/18)

Evropský parlament,

- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), zejména na její články 7, 8, 16, 47 a 52,
- s ohledem na rozsudek Soudního dvora ze dne 16. července 2020 ve věci C-311/18, Data Protection Commissioner v. Facebook Ireland Limited a Maximillian Schrems (Schrems II) ⁽¹⁾,
- s ohledem na rozsudek Soudního dvora ze dne 6. října 2015 ve věci C-362/14, Maximillian Schrems v. Data Protection Commissioner (Schrems I) ⁽²⁾,
- s ohledem na rozsudek Soudního dvora ze dne 6. října 2020 ve věci C-623/17, Privacy International v. Secretary of State for Foreign and Commonwealth affairs a další ⁽³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. května 2016 o transatlantickém toku údajů ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. dubna 2017 o přiměřenosti ochrany poskytované štítem EU-USA na ochranu soukromí ⁽⁵⁾,
- s ohledem na usnesení ze dne 5. července 2018 o přiměřenosti ochrany poskytované štítem EU-USA na ochranu soukromí ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2018 o využívání údajů uživatelů Facebooku společností Cambridge Analytica a jeho dopadu na ochranu údajů ⁽⁷⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Komise 2010/87/EU ze dne 5. února 2010 o standardních smluvních doložkách pro předávání osobních údajů zpracovatelům usazeným ve třetích zemích podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES (oznámeno pod číslem C(2010) 593) ⁽⁸⁾,
- s ohledem na prováděcí rozhodnutí (EU) 2016/1250, které přijala Komise dne 12. července 2016 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající úrovni ochrany poskytované štítem EU-USA na ochranu soukromí (oznámeno pod číslem C(2016) 4176) ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. listopadu 2020 o přezkumu obchodní politiky EU ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ⁽¹¹⁾, zejména na kapitolu V uvedeného nařízení,

⁽¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. července 2020 ve věci Data Protection Commissioner v. Facebook Ireland Limited a Maximillian Schrems, C-311/18, ECLI:EU:C:2020:559.

⁽²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. října 2015 ve věci Maximillian Schrems v. Data Protection Commissioner, C-362/14, ECLI:EU:C:2015:650.

⁽³⁾ Rozsudek ze dne 6. října 2020 Privacy International v. Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs a další, C-623/17, ECLI:EU:C:2020:790.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 76, 28.2.2018, s. 82.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 298, 23.8.2018, s. 73.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 133.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 345, 16.10.2020, s. 58.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 39, 12.2.2010, s. 5.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 207, 1.8.2016, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0337.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na návrh nařízení o soukromí a elektronických komunikacích předložený Komisí (COM(2017)0010), s ohledem na rozhodnutí zahájit interinstitucionální jednání potvrzené na zasedání Parlamentu dne 25. října 2017 a na obecný přístup Rady přijatý dne 10. února 2021 (6087/21),
  - s ohledem na doporučení Evropského sboru pro ochranu osobních údajů (EDPB) č. 1/2020 o opatřeních, která doplňují nástroje pro předávání s cílem zajistit soulad s úrovní ochrany osobních údajů v EU, a na doporučení EDPB č. 2/2020 týkající se evropských základních záruk pro sledovací opatření, jakož i na prohlášení EDPB ze dne 19. listopadu 2020 k nařízení o soukromí a elektronických komunikacích a budoucí úloze dozorových úřadů a EDPB,
  - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že schopnost předávat osobní údaje přes hranice může být jedním z klíčových faktorů inovací, produktivity a hospodářské konkurenceschopnosti; vzhledem k tomu, že význam této skutečnosti ještě vzrůstá v souvislosti se současnou pandemií COVID-19, neboť toto předávání údajů je nezbytné pro zajištění kontinuity činnosti podniků a veřejné správy, jakož i pro sociální interakce; vzhledem k tomu, že mohou rovněž podpořit strategii ukončení pandemie a přispět k hospodářskému oživení;
- B. vzhledem k tomu, že Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) v rozsudku „Schrems I“ na základě svých zjištění zneplatnil rozhodnutí Komise o bezpečném přístavu a upozornil na to, že neomezený přístup zpravodajských služeb k obsahu elektronické komunikace porušuje podstatu práva na důvěrnost sdělení ve smyslu článku 7 Listiny;
- C. vzhledem k tomu, že Soudní dvůr v rozsudku „Schrems II“ zjistil, že Spojené státy americké neposkytují dostatečné prostředky právní ochrany před hromadným sledováním osobám, které nejsou státními příslušníky USA, což je v rozporu s podstatou práva na účinnou právní ochranu ve smyslu článku 47 Listiny;
- D. vzhledem k tomu, že obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) se vztahuje na všechny společnosti zpracovávající osobní údaje subjektů údajů, které se nacházejí v Unii, pokud činnosti zpracování souvisejí s nabídkou zboží nebo služeb těmto subjektům údajů v Unii nebo se sledováním jejich chování, pokud k jejich chování dochází v Unii;
- E. vzhledem k tomu, že údaje evropských občanů, které jsou uchovávány a předávány telekomunikačními provozovateli a podniky, jsou zdrojem zásadního významu, jenž přispívá ke strategickým zájmům Unie;
- F. vzhledem k tomu, že plošné hromadné sledování ze strany státních subjektů poškozují důvěru evropských občanů, vlád a podniků v digitální služby a šířeji i v digitální ekonomiku;
- G. vzhledem k tomu, že spotřebitelské a jiné organizace občanské společnosti mají omezené zdroje a prosazování práv a povinností na ochranu údajů nemůže záviset na jejich činech; vzhledem k tomu, že existuje nepřehledný systém vnitrostátních postupů a praxí, jež představuje problém pro mechanismus spolupráce stanovený v nařízení GDPR pro přeshraniční stížnosti: vzhledem k absenci jednoznačných lhůt, obecně pomalému tempu jednotlivých řízení, k nedostatku zdrojů přidělených dozorovým úřadům a v některých případech neochotě nebo neúčinnému využívání již přidělených zdrojů; vzhledem k současnému soustředění stížností na údajné porušování předpisů ze strany velkých technologických společností do působnosti jednoho vnitrostátního orgánu, což vedlo k nedostatečnému prosazování předpisů;
- H. vzhledem k tomu, že řízení vedoucí k tomuto rozhodnutí SDEU rovněž ukazuje obtíže, s nimiž se subjekty údajů a spotřebitelé setkávají při ochraně svých práv, což má odrazující účinek na jejich schopnost hájit svá práva před irským úřadem komisařky pro ochranu osobních údajů;
- I. vzhledem k tomu, že Parlament ve svém usnesení ze dne 25. října 2018, v němž poukázal na to, že USA nesplnily lhůtu, aby k 1. září 2018 byly plně v souladu se štítem na ochranu soukromí, již vyzval Komisi k pozastavení štítu na ochranu soukromí do doby, než USA splní jeho podmínky;

Čtvrtek 20. května 2021

- J. vzhledem k tomu, že práva subjektů údajů zaručená právními předpisy EU na ochranu údajů by měla být dodržována bez ohledu na úroveň rizika, jimž tyto údaje čelí v důsledku zpracování osobních údajů, a to i pokud jde o předávání osobních údajů do třetích zemí; vzhledem k tomu, že správci údajů by měli být vždy odpovědní za dodržování povinností týkajících se ochrany údajů, včetně prokázání souladu s jakýmkoli zpracováním údajů bez ohledu na jejich povahu, rozsah, kontext, účely zpracování a rizika pro subjekty údajů;
- K. vzhledem k tomu, že navzdory významnému vývoji judikatury SDEU za posledních pět let, jakož i účinnému uplatňování nařízení GDPR od 25. května 2018, dozorové úřady doposud nepřijaly žádná rozhodnutí, která ukládají nápravná opatření v souvislosti s předáváním osobních údajů podle mechanismu jednotnosti nařízení GDPR; vzhledem k tomu, že dozorové úřady na vnitrostátní úrovni nepřijaly v souvislosti s předáváním osobních údajů do třetích zemí žádné smysluplné rozhodnutí o uložení nápravných opatření nebo pokut;
- L. vzhledem k tomu, že prezident USA Biden jmenoval první den ve funkci zástupce náměstka ministra pro služby na Ministerstvu obchodu USA, který bude hlavním vyjednavatelem pro obchodní předávání údajů s EU; vzhledem k tomu, že prezidentova kandidátka, ministryně obchodu USA Gina Raimondo, během potvrzovacího slyšení v Senátu vyzvala, aby rychlé uzavření jednání o následné dohodě o štítu na ochranu soukromí představovalo „nejvyšší prioritu“;

Obecné poznámky

1. bere na vědomí rozsudek SDEU ze dne 16. července 2020, v němž Soudní dvůr v zásadě potvrdil platnost rozhodnutí 2010/87/EU o standardních smluvních doložkách, které jsou nejpoužívanějším mechanismem pro mezinárodní předávání údajů; dále konstatuje, že SDEU zneplatnil rozhodnutí Komise (EU) 2016/1250 o odpovídající úrovni ochrany poskytované štítem EU-USA na ochranu soukromí; konstatuje, že dosud žádný udržitelný jednotný mechanismus, který by zaručoval legální obchodní předávání osobních údajů mezi EU a USA, neobstál při soudní žalobě před SDEU;
2. bere na vědomí, že SDEU považuje standardní smluvní doložky za účinný mechanismus k zajištění souladu s úrovní ochrany poskytované v EU, ale požaduje, aby správce/zpracovatel usazený v Evropské unii a příjemce předávaných osobních údajů byli před jakýmkoli předáním povinni ověřit, že v dotyčné třetí zemi bude dodržena úroveň ochrany vyžadovaná unijním právem; připomíná, že to zahrnuje posouzení právního režimu týkajícího se přístupu orgánů veřejné moci k osobním údajům s cílem zajistit, že subjekty údajů a jimi předávané údaje nebudou vystaveny riziku, že se na ně zaměří programy sledování USA, které umožňují hromadný sběr osobních údajů; připomíná, že podle rozhodnutí SDEU v případech, kdy není příjemce schopen splňovat standardní smluvní doložky, jsou správci nebo zpracovatelé povinni pozastavit předávání údajů nebo ukončit smlouvu; konstatuje však, že mnoho společností, zejména malých a středních podniků, nedisponuje potřebnými znalostmi nebo schopnostmi k provádění takového ověřování, což může vést k narušení hospodářské činnosti;
3. je přesvědčen, že rozsudek SDEU – i když se zaměřuje na úroveň ochrany údajů poskytovanou subjektům údajů v EU, jejichž údaje byly předány USA v rámci mechanismu štítu na ochranu soukromí – má rovněž důsledky pro rozhodnutí o odpovídající ochraně týkající se dalších třetích zemí, včetně Spojeného království; opětovně potvrzuje, že je zapotřebí právní srozumitelnosti a jistoty, protože schopnost bezpečně předávat osobní údaje přes hranice je pro jednotlivce stále důležitější s ohledem na ochranu jejich osobních údajů a na jejich práva v oblasti osobních údajů, stejně jako pro všechny typy organizací, které dodávají zboží a služby na mezinárodní úrovni, a pro podniky s ohledem na právní režim, v němž působí; poukazuje však na to, že stávající rozhodnutí o odpovídající ochraně zůstávají v platnosti, dokud nebudou zrušena, nahrazena nebo zneplatněna Soudním dvorem Evropské unie;
4. je zklamán tím, že irská komisařka pro ochranu osobních údajů podala žalobu proti Maximilianu Schremsovi a společnosti Facebook u irského vrchního soudu, místo aby rozhodla v rámci svých pravomocí podle článku 4 rozhodnutí 2010/87/EU a článku 58 nařízení GDPR; připomíná však, že komisařka pro ochranu osobních údajů využila právní možnosti, která úřadům pro ochranu osobních údajů umožňuje upozornit vnitrostátní soudce na obavy ohledně platnosti prováděcího rozhodnutí Komise s cílem podat Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce; vyjadřuje

Čtvrtek 20. května 2021

hluboké znepokojení nad tím, že o řadě stížností na porušení nařízení GDPR podaných dne 25. května 2018, v den, kdy se nařízení GDPR stalo použitelným, a o dalších stížnostech organizací na ochranu osobních údajů a spotřebitelských skupin komisařka pro ochranu osobních údajů, jejíž úřad je hlavním orgánem pro tyto případy, dosud nerozhodla; je znepokojen tím, že komisařka pro ochranu osobních údajů vykládá pojem „neprodleně“ v čl. 60 odst. 3 nařízení GDPR – v rozporu s úmyslem zákonodárců – jako déle než několik měsíců; je znepokojen tím, že dozorové úřady nepodnikly žádné proaktivní kroky podle článků 61 a 66 nařízení GDPR, aby přiměly komisařku pro ochranu osobních údajů k plnění povinností podle nařízení GDPR; je rovněž znepokojen nedostatkem technologických specialistů pracujících pro komisařku pro ochranu osobních údajů a používáním zastaralých systémů v jejím úřadě; vyjadřuje politování nad důsledky neúspěšného pokusu komisařky pro ochranu osobních údajů přenést náklady na soudní řízení na žalovanou stranu, což by mělo silný odrazující účinek; vyzývá Komisi, aby proti Irsku zahájila řízení o nesplnění povinnosti z důvodu nedostatečného uplatňování nařízení GDPR;

5. je znepokojen nedostatečnou úrovní vymáhání nařízení GDPR, zejména v oblasti mezinárodního předávání údajů; vyjadřuje znepokojení nad tím, že vnitrostátní dozorové úřady nemají priority a celkovou kontrolu, pokud jde o předávání osobních údajů do třetích zemí, a to navzdory významnému vývoji judikatury SDEU za posledních pět let; vyjadřuje politování nad tím, že v tomto ohledu nebyla přijata smysluplná rozhodnutí a nápravná opatření, a naléhavě vyzývá EDPB a vnitrostátní dozorové úřady, aby do svých strategií pro audit, dodržování předpisů a vymáhání zahrnuly předávání osobních údajů; zdůrazňuje, že harmonizované závazné správní postupy týkající se zastupování subjektů údajů a přípustnosti jsou nezbytné k zajištění právní jistoty a řešení přeshraničních stížností;

6. bere na vědomí návrh prováděcího rozhodnutí Komise o standardních smluvních doložkách pro předávání osobních údajů do třetích zemí; naléhavě žádá EDPB, aby zveřejnil další pokyny týkající se mezinárodního předávání údajů pro společnosti, zejména malé a střední podniky, mimo jiné i pokud jde o kontrolní seznam pro posuzování předávání údajů, nástroje k posouzení, zda mají vládní instituce přístup k údajům nebo je mohou získat, a informace o doplňkových opatřeních požadovaných pro předávání údajů za využití standardních smluvních doložek; vyzývá EDPB, aby také využíval příspěvky od nezávislých akademických pracovníků ohledně potenciálně konfliktních vnitrostátních právních předpisů u hlavních obchodních partnerů;

7. připomíná, že v souladu s pokyny EDPB č. 2/2018 ⁽¹²⁾ k výjimkám podle článku 49 nařízení (EU) 2016/679, pokud předání probíhá mimo rámec rozhodnutí o odpovídající ochraně nebo jiných nástrojů poskytujících přiměřené záruky, využívá-li však výjimky pro konkrétní situace podle článku 49 nařízení GDPR, musí být vykládány restriktivně, aby se výjimka nestala pravidlem; konstatuje však, že od zrušení štítu EU-USA na ochranu soukromí byly zachovány transatlantické toky údajů pro účely digitální reklamy, a to navzdory pochybnostem o jejich právním základu pro předávání údajů pro reklamní účely; vyzývá EDPB a úřady pro ochranu osobních údajů, aby při uplatňování a kontrole těchto odchylek zajistily jednotný výklad v souladu s pokyny EDPB;

8. vítá mezinárodní diskuse o přeshraničních tocích osobních údajů, které jsou v souladu s nařízením GDPR a směrnici o prosazování práva ⁽¹³⁾; zdůrazňuje, že nařízení GDPR, směrnice o prosazování práva, pravidla ochrany soukromí na internetu a další současná a budoucí opatření na ochranu základních práv na soukromí a ochranu osobních údajů nesmí být narušována mezinárodními obchodními dohodami nebo do nich být začleněna; naléhavě vyzývá Komisi, aby se řídila horizontálním postojem EU na rok 2018 ⁽¹⁴⁾ a neodchylovala se od něj a aby zohlednila závazky třetích zemí v rámci obchodního práva při posuzování jejich přiměřenosti, a to i pro další předávání údajů,

⁽¹²⁾ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_2_2018_derogations_cs.pdf

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89).

⁽¹⁴⁾ Návrh ustanovení EU o přeshraničních tocích údajů a ochraně osobních údajů a soukromí, http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/july/tradoc_157130.pdf.

Čtvrtek 20. května 2021

Standardní smluvní doložky

9. bere na vědomí návrh prováděcího rozhodnutí Komise a návrh standardních smluvních doložek; vítá skutečnost, že Komise shromažďuje od zúčastněných stran zpětnou vazbu tím, že uspořádala veřejnou konzultaci k tomuto návrhu; konstatuje, že EDPB a evropský inspektor ochrany údajů se prostřednictvím společného stanoviska vydaného dne 15. ledna 2021 ⁽¹⁵⁾ k návrhu standardních smluvních doložek vyjádřili kladně, navrhli však některá další zlepšení; očekává, že Komise zohlední obdržené informace před zahájením postupu projednávání ve výběrech;

10. připomíná, že standardních smluvních doložek využívá vysoký počet malých a středních podniků; zdůrazňuje, že všechny druhy společností naléhavě potřebují jednoznačné pokyny a pomoc s cílem zajistit právní jistotu při uplatňování a výkladu rozsudku SDEU;

11. bere na vědomí doporučení EDPB č. 1/2020 ⁽¹⁶⁾ o opatřeních, která doplňují nástroje pro předávání s cílem zajistit soulad s úrovní ochrany osobních údajů v EU; vítá skutečnost, že EDPB uspořádal veřejnou konzultaci o svých doporučeních; je znepokojen možným rozporem mezi těmito doporučeními a návrhem standardních smluvních doložek předloženým Komisi; vyzývá Komisi a Evropskou agenturu pro ochranu údajů, aby spolupracovaly na dokončení svých příslušných dokumentů s cílem zajistit právní jistotu v návaznosti na rozsudek SDEU; domnívá se, že Komise by se měla řídit pokyny EDPB;

12. vítá zejména doporučení EDPB, že je třeba, aby se správci při posuzování toho, zda cokoli v právních předpisech nebo praxi třetí země může mít dopad na účinnost přiměřených záruk v nástrojích pro předávání pro dotyčná předávání, spíše než o subjektivní faktory opírali o objektivní faktory, jako je pravděpodobnost, že orgány veřejné moci získají přístup k údajům způsobem, který není v souladu se standardy EU, což SDEU opakovaně odmítl; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby zajistila plné sladění svého návrhu standardních smluvních doložek s platnou judikaturou SDEU;

13. zdůrazňuje, že je zásadní, aby společnosti v EU, které předávají osobní údaje z EU, mohly využívat spolehlivé mechanismy, které budou v souladu s rozsudkem SDEU; v této souvislosti je přesvědčen, že současný návrh vzorových standardních smluvních doložek předložený Komisi by měl důkladně zohledňovat všechna příslušná doporučení EDPB; podporuje vytvoření souboru doplňkových opatření, z nichž bude možné vybírat, např. bezpečnostní certifikace, certifikace ochrany údajů, šifrování a pseudonymizace, která budou pro regulační orgány přijatelná, a veřejně dostupné zdroje týkající se příslušných právních předpisů hlavních obchodních partnerů EU;

14. upozorňuje na to, že pro správce údajů, kteří spadají do oblasti působnosti zákona USA o dohledu nad zahraniční informační službou (FISA), není předávání údajů podle uvedených standardních smluvních doložek možné z důvodu značného rizika hromadného sledování; očekává, že nebude-li s USA urychleně nalezen žádný mechanismus, který zaručí v zásadě rovnocennou, a tedy odpovídající úroveň ochrany, jakou poskytuje nařízení GDPR a Listina, pak budou tato předávání do vyřešení situace pozastavena; poukazuje na nálezh SDEU, že ani § 702 zákona FISA, ani výnos prezidenta 12333 (E.O. 12333) ve spojení s politickou směrnicí prezidenta č. 28 (PPD-28) neodpovídají minimálním požadavkům, které jsou v unijním právu svázané se zásadou proporcionality, takže nelze mít za to, že by se sledovací programy prováděné na základě těchto předpisů omezovaly na to, co je nezbytně nutné; zdůrazňuje, že je třeba vyřešit problémy zjištěné v rozsudku Soudního dvora udržitelným způsobem, aby byla subjektům údajů poskytnuta odpovídající ochrana osobních údajů; připomíná, že žádná smlouva mezi podniky nemůže poskytovat ochranu před neomezeným přístupem zpravodajských orgánů k obsahu elektronických komunikací, ani žádná smlouva mezi společnostmi nemůže poskytovat dostatečné opravné prostředky proti hromadnému sledování; zdůrazňuje, že to vyžaduje reformu zákonů USA o sledování s cílem zajistit, aby přístup bezpečnostních orgánů USA k údajům předávaným z EU byl omezen na to, co je nezbytné a přiměřené, a aby evropské subjekty údajů měly přístup k účinné soudní ochraně před soudy USA;

⁽¹⁵⁾ Společné stanovisko č. 2/2021 EDPB a evropského inspektora ochrany údajů ke standardním smluvním doložkám pro předávání osobních údajů do třetích zemí ze dne 14. ledna 2021: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/edpb-edps-joint-opinion/edpb-edps-joint-opinion-22021-standard_en.

⁽¹⁶⁾ Doporučení EDPB č. 1/2020 o opatřeních, která doplňují nástroje pro předávání s cílem zajistit soulad s úrovní ochrany osobních údajů v EU ze dne 11. listopadu 2020, https://edpb.europa.eu/our-work-tools/public-consultations-art-704/2020/recommendations-012020-measures-supplement-transfer_cs.

Čtvrtek 20. května 2021

15. zdůrazňuje omezenou vyjednávací sílu a právní a finanční kapacitu evropských malých a středních podniků, jakož i neziskových organizací a sdružení, u nichž se očekává, že se díky povinnému vlastnímu posouzení odpovídající míry ochrany ve třetích zemích vyznaží ve složitých právních rádech různých třetích zemí; naléhavě vyzývá Komisi a EDPB, aby poskytly pokyny ohledně praktického využívání spolehlivých doplňkových opatření, zejména u malých a středních podniků;

16. naléhavě žádá úřady pro ochranu osobních údajů, aby dostály svým povinnostem, na něž odkazuje rozhodnutí SDEU, zajistit řádné a rychlé vymáhání nařízení GDPR tím, že budou pečlivě sledovat používání standardních smluvních doložek; vyzývá úřady pro ochranu osobních údajů, aby společně pomáhaly s dodržováním judikatury Soudního dvora; naléhavě žádá úřady pro ochranu osobních údajů, aby v případech, kdy vývozci údajů předávají osobní údaje navzdory existenci právních předpisů třetí země určené, které brání dovozci údajů dodržovat předpisy o standardních smluvních doložkách a neexistují účinná doplňková opatření, využívaly všech svých vyšetřovacích a nápravných pravomocí podle článku 58 obecného nařízení; připomíná, že ze závěru SDEU vyplývá, že všechny dozorové úřady mají „povinnost plnit svůj úkol vymáhat uplatňování nařízení GDPR“;

Štít na ochranu soukromí

17. konstatuje, že SDEU dospěl k závěru, že štít EU-USA na ochranu soukromí nezaručuje v zásadě rovnocennou, a tudíž odpovídající úroveň ochrany, jakou poskytuje nařízení GDPR a Listina, zejména z důvodu hromadného přístupu orgánů veřejné moci USA k osobním údajům předávaným v rámci štítu na ochranu soukromí, jež není v souladu se zásadami nezbytnosti a proporcionality, a proto, že subjekty údajů z EU nemají žádná práva, jichž by bylo možné domáhat se před soudy USA nebo jakýmkoli jinými nezávislými orgány jednajícími jako soud vůči orgánům USA prostřednictvím žaloby; očekává, že se současná vláda USA bude více angažovat při plnění svých povinností vyplývajících z možných budoucích mechanismů předávání než předchozí vlády, které projevovaly nedostatečný politický závazek k dodržování a prosazování pravidla „bezpečného přístavu“ a vymáhání pravidel štítu na ochranu soukromí;

18. poukazuje na to, že některé společnosti v reakci na rozhodnutí ve věci Schrems II spěšně revidují svá oznámení o ochraně soukromí a smlouvy se třetími stranami, které odkazují na jejich závazky v rámci štítu na ochranu soukromí, aniž by posoudily ta nejlepší opatření pro zákonné předávání údajů;

19. vyjadřuje politování nad tím, že navzdory četným výzvám Parlamentu v usneseních z let 2016, 2017 a 2018, aby Komise přijala veškerá nezbytná opatření k zajištění toho, aby štít na ochranu soukromí plně vyhovoval nařízení GDPR a Listině, Komise nejednala v souladu s čl. 45 odst. 5 nařízení GDPR; lituje, že Komise pomíjí výzvy Parlamentu k pozastavení štítu na ochranu soukromí, dokud orgány USA nebudou plnit jeho podmínky, což posiluje riziko zneplatnění štítu na ochranu soukromí SDEU; připomíná, že na problémy s fungováním štítu na ochranu soukromí opakovaně upozornily pracovní skupina zřízená podle článku 29 i EDPB;

20. vyjadřuje politování nad tím, že Komise upřednostnila vztahy s USA před zájmy občanů EU a že Komise tímto nechala úkol chránit právo EU na jednotlivých občanech;

Hromadné sledování a právní rámec

21. vybízí Komisi, aby aktivně monitorovala používání technologií hromadného sledování ve Spojených státech i v jiných třetích zemích, které jsou nebo by mohly být předmětem zjištění týkajícího se odpovídající ochrany, jako např. Spojené království; naléhavě vyzývá Komisi, aby nepřijímala rozhodnutí o odpovídající ochraně ve vztahu k zemím, jejichž zákony a programy týkající se hromadného sledování nesplňují kritéria SDEU, a to jak literou, tak duchem;

22. bere na vědomí, že nedávno vstoupil v USA v platnost kalifornský zákon o ochraně spotřebitele; bere na vědomí související diskuse a legislativní návrhy na federální úrovni; zdůrazňuje, že ačkoli jde o kroky správným směrem, ani kalifornský zákon o ochraně spotřebitele, ani žádný z federálních návrhů dosud nespĺňuje požadavky nařízení GDPR pro zjištění týkající se odpovídající ochrany; důrazně vyzývá zákonodárce USA, aby přijali právní předpisy, které budou tyto požadavky splňovat, a tím přispěli k zajištění toho, aby právní předpisy USA poskytovaly v zásadě stejnou úroveň ochrany, jaká je v současnosti zaručená v EU;

Čtvrtek 20. května 2021

23. upozorňuje na to, že takový právní předpis na ochranu osobních údajů spotřebitele sám o sobě nenapraví základní nedostatky zjištěné Soudním dvorem, pokud jde o hromadné sledování ze strany zpravodajských služeb USA a o nedostatečný přístup k prostředkům nápravy; vybízí zákonodárce USA, aby přehodnotili úpravy § 702 zákona FISA, výnos prezidenta 12333 a politickou směrnicí prezidenta PPD-28, zejména pokud jde o hromadné sledování a poskytování stejné úrovně ochrany občanům EU a USA; vybízí Spojené státy, aby zavedly mechanismy, které zajistí, že fyzické osoby budou dostávat (s odkladem) oznámení a budou mít možnost napadnout nezákonné sledování prováděné podle § 702 a EO 12333, a vytvořily tak právně podložený mechanismus, který zajistí, že občané jiných států než USA budou mít vymahatelná práva nad rámec zákona o soudní ochraně;

24. připomíná, že členské státy pokračují ve výměně osobních údajů se Spojenými státy v rámci Programu sledování financování terorismu (TFTP), Dohody o jmenné evidenci cestujících mezi EU a USA, automatické výměny daňových informací s USA prostřednictvím mezivládních dohod provádějících zákon USA o podávání informací o zahraničních účtech pro daňové účely (FATCA), což má nepříznivý vliv na tzv. „náhodné Američany“, jak se uvádí v usnesení Parlamentu ze dne 5. července 2018 o nepříznivém dopadu amerického zákona o podávání informací o zahraničních účtech pro daňové účely (FATCA) na občany EU, a zejména na tzv. „náhodné Američany“⁽¹⁷⁾; připomíná, že USA mají i nadále přístup k databázím donucovacích orgánů členských států, které obsahují otisky prstů a údaje DNA občanů EU; žádá Komisi, aby analyzovala dopad rozsudků ve věci Schrems I a II na tyto výměny údajů a aby do 30. září 2021 předložila Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci svou analýzu a způsob, jakým je hodlá uvést do souladu s rozsudky, a to veřejně a písemně výboru LIBE;

25. vyzývá rovněž Komisi, aby analyzovala situaci poskytovatelů cloudových služeb, na něž se vztahuje § 702 zákona FISA, kteří předávají údaje za použití standardních smluvních doložek; vyzývá Komisi, aby analyzovala dopad na práva udělená podle zastřešující dohody mezi EU a USA, včetně práva na soudní ochranu, vzhledem k tomu, že USA toto právo výslovně udělují pouze občanům určených zemí, které umožňují předávání údajů do USA pro obchodní účely; považuje za nepřijatelné, že Komise dosud nezveřejnila svá zjištění prvního společného přezkumu zastřešující dohody, a to rok po uplynutí lhůty, a vyzývá Komisi, aby případně dohodu neprodleně uvedla do souladu se standardy stanovenými rozsudky SDEU;

26. s ohledem na výrazné mezery v ochraně údajů evropských občanů předávaných do Spojených států považuje za nezbytné podpořit investice do evropských nástrojů pro ukládání dat (např. cloudových služeb), a snížit tak závislost Unie na úložných kapacitách třetích zemí a posílit strategickou autonomii Unie v oblasti správy a ochrany údajů;

Rozhodnutí o odpovídající ochraně

27. vyzývá Komisi, aby přijala veškerá nezbytná opatření k zajištění toho, aby jakékoli rozhodnutí o odpovídající ochraně ve vztahu k USA bylo plně v souladu s nařízením (EU) 2016/679, Listinou a všemi hledisky rozsudků SDEU; připomíná, že rámce přiměřenosti významně usnadňují hospodářskou činnost, zejména pro malé a střední podniky a začínající podniky, které na rozdíl od velkých společností často nemají nezbytnou finanční, právní a technickou kapacitu k využívání jiných nástrojů předávání; vyzývá členské státy, aby s USA uzavřely dohody, které nebudou zahrnovat tajné sledování; vyzývá Komisi, aby využila svých kontaktů se svými protějšky v USA a sdělila jim, že pokud nedojde ke změně zákonů a postupů USA v oblasti sledování, jedinou reálnou možností, jak usnadnit budoucí rozhodnutí o odpovídající ochraně, by bylo uzavření dohod s členskými státy, které nebudou zahrnovat tajné sledování;

28. domnívá se, že budoucí rozhodnutí Komise o odpovídající ochraně by se nemělo opírat o systém autocertifikace, jako tomu bylo v případě režimu bezpečného přístupu i štítu na ochranu soukromí; vyzývá Komisi, aby plně zapojila EDPB do hodnocení dodržování a vymáhání veškerých nových rozhodnutí o odpovídající ochraně ve vztahu k USA; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby se s vládou USA dohodla na opatřeních nezbytných k tomu, aby EDPB mohl tuto úlohu účinně plnit; očekává, že než Komise toto rozhodnutí přijme, zváží důkladněji postoj Parlamentu k jakémukoli novému rozhodnutí o odpovídající ochraně, které se týká USA;

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 141.

Čtvrtek 20. května 2021

29. připomíná, že Komise v současné době přezkoumává všechna rozhodnutí o odpovídající ochraně přijatá podle směrnice 95/46/ES; zdůrazňuje, že Komise by měla použít přísnější normy stanovené nařízením GDPR a rozsudky SDEU ve věci Schrems I a II s cílem posoudit, zda je dosažena v zásadě rovnocenná úroveň ochrany s úrovní poskytovanou podle nařízení GDPR, a to i pokud jde o přístup k účinnému právnímu prostředku a právní ochraně před neoprávněným přístupem k osobním údajům orgány třetích zemí; naléhavě žádá Komisi, aby tyto přezkumy co nejdříve dokončila a zrušila nebo pozastavila veškerá rozhodnutí přijatá před vstupem nařízení GDPR v platnost, pokud zjistí, že dotyčná třetí země neposkytuje v zásadě rovnocennou úroveň ochrany a pokud nelze zjednat nápravu této situace;

30. domnívá se, že Bidenova vláda jmenováním zkušeného odborníka na ochranu soukromí jako hlavního vyjednavče pro nástupce štítu na ochranu soukromí prokázala závazek nalézt řešení pro předávání obchodních údajů mezi EU a USA přednostně; očekává, že dialog mezi Komisí a jejími protějšky v USA, který byl zahájen ihned po vydání rozhodnutí SDEU, se v nadcházejících měsících zintenzivní;

31. vyzývá Komisi, aby ve vztahu k USA nepřijímala žádná nová rozhodnutí o odpovídající ochraně, dokud nebudou provedeny smysluplné reformy, zvláště s ohledem na účely národní bezpečnosti a potřeby zpravodajských služeb, kterých lze dosáhnout jasnou, právně udržitelnou, vymahatelnou a nediskriminační reformou zákonů a praxe USA; v této souvislosti znovu připomíná význam spolehlivých záruk v oblasti přístupu orgánů veřejné moci k osobním údajům; vyzývá Komisi, aby uvedla do praxe své „geopolitické ambice“ k prosazování takové ochrany údajů v USA a dalších třetích zemích, která je v zásadě rovnocenná ochraně v EU;

32. doporučuje, aby vnitrostátní úřady pro ochranu osobních údajů pozastavily předávání osobních údajů, k nimž mohou mít přístup veřejné orgány v USA, pokud Komise přijme ve vztahu k USA jakékoli nové rozhodnutí o odpovídající ochraně v případě, že takové smysluplné reformy neprobíhají;

33. vítá skutečnost, že se Komise řídí kritérii stanovenými v referenčním rámci pro odpovídající ochranu pracovní skupiny zřízené podle článku 29 podle nařízení GDPR⁽¹⁸⁾ (schváleném sborem EDPB) a v doporučení EDPB č. 1/2021 o referenčním rámci pro odpovídající ochranu podle směrnice o prosazování práva⁽¹⁹⁾; domnívá se, že by Komise při hodnocení toho, zda třetí země splňuje podmínky pro vydání rozhodnutí o odpovídající ochraně, neměla z těchto kritérií slevit; bere na vědomí, že EDPB nedávno aktualizoval svá doporučení týkající se evropských základních záruk pro sledovací opatření s ohledem na judikaturu SDEU⁽²⁰⁾;

o

o o

34. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Komisi, Evropské radě, Radě Evropské unie, Evropskému sboru pro ochranu osobních údajů, vnitrostátním parlamentům členských států, Kongresu a vládě Spojených států amerických a parlamentu a vládě Spojeného království.

⁽¹⁸⁾ https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=614108

⁽¹⁹⁾ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/recommendations/recommendations-012021-adequacy-referential-under-law_cs

⁽²⁰⁾ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/preporiki/recommendations-022020-european-essential-guarantees_cs

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0257

Právo Parlamentu na informace, pokud jde o průběžné posuzování národních plánů pro oživení a odolnost

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o právu Parlamentu na informace, pokud jde o průběžné posuzování národních plánů pro oživení a odolnost (2021/2703(RSP))

(2022/C 15/19)

Evropský parlament,

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost ⁽¹⁾ (dále jen „nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost“),
- s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost bylo přijato řádným legislativním postupem;
- B. vzhledem k tomu, že Nástroj pro oživení a odolnost je bezprecedentní nástroj, pokud jde o objem a způsoby financování;
- C. vzhledem k tomu, že demokratická a parlamentní kontrola provádění Nástroje pro oživení a odolnost je možná pouze za předpokladu, že se Parlament plně účastní všech fází;
- D. vzhledem k tomu, že článek 26 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost zavádí dialog o oživení a odolnosti s cílem zajistit větší transparentnost a odpovědnost a rovněž to, aby Komise poskytovala Parlamentu informace týkající se mj. plánů členských států pro oživení a odolnost a jejich posouzení;
- E. vzhledem k tomu, že Parlament se může vyjádřit k záležitostem projednávaným v rámci dialogu o oživení a odolnosti, a to i formou usnesení a výměny názorů s Komisí, a vzhledem k tomu, že Komise tyto názory musí zohlednit;
- F. vzhledem k tomu, že Parlament může vyzvat Komisi, aby poskytla informace o aktuálním stavu posuzování národních plánů pro oživení a odolnost v rámci dialogu o oživení a odolnosti;
- G. vzhledem k tomu, že členské státy by v zásadě měly své plány pro oživení a odolnost předložit Komisi do 30. dubna 2021;
- H. vzhledem k tomu, že doposud předložilo Komisi své plány pro oživení a odolnost 18 členských států;
- I. vzhledem k tomu, že Komise musí posoudit každý národní plán pro oživení a odolnost do dvou měsíců od jeho předložení;
- J. vzhledem k tomu, že Komise poskytla předložené národní plány pro oživení a odolnost Parlamentu a Radě;
- K. vzhledem k tomu, že Parlament dne 11. března 2021 uspořádal plenární rozpravu na téma „Dodržování zásady partnerství při přípravě národních plánů pro oživení a odolnost a zajištění řádného vynakládání finančních prostředků“;
- L. vzhledem k tomu, že Výbor regionů a Rada evropských obcí a regionů zveřejnily dne 20. ledna 2021 výsledky své cílené konzultace na téma „Zapojení obcí, měst a regionů do přípravy národních plánů pro oživení a odolnost“;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17.

Čtvrtek 20. května 2021

1. vítá snahy Komise o zajištění rychlého přijetí příslušných prováděcích rozhodnutí Rady souvisejících s národními plány pro oživení a odolnost ještě před létem a její nepřetržitou spolupráci s členskými státy s cílem pomoci jim při vypracovávání kvalitních plánů;
2. připomíná Komisi, že musí plnit své povinnosti vyplývající z nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a poskytovat Parlamentu veškeré relevantní informace o aktuálním stavu provádění nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost a zohlednit veškeré prvky vyplývající z názorů vyjádřených v rámci dialogu o oživení a odolnosti, včetně názorů vyjádřených příslušnými výbory a v usneseních přijatých v plénu;
3. je přesvědčen, že Komise musí pravidelně informovat Parlament, a to ústně i písemně, o stavu posuzování národních plánů pro oživení a odolnost, má-li být zajištěna řádná demokratická a parlamentní kontrola provádění Nástroje pro oživení a odolnost i větší transparentnost a demokratická odpovědnost; zdůrazňuje, že v souladu s nařízením o Nástroji pro oživení a odolnost má Parlament právo dostávat tyto informace v rámci dialogu o oživení a odolnosti;
4. vyzývá Komisi, aby poskytla veškeré podstatné podkladové informace a souhrn reforem a investic, které jsou stanoveny v předložených plánech a které se týkají oblasti působnosti rozdělené do šesti pilířů (včetně obecných a specifických cílů a horizontálních zásad) a 11 posuzovacích kritérií stanovených v nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost;
5. znovu potvrzuje očekávání Parlamentu, že informace budou poskytovány ve snadno srozumitelné a porovnatelné podobě, včetně všech stávajících překladů dokumentů předložených členskými státy;
6. domnívá se, že sdílení jakýchkoli předběžných posouzení plánů nepředjímá výsledek postupu; domnívá se, že by se tím zlepšil dialog o oživení a odolnosti, neboť většina národních plánů pro oživení a odolnost je v okamžiku předložení ve velmi pokročilém stádiu a pravděpodobně bude schválena;
7. je přesvědčen, že pro zajištění a posílení demokratické legitimacy a vlastní odpovědnosti občanů za Nástroj pro oživení a odolnost je třeba, aby Komise byla naprosto transparentní a nesla plnou odpovědnost;
8. připomíná, že v čl. 18 odst. 4 písm. q) nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost se uvádí, že národní plány pro oživení a odolnost by měly obsahovat „shrnutí konzultačního procesu vedeného v souladu s vnitrostátním právním rámcem s místními a regionálními orgány, sociálními partnery, organizacemi občanské společnosti, mládežnickými organizacemi a dalšími relevantními zúčastněnými stranami a popis toho, jak je v tomto plánu zohledněn příspěvek zúčastněných stran“; vyzývá Komisi, aby vyzvala členské státy ke konzultacím se všemi vnitrostátními zúčastněnými stranami a aby zajistila zapojení občanské společnosti a místních a regionálních orgánů do provádění plánů, a zejména do jejich monitorování, a aby zajistila, že v případě budoucích změn nebo nových plánů proběhnou konzultace;
9. vyzývá Komisi, aby zajistila naprostou transparentnost, pokud jde o harmonogram schvalování aktů v přenesené pravomoci v návaznosti na nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, zejména aktů v přenesené pravomoci týkajících se srovnávacího přehledu ukazatelů oživení a odolnosti a metodiky vykazování sociálních výdajů, včetně výdajů na děti a mládež, a aby zohlednila relevantní prvky dialogu o oživení a odolnosti; dále vyzývá k urychlenému schválení těchto aktů v přenesené pravomoci před letními prázdninami;
10. žádá Komisi o zajištění toho, aby před posuzováním splnění milníků a cílů dojednaných v prováděcím rozhodnutí Rady a v národních plánech pro oživení a odolnost obdržel Parlament předběžná zjištění týkající se splnění milníků a cílů v souladu s čl. 25 odst. 4 nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost;
11. připomíná Radě, že „relevantní výsledky jednání v přípravných orgánech Rady se předají příslušnému výboru Evropského parlamentu“;
12. vyzývá Komisi, aby v rámci dialogu o oživení a odolnosti nadále uplatňovala otevřený, transparentní a konstruktivní přístup;
13. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Evropské radě a Komisi.

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0259

Odpovědnost společností za škody na životním prostředí

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o odpovědnosti společností za škody na životním prostředí (2020/2027(INI))

(2022/C 15/20)

Evropský parlament,

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí⁽¹⁾ (dále jen „směrnice o odpovědnosti za životní prostředí“),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí⁽²⁾ (dále jen „směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí“),
- s ohledem na zprávu Komise Radě a Evropskému parlamentu ze dne 14. dubna 2016 podle čl. 18 odst. 2 směrnice 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (COM(2016)0204),
- s ohledem na články 4 a 191 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“),
- s ohledem na článek 37 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
- s ohledem na změnu směrnice 2004/35/ES prostřednictvím směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES ze dne 15. března 2006 o nakládání s odpady z těžebního průmyslu⁽³⁾, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého⁽⁴⁾ a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/30/EU ze dne 12. června 2013 o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři⁽⁵⁾,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 14. dubna 2016 nazvaný „Hodnocení směrnice o odpovědnosti za životní prostředí v rámci REFIT“ (SWD(2016)0121), který je připojen ke zprávě Komise Evropskému parlamentu a Radě podle čl. 18 odst. 2 směrnice 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí,
- s ohledem na informační sdělení výzkumné služby Evropského parlamentu (EPRS) ze dne 6. června 2016 nazvané „Provádění směrnice o odpovědnosti za životní prostředí: analýza postupu pro hodnocení provedená Komisí“,
- s ohledem na studii své tematické sekce pro práva občanů a ústavní záležitosti ze dne 15. května 2020 nazvanou „Odpovědnost společností za životní prostředí“,
- s ohledem na studii Komise z května 2020 nazvanou „Zlepšování finančního zajištění v kontextu směrnice o odpovědnosti za životní prostředí“,
- s ohledem na hodnocení směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí, které zveřejnil Evropský hospodářský a sociální výbor dne 11. prosince 2019,
- s ohledem na informační sdělení EPRS z října 2020 nazvané „Odpovědnost společností za životní prostředí: vybrané možné změny směrnice o odpovědnosti za životní prostředí“,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 28. října 2020 o hodnocení směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí (SWD(2020)0259),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56.

⁽²⁾ Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 28.

⁽³⁾ Úř. věst. L 102, 11.4.2006, s. 15.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 178, 28.6.2013, s. 66.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na závěry a doporučení projektu Evropské unie pro boj proti trestné činnosti v oblasti životního prostředí (EFFACE) (březen 2016),
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanoviska Výboru pro rozvoj, Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0112/2021),
- A. vzhledem k tomu, že podle čl. 191 odst. 1 SFEU musí politika Unie v oblasti životního prostředí přispívat k sledování cílů, jako je ochrana lidského zdraví, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí, podpora uvážlivého a racionálního využívání přírodních zdrojů a podpora opatření na mezinárodní úrovni určených k řešení regionálních nebo celosvětových problémů v oblasti životního prostředí;
- B. vzhledem k tomu, že článek 37 Listiny stanoví, že vysoká úroveň ochrany životního prostředí a zlepšování jeho kvality musí být součástí politik Unie a musí být zaručeny v souladu se zásadou udržitelného rozvoje;
- C. vzhledem k tomu, že koordinovaná strategie EU pro životní prostředí podporuje spolupráci a zajišťuje, aby byly politiky EU vzájemně konzistentní; vzhledem k tomu, že Zelená dohoda pro Evropu stanoví ambiciózní cíl nulového znečištění, kterého má být dosaženo prostřednictvím průřezové strategie na ochranu zdraví občanů před zhoršováním životního prostředí a jeho znečišťováním, a zároveň požaduje spravedlivou transformaci, která nebude nikoho opomíjet;
- D. vzhledem k tomu, že odpovědným chováním společností se rozumí to, že společnosti náležitě zohledňují otázky životního prostředí; vzhledem k tomu, že zajištění odpovědnosti za škody na životním prostředí je klíčem k dlouhodobé udržitelnosti evropských podniků; vzhledem k tomu, že dosažení tohoto cíle úzce souvisí s rozvojem souvisejících právních předpisů o řádné péči podniků a sociální odpovědnosti a udržitelné správě a řízení společností; vzhledem k tomu, že odpovědnost musí být v souladu s vnitrostátními právními předpisy;
- E. vzhledem k tomu, že škody na životním prostředí, nebezpečné a škodlivé chemické látky a změna klimatu mohou představovat významná rizika pro lidské zdraví v důsledku znečištění ovzduší, půdy a vody;
- F. vzhledem k tomu, že směrnice o odpovědnosti za životní prostředí koexistuje s dalšími nástroji a ustanoveními o odpovědnosti, a to jak na úrovni EU, tak na úrovni členských států; vzhledem k tomu, že případy, v jejichž důsledku vzniká odpovědnost podle směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, mohou mít zároveň za následek zahájení trestněprávního, občanskoprávního či správního řízení, což vytváří právní nejistotu a nejistotu jak pro dotčené společnosti, tak pro potenciální oběti;
- G. vzhledem k tomu, že Komise ve své zprávě o odpovědnosti za životní prostředí z roku 2016 uvádí, že navzdory přínosům směrnice o odpovědnosti za životní prostředí v úsilí o zlepšení právní soudržnosti na úrovni EU se EU stále potýká s roztržitostí právních předpisů v této oblasti a nejednotností z právního a praktického hlediska;
- H. vzhledem k tomu, že stávající definice pojmů „škody na životním prostředí“ a „provizovatel“ podle směrnice o odpovědnosti za životní prostředí byly předmětem různých analýz, které poukázaly na obtíže při jejich výkladu; vzhledem k tomu, že význam prahové hodnoty škod na životním prostředí je vykládán a uplatňován odlišně, a proto je třeba jej dále vyjasnit;
- I. vzhledem k tomu, že stále častěji dochází k případům, kdy oběti znečištění způsobeného dceřinými společnostmi evropských společností působících mimo území EU podávají žalobu proti mateřským společnostem ve věci odpovědnosti za životní prostředí u soudů v EU;
- J. vzhledem k tomu, že režimy odpovědnosti za difúzní znečištění jsou v právu EU roztržitěné;

Čtvrtek 20. května 2021

- K. vzhledem k tomu, že směrnice o odpovědnosti za životní prostředí zavedla rámec odpovědnosti za životní prostředí založený na zásadě „znečišťovatel platí“ s cílem předcházet škodám na životním prostředí a napravovat je; vzhledem k tomu, že směrnice o odpovědnosti za životní prostředí doplňuje hlavní právní předpisy EU v oblasti životního prostředí, s nimiž je přímo či nepřímo spojená, zejména směrnici o ochraně přírodních stanovišť⁽⁶⁾, směrnici o ochraně ptáků⁽⁷⁾, rámcovou směrnici o vodě⁽⁸⁾, rámcovou směrnici o strategii pro mořské prostředí⁽⁹⁾ a směrnici o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři⁽¹⁰⁾;
- L. vzhledem k tomu, že Komise ve své zprávě o odpovědnosti za životní prostředí z roku 2016 doporučila všem členským státům, aby se zavázaly, že budou „zaznamenávat údaje o případech podle směrnice o odpovědnosti za životní prostředí a zveřejňovat příslušné registry, pokud tak již nečinily“⁽¹¹⁾; vzhledem k tomu, že navzdory této skutečnosti má pouze sedm členských států registr případů podle této směrnice, který je veřejně přístupný, a další čtyři členské státy mají registr, který není veřejný; vzhledem k tomu, že několik členských států shromažďuje informace, na které se vztahují jiné právní předpisy EU, ale ne konkrétní směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, nebo mají registry s širším či jiným rozsahem působnosti, a několik členských států shromažďuje údaje na regionální úrovni; vzhledem k tomu, že 14 členských států nemá žádnou databázi případů týkajících se životního prostředí nebo případů podle směrnice o odpovědnosti za životní prostředí; vzhledem k tomu, že provádění směrnice o odpovědnosti za životní prostředí se vyznačuje značnou mírou flexibility pro členské státy, která je dána rozdílností právních předpisů a nízkou homogenností jak z právního, tak z praktického hlediska;
- M. vzhledem k tomu, že většina členských států ve svých právních předpisech nevyžaduje nástroje povinného finančního zajištění, avšak několik zemí je požaduje⁽¹²⁾; vzhledem k tomu, že tyto nástroje, pokud jsou prováděny, se zjevně osvědčují a ukazují na to, že je třeba zvážit zavedení povinného systému finančního zajištění;
- N. vzhledem k tomu, že na většině trhů je sice k dispozici dostatečné pojištění krytí, a to i na doplňkové a vyrovnávací nápravy škod, ale poptávka je obecně nízká vzhledem k malému počtu hlášených případů, nedostatečnému vymáhání a pomalejšímu vývoji na nových trzích⁽¹³⁾; vzhledem k tomu, že to samo o sobě nepředstavuje překážku pro zavedení povinných finančních záruk;
- O. vzhledem k tomu, že platební neschopnost provozovatele v důsledku velkých havárií představuje v EU i nadále problém; vzhledem k tomu, že Komise by měla analyzovat stávající vnitrostátní a regulační rámce a přijmout harmonizovaný přístup EU s cílem chránit daňové poplatníky před důsledky platební neschopnosti společnosti;
- P. vzhledem k tomu, že dostupnost nástrojů finančního zajištění se od přijetí směrnice o odpovědnosti za životní prostředí výrazně zvýšila;
- Q. vzhledem k tomu, že byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES⁽¹⁴⁾, která bude členskými státy uplatňována od 25. června 2023;
- R. vzhledem k tomu, že v některých případech členové správních orgánů společností sice vědí o činnostech s vysokým rizikem, že způsobí škody na životním prostředí, ale jejich rozhodování zůstává orientované na zisk na úkor odpovědného chování a životního prostředí;
- S. vzhledem k tomu, že přezkum směrnice o odpovědnosti za životní prostředí by měl nutně usilovat o dosažení rovnováhy mezi zájmy podniků a ochranou životního prostředí;

⁽⁶⁾ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁽⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁽⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽⁹⁾ Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19).

⁽¹⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/30/EU ze dne 12. června 2013 o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři (Úř. věst. L 178, 28.6.2013, s. 66).

⁽¹¹⁾ COM(2016)0204, s. 10.

⁽¹²⁾ Generální ředitelství pro životní prostředí, *Outcome of the Specific Contract „Support for the REFIT actions for the ELD – phase 2“*, Evropská komise, Brusel, 2019, s. 17.

⁽¹³⁾ Hodnocení směrnice o odpovědnosti za životní prostředí v rámci REFIT, s. 47.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 409, 4.12.2020, s. 1.

Čtvrtek 20. května 2021

- T. vzhledem k tomu, že Evropský parlament se v posledních letech aktivně podílel na prosazování režimu odpovědnosti za škody na životním prostředí a porušování lidských práv, k nimž dochází ve třetích zemích, a to zejména přijetím usnesení ze dne 25. října 2016 o odpovědnosti podniků za závažné porušování lidských práv ve třetích zemích ⁽¹⁵⁾;
- U. vzhledem k tomu, že mandát Komise by měl zajistit prosazování ustanovení týkajících se vytvoření nebo zachování rovných podmínek v otázkách životního prostředí v obchodních dohodách EU, pokud jsou tato ustanovení součástí dané dohody;
- V. vzhledem k tomu, že Evropská agentura pro životní prostředí zkoumá, jak jsou rizika a přínosy pro životní prostředí ve společnosti rozděleny; vzhledem k tomu, že Pařížská dohoda o změně klimatu z roku 2015 zdůrazňuje, že je důležité zohlednit práva znevýhodněných osob; vzhledem k tomu, že Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva nedávno zveřejnil rámcové zásady pro lidská práva a životní prostředí, které vyjasňují závazky států v oblasti lidských práv týkající se čistého, zdravého a udržitelného životního prostředí; vzhledem k tomu, že v současné době je předmětem jednání v rámci OSN rovněž systém odpovědnosti podniků za porušování lidských práv;
- W. vzhledem k tomu, že dopad škod na životním prostředí a trestné činy proti životnímu prostředí negativně ovlivňují nejen biologickou rozmanitost a klima, ale také lidská práva a lidské zdraví; vzhledem k tomu, že prostřednictvím přezkumu by mělo být posouzeno přeshraniční riziko škod na životním prostředí, závažné organizované trestné činnosti a korupce spolu s riziky pro lidská práva a životní prostředí;
- X. vzhledem k tomu, že zásada 21 Stockholmské deklarace a zásada 2 Deklarace z Ria uznávají svrchované právo států využívat vlastní zdroje v souladu se svými environmentálními politikami, ale také zdůrazňují odpovědnost zajistit, aby činnosti v rámci jejich vnitrostátní jurisdikce nebo v rámci jejich vlivu nezpůsobovaly škody na životním prostředí jiných států nebo oblastí mimo jejich jurisdikci;

Obecné poznámky

1. vítá úsilí Komise posoudit a překlenout rozdíly v provádění směrnice o odpovědnosti za životní prostředí a směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí mezi jednotlivými členskými státy;
2. vyjadřuje politování nad tím, že diskreční pravomoci stanovené ve směrnici o odpovědnosti za životní prostředí, nedostatek povědomí a informací o této směrnici, nedostatečné zdroje a odborné znalosti a slabé mechanismy pro zajišťování jejího dodržování a účinné správy na vnitrostátní, regionální a místní úrovni mají za následek nedostatky v jejím provádění, značné rozdíly mezi členskými státy v úrovni prosazování a naplňování směrnice o odpovědnosti za životní prostředí a v počtu případů a nerovné podmínky pro provozovatele; vyjadřuje politování nad tím, že tyto nedostatky mají dopad i na provádění směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí; zastává proto názor, že je potřeba další úsilí k zajištění regulační standardizace v EU a větší důvěry veřejnosti v efektivitu právních předpisů EU, s cílem předcházet škodám na životním prostředí a napravovat je a nalézt náležitou rovnováhu mezi zájmy podniků a ochranou životního prostředí;
3. vítá vytvoření Fóra pro dodržování právních předpisů a správu v oblasti životního prostředí, které sdružuje odborníky v oblasti zajišťování dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí, v návaznosti na akční plán Komise z roku 2018 ⁽¹⁶⁾ a pracovní program na období 2020–2022 pro zlepšení dodržování právních předpisů a správy v oblasti životního prostředí, který toto fórum schválilo v únoru 2020 ⁽¹⁷⁾;
4. vyjadřuje politování nad tím, že v mnoha členských státech rozpočty inspekcí v oblasti životního prostředí v důsledku finanční krize stagnují nebo se snížily a že i velké orgány s dobrými zdroji mají někdy problémy s tím, aby nezávisle rozvíjely znalosti nejlepších způsobů, jak zajistit dodržování předpisů; je tudíž toho názoru, že je třeba větší podpora na úrovni EU, například skrze přístupné informační portály, běžně využívané sítě (sítě EU pro odborníky), informace a pokyny k osvědčeným postupům, další vzdělávací programy v oblasti specifík environmentálních právních předpisů a trestných

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s. 125.

⁽¹⁶⁾ Sdělení Komise ze dne 18. ledna 2018 o opatřeních EU ke zlepšení dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí a správy věcí veřejných v této oblasti (COM(2018)0010).

⁽¹⁷⁾ Fórum pro dodržování právních předpisů a správu v oblasti životního prostředí, Schválený pracovní program na období 2020–2022 pro zlepšení dodržování právních předpisů a správy v oblasti životního prostředí, Evropská komise, Brusel, 2020.

Čtvrtek 20. května 2021

činů proti životnímu prostředí na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni pro soudce a odborníky, vzdělávací materiály a pokyny ohledně dovedností, ve spolupráci s vnitrostátními orgány, jelikož to by mohlo zvýšit tlak na podniky, které jsou „černými ovci“, pomoci podnikům, které dodržují zákon, a umožnit zainteresovaným stranám, provozovatelům a veřejnosti získat větší povědomí o existenci režimu směrnice o odpovědnosti za životní prostředí a jeho prosazování a tím přispět k lepší prevenci a nápravě škod na životním prostředí;

5. vyjadřuje politování nad tím, že trestné činy proti životnímu prostředí patří mezi nejvýnosnější formy nadnárodní trestné činnosti; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby vyčlenily odpovídající finanční a lidské zdroje na prevenci, vyšetřování a stíhání trestných činů na životním prostředí a aby zvýšily odbornost zapojených orgánů, včetně státních zástupců a soudců, aby mohly být trestné činy proti životnímu prostředí a jejich důsledky účinněji stíhány a trestány; vyzývá členské státy, aby v rámci svých vnitrostátních policejních služeb zřídily nebo posílily specializované jednotky na odpovídající úrovni pro vyšetřování trestných činů proti životnímu prostředí; dále vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že všechny členské státy budou mít zavedeny řádné postupy pro řešení environmentálních krizí na vnitrostátní i nadnárodní úrovni, a vybízí členské státy, aby v nadnárodních případech trestné činnosti proti životnímu prostředí využívaly společné vyšetřovací týmy a výměnu informací, jež usnadňují koordinaci vyšetřování a stíhání prováděných souběžně v několika členských státech;

6. domnívá se, že k příčinám nedostatečné harmonizace směrnice o odpovědnosti za životní prostředí patří absence ustanovení o standardním administrativním postupu pro hlášení bezprostředních hrozeb škod na životním prostředí či skutečných škod příslušným orgánům; lituje proto, že ze směrnice nevyplývá povinnost zveřejňovat taková oznámení či informace o tom, jak jsou dotyčné případy řešeny; konstatuje, že některé členské státy zjistily toto omezení ve svých vnitrostátních právních předpisech a následně vytvořily databáze pro oznámení, incidenty a případy; upozorňuje nicméně na to, že tato praxe se mezi členskými státy značně rozchází a je spíše omezená;

7. upozorňuje na to, že by měly být pod dohledem pracovní skupiny EU pro směrnici o odpovědnosti za životní prostředí shromažďovány spolehlivé údaje o případech týkajících se životního prostředí, které vedly k uplatnění směrnice o odpovědnosti za životní prostředí nebo jiných správních, občanskoprávních nebo trestněprávních nástrojů, a že by měly být zveřejňovány příslušné údaje; vyzývá Komisi, aby řádně posoudila situaci s cílem zajistit, zda by škody na životním prostředí mohla adekvátně řešit kombinace různých právních nástrojů, nebo zda stále existují závažné rozdíly, které je třeba odstranit; trvá na správném provádění směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, a proto vybízí členské státy, aby zaznamenávaly údaje o incidentech v souvislosti s touto směrnicí, zveřejnily rejstříky podle ELD a shromažďovaly údaje požadované pro účelné dokumentování a účinné uplatňování směrnice v jejich zemi, s cílem zvýšit důvěru v režim směrnice o odpovědnosti za životní prostředí a zlepšit její provádění;

8. zdůrazňuje, že téměř ve všech případech souvisejících se směrnicí o odpovědnosti za životní prostředí provozovatelé spolupracují se správními orgány na nápravě; konstatuje nicméně, že průměrné náklady na nápravná opatření dosahují 42 000 EUR⁽¹⁸⁾, ale v několika závažných případech byly náklady podstatně vyšší; vyjadřuje tudíž politování nad tím, že v těchto případech nebylo možné zpětné získání nákladů vzhledem k platební neschopnosti provozovatele, a v důsledku toho musel tyto náklady zaplatit stát, a tím nepřímo daňový poplatník, čemuž je třeba v budoucnu předejít;

9. konstatuje, že míra trestního stíhání společností v případech týkajících se životního prostředí je napříč členskými státy nízká, přestože k jednáním, která jsou trestnými činy ve smyslu směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí, prokazatelně dochází; upozorňuje v této souvislosti, že příčiny tohoto stavu nebyly Komisí a členskými státy dosud uceleně analyzovány a objasněny;

Doporučení

10. požaduje, aby byla směrnice o odpovědnosti za životní prostředí co nejdříve revidována a přeměněna v plně harmonizované nařízení; zdůrazňuje však, že je třeba směrnicí o odpovědnosti za životní prostředí aktualizovat a uvést ji v soulad s dalšími právními předpisy EU, jejichž cílem je ochrana životního prostředí, včetně směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí; zdůrazňuje, že rozdíly v provádění a uplatňování pravidel EU pro odpovědnost společností za škody na životním prostředí v současnosti vytvářejí nerovné podmínky pro průmysl EU, což narušuje řádné fungování vnitřního trhu EU; vyzývá k většímu úsilí o harmonizaci provádění směrnice o odpovědnosti za životní prostředí v členských státech;

11. vyzývá k aktualizaci směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí na základě důkladného posouzení dopadů, které by mělo mimo jiné zahrnovat oblast působnosti směrnice a zohlednit nové druhy a vzorce trestné činnosti proti životnímu prostředí; dále zdůrazňuje, že je třeba zajistit účinné prosazování stávajících právních předpisů;

⁽¹⁸⁾ Tematická sekce pro práva občanů a ústavní záležitosti, Odpovědnost společností za životní prostředí, Evropský parlament, Brusel, 2020, s. 110.

Čtvrtek 20. května 2021

12. konstatuje stále větší odhodlanost členských států usilovat o uznání ekocidy na vnitrostátní a mezinárodní úrovni; žádá Komisi, aby prozkoumala relevanci ekocidy ve vztahu k právu a diplomacii EU;
13. vyzývá Komisi, aby příslušným vnitrostátním orgánům a státním zástupcům poskytla další vysvětlení a pokyny ohledně klíčových právních termínů směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí a aby vypracovala harmonizovanou klasifikaci trestných činů proti životnímu prostředí;
14. zdůrazňuje, že v účinnějším uplatňování směrnic hrají důležitou úlohu nástroje „měkkého“ práva, jako jsou pokyny pro výklad právních termínů použitých jak ve směrnici o odpovědnosti za životní prostředí, tak ve směrnici o trestněprávní ochraně životního prostředí, hodnocení škody nebo informace o sankčních postupech v členských státech a jejich srovnání; zdůrazňuje, že je nutné zavést mnohem včasější a přísnější regulační opatření v členských státech;
15. je toho názoru, že je třeba harmonizovat prosazování a vytvořit pracovní skupinu EU pro směrnici o odpovědnosti za životní prostředí sestávající z vysoce kvalifikovaných odborníků a úředníků Komise, která by jednak byla členským státům na jejich žádost nápomocna při provádění a prosazování této směrnice a jednak by podporovala oběti škod na životním prostředí a poskytovala jim poradenství ohledně dostupných možností pro podání žaloby na úrovni EU (podobně jako síť SOLVIT);
16. domnívá se, že revidovaný rámec by měl zajistit lepší shromažďování údajů v celé EU, výměnu informací, transparentnost a sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy za podpory pracovní skupiny EU pro směrnici o odpovědnosti za životní prostředí;
17. doporučuje, aby budoucí pracovní skupina EU pro směrnici o odpovědnosti za životní prostředí podporovala zavedení komplexního monitorovacího systému s cílem poskytnout příslušným orgánům účinný soubor nástrojů pro sledování a prosazování dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí;
18. vyzývá Komisi a členské státy, aby za podpory pracovní skupiny EU pro směrnici o odpovědnosti za životní prostředí zavedly systémy ochrany a podpory pro oběti škod na životním prostředí a zajistily jim plný přístup ke spravedlosti, informacím a odškodnění; zdůrazňuje úlohu nevládních organizací působících v oblasti životního prostředí při zvyšování povědomí a odhalování možného porušení práva EU a vnitrostátních právních předpisů;
19. vyzývá Komisi, aby posoudila účinnost mechanismů rychlého vymáhání nároků s cílem zajistit rychlé odškodnění obětí v případech platební neschopnosti, což může vést k dalším škodám;
20. vítá přijetí směrnice (EU) 2020/1828;
21. je si vědom toho, že v současné době probíhá přezkum nařízení o Aarhuské úmluvě⁽¹⁹⁾; opakuje, že nařízení o Aarhuské úmluvě umožňuje přístup k informacím, účast veřejnosti na rozhodování a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, a tím i veřejnou kontrolu aktů EU, které mají vliv na životní prostředí; zdůrazňuje, že nařízení o Aarhuské úmluvě zahrnuje směrnici o odpovědnosti za životní prostředí;
22. zdůrazňuje zejména úlohu obránců environmentálních lidských práv, kteří bojují za práva a základní svobody, protože jsou spojeny s životem v bezpečném, zdravém a udržitelném životním prostředí, a důrazně odsuzuje veškeré formy násilí, vyhrožování, obtěžování nebo zastrašování, kterým musí čelit, včetně případů, kdy je cílem procedurálně oslabit jejich úsilí vyvodit trestní odpovědnost vůči osobám, které způsobují škody na životním prostředí; vyzývá členské státy, aby zajistily náležité a účinné vyšetření a trestní stíhání takových případů;
23. podporuje stávající požadavky v oblasti nefinančního výkaznictví; konstatuje nicméně, že toto výkaznictví dosud představovalo zákonem stanovenou povinnost pouze pro velké podniky; vyzývá Komisi, aby v rámci nadcházející revize směrnice o uvádění nefinančních informací⁽²⁰⁾ kladla důraz na vynucování těchto požadavků na podávání zpráv v případě neplnění povinností;

⁽¹⁹⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 14. října 2020, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ze dne 6. září 2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství, předložený Komisí (COM(2020)0642).

⁽²⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitostí některými velkými podniky a skupinami (Úř. věst. L 330, 15.11.2014, s. 1).

Čtvrtek 20. května 2021

24. je toho názoru, že by většina definic ve směrnici o odpovědnosti za životní prostředí, zejména definice „škod na životním prostředí“ a „provozovatele“ měla být dále vyjasněna a v příslušných případech i rozšířena, aby byla tato směrnice spravedlivá a jasná pro všechny zúčastněné strany a držela krok s rychlým vývojem znečišťujících látek; vítá proto stávající úsilí o vypracování společného stanoviska ke klíčovým definicím a pojmům této směrnice; vyjadřuje však politování nad tím, že se Komise a vládní odborné skupiny pro směrnici o odpovědnosti za životní prostředí nedohodly na formátu tohoto stanoviska, což znamená, že zůstane dokumentem vypracovaným poradenskou firmou, kterou najala Komise, aby byla nápomocna při provádění víceletého pracovního programu v oblasti směrnice o odpovědnosti za životní prostředí na období 2017–2020;

25. je toho názoru, že revize směrnice o odpovědnosti za životní prostředí by měla být sladěna s Pařížskou dohodou o klimatu, aby byly chráněny zájmy občanů EU i životní prostředí; uznává přirozenou hodnotu životního prostředí a ekosystémů a jejich právo na účinnou ochranu;

26. konstatuje, že režimy odpovědnosti za difúzní znečištění jsou v právu EU roztržštěné; vyzývá Komisi, aby vypracovala studii o tom, jak různé režimy odpovědnosti EU řeší difúzní znečištění;

27. zdůrazňuje, že rozdílné výklady a uplatňování kritérií uvedených v příloze I směrnice o životním prostředí, které upřesňují definici „škod na životním prostředí“ uvedenou v čl. 2 odst. 1 písm. a) této směrnice, jsou jedním z důvodů jejího nejednotného uplatňování; vyzývá proto k důslednějšímu uplatňování a dalšímu vyjasnění a k vypracování pokynů ohledně kritérií a toho, co podle směrnice o odpovědnosti za životní prostředí představuje „významnou škodu“;

28. vyzývá Komisi, aby posoudila, zda by rozšíření oblasti působnosti směrnice o odpovědnosti za životní prostředí a činností uvedených v příloze III k této směrnici mohlo omezit krátkodobé a dlouhodobé škody na životním prostředí, lidském zdraví a kvalitě ovzduší; žádá rovněž Komisi, aby posoudila, zda přístup založený na zásadě předběžné opatrnosti řádně a účinně předjímá potenciálně nebezpečné dopady nebo rizika;

29. naléhavě vyzývá Komisi a Radu, aby problematiku trestných činů proti životnímu prostředí považovaly za svou prioritu; vyzývá Komisi, aby plně využila čl. 83 odst. 2 SFEU a zvažila přijetí celkové rámcové směrnice o trestných činech proti životnímu prostředí a účinných a přiměřených sankcích, v níž by stanovila stíhatelné skutky, povahu porušení zákona, typy trestných činů, režimy odškodnění, opatření pro vrácení do původního stavu a minimální sankce, včetně celkové odpovědnosti právnických a fyzických osob; vyzývá Komisi, aby posoudila možnost zahrnout trestné činy proti životnímu prostředí do kategorií trestných činů uvedených v čl. 83 odst. 1 SFEU;

30. domnívá se, že komplexní a účinná preventivní opatření a odrazující a přiměřené trestní sankce jsou důležitými odrazujícími prostředky proti škodám na životním prostředí; vyjadřuje politování nad nízkou mírou odhalování, vyšetřování, stíhání a odsouzení u trestných činů proti životnímu prostředí; domnívá se rovněž, že v souladu se zásadou „znečišťovatel platí“ by společnosti měly nést veškeré náklady spojené se škodami na životním prostředí, které přímo způsobily, aby byly motivovány internalizovat své vnější environmentální náklady a vyhýbaly se externalizaci nákladů;

31. zdůrazňuje, že škody na životním prostředí by měly mít za následek správní, občanskoprávní a trestní odpovědnost příslušných společností v souladu se zásadou zákazu dvojího trestu; konstatuje, že tyto formy odpovědnosti existují souběžně s jinými režimy odpovědnosti v oblasti obchodního práva, jako jsou spotřebitelské právo nebo právní předpisy v oblasti hospodářské soutěže;

32. vyjadřuje znepokojení nad vysokým počtem případů trestných činů proti životnímu prostředí, neboť ze souhrnných odhadů OECD, Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC), Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) a Interpolu týkajících se peněžní hodnoty všech trestných činů proti životnímu prostředí vyplývá, že se jedná o čtvrtou nejrozšířenější mezinárodní trestnou činnost; uznává přímou či nepřímou souvislost mezi trestnými činy proti životnímu prostředí a nadnárodní organizovanou trestnou činností a korupcí⁽²¹⁾; vyzývá Europol, aby aktualizoval studii z roku 2015⁽²²⁾ a pravidelně poskytoval aktualizované údaje; poukazuje na to, že zmrazování a konfiskace výnosů z trestné činnosti, včetně trestné činnosti proti životnímu prostředí, jsou klíčovými prostředky pro boj proti organizované trestné činnosti, a zdůrazňuje, že je důležité využívat tyto výnosy také pro sociální účely s cílem napravit vzniklé škody a zlepšit životní prostředí;

(21) Viz zpráva EFFACE „Organised Crime and Environmental Crime: Analysis of International Legal Instruments“ (Organizovaná trestná činnost a trestná činnost v oblasti životního prostředí: Analýza mezinárodních právních nástrojů) (2015), nebo studie „Transnational environmental crime threatens sustainable development“ (Nadnárodní trestná činnost v oblasti životního prostředí ohrožuje udržitelný rozvoj) (2019).

(22) Europol, „Report on Environmental Crime in Europe“ (Zpráva o trestné činnosti proti životnímu prostředí v Evropě), 5. června 2015.

Čtvrtek 20. května 2021

33. vyzývá Komisi, aby prozkoumala možnost rozšíření mandátu Úřadu evropského veřejného žalobce, jakmile bude plně vytvořen a plně provozuschopný, aby se vztahoval i na trestné činy proti životnímu prostředí;
34. vyzývá Europol a Eurojust k důslednější dokumentaci, vyšetřování a stíhání trestných činů proti životnímu prostředí; vyzývá Komisi, Europol a Eurojust, aby poskytovaly další podporu a účinnější a institucionalizovanější strukturu stávajícím sítím odborníků, přeshraničním donucovacím orgánům, environmentálním agenturám a zvláště státním žalobcům, jako jsou např. Evropská síť státních zástupců pro životní prostředí (ENPE) a Fórum soudců Evropské unie pro životní prostředí (EUFJE);
35. vyzdvihuje význam (elektronického) školení aktérů vymáhání práva v oblasti životního prostředí a vyzývá agenturu CEPOL, aby zintenzivnila svou odbornou přípravu v této oblasti;
36. zdůrazňuje, že je důležité posílit síť Europolu pro potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí (EnvCrimeNet) na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU, aby bylo možné nezávislé a účinné vyšetřování v boji proti těmto trestným činům;
37. zdůrazňuje, že režim odpovědnosti EU za životní prostředí musí respektovat soudržnost politik ve prospěch rozvoje a zásadu „neškodit“;
38. vyzývá Komisi, aby posoudila zavedení režimu sekundární odpovědnosti, a sice odpovědnosti mateřské společnosti a odpovědnosti za dodavatelský řetězec v případě škod na lidském zdraví a životním prostředí⁽²³⁾, a aby posoudila současnou situaci v oblasti odpovědnosti dceřiných společností působících mimo EU, včetně možných zlepšení v případech škod na životním prostředí;
39. vítá oznámení Komise, že její návrh o náležité péči a odpovědnosti podniků bude zahrnovat režim odpovědnosti, a domnívá se, že v zájmu toho, aby bylo poškozeným umožněno získat účinnou právní ochranu, by podniky měly nést odpovědnost v souladu s vnitrostátním právem za újmu, kterou jimi ovládané podniky jednáním nebo opomenutím způsobily, nebo k níž přispěly, pokud se tyto jimi ovládané podniky dopustily porušení lidských práv nebo způsobily škodu na životním prostředí, ledaže podnik může prokázat, že jednal s náležitou péčí v souladu se svými povinnostmi náležité péče a přijal veškerá přiměřená opatření, aby této újmě zabránil;
40. je toho názoru, že možnosti zproštění odpovědnosti na základě povolení a na základě stavu znalostí podle směrnice o odpovědnosti za životní prostředí by měly být zachovány pouze tehdy, pokud může daná společnost dokázat, že nemohla vědět o nebezpečnosti své činnosti (obrácené důkazní břemeno); vyzývá proto k tomu, aby revidovaný režim odpovědnosti za životní prostředí omezil oblast působnosti uplatňování zproštění odpovědnosti na základě povolení a stavu znalostí s cílem zvýšit jeho účinnost v souladu se zásadou „znečišťovatel platí“;
41. vyzývá Komisi, aby se zabývala možností uvést směrnici o odpovědnosti za životní prostředí do souladu s právními předpisy týkajícími se občanskoprávní odpovědnosti správních orgánů podniků v případech, kdy lze prokázat příčinnou souvislost mezi jednáním nebo opomenutím těchto správních orgánů a vznikem škody na životním prostředí, jak ji definuje směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, a to mimo jiné v případech, kdy tato škoda vznikla v důsledku znečišťujících aktivit vykonávaných za účelem maximalizace zisku společnosti a zvýšení odměn jejích členů⁽²⁴⁾;
42. zdůrazňuje, že náklady na škody na životním prostředí pro daňové poplatníky a odpovědné provozovatele by se mohly výrazně snížit využitím nástrojů finančního zajištění; konstatuje však, že směrnice o odpovědnosti za životní prostředí nestanoví povinný systém finančního zajištění;
43. žádá Komisi, aby posoudila možnost zavedení systému povinného finančního zajištění (zahrnujícího pojištění, bankovní záruky, sdružení společností, cenné papíry a dluhopisy nebo fondy) s maximální prahovou hodnotou pro každý případ s cílem zabránit tomu, aby náklady na nápravu škod na životním prostředí museli nést daňoví poplatníci; dále žádá Komisi, aby vypracovala harmonizovanou metodiku EU pro výpočet maximálního prahu odpovědnosti s přihlédnutím k dané činnosti a dopadu na životní prostředí; zdůrazňuje, že je nezbytné zajistit, aby finanční náhradu bylo možné čerpat i v případě insolvence odpovědného provozovatele;
44. žádá Komisi, aby vypracovala studii o zavedení systému finanční náhrady podle směrnice o odpovědnosti za životní prostředí na úrovni EU nebo na vnitrostátní úrovni pro případy, kdy jsou dostupné opravné prostředky vzhledem k rozsahu škody nedostatečné; zdůrazňuje, že související diskuse by se měly mimo jiné zabývat možnými způsoby vyčíslení škod na životním prostředí;

⁽²³⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel NV a další v. Komise Evropských společenství, C-97/08 B, ECLI:EU:C:2009:536.

⁽²⁴⁾ Např. skandál „dieselgate“ a případ výkonného ředitele společnosti Volkswagen.

Čtvrtek 20. května 2021

45. domnívá se, že s ohledem na účel směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, kterým je předcházení škodám na životním prostředí a jejich náprava, by se mělo budoucí nařízení (nařízení o odpovědnosti za životní prostředí) vztahovat na všechny společnosti působící v EU bez ohledu na to, kde byly vytvořeny nebo kde mají sídlo, a že pro uspokojení potřeb společnosti v globální ekonomice jsou nezbytné ucelený přístup a reciprocita; domnívá se rovněž, že uplatňování budoucího nařízení by se mělo rozšířit na veškeré subjekty, které dostávají finanční prostředky EU, vnitrostátní nebo regionální finanční prostředky a které svým jednáním způsobují nebo mohou způsobit škodu na životním prostředí;

46. vítá skutečnost, že stále větší počet evropských společností se snaží dosáhnout cíle vytvářet udržitelné hodnoty, a vyzývá všechny společnosti, aby dodržovaly trojí zodpovědnost;

47. uznává, že přechod na udržitelnější a ekologičtější výrobní metody může být pro společnosti časově náročný a nákladný, a zdůrazňuje význam právní jistoty a předvídatelnosti pro dotčené podniky;

48. připomíná, že EU by měla prosazovat vysokou úroveň ochrany životního prostředí na svém vlastním území a měla by učinit vše pro to, aby zabránila škodám na životním prostředí, které ve třetích zemích způsobují společnosti sídlící v členských státech EU; připomíná rovněž, že neexistuje žádný právní nástroj EU, který by umožňoval trestně stíhat evropské společnosti v cizině za trestnou činnost proti životnímu prostředí nebo za činnosti, které způsobují škody na životním prostředí; vyzývá EU, aby vybídla mateřské společnosti, aby při své spolupráci se třetími zeměmi zaujaly udržitelný a odpovědný přístup v souladu s mezinárodními normami pro lidská práva a životní prostředí a aby nepřijímaly investiční strategie vedoucí přímo k nebezpečným důsledkům; vybízí Komisi, aby stanovila pobídky pro společnosti, které dobrovolně přijímají opatření v oblasti udržitelnosti nad zákonem stanovený rámec norem pro ochranu přírody a biologické rozmanitosti, a to s cílem vyhodnotit tato opatření, určit osvědčené postupy a poskytnout tak příklad jiným společnostem;

49. vyzývá Komisi, aby zajistila plné provádění a prosazování ustanovení o biologické rozmanitosti ve všech obchodních dohodách, a to i prostřednictvím vrchního úředníka pro dodržování obchodních dohod; domnívá se, že Komise by měla lépe posoudit vliv obchodních dohod na biologickou rozmanitost, případně včetně následných opatření, s cílem posílit ustanovení o biologické rozmanitosti ve stávajících a budoucích dohodách;

50. vyzývá Komisi, aby zajistila prosazování ustanovení týkajících se vytvoření nebo zachování rovných podmínek v otázkách životního prostředí v obchodních dohodách EU, pokud jsou tato ustanovení součástí dané dohody;

51. je toho názoru, že v předem stanovených případech extrémně rozšířeného znečištění by k nápravě problému měly být použity nejen nástroje pro odpovědnost za životní prostředí, ale mnoho dalších, včetně správních opatření, finančních sankcí a v některých i případech trestního stíhání;

52. vyzývá Komisi, aby vymáhala uplatňování sankcí stanovených podle směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí;

53. vyzývá v této souvislosti Komisi, aby zajistila, aby byla sociální odpovědnost podniků v rámci prevence a nápravy škod na životním prostředí zohledňována při zadávání veřejných zakázek a poskytování veřejných finančních prostředků;

54. vyzývá Komisi, aby neprodleně předložila návrh týkající se kontrol životního prostředí na úrovni EU, jak navrhuje Fórum pro dodržování právních předpisů a správu v oblasti životního prostředí v bodě devět svého pracovního programu, je však toho názoru, že pouhé doporučení, aby byla stanovena minimální kritéria pro kontroly životního prostředí, není dostatečné;

55. vyzývá Komisi, aby podpořila opatření EU, jejích členských států a mezinárodního společenství, která mají zvýšit úsilí o potírání trestných činů proti životnímu prostředí; vyzývá Komisi a členské státy, aby zvyšovaly povědomí o této problematice a navrhovaly řešení na mezinárodních fórech;

56. navrhuje, aby bylo doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 4. dubna 2001⁽²⁵⁾, které stanoví podrobné vysvětlení toho, jak by měly být kontroly v oblasti životního prostředí prováděny, v případě potřeby aktualizováno a provedeno do závazného dokumentu nebo nařízení;

⁽²⁵⁾ Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 4. dubna 2001, kterým se stanoví minimální kritéria pro kontroly životního prostředí v členských státech (Úř. věst. L 118, 27.4.2001, s. 41).

Čtvrtek 20. května 2021

57. vyzývá veřejnou ochránkyni práv EU, aby se více zaměřila na otázky související s environmentálním *acquis*;
58. domnívá se, že společnosti, které byly usvědčeny z trestných činů proti životnímu prostředí, by po přiměřenou a omezenou dobu neměly mít možnost využívat opatření pro subjekty zaregistrované v rejstříku transparentnosti; za tímto účelem navrhuje revidovat rozsah působnosti a etický kodex rejstříku transparentnosti tak, aby zahrnoval ustanovení o dočasném vyloučení společností, které byly usvědčeny ze spáchání trestných činů proti životnímu prostředí;
59. zdůrazňuje, že důvěrné nakládání s informacemi o účincích průmyslových činností spolu s obtížným dohledem a odhalováním postupů, jako je nedovolené ukládání látek nebo shazování odpadu do moře, odplynování plavidel a vypouštění olejů z nich, může vést k nárůstu počtu porušení zákona v souvislosti se znečištěním vody; zdůrazňuje proto, že členské státy musí příslušné informace zveřejnit s cílem, aby se usnadnilo hodnocení možné příčinné souvislosti mezi průmyslovými činnostmi a škodami na životním prostředí;
60. podporuje výzvu OSN k celosvětovému uznání práva na bezpečné, čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí na úrovni OSN;
61. připomíná, že celosvětový nárůst trestných činů proti životnímu prostředí stále více ohrožuje dosažení Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a že potravinové, zdravotní a hospodářské zabezpečení lidí v rozvojových zemích přímo závisí na životním prostředí; vyjadřuje politování nad tím, že úbytek biologické rozmanitosti v důsledku trestné činnosti proti životnímu prostředí a s tím související ztráta zdrojů zvyšují zranitelnost těchto osob;
62. vyzývá ke zvýšení podpory místním orgánům a vládám rozvojových zemí při harmonizaci vnitrostátních právních předpisů a politik s mezinárodními normami ochrany životního prostředí; zdůrazňuje, že je třeba podporovat občanskou společnost a místní aktéry ve třetích zemích a v rozvojových zemích, kteří se snaží vyvodit trestní odpovědnost vládních orgánů odpovědných za státem tolerované nebo schválené poškozování životního prostředí soukromými a státem vlastněnými společnostmi;
- o
- o o
63. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.
-

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0260

Nové způsoby legální migrace pracovních sil

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o nových způsobech legální migrace pracovních sil (2020/2010(INI))

(2022/C 15/21)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, zejména na čl. 3 odst. 2 této smlouvy, a na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), zejména na článek 79 této smlouvy,
- s ohledem na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, zejména na článek 2 protokolu č. 4,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, zejména na její článek 45,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948, a zejména na její článek 13,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména na zásady 5, 6, 10, 12 a 16 tohoto pilíře,
- s ohledem na mezinárodní pracovní normy pro migraci pracovních sil přijaté na Mezinárodní konferenci práce organizované Mezinárodní organizací práce a na Mezinárodní úmluvu o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin, která byla přijata Valným shromážděním OSN dne 18. prosince 1990,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. května 2015 nazvané „Evropský program pro migraci“ (COM(2015)0240),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. dubna 2016 nazvané „Směrem k reformě společného evropského azylového systému a posilování legálních cest do Evropy“ (COM(2016)0197) a na sdělení Komise ze dne 12. září 2018 nazvané „Posilování legálních cest do Evropy: nezbytná součást vyvážené a komplexní migrační politiky“ (COM(2018)0635),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. září 2020 o novém paktu o migraci a azylu (COM(2020)0609),
- s ohledem na akční plán a politické prohlášení, které byly přijaty na summitu EU a Afriky věnovaném migraci, jenž se konal ve Vallettě ve dnech 11. a 12. listopadu 2015, zejména s ohledem na příslušné části týkající se legální migrace a mobility,
- s ohledem na globální pakt o bezpečné, řízené a legální migraci ze dne 10. prosince 2018,
- s ohledem na nouzový svěřenský fond EU pro Afriku,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. dubna 2016 o situaci ve Středomoří a nutnosti uceleného přístupu EU k migraci ⁽¹⁾,
- s ohledem na svůj pracovní dokument ze dne 15. ledna 2016 o rozvíjení možností pro přiměřenou legální ekonomickou migraci ⁽²⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. listopadu 2020 nazvané „Akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027“ (COM(2020)0758),
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. června 2020 o evropské ochraně přeshraničních a sezónních pracovníků v souvislosti s krizí způsobenou onemocněním COVID-19 ⁽³⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1149 ze dne 20. června 2019, kterým se zřizuje Evropský orgán pro pracovní záležitosti ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 58, 15.2.2018, s. 9.

⁽²⁾ PE573.223v01-00.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0176.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 21.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na studii provedenou tematickou sekcí Občanská práva a ústavní záležitosti generálního ředitelství pro vnitřní politiky Unie ze září 2015 nazvanou „Zkoumání nových cest k přijímání právních předpisů v oblasti migrace pracovních sil do Evropské unie“, na studii téže tematické sekce z října 2015 nazvanou „Spolupráce EU s třetími zeměmi v oblasti migrace“ a na studii EPRS z března 2019 nazvanou „Náklady vyplývající z neexistence společného evropského postupu v oblasti legální migrace“,
- s ohledem na dokument Komise nazvaný „Kontrola účelnosti právních předpisů EU v oblasti legální migrace“ ze dne 29. března 2019 (dále jen „kontrola účelnosti“),
- s ohledem na studii Společného výzkumného střediska Komise ze dne 23. dubna 2020 nazvanou „Klíčová povolání přistěhovalců: jejich přínos pro evropskou reakci na koronavirovou krizi“ a na jeho technickou zprávu ze dne 19. května 2020 nazvanou „Zranitelná pracovní síla: Migrující pracovníci v pandemii COVID-19“,
- s ohledem na studie vypracované Evropskou migrační sítí,
- s ohledem na studie vypracované Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj,
- s ohledem na činnost a zprávy zvláštního zpravodaje OSN pro lidská práva migrantů,
- s ohledem na činnost, zprávy a rezoluce Rady Evropy,
- s ohledem na činnost a zprávy Mezinárodní organizace pro migraci,
- s ohledem na acquis EU v oblasti legální migrace pracovních sil vypracované v letech 2004 až 2016, jež upravuje podmínky vstupu a pobytu pro pracovníky, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí, a jejich práva a k němuž patří tyto dokumenty:
  - směrnice Rady 2009/50/ES ze dne 25. května 2009 o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci ⁽⁵⁾ (směrnice o modré kartě),
  - směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU ze dne 13. prosince 2011 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě ⁽⁶⁾ (směrnice o jednotném povolení),
  - směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/36/EU ze dne 26. února 2014 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem zaměstnání jako sezónní pracovníci ⁽⁷⁾ (směrnice o sezónních pracovnících),
  - směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU ze dne 15. května 2014 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí na základě převedení v rámci společnosti ⁽⁸⁾ (směrnice o převedení v rámci společnosti),
  - směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair ⁽⁹⁾,

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 155, 18.6.2009, s. 17.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 343, 23.12.2011, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 375.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 157, 27.5.2014, s. 1. Osoby převedené v rámci společnosti jsou převedeny z podniku usazeného mimo EU do subjektu patřícího do stejné skupiny podniků usazených v EU.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 21.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, který předložila Komise dne 7. června 2016, o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysoce odborné dovednosti (COM(2016)0378) a na příslušná stanoviska přijatá Evropským parlamentem a Radou v roce 2017,
  - s ohledem na směrnice, které upravují podmínky vstupu a pobytu pro další obecnější kategorie státních příslušníků třetích zemí a jejich práva, jako je směrnice o právu na sloučení rodiny ⁽¹⁰⁾ a směrnice o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty ⁽¹¹⁾,
  - s ohledem na směrnice, které upravují podmínky vstupu a pobytu pro určité kategorie státních příslušníků třetích zemí, kteří nevstupují do EU za účelem práce, ale je jim dovoleno pracovat, jako je směrnice, která přiznává osobám požívajícím mezinárodní ochrany právo na přístup k zaměstnání a samostatné výdělečné činnosti po uznání jejich postavení, nebo směrnice, která přiznává žadatelům o mezinárodní ochranu přístup na pracovní trh nejpozději devět měsíců po podání žádosti,
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A9-0143/2021),
- A. vzhledem k tomu, že stávající legislativní rámec Unie pro legální migraci pracovních sil je roztržštěný a zahrnuje odvětvové směrnice, které stanoví podmínky vstupu a pobytu pro konkrétní kategorie státních příslušníků třetích zemí;
- B. vzhledem k tomu, že splepenec pravidel založený na 27 vnitrostátních přístupech činí z Unie a jejích členských států neatraktivní cíl legální migrace;
- C. vzhledem k tomu, že navzdory záměru uplatňovat komplexní přístup, jenž je uvedený v evropském programu pro migraci, legální migrace od roku 2015 téměř nefigurovala v rozvoji migrační politiky EU;
- D. vzhledem k tomu, že nový pakt o migraci a azylu nezahrnuje žádné konkrétní návrhy týkající se legální migrace pracovních sil, přestože je tento druh migrace pro komplexní migrační a azylovou politiku nezbytný;
- E. vzhledem k tomu, že stávající legislativní rámec se zaměřuje na zaměstnání buď v nadnárodních korporacích (směrnice o převedení v rámci společnosti), nebo v odvětvích na pracovních trzích Unie s vysoce kvalifikovanou nebo placenou pracovní silou (směrnice o modré kartě), přičemž pouze jedna směrnice se zaměřuje na méně placenou migraci (směrnice o sezónních pracovnících);
- F. vzhledem k tomu, že v EU chybí pracovní síly s konkrétní úrovní dovedností a v konkrétních odvětvích a povoláních, včetně povolání s nízkou kvalifikací ⁽¹²⁾; vzhledem k tomu, že sdělení Komise z roku 2018 o posilování legálních cest do Evropy uznává nedostatek pracovních sil v oblastech, jako jsou „kvalifikovaní řemeslníci“ a „povolání, jež vyžadují méně formálních dovedností“;
- G. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 zdůraznila naši velkou závislost na pracovnících v první linii a klíčovou úlohu migrujících pracovníků při poskytování služeb v první linii v EU, kde obyvatelstvo rychle stárne a kde v průměru 13 % klíčových pracovníků tvoří přistěhovalci ⁽¹³⁾; vzhledem k tomu, že onemocnění COVID-19 výrazně zasáhlo migranty, jejich rodiny, hostitelské komunity a domovské země a prohloubilo rovněž stávající zranitelnost migrujících pracovníků a jejich rodin v celé EU, neboť ztížilo jejich mobilitu, přístup na trh práce, právo na důstojné pracovní podmínky a přístup k sociální a zdravotní péči;

⁽¹⁰⁾ Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny (Úř. věst. L 251, 3.10.2003, s. 12).

⁽¹¹⁾ Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. L 16, 23.1.2004, s. 44).

⁽¹²⁾ Studie tematické sekce C o zkoumání nových cest k přijímání právních předpisů v oblasti migrace pracovních sil do Evropské unie a o spolupráci EU s třetími zeměmi v oblasti migrace.

⁽¹³⁾ Fasani, F. a Mazza, J., *Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response* („Klíčoví pracovníci z řad imigrantů: jejich příspěvek k reakci Evropy na onemocnění COVID-19“), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2020.

Čtvrtek 20. května 2021

H. vzhledem k tomu, že globální pakt o bezpečné, řízené a legální migraci posiluje spolupráci v oblasti migrace a uznává sdílenou odpovědnost všech států za řešení vzájemných potřeb a obav týkajících se migrace, jakož i zastřešující povinnost dodržovat, chránit a naplňovat lidská práva všech migrantů bez ohledu na jejich migrační status a současně podporovat bezpečnost a prosperitu všech komunit;

1. vychází ze zásady, že migrace je normální a lidé jsou neustále v pohybu; uznává příspěvek státních příslušníků třetích zemí k našim společnostem, ekonomikám a kulturám a zdůrazňuje, že je třeba migraci řídit řádným, bezpečným a zákonným způsobem; je přesvědčen, že EU by za účelem vytvoření nových způsobů legální migrace pracovních sil měla stanovit ambiciózní cíle, které obstojí i v budoucnu, a současně účinně využívat a zdokonalit stávající právní a politický rámec;

Současný legislativní rámec EU

2. konstatuje, že článek 79 SFEU stanoví, že legální migrace je řízena na úrovni Unie, a zavazuje členské státy, aby vypracovaly společnou přistěhovaleckou politiku, včetně společných pravidel, jimiž se řídí podmínky pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí, a definicí práv, jichž tyto osoby požívají, když oprávněně pobývají na území Unie, včetně podmínek pro svobodu pohybu a pobytu v jiných členských státech; uznává, že čl. 79 odst. 5 SFEU vyhrazuje členským státům právo stanovit objem vstupů státních příslušníků třetích zemí přicházejících na jejich území s cílem hledat tam práci;

3. upozorňuje na pozitivní účinky rámce EU pro legální migraci pracovních sil, které identifikovala Komise při své kontrole účelnosti; konstatuje, že existuje určitá míra harmonizace, pokud jde o podmínky, postupy a práva, a větší právní jistota pro státní příslušníky třetích zemí, zaměstnavatele a místní, regionální a vnitrostátní správní orgány; všímá si navíc přínosů této harmonizace pro hospodářskou soutěž na trzích práce v EU;

4. zdůrazňuje, že unijní přístup k legální migraci pracovních sil nevyklučuje automaticky potřebu vnitrostátních legislativních rámců; připomíná však, že stávající unijní rámec upravující legální migraci do Unie je roztržštěný, zaměřuje se na specifické kategorie pracovníků, především na pracovníky zaměstnané v odvětvích s vysokými mzdami, nezachází s těmito kategoriemi pracovníků stejným způsobem, neboť jim mimo jiné poskytuje různé úrovně práv, a umožňuje existenci souběžných vnitrostátních legislativních rámců; zdůrazňuje, že stávající asymetrická nespojitá mozaika vnitrostátních a unijních právních předpisů sice zohledňuje rozdíly mezi trhy práce v jednotlivých státech, ale současně vede k tomu, že si jednotlivé vnitrostátní legislativní rámce a rámec Unie vzájemně konkurují, což v důsledku znamená byrokratické postupy pro potenciální pracovníky i zaměstnavatele;

5. je přesvědčen o tom, že takový přístup vyhovuje pouze krátkodobým potřebám a není v souladu s cílem Unie, jímž je existence komplexního přístupu k migrační politice; je toho názoru, že legální migrace pracovních sil, pokud je dobře navržena a řádně řízena, může být zdrojem prosperity, inovací a růstu jak pro vysílající, tak pro přijímající země;

6. zdůrazňuje, že Komise došla ve své kontrole účelnosti k podobnému závěru a uvedla, že je třeba řešit nesrovnalosti, mezery a nedostatky prostřednictvím široké škály opatření, včetně opatření legislativních; všímá si navíc příznivých účinků nových způsobů legální migrace pracovních sil na omezení nelegální migrace, která je pro státní příslušníky třetích zemí, kteří hledají zaměstnání v Unii, nebezpečná a může mít negativní dopady na pracovní trhy členských států;

7. je si vědom toho, že stávající rámec Unie upravující legální migraci byl částečně vypracován s cílem předcházet pracovnímu vykořisťování a chránit práva pracovníků ze třetích zemí; konstatuje však, že stávající směrnice měly na předcházení vykořisťování pracovní síly pouze omezený dopad a že migrující pracovníci i nadále čelí nerovnému zacházení a pracovnímu vykořisťování; vyzývá Unii, aby přijala koordinovaná opatření s cílem toto nerovné zacházení a vykořisťování řešit; domnívá se, že využívání povolení na dobu určitou v případech vykořisťování je osvědčeným postupem, který by měl být prosazován v celé Unii; zdůrazňuje, že jsou nutná opatření ke zlepšení dostupnosti a účinnosti monitorování pracovišť; zdůrazňuje, že za účelem ochrany všech migrujících pracovníků před vykořisťováním by v souladu se směrnicí o sankcích vůči zaměstnavatelům z roku 2009⁽¹⁴⁾ měly existovat účinné mechanismy pro podávání stížností, jež by měly zejména zaručovat účinný přístup ke spravedlnosti a nápravě, a tak zajišťovat rovné podmínky;

⁽¹⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 168, 30.6.2009, s. 24).

Čtvrtek 20. května 2021

Přijetí zjednodušeného přístupu

8. poukazuje na to, že v důsledku stávajícího právního rámce a nejednotného provádění stávajících směrnic členskými státy existuje v souvislosti se státními příslušníky třetích zemí řada nesrovnalostí, pokud jde o rovné zacházení, podmínky vstupu a opětovného vstupu, pracovní povolení, status pobytu, mobilitu v rámci EU, sociální zabezpečení, uznávání kvalifikací a sloučení rodiny; konstatuje, že tyto nesrovnalosti mohou bránit integraci; zdůrazňuje navíc, že tyto nesrovnalosti rovněž způsobují obtíže podnikům, které státní příslušníky třetích zemí zaměstnávají⁽¹⁵⁾, a místním orgánům, které poskytují integrační služby; požaduje, aby byly na vnitrostátní úrovni rozšiřovány relevantní informace pro podniky;

9. zdůrazňuje přidanou hodnotu existence komplexního unijního rámce pro legální migraci jakožto součásti uceleného přístupu k migraci, neboť poskytuje příležitosti prostřednictvím legálních a bezpečných cest pro migraci pracovních sil, zlepšuje přístup státních příslušníků třetích zemí na trh práce Unie, podporuje řízenější migraci, přitahuje pracovníky, studenty a podniky, které trh práce EU a vnitrostátní trhy práce potřebují, napomáhá oslabovat zločinný obchodní model převaděčů a obchodníků s lidmi, zajišťuje, aby se s pracovníky ze třetích zemí zacházelo v souladu se základními právy, zlepšuje přístup k důstojným pracovním podmínkám a podporuje integraci na rovném základě pro ženy a muže; je toho názoru, že tento ucelený přístup je ku prospěchu pracovníků ze třetích zemí a jejich rodin, hostitelských komunit i domovských zemí;

10. znovu opakuje, že prvními praktickými kroky, které je nutné podniknout, je lepší a důslednější provádění stávajícího legislativního rámce, lepší prosazování práv stanovených ve stávajících směrnicích a lepší šíření informací za účelem zvýšení povědomí o platných postupech;

11. doporučuje, aby byl legislativní rámec zjednodušen a harmonizován sladěním ustanovení stávajících směrnic o legální migraci týkajících se postupů podávání žádostí, důvodů přijetí a zamítnutí, procesních záruk, rovného zacházení, přístupu na trh práce, včetně práva na změnu zaměstnavatele, sloučení rodiny v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie a mobility v rámci EU;

12. vítá přezkum směrnice o jednotném povolení plánovaný Komisí; navrhuje rozšířit oblast působnosti a uplatňování směrnice tak, aby zahrnovala širší kategorii pracovníků; vítá dále, že Komise plánuje přezkoumat směrnici o dlouhodobě pobývajících rezidentech, což představuje příležitost k posílení mobility a zjednodušení a harmonizaci postupů; se zájmem očekává nadcházející zprávu Komise o provádění směrnice o sezónních pracovnících, která by měla podrobně posoudit ustanovení o statusu pobytu, rovném zacházení a maximální délce pobytu; vyzývá Komisi, aby v návaznosti na hodnocení výše uvedené směrnice zvážila její legislativní revizi; vyzývá Komisi, aby navrhla vhodné legislativní kroky, které povedou ke zdokonalení stávajících směrnic tím, že je sladí s nejpříznivějšími ustanoveními;

Zlepšení mobility v rámci EU

13. zdůrazňuje, že mobilita státních příslušníků třetích zemí v rámci EU je klíčovým prvkem politiky EU v oblasti legální migrace, neboť přináší zřetelnou přidanou hodnotu, které nelze dosáhnout na úrovni členských států; připomíná, že volný pohyb pracovníků pomáhá na pracovních trzích EU sladit poptávku s nabídkou a v dobách krize může rovněž přispět ke změnám na trhu práce a k celkovému hospodářskému růstu;

14. vyzývá členské státy, aby posílily koordinaci mezi vnitrostátními orgány v souvislosti se systémy mobility státních příslušníků třetích zemí v rámci EU; poukazuje na potřebu usnadnit shromažďování údajů, statistik a důkazů, posílit sídlení informací, koordinaci a spolupráci mezi vnitrostátními orgány s cílem zlepšit účinnost a účelnost *acquis* a v plné míře využít přidanou hodnotu EU;

⁽¹⁵⁾ Kontrola účelnosti poukázala na to, že nejvíce problémů s vnitřní soudržností existuje v těchto hlavních oblastech: postupy podávání žádostí, podmínky pro vstup na území a pobyt (včetně důvodů pro zamítnutí a stažení žádosti), podmínky pro rovné zacházení, mobilita v rámci EU a sloučení rodiny.

Čtvrtek 20. května 2021

15. zdůrazňuje, že harmonizovanější a pružnější pravidla usnadňující mobilitu v rámci EU by byla pro státní příslušníky třetích zemí pobídkou, pro zaměstnavatele by představovala pozitivní opatření a členským státům by pomohla zaplnit mezery na trhu práce a oživit jejich hospodářský růst; dále zdůrazňuje, že posílená mobilita v rámci EU by státním příslušníkům třetích zemí, kteří na území EU již pobývají, umožnila zlepšit jejich vyhlídky na integraci;

16. konstatuje, že nedávno přijaté směrnice o studentech, výzkumných pracovnících a osobách převedených v rámci společnosti poskytují státním příslušníkům třetích zemí rozsáhlejší práva na mobilitu než dříve přijaté směrnice o legální migraci, např. původní směrnice o modré kartě a směrnice o dlouhodobě pobývajících rezidentech;

17. doporučuje, aby prvním krokem ke zjednodušení bylo posílení práv na mobilitu v rámci EU ve stávajících směrniciích o legální migraci; opakuje, že by Komise měla navrhnout vhodné legislativní kroky;

Vytvoření rezervoáru talentů

18. zdůrazňuje, že jsou zapotřebí nové nástroje, které pomohou propojit zaměstnavatele s potenciálními zaměstnanci, řešit nedostatek pracovních sil na trhu práce a usnadnit uznávání formálních kvalifikací a dovedností získaných ve třetích zemích na úrovni EU; zdůrazňuje, že zaměstnavatelům a státním příslušníkům třetích zemí je nutné poskytovat lepší informace o legální migraci do EU a posílit strukturovaný a smysluplný dialog o legální migraci s příslušnými třetími zeměmi;

19. doporučuje vytvoření platformy EU pro talentový potenciál a propojování, která by sloužila jako jednotné kontaktní místo pro pracovníky z třetích zemí, zaměstnavatele z EU a vnitrostátní správní orgány; bere na vědomí plán Komise analyzovat vytvoření takového rezervoáru talentů; doporučuje, aby se týkal všech odvětví zaměstnanosti a pracovníků s nízkou, střední a vysokou kvalifikací, zaměstnanců i osob samostatně výdělečně činných, včetně v malých a středních podnicích a začínajících podnicích; konstatuje, že zapojení veřejných služeb zaměstnanosti, i na místní úrovni, do uvedené platformy jak v EU, tak v zemích původu by mohlo pomoci zlepšit partnerství a budovat důvěru mezi členskými státy a třetími zeměmi, vytvořit prostředí pro investice a přiměřeněji reagovat na potřeby zaměstnanosti nebo na nedostatek pracovních sil na trhu práce; doporučuje usnadnit zapojení třetích zemí do tohoto rezervoáru talentů, například přes internet nebo prostřednictvím diplomatických zastoupení EU a členských států;

20. zdůrazňuje, že takový rezervoár talentů EU by mohl sloužit jako důležitý nový nástroj pro sladění a řízení nabídky dovedností s vnitrostátními trhy práce a že by EU mohla hrát důležitou úlohu při vytváření a monitorování tohoto nástroje a dohledu nad ním, a to i prostřednictvím financování a sdílení znalostí; doporučuje, aby byla tato platforma využívána k vyjasnění a lepší harmonizaci požadavků na vzdělávání a odbornou přípravu mezi zúčastněnými členskými státy a třetími zeměmi; domnívá se, že by harmonizovaný rámec na úrovni EU pro podávání žádostí, založený na uvedeném rezervoáru talentů, pomohl snížit byrokracii na úrovni členských států; je přesvědčen, že EU může hrát důležitou úlohu při předběžném prověřování kvalifikace, jazykové úrovně a dovedností uchazečů; zdůrazňuje význam cíleného šíření informací pro propagaci rezervoáru talentů a platformy pro propojování ve třetích zemích a v zúčastněných členských státech;

21. doporučuje, aby posuzování, vzájemné uznávání a certifikace diplomů, osvědčení a jiných odborných kvalifikací, včetně dovedností formálně i neformálně nabytých ve třetích zemích, bylo ve všech členských státech zjednodušeno, urychleno, zefektivněno a učiněno spravedlivějším; zastává názor, že by to posílilo mobilitu v rámci EU; zdůrazňuje, že evropský rámec kvalifikací poskytuje dobrý základ pro propojení systémů kvalifikací třetích zemí se společným referenčním rámcem EU;

22. trvá na tom, aby členské státy okamžitě zavedly mechanismy a ustanovení pro uznávání odborných zkušeností a neformálního i informálního učení v souladu s doporučením Rady z roku 2012⁽¹⁶⁾; zdůrazňuje, že je třeba, aby vnitrostátní orgány sdílely osvědčené postupy; trvá na tom, že do diskusí o vymezení dovedností, které by měly zahrnovat profesní přípravu na pracovišti, neformální kvalifikaci a pracovní zkušenosti je důležité zapojit příslušné organizace občanské společnosti, sociální partnery a sítě diaspor a samotné pracovníky ze třetích zemí, jakož i místní orgány a mezinárodní organizace (zejména Mezinárodní organizaci pro migraci (IOM), Mezinárodní organizaci práce (MOP) a Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD));

⁽¹⁶⁾ Doporučení Rady ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení (Úř. věst. C 398, 22.12.2012, s. 1).

Čtvrtek 20. května 2021

Posilování vztahů se třetími zeměmi a rozšiřování legálních možností migrace

23. zdůrazňuje, že vzhledem ke stárnoucí populaci EU a snižujícímu se počtu pracovních sil mají systémy mobility pracovní síly potenciál oživit trhy práce EU a přispět k hospodářskému růstu;

24. podporuje globální a regionální spolupráci v oblasti migrace jako jeden ze způsobů, jak zvýšit dostupnost a flexibilitu možností legální migrace; je nadále přesvědčen, že rozšíření řádných možností legální migrace by pomohlo snížit nelegální migraci, oslabit obchodní model převaděčů, omezit obchodování s lidmi a vykořisťování pracovní síly, podpořit rovné příležitosti pro všechny pracovníky a nabídnout legální cestu pro ty, kteří zvažují migraci do Unie; v tomto ohledu vyzývá Komisi, aby regulovala agentury pro nábor pracovníků, případně prostřednictvím Evropského orgánu pro pracovní záležitosti;

25. domnívá se, že širší dialog o migraci, například prostřednictvím pravidelných summitů mezi EU a řadou třetích zemí, by mohl usnadnit naplňování potřeb trhů práce EU a rozvoj vyvážených partnerství, včetně partnerství z podnětu podniků a občanské společnosti, která mohou pomoci se připravit na integraci státních příslušníků třetích zemí do trhu práce v cílové zemi a mohou posílit udržitelný přenos získaných dovedností mezi zeměmi původu a cílovými zeměmi; zdůrazňuje, že inspiraci lze najít ve stávajících dohodách o rozvoji partnerství talentů založených na dovednostech, které umožňují cílové zemi přímo se podílet na formování dovedností státních příslušníků třetích zemí, kteří by mohli mít zájem o migraci do EU, mimo jiné zřízením vzdělávacích zařízení a programů pro třetí země, a řeší potřebu transparentnosti partnerství se třetími zeměmi, a to i prostřednictvím nutnosti zapojit sociální partnery;

26. zdůrazňuje významnou úlohu remitencí a přínosů bezpečné, legální a řízené migrace pro vysílající i přijímající země; podporuje úsilí o řešení problému „úniku mozků“ a „získávání mozků“ dalším rozvojem nástrojů, které umožňují cirkulační migraci; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby analyzovala výhody a nevýhody stávajících modelů používaných v jiných zemích, jako je bodový systém a modely založené na vyjádření zájmu; v zájmu usnadnění cirkulační migrace doporučuje zavést upřednostňovanou mobilitu a přístup k obnovitelným povolením, právo na opětovný vstup a prodloužení povolené doby nepřítomnosti státních příslušníků třetích zemí, aby se mohli vrátit do svých domovských zemí;

Další vývoj legislativního rámce EU

27. připomíná, že EU v celosvětové soutěži o talenty zaostává; konstatuje, že jediným návrhem týkajícím se legální migrace pracovních sil, který předložila předchozí Komise, byla revize směrnice o modré kartě; nadále usiluje o smysluplnou a rozsáhlou revizi směrnice o modré kartě s cílem přinést přidanou hodnotu, pokud jde o harmonizaci, uznávání dovedností, zjednodušení postupů a lepší mobilitu v rámci EU;

28. zdůrazňuje potřebu strukturovaného dialogu a konzultací se zúčastněnými stranami, včetně příslušných organizací občanské společnosti, sociálních partnerů a sítě diaspor, samotných pracovníků ze třetích zemí a místních orgánů a mezinárodních organizací (zejména IOM, MOP a OECD), při zvažování budoucího vývoje legislativního rámce EU;

29. je toho názoru, že politika EU a vnitrostátní politiky v oblasti legální migrace by se měly zaměřit na řešení nedostatku pracovních sil a dovedností na trhu práce; za tímto účelem vyzývá Komisi, aby analyzovala neefektivnost testů trhu práce a systémů migrace pracovní síly, které neodpovídají skutečným potřebám trhu práce; doporučuje, aby Unie upravila svůj legislativní rámec tak, aby se více zaměřoval na státní příslušníky třetích zemí, kteří hledají zaměstnání vyžadující nízkou či střední kvalifikaci⁽¹⁷⁾;

⁽¹⁷⁾ Viz např. Evropská migrační síť: „Determining labour shortages and the need for labour migration from third countries in the EU“ (Určení nedostatku pracovních sil a potřeba migrace pracovních sil ze třetích zemí do EU), Evropská komise, Brusel, 2015.

Čtvrtek 20. května 2021

30. v této souvislosti konstatuje, že státní příslušníci třetích zemí jsou často zaměstnáváni v odvětví péče o domácnost a domácích pečovatelských služeb⁽¹⁸⁾; konstatuje, že jde o odvětví, v němž tvoří většinu zaměstnanců ženy; vyzývá EU a její členské státy, aby ratifikovaly úmluvu MOP č. 189 o pracovnících v domácnosti a zajistily plné uplatňování norem týkajících se zaměstnání; dále vyzývá Komisi, aby zvážila legislativní opatření v této oblasti;

31. vyzývá Komisi, aby vypracovala systém platný v celé EU, který by přilákal a usnadnil přeshraniční činnosti samostatně výdělečně činných osob, podnikatelů a začínajících podniků – s cílem posílit inovace – jakož i mladších státních příslušníků třetích zemí bez formální kvalifikace, například prostřednictvím víz pro uchazeče o zaměstnání a víz pro účely odborné přípravy, s přihlédnutím ke službám platformy Europass v souladu s rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/646⁽¹⁹⁾;

32. uznává, že odvětvové směrnice nejsou všelékem na řešení potřeb trhu práce EU ani problému migrace obecněji, přičemž bere na vědomí, že většina členských států má vnitrostátní programy na přilákání pracovních migrantů; je přesvědčen, že ve střednědobém horizontu musí EU opustit odvětvový přístup a přijmout souhrnnou právní úpravu přistěhovalectví, která stanoví pravidla pro vstup a pobyt všech státních příslušníků třetích zemí, kteří na území Unie hledají zaměstnání, a sladí práva, která požívají státní příslušníci třetích zemí a jejich rodiny;

33. poukazuje na to, že by takový zastřešující legislativní nástroj řešil problém současné směsice postupů, odstranil rozdílné požadavky stanovené v jednotlivých členských státech a zajistil by potřebné zjednodušení a harmonizaci pravidel, aniž by došlo k diskriminaci jakéhokoli odvětví zaměstnanosti nebo kategorie zaměstnanců; dále se domnívá, že by takový nástroj usnadnil spolupráci mezi členskými státy a mezi EU a třetími zeměmi;

o

o o

34. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

⁽¹⁸⁾ Viz také: EPRS, *The cost of non-Europe in the area of legal migration* (Náklady vyplývající z neexistence společného evropského postupu v oblasti legální migrace), Evropský parlament, Brusel, 2019, s. 21–22.

⁽¹⁹⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/646 ze dne 18. dubna 2018 o společném rámci pro poskytování lepších služeb v oblasti dovedností a kvalifikací (Europass) (Úř. věst. L 112, 2.5.2018, s. 42).

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0261

Digitální budoucnost Evropy: jednotný digitální trh a využívání umělé inteligence pro evropské spotřebitele

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o přípravě digitální budoucnosti Evropy: odstranění překážek fungování jednotného digitálního trhu a lepší využívání umělé inteligence pro evropské spotřebitele (2020/2216(INI))

(2022/C 15/22)

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. února 2020 nazvané „Formování digitální budoucnosti Evropy“ (COM(2020)0067),
- s ohledem na bílou knihu Komise ze dne 19. února 2020 s názvem „O umělé inteligenci – evropský přístup k excelenci a důvěře“ (COM(2020)0065),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 19. února 2020 nazvanou „Zpráva o dopadech umělé inteligence, internetu věcí a robotiky na bezpečnost a odpovědnost“ (COM(2020)0064),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Identifikace a řešení překážek pro jednotný trh“ (COM(2020)0093),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Dlouhodobý akční plán pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu“ (COM(2020)0094),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. listopadu 2020 nazvané „Nový program pro spotřebitele – Posílení odolnosti spotřebitele pro udržitelné oživení“ (COM(2020)0696),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. dubna 2018 s názvem „Umělá inteligence pro Evropu“ (COM(2018)0237),
- s ohledem na pracovní dokument nazvaný „Utváření digitální transformace v Evropě“ z února 2020, který vypracovala společnost McKinsey & Company pro Komisi ⁽¹⁾,
- s ohledem na zprávy Indexu digitální ekonomiky a společnosti (DESI) z roku 2020 a na výsledky zvláštního průzkumu Eurobarometru „Postoje k dopadu digitalizace na každodenní život“ ⁽²⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 9. června 2020 o utváření digitální budoucnosti Evropy,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. února 2020 nazvané „Evropská strategie pro data“ (COM(2020)0066),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“) ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/95/ES ze dne 3. prosince 2001 o obecné bezpečnosti výrobků ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=64962

⁽²⁾ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2228>

⁽³⁾ Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 11, 15.1.2002, s. 4.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) ⁽⁵⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS o klamavé reklamě, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) ⁽⁶⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu ⁽⁷⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ⁽⁸⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. ledna 2016 o směřování k Aktu o jednotném digitálním trhu ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1724 ze dne 2. října 2018, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů a kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012 ⁽¹²⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů Unie na ochranu spotřebitele ⁽¹³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 ze dne 20. června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb ⁽¹⁶⁾,

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 11, 12.1.2018, s. 55.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 60 I, 2.3.2018, s. 1.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 1.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 328, 18.12.2019, s. 7.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 70.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 92.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 57.

Čtvrtek 20. května 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 12. února 2020 o automatizovaných rozhodovacích procesech: zajištění ochrany spotřebitele a volného pohybu zboží a služeb ⁽¹⁷⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2020 obsahující doporučení Komisi k aktu o digitálních službách: zdokonalit fungování jednotného trhu ⁽¹⁸⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2020 o právech duševního vlastnictví při vývoji technologií umělé inteligence ⁽¹⁹⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2020 obsahující doporučení Komisi k rámci pro etické aspekty umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií ⁽²⁰⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2020 obsahující doporučení Komisi k režimu občanskoprávní odpovědnosti za umělou inteligenci ⁽²¹⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 20. ledna 2021 s názvem „Posílení jednotného trhu: budoucnost volného pohybu služeb“ ⁽²²⁾,
  - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanoviska Výboru pro mezinárodní obchod, Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku, Výboru pro dopravu a cestovní ruch, Výboru pro kulturu a vzdělávání, Výboru pro právní záležitosti, Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A9-0149/2021),
- A. vzhledem k tomu, že na jednotném digitálním trhu stále existují překážky, které je třeba odstranit, aby bylo možné plně využít jeho potenciál, a vzhledem k tomu, že pro úspěšnost jednotného digitálního trhu je důležitý jednotný přístup EU orientovaný na člověka;
- B. vzhledem k tomu, že digitalizace může ve významné míře zvýšit hodnotu jednotného trhu jako celku, je důležitá jak pro evropské spotřebitele, tak pro tradiční i netradiční odvětví a může znamenat konkurenční výhodu na globálním trhu;
- C. vzhledem k tomu, že jednotný digitální trh staví tradiční trhy před různé výzvy, měla by být respektována zásada „co je nelegální mimo internet, je nelegální také na internetu“;
- D. vzhledem k tomu, že umělá inteligence je již do jisté míry upravena stávajícími legislativními požadavky;
- E. vzhledem k potřebě budovat veřejnou důvěru v umělou inteligenci tím, že bude standardně zahrnovat plné dodržování základních práv, ochranu spotřebitele a ochranu údajů a bezpečnosti a že bude posilovat inovace v Evropě;
- F. vzhledem k tomu, že bílá kniha o umělé inteligenci uznala zemědělství za jedno z odvětví, v nichž může umělá inteligence zvýšit účinnost, a že jedním z obecných cílů budoucí společné zemědělské politiky (SZP) je podpora inteligentního zemědělství; vzhledem k tomu, že výzkum a činnost týkající se umělé inteligence v odvětví zemědělství a chovu zvířat mohou zvýšit atraktivitu tohoto odvětví pro mladší osoby a zlepšit zemědělské výnosy v oblastech s méně příznivými přírodními podmínkami, životní podmínky zvířat a produktivitu; vzhledem k tomu, že strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ a strategie v oblasti biologické rozmanitosti mají zemědělcům pomoci pěstovat kvalitní produkty a snížit do roku 2030 úbytek živin a používání pesticidů a hnojiv;
- G. vzhledem k tomu, že digitální transformace vyžaduje navýšení investic do klíčových faktorů, které umožní dosáhnout digitální ekonomiky, a koordinaci s politikami v oblasti zelené transformace;

⁽¹⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0032.

⁽¹⁸⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0272.

⁽¹⁹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0277.

⁽²⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0275.

⁽²¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0276.

⁽²²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0007.

Čtvrtek 20. května 2021

- H. vzhledem k tomu, že umělá inteligence nabízí mnoho výhod, ale také představuje určitá rizika;
- I. vzhledem k tomu, že členské státy a orgány EU mají podle Listiny základních práv Evropské unie a Evropské úmluvy o lidských právech povinnost zajistit, aby práva každého člověka na soukromí, ochranu údajů, svobodu projevu a shromažďování, nediskriminaci a důstojnost a další základní práva nebyla nepřiměřeně omezována používáním nových a vznikajících technologií;
- J. vzhledem k tomu, že používání umělé inteligence rovněž představuje rizika a vyvolává obavy ohledně etiky, rozsahu a transparentnosti shromažďování, používání a šíření osobních údajů;

Část 1: odstranění překážek pro hladké fungování jednotného digitálního trhu

1. je přesvědčen, že digitální politika EU by měla vybudovat a podporovat klíčové pilíře potřebné k tomu, aby evropský veřejný a soukromý sektor měly vedoucí postavení ve světě v oblasti důvěryhodných digitálních inovací orientovaných na člověka; domnívá se, že jedním z těchto pilířů je jednotný digitální trh a že je nutné zajistit využití plného potenciálu nových technologií odstraněním neodůvodněných překážek na vnitrostátní úrovni a zajištěním právní jistoty pro spotřebitele a podniky v zájmu evropských občanů a posílení hospodářské soutěže; domnívá se, že k tomuto výsledku může přispět lépe organizovaný společný evropský přístup k integraci a harmonizaci trhu; myslí si, že za účelem dosažení tohoto cíle jsou nutná další opatření jak na úrovni každého členského státu, tak na úrovni EU;
2. zdůrazňuje význam plně fungujícího jednotného digitálního trhu ve prospěch spotřebitelů a podniků a žádá, aby byly MSP podporovány při své digitální transformaci, a očekává, že Komise před předložením návrhů právních předpisů provede kontrolu jejich účelnosti pro MSP;
3. domnívá se, že přístup EU k digitalizaci musí být v plném souladu se základními právy, ochranou spotřebitele, technologickou neutralitou, neutralitou sítě a pravidly pro ochranu údajů a zásadou inkluzivnosti a nediskriminace;
4. domnívá se, že digitalizace a vznikající technologie, jako je například umělá inteligence, mohou přispět k dosažení cílů průmyslové strategie EU a Zelené dohody a k překonání některých problémů zapříčiněných krizí COVID-19; dále se domnívá, že vzájemně se posilující politický přístup k Zelené dohodě, průmyslové strategii a digitalizaci by mohl napomoci jak dosažení jejich cílů, tak i posílení čelního postavení EU v oblasti technologií; poukazuje na potenciál digitálních řešení, jako jsou práce z domova a aplikace umělé inteligence, pokud jde o podporu zapojení osob se zdravotním postižením do jednotného digitálního trhu; má za to, že krize COVID-19 nabízí rovněž příležitost k urychlení digitalizace a že digitální transformace musí celkově sloužit veřejnému zájmu; domnívá se, že digitální transformace by mohla pomoci uspokojit potřeby městských, venkovských a izolovaných regionů v EU;
5. bere na vědomí potenciál nových technologií pro přechod k oběhovému a udržitelnému hospodářství díky snadnějšímu zavádění oběhových obchodních modelů, zlepšování energetické účinnosti systémů zpracování a uchovávání údajů a příspěvku k udržitelnějším hodnotovým řetězcům a optimálnímu využívání zdrojů;
6. vyzývá Komisi, aby prosazovala a podporovala zavádění a rozvoj udržitelných technologií při realizaci Zelené dohody, mimo jiné posouzením dopadu sdílení údajů a infrastruktur nezbytných k zajištění udržitelného zavádění digitálních technologií na životní prostředí;
7. zdůrazňuje, že pro plné využití potenciálu Zelené dohody bude klíčové umožnit sdílení a přístup k základním a přesně definovaným souborům údajů; vyzývá Komisi, aby posoudila, jaké soubory údajů jsou pro tento účel nezbytné;
8. domnívá se, že by měly být eliminovány praktiky, které narušují práva spotřebitelů, ochranu údajů a pracovní práva;
9. zdůrazňuje, že Komise by měla přijmout vyvážený přístup k právní úpravě orientovaný na budoucnost a založený na důkazech a na zásadě subsidiarity s cílem vytvořit jednotný digitální trh, který zajistí poskytování veřejných služeb, bude konkurenceschopný, spravedlivý, přístupný, technologicky neutrální, vstřícný k inovacím a ke spotřebitelům, orientovaný na člověka a důvěryhodný a který bude budovat bezpečnou datovou společnost a ekonomiku;

Čtvrtek 20. května 2021

10. zdůrazňuje, že pokud jde o zdanění digitální ekonomiky a tradiční ekonomiky, měly by být vytvořeny rovné podmínky tím, že bude dosaženo společného chápání toho, kde je vytvářena hodnota;

11. upozorňuje, že v příslušných případech by MSP a další hospodářské subjekty mohly těžit z kooperativních modelů, jako je otevřený software a software s otevřeným zdrojovým kódem, v závislosti na různých situacích nebo souvislostech, a to při zohlednění možných výhod, kybernetické bezpečnosti, ochrany soukromí a údajů a aniž jsou dotčeny platné právní předpisy; je přesvědčen, že to může přispět k dosažení evropské strategické autonomie v digitální oblasti;

12. vyzývá Komisi, aby ve svých budoucích legislativních návrzích dodržovala své hlavní zásady a aby se vyvarovala tříštění jednotného digitálního trhu, odstranila veškeré stávající neopodstatněné překážky a nadbytečné administrativní požadavky, podporovala inovace zejména pro MSP a využívala vhodné pobídky, které zajistí rovné podmínky a rovný přístup k investičním příležitostem;

13. vyzývá Komisi, aby zajistila účinné a účelné vynucování stávajících i nových právních požadavků; domnívá se, že vynucování musí probíhat účinně napříč hranicemi a napříč odvětvími, přičemž orgány spolu musí lépe spolupracovat a je nutné věnovat náležitou pozornost odbornosti, jakož i příslušné způsobilosti jednotlivých orgánů; domnívá se, že by Komise měla stanovit jako orientační rámec pro zajištění koordinace veškerých nových regulačních požadavků v oblasti umělé inteligence nebo souvisejících oblastech;

14. vyzývá Komisi, aby se zaměřila na regulační prostředí vstřícné k inovacím a ke spotřebitelům a aby v úzké spolupráci s členskými státy a zainteresovanými stranami posílila finanční a institucionální podporu evropské digitální ekonomiky prostřednictvím opatření, jako jsou: investice do vzdělávání, výzkumu a vývoje, podpora inovací v Evropě, poskytování většího a širšího přístupu ke snadno čitelným a interoperabilním kvalitním průmyslovým a veřejným údajům, budování digitální infrastruktury, zvyšování obecné dostupnosti digitálních dovedností u obyvatelstva, podpora vedoucího postavení v oblasti technologií pro podnikatelské prostředí a vytvoření přiměřeného a harmonizovaného regulačního prostředí;

15. domnívá se, že při podpoře digitálního rozvoje v celé EU může hrát důležitou úlohu inteligentní zadávání veřejných zakázek, jako je evropská platforma GovTech;

16. domnívá se, že jsou zapotřebí významné investice a spolupráce veřejného a soukromého sektoru v oblasti umělé inteligence a dalších klíčových nových technologií; vítá využívání unijních programů financování na podporu digitalizace naší společnosti a průmyslu, pokud jsou založeny na zásadách účinnosti, transparentnosti a inkluzivnosti; vyzývá ke koordinovanému provádění jednotlivých fondů s cílem maximalizovat součinnost mezi programy; navrhuje strategicky upřednostňovat financování výstavby nezbytné digitální infrastruktury; vyzývá k tomu, aby program NextGenerationEU i veřejné a soukromé zdroje financování navýšily investice tak, aby odrážely ambice EU zaujmout vedoucí světové postavení v odvětví technologií, prohloubit svůj výzkum a znalosti a být schopna plně využít výhod digitalizace ve vztahu ke všem skupinám společnosti;

17. domnívá se, že umělá inteligence představuje zvláštní výzvu pro MSP a že nadměrně složité regulační požadavky mohou mít nepřiměřený dopad na jejich konkurenceschopnost; je přesvědčen, že přechod k řešením založeným na umělé inteligenci bude pro tyto společnosti přínosem, přičemž nové právní předpisy v oblasti používání umělé inteligence by neměly vytvářet neodůvodněné administrativní překážky, které by ohrozily jejich konkurenceschopnost na trhu;

18. vyzývá Komisi, aby zajistila širší koordinaci investic v rámci plánu oživení NextGenerationEU; vyzývá Komisi, aby v tomto plánu navrhla konkrétní opatření na podporu technologií a infrastruktur s velkým účinkem v EU, jako jsou umělá inteligence, vysoce výkonná výpočetní technika, kvantová výpočetní technika, cloudová infrastruktura, platformy, inteligentní města, síť 5G a optická infrastruktura;

19. připomíná, že MSP jsou páteří evropského hospodářství a že, mají-li se digitálně transformovat, potřebují zvláštní podporu z programů financování EU; vyzývá Komisi a členské státy, aby prostřednictvím Programu pro jednotný trh, center pro digitální inovace a facility na podporu oživení a odolnosti posílily svou podporu začínajícím podnikům, mikropodnikům a MSP při vývoji a používání digitálních technologií s cílem dále podněcovat digitální transformaci, a umožnily jim tak plně rozvíjet jejich digitální potenciál a konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost v Evropě;

Čtvrtek 20. května 2021

20. konstatuje, že Evropě v porovnání s jinými trhy výrazně schází rizikový a počáteční kapitál a rovněž financování v podobě soukromého kapitálu; domnívá se, že to často vede k rozšíření evropských začínajících podniků na trzích třetích zemí, místo aby expandovaly v EU; domnívá se, že to brání širšímu evropskému hospodářství získat co nejvíce přínosů z podniků pocházejících z Evropy; poukazuje na nepřiměřeně velkou úlohu veřejných subjektů, pokud jde o stávající financování inovací a výzkumu, a na významné rozdíly v ekosystémech začínajících podniků a dostupném financování mezi členskými státy; vyzývá Komisi a členské státy, aby navrhly komplexní evropský přístup k navýšení zdrojů kapitálu pro technologické investice v EU, včetně iniciativ na podporu tzv. andělských investic ze strany předních subjektů evropského soukromého sektoru, a rovněž usnadnit dostupnost rizikového a počátečního kapitálu pro evropské společnosti a začínající podniky;

21. zdůrazňuje, že program Digitální Evropa, program Horizont Evropa a programy pro propojení Evropy představují nezbytnou podporu digitální transformace Evropy a měly by obdržet odpovídající finanční prostředky; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila, že tyto programy budou prováděny co nejdříve; připomíná, že členské státy musí dodržovat svůj závazek v rámci strategie Evropa 2020 investovat 3 % svého HDP do výzkumu a vývoje;

22. vyzývá Komisi, aby pracovala na postavení EU jako lídra v oblasti přijímání a standardizace nových technologií a aby zajistila, že umělá inteligence bude orientována na člověka a že bude v souladu s evropskými hodnotami, základními právy a normami; zdůrazňuje, že při nastavování pravidel na světové úrovni je vzhledem ke globální povaze vedoucího postavení v oblasti technologií a jejich rozvoje nutné spolupracovat s orgány pro normalizaci, odvětvím a rovněž s mezinárodními partnery; domnívá se, že použití workshopových dohod Evropského výboru pro normalizaci (CEN) v konkrétních oblastech, jako jsou umělá inteligence a nové vznikající technologie, může zefektivnit vytváření harmonizovaných norem;

23. podporuje záměr Komise zvýšit dostupnost a sdílení neosobních údajů s cílem posílit evropské hospodářství; domnívá se, že při naplňování tohoto cíle by měla být zohledněna rizika spojená s širším přístupem k neosobním údajům, jako je deanonymizace;

24. domnívá se, že je třeba podporovat přístup MSP k většímu množství údajů, a vyzývá k vytvoření pobídek, které by MSP umožnily přístup k neosobním údajům vytvořeným jinými soukromými subjekty v rámci dobrovolného a vzájemně prospěšného procesu, aby byly dodrženy všechny nezbytné záruky v souladu s nařízením (EU) 2016/679 a právního rámce v oblasti práv duševního vlastnictví;

25. poznamenává, že při poskytování veřejných služeb nebo při zadávání veřejných zakázek veřejné podniky vytvářejí, shromažďují a zpracovávají značné množství neosobních údajů, které představují významnou hodnotu pro jejich opětovné komerční použití a přínos pro společnost; vybízí Komisi a členské státy, aby tyto údaje zpřístupnily v širším měřítku pro opakované použití v obecném zájmu na podporu cílů směrnice o veřejně přístupných údajích;

26. připomíná, že potřebujeme datovou ekonomiku fungující ve prospěch celé EU, neboť je to klíčový faktor, který umožní dosáhnout digitalizace; domnívá se, že vysoká úroveň ochrany údajů v zájmu důvěryhodnosti umělé inteligence by mohla pomoci zlepšit důvěru spotřebitelů; domnívá se, že je důležité, aby EU zaručila vysokou míru kontroly zákazníků a v relevantních případech i spotřebitelů nad svými údaji a zajištění nejvyšších norem v oblasti ochrany osobních údajů díky jednoznačným a vyváženým pravidlům mimo jiné v oblasti práv duševního vlastnictví (IPR), domnívá se však, že je důležité zachovat si otevřenost vůči třetím zemím a že je důležitý volný tok údajů, které nejsou osobní, přes hranice;

27. bere na vědomí akt o digitálních službách a akt o digitálních trzích a domnívá se, že by měly přispívat k podpoře inovací, zaručení vysoké úrovně ochrany spotřebitele a zlepšení práv uživatelů a jejich důvěry a bezpečnosti na internetu; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby evropský trh zůstal aktivní a vysoce konkurenceschopný;

28. poukazuje na to, že ochrana spotřebitele by měla v rámci aktu o digitálních službách hrát důležitou úlohu, a je přesvědčen, že větší transparentnost a náležitá péče, pokud jde o elektronický trh, by zvýšila bezpečnost výrobků, a tím posílila důvěru spotřebitelů v elektronický trh;

Čtvrtek 20. května 2021

29. zdůrazňuje proto, že jsou zapotřebí jasně vymezené odpovědnosti za elektronický trh založené na zásadě proporcionality; zdůrazňuje, že by měla být vyjasněna odpovědnost platform pro hostování obsahu za zboží, které se na nich prodává či inzeruje, aby se odstranila právní mezera, kvůli níž se kupující nedomohli toho, na co měli podle zákona nebo smlouvy o dodání zboží nárok, například z důvodu neschopnosti identifikovat hlavního prodejce (zásada „znát svého obchodního zákazníka“);

30. vítá Nový program pro spotřebitele navržený Komisí a vybízí Komisi, aby podle potřeby aktualizovala právní předpisy na ochranu spotřebitele tak, aby lépe odrážely dopady nových technologií a možné újmy pro spotřebitele, zejména pro nejzranitelnější skupiny a s ohledem na dopad pandemie COVID-19; domnívá se, že evropští spotřebitelé by měli mít možnost hrát aktivní úlohu v digitální transformaci a že důvěra spotřebitelů a přijetí digitálních technologií závisí na tom, zda jsou jejich práva chráněna za všech okolností;

31. připomíná, že neoprávněné zeměpisné blokování online služeb představuje významnou překážku pro jednotný trh a bezdůvodnou diskriminaci evropských spotřebitelů; bere na vědomí první krátkodobý přezkum nařízení o zeměpisném blokování, který provedla Komise, a naléhavě ji vyzývá, aby pokračovala ve svém posuzování a aby se zapojila do dialogu zúčastněných stran s ohledem na rostoucí poptávku po přeshraničním přístupu k audiovizuálním službám s cílem podpořit oběh kvalitního obsahu v celé EU;

32. připomíná základní práva EU na soukromí a ochranu osobních údajů, včetně například výslovného informovaného souhlasu zakotveného v nařízení GDPR; poukazuje na to, že souhlas by měl být založen na srozumitelných a snadno dostupných informacích o tom, jak budou osobní údaje používány a zpracovávány, a že by to mělo být respektováno i při použití algoritmů;

33. vítá novou strategii kybernetické bezpečnosti EU pro digitální dekádu, která je nezbytná pro zajištění důvěry občanů a plného využití inovací, konektivity a automatizace v digitální transformaci, a to při současném zachování základních práv, a vyzývá k účinnému a rychlému provedení nastíněných opatření;

34. vyzývá členské státy, aby neprodleně provedly evropský akt přístupnosti s cílem účinně odstranit překážky pro občany se zdravotním postižením a zajistit dostupnost přístupných digitálních služeb a vhodnost podmínek, za nichž jsou tyto služby poskytovány, s cílem dosáhnout plně inkluzivního a přístupného jednotného digitálního trhu, který zajistí rovné zacházení a začlenění osob se zdravotním postižením; vybízí členské státy, aby rozšířily uplatňování směrnice o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru na oblasti otevřené pro veřejné použití, zejména v oblasti zdravotnictví, dopravy a poštovních nebo telekomunikačních služeb ⁽²³⁾;

Část 2: zlepšení využívání umělé inteligence u evropských spotřebitelů

35. je pevně přesvědčen o tom, že pokud bude umělá inteligence vyvinuta v souladu s platnými právními předpisy, má potenciál zlepšit některé oblasti ve prospěch evropských občanů a představovat značný přínos a hodnotu pro hospodářství, bezpečnost, zabezpečení, vzdělávání, zdravotní péči, dopravu a životní prostředí; domnívá se, že ve vztahu k produktům a službám založeným na umělé inteligenci je třeba zajistit bezpečnost, ochranu, inkluzivnost, nediskriminaci, přístupnost a spravedlnost, zejména pokud jde o skupiny spotřebitelů ve zranitelném postavení, aby nikdo nebyl opomenut a aby přínosy těchto produktů a služeb byly dostupné celé společnosti;

36. uznává, že aby bylo možné využívat výhod umělé inteligence, je nutné, aby Komise, členské státy, soukromý sektor, občanská společnost a vědecká komunita účinně spolupracovaly na vytvoření ekosystému pro bezpečnou umělou inteligenci orientovanou na člověka, která bude přínosem pro celou společnost;

37. konstatuje, že ačkoli umělá inteligence nabízí značný potenciál, může rovněž představovat určitá vysoká rizika spojená například s předpojatostí a netransparentností; domnívá se, že tato rizika se mohou projevit v závislosti na konkrétních souvislostech a případech použití umělé inteligence; vybízí k tomu, aby procesy sledovatelnosti systémů založených na umělé inteligenci byly transparentní a aby bylo možné je přezkoumat v případě, že dojde k prokazatelné vážné újmě;

⁽²³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (Úř. věst. L 327, 2.12.2016, s. 1), 34. bod odůvodnění.

Čtvrtek 20. května 2021

38. domnívá se, že kromě některých překážek bránících rozvoji, přijímání a účinné regulaci digitálních technologií v EU může nedůvěra spotřebitelů plošné přijetí umělé inteligence brzdit; upozorňuje na to, že občané nedostatečně chápou procesy, na jejichž základě se vyspělé algoritmické systémy a systémy umělé inteligence rozhodují;
39. konstatuje, že spotřebitelé potřebují jasný a předvídatelný právní rámec pro případ nesprávného fungování výrobků;
40. vyzývá Komisi a členské státy, aby neustále zlepšovaly část veřejné správy, která bude odpovědná za provádění budoucích právních předpisů týkajících se umělé inteligence;
41. vítá bílou knihu Komise o umělé inteligenci a vyzývá k tomu, aby Komise rozvíjela společný regulační rámec EU pro umělou inteligenci, který bude orientovaný na člověka, bude vycházet z posouzení rizik, bude jednoznačný a obstojí v budoucnosti; domnívá se, že tento rámec je nezbytný pro dohled nad automatizovanými rozhodovacími systémy a že by měl doplnit stávající právní předpisy týkající se umělé inteligence a zajistit, aby byly přiměřené s ohledem na míru rizika;
42. zdůrazňuje, že je nezbytné zajistit, aby u algoritmického rozhodování existovala přiměřená míra lidské kontroly a aby byly zavedeny řádné a účinné mechanismy nápravy;
43. zdůrazňuje, že je důležité posílit postavení spotřebitelů prostřednictvím základní odborné přípravy a dovedností v oblasti umělé inteligence, které by jim umožnily tyto technologie více využívat a zároveň by je chránily před jakýmkoli možnými hrozbami;
44. konstatuje, že ačkoli umělá inteligence již různou měrou podléhá platným evropským právním předpisům, přináší nové, dosud nevyřešené právní otázky, které se dotýkají spotřebitelů, a vyzývá proto Komisi, aby stanovila jednoznačná pravidla týkající se fungování a synergií mezi stávající platnou právní úpravou a navrhovanými novými opatřeními, aby se odstranily stávající právní mezery a aby se dosáhlo přiměřeného a konzistentního právního rámce; domnívá se, že spolupráce mezi členskými státy je důležitá pro posílení jednotného digitálního trhu;
45. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily úzkou spolupráci při prosazování regulačního rámce s cílem zabránit roztržitému jednotnému trhu;
46. domnívá se, že umělá inteligence je rychle se rozvíjející technologií, která vyžaduje účinnou legislativu, nejen pokyny, a to legislativu založenou na zásadách a proporcionalitě; domnívá se, že má-li být toho dosaženo, musí být umělá inteligence široce definována, aby veškerá regulační opatření napříč různými odvětvími mohla zůstat flexibilní a přizpůsobitelná tak, aby zohledňovala budoucí vývoj a odpovídajícím způsobem řešila různé úrovně rizik používání umělé inteligence, které je třeba dále definovat v odvětvových rámcích; je přesvědčen, že je třeba, aby budoucí regulace odpovídajícím způsobem odrážela míru, do jaké vznikají v praxi vnímaná rizika umělé inteligence v souvislosti s různými způsoby jejího využívání a zavádění;
47. poukazuje na to, že využívání algoritmů strojového učení umožňuje podnikům získat souhrnný náhled do osobní situace spotřebitele a vzorců jeho chování; vyzývá proto Komisi, aby upravila použití technologií umělé inteligence vytvořením komplexního právního rámce s cílem předcházet zneužívání nebo nepoctivému užívání těchto systémů;
48. domnívá se, že cílem regulačního rámce umělé inteligence by mělo být vytvoření vnitřního trhu pro důvěryhodné a bezpečné výrobky, aplikace a služby založené na umělé inteligenci a že by tento rámec měl být založen na článku 114 Smlouvy o fungování Evropské unie;
49. zdůrazňuje, že spotřebitelé mají právo být odpovídajícím a snadno přístupným způsobem a včas informováni o existenci a možném výsledku systémů umělé inteligence a o tom, jak mohou být rozhodnutí systému kontrolována, smysluplně napadena a opravena;
50. vyzývá k povinnému poskytování informací, na jehož základě bude uváděno, zda spotřebitelé komunikují se systémy umělé inteligence;
51. je přesvědčen, že vysvětlitelnost a transparentnost je zásadní pro budování a udržení důvěry uživatelů v systémy umělé inteligence; domnívá se proto, že procesy musí být transparentní, schopnosti a účel systémů umělé inteligence musí být otevřeně sdělovány a rozhodnutí musí být vysvětlitelné přímo dotčeným subjektům;
52. domnívá se, že regulační rámec musí podporovat rozvoj důvěryhodných systémů umělé inteligence a měl by zajistit vysoké standardy ochrany spotřebitele, aby se posílila důvěra spotřebitelů v produkty založené na umělé inteligenci; domnívá se, že je třeba postupně stanovovat rizika a odpovídající právní požadavky a záruky proti poškození spotřebitele; je rovněž přesvědčen o tom, že by regulační rámec měl zajišťovat transparentnost a odpovědnost a jasně sdělovat relevantní požadavky, ať už se jedná o spotřebitele nebo regulační orgány, a proaktivně motivovat subjekty vyvíjející a uplatňující umělou inteligenci k přijímání důvěryhodné umělé inteligence;

Čtvrtek 20. května 2021

53. vyzývá Komisi, aby podporovala výměnu informací týkajících se algoritmických systémů mezi orgány členských států a aby podporovala rozvoj společného porozumění algoritmických systémů na jednotném trhu, který by orgánům členských států poskytoval svá doporučení, stanoviska a odborné posudky;

54. domnívá se, že by se takový rámec měl zakládat na přístupu, který bude etický, orientovaný na člověka a založený na základních právech, ať už se jedná o návrh, vývoj nebo životní cyklus výrobků umělé inteligence, a bude založen na ochraně základních práv a zásadách transparentnosti, vysvětlitelnosti (pokud je to relevantní) a odpovědnosti a na právech a povinnostech nařízení GDPR – včetně minimalizace údajů, omezení účelu a záměrné a standardní ochrany osobních údajů;

55. domnívá se, že škála nových regulačních požadavků by měla být nastavena tak, aby aplikace umělé inteligence ve svém konkrétním kontextu představující to největší riziko podléhaly těm nejpřísnějším regulačním požadavkům a kontrolám, včetně možnosti zákazu škodlivých a diskriminačních postupů; vyzývá Komisi, aby sestavila objektivní metodiku pro výpočet rizika poškození spotřebitele nad rámec již platné úpravy v rámci předpisů na ochranu spotřebitele; domnívá se, že by se taková metodika měla vyhnout restriktivnímu binárnímu přístupu, který by mohl rychle zastarat, a namísto toho se zaměřit na kontext, aplikace a specifické využití umělé inteligence;

56. zdůrazňuje, že standardizace umělé inteligence na úrovni EU by měla posílit inovace a interoperabilitu a současně zaručit vysokou míru ochrany spotřebitele; uznává, že již sice existuje značný počet norem, je však zapotřebí další podpora a vývoj obecných norem týkajících se umělé inteligence, jako jsou normy, jež se uplatní na součásti a úplné aplikace;

57. domnívá se, že jakmile dojde k zavedení jasných právních pravidel a donucovacích mechanismů, mohla by být zvážena úloha dobrovolného důvěryhodného označování umělé inteligence, přičemž je současně důležité mít na paměti, že informační asymetrie, která je vlastní algoritmickým systémům učení, úlohu systémů označování velmi znesnadňuje; domnívá se, že takové označení by mohlo zlepšit transparentnost technologií založených na umělé inteligenci; zdůrazňuje, že každý takový systém označování musí být srozumitelný pro spotřebitele a musí být prokázáno, že poskytuje měřitelný přínos pro informovanost spotřebitelů o aplikacích umělé inteligence, a umožňuje jim tak činit informovaná rozhodnutí, jinak se v praxi dostatečně neuplatní;

58. je pevně přesvědčen o tom, že nové regulační požadavky a hodnocení musí být srozumitelné a proveditelné a tam, kde je to možné, by měly být začleněny do stávajících specifických odvětvových požadavků a zajistit přiměřenou úroveň administrativní zátěže;

59. vyzývá Komisi a členské státy, aby využívaly inovativní regulační nástroje, například „regulační pískoviště“, které jsou v souladu se zásadou předběžné opatrnosti, a pomohly tak vytyčit jasnou cestu k rozšiřování pro start-upy a malé společnosti; domnívá se, že pokud budou tyto nástroje použity v kontrolovaném prostředí, měly by pomoci podpořit inovace; poukazuje na to, že vytvoření soudržného prostředí pro inovativní testování a ověřování výrobků založených na technologiích, jako je umělá inteligence, pomůže evropským podnikům překonat roztříštěnost jednotného trhu a využít potenciál růstu v celé EU;

60. upozorňuje, že nejúčinnějším způsobem, jak omezit předpojatost, je zajistit kvalitu datových souborů používaných k trénování systémů umělé inteligence;

61. domnívá se, že využívání umělé inteligence za vysoce rizikových podmínek by mělo být omezeno na konkrétní účely plně v souladu s použitelnými právními předpisy a při dodržení pravidel transparentnosti; domnívá se, že pouze jednoznačný legislativní rámec poskytující právní jistotu bude rozhodující pro zajištění bezpečnosti, ochrany údajů a spotřebitelů, důvěry a podpory veřejnosti v nezbytnost a proporcionalitu zavádění takových technologií; vyzývá Komisi, aby pečlivě zvážila, zda existují určité případy, situace nebo praktické postupy, pro něž by měly být přijaty zvláštní technické normy, včetně podkladových algoritmů; pokud by byly takové technické normy přijaty, považuje za nezbytné, aby byly – s ohledem na rychlé tempo technologického vývoje – pravidelně revidovány a přehodnocovány příslušnými orgány;

62. domnívá se, že zřízení přezkumných komisí pro výrobky a služby umělé inteligence ze strany organizací a podniků s cílem posoudit potenciální přínosy a potenciální škody, zejména potenciální sociální dopad vyplývající z vysoce rizikových a účinných projektů založených na umělé inteligenci, může být užitečným nástrojem, který organizacím pomůže činit odpovědná rozhodnutí o produktech a službách umělé inteligence, zejména pokud zahrnují příslušné zúčastněné strany;

Čtvrtek 20. května 2021

63. zdůrazňuje význam vzdělávání a výzkumu pro umělou inteligenci; zdůrazňuje, že EU musí vybudovat své digitální kapacity tím, že povzbudí více lidí k profesní dráze v odvětvích souvisejících s informačními a komunikačními technologiemi a vyškolí více odborníků na data v oblasti umělé inteligence a odborníků v souvisejících nových oblastech, jako je investování do umělé inteligence a bezpečnost umělé inteligence; vyzývá k významným investicím do evropské sítě středisek excelence v oblasti umělé inteligence a k vytvoření celoevropských univerzitních a výzkumných sítí zaměřených na umělou inteligenci; domnívá se, že tato síť by měla pomoci s posílením výměny znalostí o umělé inteligenci, podporou talentů souvisejících s umělou inteligencí v rámci EU a s přilákáním nových talentů, posílením spolupráce mezi inovativními společnostmi, vysokoškolskými a výzkumnými institucemi a vývojáři umělé inteligence a s poskytováním specializovaného vzdělávání a rozvoje pro regulační orgány s cílem zajistit řádné fungování těchto technologií a ochránit evropské občany před možnými riziky a újmou, pokud jde o jejich základní práva; dále zdůrazňuje význam opatření a informačních kanálů, které malým a středním podnikům a začínajícím podnikům pomohou s účinnou digitalizací a směřováním k „průmyslu 5.0“; uznává, že sdílení a opětovné využívání součástí aplikací umělé inteligence zvyšuje míru využívání a šíření umělé inteligence; zdůrazňuje význam základního výzkumu v oblasti umělé inteligence; zdůrazňuje, že je nutné umožnit komplexní výzkum všech aplikací a technologií umělé inteligence;

64. vyzývá k posouzení dopadů digitální propasti na lidi a k přijetí konkrétních opatření, jak ji překlenout; vyzývá ke zmírnění negativních dopadů prostřednictvím vzdělávání, rekvalifikace a prohlubování dovedností; zdůrazňuje, že vzhledem k nedostatečnému zastoupení žen v oblasti přírodních věd, technologie, inženýrství a matematiky a v digitálních společnostech je třeba zohlednit genderový rozměr; domnívá se, že zvláštní pozornost by měla být věnována programům zaměřeným na gramotnost v oblasti umělé inteligence;

65. vyzývá Komisi, aby aktualizovala stávající rámec bezpečnosti a spolehlivosti produktů s cílem řešit nové výzvy, které představují nově vznikající digitální technologie, například umělá inteligence; naléhavě vyzývá Komisi, aby mimo jiné aktualizovala směrnici o obecné bezpečnosti výrobků a směrnici o odpovědnosti za výrobky, zejména tím, že zvaží změnu pojmu „důkazní břemeno“ v případě újmy způsobené nově vznikajícími digitálními technologiemi, a to v jasně vymezených případech a po řádném posouzení, a přizpůsobení pojmu „výrobek“, „škoda“ a „vada“ tak, aby odrážely složitost vznikajících technologií, včetně výrobků se zabudovanou umělou inteligencí, internetem věcí a robotikou, samostatného softwaru a softwaru nebo aktualizací, které vyžadují takovou podstatnou změnu výrobku, že se de facto jedná o výrobek nový;

66. zdůrazňuje, že je třeba vyvinout odpovídající konektivitu pro zavádění umělé inteligence i jakékoli nové technologie, a to i v regionech, které se potýkají s demografickými a hospodářskými problémy; vyzývá k tomu, aby byl brán v potaz nerovný přístup k technologiím ve venkovských oblastech, zejména při přidělování finančních prostředků Unie na budování sítí 5G, snižování počtu nepokrytých míst a při budování infrastruktury pro zajištění digitální konektivity obecně; vyzývá k vytvoření komunikační strategie EU, která občanům EU poskytne spolehlivé informace, a k osvětovým kampaním týkajícím se sítí 5G;

67. vyzývá Komisi, aby posoudila rozvoj a používání technologií distribuované účetní knihy, včetně blockchainu, a zejména inteligentních smluv, na jednotném digitálním trhu, poskytla pokyny a zvažila rozvoj vhodného právního rámce s cílem zajistit podnikům a spotřebitelům právní jistotu, především pokud jde o zákonnost a prosazování inteligentních smluv v přeshraničních situacích a případně o požadavky na ověřování;

68. žádá, aby byla v rámci Světové obchodní organizace (WTO) uzavřena mnohostranná jednání o elektronickém obchodu a bylo dosaženo vyváženého výsledku; vyzývá Komisi, aby pečlivě posoudila dopad doložky o zdrojovém kódu, která je v současné době předmětem jednání o elektronickém obchodu na úrovni WTO, na budoucí právní předpisy EU v oblasti umělé inteligence a aby do tohoto posouzení zapojila Evropský parlament; vyjadřuje politování nad tím, že vzhledem k neexistenci celosvětových pravidel čelí podniky z EU v oblasti digitálního trhu necelním překážkám, jako jsou neoprávněné požadavky týkající se lokalizace dat a povinného přenosu technologií; konstatuje, že tyto překážky jsou problémem především pro malé a střední podniky (MSP); poukazuje na to, že by celosvětová pravidla v oblasti digitálního obchodu mohla dále posílit ochranu spotřebitelů; podporuje, aby bylo moratorium WTO na elektronické přenosy trvalé, a zdůrazňuje, že je nutné vytvořit jasnou definici elektronických přenosů; žádá, aby byla přijata dohoda WTO o informačních technologiích a tato dohoda byla rozšířena a aby byl referenční dokument WTO o telekomunikačních službách v plném rozsahu proveden a ve větší míře přijímán;

Čtvrtek 20. května 2021

69. bere na vědomí, že EU má ambici stát se světovým lídrem v oblasti vývoje a používání umělé inteligence; vyzývá EU, aby například v rámci Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a WTO úžeji spolupracovala s partnery na stanovení celosvětových norem pro umělou inteligenci v zájmu snížení překážek obchodu a budování důvěryhodné umělé inteligence v souladu s hodnotami EU; podporuje mezinárodní spolupráci mezi zeměmi OECD v otázkách regulace a v dalších otázkách týkajících se digitálního hospodářství, včetně globálního partnerství v oblasti umělé inteligence; vybízí EU, aby v této věci zintenzivnila činnost, jíž se věnuje společně s OSN a mezinárodními normalizačními orgány; bere na vědomí uzavření dohody o asijském regionálním komplexním hospodářském partnerství (RCEP) založeném na pravidlech, která položila základ pro největší projekt hospodářské integrace na světě; je přesvědčen, že by EU měla prosazovat digitální pravidla, která jsou v souladu se zásadami demokracie, lidskými právy a udržitelným rozvojem; v této souvislosti podporuje návrh na vytvoření Rady EU-USA pro obchod a technologie;

70. v této souvislosti podporuje práci na transatlantické dohodě v oblasti umělé inteligence s cílem dosáhnout silnějšího a širšího konsensu ohledně zásad etické umělé inteligence a správy údajů a v rámci těchto zásad podporovat inovace a sdílení údajů za účelem rozvoje umělé inteligence a usnadnění obchodu a rozvoje slučitelných pravidel a společných norem v oblasti digitálního obchodu s tím, že při stanovování těchto norem by měla být zajištěna ústřední role EU; zdůrazňuje, že v zájmu zajištění ochrany pravidel EU by tato transatlantická dohoda o umělé inteligenci měla mít rovněž kapitolu věnovanou zabezpečení údajů a ochraně údajů uživatelů a spotřebitelů; vyzývá Komisi, aby pokračovala ve spolupráci s USA, Japonskem a dalšími podobně smýšlejícími partnery na reformě pravidel WTO, mimo jiné v oblasti dotací, nucených transferů technologií a státních podniků; zdůrazňuje význam dohod EU o volném obchodu při prosazování zájmů a hodnot společností, spotřebitelů a pracovníků EU v globální digitální ekonomice a domnívá se, že doplňují konkurenceschopný jednotný digitální trh; za obzvláště zásadní považuje spolupráci se Spojeným královstvím, které hraje důležitou roli v globální digitální ekonomice;

71. naléhavě vyzývá členské státy, aby do svých plánů obnovy zahrnuly projekty digitalizace dopravy; zdůrazňuje, že je třeba zajistit stabilní a přiměřené financování procesu budování dopravní infrastruktury a infrastruktury IKT pro inteligentní dopravní systémy, včetně bezpečného zavádění sítí 5G a rozvoje sítí 6G a budoucích bezdrátových sítí, aby se plně rozvinul potenciál digitalizované dopravy, přičemž budou zachovány přísné bezpečnostní normy v oblasti dopravy; v tomto ohledu podtrhuje, že je nutná jak výstavba nové, tak modernizace stávající infrastruktury; vyzývá členské státy, aby zajistily bezpečnou, odolnou a vysoce kvalitní dopravní infrastrukturu usnadňující zavádění služeb propojené a automatizované mobility; poukazuje na to, že je třeba urychlit modernizaci příslušné dopravní a digitální infrastruktury transevropské dopravní sítě (TEN-T); vyzývá proto Komisi, aby ve své revizi nařízení TEN-T a nařízení o koridorech pro železniční nákladní dopravu navrhla mechanismy k zajištění takového urychlení;

72. zdůrazňuje obrovský potenciál umělé inteligence v odvětví dopravy a její schopnost zvýšit automatizaci silniční, železniční, vodní a letecké dopravy; zdůrazňuje, že je důležité, aby umělá inteligence podporovala multimodalitu a přechod na jiné druhy dopravy, jakož i rozvoj inteligentních měst, a zlepšila tak zkušenosti všech občanů s cestováním tím, že zvýší účinnost a bezpečnost logistických a dopravních toků a jejich šetrnost vůči životnímu prostředí, zkrátí dobu strávenou na cestě a sníží dopravní přetížení, škodlivé emise a náklady; zdůrazňuje, že systémy využívající umělou inteligenci mají obrovskou možnost uplatnit se v dopravě ve prospěch bezpečnosti silničního provozu a plnění cílů stanovených v rámci „víze nulových obětí na silnicích“; zdůrazňuje, že umělá inteligence přispěje k dalšímu rozvoji plynulé multimodalit v souladu s koncepcí mobility jako služby; vyzývá Komisi, aby prozkoumala, jak usnadnit vyvážený rozvoj koncepce mobility jako služby, zejména v městských oblastech;

73. vítá úspěch společného podniku pro výzkum uspořádání letového provozu jednotného evropského nebe (SESAR) a vyzývá k zintenzivnění výzkumu a investic s cílem maximalizovat potenciál umělé inteligence v letectví, pokud jde o spotřebitele, prostřednictvím lepšího uvádění na trh ze strany leteckých společností, zlepšení prodeje, distribuce, tvorby cen a pozemního odbavení (bezpečnostní kontroly atd.); konstatuje, že umělá inteligence může rozvíjet automatizovanou dálkovou i pobřežní plavbu a plavbu na vnitrozemských vodních cestách a zlepšit námořní dohled v souvislosti s nárůstem lodní dopravy; vyzývá k rozsáhlému zavádění umělé inteligence a vyšší úrovně digitalizace do všech evropských přístavů s cílem zvýšit účinnost a konkurenceschopnost; zdůrazňuje zásadní úlohu, kterou bude hrát digitalizace, umělá inteligence a robotika v cestovním ruchu, čímž přispějí k zajištění dlouhodobé udržitelnosti tohoto odvětví; konstatuje, že je třeba zajistit odpovídající financování a pobídky pro zařízení cestovního ruchu, zejména pro mikropodniky a malé a střední podniky, aby mohly těžit z výhod digitalizace a modernizovat svou nabídku pro spotřebitele; konstatuje, že to přispěje k prosazování vedoucího postavení EU v udržitelném cestovním ruchu prostřednictvím výzkumu a vývoje, společných podniků a partnerství veřejného a soukromého sektoru;

Čtvrtek 20. května 2021

74. připomíná, že umělá inteligence může být příčinou neobjektivnosti, a tedy různých forem diskriminace založené na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižením, věku nebo sexuální orientaci; v tomto ohledu připomíná, že je absolutně nutné plně chránit práva všech osob a že iniciativy na poli umělé inteligence nesmí být v žádném ohledu diskriminační; zdůrazňuje, že taková neobjektivnost a diskriminace mohou vznikat na základě již zkreslených souborů údajů odrážejících stávající diskriminaci ve společnosti; zdůrazňuje, že umělá inteligence musí zabránit zkreslení, které vede k zakázané diskriminaci, a nesmí reprodukovat diskriminační procesy; zdůrazňuje, že je třeba tato rizika zohlednit při navrhování technologií umělé inteligence a mít na zřeteli význam spolupráce s poskytovateli technologií umělé inteligence s cílem řešit přetrvávající nedostatky napomáhající diskriminaci; doporučuje, aby se v týmech navrhujících a vyvíjejících umělou inteligenci odrážela různorodost společnosti;

75. zdůrazňuje, že pro plnou ochranu základních práv je důležité, aby algoritmy byly transparentní; zdůrazňuje, že vzhledem k významným etickým a právním dopadům je třeba, aby zákonodárci brali v potaz složitou otázku odpovědnosti, zejména pokud jde o osobní škody a škody na majetku, a že odpovědnost za všechna použití umělé inteligence by měly vždy nést fyzické nebo právnické osoby;

76. zdůrazňuje, že je třeba, aby byla umělá inteligence široce dostupná kulturním a kreativním odvětvím v celé Evropě, a pro všechny zainteresované strany a aktéry v Evropě tak byly zachovány rovné podmínky a spravedlivá hospodářská soutěž; zdůrazňuje potenciál technologií umělé inteligence pro kulturní a kreativní odvětví, od lepšího řízení služeb pro návštěvníky a komunikace až po asistované kurátorství obsahu, revalorizaci kulturních archivů, asistované ověřování informací a datovou žurnalistiku; zdůrazňuje, že je nutné nabídnout příležitosti ke vzdělávání a odborné přípravě s cílem umožnit evropské společnosti, aby porozuměla využití a potenciálním rizikům umělé inteligence; v tomto ohledu připomíná svůj názor, že inovace v oblasti umělé inteligence a robotiky musí být začleněny do plánů vzdělávání a školicích programů; připomíná zvláštní požadavky odborného vzdělávání a přípravy, pokud jde o umělou inteligenci, a vyzývá ke spolupráci na evropské úrovni s cílem posílit v celé Evropě potenciál, který umělá inteligence v oblasti odborného vzdělávání a přípravy nabízí; zdůrazňuje, že pro dosažení skutečně jednotného digitálního trhu, který podporuje kulturní rozmanitost, je zásadní, aby byla směrnice o audiovizuálních mediálních službách⁽²⁴⁾ provedena ve vnitrostátním právu;

77. poukazuje na nedostatek rizikového kapitálu z evropských fondů, na nedostatečný přístup k financování a malou dostupnost dat a je si také vědom vnějších a vnitřních překážek, které brání zavádění technologií využívajících umělou inteligenci, zejména v případě méně vyspělých odvětví a MSP; vyzývá k uplatňování komplexního přístupu v Unii, který by byl založen na prosazování podnikání prostřednictvím regulace, jež by byla vstřícná k investorům, s cílem zajistit slibným evropským začínajícím podnikům přístup k financování ve všech fázích růstu; vyzývá k tomu, aby se společnými silami předcházelo exodu mladých nadějných evropských podniků, kterým často po vstupu na trh dojdou finanční prostředky, a aby se tyto podniky od odchodu společnými silami odrazovaly;

78. připomíná, že stávající právní předpisy Unie obecně nestanoví povinné požadavky na kybernetickou bezpečnost u produktů a služeb; vyzývá k tomu, aby základní požadavky byly zahrnuty do projektové fáze (zásada bezpečnosti již od fáze návrhu) a byly používány patřičné normy a procesy kybernetické bezpečnosti jak během životního cyklu produktů a služeb, tak v rámci jejich dodavatelských řetězců;

79. poukazuje na to, že čtvrtá průmyslová revoluce bude mimo jiné záviset na přístupu k surovinám, jako je lithium a vzácné zeminy, a že Unie musí snížit svou závislost na jejich dovozu omezením absolutní spotřeby, svou vlastní těžbou šetrnou k životnímu prostředí a oběhovým hospodářstvím; domnívá se, že důrazněji prosazovaná strategie oběhového hospodářství by v případě digitálních zařízení a polovodičů mohla zároveň přispět k průmyslové svrchovanosti Unie a k zamezení negativnímu dopadu těžební činnosti spojené se získáváním surovin;

80. vyzývá k přijetí jasnější strategie pro evropská centra pro digitální inovace s cílem podpořit široké využívání nových technologií MSP, společnostmi se střední tržní kapitalizací a začínajícími podniky; poukazuje na to, že síť těchto evropských center by měla zajistit široké zeměpisné pokrytí v celé Evropě, včetně odlehlých, venkovských a ostrovních oblastí, a také iniciovat meziodvětvový dialog; vyzývá Komisi, aby vypracovala ambiciózní a komplexní strategii na podporu zakládání

⁽²⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu (Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 69).

Čtvrtek 20. května 2021

a růstu začínajících podniků s cílem vytvořit do 10 let novou generaci evropských digitálních začínajících podniků s tržní hodnotou jedné miliardy dolarů a vyšší (tzv. jednorozčů); strategie by se měla zejména zaměřit na taková opatření, jako jsou daňové pobídky pro začínající podniky a nové MSP a zavádění jednotného víza EU pro začínající podniky;

81. vítá novou strategii Komise v oblasti cloud computingu a evropskou iniciativu v této oblasti;

82. vítá pozitivní dopad, který může mít umělá inteligence na evropské trhy práce, včetně tvorby pracovních míst, bezpečnějších a inkluzivnějších pracovišť, boje proti diskriminaci při nabírání a odměňování a podpory lepšího sladění dovedností a pracovních toků, pokud budou spolu s postupem digitální vlny pravidelně zmírňována rizika a aktualizovány regulační rámce;

83. vyzývá členské státy, aby investovaly do vysoce kvalitních, reakce schopných a inkluzivních systémů vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení a také do politiky rekvalifikace a zvyšování kvalifikace pracovníků v odvětvích, jež mohou být umělou inteligencí silně ovlivněna, včetně zemědělství a lesnictví; zdůrazňuje, že je třeba v této souvislosti věnovat zvláštní pozornost začleňování znevýhodněných skupin;

84. konstatuje, že na evropském trhu práce chybí potřebné dovednosti; vítá aktualizovanou Evropskou agendu dovedností, kterou předložila Komise, a nový akční plán digitálního vzdělávání (2021–2027), který pracovníkům pomůže zvýšit si dovednosti a rekvalifikovat se, aby byli připraveni na budoucí pracovní svět, a pomůže řešit adaptaci a získávání kvalifikací a znalostí s ohledem na digitální a zelenou transformaci; zdůrazňuje, že je třeba, aby se etické aspekty umělé inteligence a rozvoj dovedností k etickým účelům staly nedílnou součástí jakýchkoli vzdělávacích osnov a osnov odborné přípravy pro vývojáře a osoby pracující s umělou inteligencí; připomíná, že vývojáři, programátoři, subjekty s rozhodovací pravomocí a společnosti využívající umělou inteligenci si musí být své etické odpovědnosti vědomi; poukazuje na to, že přístup ke správným dovednostem a znalostem v oblasti umělé inteligence může pomoci překlenout digitální rozdíly ve společnosti a že řešení v oblasti umělé inteligence by měla podpořit integraci zranitelných skupin, např. zdravotně postižených osob nebo obyvatel vzdálených nebo venkovských oblastí, na trh práce;

85. zdůrazňuje, že rovnost žen a mužů je klíčovou zásadou Evropské unie, kterou by měly zohledňovat všechny oblasti politiky EU; požaduje, aby byla uznána zásadní úloha žen při plnění cílů evropské digitální strategie v souladu s cíli v otázce rovnosti žen a mužů; připomíná, že účast žen v digitální ekonomice má pro utváření prosperující digitální společnosti a pro posílení digitálního vnitřního trhu EU klíčový význam; vyzývá Komisi, aby zajistila uplatňování ministerského prohlášení o závazku týkajícího se žen v digitální oblasti; domnívá se, že umělá inteligence může významně přispět k překonání diskriminace na základě pohlaví a řešit problémy, kterým ženy čelí v souvislosti s prosazováním rovnosti žen a mužů, za předpokladu, že bude vypracován odpovídající právní a etický rámec, budou odstraněny vědomé a nevědomé předsudky a budou dodržovány zásady rovnosti žen a mužů;

86. zdůrazňuje, že zemědělství je odvětví, ve kterém bude umělá inteligence hrát klíčovou úlohu při řešení otázek a problémů souvisejících s produkcí a zásobováním potravinami; zdůrazňuje, že zejména technologie internetu věcí a umělé inteligence představují významnou příležitost pro modernizaci, automatizaci a lepší účinnost a udržitelnost zemědělsko-potravinářského odvětví a pro místní rozvoj ve venkovských oblastech, neboť zvyšují produkci plodin a kvalitu úrody; domnívá se, že využívání digitálních technologií a umělé inteligence a nárůst výzkumu a vývoje v zemědělsko-potravinářském odvětví jsou nezbytné pro zlepšení udržitelnosti, účinnosti a přesnosti a pro nasměrování produktivity; zdůrazňuje potenciál internetu věcí a umělé inteligence v přesném zemědělství, zejména při zjišťování povětrnostních podmínek, půdních živin a potřebného zavlažování, jakož i při zjišťování napadení škůdci a chorob rostlin; zdůrazňuje, že monitorování pomocí automatizovaných a digitálních nástrojů může pomoci minimalizovat environmentální a klimatickou stopu zemědělství; vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily zdroje a investice určené v zemědělství na tyto účely a poskytly dostatek zdrojů a rozvíjely nástroje pro výzkum využití umělé inteligence v těchto oblastech s cílem umožnit dotčeným zemědělcům lépe využívat dostupné zdroje, zvýšit účinnost a produkci a podporovat vznik inovačních center a začínajících podniků v této oblasti;

87. domnívá se, že při uplatňování umělé inteligence v Unii a souvisejícím využívání osobních údajů občanů EU by měly být dodržovány naše hodnoty a základní práva uznaná Listinou základních práv EU, jako je lidská důstojnost, ochrana soukromí a údajů a bezpečnost; zdůrazňuje, že jelikož umělá inteligence již ze své podstaty zahrnuje zpracování údajů,

Čtvrtek 20. května 2021

musí dodržovat právní předpisy EU v oblasti ochrany údajů, především obecné nařízení o ochraně osobních údajů; opakuje, že je důležité, aby nezávislé veřejné orgány pro ochranu údajů měly k dispozici nezbytné zdroje ke sledování a účinnému vymáhání dodržování právních předpisů v oblasti ochrany údajů;

88. zdůrazňuje, že investice do vědy a výzkumu a vývoje v oblasti digitálních technologií a umělé inteligence, podpora lepšího přístupu k rizikovému kapitálu, rozvoj solidního kybernetického zabezpečení kritické infrastruktury a sítí elektronické komunikace a přístup ke kvalitním objektivním údajům jsou pro budování digitální svrchovanosti Unie základními stavebními kameny; vyzývá Komisi, aby prozkoumala jednotlivé důvody, kvůli nimž by Unii hrozila závislost na vnějších aktérech; konstatuje, že nejasná, nadměrná nebo roztržitá regulace bude bránit vzniku inovativních a technologicky vyspělých tzv. jednorozčů, začínajících podniků a MSP nebo je bude nutit k vyvíjení produktů a služeb mimo Evropu;

89. zdůrazňuje, že předpokladem úspěchu digitální transformace Unie je vytvoření evropské gigabitové společnosti, která bude bezpečná a inkluzivní; vyzdvihuje úlohu konektivity, umožněnou zejména infrastrukturou 5G a technologiemi optického vlákna, při transformaci pracovních a vzdělávacích režimů, obchodních modelů a celých odvětví, jako je výroba, doprava a zdravotní péče, zejména ve spojení s dalšími technologiemi, jako je virtualizace, cloud computing, edge computing, umělá inteligence, virtuální rozvrstvení sítě a automatizace, a zdůrazňuje její potenciál dosáhnout lepších výsledků z hlediska produktivity, inovací a uživatelských zkušeností;

90. vyzývá Komisi, aby motivovala evropské společnosti k rozvoji a budování technologických kapacit pro mobilní sítě nové generace; vyzývá Komisi, aby analyzovala dopad nerovného přístupu k digitálním technologiím a rozdílů v konektivitě v členských státech;

91. konstatuje, že investice do vysoce výkonné výpočetní techniky mají zásadní význam pro využití plného potenciálu umělé inteligence a dalších vznikajících technologií; vyzývá k překlenutí deficitu investic do konektivity prostřednictvím nástroje Next Generation EU a vnitrostátního a soukromého financování s cílem kompenzovat škrtů v investicích EU do technologií budoucnosti, které byly provedeny ve víceletém finančním rámci (VFR) na období 2021–2027;

92. vyzývá k tomu, aby byla kybernetická bezpečnost vnímána jako celospolečenská záležitost; zdůrazňuje, že nové přístupy ke kybernetické bezpečnosti by měly být koncipovány na základě odolnosti a schopnosti přizpůsobit se tlakům a útokům; vyzývá k holistickému přístupu ke kybernetické bezpečnosti, a tudíž k zohlednění celého systému, od návrhu a použitelnosti až po vzdělávání a školení občanů; zdůrazňuje, že digitální transformace spolu s rychlou digitalizací služeb a rozsáhlým používáním zařízení připojených k internetu nutně vystavuje naši společnost a hospodářství ve větší míře kybernetickým útokům; poukazuje na to, že pokrok v oblasti kvantové výpočetní techniky naruší stávající šifrovací techniky; vyzývá Komisi, aby podporovala výzkum, který Evropě umožní překonat tento problém, a zdůrazňuje potřebu silného a bezpečného šifrování mezi koncovými body; vyzývá Komisi, aby prozkoumala používání protokolů a aplikací pro kybernetickou bezpečnost založených na technologii blockchain s cílem zlepšit odolnost, důvěryhodnost a stabilitu infrastruktury umělé inteligence; zdůrazňuje, že prvky kybernetické bezpečnosti je nutno zahrnout do všech odvětvových politik; zdůrazňuje, že účinná ochrana vyžaduje, aby orgány EU a vnitrostátní orgány spolupracovaly s podporou agentury ENISA na zajištění bezpečnosti, integrity, odolnosti a udržitelnosti kritických infrastruktur a sítí elektronických komunikací; vítá návrh Komise týkající se revize směrnice o bezpečnosti sítí a informací a její záměr rozšířit oblast působnosti této směrnice a snížit rozdíly v jejím uplatňování mezi jednotlivými členskými státy; vyzývá, aby se k potenciální závislosti na vysoce rizikových dodavatelích, zejména při zavádění sítí 5G, přistupovalo obezřetně;

o

o o

93. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Pátek 21. května 2021

P9_TA(2021)0262

Odpovídající ochrana osobních údajů ze strany Spojeného království

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. května 2021 o odpovídající ochraně osobních údajů ze strany Spojeného království (2021/2594(RSP))

(2022/C 15/23)

Evropský parlament,

- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), zejména na její články 7, 8, 16, 47 a 52,
- s ohledem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 16. července 2020 ve věci C-311/18, *Data Protection Commissioner v. Facebook Ireland Limited, Maximillian Schrems* (Schrems II) ⁽¹⁾,
- s ohledem na rozsudek Soudního dvora ze dne 6. října 2015 ve věci C-362/14, *Maximillian Schrems v. Data Protection Commissioner* (Schrems I) ⁽²⁾,
- s ohledem na rozsudek Soudního dvora ze dne 6. října 2020 ve věci C-623/17, *Privacy International v. Secretary of State of Foreign and Commonwealth affairs* ⁽³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. března 2014 o programu agentury NSA (USA) pro sledování, subjektech členských států pro sledování a dopadech na základní práva občanů EU a na transatlantickou spolupráci v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 5. července 2018 o přiměřenosti ochrany poskytované štítem EU–USA na ochranu soukromí ⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2018 o využívání údajů uživatelů Facebooku společností Cambridge Analytica a jeho dopadu na ochranu údajů ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. května 2021 o rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 16. července 2020 – komisař pro ochranu údajů v. Facebook Ireland Limited, Maximilian Schrems („Schrems II“), případ C-311/18 ⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. listopadu 2020 o přezkumu obchodní politiky EU ⁽⁸⁾,
- s ohledem na dohodu ze dne 31. prosince 2020 o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. dubna 2021 o výsledcích jednání mezi EU a Spojeným královstvím ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ⁽¹¹⁾ (GDPR),

⁽¹⁾ ECLI:EU:C:2020:559.

⁽²⁾ ECLI:EU:C:2015:650.

⁽³⁾ ECLI:EU:C:2020:790.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 378, 9.11.2017, s. 104.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 133.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 345, 16.10.2020, s. 58.

⁽⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0256.

⁽⁸⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0337.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 444, 31.12.2020, s. 14.

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2021)0141.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

Pátek 21. května 2021

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů a o volném pohybu těchto údajů ⁽¹²⁾ (směrnice o prosazování práva v oblasti ochrany údajů),
  - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací ⁽¹³⁾,
  - s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 10. ledna 2017 nařízení o respektování soukromého života a ochraně osobních údajů v elektronických komunikacích COM(2017)0010), který předložila Komise, a na postoj Evropského parlamentu k tomuto návrhu přijatý dne 20. října 2017 ⁽¹⁴⁾,
  - s ohledem na doporučení Evropského sboru pro ochranu osobních údajů (EDPB), včetně jeho prohlášení ze dne 9. března 2021 o nařízení o soukromí a elektronických komunikacích a jeho doporučení č. 01/2020 ze dne 10. listopadu 2020 o opatřeních, která doplňují nástroje pro předávání s cílem zajistit soulad s úrovní ochrany osobních údajů v EU,
  - s ohledem na referenční rámec pro odpovídající ochranu, který dne 6. února 2018 přijala pracovní skupina pro ochranu údajů zřízená podle článku 29 a který potvrdila EDPB,
  - s ohledem na doporučení EDPB č. 01/2021 ze dne 2. února 2021 týkající se referenčního rámce pro odpovídající ochranu podle směrnice o prosazování práva v oblasti ochrany údajů,
  - s ohledem na návrhy rozhodnutí o odpovídající ochraně zveřejněné Komisí dne 19. února 2021, z nichž jedno bylo přijato podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů ⁽¹⁵⁾ a druhé podle směrnice o prosazování práva v oblasti ochrany údajů ⁽¹⁶⁾,
  - s ohledem na stanoviska EDPB 14/2021 a 15/2021 ze dne 13. dubna 2021 týkající se návrhu prováděcího rozhodnutí Evropské komise podle směrnice (EU) 2016/680 o odpovídající ochraně osobních údajů ve Spojeném království,
  - s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech (EÚLP) a Úmluvu Rady Evropy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat a na protokol o změně této úmluvy („úmluva 108+“), jichž je Spojené království signatářem;
  - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí,
  - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
  - s ohledem na návrh usnesení Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,
- A. vzhledem k tomu, že schopnost předávat osobní údaje přes hranice může být klíčovou hnací silou inovací, produktivity a hospodářské konkurenceschopnosti a má zásadní význam pro účinnou spolupráci v boji proti přeshraniční organizované a závažné trestné činnosti a v boji proti terorismu, který stále více závisí na výměně osobních údajů;
- B. vzhledem k tomu, že ve svém rozsudku Schrems I Soudní dvůr EU poukázal na to, že nerozlišující přístup zpravodajských služeb k obsahu elektronických komunikací porušuje podstatu práva na důvěrnost sdělení, jak je stanoveno v článku 7 Listiny, a že Spojené státy neposkytují osobám, které nejsou občany USA, dostatečné opravné prostředky proti hromadnému sledování, což je v rozporu s článkem 47 Listiny;

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁽¹⁴⁾ A8-0324/2017.

⁽¹⁵⁾ Návrh prováděcího rozhodnutí Komise podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o odpovídající ochraně osobních údajů ze strany Spojeného království.

⁽¹⁶⁾ Návrh prováděcího rozhodnutí Komise podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 o odpovídající ochraně osobních údajů ze strany Spojeného království.

Pátek 21. května 2021

- C. vzhledem k tomu, že Spojené království je tradičně důležitým obchodním partnerem mnoha členských států EU a blízkým spojencem v oblasti bezpečnosti; vzhledem k tomu, že EU a Spojené království by měly tuto úzkou spolupráci zachovat i přes vystoupení Spojeného království z EU, neboť to bude přínosné pro obě strany;
- D. vzhledem k tomu, že evropské podniky potřebují právní srozumitelnost a jistotu, neboť schopnost předávat osobní údaje přes hranice je stále důležitější pro všechny typy společností, které dodávají zboží a služby v mezinárodním měřítku; vzhledem k tomu, že rozhodnutí o odpovídající ochraně týkající se Spojeného království podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů je nanejvýš důležité, neboť mnoho evropských podniků obchoduje přes Lamanšský průliv, zejména s ohledem na skutečnost, že brexit je stále velmi čerstvý a předávání údajů v rámci Unie nepodléhá omezením; vzhledem k tomu, že pokud by nebyl přijat žádný spolehlivý rámec pro odpovídající ochranu, mohlo by to vést k narušení přeshraničního předávání osobních údajů v rámci obchodu mezi EU a Spojeným královstvím a k vysokým nákladům na dodržování předpisů;
- E. vzhledem k tomu, že dohoda o obchodu a spolupráci obsahuje řadu záruk a podmínek pro výměnu příslušných osobních údajů v souvislosti s prosazováním práva; vzhledem k tomu, že jednání o toku osobních údajů probíhala souběžně s jednáními o dohodě o obchodu a spolupráci, avšak nebyla uzavřena do skončení přechodného období dne 31. prosince 2020; vzhledem k tomu, že do dohody o obchodu a spolupráci byla jako prozatímní řešení začleněna „překlenovací doložka“ podmíněná závazkem Spojeného království, že svůj stávající režim ochrany údajů nezmění, aby bylo zajištěno, že tok údajů mezi Spojeným královstvím a EU bude zachován až do přijetí rozhodnutí o odpovídající ochraně; vzhledem k tomu, že původní čtyřměsíční lhůta byla prodloužena do konce června 2021;
- F. vzhledem k tomu, že posouzení, které Komise provedla před tím, než předložila návrh prováděcího rozhodnutí, nebylo úplné ani v souladu s požadavky Soudního dvora EU na posouzení odpovídající úrovně, na což výbor EDPB upozornil ve svých stanoviscích k odpovídající ochraně, kde doporučuje Komisi, aby dále posoudila konkrétní aspekty právních předpisů Spojeného království a praxe týkající se hromadného sběru informací, jejich zveřejňování v zahraničí a mezinárodních dohod v oblasti sdílení zpravodajských informací, dalšího využívání informací shromážděných pro účely prosazování práva a nezávislosti soudních komisařů;
- G. vzhledem k tomu, že Komise nezohlednila některé aspekty právních předpisů nebo zvyklostí Spojeného království, což vedlo k vypracování návrhů prováděcích rozhodnutí, které nejsou v souladu s právem EU; vzhledem k tomu, že článek 45 obecného nařízení o ochraně osobních údajů stanoví, že při posuzování úrovně ochrany vezme Komise v úvahu zejména příslušné právní předpisy, obecné i odvětvové, včetně těch, které se týkají veřejné bezpečnosti, obrany, národní bezpečnosti a trestního práva a přístupu orgánů veřejné moci k osobním údajům, jakož i provádění těchto právních předpisů, pravidla ochrany údajů, profesní pravidla a související bezpečnostní opatření, včetně pravidel dalšího předávání osobních údajů do další třetí země nebo mezinárodní organizaci, která jsou v dané třetí zemi nebo mezinárodní organizaci dodržována, judikaturu a mezinárodní závazky, které daná třetí země nebo mezinárodní organizace přijala, nebo jiné závazky vyplývající z právně závazných úmluv nebo nástrojů, jakož i z její účasti v mnohostranných či regionálních systémech, zejména pokud jde o ochranu osobních údajů, což zahrnuje mezinárodní dohody v jiných oblastech, jejichž součástí je přístup k údajům nebo sdílení informací, a proto je nezbytné posouzení takových mezinárodních dohod;
- H. vzhledem k tomu, že Soudní dvůr EU v rozsudku ve věci Schrems I jasně uvedl, že Komise je „při přezkumu úrovně ochrany poskytované třetí zemí povinna posoudit obsah pravidel platných v této zemi, která vyplývají z vnitrostátních předpisů nebo mezinárodních závazků této země, jakož i praxi směřující k zajištění dodržování těchto pravidel, přičemž musí Komise podle čl. 25 odst. 2 směrnice 95/46/ES přihlídnout ke všem okolnostem souvisejícím s předáním osobních údajů do třetí země“ (bod 75);
- I. vzhledem k tomu, že činnost zpravodajských služeb a sdílení informací se třetími zeměmi jsou vyloučeny z působnosti právních předpisů EU, pokud jde o členské státy, neboť patří do působnosti nezbytného posouzení odpovídající úrovně ochrany osobních údajů poskytované třetími zeměmi, jak potvrdil Soudní dvůr ve svých rozsudcích ve věcech Schrems I a II;
- J. vzhledem k tomu, že normy v oblasti ochrany údajů nejsou založeny pouze na stávajících právních předpisech, ale také na jejich uplatňování v praxi, a vzhledem k tomu, že Komise při přípravě svého rozhodnutí posuzovala pouze právní předpisy, a nikoli jejich skutečné uplatňování v praxi;

Pátek 21. května 2021

- K. vzhledem k tomu, že Komise v současné době uznává, že dvanáct třetích zemí poskytuje odpovídající ochranu podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů, a nedávno v tomto ohledu uzavřela rozhovory s Korejskou republikou; vzhledem k tomu, že Spojené království je první zemí, u níž Komise navrhuje přijmout rozhodnutí o odpovídající ochraně podle směrnice o prosazování práva;
- L. vzhledem k tomu, že případ Spojeného království se liší ode všech předchozích posouzení odpovídající ochrany, neboť se týká bývalého členského státu EU, který začlenil ustanovení obecného nařízení o ochraně osobních údajů do svého vnitrostátního práva a navíc stanovil, že všechny „vnitrostátní právní předpisy odvozené od práva EU“, včetně právních předpisů provádějících směrnici o prosazování práva, budou po skončení přechodného období nadále platit;

I. OBECNÉ NAŘÍZENÍ O OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Obecné poznámky

1. konstatuje, že Spojené království je signatářem Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP) a Úmluvy Rady Evropy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat; očekává, že Spojené království zajistí tentýž minimální rámec ochrany údajů, přestože opustilo Evropskou unii;
2. vítá závazek Spojeného království respektovat demokracii a právní stát a chránit a uplatňovat na vnitrostátní úrovni základní práva, jako jsou práva stanovená v EÚLP, včetně vysoké úrovně ochrany údajů; připomíná, že se jedná o základní podmínku umožňující spolupráci EU se Spojeným královstvím; připomíná, že navzdory tomu, že článek 8 EÚLP o právu na soukromí je součástí vnitrostátního práva Spojeného království prostřednictvím zákona o lidských právech z roku 1998 a zvykového práva prostřednictvím nového deliktu spočívajícího ve zneužívání soukromých informací, vláda hlasovala proti začlenění základního práva na ochranu osobních údajů;
3. zdůrazňuje, že se EU při přípravě spolehlivých pravidel ochrany údajů v rámci GDPR rozhodla pro přístup zaměřený na lidská práva a je proto hluboce znepokojena znepokojen veřejnými prohlášeními předsedy vlády Spojeného království, v nichž uvedl, že Spojené království bude usilovat o odchýlení se od pravidel EU pro ochranu údajů a hodlá v této oblasti zavést vlastní „svrchovanou“ kontrolu; domnívá se, že národní strategie Spojeného království v oblasti údajů z roku 2020 představuje posun od ochrany osobních údajů k širšímu využívání a sdílení údajů, což je neslučitelné se zásadami spravedlnosti, minimalizace údajů a omezení účelu podle GDPR; konstatuje, že výbor EDPB ve svých stanoviscích k odpovídající ochraně upozornil, že by to mohlo vést k rizikům v oblasti ochrany osobních údajů převáděných z EU;
4. zdůrazňuje, že právoplatná rozhodnutí o odpovídající ochraně ve velké míře přispívají k ochraně základních práv jednotlivců a právní jistotě pro společnost; zdůrazňuje však, že rozhodnutí o odpovídající ochraně, která nejsou založená na dostatečných posouzeních a nejsou Komisí řádně prosazována, mohou mít při napadnutí u soudu opačný účinek;
5. zdůrazňuje, že posouzení, které Komise provedla před tím, než předložila návrh prováděcího rozhodnutí, nebylo úplné ani v souladu s požadavky Soudního dvora EU na posouzení odpovídající úrovně, na což výbor EDPB upozornil ve svých stanoviscích k odpovídající ochraně, kde doporučuje Komisi, aby dále posoudila konkrétní aspekty právních předpisů Spojeného království a praxe týkající se hromadného sběru informací, jejich zveřejňování v zahraničí a mezinárodních dohod v oblasti sdílení zpravodajských informací, dalšího využívání informací shromážděných pro účely prosazování práva a nezávislosti soudních komisařů;

Vymáhání obecného nařízení o ochraně osobních údajů

6. vyjadřuje znepokojení nad nedostatečným a často dokonce neexistujícím prosazováním GDPR ze strany Spojeného království v době, kdy doposud bylo členem EU; poukazuje zejména na to, že úřad britského komisaře pro informace (ICO) v minulosti GDPR řádně nevymáhal; poukazuje na příklad, kdy komisař pro informace uzavřel stížnost týkající se reklamní technologie poté, co uspořádala dvě akce zúčastněných stran, vypracovala zprávu (dále jen „aktualizovaná zpráva o Adtech“) a uvedla, že „odvětví reklamních technologií není dostatečně zralé, pokud jde o pochopení požadavků na

Pátek 21. května 2021

ochranu údajů“, neboť nevyužívá žádné ze svých pravomocí k vynucování práva⁽¹⁷⁾; je znepokojen tím, že toto neprosazování právních předpisů představuje strukturální problém, jak je stanoveno v politice regulačních opatření ICO, v níž se výslovně uvádí, že „ve většině případů uplatňujeme své pravomoci pouze v těch nejzávažnějších případech, které představují nejvážnější porušení povinností v oblasti práva na informace. K těm obvykle patří zlovolné, úmyslné nebo nedbalostní činy nebo opakované porušování povinností týkajících se práva na informace, které způsobují újmu nebo škodu jednotlivcům“; zdůrazňuje, že v praxi to znamená, že u velkého počtu porušení právních předpisů o ochraně údajů ve Spojeném království proto nebyla zjednáována náprava;

7. bere na vědomí národní strategii Spojeného království v oblasti údajů aktualizovanou dne 9. prosince 2020, která naznačuje, že dojde k přechodu od ochrany osobních údajů k širšímu využívání a sdílení údajů; poukazuje na to, že postoj uvedený ve strategii, tj. že „neposkytování údajů může mít negativní vliv na společnost“, není slučitelný se zásadami minimalizace údajů a omezení účelu podle GDPR a primárního práva;

8. bere na vědomí, že výbor pro ústavní záležitosti v roce 2004⁽¹⁸⁾ a výbor pro veřejné záležitosti parlamentu Spojeného království v roce 2014⁽¹⁹⁾ doporučily zabezpečit nezávislost komisaře tím, že se stane úředníkem parlamentu a nebude jej již jmenovat ministr pro digitální média a sport; lituje toho, že toto doporučení nebylo uvedeno do praxe;

Zpracování údajů pro účely imigrační kontroly

9. konstatuje, že právní předpisy Spojeného království o ochraně údajů obsahují výjimku z některých aspektů základních práv a zásad ochrany údajů, jako je právo na přístup a právo subjektu údajů vědět, s kým byly jeho údaje sdíleny, pokud by taková ochrana „poškodila účinnou imigrační kontrolu“; zdůrazňuje, že monitorování a dodržování uplatňování výjimky je třeba provádět v souladu s normami stanovenými v referenčním rámci pro odpovídající ochranu, který vyžaduje posouzení postupů a zásad, přičemž poukazuje na to, že „je potřebné zohlednit nejen obsah pravidel vztahujících se na osobní údaje předávané třetí zemi …, ale i systém zavedený v zájmu zabezpečení účinnosti těchto pravidel“; uznává, že tuto výjimku, kterou mohou využít všichni správci údajů ve Spojeném království, schválil úřad ICO a soud a že je možné ji uplatnit pouze případ od případu, a to nezbytným a přiměřeným způsobem; připomíná, že nedávno byly odhaleny informace, podle nichž bylo v souvislosti se zpracováním údajů ze strany ministerstva vnitra od 1. dubna 2018 do 31. března 2019 podáno 17 780 žádostí o přístup k údajům týkajících se 146,75 milionů subjektů údajů, a že tato „imigrační výjimka“ byla využita u více než 70 % žádostí subjektů údajů, které byly ministerstvu vnitra předloženy v roce 2020⁽²⁰⁾; zdůrazňuje, že dokonce i v případech, kdy ministerstvo vnitra výjimku využilo, nebyl přístup k informacím zcela odepřen, ale byl pouze omezen na upravené dokumenty;

10. konstatuje, že tato výjimka se nyní vztahuje na občany EU, kteří pobývají nebo hodlají pobývat ve Spojeném království; je hluboce znepokojen tím, že tato výjimka odstraňuje klíčové příležitosti pro odpovědnost a opravné prostředky, a zdůrazňuje, že se nejedná o odpovídající úroveň ochrany;

⁽¹⁷⁾ Lomas, N., *UK's ICO faces legal action after closing adtech complaint with nothing to show for it* (komisař pro informace Spojeného království čelí žalobě poté, co stížnost týkající se reklamní technologie uzavřel s tím, že ničemu nenasvědčuje), TechCrunch, San Francisco, 2020.

⁽¹⁸⁾ Sedmá zpráva zvláštního výboru pro ústavní záležitosti, kterou zveřejnila Dolní sněmovna dne 13. června 2006. Bod 108 zní: „Považujeme za velký přínos, pokud komisař pro informace bude přímo podléhat parlamentu a parlament bude financovat jeho úřad a doporučujeme, aby se tato změna zvážila, jakmile bude příležitost ke změně právních předpisů“.

⁽¹⁹⁾ Zpráva výboru pro veřejnou správu s názvem „Who's accountable? Relationships between Government and arm's-length bodies“ (Kdo je odpovědný? Vztahy mezi vládou a nezávislými orgány), kterou Dolní sněmovna zveřejnila dne 4. listopadu 2014. Bod 64 zní: „Komisař pro informace a Vězeňský inspektorát Jeho Veličenstva (HM Inspectorate of Prisons) by měli mít větší nezávislost na vládě a měli by podléhat parlamentu. Komisař pro informace, komisař pro veřejná jmenování a předseda výboru pro normy ve veřejném životě by se měli stát úředníky parlamentu, jako je tomu již v případě ombudsmana pro parlamentní otázky a zdravotnictví a úředníka pověřeného kontrolou státních financí.“

⁽²⁰⁾ Tisková zpráva skupiny Open Rights Group ze dne 3. března 2021 s názvem „Dokumenty odhalují, že kontroverzní ‚imigrační výjimka‘ byla použita u 70 % žádostí o přístup předložených ministerstvu vnitra“

Pátek 21. května 2021

11. opakuje, že je vážně znepokojen výjimkou pro práva subjektů údajů v imigrační politice Spojeného království; opakuje svůj postoj, že výjimku týkající se zpracování osobních údajů pro účely přistěhovalectví podle zákona Spojeného království o ochraně údajů je třeba před vydáním právoplatného rozhodnutí o odpovídající ochraně změnit, jak to opakovaně vyjádřil, mimo jiné ve svém usnesení ze dne 12. února 2020 o návrhu mandátu pro jednání o novém partnerství se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku ⁽²¹⁾ a ve stanovisku Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci z 5. února 2021 ⁽²²⁾; vyzývá Komisi, aby usilovala o odstranění „imigrační výjimky“ nebo zaručila, aby byla reformována tak, aby tato výjimka a její používání poskytovaly dostatečné záruky pro subjekty údajů a nebyly v rozporu se standardy, které se od třetí země očekávají;

Hromadné sledování

12. připomíná odhalení týkající se hromadného sledování ze strany USA a Spojeného království, která zveřejnil oznamovatel Edward Snowden; připomíná, že program Spojeného království „Tempora“ řízený britskou zpravodajskou službou GCHQ (Government Communications Headquarters), zachycuje komunikaci v reálném čase prostřednictvím kabelů optické páteřní sítě internetu a zaznamenává údaje, aby mohly být později zpracovány a mohly v nich být vyhledávány; připomíná, že toto hromadné sledování obsahu komunikace a metadat probíhá bez ohledu na to, zda existuje nějaké konkrétní podezření nebo cílová data;

13. připomíná, že v rozsudcích ve věcech Schrems I a Schrems II Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že hromadný přístup k obsahu soukromých komunikací se dotýká podstaty práva na soukromí a že v takových případech již není zapotřebí posuzovat jeho nezbytnost nebo přiměřenost; zdůrazňuje, že tyto zásady se vztahují na předávání údajů do jiných třetích zemí, než je USA, včetně Spojeného království;

14. připomíná své usnesení ze dne 12. března 2014, v němž konstatoval, že programy hromadného nerozlišujícího sledování, které nevycházejí z žádného podezření a které provádí britská zpravodajská služba GCHQ, nejsou slučitelné se zásadami nezbytnosti a proporcionality v demokratické společnosti a nejsou přiměřené podle právních předpisů EU na ochranu údajů; uznává, že Spojené království od té doby výrazně reformovalo své právní předpisy týkající se sledování a zavedlo záruky, které jdou nad rámec podmínek stanovených Soudním dvorem Evropské unie (SDEU) v jeho rozsudku ve věci Schrems II ⁽²³⁾ a záruk stanovených právními předpisy o sledování ve většině členských států; vítá zejména poskytnutí plného přístupu k účinné soudní ochraně; připomíná, že zvláštní zpravodaj OSN pro právo na soukromí uvítal silné záruky zavedené zákonem o vyšetřovacích pravomocích z roku 2016, pokud jde o nezbytnost, proporcionalitu a nezávislé schválení soudním orgánem;

15. připomíná, že v září 2018 Evropský soud pro lidská práva potvrdil, že programy hromadného zachycování a uchovávání údajů Spojeného království, včetně Tempory, jsou „nezákonné a neslučitelné s podmínkami nezbytnými pro demokratickou společnost“ ⁽²⁴⁾;

16. považuje za nepřijatelné, že návrhy rozhodnutí o odpovídající ochraně neberou v úvahu nedostatečná omezení, pokud jde o využívání pravomocí Spojeného království v oblasti hromadných údajů, ani skutečné využívání operací Spojeného království a USA zaměřených na sledování, jak na to poukázal Edward Snowden, včetně skutečnosti, že:

- a) komisař pro informace (ICO) ani soudy nevykonávají účinný zásadní dohled nad uplatňováním výjimky týkající se vnitrostátní bezpečnosti v právních předpisech Spojeného království o ochraně údajů;
- b) omezení využívání pravomocí Spojeného království v oblasti hromadného sledování není stanoveno v samotném právu, jak to vyžaduje Soudní dvůr EU (toto omezení je ponecháno na výkonné moci pod podmínkou „respektujícího“ soudního přezkumu);

⁽²¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0033.

⁽²²⁾ Stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci o uzavření Dohody o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku na straně druhé a Dohody mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku o bezpečnostních postupech pro výměnu a ochranu utajovaných informací jménem Unie, LIBE_AL(2021)680848.

⁽²³⁾ Rozsudek ze dne 16. července 2020, Data Protection Commissioner v. Facebook Ireland Limited, Maximilian Schrems, C-311/18, ECLI:EU:C:2020:559.

⁽²⁴⁾ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 13. září 2018, Big Brother Watch a další v. Spojené království, stížnosti č. 58170/13, 62322/14, 24960/15.

Pátek 21. května 2021

c) popis „sekundárních údajů“ (metadat) v návrzích rozhodnutí je velmi zavádějící a nebere v úvahu, že takové údaje mohou odhalovat mnoho faktů a narušovat soukromí a jsou předmětem sofistikovaných automatizovaných analýz (jak konstatoval Soudní dvůr EU ve věci *Digital Rights Ireland* ⁽²⁵⁾), ale podle práva Spojeného království nejsou metadata smysluplně chráněna před neoprávněným přístupem, hromadným shromažďováním a analýzami založenými na umělé inteligenci ze strany zpravodajských služeb Spojeného království;

d) agentury skupiny Five Eyes, zejména GCHQ a Národní bezpečnostní agentura (NSA), v praxi sdílejí všechny zpravodajské údaje;

dále poukazuje na to, že ve vztahu k USA se na občany Spojeného království vztahují některé neformální záruky dohodnuté mezi GCHQ a NSA; vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že tyto záruky by nechránily občany ani obyvatele EU, jejichž údaje mohou být dále předávány a sdíleny s NSA;

17. vyzývá členské státy, aby se Spojeným královstvím uzavřely protišpionážní dohody, a vyzývá Komisi, aby využila svých kontaktů s partnery ve Spojeném království ke zprostředkování sdělení, že pokud nedojde k žádné změně právních předpisů a postupů Spojeného království týkajících se sledování, jedinou proveditelnou možností, jak usnadnit rozhodnutí o odpovídající ochraně, by bylo uzavření protišpionážních dohod s členskými státy;

Další předávání

18. rozhodně zdůrazňuje skutečnost, že zákon o vystoupení z Evropské unie z roku 2018 stanoví, že judikatura Soudního dvora EU vytvořená před koncem přechodného období se stane „zachovaným právem EU“, a bude tudíž pro Spojené království právně závaznou; zdůrazňuje, že Spojené království je při posuzování odpovídající ochrany jiných třetích zemí vázáno zásadami a podmínkami definovanými v rozsudcích Soudního dvora EU ve věcech *Schrems I* a *Schrems II*; je však znepokojen tím, že soudy Spojeného království již nebudou uplatňovat Listinu základních práv; poukazuje na to, že Spojené království již nespadá do jurisdikce Soudního dvora EU, který je nejvyšším orgánem pro výklad Listiny;

19. poukazuje na to, že pravidla Spojeného království týkající se sdílení osobních údajů podle zákona o digitální ekonomice z roku 2017 a dalšího předávání údajů z výzkumu zjevně nejsou „v zásadě rovnocenná“ pravidlům stanoveným v nařízení GDPR, jak je vykládá Soudní dvůr EU;

20. vyjadřuje znepokojení nad tím, že Spojené království si samo přiznalo právo prohlásit, že jiné třetí země nebo území poskytují odpovídající ochranu údajů, a to bez ohledu na to, zda se EU domnívá, že dotčená třetí země nebo území tuto ochranu poskytuje; připomíná, že Spojené království již prohlásilo, že Gibraltar takovou ochranu poskytuje, přestože EU tak neučinila; je hluboce znepokojen tím, že by proto status odpovídající ochrany vydaný Spojeným královstvím vedl k obcházení pravidel EU pro předávání údajů do zemí nebo území, v nichž podle práva EU není ochrana považována za odpovídající;

21. bere na vědomí, že dne 1. února 2021 Spojené království zaslalo žádost o připojení se ke komplexní a progresivní dohodě o transpacifickém partnerství (CPTPP), zejména s cílem „využít moderní pravidla digitálního obchodu, která umožňují volný tok údajů mezi členy, odstranění zbytečných překážek pro podniky [atd.]“; se znepokojením konstatuje, že z celkově jedenácti členů CPTPP jich osm od EU neobdrželo rozhodnutí o odpovídající ochraně; je velmi znepokojen možností dalšího předávání osobních údajů týkajících se občanů a obyvatel EU do těchto zemí, pokud Spojenému království bude uděleno rozhodnutí o odpovídající ochraně ⁽²⁶⁾;

⁽²⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. dubna 2014, *Digital Rights Ireland Ltd v. Minister for Communications, Marine and Natural Resources a další a Kärntner Landesregierung a další*, C-293/12 a C-594/12, ECLI:EU:C:2014:238.

⁽²⁶⁾ Tiskové prohlášení ministerstva pro mezinárodní obchod Spojeného království ze dne 30. ledna 2021 nazvané „UK applies to join huge Pacific free trade area CPTPP“ (Spojené království žádá o vstup do obrovské oblasti volného obchodu CPTPP).

Pátek 21. května 2021

22. vyjadřuje politování nad skutečností, že Komise neprovedla posouzení potenciálních rizik a dopadů dohody o komplexním hospodářském partnerství mezi Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku a Japonskem, jež obsahuje ustanovení o osobních údajích a úrovni ochrany údajů;

23. je znepokojen tím, že pokud by Spojené království zahrnulo ustanovení o předávání údajů do jakýchkoli budoucích obchodních dohod, mimo jiné do jeho obchodních dohod s USA, úroveň ochrany poskytovaná GDPR by byla oslabena;

II. SMĚRNICE O PROSAZOVÁNÍ PRÁVA V OBLASTI OCHRANY ÚDAJŮ

24. zdůrazňuje, že Spojené království je první zemí, v jejímž případě Komise navrhla přijmout rozhodnutí o odpovídající ochraně podle směrnice (EU) 2016/680;

25. bere na vědomí dohodu Spojeného království s USA o přeshraničním přístupu k údajům⁽²⁷⁾ podle amerického zákona „CLOUD Act“, která usnadňuje předávání údajů pro účely vymáhání práva; je hluboce znepokojen tím, že to orgánům USA umožní nepatřičný přístup k osobním údajům občanů a obyvatel EU; sdílí obavy sboru EDPB, že záruky poskytnuté v zastřešující dohodě mezi EU a USA⁽²⁸⁾ a uplatněné na obdobném základě nemusí splňovat kritéria pro jasná, přesná a přístupná pravidla, pokud jde o přístup k osobním údajům nebo nemusí být dostatečně zakotveny, aby byly účinné a proveditelné podle právních předpisů Spojeného království;

26. připomíná, že rozsudek Soudního dvora EU C-623/17 musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, která by státnímu orgánu umožňovala požadovat, aby poskytovatelé služeb elektronických komunikací prováděli všeobecné a nerozlišující předávání provozních a lokalizačních údajů státním bezpečnostním a zpravodajským agenturám za účelem ochrany národní bezpečnosti;

27. konstatuje, že v tomto případě Soudní dvůr EU rozhodl, že hromadné shromažďování údajů prováděné ve Spojeném království podle zákona o úpravě vyšetřovacích pravomocí z roku 2000 bylo protiprávní; poukazuje na to, že tato úprava byla mezitím nahrazena zákonem o vyšetřovacích pravomocích (IPA) z roku 2016 s cílem posílit zásady nezbytnosti a proporcionality; zdůrazňuje, že zákon IPA z roku 2016 podřizuje odposlech soudnímu dohledu a umožňuje jednotlivcům přístup ke svým údajům a podávání stížností k tribunálu pro kontrolu vyšetřovacích pravomocí; vyjadřuje však politování nad skutečností, že zákon IPA z roku 2016 i nadále umožňuje hromadné shromažďování údajů;

28. je znepokojen nedávnými zprávami o tom, že systém hromadného shromažďování a uchovávání údajů je součástí testování prováděného ministerstvem vnitra Spojeného království na základě zákona IPA z roku 2016;

29. připomíná, že Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 12. února 2020 zdůraznil, že „Spojené království nemůže mít přímý přístup k údajům informačních systémů EU ani se nemůže zapojit do řídicích struktur agentur EU působících v oblasti svobody, bezpečnosti a práva a že předávání informací Spojenému království, včetně osobních údajů, by tedy mělo být vždy spojeno s přísnými ochrannými opatřeními a podléhat kontrole a dohledu, včetně ochrany osobních údajů odpovídající úrovni stanovené právními předpisy EU“; bere na vědomí zjištěné nedostatky, pokud jde o způsob, jakým Spojené království provádělo právní předpisy o ochraně údajů v době, kdy bylo dosud členem EU; připomíná, že Spojené království zaznamenávalo a udržovalo kopii Schengenského informačního systému (SIS); očekává, že donucovací orgány Spojeného království budou v budoucnu při výměně osobních údajů plně dodržovat platná pravidla; připomíná, že Spojené království má i nadále přístup k některým databázím donucovacích orgánů EU, avšak pouze na základě systému nalezení či nenalezení shody, a přístup do Schengenského informačního systému je mu právně znemožněn;

⁽²⁷⁾ Dohoda mezi vládou Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku a vládou Spojených států amerických ze dne 3. října 2019 o přístupu k elektronickým údajům pro účely boje proti závažné trestné činnosti.

⁽²⁸⁾ Dohoda mezi Spojenými státy americkými a Evropskou unií o ochraně osobních informací v souvislosti s prevencí, vyšetřováním, odhalováním a stíháním trestných činů (Úř. věst. L 336, 10.12.2016, s. 3).

Pátek 21. května 2021

30. vyjadřuje znepokojení nad odhalením z ledna 2021, že z policejního informačního systému Spojeného království bylo neúmyslně vymazáno 400 000 záznamů v rejstříku trestů; zdůrazňuje, že to nevzbuzuje důvěru v úsilí Spojeného království o ochranu údajů pro účely vymáhání práva;

31. konstatuje, že návrh rozhodnutí o odpovídající ochraně důkladně posuzuje práva každého orgánu Spojeného království, který je na základě vnitrostátních právních předpisů pověřen prováděním odposlechlů a uchováváním osobních údajů z důvodů národní bezpečnosti; dále vítá skutečnost, že podrobné zprávy o dohledu týkající se orgánů zpravodajské služby poskytují informace o stávající praxi Spojeného království v oblasti sledování; vyzývá Komisi, aby dále posuzovala a monitorovala **druhy** komunikačních údajů, které spadají do pravomocí Spojeného království uchovávat údaje a provádět zákonné odposlechy;

32. poukazuje na to, že dohoda o obchodu a spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím zahrnuje i hlavy týkající se výměny DNA, otisků prstů a údajů o registraci vozidel, předávání a zpracovávání údajů jmenné evidence cestujících (PNR), spolupráce v oblasti operativních informací a spolupráce s Europolem a Eurojustem, které budou uplatňovány bez ohledu na rozhodnutí o odpovídající ochraně; připomíná však obavy vyjádřené ve stanovisku Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci z února 2021 k dohodě o obchodu a spolupráci, pokud jde o zvláštní používání a delší uchovávání osobních údajů, které byly Spojenému království přiznány na základě hlav dohody o obchodu a spolupráci týkající se Průmské smlouvy a PNR a které nejsou v souladu s tím, jak osobní údaje používají a uchovávají členské státy; připomíná právo předložit věc Soudnímu dvoru EU s cílem požádat o ověření zákonnosti navrhované mezinárodní dohody a zejména její slučitelnosti s ochranou základního práva ⁽²⁹⁾;

Závěry

33. vyzývá Komisi, aby podniky v EU ubezpečila, že rozhodnutí o odpovídající ochraně poskytne odolný, dostatečný a na budoucnost orientovaný právní základ pro předávání údajů; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby toto rozhodnutí o odpovídající ochraně bylo považováno za přijatelné, pokud jej Soudní dvůr EU přezkoumá, a že by proto měla být zohledněna všechna doporučení uvedená ve stanovisku EDPB;

34. vítá skutečnost, že rozhodnutí o odpovídající ochraně budou platná pouze čtyři roky, jelikož Spojené království se nyní, kdy už není členským státem EU, může rozhodnout pozměnit právní předpisy, které jsou předmětem posouzení přiměřenosti provedeného Komisí; vyzývá Komisi, aby mezitím i nadále sledovala úroveň ochrany údajů ve Spojeném království v právních předpisech i v praxi a před obnovením rozhodnutí o odpovídající ochraně v roce 2025 vypracovala důkladné posouzení;

35. domnívá se, že přijetím dvou prováděcích rozhodnutí, která nejsou v souladu s právními předpisy EU, aniž by byly zohledněny všechny obavy vyjádřené v tomto usnesení, překračuje Komise prováděcí pravomoci, které jí byly svěřeny nařízením (EU) 2016/679 a směrnicí (EU) 2016/680; vyjadřuje proto k těmto dvěma prováděcími aktům námitku na základě toho, že návrhy prováděcích rozhodnutí nejsou v souladu s právními předpisy EU;

36. vyzývá Komisi, aby oba návrhy prováděcích rozhodnutí pozměnila tak, aby zajistila jejich plnou slučitelnost s právními předpisy a judikaturou EU;

37. požaduje, aby vnitrostátní orgány pro ochranu údajů pozastavily předávání osobních údajů, které mohou být předmětem neomezeného přístupu zpravodajských služeb Spojeného království, pokud Komise přijme svá rozhodnutí o odpovídající ochraně v souvislosti se Spojeným královstvím dříve, než Spojené království vyřeší výše uvedené problémy;

38. vyzývá Komisi a příslušné orgány Spojeného království, aby vytvořily akční plán s cílem vyřešit co nejdříve nedostatky zjištěné ve stanoviscích EDPB a ostatní nevyřešené otázky týkající se ochrany údajů ve Spojeném království, což musí být předpokladem pro konečné rozhodnutí o odpovídající ochraně;

39. vyzývá Komisi, aby i nadále pozorně sledovala úroveň ochrany údajů, jakož i právní předpisy a postupy v oblasti hromadného sledování ve Spojeném království; poukazuje na to, že v kapitole V GDPR jsou stanoveny jiné zákonné možnosti předávání osobních údajů Spojenému království; připomíná, že v souladu s pokyny EDPB musí být převody, na něž se vztahují výjimky pro zvláštní situace podle článku 49 GDPR, výjimečné;

⁽²⁹⁾ Usnesení Evropského parlamentu o návrhu rozhodnutí Komise o přiměřenosti úrovně ochrany osobních údajů obsažených ve jmenné evidenci cestujících v letecké dopravě (PNR) předávané Úřadu pro cla a ochranu hranic Spojených států (Úř. věst. C 103 E, 29.4.2004, s. 665).

Pátek 21. května 2021

40. lituje toho, že Komise nezohledňuje výzvy Parlamentu k pozastavení štítu pro ochranu osobních údajů do doby, než orgány USA splní jeho podmínky, ale namísto toho vždy raději „monitoruje situaci“ bez jakéhokoli konkrétního výsledku, pokud jde o ochranu údajů jednotlivců a právní jistotu pro podniky; naléhavě žádá Komisi, aby se poučila z minulosti a zohledňovala výzvy Parlamentu a odborníků, pokud jde o přijímání a monitorování minulých rozhodnutí o odpovídající ochraně, a nenechávala řádné vymáhání právních předpisů EU v oblasti ochrany údajů na Soudním dvoře EU, který jedná na základě stížností jednotlivců;

41. vyzývá Komisi, aby pozorně sledovala právní předpisy a postupy Spojeného království v oblasti ochrany údajů a aby Parlament okamžitě informovala o všech budoucích změnách režimu ochrany údajů ve Spojeném království a konzultovala s ním tyto změny a aby Parlamentu v novém institucionálním rámci přidělila kontrolní úlohu, a to i pokud jde o příslušné orgány, jako je specializovaný výbor pro spolupráci v oblasti prosazování práva a justiční spolupráci;

o

o o

42. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Komisi, členským státům a vládě Spojeného království.

Pondělí 17. května 2021

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2021)0216

Program výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání („program Pericles IV“) ***II

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. května 2021 o postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se na období 2021–2027 zavádí program výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání („program Pericles IV“) a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 331/2014 (06164/1/2021 – C9-0137/2021 – 2018/0194(COD))

(Řádný legislativní postup: druhé čtení)

(2022/C 15/24)

Evropský parlament,

- s ohledem na postoj Rady v prvním čtení (06164/1/2021 – C9-0137/2021),
  - s ohledem na svůj postoj v prvním čtení⁽¹⁾ k návrhu Komise Evropskému parlamentu a Radě (COM(2018)0369),
  - s ohledem na stanovisko Evropské centrální banky ze dne 19. října 2018⁽²⁾,
  - s ohledem na čl. 294 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu,
  - s ohledem na článek 67 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení pro druhé čtení předložené Výborem pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A9-0164/2021),
1. schvaluje postoj Rady v prvním čtení;
  2. konstatuje, že akt je přijat v souladu s postojem Rady;
  3. pověřuje svého předsedu, aby společně s předsedou Rady podepsal akt podle čl. 297 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie;
  4. pověřuje svého generálního tajemníka, aby akt podepsal poté, co ověří, že všechny postupy byly řádně ukončeny, a aby společně s generálním tajemníkem Rady zajistil jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;
  5. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

⁽¹⁾ Přijaté texty ze dne 13.2.2019, P8_TA(2019)0087.

⁽²⁾ Úř. věst. C 378, 19.10.2018, s. 2.

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0217

**Jmenování výkonného ředitele Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy – kandidátka:
Natasha Cazenaveová****Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu na jmenování výkonného ředitele
Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (N9-0005/2021 – C9-0114/2021 – 2021/0900(NLE))****(Souhlas)**

(2022/C 15/25)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rady orgánů dohledu Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy ze dne 12. března 2021 (C9-0114/2021),
  - s ohledem na čl. 51 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/77/ES ⁽¹⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o genderové vyváženosti při navrhování kandidátů v oblasti hospodářských a měnových záležitostí EU ⁽²⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2020 o orgánech a institucích hospodářské a měnové unie: prevence střetu zájmů po ukončení pracovního poměru ve veřejném sektoru ⁽³⁾,
  - s ohledem na článek 131 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0137/2021),
- A. vzhledem k tomu, že funkční období současného výkonného ředitele Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy skončí dne 29. května 2021;
- B. vzhledem k tomu, že dne 12. března 2021 rada orgánů dohledu Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy navrhla na základě otevřeného výběrového řízení, aby byla Natasha Cazenaveová jmenována výkonnou ředitelkou na pětileté funkční období v souladu s čl. 51 odst. 2 a 3 nařízení (EU) č. 1095/2010;
- C. vzhledem k tomu, že Hospodářský a měnový výbor dne 22. dubna 2021 uspořádal s Natashou Cazenaveovou slyšení, během kterého tato kandidátka pronesla úvodní prohlášení a poté odpovídala na otázky členů výboru;
1. uděluje souhlas se jmenováním Natashi Cazenaveové výkonnou ředitelkou Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy;
  2. pověřuje svého předsedu, aby předal toto rozhodnutí Radě, Komisi, Evropskému orgánu pro cenné papíry a trhy a vládám členských států.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 84.

⁽²⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 105.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0017.

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0218

Jmenování předsedy Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění – kandidátka: Petra Hielkemaová

Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu na jmenování předsedkyně Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (N9-0022/2021 – C9-0163/2021 – 2021/0901(NLE))

(Souhlas)

(2022/C 15/26)

Evropský parlament,

- s ohledem na užší seznam způsobilých uchazečů o funkci předsedy Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění ze dne 22. března 2021, který vypracovala jeho rada orgánů dohledu,
  - s ohledem na dopis Rady ze dne 6. května 2021, v němž je na funkci předsedkyně Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění navržena Petra Hielkemaová (C9-0163/2021),
  - s ohledem na čl. 48 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/79/ES ⁽¹⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o genderové vyváženosti při navrhování kandidátů v oblasti hospodářských a měnových záležitostí EU ⁽²⁾,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2020 o orgánech a institucích hospodářské a měnové unie: prevence střetu zájmů po ukončení pracovního poměru ve veřejném sektoru ⁽³⁾,
  - s ohledem na článek 131 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0162/2021),
- A. vzhledem k tomu, že funkční období předsedy Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění skončilo dne 28. února 2021;
- B. vzhledem k tomu, že Rada dne 6. května 2021 navrhla jmenovat předsedkyní Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění Petru Hielkemaovou na pětileté funkční období v souladu s čl. 48 odst. 2 a 3 nařízení (EU) č. 1094/2010;
- C. vzhledem k tomu, že Hospodářský a měnový výbor dne 10. května 2021 uspořádal s Petrou Hielkemaovou slyšení, během kterého tato kandidátka pronesla úvodní prohlášení a poté odpovídala na otázky členů výboru;
1. uděluje souhlas se jmenováním Petry Hielkemaové předsedkyní Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění;
  2. pověřuje svého předsedu, aby předal toto rozhodnutí Radě, Komisi, Evropskému orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění a vládám členských států.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 48.

⁽²⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 105.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0017.

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0219

Fond pro spravedlivou transformaci ***I**Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci (COM(2020)0022 – C9-0007/2020 – 2020/0006(COD))****(Řádný legislativní postup: první čtení)**

(2022/C 15/27)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2020)0022) a na pozměněný návrh (COM(2020)0460),
  - s ohledem na čl. 294 odst. 2, čl. 175 třetí odstavec a čl. 322 odst. 1 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu s nimiž Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C9-0007/2020),
  - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na odůvodněné stanovisko předložené Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky v rámci protokolu č. 2 o používání zásad subsidiarity a proporcionality uvádějící, že návrh legislativního aktu není v souladu se zásadou subsidiarity,
  - s ohledem na stanovisko Účetního dvora ze dne 20. července 2020 ⁽¹⁾,
  - s ohledem na stanoviska Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 10. června 2020 a 18. září 2020 ⁽²⁾,
  - s ohledem na stanovisko Výboru regionů ze dne 2. července 2020 ⁽³⁾,
  - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu a s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 3. března 2021 zavázal schválit postoj Parlamentu v souladu s čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na článek 59 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanoviska Rozpočtového výboru, Výboru pro hospodářské a měnové záležitosti, Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin, Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku, Výboru pro dopravu a cestovní ruch a Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro regionální rozvoj (A9-0135/2020),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení ⁽⁴⁾;
  2. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným textem, podstatně jej změní nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;
  3. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 290, 1.9.2020, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 311, 18.9.2020, s. 55 a Úř. věst. C 429, 11.12.2020, s. 240.

⁽³⁾ Úř. věst. C 324, 1.10.2020, s. 74.

⁽⁴⁾ Tento postoj nahrazuje pozměňovací návrhy přijaté dne 17. září 2020 (Přijaté texty, P9_TA(2020)0223).

Úterý 18. května 2021

P9_TC1-COD(2020)0006

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 18. května 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci

(Vzhledem k tomu, že bylo dosaženo dohody mezi Parlamentem a Radou, postoj Parlamentu odpovídá konečnému znění legislativního aktu, nařízení (EU) 2021/1056.)

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0221

Program výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání na období 2021–2027 („program Pericles IV“): rozšíření na nezúčastněné členské státy ***

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 k návrhu nařízení Rady, kterým se rozšiřuje použitelnost nařízení (EU) 2021/..., kterým se zavádí program výměny, pomoci a odborného vzdělávání za účelem ochrany eura proti padělání na období 2021–2027 („program Pericles IV“), na nezúčastněné členské státy, a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 331/2014 (13255/2020 – C9-0017/2021 – 2018/0219(APP))

(Zvláštní legislativní postup – souhlas)

(2022/C 15/28)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh nařízení Rady (13255/2020),
  - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s článkem 352 Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0017/2021),
  - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A9-0165/2021),
1. uděluje souhlas s návrhem nařízení Rady;
  2. pověřuje svého předsedu, aby postoj Parlamentu předal Radě, Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0222

Dohoda EU/Kuba: změna koncesí u všech celních kvót uvedených v listině CLXXV EU v důsledku vystoupení Spojeného království z Evropské unie ***

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření dohody ve formě výměny dopisů mezi Evropskou unií a Kubánskou republikou podle článku XXVIII Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT) 1994 jménem Unie o změně koncesí u všech celních kvót uvedených v listině CLXXV EU v důsledku vystoupení Spojeného království z Evropské unie (10637/2020 – C9-0097/2021 – 2020/0233(NLE))

(Souhlas)

(2022/C 15/29)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (10637/2020),
  - s ohledem na dohodu ve formě výměny dopisů mezi Evropskou unií a Kubánskou republikou podle článku XXVIII Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT) 1994 o změně koncesí u všech celních kvót uvedených v listině CLXXV EU v důsledku vystoupení Spojeného království z Evropské unie (10638/20),
  - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s čl. 207 odst. 4 prvním pododstavcem a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) bodem v) Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0097/2021),
  - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 a čl. 114 odst. 7 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení Výboru pro mezinárodní obchod (A9-0129/2021),
1. uděluje souhlas s uzavřením dohody;
  2. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států a Kubánské republiky.

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0223

Protokol k Evropsko-středomořské dohodě zakládající přidružení mezi EU a Tuniskem (přistoupení Chorvatska) ***

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření jménem Evropské unie a jejích členských států Protokolu k Evropsko-středomořské dohodě zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Tuniskou republikou na straně druhé s ohledem na přistoupení Chorvatské republiky k Evropské unii (COM(2018)0603 – C9-0302/2020 – 2018/0310(NLE))

(Souhlas)

(2022/C 15/30)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (12294/2018),
  - s ohledem na návrh Protokolu k Evropsko-středomořské dohodě zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Tuniskou republikou na straně druhé s ohledem na přistoupení Chorvatské republiky k Evropské unii (12295/2018),
  - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s článkem 217 a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0302/2020),
  - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 a čl. 114 odst. 7 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení Výboru pro zahraniční věci (A9-0150/2021),
1. uděluje souhlas s uzavřením protokolu;
  2. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států a Tuniské republiky.

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0224

Protokol k Dohodě zakládající přidružení mezi EU a Střední Amerikou (přistoupení Chorvatska) ***

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření, jménem Unie a jejích členských států, Protokolu k Dohodě zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Střední Amerikou na straně druhé s ohledem na přistoupení Chorvatské republiky k Evropské unii (06048/2020 – C9-0383/2020 – 2020/0024(NLE))

(Souhlas)

(2022/C 15/31)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (06048/2020),
  - s ohledem na návrh Protokolu k Dohodě zakládající přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Střední Amerikou na straně druhé s ohledem na přistoupení Chorvatské republiky k Evropské unii (06049/2020),
  - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s článkem 217 a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0383/2020),
  - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 a čl. 114 odst. 7 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanovisko Výboru pro mezinárodní obchod,
  - s ohledem na doporučení Výboru pro zahraniční věci (A9-0148/2021),
1. uděluje souhlas s uzavřením Protokolu;
  2. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států a Střední Ameriky.

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0225

Dohoda mezi EU, USA, Islandem a Norskem: časová omezení ujednání o poskytování letadel s posádkou ***

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření jménem Evropské unie Dohody týkající se časových omezení ujednání o poskytování letadel s posádkou mezi Evropskou unií, Spojenými státy americkými, Islandem a Norským královstvím (11645/2020 – C9-0392/2020 – 2019/0126(NLE))

(Souhlas)

(2022/C 15/32)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (11645/2020),
  - s ohledem na návrh o prozatímním provádění Dohody týkající se časových omezení ujednání o poskytování letadel s posádkou mezi Evropskou unií, Spojenými státy americkými, Islandem a Norským královstvím (10584/19),
  - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s čl. 100 odst. 2 a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) bodem v) a čl. 218 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0392/2020),
  - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 a čl. 114 odst. 7 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení Výboru pro dopravu a cestovní ruch (A9-0125/2021),
1. uděluje souhlas s uzavřením dohody;
  2. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států, Spojených států amerických, Islandu a Norského království.

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0226

Režim přístavní daně v nejvzdálenějších francouzských regionech *

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu rozhodnutí Rady o režimu tzv. „octroi de mer“ (přístavní daně) v nejvzdálenějších francouzských regionech, kterým se mění rozhodnutí č. 940/2014/EU (COM(2021)0095 – C9-0105/2021 – 2021/0051(CNS))

(Zvláštní legislativní postup – konzultace)

(2022/C 15/33)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Radě (COM(2021)0095),
  - s ohledem na článek 349 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle kterého Rada konzultovala s Parlamentem (C9-0105/2021),
  - s ohledem na článek 82 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro regionální rozvoj (A9-0138/2021),
1. schvaluje návrh Komise;
  2. vyzývá Radu, aby informovala Parlament, bude-li mít v úmyslu odchýlit se od znění schváleného Parlamentem;
  3. vyzývá Radu, aby znovu konzultovala s Parlamentem, bude-li mít v úmyslu podstatně změnit znění schválené Parlamentem;
  4. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.
-

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0228

Společný systém daně z přidané hodnoty: osvobození od daně při dovozu a některých dodáních v souvislosti s opatřeními Unie ve veřejném zájmu *

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o osvobození od daně při dovozu a některých dodáních v souvislosti s opatřeními Unie ve veřejném zájmu (COM(2021)0181 – C9-0132/2021 – 2021/0097(CNS))

(Zvláštní legislativní postup – konzultace)

(2022/C 15/34)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Radě (COM(2021)0181),
  - s ohledem na článek 113 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle kterého Rada konzultovala s Parlamentem (C9-0132/2021),
  - s ohledem na článek 82 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0155/2021),
1. schvaluje návrh Komise;
  2. vyzývá Radu, aby informovala Parlament, bude-li mít v úmyslu odchýlit se od znění schváleného Parlamentem;
  3. vyzývá Radu, aby znovu konzultovala s Parlamentem, bude-li mít v úmyslu podstatně změnit znění schválené Parlamentem;
  4. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.
-

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0229

Uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na základě žádosti Estonska – EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na základě žádosti Estonska – EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism (COM(2021)0151 – C9-0127/2021 – 2021/0076(BUD))

(2022/C 15/35)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2021)0151 – C9-0127/2021),
  - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1309/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci (2014–2020) a o zrušení nařízení (ES) č. 1927/2006 ⁽¹⁾ (dále jen „nařízení o EFG“),
  - s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 ⁽²⁾, a zejména na článek 8 tohoto nařízení,
  - s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázni, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů ⁽³⁾ (dále jen „interinstitucionální dohoda ze dne 16. prosince 2020“), a zejména na bod 9 této dohody,
  - s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci,
  - s ohledem na zprávu Rozpočtového výboru (A9-0158/2021),
- A. vzhledem k tomu, že Unie vytvořila legislativní a rozpočtové nástroje, aby mohla poskytovat dodatečnou podporu pracovníkům, kteří jsou postiženi důsledky významných změn ve struktuře světového obchodu nebo důsledky celosvětové finanční a hospodářské krize, a pomáhat jim při opětovném začlenění na trh práce; vzhledem k tomu, že tato pomoc je poskytována v podobě finanční podpory pracovníkům a podnikům, pro které pracovali;
- B. vzhledem k tomu, že Estonsko předložilo žádost EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism o finanční příspěvek z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (dále jen „EFG“) v návaznosti na propuštění 10 080 pracovníků ⁽⁴⁾ v hospodářských odvětvích řazených v rámci NACE Revize 2 do oddílů 45 (Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel), 49 (Pozemní a potrubní doprava), 50 (Vodní doprava), 51 (Letecká doprava), 52 (Skladování a vedlejší činnosti v dopravě), 55 (Ubytování), 56 (Stravování a pohostinství), 74 (Ostatní odborné, vědecké a technické činnosti), 77 (Činnosti v oblasti pronájmu a leasingu), 79 (Činnosti cestovních agentur a kanceláří a jiné rezervační a související činnosti), 90 (Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti), 91 (Činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných kulturních zařízení), 92 (Činnosti heren, kasin a sázkových kanceláří) a 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti) v regionu úrovně NUTS 2 Eesti (EE00) v Estonsku ⁽⁵⁾ během referenčního období pro žádost, které trvalo od 13. března 2020 do 11. listopadu 2020;
- C. vzhledem k tomu, že žádost se týká 1 715 osob samostatně výdělečně činných, které přestaly vykonávat svou činnost, a 8 365 pracovníků propuštěných v odvětví cestovního ruchu v Estonsku;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 855.

⁽²⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 11.

⁽³⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

⁽⁴⁾ Ve smyslu článku 3 nařízení o EFG.

⁽⁵⁾ Estonská republika není rozdělena do regionů úrovně NUTS 2.

Úterý 18. května 2021

- D. vzhledem k tomu, že žádost vychází z kritérií pro pomoc stanovených v čl. 4 odst. 2 nařízení o EFG, která umožňují, aby za výjimečných okolností, zejména pokud jde o kolektivní žádosti týkající se malých a středních podniků, mohla být žádost považována za přípustnou i v případě, že nejsou zcela splněna kritéria stanovená v čl. 4 odst. 1 uvedeného nařízení, pokud má propouštění závažný dopad na zaměstnanost a místní, regionální nebo národní hospodářství;
- E. vzhledem k tomu, že k událostem, které vedly k uvedenému propouštění a ukončení činnosti došlo neočekávaně na začátku roku 2020 v důsledku celosvětového šíření pandemie COVID-19 a související hospodářské krize, která obzvláště tvrdě zasáhla odvětví cestovního ruchu, přičemž náhlá omezení pohybu na mezinárodní úrovni způsobila prudký a nepředvídaný pokles mezinárodního cestování a cestovního ruchu;
- F. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 a následná celosvětová hospodářská krize způsobily estonskému hospodářství obrovský otřes, zejména pak odvětví cestovního ruchu, neboť před krizí pocházelo v Estonsku 90 % výdajů na cestovní ruch z mezinárodního cestovního ruchu, zatímco průměr zemí OECD činil přibližně 25 %;
- G. vzhledem k tomu, že v roce 2019 dosáhly estonské příjmy z cestovního ruchu nové rekordní výše 2,1 miliardy EUR a cestovní ruch byl považován za odvětví významné pro konkurenceschopnost Estonska a byly provedeny velké investice do jeho dalšího rozvoje;
- H. vzhledem k tomu, že odvětví cestovního ruchu dominují malé a střední podniky, které mají ve srovnání s většími společnostmi horší odolnost vůči krizím, a že malé a střední podniky v Estonsku představují 79,2 % celkové pracovní síly;
- I. vzhledem k tomu, že Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci může prostřednictvím podpory, kterou poskytne pracovníkům, napomoci přechodu k udržitelnějšímu cestovnímu ruchu, a umožnit tak Evropě chránit a propagovat své přírodní a kulturní dědictví a zdroje a zároveň nabídnout nové příležitosti pro vytváření pracovních míst a inovativních podniků;
- J. vzhledem k tomu, že Komise prohlásila, že zdravotní krize způsobená onemocněním COVID-19 vedla k hospodářské krizi, vypracovala plán hospodářské obnovy a zdůraznila úlohu EFG, který má být použit jako nástroj pro mimořádné události⁽⁶⁾ na pomoc osobám, jež přišly o práci v důsledku celosvětové hospodářské krize;
- K. vzhledem k tomu, že v Estonsku byly ke zmírnění dopadu pandemie COVID-19 a související krize na trhu práce použity vnitrostátní i evropská podpora na zachování zaměstnanosti prostřednictvím režimů zkrácené pracovní doby a nástroje SURE;
- L. vzhledem k tomu, že se jedná o první uvolnění prostředků z EFG v důsledku krize způsobené onemocněním COVID-19, a to poté, co Evropský parlament zahrnul do svého usnesení ze dne 18. června 2020 o návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EGF/2020/000 TA 2020 – Technická pomoc z podnětu Komise)⁽⁷⁾ zmínku, že by z EFG mohly být uvolněny prostředky na podporu trvale propuštěných pracovníků a osob samostatně výdělečně činných v souvislosti s globální krizí způsobenou onemocněním COVID-19, aniž by se změnilo nařízení (EU) č. 1309/2013;
1. souhlasí s Komisí, že podmínky stanovené v čl. 4 odst. 2 nařízení o EFG byly splněny, a Estonsko má proto podle uvedeného nařízení nárok na finanční příspěvek ve výši 4 474 480 EUR, což představuje 60 % celkových nákladů, které činí 7 457 468 EUR a zahrnují výdaje na individualizované služby ve výši 7 452 468 EUR a výdaje na přípravné, řídicí, informační a propagační, kontrolní a vykazovací činnosti ve výši 5 000 EUR;
  2. konstatuje, že estonské orgány podaly žádost dne 12. listopadu 2020 a že poté, co Estonsko poskytlo další informace, dokončila Komise své posouzení dne 31. března 2021 a tentýž den o tom informovala Parlament;
  3. konstatuje, že žádost se týká celkem 10 080 pracovníků, a to 1 715 osob samostatně výdělečně činných, které přestaly vykonávat svou činnost, a 8 365 pracovníků propuštěných v estonském odvětví cestovního ruchu; vyjadřuje politování nad tím, že Estonsko očekává, že se opatření zúčastní pouze 5 060 z celkového počtu způsobilých příjemců (cíloví příjemci);

⁽⁶⁾ COM(2020)0442.

⁽⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0141.

Úterý 18. května 2021

4. připomíná, že se očekává, že sociální dopady propouštění budou značné, neboť mezi pracovníky v tomto odvětví je velký podíl pracovníků s nízkou kvalifikací, pracovníků bez odborné kvalifikace, mladých lidí a sezónních pracovníků a pracovníků na částečný úvazek;
5. upozorňuje, že více než 60 % způsobilých osob jsou ženy a že nejzasaženější je věková skupina 30 až 64 let;
6. konstatuje, že Estonsko začalo poskytovat individualizované služby cílovým příjemcům pomoci dne 1. ledna 2021, a že období způsobilosti pro finanční příspěvek z EFG bude proto trvat od 1. ledna 2021 do 1. ledna 2023, s výjimkou formálního vzdělávání nebo odborné přípravy – včetně odborného vzdělávání – s dobou trvání dva roky nebo delší, které budou způsobilé až do 1. července 2023;
7. připomíná, že pracovníkům a osobám samostatně výdělečně činným mají být poskytnuty tyto individualizované služby: odborná příprava zaměřená na trh práce, dotace na zahájení podnikání a následná podpora, učňovská příprava, podpora formálního studia a příspěvky na odbornou přípravu, včetně příspěvků na odborné vzdělávání;
8. konstatuje, že Estonsko začalo vynakládat správní výdaje na využití EFG dne 1. ledna 2021, a výdaje na přípravné, řídicí, informační a propagační, kontrolní a vykazovací činnosti budou tedy způsobilé k obdržení finančního příspěvku z EFG od 1. ledna 2021 do 1. července 2023;
9. konstatuje, že zdrojem předběžného financování nebo spolufinancování na vnitrostátní úrovni je Nadace pro služby trhu práce a sociální dávky, z jejíchž prostředků Estonský fond pojištění pro případ nezaměstnanosti jakožto veřejná služba zaměstnanosti v Estonsku zajišťuje aktivní opatření na trhu práce; bere na vědomí, že tato nadace je zřízena z majetku svěřenského fondu pro dávky v nezaměstnanosti – svěřenského fondu pro dávky při propouštění a platební neschopnosti zaměstnavatelů – a z prostředků přidělených ministerstvem sociálních věcí ze státního rozpočtu;
10. vítá, že Estonsko vypracovalo po konzultaci s příslušnými orgány a zástupci sdružení koordinovaný soubor individualizovaných služeb a že pokrok bude projednán v dozorčí radě EUIF, jejímiž členy jsou sociální partneři: dva členové estonské konfederace zaměstnavatelů, jeden zástupce estonské konfederace odborových svazů a jeden zástupce estonské konfederace odborových svazů zaměstnanců; vítá další konzultace se zástupci odvětví cestovního ruchu, které budou uzavřeny po analýze profilu propuštěných pracovníků;
11. konstatuje, že po analýze profilu propuštěných pracovníků proběhnou další konzultace se zástupci odvětví cestovního ruchu a bude určen nejvhodnější druh podpory s ohledem na věkovou strukturu, vzdělanostní profil a další charakteristiky příjemců; bere na vědomí, že se dále plánuje případný příspěvek Estonského sdružení hotelů a restaurací určený na vytváření některých vzdělávacích opatření souvisejících s odvětvím;
12. zdůrazňuje, že estonské orgány potvrdily, že na způsobilé akce není čerpána podpora z jiných fondů či finančních nástrojů Unie;
13. znovu opakuje, že pomoc z EFG nesmí nahrazovat opatření, za něž jsou odpovědné podniky na základě vnitrostátních právních předpisů nebo kolektivních smluv;
14. vyzývá Komisi, aby co nejvíce zkrátila čas nutný pro posouzení žádostí o pomoc z EFG a pro uvolnění prostředků z EFG s cílem zmírnit tlak na vnitrostátní systémy sociálního zabezpečení v souvislosti s krizí způsobenou onemocněním COVID-19;
15. schvaluje rozhodnutí uvedené v příloze k tomuto usnesení;
16. pověřuje svého předsedu, aby podepsal toto rozhodnutí společně s předsedou Rady a aby zajistil jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;
17. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení včetně jeho přílohy Radě a Komisi.

Úterý 18. května 2021

PŘÍLOHA**ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY****o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na základě žádosti Estonska –
EGF/2020/002 EE/Estonia Tourism**

(Znění této přílohy se zde neuvádí, jelikož odpovídá znění konečného aktu, rozhodnutí (EU) 2021/886.)

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0230

Uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie za účelem poskytnutí pomoci Řecku a Francii v souvislosti s přírodními katastrofami a Albánii, Belgii, Černé Hoře, Česku, Estonsku, Francii, Chorvatsku, Irsku, Itálii, Litvě, Lotyšsku, Lucembursku, Maďarsku, Německu, Portugalsku, Rakousku, Rumunsku, Řecku, Srbsku, Španělsku v souvislosti s mimořádnou situací v oblasti veřejného zdraví

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie za účelem poskytnutí pomoci Řecku a Francii v souvislosti s přírodními katastrofami a Albánii, Belgii, Černé Hoře, Česku, Estonsku, Francii, Chorvatsku, Irsku, Itálii, Litvě, Lotyšsku, Lucembursku, Maďarsku, Německu, Portugalsku, Rakousku, Rumunsku, Řecku, Srbsku, Španělsku v souvislosti s mimořádnou situací v oblasti veřejného zdraví (COM(2021)0201 – C9-0117/2021 – 2021/0077(BUD))

(2022/C 15/36)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2021)0201 – C9-0117/2021),
  - s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie ⁽¹⁾,
  - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/461 ze dne 30. března 2020, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 za účelem poskytnutí finanční pomoci členským státům a zemím, se kterými se jedná o jejich přistoupení k Unii, jež jsou vážně postiženy závažným ohrožením veřejného zdraví ⁽²⁾,
  - s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) č. 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 ⁽³⁾, a zejména na jeho článek 9,
  - s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázní, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů ⁽⁴⁾, a zejména na bod 10 této dohody,
  - s ohledem na dopis Výboru pro regionální rozvoj,
  - s ohledem na zprávu Rozpočtového výboru (A9-0157/2021),
1. vítá toto rozhodnutí jako konkrétní, hmatatelnou a viditelnou formu solidarity Unie s jejími občany a regiony zasaženými přírodními katastrofami a závažným ohrožením veřejného zdraví v důsledku pandemie COVID-19 v roce 2020;
  2. vítá, že od března 2020 je působnost nařízení (ES) č. 2012/2002 rozšířena i na závažná ohrožení veřejného zdraví, jakým je i současná epidemie COVID-19;
  3. vyjadřuje soucit a solidaritu se všemi oběťmi ničivých přírodních pohrom a pandemie COVID-19;
  4. poukazuje na to, že je naléhavě třeba uvolnit finanční pomoc prostřednictvím Fondu solidarity Evropské unie (dále jen „fond“) a že je důležité, aby se tato finanční pomoc adekvátním způsobem dostala do regionů a k příjemcům v dotčených zemích;
  5. lituje, že posuzování žádostí o finanční pomoc v souvislosti s pandemií COVID-19, které byly podány v roce 2020 před uplynutím oficiální lhůty stanovené na 24. června 2020, trvalo velmi dlouhou dobu, takže Komise mohla předložit své návrhy na uvolnění prostředků z fondu až na konci března 2021; zdůrazňuje, že napříště bude nutné uvolňovat prostředky z fondu rychle, aby bylo možné poskytovat tolik potřebnou pomoc v případě velkých přírodních katastrof nebo závažných ohrožení veřejného zdraví;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 311, 14.11.2002, s. 3.

⁽²⁾ Úř. věst. L 99, 31.03.2020, s. 9.

⁽³⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 11.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

Úterý 18. května 2021

6. poukazuje na to, že vlivem změny klimatu budou přírodní pohromy stále ničivější a častější; zdůrazňuje, že některé oblasti, například ostrovní a pobřežní regiony, jsou přírodními katastrofami ohroženy ve zvláštní míře; zdůrazňuje, že zatímco fond pouze reaguje na následky pohrom, změna klimatu vyžaduje v první řadě preventivní politiku k odvrácení budoucích následků v souladu s Pařížskou dohodou a Zelenou dohodou pro Evropu; znovu poukazuje na význam investic do zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se jí v případě zvláště ohrožených regionů a na význam účinných synergií mezi fondem a příslušnými finančními programy Unie;
  7. schvaluje rozhodnutí uvedené v příloze k tomuto usnesení;
  8. pověřuje svého předsedu, aby podepsal toto rozhodnutí společně s předsedou Rady a aby zajistil jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;
  9. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení včetně přílohy Radě a Komisi.
-

Úterý 18. května 2021

PŘÍLOHA

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie za účelem poskytnutí pomoci Řecku a Francii v souvislosti s přírodními katastrofami a Albánii, Belgii, Černé Hoře, Česku, Estonsku, Francii, Chorvatsku, Irsku, Itálii, Litvě, Lotyšsku, Lucembursku, Maďarsku, Německu, Portugalsku, Rakousku, Rumunsku, Řecku, Srbsku, Španělsku v souvislosti s mimořádnou situací v oblasti veřejného zdraví

(Znění této přílohy se zde neuvádí, jelikož odpovídá znění konečného aktu, rozhodnutí (EU) 2021/885.)

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0231

Návrh opravného rozpočtu č. 2/2021: financování reakce na COVID-19 a zahrnutí vylepšení a aktualizací týkajících se konečného přijetí víceletého finančního rámce**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o postoji Rady k návrhu opravného rozpočtu Evropské unie č. 2/2021 na rozpočtový rok 2021 – financování reakce na COVID-19 a zahrnutí vylepšení a aktualizací týkajících se konečného přijetí víceletého finančního rámce (08145/2021 – C9-0155/2021 – 2021/0078(BUD))**

(2022/C 15/37)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 314 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na článek 106a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii,
  - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 ⁽¹⁾, a zejména na článek 44 tohoto nařízení,
  - s ohledem na souhrnný rozpočet Evropské unie na rozpočtový rok 2021 přijatý s konečnou platností dne 18. prosince 2020 ⁽²⁾,
  - s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) č. 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021 až 2027 ⁽³⁾ (nařízení o VFR),
  - s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázi, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu na zavedení nových vlastních zdrojů ⁽⁴⁾,
  - s ohledem na rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie ⁽⁵⁾,
  - s ohledem na návrh opravného rozpočtu č. 2/2021, který Komise přijala dne 24. března 2021 (COM(2021)0200),
  - s ohledem na postoj k návrhu opravného rozpočtu č. 2/2021, který Rada přijala dne 23. dubna 2021 a postoupila Evropskému parlamentu dne 26. dubna 2021 (08145/2021 – C9-0155/2021),
  - s ohledem na články 94 a 96 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Rozpočtového výboru (A9-0160/2021),
- A. vzhledem k tomu, že účel návrhu Komise je v zásadě dvojitý: na jedné straně poskytnout dodatečné finanční prostředky na prevenci a připravenost a na reakci na pandemii COVID-19, na bezpečné a trvalé opětovné otevření a potenciální dopad dalších evropských iniciativ souvisejících s reakcí na COVID-19; na druhé straně zavést technické změny vyplývající z politických dohod o odvětvových právních základech v návaznosti na přijetí víceletého finančního rámce (VFR) v prosinci 2020, jakož i úpravy v souvislosti s tvorbou rezerv na záruku pro vnější činnost kromě toho se v něm navrhuje přenést částku 47 981 598 EUR z nevyužitých prostředků z Fondu solidarity EU (EUSF) na rok 2020 přímo do operační rozpočtové položky EUSF a provést další úpravy a technické aktualizace;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1.⁽²⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 23.⁽³⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 11.⁽⁴⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28.⁽⁵⁾ Úř. věst. L 424, 15.12.2020, s. 1.

Úterý 18. května 2021

- B. vzhledem k tomu, že čistý dopad tohoto návrhu na výdaje v rozpočtu na rok 2021 činí 260 681 598 EUR v prostředcích na závazky a 252 581 598 EUR v prostředcích na platby;
- C. vzhledem k tomu, že Parlament opakovaně zastával postoj, že návrh opravného rozpočtu by měl mít pouze jediný účel;
1. bere na vědomí návrh opravného rozpočtu č. 2/2021, jak jej Komise předložila;
  2. zdůrazňuje svou plnou podporu silné reakci Unie na pandemii COVID-19; opakuje svůj názor, že je třeba vynaložit veškeré úsilí s cílem bojovat proti pandemii a připravit podmínky pro bezpečné a trvalé oživení v Evropě, a to i prostřednictvím všech dostupných možností v rámci rozpočtu Unie a finančního nařízení;
  3. vyjadřuje politování nad tím, že se Komise navzdory naléhání Parlamentu rozhodla předložit prvky související s pandemií COVID-19 společně s částí týkající se souladu s právními základy programů VFR, které by mohly a měly být projednány odděleně; opakuje, že v zájmu lepšího respektování výsad rozpočtového orgánu by Komise měla předložit návrh opravného rozpočtu s pouze jedním účelem a neměla by v jednom návrhu opravného rozpočtu kombinovat několik účelů;
  4. trvá na tom, že přijetí návrhu opravného rozpočtu č. 2/2021, jenž zejména umožňuje zahájit přípravné práce na vytvoření společného rámce pro digitální zelený certifikát, nijak nepředjímá výsledek jednání mezi Parlamentem a Radou o nařízení o zelených digitálních certifikátech;
  5. domnívá se, že Komise řádně nereagovala na výsledek jednání o nástroji pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, pokud jde o rozpočtovou nomenklaturu pro zeměpisné programy v Asii; žádá Komisi, aby předložila nový návrh opravného rozpočtu, který bude odrážet dohodnutá znění v souvislosti s odvětvovými právními základy; v souladu se svými pokyny pro rozpočet na rok 2022 trvá na tom, že by tato harmonizace mohla a měla být provedena před rozpočtovým procesem na rok 2022;
  6. žádá Komisi, aby poskytla oběma složkám rozpočtového orgánu komplexní informace o plánovaných samostatných převodech provedených v souladu s článkem 30 finančního nařízení, jejichž cílem je upravit rozpočet na rok 2021 v souvislosti s politickými dohodami o odvětvových právních základech VFR nad rámec návrhu opravného rozpočtu č. 2/2021, a to včetně jejich částek, jakmile budou k dispozici;
  7. schvaluje postoj Rady k návrhu opravného rozpočtu č. 2/2021;
  8. pověřuje svého předsedu, aby prohlásil opravný rozpočet č. 1/2021 za přijatý s konečnou platností a aby zajistil jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;
  9. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.
-

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0232

Nevyslovení námitky vůči aktu v přenesené pravomoci: roční poplatky za dohled účtované orgánem ESMA registrům obchodních údajů za rok 2021

Rozhodnutí Evropského parlamentu nevyslovit námitku vůči nařízení v přenesené pravomoci ze dne 24. března 2021, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 1003/2013 a (EU) 2019/360, pokud jde o roční poplatky za dohled účtované Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy registrům obchodních údajů za rok 2021 (C(2021)01874 – 2021/2617(DEA))

(2022/C 15/38)

Evropský parlament,

- s ohledem na nařízení Komise v přenesené pravomoci (C(2021)01874),
  - s ohledem na dopis Komise ze dne 25. března 2021, kterým Komise žádá Evropský parlament, aby uvedl, že nevysloví námitku proti nařízení v přenesené pravomoci,
  - s ohledem na dopis Hospodářského a měnového výboru předsedovi Konference předsedů výborů ze dne 11. května 2021,
  - s ohledem na článek 290 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů ⁽¹⁾ (nařízení EMIR) a zejména na čl. 72 odst. 3 a čl. 82 odst. 6 tohoto nařízení,
  - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2365 ze dne 25. listopadu 2015 o transparentnosti obchodů zajišťujících financování a opětovného použití a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 ⁽²⁾, a zejména na čl. 11 odst. 2 a čl. 30 odst. 5 uvedeného nařízení,
  - s ohledem na čl. 111 odst. 6 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení k rozhodnutí Hospodářského a měnového výboru,
  - s ohledem na to, že ve lhůtě stanovené v čl. 111 odst. 6 třetí a čtvrté odrážce jednacího řádu, která uplynula dne 18. května 2021, nebyly vysloveny žádné námitky,
- A. vzhledem k tomu, že Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) jako takový uděluje registrům obchodních údajů povolení a dohlíží na jejich soulad s příslušnými regulačními požadavky; vzhledem k tomu, že registry obchodních údajů platí orgánu ESMA jednorázový poplatek za registraci a roční poplatek za dohled; vzhledem k tomu, že od 1. ledna 2021 se prostředí registrů obchodních údajů v Unii významně změnilo, neboť pouze dva ze čtyř registrů obchodních údajů, které měly sídlo ve Spojeném království před 1. lednem 2021, převedly své podnikání do Unie, aby mohly nadále poskytovat své služby v Unii vytvořením nových subjektů v Unii, což mělo za následek, že stávající metodika výpočtu poplatků se neslučuje s běžnými zásadami výpočtu poplatků;
- B. vzhledem k tomu, že k zajištění toho, aby všechny registry obchodních údajů Unie platily poplatky za dohled, které budou úměrné jejich skutečnému obratu v Unii v roce 2021, vkládá se do každého ze dvou nařízení v přenesené pravomoci nový článek, který stanoví konkrétní referenční období pro výpočet použitelného obratu, které se použije při výpočtu ročních poplatků placených registry obchodních údajů orgánu ESMA v roce 2021, aby lépe odrážely změny, kterým prostředí registrů obchodních údajů prošlo;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 1.

Úterý 18. května 2021

- C. vzhledem k tomu, že nařízení v přenesené pravomoci by mělo vstoupit v platnost co nejdříve, aby poskytlo spolehlivý právní základ pro provoz registrů obchodních údajů Unie a potřebné zprůhlednění jejich rozpočtového plánování a aby se co nejvíce minimalizoval jakýkoli možný dopad na jejich činnost vyplývající z odlišného výpočtu ve srovnání s rokem 2020;
1. prohlašuje, že nevysloví námitku vůči nařízení v přenesené pravomoci;
  2. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.
-

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0233

Nevyslovení námítky vůči aktu v přenesené pravomoci: doplnění směrnice 2013/36/EU s ohledem na určení pracovníků, jejichž pracovní činnosti mají podstatný vliv na rizikový profil instituce

Rozhodnutí Evropského parlamentu nevyslovit námitku vůči nařízení Komise v přenesené pravomoci ze dne 25. března 2021, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU, pokud jde o regulační technické normy, které stanoví kritéria s cílem vymezit manažerskou odpovědnost, kontrolní funkce, významné obchodní jednotky a podstatný vliv na rizikový profil obchodní jednotky a kritéria pro určení pracovníků nebo kategorií pracovníků, jejichž pracovní činnosti mají na rizikový profil instituce srovnatelně podstatný vliv jako pracovníci nebo kategorie pracovníků uvedené v čl. 92 odst. 3 dané směrnice (C(2021)01906 – 2021/2618(DEA))

(2022/C 15/39)

Evropský parlament,

- s ohledem na nařízení Komise v přenesené pravomoci (C(2021)01906),
  - s ohledem na dopis Komise ze dne 26. března 2021, kterým Komise žádá Evropský parlament, aby uvedl, že nevysloví námitku proti nařízení v přenesené pravomoci,
  - s ohledem na dopis Hospodářského a měnového výboru předsedovi Konference předsedů výborů ze dne 10. května 2021,
  - s ohledem na článek 290 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES⁽¹⁾, a zejména na čl. 94 odst. 2 a čl. 148 odst. 5 uvedené směrnice,
  - s ohledem na návrh souboru technických norem, který předložil Evropský orgán dohledu (Evropský orgán pro bankovníctví) (EBA) dne 18. června 2020 podle čl. 10 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES⁽²⁾,
  - s ohledem na čl. 111 odst. 6 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení k rozhodnutí Hospodářského a měnového výboru,
  - s ohledem na to, že ve lhůtě stanovené v čl. 111 odst. 6 třetí a čtvrté odrážce jednacího řádu, která uplynula dne 18. května 2021, nebyly vysloveny žádné námítky,
- A. vzhledem k tomu, že v souladu se směrnicí o kapitálových požadavcích měl orgán EBA předložit návrh nařízení v přenesené pravomoci do 28. prosince 2019; vzhledem k tomu, že orgán EBA zveřejnil návrh dne 18. června 2020; vzhledem k tomu, že Komise ve svém návrhu nařízení v přenesené pravomoci provedla určité formulační změny oproti návrhu předloženému orgánem EBA a orgán EBA dne 16. prosince 2020 potvrdil, že tyto formulační změny nepředstavovaly změnu politiky ani právního obsahu návrhu, jak byl schválen v radě orgánů dohledu orgánu EBA, a že tedy nevysloví námitku proti tomu, aby Komise pokračovala v postupu přijímání návrhu včetně těchto změn, aniž by požádala o formální stanovisko orgánu EBA;
- B. vzhledem k tomu, že nařízení v přenesené pravomoci mělo vliv na jednání o směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/338 ze dne 16. února 2021, kterou se mění směrnice 2014/65/EU, pokud jde o požadavky na informace, řízení produktů a limity pozic, a směrnice 2013/36/EU a (EU) 2019/878, pokud jde o použití těchto směrnic v případě investičních podniků, s cílem napomoci oživení po krizi způsobené onemocněním COVID-19⁽³⁾, která byla zveřejněna dne 26. února 2021 a která reviduje zmocnění orgánu EBA s cílem zajistit, že investiční podniky, na které se v současné

⁽¹⁾ Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 338.

⁽²⁾ Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 12.

⁽³⁾ Úř. věst. L 68, 26.2.2021, s. 14.

Úterý 18. května 2021

době vztahuje směrnice o kapitálových požadavcích a na které se od 26. června 2021 bude vztahovat směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034 ze dne 27. listopadu 2019 o obezřetnostním dohledu nad investičními podniky a o změně směrnic 2002/87/ES, 2009/65/ES, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU a 2014/65/EU⁽⁴⁾, nebudou muset splňovat požadavky nařízení v přenesené pravomoci, protože pro tyto investiční podniky bude přijato samostatné nařízení v přenesené pravomoci podle nařízení o obezřetnostním dohledu nad investičními podniky; vzhledem k tomu, že kontrolní období pro nařízení v přenesené pravomoci má skončit dne 25. června 2021;

- C. vzhledem k tomu, že nařízení v přenesené pravomoci by mělo vstoupit v platnost co nejdříve, aby byla zajištěna právní srozumitelnost a jistota, kterou příslušné orgány a úvěrové instituce potřebují, aby mohly řádně určit osoby vystavující organizaci významnému riziku na základě rámce směrnice o kapitálových požadavcích, který vstoupil v platnost dne 28. prosince 2020;
1. prohlašuje, že nevysloví námitku vůči nařízení v přenesené pravomoci;
  2. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 314, 5.12.2019, s. 64.

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0234

Program Evropský sbor solidarity ***II

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 o postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Evropský sbor solidarity a zrušují nařízení (EU) 2018/1475 a (EU) č. 375/2014 (14153/1/2020 – C9-0143/2021 – 2018/0230(COD))

(Řádný legislativní postup: druhé čtení)

(2022/C 15/40)

Evropský parlament,

- s ohledem na postoj Rady v prvním čtení (14153/1/2020 – C9-0143/2021),
  - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 17. října 2018 ⁽¹⁾,
  - s ohledem na stanovisko Výboru regionů ze dne 6. prosince 2018 ⁽²⁾,
  - s ohledem na svůj postoj v prvním čtení ⁽³⁾ k návrhu Komise Evropskému parlamentu a Radě (COM(2018)0440),
  - s ohledem na čl. 294 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu,
  - s ohledem na článek 67 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení pro druhé čtení předložené Výborem pro kulturu a vzdělávání (A9-0156/2021),
1. schvaluje postoj Rady v prvním čtení;
  2. bere na vědomí prohlášení Komise, které je přílohou tohoto usnesení;
  3. konstatuje, že akt je přijat v souladu s postojem Rady;
  4. pověřuje svého předsedu, aby společně s předsedou Rady podepsal akt podle čl. 297 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie;
  5. pověřuje svého generálního tajemníka, aby akt podepsal poté, co ověří, že všechny postupy byly řádně ukončeny, a aby společně s generálním tajemníkem Rady zajistil jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;
  6. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 62, 15.2.2019, s. 201.

⁽²⁾ Úř. věst. C 86, 7.3.2019, s. 282.

⁽³⁾ Úř. věst. C 23, 21.1.2021, s. 218.

Úterý 18. května 2021

PŘÍLOHA K LEGISLATIVNÍMU USNESENÍ

Prohlášení Evropské komise o počtu místních aktérů, kteří uplatňují znalosti, zásady a přístupy získané prostřednictvím humanitárních činností, jichž se účastnili dobrovolníci a odborníci

Evropská komise bere na vědomí návrh Evropského parlamentu, aby při doplňování nařízení o ustanovení týkající se zřízení rámce pro monitorování a hodnocení zvažila „počet místních aktérů, kteří uplatňují znalosti, zásady a přístupy získané prostřednictvím humanitárních činností, jichž se účastnili dobrovolníci a odborníci“.

Úterý 18. května 2021

P9_TA(2021)0235

Erasmus+: program Unie pro vzdělávání a odbornou přípravu, pro mládež a pro sport ***II

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. května 2021 k postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Erasmus+: program Unie pro vzdělávání a odbornou přípravu, pro mládež a pro sport a zrušuje nařízení (EU) č. 1288/2013 (14148/1/2020 – C9-0135/2021 – 2018/0191(COD))

(Řádný legislativní postup: druhé čtení)

(2022/C 15/41)

Evropský parlament,

- s ohledem na postoj Rady v prvním čtení (14148/1/2020 – C9-0135/2021),
  - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 17. října 2018 ⁽¹⁾,
  - s ohledem na stanovisko Výboru regionů ze dne 6. února 2019 ⁽²⁾,
  - s ohledem na svůj postoj v prvním čtení ⁽³⁾ k návrhu Komise Evropskému parlamentu a Radě (COM(2018)0367),
  - s ohledem na čl. 294 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu,
  - s ohledem na článek 67 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení pro druhé čtení předložené Výborem pro kulturu a vzdělávání (A9-0159/2021),
1. schvaluje postoj Rady v prvním čtení;
  2. bere na vědomí prohlášení Komise přiložené k tomuto usnesení, které bude zveřejněno v řadě C *Úředního věstníku Evropské unie*;
  3. konstatuje, že akt je přijat v souladu s postojem Rady;
  4. pověřuje svého předsedu, aby společně s předsedou Rady podepsal akt podle čl. 297 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie;
  5. pověřuje svého generálního tajemníka, aby akt podepsal poté, co ověří, že všechny postupy byly řádně ukončeny, a aby společně s generálním tajemníkem Rady zajistil jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;
  6. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 62, 15.2.2019, s. 194.

⁽²⁾ Úř. věst. C 168, 16.5.2019, s. 49.

⁽³⁾ Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 965.

Úterý 18. května 2021

PŘÍLOHA K LEGISLATIVNÍMU USNESENÍ

Prohlášení Evropské komise o zvláštních přidělech pro platformy center excelence odborného vzdělávání

Aniž jsou dotčeny pravomoci legislativního a rozpočtového orgánu, Komise se zavazuje přidělit orientační částku 400 milionů EUR v běžných cenách na podporu platforem center excelence odborného vzdělávání po celou dobu trvání programu, pokud průběžné hodnocení programu potvrdí kladné hodnocení výsledků akce.

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0237

Výzkumný fond pro uhlí a ocel *

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o návrhu rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí Rady 2008/376/ES o přijetí výzkumného programu Výzkumného fondu pro uhlí a ocel a o víceletých technických základních směrech pro tento program (COM(2020)0320 – C9-0214/2020 – 2020/0141(NLE))

(Konzultace)

(2022/C 15/42)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Radě (COM(2020)0320),
  - s ohledem na čl. 2 druhý odstavec Protokolu č. 37 o finančních důsledcích uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO a o Výzkumném fondu pro uhlí a ocel připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, podle kterého Rada konzultovala s Parlamentem (C9-0214/2020),
  - s ohledem na článek 82 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A9-0102/2021),
1. schvaluje pozměněný návrh Komise;
  2. vyzývá Komisi, aby návrh v souladu s čl. 293 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie a článkem 106a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii změnila odpovídajícím způsobem;
  3. vyzývá Radu, aby informovala Parlament, bude-li mít v úmyslu odchýlit se od znění schváleného Parlamentem;
  4. vyzývá Radu, aby znovu konzultovala s Parlamentem, bude-li mít v úmyslu podstatně změnit návrh Komise;
  5. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi.

Pozměňovací návrh 1**Návrh rozhodnutí****Bod odůvodnění 1***Znění navržené Komisí*

- (1) Dne 5. října 2016 Unie ratifikovala Pařížskou dohodu ⁽²⁸⁾. Tato mezinárodní dohoda vyzývá strany, které ji ratifikovaly, aby zlepšily globální reakci na hrozby změny klimatu, a **omezily globálního nárůst** teploty na **úroveň** výrazně pod hranicí 2 °C.

⁽²⁸⁾ **Mnohostranná úmluva, kapitola XXVII Životní prostředí, 7. d Pařížská dohoda. Vstup v platnost dne 4. listopadu 2016.**

Pozměňovací návrh

- (1) Dne 5. října 2016 Unie ratifikovala Pařížskou dohodu, **která byla přijata podle Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu ⁽²⁸⁾, jež vstoupila v platnost dne 4. listopadu 2016.** Tato mezinárodní dohoda vyzývá strany, které ji ratifikovaly, aby zlepšily globální reakci na hrozby změny klimatu a **udržely nárůst světové** teploty na **úrovni** výrazně pod hranicí 2 °C **a aby usilovaly o omezení jejího nárůstu na 1,5 °C** **oproti období před průmyslovou revolucí ^(28a).**

⁽²⁸⁾ Úř. věst. L 282, 19.10.2016, s. 4.

^(28a) Čl. 2 odst. 1 písm. a) Pařížské dohody.

Středa 19. května 2021

Pozměňovací návrh 2**Návrh rozhodnutí****Bod odůvodnění 6***Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh*

- (6) Je proto nezbytné sladit cíle výzkumného programu s mezinárodními dohodami, jako je Pařížská dohoda, jakož i s vědeckými, technologickými a politickými cíli Unie v oblasti klimatické neutrality do roku 2050.

- (6) Je proto nezbytné sladit cíle výzkumného programu s mezinárodními dohodami, jako je Pařížská dohoda, **s nejlepšími dostupnými vědeckými důkazy, především se závěry Mezivládního panelu pro změnu klimatu,** jakož i s vědeckými, technologickými a politickými cíli Unie v oblasti klimatické neutrality do roku 2050.

Pozměňovací návrh 3**Návrh rozhodnutí****Bod odůvodnění 6 a (nový)***Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh*

- (6a) **Výzkumný program by měl věnovat zvláštní pozornost výzkumu surovin z uhelných odpadů s ohledem na jejich velký potenciál pro rozvoj velmi moderních produktů ve strategických hodnotových řetězcích, jako jsou anody v bateriích nebo uhlíková vlákna, a v chemickém průmyslu.**

Středa 19. května 2021

Pozměňovací návrh 4**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 1**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 2 – pododstavec 2

Znění navržené Komisí

Výzkumný program poskytuje podporu kooperativnímu výzkumu v uhelném i ocelářském průmyslu. Výzkumný program rovněž poskytuje podporu přelomovým technologiím pro čistou ocel, které umožní výrobu oceli s téměř nulovými emisemi uhlíku, a výzkumným projektům řízení spravedlivé transformace dříve provozovaných uhelných dolů nebo uzavíraných uhelných dolů a související infrastruktury v souladu s mechanismem pro spravedlivou transformaci a v souladu s čl. 4 odst. 2 rozhodnutí Rady 2003/76/ES. Výzkumný program je v souladu s politickými, vědeckými a technologickými cíli Unie a doplňuje činnosti prováděné v členských státech a v rámci stávajících výzkumných programů **EU**, zejména rámcového programu pro výzkum, **technologický rozvoj a využívání demonstračních zařízení** (dále jen „rámcový výzkumný program“);

Pozměňovací návrh

Výzkumný program poskytuje podporu kooperativnímu výzkumu v uhelném i ocelářském průmyslu, **všem zúčastněným stranám, včetně malých a středních podniků**. Výzkumný program rovněž poskytuje podporu přelomovým technologiím pro čistou ocel, které umožní výrobu oceli s téměř nulovými emisemi uhlíku, **jakož i** výzkumným projektům **včetně rozsáhlých průmyslových výzkumných projektů pro** řízení spravedlivé transformace dříve provozovaných uhelných dolů nebo uzavíraných uhelných dolů a související infrastruktury v souladu s mechanismem pro spravedlivou transformaci a v souladu s čl. 4 odst. 2 rozhodnutí Rady 2003/76/ES. Výzkumný program je v souladu s politickými, **sociálními, hospodářskými, klimatickými, environmentálními**, vědeckými a technologickými cíli Unie a doplňuje činnosti prováděné v členských státech a v rámci stávajících výzkumných programů **Unie**, zejména rámcového programu pro výzkum a **inovace Horizont Evropa** (dále jen „rámcový výzkumný program“). **Výzkumný program je zejména v souladu s Pařížskou dohodou.**

Pozměňovací návrh 5**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 1**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 2 – pododstavec 2 a (nový)

*Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh*

Výzkumný program podporuje výzkumné činnosti včetně demonstračních projektů, jež přivádějí technologie blíže k trhu a jsou zaměřeny na cíle vymezené pro uhlí v oddíle 3 a pro ocel v oddíle 4.

Středa 19. května 2021

Pozměňovací návrh 6**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 2**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 4 – odst. 1

Znění navržené Komisí

1. Výzkumné projekty podpoří **přechod** ke klimaticky neutrální ekonomice Unie do roku 2050 s cílem podpořit postupné ukončení používání fosilních paliv, rozvoj alternativních činností v bývalých **těžebních lokalitách** a zamezení nebo nápravu škod na životním prostředí v uzavíraných uhelných dolech, v dříve provozovaných uhelných dolech a jejich okolí. **Projekty** se **zaměří** zejména na **tyto oblasti**:

Pozměňovací návrh

1. Výzkumné projekty **přispívají k dosažení klimatických cílů Unie do roku 2030 a** podpoří **průmysl v přechodu** ke klimaticky neutrální ekonomice Unie do roku 2050 s cílem podpořit postupné ukončení používání fosilních paliv, rozvoj alternativních činností v bývalých **uhelných dolech nebo uhelných elektrárnách** a zamezení nebo nápravu škod na životním prostředí v uzavíraných uhelných dolech, v dříve provozovaných uhelných dolech a jejich okolí. **Aniž je dotčen článek 191 Smlouvy o fungování Evropské unie, zaměřují se projekty** zejména na:

Pozměňovací návrh 7**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 2**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 4 – odst. 1 – písm. a

Znění navržené Komisí

a) vývoj a zkoušení technologií zachycování, využívání a ukládání oxidu uhličitého;

Pozměňovací návrh

a) vývoj a zkoušení technologií zachycování, využívání a ukládání oxidu uhličitého **spojených s využíváním uhlí, včetně recyklace uhlíku v palivech a materiálech, s cílem podpořit oběhové hospodářství;**

Pozměňovací návrh 8**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 2**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 4 – odst. 1 – písm. b

Znění navržené Komisí

b) **využívání geotermální** energie v bývalých uhelných lokalitách;

Pozměňovací návrh

b) **rozvíjení čisté** energie v bývalých uhelných lokalitách **se zvláštní pozorností zaměřenou na energetickou účinnost a zabezpečení dodávek včetně využívání geotermálních zdrojů, skladování energie, e-paliv a vodíku z obnovitelných zdrojů;**

Středa 19. května 2021

Pozměňovací návrh 9**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 2**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 4 – odst. 1 – písm. b a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ba) transformace uhelné teplotenské a chladírenské infrastruktury, např. sítě dálkového vytápění a chlazení, a průmyslových technologií na alternativní výrobu tepla a chladu z obnovitelných zdrojů, např. z geotermální energie;

Pozměňovací návrh 10**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 2**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 4 – odst. 1 – písm. c

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

c) jiné než energetické využití a výroba surovin z těžebních odpadů a reziduí z dříve provozovaných uhelných dolů nebo uzavíraných dolů, náležité posouzení, zda je jejich dopad na klima, životní prostředí a zdraví minimalizovaný a nižší než v případě alternativních řešení;

c) jiné než energetické využití a výroba surovin z těžebních odpadů a reziduí z dříve provozovaných uhelných dolů nebo z uzavíraných dolů, **a** náležité posouzení, zda je jejich dopad na klima, životní prostředí a zdraví minimalizovaný a nižší než v případě alternativních řešení **v souladu s přístupem oběhového hospodářství;**

Pozměňovací návrh 11**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 2**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 4 – odst. 1 – písm. e

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

e) **podpora** rozvoje účinných rekvalifikačních programů a programů zvyšování kvalifikace pro pracovníky **postížené utlumováním těžby uhlí**. To zahrnuje výzkum týkající se odborné přípravy a rekvalifikace pracovníků zaměstnaných nebo dříve zaměstnaných v uhelném průmyslu.

e) **posuzování dopadů na zaměstnanost v místních komunitách a regionech postižených utlumováním těžby uhlí a podpora** rozvoje **regionálního plánu ekonomického rozvoje, tvorby pracovních míst a** účinných rekvalifikačních programů a programů zvyšování kvalifikace pro pracovníky **v těchto regionech**. To zahrnuje výzkum týkající se odborné přípravy a rekvalifikace pracovníků zaměstnaných nebo dříve zaměstnaných v uhelném průmyslu, **na podporu uhelných regionů procházejících transformací.**

Středa 19. května 2021

Pozměňovací návrh 12**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 3**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 5 – odst. 2

Znění navržené Komisí

Výzkumné projekty se zaměří na onemocnění související s těžbou s cílem zlepšit zdraví lidí žijících v uhelných regionech procházejících transformací. Výzkumné projekty rovněž zajistí ochranná opatření při uzavírání dolů a v dříve provozovaných dolech.“;

Pozměňovací návrh

Výzkumné projekty se zaměří na onemocnění související s těžbou, **se zvláštním důrazem na nemoci způsobené znečištěným ovzduším**, s cílem zlepšit zdraví lidí žijících v uhelných regionech procházejících transformací. Výzkumné projekty rovněž zajistí ochranná opatření při uzavírání dolů a v dříve provozovaných dolech.“;

Pozměňovací návrh 13**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 4**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 6 – název

Znění navržené Komisí

Minimalizace dopadů **dolů** v transformaci na životní prostředí

Pozměňovací návrh

Prevence a minimalizace dopadů **odvětví uhlí** v transformaci na životní prostředí

Pozměňovací návrh 14**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 4**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 6 – odst. 2 – návětí

Znění navržené Komisí

2. Přednost se dává projektům, které podporují alespoň jedno z těchto hledisek:

Pozměňovací návrh

2. Přednost se dává projektům **založeným na inovativních technologiích nebo na inovativním propojení technologií**, které podporují alespoň jedno z těchto hledisek:

Středa 19. května 2021

Pozměňovací návrh 15**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 4**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 6 – odst. 2 – písm. c

Znění navržené Komisí

- c) nakládání s hlušinou, polétavým popílčkem a produkty odsíření z uzavíraných uhelných dolů a dříve provozovaných uhelných dolů, případně s jinými formami odpadu, a jejich opětovné využití;

Pozměňovací návrh

- c) nakládání s hlušinou, polétavým popílčkem a produkty odsíření z uzavíraných uhelných dolů a **uhelných elektráren a dříve provozovaných uhelných dolů a uhelných elektráren**, případně s jinými formami odpadu, a jejich opětovné využití;

Pozměňovací návrh 16**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 4**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 6 – odst. 2 – písm. f

Znění navržené Komisí

- f) obnova životního prostředí v případě dříve provozovaných zařízení nebo uzavíraných zařízení, **kteřá používala uhlí**, a jejich okolí, zejména pokud jde o vodu, pozemky, půdu a biologickou rozmanitost;

Pozměňovací návrh

- f) obnova životního prostředí v případě dříve provozovaných zařízení **spojených s uhlím** nebo uzavíraných zařízení **spojených s uhlím**, a jejich okolí, zejména pokud jde o vodu, pozemky, půdu a biologickou rozmanitost;

Pozměňovací návrh 17**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 4**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 6 – odst. 2 – písm. g a (nové)

*Znění navržené Komisí**Pozměňovací návrh*

- ga) **vypracování regionálního plánu diverzifikace hospodářských činností pro místní rozvoj a vytváření zelených a kvalitních pracovních míst spolu s přizpůsobenou přeměnou struktury zaměstnanosti a aktualizací dovedností.**

Středa 19. května 2021

Pozměňovací návrh 18**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 6**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 8 – odst. 1 – návětí

Znění navržené Komisí

Výzkum a technologický rozvoj je zaměřen na vývoj, využívání demonstračních zařízení a zlepšování procesů výroby oceli s téměř nulovými emisemi uhlíku s cílem zvyšovat kvalitu výrobků a produktivitu. Nedílnou součástí požadovaných činností je podstatné snížení emisí, spotřeby energie, uhlíkové stopy a dalších dopadů na životní prostředí, stejně jako zachování zdrojů. Výzkumné projekty se týkají jedné nebo více těchto oblastí:

Pozměňovací návrh

Výzkum a technologický rozvoj je zaměřen na vývoj, využívání demonstračních zařízení a zlepšování procesů výroby oceli s téměř nulovými emisemi uhlíku s cílem zvyšovat kvalitu výrobků a produktivitu **v úzké synergii s podniky v tomto odvětví**. Nedílnou součástí požadovaných činností je podstatné snížení emisí, spotřeby energie, uhlíkové stopy a dalších dopadů na životní prostředí, **prostřednictvím objektivně ověřitelných nástrojů, parametrů a dat**, stejně jako zachování zdrojů. Výzkumné projekty se týkají jedné nebo více těchto oblastí:

Pozměňovací návrh 19**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 6**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 8 – odst. 1 – písm. g

Znění navržené Komisí

g) inovativní technologie a řešení pro procesy výroby železa a oceli, které **podporují meziodvětvové činnosti**, ukázkové projekty integrující výrobu energie s nulovými emisemi uhlíku nebo přispívající k čisté vodíkové ekonomice.

Pozměňovací návrh

g) inovativní technologie a řešení pro procesy výroby železa a oceli, které **usnadňují meziodvětvové činnosti, synergie, tvorbu průmyslových klastrů a symbióz, na zvýšení oběhovitosti**, ukázkové projekty integrující výrobu energie s nulovými emisemi uhlíku nebo přispívající k čisté vodíkové ekonomice.

Pozměňovací návrh 20**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 7**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 9 – odst. 1 – písm. b

Znění navržené Komisí

b) zlepšení vlastností oceli, jako jsou mechanické a fyzikální vlastnosti, vhodnost pro další zpracování, vhodnost pro různé použití a různé pracovní podmínky;

Pozměňovací návrh

b) zlepšení vlastností oceli, jako jsou mechanické a fyzikální vlastnosti, vhodnost pro další zpracování, vhodnost pro různé použití a různé pracovní podmínky, **se zvláštním zaměřením se na recyklovanou ocel**;

Středa 19. května 2021

Pozměňovací návrh 21**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 7**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 9 – odst. 1 – písm. c

Znění navržené Komisí

- c) prodloužení životaschopnosti, zejména zvyšováním odolnosti ocelí a ocelových konstrukcí vůči teple a korozi, mechanické a tepelné křehkosti a/nebo jiným škodlivým vlivům;

Pozměňovací návrh

- c) prodloužení životaschopnosti, **konstrukční řešení orientované na oběhovost, včetně modularity, a materiálovou účinnost**, zejména zvyšováním odolnosti ocelí a ocelových konstrukcí vůči teple a korozi, mechanické a tepelné křehkosti nebo jiným škodlivým vlivům;

Pozměňovací návrh 22**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 7**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 9 – odst. 1 – písm. g

Znění navržené Komisí

- g) vysoce odolné oceli pro využití v oblastech, jako je mobilita, včetně udržitelnosti, metody ekodesignu, modernizace, lehké konstrukce a/nebo bezpečnostní řešení.

Pozměňovací návrh

- g) vysoce odolné oceli pro využití v oblastech, jako je mobilita, včetně udržitelnosti, metody ekodesignu, modernizace, lehké konstrukce nebo bezpečnostní řešení, **jako jsou vysoko pevnostní oceli.**

Pozměňovací návrh 23**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 8**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 10 – odst. 1 – písm. a

Znění navržené Komisí

- a) techniky recyklace staré oceli a vedlejších produktů z různých zdrojů a zlepšování kvality ocelového šrotu;

Pozměňovací návrh

- a) techniky recyklace **a upcyclace** staré oceli a vedlejších produktů z různých zdrojů a zlepšování kvality ocelového šrotu **se zvláštním důrazem na to, aby se zamezilo snižování kvality oceli v důsledku kontaminace dalšími kovy, jako je měď;**

Středa 19. května 2021

Pozměňovací návrh 24**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 8**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 10 – odst. 1 – písm. b

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

b) nakládání s odpady a využití hodnotných druhotných surovin, včetně strusek, v rámci ocelárny i mimo ni;

b) nakládání s odpady a využití hodnotných druhotných surovin, včetně strusek, v rámci ocelárny i mimo ni, **jakož i opětovné využití druhotných surovin, reziduí a vedlejších produktů z jiných průmyslových odvětví, např. biomasy, pro účely výroby a legování oceli;**

Pozměňovací návrh 25**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 8**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 10 – odst. 1 – písm. d

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

d) návrh jakostních tříd oceli a složených konstrukcí, aby se **usnadnilo** znovuzískání **oceli pro** recyklaci **nebo opětovné použití;**

d) návrh jakostních tříd oceli a složených konstrukcí, aby se **usnadnila lepší manipulace se šrotem a demontáž vy-sloužilých konstrukcí umožňující snadné** znovuzískání, **opětovné využití a recyklaci oceli a dalších materiálů;**

Pozměňovací návrh 26**Návrh rozhodnutí****Čl. 1 – bod 9**

Rozhodnutí 2008/376/ES

Čl. 10a – písm. b a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ba) lepší řízení pracovní síly s prediktivními modely pro poptávku po pracovní síle a realokaci.

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0239

Program Kreativní Evropa ***II

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 k postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Kreativní Evropa (2021–2027) a zrušuje nařízení (EU) č. 1295/2013 (14146/1/2020 – C9-0134/2021 – 2018/0190(COD))

(Řádný legislativní postup: druhé čtení)

(2022/C 15/43)

Evropský parlament,

- s ohledem na postoj Rady v prvním čtení (14146/1/2020 – C9-0134/2021),
  - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 12. prosince 2018 ⁽¹⁾,
  - s ohledem na stanovisko Výboru regionů ze dne 6. února 2019 ⁽²⁾,
  - s ohledem na svůj postoj v prvním čtení ⁽³⁾ k návrhu Komise Evropskému parlamentu a Radě (COM(2018)0366),
  - s ohledem na čl. 294 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu,
  - s ohledem na článek 67 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení pro druhé čtení předložené Výborem pro kulturu a vzdělávání (A9-0161/2021),
1. schvaluje postoj Rady v prvním čtení;
  2. bere na vědomí prohlášení Komise připojená k tomuto usnesení;
  3. konstatuje, že akt je přijat v souladu s postojem Rady;
  4. pověřuje svého předsedu, aby společně s předsedou Rady podepsal akt podle čl. 297 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie;
  5. pověřuje svého generálního tajemníka, aby akt podepsal poté, co ověří, že všechny postupy byly řádně ukončeny, a aby společně s generálním tajemníkem Rady zajistil jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;
  6. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 110, 22.3.2019, s. 87.

⁽²⁾ Úř. věst. C 168, 16.5.2019, s. 37.

⁽³⁾ Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 934.

Středa 19. května 2021

PŘÍLOHA K LEGISLATIVNÍMU USNESENÍ

Prohlášení Komise

V souvislosti s 23. bodem odůvodnění a přílohou I bodem 1 zvláštními opatřeními písm. e) a čl. 7 odst. 5 výše uvedeného nařízení, jak bylo dohodnuto spolunormotvárci dne 14. prosince 2020, Evropská komise potvrzuje svůj záměr zveřejnit výzvy k podávání návrhů, v nichž vyzve k předkládání žádostí o víceleté granty na provozní náklady, o které by mohl žádat Orchestr mladých Evropské unie a další subjekty a které by zajistily nezbytnou stabilitu pro uspokojení potřeb těchto subjektů. Tyto výzvy budou podmíněny přijetím pracovních programů, jež stanoví přesné podmínky, jako je harmonogram výzev nebo předpokládané trvání grantových dohod. Komise dále potvrzuje svůj záměr zveřejnit první z těchto výzev v ročním pracovním programu na rok 2021. Tento záměr je podmíněn přijetím výše uvedeného nařízení a konečnou dohodou o rozpočtu Unie na rok 2021.

Komise lituje, že se spolunormotvárci rozhodli zachovat logo MEDIA. Odporuje to horizontálnímu přístupu, podle kterého by programy v rámci budoucího dlouhodobého rozpočtu neměly mít zvláštní loga. Záměrem Komise je zajistit, aby si Evropané spojovali programy s Unií jako takovou, tím, že se bude u všech programů používat jednotný evropský znak. Tento znak je pro všechny orgány EU společný a bude důležitou součástí jednoduchých, jednotných a závazných požadavků na komunikaci a propagaci u všech programů. V zájmu dosažení celkové dohody o programu je Komise ochotna zachování loga MEDIA akceptovat za podmínky, že zůstane omezeno na dobu trvání dotčeného programového období.

Komise je i nadále přesvědčena, že komunikace a propagace týkající se činnosti EU zacílená na širokou veřejnost je efektivnější bez použití zvláštních log pro jednotlivé programy. Komise je ochotna tuto skutečnost spolunormotvárcům prokázat s velkým předstihem před zahájením jednání týkajících se příštího programového období.

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0246

Evropské centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost ***II

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 k postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým zřizuje Evropské průmyslové, technologické a výzkumné centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost a síť národních koordinačních center (05628/2/2021 – C9-0152/2021 – 2018/0328(COD))

(Řádný legislativní postup: druhé čtení)

(2022/C 15/44)

Evropský parlament,

- s ohledem na postoj Rady v prvním čtení (05628/2/2021 – C9-0152/2021),
  - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 23. ledna 2019 ⁽¹⁾,
  - s ohledem na svůj postoj v prvním čtení ⁽²⁾ k návrhu Komise Evropskému parlamentu a Radě (COM(2018)0630),
  - s ohledem na čl. 294 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu,
  - s ohledem na článek 67 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení pro druhé čtení předložené Výborem pro průmysl, výzkum a energetiku (A9-0166/2021),
1. schvaluje postoj Rady v prvním čtení;
  2. konstatuje, že akt je přijat v souladu s postojem Rady;
  3. pověřuje svého předsedu, aby společně s předsedou Rady podepsal akt podle čl. 297 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie;
  4. pověřuje svého generálního tajemníka, aby akt podepsal poté, co ověří, že všechny postupy byly řádně ukončeny, a aby společně s generálním tajemníkem Rady zajistil jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;
  5. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 159, 10.5.2019, s. 63.

⁽²⁾ Úř. věst. C 158, 30.4.2021, s. 850.

Středa 19. května 2021

P9_TA(2021)0247

Program Fiscalis pro spolupráci v oblasti daní 2021-2027***II

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. května 2021 o postoji Rady v prvním čtení k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program „Fiscalis“ pro spolupráci v oblasti daní a zrušuje nařízení (EU) č. 1286/2013 (06116/1/2021 – C9-0179/2021 – 2018/0233(COD))

(Řádný legislativní postup: druhé čtení)

(2022/C 15/45)

Evropský parlament,

- s ohledem na postoj Rady v prvním čtení (06116/1/2021 – C9-0179/2021),
  - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 17. října 2018 ⁽¹⁾,
  - s ohledem na svůj postoj v prvním čtení ⁽²⁾ k návrhu Komise Evropskému parlamentu a Radě (COM(2018)0443),
  - s ohledem na čl. 294 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie,
  - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu,
  - s ohledem na článek 67 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení pro druhé čtení předložené Hospodářským a měnovým výborem (A9-0167/2021),
1. schvaluje postoj Rady v prvním čtení;
  2. bere na vědomí prohlášení Rady, které je přílohou tohoto usnesení a které Parlament velmi oceňuje, jelikož bylo zásadní pro dosažení konečné dohody;
  3. konstatuje, že akt je přijat v souladu s postojem Rady;
  4. pověřuje svého předsedu, aby společně s předsedou Rady podepsal akt podle čl. 297 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie;
  5. pověřuje svého generálního tajemníka, aby akt podepsal poté, co ověří, že všechny postupy byly řádně ukončeny, a aby společně s generálním tajemníkem Rady zajistil jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*;
  6. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 62, 15.2.2019, s. 118.

⁽²⁾ Úř. věst. C 158, 30.4.2021, s. 459.

Středa 19. května 2021

PŘÍLOHA K LEGISLATIVNÍMU USNESENÍ**Prohlášení Rady**

Rada bere na vědomí, že Parlament má zájem o větší transparentnost, pokud jde o provádění právních předpisů EU v oblasti boje proti daňovým podvodům, daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem. V kontextu právního rámce Smluv upravujícího interinstitucionální vztahy si je Rada vědoma přidané hodnoty, již mají každoroční výměny názorů s Evropským parlamentem a Komisí o poznatcích získaných při provádění programu Fiscalis, pořádané na základě výročních zpráv o pokroku vypracovaných Komisí.

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0254

Životní prostředí: Aarhuská úmluva ***I

Pozměňovací návrhy přijaté Evropským parlamentem dne 20. května 2021 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ze dne 6. září 2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství (COM(2020)0642 – C9-0321/2020 – 2020/0289(COD)) ⁽¹⁾

(Řádný legislativní postup: první čtení)

(2022/C 15/46)

Pozměňovací návrh 1**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 2***Znění navržené Komisí*

(2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ⁽⁴⁾ bylo přijato s cílem přispět k plnění povinností vyplývajících z Aarhuské úmluvy stanovením pravidel jejího uplatňování pro orgány a subjekty Unie.

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ze dne 6. září 2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství (Úř. věst. L 264, 25.9.2006, s. 13).

Pozměňovací návrh

(2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ⁽⁴⁾ bylo přijato s cílem přispět k plnění povinností vyplývajících z Aarhuské úmluvy stanovením pravidel jejího uplatňování pro orgány a subjekty Unie. **Toto nařízení proto mění nařízení (ES) č. 1367/2006 za účelem provedení čl. 9 odst. 3 a 4 této úmluvy.**

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ze dne 6. září 2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství (Úř. věst. L 264, 25.9.2006, s. 13).

⁽¹⁾ Věc byla vrácena příslušnému výboru pro účely interinstitucionálních jednání podle čl. 59 odst. 4 čtvrtého pododstavce (A9-0152/2021).

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 2

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 3

Znění navržené Komisí

- (3) Ve svém sdělení *Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů* ze dne 11. prosince 2019 *nazvaném „Zelená dohoda pro Evropu“* se Komise zavázala, že zváží revizi nařízení (ES) č. 1367/2006, aby se zlepšil přístup občanů a nevládních organizací působících v oblasti životního prostředí, kteří mají pochyby ohledně zákonnosti **rozhodnutí** s účinky na životní prostředí a jejich slučitelnosti s právem životního prostředí, ke správnímu a soudnímu přezkumu na úrovni EU. Komise se také zavázala, že přijme opatření ke zlepšení jejich přístupu ke spravedlnosti před vnitrostátními soudy ve všech členských státech; za tímto účelem vydala sdělení *„Zlepšení přístupu ke spravedlnosti v otázkách životního prostředí v EU a jejích členských státech“*.

Pozměňovací návrh

- (3) Ve svém sdělení ze dne 11. prosince 2019 *o Zelené dohodě pro Evropu* se Komise zavázala, že zváží revizi nařízení (ES) č. 1367/2006, aby se zlepšil přístup občanů a nevládních organizací působících v oblasti životního prostředí, kteří mají **konkrétní** pochyby ohledně zákonnosti **správních aktů** s účinky na životní prostředí a jejich slučitelnosti s právem životního prostředí, ke správnímu a soudnímu přezkumu na úrovni EU. Komise se také zavázala, že přijme opatření ke zlepšení jejich přístupu ke spravedlnosti před vnitrostátními soudy ve všech členských státech; za tímto účelem vydala sdělení *ze dne 14. října 2020 o zlepšení přístupu ke spravedlnosti v otázkách životního prostředí v EU a jejích členských státech, ve kterém prohlašuje, že „přístup ke spravedlnosti v otázkách životního prostředí, a to jak prostřednictvím Soudního dvora Evropské unie, tak prostřednictvím vnitrostátních soudů jakožto soudů Unie, je důležitým podpůrným opatřením, které má pomoci zajistit uskutečnění transformace v rámci Zelené dohody pro Evropu a posílit úlohu, kterou může občanská společnost plnit jako strážce demokratického prostoru“*.

Pozměňovací návrh 3

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 3 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (3a) *Ustanovení čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy stanoví, že soudní řízení v oblasti působnosti čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy by neměla být nepřiměřeně nákladná. S cílem zajistit, aby soudní řízení podle článku 12 nařízení (ES) č. 1367/2006 nebyla nepřiměřeně nákladná^(1a) a aby náklady byly pro žadatele předvídatelné, měly by orgány nebo subjekty Unie, pokud jsou v soudních sporech úspěšné, podávat žádosti o proplacení přiměřených nákladů.*

- ^(1a) *Sdělení Komise ze dne 4. dubna 2019 o přezkumu provádění právních předpisů v oblasti životního prostředí 2019: Evropa, která chrání své občany a zlepšuje kvalitu jejich života a sdělení Komise ze dne 14. října 2020 o zlepšení přístupu ke spravedlnosti v otázkách životního prostředí v EU a jejích členských státech.*

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 4

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 4

Znění navržené Komisí

(4) S ohledem na ustanovení čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy, jakož i na **obavy vyjádřené** Výborem pro dohled nad dodržováním Aarhuské úmluvy ⁽⁵⁾, by právo Unie mělo být uvedeno do souladu s ustanoveními Aarhuské úmluvy o přístupu ke spravedlnosti v otázkách životního prostředí způsobem, který je slučitelný se základními zásadami práva Unie a s jejím systémem soudního přezkumu.

⁽⁵⁾ **Viz nález** Výboru pro dohled nad dodržováním Aarhuské úmluvy ve věci **ACCC/C/2008/32** na adrese <https://www.unece.org/env/pp/compliance/Compliancecommittee/32TableEC.html>

Pozměňovací návrh

(4) S ohledem na ustanovení čl. 9 odst. 3 **a 4** Aarhuské úmluvy, jakož i na **radu poskytnuté** Výborem pro dohled nad dodržováním Aarhuské úmluvy ⁽⁵⁾, by právo Unie mělo být uvedeno do souladu s ustanoveními Aarhuské úmluvy o přístupu ke spravedlnosti v otázkách životního prostředí způsobem, který je slučitelný se základními zásadami práva Unie, **včetně jejích Smluv**, a s jejím systémem soudního přezkumu. **Nařízení (ES) č. 1367/2006 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.**

⁽⁵⁾ **Rady** Výboru pro dohled nad dodržováním Aarhuské úmluvy ve věci **ACCC/M/2017/3 a ACCC/C/2015/128 k dispozici** na adrese https://unece.org/env/pp/cc/acc.m.2017.3_european-union a https://unece.org/env/pp/cc/acc.c.2015.128_european-union.

Pozměňovací návrh 5

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 4 a (nový)

Znění navržené Komisí

(4a) **Čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy stanoví, že v rámci svých vnitrostátních právních předpisů každá strana zajistí, aby dotčené osoby z řad veřejnosti, pokud splňují kritéria stanovená v jejím vnitrostátním právu, měly přístup k soudním nebo jiným přezkumným řízením za účelem napadení hmotněprávní a procesní zákonnosti jakéhokoliv rozhodnutí, jednání nebo nečinnosti, jež jsou v rozporu s ustanoveními jejího vnitrostátního práva týkajícího se životního prostředí. Postup správního přezkumu podle Aarhuského nařízení doplňuje všeobecný unijní systém správního a soudního přezkumu, který veřejnosti umožňuje žádat o přezkum správních aktů buď přímo prostřednictvím žaloby na úrovni Unie, konkrétně podle čl. 263 čtvrtého pododstavce Smlouvy o fungování EU, nebo v souladu s článkem 267 Smlouvy o fungování EU prostřednictvím vnitrostátních soudů, jež jsou podle Smluv nedílnou součástí unijního systému.**

Pozměňovací návrh

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 6

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 5

Znění navržené Komisí

- (5) Omezení vnitřního přezkumu podle nařízení (ES) č. 1367/2006 na individuálně určené správní akty je **hlavní překážkou** pro nevládní organizace působící v oblasti životního prostředí, které usilují o využití vnitřního přezkumu podle článku 10 uvedeného nařízení, a to i pokud jde o správní akty, které mají širší oblast působnosti. Je proto **nezbytné** rozšířit oblast působnosti postupu vnitřního přezkumu stanoveného v uvedeném nařízení tak, aby zahrnoval i obecně určené nelegislativní akty.

Pozměňovací návrh

- (5) Omezení vnitřního přezkumu podle nařízení (ES) č. 1367/2006 na individuálně určené správní akty je **hlavním důvodem nepřipustnosti** pro nevládní organizace působící v oblasti životního prostředí, které usilují o využití vnitřního přezkumu podle článku 10 uvedeného nařízení, a to i pokud jde o správní akty, které mají širší oblast působnosti. Je proto **vhodné** rozšířit oblast působnosti postupu vnitřního přezkumu stanoveného v uvedeném nařízení tak, aby zahrnoval i obecně určené nelegislativní akty.

Pozměňovací návrh 7

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 6

Znění navržené Komisí

- (6) Definice správního aktu pro účely nařízení (ES) č. 1367/2006 by měla zahrnovat nelegislativní akty. Nelegislativní akt však může vyžadovat přijetí prováděcích opatření na vnitrostátní úrovni, vůči nimž **mohou nevládní organizace působící v oblasti životního prostředí získat** soudní **ochranu**, a to i u Soudního dvora Evropské unie prostřednictvím řízení o předběžné otázce podle článku 267 Smlouvy o fungování EU. **Je proto vhodné z oblasti působnosti vnitřního přezkumu vyloučit ta ustanovení těchto nelegislativních aktů, pro něž unijní právo vyžaduje přijetí prováděcích opatření na vnitrostátní úrovni.**

Pozměňovací návrh

- (6) Definice správního aktu pro účely nařízení (ES) č. 1367/2006 by měla zahrnovat nelegislativní akty. Nelegislativní akt však může vyžadovat přijetí prováděcích opatření na vnitrostátní úrovni, vůči nimž **může být získána** soudní **ochrana**, a to i u Soudního dvora Evropské unie prostřednictvím řízení o předběžné otázce podle článku 267 Smlouvy o fungování EU.

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 8

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 7

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (7) *V zájmu právní jistoty, za účelem vyloučení jakýchkoli ustanovení z pojmu správního aktu, musí unijní právo pro tato ustanovení výslovně vyžadovat přijetí prováděcích aktů.*

vypouští se

Pozměňovací návrh 9

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 9

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (9) Oblast působnosti nařízení (ES) č. 1367/2006 zahrnuje akty přijaté podle práva v oblasti životního prostředí. Ustanovení čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy se **naproti tomu** týká napadání aktů, které „jsou v rozporu“ s právem životního prostředí. Je tedy třeba vyjasnit, že vnitřní přezkum by měl být proveden za účelem ověření, zda je správní akt v rozporu s právem životního prostředí.

- (9) Oblast působnosti nařízení (ES) č. 1367/2006 zahrnuje akty přijaté podle práva v oblasti životního prostředí. Ustanovení čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy se týká napadání jednání, aktů **nebo nečinnosti**, které „jsou v rozporu“ s právem životního prostředí. Je tedy třeba **v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie** vyjasnit, že vnitřní přezkum by měl být proveden za účelem ověření, zda je správní akt v rozporu s právem životního prostředí **ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. f).**

Pozměňovací návrh 10

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 10

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (10) Při posuzování toho, zda správní akt obsahuje ustanovení, která mohou být **z důvodu jejich účinků** v rozporu s právem životního prostředí, je třeba přezkoumat, zda mohou mít tato ustanovení nepříznivé účinky na dosažení cílů politiky Unie v oblasti životního prostředí stanovených v článku 191 Smlouvy o fungování EU. Mechanismus vnitřního přezkumu by **proto** měl zahrnovat i akty, které byly přijaty při provádění jiných politik než politiky Unie v oblasti životního prostředí.

- (10) Při posuzování toho, zda správní akt obsahuje ustanovení, která mohou být v rozporu s právem **týkajícím se** životního prostředí **ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. f)**, je třeba přezkoumat **v souladu s judikaturou Soudního dvora EU**, zda mohou mít tato ustanovení nepříznivé účinky na dosažení cílů politiky Unie v oblasti životního prostředí stanovených v článku 191 Smlouvy o fungování EU. **Pokud tomu tak je**, mechanismus vnitřního přezkumu by měl zahrnovat i akty, které byly přijaty při provádění jiných politik než politiky Unie v oblasti životního prostředí.

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 11

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 10 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(10a) Pokud jde o čl. 263 první pododstavec Smlouvy o fungování EU, jak jej vykládá Soudní dvůr EU ^(1a), má se za to, že akt má vnější účinky, a může být tedy předmětem žádosti o přezkum, pokud má právní účinky vůči třetím stranám. Správní akty, jako jsou jmenování nebo přípravné akty, které nemají právní účinky vůči třetím stranám a u nichž se nelze domnívat, že mají vnější účinky, by tudíž v souladu s judikaturou Soudního dvora EU neměly představovat správní akty podle nařízení (ES) č. 1367/2006.

^(1a) Rozsudek Soudního dvora ze dne 3. října 2013, *Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada*, C-583/11 P, ECLI:EU:C:2013:625, bod 56.

Pozměňovací návrh 12

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 10 b (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(10b) V zájmu zajištění právní jednotnosti se má zato, že akt má právní účinky, a může být tudíž předmětem žádosti o přezkum v souladu s prvním pododstavcem článku 263 Smlouvy o fungování EU, jak jej vykládá Soudní dvůr EU ^(1a). Pokud se má za to, že akt má právní účinky, znamená to, že tento akt může být předmětem žádosti o přezkum, bez ohledu na jeho formu, jelikož při posuzování jeho povahy se vychází z jeho účinků, cíle a obsahu ^(1b).

^(1a) Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. ledna 2021, *ClientEarth v. EIB*, T-9/19, ECLI:EU:T:2021:42, body 149 a 153. Viz také rozsudek ve věci C-583/11 P, bod 56.

^(1b) Rozsudky Soudního dvora z 10. prosince 1957, *Usines à tubes de la Sarre v. Vysoký úřad*, 1/57 a 14/57, ECLI:EU:C:1957:13, s. 114; ze dne 31. března 1971, *Komise v. Rada*, 22/70, ECLI:EU:C:1971:32, bod 42; ze dne 16. června 1993, *Francie v. Komise*, C-325/91, ECLI:EU:C:1993:245, bod 9; ze dne 20. března 1997, *Francie v. Komise*, C-57/95, ECLI:EU:C:1997:164, bod 22; a ze dne 13. října 2011, *Deutsche Post a Německo v. Komise*, C-463/10 P a C-475/10 P, ECLI:EU:C:2011:656, bod 36.

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 13**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 10 c (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (10c) *Veškeré procesní lhůty pro správní nebo soudní kontrolu by měly platit až poté, co se zúčastněné osoby skutečně seznámí s obsahem správního aktu týkajícího se hlavního veřejného zájmu chráněného právními předpisy v oblasti životního prostředí, který je následně napaden, zejména v případech, kdy je dotčený individuální správní akt zastaralý. To je nezbytné, aby se zabránilo praktikám, které by mohly být v rozporu s článkem 9 Aarhuské úmluvy a judikaturou Soudního dvora EU, zejména rozsudkem Soudního dvora ze dne 12. listopadu 2019 ve věci C-261/18, Komise v. Irsko ^(1a).*

^(1a) *Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. listopadu 2019, C-261/18, Komise v. Irsko, ECLI:EU:C:2019:955.*

Pozměňovací návrh 14**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 10 d (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (10d) *Včasné a účinné příležitosti pro účast veřejnosti na tvorbě a přijímání legislativních a nelegislativních aktů Unie jsou důležité pro to, aby byly již v počáteční fázi řešeny obavy a posouzeno, zda je třeba předložit další návrh k horizontálnímu zlepšení účasti veřejnosti.*

Pozměňovací návrh 15**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 11 a (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (11a) *Vzhledem ke klíčové úloze nevládních organizací působících v oblasti životního prostředí při zvyšování povědomí a přijímání právních opatření by orgány a subjekty Unie měly zajistit odpovídající přístup k informacím, účasti a spravedlnosti.*

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 16

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 12

Znění navržené Komisí

- (12) Podle judikatury Soudního dvora Evropské unie ⁽⁶⁾ **jsou nevládní organizace působící v oblasti životního prostředí, které žádají** o vnitřní přezkum správního aktu, **povinny** při uvádění důvodů žádosti o přezkum vymezit klíčové skutkové okolnosti nebo právní argumenty, které mohou vyvolat zásadní pochybnosti ohledně posouzení, které v dotčeném aktu provedl orgán nebo subjekt Unie.

⁽⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. září 2019 *ve věci* C-82/17 P, *TestBioTech v. Komise*, ECLI:EU:C:2019:719, bod 69.

Pozměňovací návrh

- (12) Podle judikatury Soudního dvora Evropské unie ⁽⁶⁾ **je strana, která žádá** o vnitřní přezkum správního aktu, **povinná** při uvádění důvodů žádosti o přezkum vymezit klíčové skutkové okolnosti nebo právní argumenty, které mohou vyvolat zásadní pochybnosti ohledně posouzení, které v dotčeném aktu provedl orgán nebo subjekt Unie. **Tento požadavek by měl platit i podle nařízení (ES) č. 1367/2006.**

⁽⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. září 2019, *TestBioTech v. Komise*, C-82/17 P, ECLI:EU:C:2019:719, bod 69, **a rozsudek ve věci T-9/19.**

Pozměňovací návrh 17

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 12 a (nový)

Znění navržené Komisí

- (12a) **Během posuzování žádosti o vnitřní přezkum by další strany přímo dotčené danou žádostí, např. společnosti nebo veřejné orgány, měly mít možnost předložit připomínky dotčenému orgánu či subjektu Unie ve lhůtách stanovených v nařízení (ES) č. 1367/2006.**

Pozměňovací návrh

Pozměňovací návrh 18

Návrh nařízení

Bod odůvodnění 12 b (nový)

Znění navržené Komisí

- (12b) **Podle judikatury Soudního dvora EU ^(1a), pokud opatření státní podpory podle článku 107 Smlouvy o fungování EU zahrnuje porušení práva Unie v oblasti životního prostředí, nemůže být toto opatření státní podpory prohlášeno za slučitelné s vnitřním trhem. Komise by měla stanovit jasné pokyny, které usnadní posouzení slučitelnosti státní podpory s příslušnými ustanoveními práva Unie, včetně práva Unie týkajícího se životního prostředí.**

Pozměňovací návrh

^(1a) Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. září 2020, *Rakousko v. Komise*, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742.

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 19**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 12 c (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (12c) *Nařízení (ES) č. 1367/2006 stanoví společná ustanovení, oblast působnosti a definice, pokud jde o přístup k informacím, účast veřejnosti na rozhodování a přístup ke spravedlnosti v otázkách životního prostředí na úrovni Unie. To je přiměřené a přispívá to k poskytnutí právní jistoty a zvýšení transparentnosti prováděcích opatření přijímaných s ohledem na povinnosti vyplývající z Aarhuské úmluvy.*

Pozměňovací návrh 20**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 12 d (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (12d) *Působnost přezkumného řízení podle nařízení (ES) č. 1367/2006 by měla zahrnovat hmotněprávní i procesní zákonnost napadaného aktu. V souladu s judikaturou Soudního dvora se žaloba podle čl. 263 čtvrtého pododstavce Smlouvy o fungování EU a článku 12 nařízení (ES) č. 1367/2006 nemůže opírat o nové důvody či důkazy, které nebyly uvedeny v žádosti o přezkum, neboť jinak by byl požadavek odůvodnění takové žádosti uvedený v čl. 10 odst. 1 nařízení (ES) č. 1367/2006 zbaven užitečného účinku a změnil by se předmět řízení zahájeného na základě této žádosti ^(1a).*

^(1a) Rozsudek ve věci C-82/17 P, bod 39.

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 21**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 13 a (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (13a) *V souladu se Smlouvami a se zásadou autonomie vnitrostátních soudů nespádají akty přijaté orgány veřejné správy členských států, včetně vnitrostátních prováděcích opatření přijatých na úrovni členského státu, která vyžaduje nelegislativní akt podle práva Unie, do oblasti působnosti nařízení (ES) č. 1367/2006;*

Pozměňovací návrh 22**Návrh nařízení****Bod odůvodnění 14**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

- (14) Toto nařízení ctí základní práva a dodržuje zásady uznávané Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „listina“), zejména právo na řádnou správu (článek 41) a právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces (článek 47). Toto nařízení přispívá k účinnosti systému Unie pro správní a soudní přezkum, a v důsledku toho posiluje uplatňování článků 41 a 47 Listiny, a přispívá tak k právnímu státu, který je zakotven v článku 2 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“).

- (14) Toto nařízení ctí základní práva a dodržuje zásady uznávané Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „listina“), zejména **zásadu ochrany životního prostředí (článek 37)**, právo na řádnou správu (článek 41) a právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces (článek 47). Toto nařízení přispívá k účinnosti systému Unie pro správní a soudní přezkum **v záležitostech životního prostředí**, a v důsledku toho posiluje uplatňování článků 37, 41 a 47 Listiny, a přispívá tak k právnímu státu, který je zakotven v článku 2 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“).

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 23**Návrh nařízení****Čl. 1 – odst. 1 – bod 1**

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Čl. 2 – odst. 1 – písm. g

Znění navržené Komisí

g) „správním aktem“ jakýkoli nelegislativní akt přijatý orgánem nebo subjektem Unie, který má **právně závazné** a vnější účinky a obsahuje ustanovení, která mohou být **z důvodu jejich účinků** v rozporu s právem životního prostředí ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. f), **s výjimkou těch ustanovení tohoto aktu, pro něž právo Unie výslovně vyžaduje přijetí prováděcích opatření na úrovni Unie nebo na vnitrostátní úrovni;**“;

Pozměňovací návrh

g) „správním aktem“ jakýkoli nelegislativní akt přijatý orgánem nebo subjektem Unie, který má **právní** a vnější účinky a obsahuje ustanovení, která mohou být v rozporu s právem životního prostředí ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. f); **správní akty nezahrnují akty přijaté orgány veřejné správy členských států;**

Pozměňovací návrh 24**Návrh nařízení****Čl. 1 – odst. 1 – bod 1 a (nový)**

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Čl. 2 – odst. 2

Platné znění

2. Správní akty a nečinnosti nezahrnují přijatá opatření nebo nečinnost orgánu nebo subjektu Společenství ve funkci orgánu správního přezkumu, **například** podle:

a) článků 81, 82, **86** a **87 Smlouvy (pravidla hospodářské soutěže)**;

b) článků 226 a 228 Smlouvy (řízení pro nesplnění povinnosti);

*Pozměňovací návrh***1a. V článku 2 se odstavec 2 mění takto:**

„2. Správní akty a nečinnosti nezahrnují přijatá opatření nebo nečinnost orgánu nebo subjektu Společenství ve funkci orgánu správního přezkumu podle:

a) článků 81 a 82 Smlouvy [**články 101 a 102 Smlouvy o fungování EU**] (**včetně pravidel pro spojování podniků**);

b) článků 226 a 228 Smlouvy [**články 258 a 260 Smlouvy o fungování EU**] (řízení pro nesplnění povinnosti);

Čtvrtek 20. května 2021

Platné znění

- c) článku 195 Smlouvy (šetření prováděná veřejným ochráncem práv);
- d) článku 280 Smlouvy (šetření prováděná **OLAFem**).

Pozměňovací návrh

- c) článku 195 Smlouvy [**článek 228 Smlouvy o fungování EU**] (šetření prováděná veřejným ochráncem práv);
- d) článku 280 Smlouvy [**článek 325 Smlouvy o fungování EU**] (šetření prováděná **úřadem OLAF**);

da) článků 86 a 87 [články 106 a 107 Smlouvy o fungování EU] (pravidla hospodářské soutěže) do ... [18 měsíců ode dne přijetí tohoto nařízení].

db) Nejpozději do ... [18 měsíců ode dne přijetí tohoto nařízení] Komise přijme pokyny, které usnadní posouzení slučitelnosti státní podpory s příslušnými ustanoveními právních předpisů Unie týkajících se životního prostředí, včetně informací, které mají členské státy předložit při oznamování státní podpory Komisi.“

Pozměňovací návrh 25

Návrh nařízení

Čl. 1 – odst. 1 – bod 1 b (nový)

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Čl. 4 – odst. 2

Platné znění

2. Informace o životním prostředí určené ke zpřístupnění a šíření se v případě potřeby aktualizují. Kromě dokumentů uvedených v čl. 12 odst. 2 a 3 a v čl. 13 odst. 1 a 2 nařízení (ES) č. 1049/2001 **zahrnují databáze** nebo **rejstříky** tyto dokumenty:

- a) texty mezinárodních smluv, úmluv a dohod, právních předpisů **Společenství** týkajících se životního prostředí nebo s ním souvisejících a politik, plánů a programů týkajících se životního prostředí;

- b) zprávy o pokroku při provádění bodů uvedených v písmeni a), pokud je orgány nebo subjekty **Společenství** vypracovaly nebo je mají v držení v elektronické podobě;

Pozměňovací návrh

1b. V článku 4 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Informace o životním prostředí určené ke zpřístupnění a šíření se v případě potřeby aktualizují. Kromě dokumentů uvedených v čl. 12 odst. 2 a 3 a v čl. 13 odst. 1 a 2 nařízení (ES) č. 1049/2001 **budou do databází** nebo **rejstříků zařazeny, jakmile budou konsolidovány**, tyto dokumenty:

- a) texty mezinárodních smluv, úmluv a dohod, právních předpisů **Unie** týkajících se životního prostředí nebo s ním souvisejících a politik, plánů a programů týkajících se životního prostředí;

aa) postoje členských států vyjádřené v rozhodovacích postupech vedoucích k přijetí právních předpisů a správních aktů Unie v oblasti životního prostředí;

- b) zprávy o pokroku při provádění bodů uvedených v písmeni a), pokud je orgány nebo subjekty **Unie** vypracovaly nebo je mají v držení v elektronické podobě;

Čtvrtek 20. května 2021

Platné znění

- c) kroky podniknuté v řízení pro porušení právních předpisů Společenství od vydání odůvodněného stanoviska podle čl. 226 odst. 1 Smlouvy;
- d) zprávy o stavu životního prostředí podle odstavce 4;
- e) údaje nebo souhrny údajů odvozené z monitorování činností, které ovlivňují nebo mohou ovlivnit životní prostředí;
- f) povolení s významným dopadem na životní prostředí a dohody o životním prostředí nebo odkaz na místo, kde je možné takové informace vyžádat nebo kde k nim lze získat přístup;
- g) studie o hodnocení vlivu na životní prostředí a posouzení rizik týkajících se složek životního prostředí nebo odkaz na místo, kde je možné takové informace vyžádat nebo kde k nim lze získat přístup.“

Pozměňovací návrh

- c) kroky podniknuté v řízení pro porušení právních předpisů Společenství od vydání odůvodněného stanoviska podle čl. 258 odst. 1 Smlouvy;
- d) zprávy o stavu životního prostředí podle odstavce 4;
- e) údaje nebo souhrny údajů odvozené z monitorování činností, které ovlivňují nebo mohou ovlivnit životní prostředí;
- f) povolení s významným dopadem na životní prostředí a dohody o životním prostředí nebo odkaz na místo, kde je možné takové informace vyžádat nebo kde k nim lze získat přístup;
- g) studie o hodnocení vlivu na životní prostředí a posouzení rizik týkajících se složek životního prostředí nebo odkaz na místo, kde je možné takové informace vyžádat nebo kde k nim lze získat přístup.“

Pozměňovací návrh 26

Návrh nařízení

Čl. 1 – odst. 1 – bod 2 – písm. a

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Čl. 10 – odst. 1 – pododstavec 1

Znění navržené Komisí

Každá nevládní organizace splňující kritéria podle článku 11 **je oprávněna** požádat o vnitřní přezkum orgán nebo subjekt Unie, který přijal správní akt nebo který, jedná-li se o případ údajné nečinnosti, takový akt přijmout měl, vzhledem k tomu, že tento akt nebo nečinnost je v rozporu s právem životního prostředí.

Pozměňovací návrh

Každá nevládní organizace **nebo osoby z řad veřejnosti** splňující kritéria podle článku 11 **jsou oprávněny** požádat o vnitřní přezkum orgán nebo subjekt Unie, který přijal správní akt nebo který, jedná-li se o případ údajné nečinnosti, takový akt přijmout měl, vzhledem k tomu, že tento akt nebo nečinnost je v rozporu s právem životního prostředí.

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 27**Návrh nařízení****Čl. 1 – odst. 1 – bod 2 – písm. a**

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Čl. 10 – odst. 1 – pododstavec 2

Znění navržené Komisí

Pokud je správní akt prováděcím opatřením na úrovni Unie, které vyžaduje jiný nelegislativní akt, **může** nevládní organizace rovněž požádat o přezkum ustanovení nelegislativního aktu, pro nějž je uvedené prováděcí opatření vyžadováno, žádá-li o přezkum uvedeného prováděcího opatření.

Pozměňovací návrh

Pokud je správní akt prováděcím opatřením na úrovni Unie, které vyžaduje jiný nelegislativní akt, **mohou** nevládní organizace **nebo osoby z řad veřejnosti splňující kritéria stanovená v článku 11** rovněž požádat o přezkum ustanovení nelegislativního aktu, pro nějž je uvedené prováděcí opatření vyžadováno, **žádají-li** o přezkum uvedeného prováděcího opatření.

Pozměňovací návrh 28**Návrh nařízení****Čl. 1 – odst. 1 – bod 2 – písm. a**

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Čl. 10 – odst. 2

Znění navržené Komisí

2. Orgán nebo subjekt Unie uvedený v odstavci 1 každou takovou žádost posoudí, ledaže je daná žádost zjevně neopodstatněná. V písemné odpovědi, kterou odešle co nejdříve, avšak nejpozději do šestnácti týdnů od obdržení žádosti, uvede orgán nebo subjekt Unie své odůvodnění.

Pozměňovací návrh

2. Orgán nebo subjekt Unie uvedený v odstavci 1 každou takovou žádost posoudí, ledaže je daná žádost zjevně neopodstatněná. **V případě, že orgán nebo subjekt Unie obdrží více žádostí o přezkum téhož aktu, jednání nebo nečinnosti uvádějících stejné důvody, může tento orgán nebo subjekt rozhodnout, že žádosti spojí a bude je projednávat jako jednu žádost. V takovém případě orgán nebo subjekt Unie co nejdříve oznámí toto rozhodnutí všem, kdo požádali o vnitřní přezkum téhož aktu, jednání nebo nečinnosti. Do čtyř týdnů od podání takové žádosti mohou třetí strany, jichž se žádost přímo týká, předložit uvedenému orgánu nebo subjektu Unie připomínky.** V písemné odpovědi, kterou odešle co nejdříve, avšak nejpozději do šestnácti týdnů od obdržení žádosti, uvede orgán nebo subjekt Unie své odůvodnění.

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 29**Návrh nařízení****Čl. 1 – odst. 1 – bod 2 a (nový)**

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Čl. 11 – odst. 1 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2a. V článku 11 se vkládá nový odstavec, který zní:

„1a. Žádost o vnitřní přezkum podle článku 10 mohou podat rovněž osoby z řad veřejnosti, které prokáží dostatečný zájem nebo porušení jejich práva podle odstavce 2 níže.“

Pozměňovací návrh 30**Návrh nařízení****Čl. 1 – odst. 1 – bod 2 b (nový)**

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Čl. 11 – odst. 2

Platné znění

Pozměňovací návrh

2b. V článku 11 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

2. Komise přijme opatření nezbytná pro zajištění **průhledného** a důsledného uplatňování kritérií uvedených v **odstavci 1**.

„2. Komise přijme opatření nezbytná pro zajištění **transparentního** a důsledného uplatňování kritérií uvedených v **odstavcích 1 a 1a. Nejpozději do ... [18 měsíců ode dne přijetí tohoto nařízení] přijme Komise akt v přenesené pravomoci podle článku 12a, v němž upřesní kritéria, která musí splňovat osoby z řad veřejnosti uvedené v odstavci 1a tohoto článku. Komise přezkoumá uplatňování těchto kritérií alespoň jednou za tři roky a případně akt v přenesené pravomoci změní, aby zaručila účinný výkon práva přiznaného osobám z řad veřejnosti podle odstavce 1a.**

Čtvrtek 20. května 2021

Platné znění

Pozměňovací návrh

Kritéria stanovená aktem v přenesené pravomoci přijatým podle tohoto odstavce:

- a) zajistí účinný přístup ke spravedlnosti v souladu s celkovými cíli Aarhuské úmluvy;
- b) pokud jde o akt, jednání nebo nečinnost Unie týkající se veřejnosti ve více než jednom členském státě, stanoví, že žádost musí podat osoby z řad veřejnosti z různých členských států;
- c) umožní zabránit *actio popularis*, a to i tím, že zajistí, aby osoby z řad veřejnosti při prokazování dostatečného zájmu nebo porušení práva musely prokázat, že ve srovnání s širokou veřejností jsou přímo dotčeny;
- d) sníží administrativní zátěž orgánů a subjektů Unie na minimum.“

Pozměňovací návrh 31

Návrh nařízení

Čl. 1 – odst. 1 – bod 2 c (nový)

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Článek 11 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2c. Doplnuje se nový článek, který zní:

„Článek 11a

Veřejný rejstřík žádostí o vnitřní přezkum

Orgány a subjekty Unie zřídí nejpozději do 31. prosince 2021 rejstřík všech žádostí, které splňují požadavky na způsobilost stanovené v článku 11, a rejstřík žadatelů, kteří splňují tyto požadavky a předložili žádosti. Rejstřík se pravidelně aktualizuje.“

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 32

Návrh nařízení

Čl. 1 – odst. 1 – bod 2 d (nový)

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Čl. 12 – odst. 1

Platné znění

Pozměňovací návrh

1. Nevládní organizace, **kteřa podala** žádost o vnitřní přezkum podle článku 10, **může** podat žalobu k Soudnímu dvoru v souladu s **příslušnými ustanoveními** Smlouvy.

2d. V článku 12 se odstavec 1 mění takto:

„1. **Pokud se** nevládní organizace **nebo osoby z řad veřejnosti, které podaly** žádost o vnitřní přezkum podle článku 10, **domnívají, že rozhodnutí orgánu nebo subjektu Unie v reakci na tuto žádost nestačí k zajištění souladu s právem životního prostředí, mohou** podat žalobu k Soudnímu dvoru v souladu s **článkem 263 Smlouvy za účelem přezkoumání hmotněprávní a procesní zákonnosti tohoto rozhodnutí.**“

Pozměňovací návrh 33

Návrh nařízení

Čl. 1 – odst. 1 – bod 2 e (nový)

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Čl. 12 – odst. 2

Platné znění

Pozměňovací návrh

2. Nesplní-li orgán nebo subjekt **Společenství** svou povinnost jednat podle čl. 10 odst. 2 nebo 3, **může** nevládní organizace podat žalobu k Soudnímu dvoru v souladu s příslušnými ustanoveními Smlouvy.

2e. V článku 12 se odstavec 2 mění takto:

„2. Nesplní-li orgán nebo subjekt **Unie** svou povinnost jednat podle čl. 10 odst. 2 nebo 3, **mohou** nevládní organizace **nebo osoby z řad veřejnosti, které podaly žádost o vnitřní přezkum podle článku 10,** podat žalobu k Soudnímu dvoru v souladu s příslušnými ustanoveními Smlouvy.“

Pozměňovací návrh 34

Návrh nařízení

Čl. 1 – odst. 1 – bod 2 f (nový)

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Čl. 12 – odst. 2 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2f. Vkládá se nový odstavec, který zní:

„2a. **Aniž je dotčena výsada Soudního dvora ohledně rozdělení nákladů, je třeba zajistit, aby soudní řízení zahájená na základě tohoto článku nebyla nepřiměřeně nákladná. Orgány a subjekty Unie uvedené v čl. 10 odst. 1 předloží pouze žádosti o úhradu přiměřených nákladů.**“

Čtvrtek 20. května 2021

Pozměňovací návrh 35**Návrh nařízení****Čl. 1 – odst. 1 – bod 2 g (nový)**

Nařízení (ES) č. 1367/2006

Článek 12 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

2g. Vkládá se nový článek, který zní:**„Článek 12a****Výkon přenesené pravomoci**

1. **Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedené v čl. 11 odst. 2 je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.**
2. **Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 11 odst. 2 je svěřena Komisi na dobu neurčitou počínaje dnem ... [datum vstupu tohoto nařízení v platnost].**
3. **Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 11 odst. 2 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie, nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.**
4. **Před přijetím aktu v přenesené pravomoci vede Komise konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy a s veřejností v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.**
5. **Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.**
6. **Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 11 odst. 2 vstoupí v platnost pouze tehdy, pokud proti němu Evropský parlament ani Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.“**

Čtvrtek 20. května 2021

P9_TA(2021)0258

Agentura Evropské unie pro základní práva: průběžná zpráva

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2021 o návrhu nařízení Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 168/2007 o zřízení Agentury Evropské unie pro základní práva (COM(2020)0225) – (2020/0112R(APP))

(2022/C 15/47)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 168/2007 o zřízení Agentury Evropské unie pro základní práva (COM(2020)0225),
  - s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), zejména na článek 352 této smlouvy,
  - s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 168/2007 ze dne 15. února 2007 o zřízení Agentury Evropské unie pro základní práva ⁽¹⁾ (dále jen nařízení o agentuře FRA),
  - s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech, články 2, 6 a 7 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
  - s ohledem na společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady EU a Evropské komise o decentralizovaných agenturách ze dne 19. července 2012 a na společný přístup,
  - s ohledem na studii nazvanou „Posílení pozice Agentury pro základní práva – revize nařízení o Agentuře pro základní práva“ publikovanou Tematickou sekcí Občanská práva a ústavní záležitosti v květnu 2020,
  - s ohledem na čl. 105 odst. 5 jednacího řádu,
  - s ohledem na stanovisko Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,
  - s ohledem na průběžnou zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A9-0058/2021),
- A. vzhledem k tomu, že návrh nařízení Rady představuje krok vpřed z hlediska podstatně většího zefektivňování práce Agentury pro základní práva (FRA), protože umožní její plné uplatnění ve všech oblastech pravomocí Unie a vyjasní její úkoly a pracovní metody, za současného respektování zásady proporcionality a subsidiarity; vzhledem k tomu, že je politováníhodné, že právní základ tohoto návrhu v současnosti vyžaduje jednomyslnost v Radě a souhlas Parlamentu, což znamená pouze omezené zapojení Parlamentu do této reformy;
- B. vzhledem k tomu, že Agentura pro základní práva významně přispívá k dodržování základních práv a jako nezávislá a plnoprávná agentura EU a strážce základních práv by měla být dále posílena, aby mohla podporovat a bránit co nejúčinněji základní práva a rovněž usilovat o dialog prostřednictvím aktivního zapojení občanské společnosti, včetně sdružení právníků, profesních organizací, soudců a advokátů;
- C. vzhledem k tomu, že ambice EU pro vytvoření posíleného vnějšího rozměru by se měly odrážet v dalším zahrnutí Agentury pro základní práva do monitorování a kontroly jednání a činností Unie a jejích členských států ve všech aspektech společné zahraniční a bezpečnostní politiky;
- D. vzhledem k tomu, že v globalizovaném světě je zásadně důležité zajistit dostatečnou ochranu základních práv prostřednictvím mezinárodní spolupráce se třetími zeměmi;
- E. vzhledem k tomu, že důvěru mezi občany EU pro práci policie a justičních orgánů lze budovat a posilovat pouze, když jsou jednání a činnosti Unie a členských států přesně, pečlivě a důsledně monitorovány a kontrolovány a rychle sladěny s povinnostmi v oblasti základních práv; vzhledem k tomu, že činnost Agentury pro základní práva v oblasti svobody, bezpečnosti a práva je zásadně důležitá, a proto by měl její mandát zahrnovat i oblast policejní a justiční spolupráce v trestních věcech;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 53, 22.2.2007, s. 1.

Čtvrtek 20. května 2021

F. vzhledem k tomu, že činnost Agentury pro základní práva při obraně základních práv a stanovení výzev, jako jsou práva dítěte, migrace (včetně vnějších hranic), používání umělé inteligence a nových technologií, genderová rovnost, genderové násilí a práva žen atd., je důležitá, pokud jde o její priority, a je proto třeba ji uznat a podpořit;

1. bere na vědomí zásadně důležitý cíl Agentury pro základní práva poskytovat informace, pomoc a odborné znalosti o základních právech příslušným orgánům, institucím, úřadům a agenturám a bránit a chránit základní práva, vzhledem k tomu, že Agentura pro základní práva monitoruje praktické uplatňování Listiny na všechny občany členských států, čímž zajišťuje, že je s každým jednotlivcem zacházeno důstojně a že se ke všem členským státům přistupuje na základě rovnosti; zdůrazňuje její důležitou roli zprostředkovatele mezi Uníí a členskými státy při zavádění opatření nebo formulování kroků souvisejících se základními právy; zdůrazňuje, že tyto podpůrné akce mohou nabývat různých podob, včetně zveřejňování zpráv založených na faktech, jež jsou vyvážené a zohledňují různé zdroje; vybízí Komisi a Radu, aby systematicky začleňovaly údaje Agentury pro základní práva do své tvorby politik a zavázaly se ke stejnému cíli;

2. zdůrazňuje, že trestné činy z nenávisti a nenávistné výroky jsou převažujícím a naléhavým tématem, spolu s diskriminací založenou na jakýchkoli důvodech, například na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, genderové identitě nebo vyjádření, věku nebo sexuální orientaci; vzhledem k tomu, že pro ochranu základních práv všech osob je zásadně důležitá horizontální a průřezová perspektiva; varuje před nárůstem a přijímáním jako normálních nenávistných výroků a různých forem rasismu, xenofobie a s nimi spojené netolerance, zejména protiromského smýšlení, antisemitismu, xenofobie, islámofobie a rasismu vůči černošskému obyvatelstvu a osobám jiné barvy pleti v mnoha členských státech, jež se vyostřily v důsledku nárůstu extremistických hnutí a vzrostly v prostředí online, zejména během pandemie COVID-19; zdůrazňuje závazek Agentury pro základní práva bojovat proti všem druhům diskriminace a vyzývá agenturu, aby pokračovala v práci na potírání nenávistných výroků a trestných činů z nenávisti a aby pravidelně podávala zprávy o případech a nejnovějších trendech;

3. znovu potvrzuje své odhodlání umožnit Agentuře pro základní práva působit plně ve všech oblastech pravomocí EU a plnit roli, která jí byla uložena normotvůrci EU, a proto stanovit principy a podmínky, za kterých může udělit svůj souhlas; vyjadřuje v této souvislosti politování nad omezeným zapojením Parlamentu do reformy Agentury pro základní práva a zdůrazňuje, že by upřednostňoval řádný legislativní postup; vyzývá Komisi, aby v souladu s dalšími agenturami působící v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí přidělila Agentuře pro základní práva zvýšený rozpočet, aby se mohla plně věnovat své úloze; uznává, že je třeba poskytnout Agentuře pro základní práva odpovídající specializované personální zajištění;

4. vyzývá Radu, aby při změně nařízení o agentuře FRA vzala ohled na následující skutečnosti:

i) *Oblast působnosti nařízení*

V souladu se změnami vyplývajícími ze vstupu v platnost Lisabonské smlouvy, by mělo být slovo „Společenství“ v celém znění nařízení nahrazeno slovem Unie – to znamená, že by se činnost Agentury pro základní práva měla vztahovat na jednání nebo činnosti Unie nebo členských států týkající se rámce společné zahraniční a bezpečnostní politiky nebo v tomto rámci prováděné, i v oblasti svobody, bezpečnosti a spravedlnosti; v této souvislosti by mělo být jasné, že mandát Agentury pro základní práva zahrnuje oblast policejní a soudní spolupráce v trestních věcech a otázek týkajících se dodržování základních práv na vnějších hranicích Unie (v souladu s článkem 77 SFEU), a rovněž se soustřeďuje na otázky týkající se vzájemného uznávání soudních rozhodnutí a rozsudků mezi členskými státy; poukazuje na důležitou úlohu Agentury pro základní práva v poskytování cenných vstupů a příspěvků v souvislosti s řízeními podle článku 7 SEU a výroční zprávou o právním státě; vyjadřuje přesvědčení, že Agentura pro základní práva by měla rovněž v budoucnu přispívat v rámci nařízení (EU, Euratom) 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie⁽²⁾; v této souvislosti zdůrazňuje úlohu Agentury pro základní práva jako nástroje na obranu zásad demokracie, právního státu a základních práv, zejména v době, jež je charakterizována zhoršujícími se autoritářskými tendencemi;

ii) *Spolupráce se třetími zeměmi*

Členství pozorovatelů by nemělo být omezeno na kandidátské země nebo na země s dohodou o stabilizaci a přidružení, ale mělo by být otevřeno ostatním třetím zemím, jako například zemím Evropského hospodářského prostoru, Evropského sdružení volného obchodu, Spojenému království po brexitu nebo zemím zahrnutým do evropské politiky sousedství, považuje-li to správní rada Agentury pro základní práva za vhodné;

(²) Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

Čtvrtek 20. května 2021

iii) *Oblasti činnosti*

Kromě boje proti rasismu, xenofobii a s nimi spojené netoleranci, jak se stanoví v čl. 5 odst. 2 písm. b) nařízení o agentuře FRA, a obecnějšího úsilí o potírání jakýchkoli forem diskriminace a trestných činů z nenávisti, je třeba konkrétně zmínit v operační části nového nařízení tyto oblasti činnosti:

boj proti nesnášenlivosti vůči Romům, antisemitismu, islámofobii, rasismu vůči černošskému obyvatelstvu a lidem jiné barvy pleti, ochrana práv osob náležejících k menšinám a respektování politických nebo jakýchkoli jiných názorů;

iv) *Roční a víceleté programy*

Je třeba podpořit návrh Komise na přerušení současného pětiletého víceletého finančního rámce s cílem zanechat zavádění tematických omezení na každé pětileté období, a tak umožnit Agentuře pro základní práva upravit svoji činnost a tematicky se soustředit na vznikající priority; Agentura pro základní práva by měla připravit své programování v úzké konzultaci s vnitrostátními úředníky pro koordinaci s agenturou, s cílem koordinovat hlavní tematické oblasti činnosti s vnitrostátními orgány členských států co nejlépe a neúčinněji; návrh programového dokumentu by měl být zaslán příslušnému přípravnému orgánu Rady a Evropskému parlamentu k projednání a s ohledem na závěry těchto jednání musí ředitel agentury FRA předložit návrh programového dokumentu správní radě agentury FRA ke schválení;

5. vyzývá Komisi, aby po zevrubném posouzení dopadu a konzultacích s příslušnými zúčastněnými stranami agentury zvážila souhrnnější a ambicióznější revizi nařízení o agentuře FRA, aby byla posílena její nezávislost, účinnost a účelnost; vyzývá Radu, aby se těmito návrhy zabývala; vyzývá Komisi, aby pro účely této budoucí revize zvláště vzala v potaz následující:

i) *Správní rada*

Jako je tomu u mnoha jiných agentur EU, Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci by měl mít právo nominovat jednoho dodatečného člena správní rady Agentury pro základní práva; členové správní rady by měli mít právo být jednou opětovně jmenováni; měl by být zahrnut požadavek na vyvážené zastoupení žen a mužů v orgánech zřízených nařízením o agentuře FRA; vybízí Agenturu pro základní práva, aby pokračovala ve své praxi mít alespoň jednoho člena vědeckého výboru s příslušnou odborností na genderovou rovnost;

ii) *Nezávislé hodnocení a přezkum činnosti Agentury pro základní práva*

Každých pět let by jednání a činnosti Agentury pro základní práva měly být předloženy k nezávislému externímu hodnocení nezadávanému Komisí. Cílem nezávislého externího hodnocení by mělo být posoudit zejména dopad, efektivitu, účinnost a fungování činností a výsledků agentury FRA; správní rada musí prostudovat závěry hodnocení uvedeného v čl. 30 odst. 3 nařízení o agentuře FRA a předložit Komisi doporučení ohledně případných změn v agentuře FRA, jejích pracovních postupech a v rozsahu; hodnotící zprávu a doporučení musí předat Komise Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů a zveřejnit ji; po posouzení hodnotící zprávy a doporučení může Komise předložit návrhy změn tohoto nařízení, které považuje za nutné;

iii) *Úkoly*

Na základě žádosti Rady, Komise nebo Parlamentu by agentura FRA měla mít možnost vykonávat zejména nezávislý vědecký výzkum a průzkumy, vypracovávat přípravné studie a studie proveditelnosti a formulovat a publikovat závěry nebo stanoviska ke konkrétním aktuálním tématům, včetně konkrétních posouzení a stanovisek k legislativním návrhům v různých stadiích legislativního procesu a k řízením podle článku 7 SEU, jež by byly specifické pro jednotlivé

Čtvrtek 20. května 2021

země; to by mělo být možné z vlastního podnětu Agentury pro základní práva, a nejen na žádost orgánů EU; dále by právo podnětu mělo náležet jednotlivým členským státům a skupinám členských států; aktivní úloha Agentury pro základní práva v budoucím mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva by měla být zařazena do nařízení, jakožto orgán, který ve spolupráci s panelem nezávislých odborníků bude nestranným způsobem určovat hlavní pozitivní a negativní oblasti vývoje v každém členském státě a přispívat mimo jiné k vypracování metodiky pro výroční zprávu Komise;

6. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.
-

ISSN 1977-0863 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5163 (papírové vydání)

Úřad pro publikace
Evropské unie
L-2985 Lucemburk
LUCSEMBURSKO

CS